

ئىلىشا

دیدار مهسيفي

كوردستان

٢٠١٠



وەزارەتی رۆژئاپەری و لازان

بەبێوەدەرایەتی گەشتی بۆزئامە نووسی و چاپ و بلاوکردنەوە
بەبێوەدەرایەتی بلاوکردنەوەی ھەولێر

ناوی کتێب: نیاشا

نووسەر: دیدار مەسیفی

پێشچینی: نووسەر

نەخشەسازی پەرگ:

چاپ: چاپخانەی رۆژئاپەری

لە پەزینەبرایەتی گەشتی کتبخانە گشتیبیه کان ژمارەی سیاردنی () سالی (٢٠٠٩) بی پێش دراوە.

* مافی چاپکردنی بازروادە بۆ وەزارەتی رۆژئاپەری و لازان و خاوند کتێبەکە

* نەم کتێبە و کتێبەگانی وەزارەتی رۆژئاپەری لەسەر نەم سایتە بچوونەوە

www.kurdchaph.com

بۇ

باران ھیوا

دالشاد نهبي دەمك بىوو دەزنانى كىوا نەھقىشىپەكى كوشىدىمى هەمە، بەلام ج چاران ئەوەندەي ئۇ رۆزى دايىر لە گرييان و پەشۈركاۋ ئەبىوو، كاتىك دەكتۈرەكەي بېنى گوت كىوا تەنەن بايچىچ شەش رۆزىكى لە ۋىلاندا ماوه. دەكتۈرەكە بىن ئۇھىي بېزەمى بېت بىو نەخۋاشە بەستەزمانەن بەردىمى و چاومۇرى يېڭىن كەچقۇن لە ئۆزى ئەندىجانى دوا ئەچكلىئەنەمەي بېزىشكى ئۇمدا بىوو رەھبىيەتلىرىن مەرقۇي مۇنىخا. بە دالشاد نهبي گوت " يېڭىن ئات بە دەستە ئەڭكەر بەتكۈيت يەكىرىپەتەو و لە ولائى خۆزىدا بەرىتىا " كەو وشانە وەك دوکالىن مەنناسى چىڭەرەكەنلىكى سى بېر لە قېرى لە ئۆزىان دەدانە سېنى و شاشىكائىن دەكتۈر ئەنەندرەر و لە بېر وەك شەھىازەكى سارىد و سر ئىران بە بىنَا كۆپىن دالشاد نەبىيدا. پاشان ئەمۇمى تىرسا و ئۆزقىيە دەمك بىوو لە سەر كۆسۈپىيە بېرەقاڭالىپەكەي بەرايمەر دەكتۈر لە چاومۇرلۇغا دانىشىتىو.

دالشاد كە ناىي ولاتى گۈئ ئۆزىو يەكسەر ئانىشكى خىستە سەر مىزە مەپمەرەكەي بېڭىن دەكتۈرى پېسىز و بە دەستى راستى قۇند ئۆزچەوانى كەت، كە لە بەر رۇوتانەمۇدى سەرىي دەستى لە ھەممۇ جارىك بچووكىن و بىدەمسەلەلتىر دىبار بىوو، لە دەستى مۇقىەتەنەلەكى دەست و بىن سېنى دەجۇو كە بە بىرۇاپى ئەتمەنلى دارى لە سەر بەرد دانىشىتىت.

دالشاد نهبي بىم دانىشىتىتەك سەرىي چووبىو بەلاپىك و قۇنىشى چووبىو بە لاپەكدا، بىمەتى لە كەسىكى گەلەتكە يەيدىبەخت و چارەپش دەجۇو، لە بىنادەملىكى دوو كەرت و رۇوخاولە ئۆزىان دوو دۇنياى لە بەكتىر جىوانا. يەكمەيىان كەلتۈرى بىرېشەدار و بېڭىن رەفتى شۇرۇپبا دوو مەيىشىيان رۆزى كەرمى بېرە وەلات و ئازارەكانى. وەك ئۇھىي كورسىپە پالاسىكە بۇرەقاڭالىپە

ساره و سرهکهی ئۇرمۇھى لە سەرى دانىشتبۇو ئەورۇپا بىت و مۆزە مەرمەرە
گۈرمەكەن سىڭى سېنى دايىن و دلات.

* * *

دۇاجار دلشاد نەمىن تىسىلىنى ئەو راستىيە بىو كە تازە ئۇ پىاوېتكى
ئاشىرىپىنى سەر لووسي، ئۇوارەتكى هاۋىدىنى گەرم بىو. كاتىك فانىلەپەتكى
ئارەتكىرى سېنى لەبىر بىو و ئىنوه رووت لە بەرامبەر پەنچەرەدا و مەستابۇو.
دو بانسى سېنى ئىڭىز كە بىرامىرىشى لە سەر ئاوكىدا بە شىئىمىھىك لە پەكتىر
ئالاپۇن و بېتكىن گۈرمەي(ا)) يان لەسەر لەشىدا كېشىبۇو. دلشادىش دەستى
چەپى بىرىمۇو بې پەشىو، يەكسىر بې سەر سەتى قۇورت و بېرى ئىڭىز كە لە
ئاواز تراكسۇونە قاومىيە تىسىكىدا لە قاوغىن بۇ كېسەلى مەستە خوشك
دەجۇن. ئۇ لەھىي دەستى راستەشى چەند جار بە ئۆچۈچۈانى دەدەھىندا و ئا
پەنچەلى دەبىر، بېزەتكى خەمناك دەكەوتە سەر ئىۋائى و بە ئىڭىز دەگۈت
ئاواوا، بېنچى شە باخچەي سەرمىيان ھەلۆزىاند: ئەقەى بىراڭىزى، سەختى
پەتكى قاچاخ، دۇرۇ خوشكە ئالاقانەتكەم، دەرىمسارى ئىيانى كەمب، وە
ۋانى.....ا.

مەناسىپەتكى قوقۇلى ھەلەكىشا و لە شۇوشىنى پەنچەرەكە نا رۇوي گاشى
ئىڭىز دەبىتى كە بېچىكى قاومىي لۇول بەسەر شاشى سەت و لۇوپىدا پەرش و
پلاو بىبۇو. سەرچەركىش ئەر لە ئۇمۇش ئىڭىز بە قىزىھى بىرچ، لە جىاتىن لۇول
دان و بەستىنى كەزىپەتكانى دۇوگۇلى قەرەنfluلى سۇورى لە گۈي مەمكە خى و
سېبىپەتكانى دابۇو دەتكوت ئابلازپەتكى سەمەن ئۆزىنەھامە.
دلشاد لە ئۆزىش ھاتىش ئىڭىز بېش و مەخت چەپكىن گولى رەنگاپەنكى لە

دوكانى بىرەننە تۈرەتكە كېپىبۇو كە كەوتىبۇو سەر گۆشەنى ئۇ جادەپەتى لە

لای سەرمەتە بې ئەباراتماڭەتكە ئۇ دەھات، ئاي، ئۇ زەنە چەندە راقى لە

ھەر دۇرگىكان بىو كاتىك لە ئۇوبەرى جانەتكەوە ئىپ بە بىردىمەت دوكانەتكە

ئەودا رەت نەمۇن، بۇيە ئەو رۆزە ئەڭلەر لە جىانى مېرى لە دوكانەكە بۇوايە،
لە بىرى چەپكىك گۈل بىرى بىن دەفرقىشىن.
ھەردووكىان باش دەيمازىقى كە هۆى ئەو ھەممۇ راقە تەنھا رووپاۋىتكى سادەو
ساكارا

كانتىك ئۆوارمەكى تارىكى نەرنگ بۇو و يەكمەن جار بۇو وەما پەشىپتەن ئەنها
لەگەل دەلشاد دا بەرمۇ مال بېتتەوە. هەر بى كەپشىتىان بىن بەر دەرگايى دوكانەكە
دەلشاد بى ئىنچا دەلىت "لۇزە بومستە، ئېستا دەگەرىپەمەوا" پاشان خۆى و
كىسى ئازابۇنەكىي مەستى كە شەش قۇوتۇوه بىرەمى (Heineken) ئى تىتابۇو
خۆى كەد بە دوكانى بېرەمەنە تۈركەكە بىن ئۇمۇمى چارمەك كۈلۈپەك زەيدۇنى
رەش بىرىت لەگەل ھەندىك ئۆلەمى پەكىن بىن كە ئۆنەكە لە مالەمە دىروستى
نەكىدىن و لە دوكان دەپەرقىشىن، لەنۇر دوكانەكە بېرەمەنە شاد بۇو بەمۇدى
كەمدا موشتىپەكتى ئازەمى يۈچۈن سار رەقىلەلاتى بەرمۇ دوكانەكەي بىتى. كەچى
لە دەپەختى دەلشاد چوارچىتۇرى دەرگايى دەرىجىك لە شۇستىي جادەكە
بەرزىت بۇو، دەلشادىش ھەممۇ خەپالى لەسەر زۇ گەپرەنەوە بۇو بىن لای ئۆنها و
نەمەپۈست ئەو ماومەپ يەڭىجار خۇرا بېرىت كە كەوتۇوه ئۇزان كېھ بىرەمە
شېقەكەي و ئەن بېرەمەكىي بەرامبەرى. وەك ئەمە ئەن ئەنخەوە بىن بەم ئۆزۈكە
بېنگىتىكە هەر دەخانى دەخانە دوا و بېرىش دەخانە پېتىش، لە ئەنچامدا و
بە هۆى ئاپۇدا ئەمەك، بىن دواوه لە پى سانتمەيەك لە سەكقى دەرگاڭىدا
نەكات و لە ئاپەمىسى دوكانەكە دا لە سەر زگ دەكەپىتە بەرامبەر بېرەمەنەكە
كە ئاگىر لە ئۆچۈچۈنى ھەلەمسەن ئەنلىك پەلامىزە قۇتووه بېرە تەققۇغان
وەك ھەنگ بەربىونە ھەممۇچاوى، ئەو بە قۇرگىكى پېر لە كەپىان بە توپۇمىنى
ھاوارى بەسەر دەلەنەمى كەوتۇو دەكىر" شەرف سىز، سەن شەرف سىز " بە
پىلاوه قالىڭاچە بچۈرۈككەننىش لەقەي لە سەرىپىك دەدا كە لە ئۇر زېرى
بۇوارى لوکىميا و شارەقەي شەرمەزازى ئەو كەوتەپىدا وەك زەمى دەر باراپىش
وەزىز پايز نەرم بىبۇو. دەلشاد لە ئاپ ئازىرى ئەققۇن و نەستەكائى ئەمەندە
ئاگاي لە هات و ھاوارى بېرەمەنە ئەبۇو، بەلام كە سەر بەرزىدەكانەوە لە

چیاتی باالی کورتیئی ثو بیبینت، چاومکانی لمسنر نهخشیکی ئایهش کورسی
دەنیپین کە پاسەر قالسای پارمکەوە لە چوارچۈزىمەگى زېپین بە دیواردا
ھەلۋاسىپىو. دلشاد ھەست بە شەرمەزابىيەكى زۇر دەگات، چوڭە بېرىنەكە
پەر لەچەندەقىقەبەك لە چاومۇوانى ھانى كەسىك بەرمۇ دوکانەكەى
لەپەرى شادمانى دا بۇو. يان دروست تر بەو ماركە خۇوتۇوانەي ئىتو گۈرفانى
دلشاد كە دەبۈۋاپە چۈپبانايە باخالىنى ئەو، نەوەك سەرەنەكراو و تەپ بە
بېرىھە لە گۈرفانى موشەتربىيەكى بېكەنك و كەوتۇر لە ئۆز بېتىھەكانى.
ئىطا نەيدىزلىنى لە ئۆزۈر جا سە؛ بەلام كە بېشى دلشاد ھەتسە سوارە و بە
چىن تەپمۇھ بەغافار لە دوکانەكەوە دېتە دەرمۇھ، كەمك تاسا و ھەستى بەو
گۇمان و تىرسە ئۈرۈپاپىيە كە، كە لە بەرامبەر بىنادەمە سەر رەشن دا ھەيدە.
ھەر كەسىكى سەر رەشن ئەگەرچىن وەك دلشاد ئەپپىش بېت و زۆرىپەنەي
موشەكتەن سەرى لە ئۆزەلمەتىنەلۈرەنداپىن. لە بەرامبەر دلشاد تا لە
ئىطا ئىزىكى دەبۈۋوھە پۇنتر ئو بەرائەت و دەلىكىپىدى لە رۇو دەخۇىندرابىو
كە لە رېگاكانى ھات و نەھات، رېگاكانى قاچاغ دەكەۋىتە سەر رووخىسارى ئەو
كاروانىپېيانى كە دەكەۋىتە بەر دەستى بېلەپسى و لەنان.

دلشاد نەبىن بىن ئەمەي ھېچ بېلتى ھەستى ئىظاھى گرت و ھەردووكىجان
بەخىراپى لە شۇپەنە دۈرۈكەوتىنەو. بىن ئەمەي بە ئۆزىان بىزان ئەجۇن بىز
ئەبارتەمانەكەى دلشاد كە سەر مەتىپك لە دوکانى بېرىنەنەكە دۈرۈ بۇو، بە
پېچەوانەوە بەرمۇ رۆزىەلەتى شار بەرىجىوتن. ئىطا پەر بە دل ھەزى دەكەرد
مالى ئەو كۆپە رۆزىەلەتى بېبىنت كە بەر لە چەند مانكىك بېز ماۋەپ بېست و
ھەشت رۆز ئۆزىانە لە پەنچەرەمكەنی ئەپىدا مۇوان بۇو.

ھەردووكىجان بە ھەقاپشى مەجادەكەندا پىاسەمان دەكەرد، دلشاد رووداوى ئىتو
دوکانەكەى وەك شەتكى بېباپەخ بېز ئەغا دەكىزىابو. بەلام لە ئاشەپوھە
نېڭەران بۇو نەوەك توپەمۇنى لە رايد بەندىرى بېرىنەنەكە بېتىھە ھۆكاري دل
و سىناتى و بەوشى ئەو لە خۇرىپەندا گۈفتار بېت بەدەست ئازارى دەرون و

خونته کابووسیه کان، بؤیه نمیه ویست هرچن زووتره شوینکه بمجیدیلیت و
ئۇ رووناوه لە بىر خۇزى بەنلىتووه.

بېنلەھىھەست بە ماندۇرىيۇن بىكان پىنج سەعات بە بىن بۆپىشىتون و دلشاد
بە ئامانىيەكى سەر و گۈلاڭ شىكار بە سەرەتلىنى زىيانى لە سەرەتە بېر ئۇنى
كىپاپوووه: باسى مەنالى خۇزى، مەندىنە لەپەرى دايىك و باوکىن لەپەرى رۆزىدا،
باپس خوشك تاقانەتكەي، كەزان، ئايەپەر و باوکىن لە لالەلى ئەستەنۈقىل،
جوانى يېنان، مەناورەمىس دەرىيائى سىبى ئاۋوماسىت بېر بەلەمە بەجۇوكەكاشى
رېڭىز قاچاڭ، باپس كەپى، نەخۆزسى و ئەۋىشى لە بىر و ئاكاۋى لەكەل ئۇ.
سەعاتەتكان لە سەرەتە بەجۇوك بەپەپارەمۇنە ئەڭلاش غەرقى نەششەو
خىيالى ئۇ بەسەرەتات و رووناوانە، موجىرك بە گىانى ئادەتات و زىيات
تامەزىزى دۇنياى ئامۇرى ئۇ كۈرە رۆزەلەتىپە خۇنگىرمە بەپۇو، پىنج
سەعاتى بەرەمەم لە سەر جادە و شەقام و بىر و ئاو باخچەكاشى شار كەپان،
كەنار و كەنارى روپەوار ئىنر ئىنر پەكتۈپان لە باوەن گىر، پەكتۈپان ماج كىر،
ئۇ شەوه شۇپىن ئەمامبۇو كاستى ماج ئەپكىلەپىت، روپەمەت و كەردىن و
پىشەمەل، لۇزە كۈلاسەكاشى ئۇنى و چەنگە كەرمەپەپەكى دلشاد، پاش پىنج
سەعات قىسەكىن، يەكىن لە باوەش گەتن و ماج كىن، هەرىدووچىان چۈن لە
قاوەخانەتكەي سەر رۇغ روپەوار ئەپشەن، ئەنلا لە رۆزەنەتەتكى ئۇرۇ ئەپاوا كە
لە سەر مېزەكەنى ئۇوان فېرى درابۇو چەند كۆپلە لە شەپەرى رېلىكى بەرچاۋ
كەوت و بە دەنگ بېر دلشاد خۇپىنەمە، پاشان بە زەنەتكى سادە و ساڭارىت
ماڭىز يەك بە يەك كاپلە شەپەرەكاشى وەك كۆپلى شەپەر بېر دلشاد ئەپى
شىپكىنەوە.

ئۇ شەوه پېكىمە ئىنر ئىنر لە ئەستەرەكاشى ئاسمان رامان، ئا شەپە دەستى
لە على بەپەان كىر، سەپەرى مۇر بون و ئەرخواشى بونى ئاسمانىيەن كىر،
سەپەرى ئازىچى بون و زەرد بون و سىبى بونى، ئۇ شەوه هەرىدووچىان بە
ماڭىز ئەپپەنگ سووچان كە بە ئىن و زەپپەن بۇو وەك شۇرت كەنلى سارد و
گەرمى كارمبا، ئىستان و هاۋين، رۆڭلەشا و رۆزەھەلات.

*

ئۇ بەيانىيە سارىد و خەمناکىي كە دلشاد نەبى شۇيىنى دىكتىر مەكەي بەجىپېتىت، لە جىاتىش جادان بە كۈلۈنەندا ملىن دېن گرت. ئۇ رۆزە رۆپىشنى لە هى كەسىك دەجۇوو كە بە تىرى و بەناگىتن بېبۈت لە دەستت جەنچالى شار مەلۇمەت، ھۇاش ھۇاش دەرىلېتىت و مەنوپىست وەك ۋۇزىك ئەڭىر بېتۇانىيە كەمەزەلە بىت و بىر كە تۈزۈمكائىنى لەشى بېتىش ئەمە بچووبىانايە بە كۈتەنەتكىي تىدا، چەقىبانايە لەشى دايرىزى خۇى. تا جارىتى قىر نەتواتىت سەرى بى خۇشتىرۇن و ناخۇشتىرۇن ھەوال دەرىپەتتىتىوه.

لە ئۇر پەندەرەمەك دەنەتۋازى بىتىك زىبات بروات. لە مالىي بىرامىمەر كە بالىكىنەتكىي بىر بىو لە مەركان و ئېنجانىي گولى رەڭتاۋەنگ، دەنكى سەممەقۇنىيەتكىي گەلەك خەمناڭ دەھات. دلشاد لەگەل ئاوازى ئەم موسىقىيە ئەنمەكىنەن ھۇر ھۇر بىز بەختى ئۆزى كەپىا و ئانىشتنى شەۋى قاومەخانەتكىي ھاتمۇر ياد كە كەپىل و قۇللۇ ھەمەر دەركىدا ناخارا و مەكانى ئاخى يابى دەستى ئىلاطا، جىڭە لە فەركا يەتكەن دەنەتۋازى بىتىك شەپە پېشىلە بە كەورەمىي لە سەرى نۇرسارابۇ (أوكەپىما)

ئۇ شەۋوھ پاشن ئەمەنەمەي ئىلاقا لە خۇيىدىنەمەي شەھىرمەكانى رېلەك بەرەمەر، دلشاد دەستى بىر بىز كەپىنەكىي كە لۆگۈ و ئىشانىي قاومەخانەتكىي لەسەر بىو، وە بىرىتى بىو لە سەر و كەپىنەلەپەكى رەش كە بىو بە فېنچانى قاوه. ئاواز ئۆزى چەند جارىتىك وەك مەنتلەتكىي سەير دەنۈوسى و مەناناكائى بە ئەلمانى بىز كەپىنەلەپەكى دەكىرەمەر. دەمگۈوت "ئىلاطا گیان، من لەمەتىن ھەم كېرۆدەي ناوى قۆزمەم دلشاد نەبى دلشاد نەبى Prophet Glücklicher

ئەزىزلىم و لەمەتىن ھەم شەپەتلىك بە كەنەدا دەرىپەتتىت، دلشاد نەبى

ت دلشاد نەبىت " Nicht Glücklich Sein "

ئىلاطا قەلەم و كەپىنەكىسەكە لە دلشاد و مەرىمگەپەت و خەنەتكى بەسەر ئاواز نەبى ئادىتىت و لە جىاتى مەنوپىست EVA پاشان لە خوارمۇ شەپە دەنۈوسىت كە

له وانه ماتماتیک نمچوو بې كىسىكى تەبىل، نۇرسى (Adam + Eve =

(Dilshad + Eva

دەشاد بېزمىيەك دەكمۇنەت سەرلىغۇنى و له تەۋەن سەرمۇھە تا قۇنىانىي
پىدىيەكانى ئاقۇسى خۆنۈكى بېپاھتا دەبىت. بىر بى دل حەز دەگات نەمۇ و
ئەڭاش وەك ئادەم و حەووا دۇر عاشقى لەزەل بۇنايە.

* * *

دەشاد يەكىم جار كە له پاركەكەدا ئاوى ئەڭاشى گۈن لېپۇو نەيدىزىنى له
زمانەكانى شۇرۇپا ئەم ناوه بە حەووا دەلىن. بۇيە پاش يەكتەر ناسىنى ئەم
رۆزىميان كاڭىچك كەپاپوومە مال تا تۈرەنگ بېرى لەم ناوه كەپىپوومە. تا له
خۇنىيىدا كىسىكى سەپىل رەمىس كەفرانى دەبىت كە بە جىڭىز سەرپازى
خاڭىرىدە بە كەلاشىتكەفەلەيدەكوتايە سەر ئازان و ئەغا سەرپازىيەكە بىر
دەكىد لە كىۋىي هەزەكار. پاشان ئەم كەچانى دەمرەتە بازارىك كە له ئىتى
كەپارمەكاندا هەمۇو ئەلەنچى سەر ئەرەزى لېپۇو، بەلام كەچە هەزەكارەكان هەر
ھەمۇپىان يەك شىوه و سىماپىان ھەبىو امەتكەن كەشىان فۇنۇڭكىسى و
دەستەخوشكى ئەڭان. بۇيە ئەم شەوه كە ئەڭان مانانى ئاوى خۇى بىن گوت،
دەشاد ئەپەن يەكسىر ئەم خەونىي ھاتەوە ياد كە تىپىدا ئەڭەن ئەزەكارە
چوانەكان بە زۇر دەخترانە ئىتو ئەغا سەرپازىيەكان و بېر دۇور دەپىردان. لە دالى
خۇپىدا دەپىگەت ئاوى ئەڭاش وەك ئاوى من بېر خۇى مەتكەلەك. دەبىت بۇچى بېر
بەختى من ئاوى ئەم كەچە چوانە ئەمەندە لە ئاوى ئەم ئەغا عەسەرپىيە
نائىپىيانە بېتىت. كە رۆزىنچىك بە ھەزانان ھەۋاپىان بېر چالەكانى مەرك
پابېچىكى.

لەقاومخانەكە بېش ئەھى لە يەكتەر جۇدا بېنەمە دەشاد بەرەمە ئەپەرتامانە
چۈلەكى بېرات كە لە دوکانى بېرەنە تۈركەكە سەد ھەنگاۋىك دۇر بۇو،
ئەڭاش بەرەمە ئەم مالە كە لە بەنچەرەكەپىيەو ئەم يارە خەمناكىي ناسى.

پهيان. سیشه‌همه‌یهک ثاواوا کەمیک له جاران زیاتر بەرامبەر ثاونەنە هەلکەبیهەکەی تەنیتەت پەنچەرەکەدا دومستێت و خۆی لە هەموو کاتیکى تەنمەنی جوانتر دەبینیت. کاتیک رەوناق و رېشتابیک کوتیووە سەر گلیتەنی چاوە قاوهیهەکانى و رووە سیى و جوانەکەسی پەر لە نەشەنە و گوشاد بیوو وەك ئەھوەئى ئەو ثاونەنە بیت بۆ ثاونەنە هەلکەبیهەکە.

ئەو بەيانىيە سیشه‌همه وەك پیشەي هەموو رۆزانى، ثاواوا لە بەرامبەر پەنچەرەکەدا دومستێت و دەبینیت لە بەرامبەر پۆلە مراوبیه‌کان كۆپكى بارىك و جوان دانشتووە و دەفتەرەکى بەچووکى بە دەستە وەك ئەھوە خەرپىك كەنەشانى وېنەي مراوبیه‌کان بیت.

ثاواوا بۆ ماوهى دەركىد رۆز لە دوابى رۆز لە جاران جوانتر و ئالىر دەبیت، وە هەموو بەيانىان بەرامبەر هەمان ثاونەنە و هەمان پەنچەرەدا دومستا تا هەمان كۆپ. بە هەمان جىل و بىرگ لە هەمان ئۇنىدا بىبىت. ثاواوا بە سەرسامى و سەرسوپەمانىكى ئۆزۈرمە پېسىارى لە خۆى دەكىد كە بېچى پەنچەرەکەي ئەو لە بىر بۇوە بەم ئىگارە سەپىرە، وەك ئەھوە فرىپەتەپەكى ئانپارى ھەنەرەمەند لە پېشت پەردەوە دەست بىخانە ئىگارەكە و هەر ماوهىيەك وېنەي شىڭىزى نۇئى بىخانە سەر.

ثاواوا لمبەر ئەو رەونەقى كەوتیووە سەر گلەنەي چاوە قاوهیهەکانى، پەنچەرەكەي الن بىوو بە ئىگارەكى سەحرىراوى و رۆز بە رۆز لە جاران زیاتر خۆشىدەپەست. وە هەموو بەيانىيەك بە شەوقەوە ماومەك لە بەرامبەر پەنچەرەکەدا دومستا تا سەپىرى پۆلەك مراوى بال نەخشىن بىكەت، نەگەل كۆپكى شىۋە رۆزەلائىش جوان و غەڭىرىن.

ماوهى بىست و مەشت رۆز لەم گومان و ئىگارانىيەدا دەۋىيا، تا رۆزىك بىيارىدەت كە ئەۋىش بىبىتە پەشىكى ئەو ئىگارە سەحرىراویە پەنچەرەكە، ئەو رۆزە بىيارى دابۇو درەنگ بېجىتە زانقق، بەلام وەك جاران زۇو لە خەو پابۇو، پاش خۆشۈشەن لە بەرامبەر ثاونەنە هەلکەبیهەکەدا چەنگەنلىكى يەك بە يەك لەبىرەكەنات و داياندەكەنلىت، لەبىرەكەنات و.... داياندەكەنلىت،

لەپەردەگات و داياندەكەننەت. تا لاسىر سكىزلىكى لە رەڭى سېپەر دومۇستىت و ئېڭىر ئەۋە دانانكەننەت. ئۇ جە فەرمىسىيە ئەشى بېشەتكى وەك ماسى يەمەردەخات، بەلۇش لە داھەنارىك دەچۈۋىتىت كە بە درىازابىن ئەمەنى بەرمەكەي تەنەنە دوو ھەنارى كۆل سورۇ بىن، مېچقۇش و خىر، بېر بە دەستى بەھەدارى فەرىشىتەپەكى ھونئەرمەند.

ئاواو لە سەر ئىزىزى ئاپۇتە ھېڭىپەكە خۇشتىرين بېن ھەلەمېزىزىت و لە بىنائىقىپە بچۈركەكانى دەنات. كە ۋۇرۇمەكە بەجىدەمەقىت بە ئۇمىدەمە سەپىرى پېڭلەۋ ناسىكەنانى و ئۇ مەكائىنەن دەكتە كە دەيانىرە بېرمۇ درىگا بېن ئەمۇمى ئەۋىش بېتت بە بېشىك لەم ئىگارە زىنندۇمۇي ئۇچۇ پەنچەرەكە. ئام ئىگارە سىھراوېبىي دېبىت و ھەشت رۆز بۇ خەمۇنەكانى ئاواوابان بە جىزىك رەڭتاۋەمەنگ كەرىبۇرۇ. ھەرەوھە بېن دە رۇزىكىش رەمنەقىكى عەجايىبىان خەستىۋە سەر گەنچىي چاوه قاومىتى و گەشەكەنان.

ئاواو ھەشاش ھەشاش لە پاركەكە ئۆزىك دەبۈرۈمۇ، لە باخچەي گولەكان، لە قوارىھى ئاوهەكى كە لە زارى دە ماسى خەبە دەرىمەچۈن. لە مزاوبىيە گەردىن ئەخشىنەكان، لەم كۆرسىسييە ساجەھى كە وېسکەتى تەنبايى ھەمۇ بەيانىيەكى دلشاد ئەمېي بۇو. ئاواو كە بەرمۇ كۆرسىسييەكە دەرىۋىشت دلى بە گىر خورپەي دەكىد، وەك بىلەت لەر بىر جۇوبېتە جەستىي كۈزىكى ھەولۇزى شەيرەن كە لە بازارى شىخەلا بە زۇر بە سەر ھېكەدا بە بىردىم ئۇ پېاوه سەپىل بایر و گۈزۈنە پەتىكىن كە بېشەرمانە ھەرىدم ئاواكەليان دەخورىزىن، گۈوش وەك سىزا و گەپان بە دواينى ئۇمۇنېنگ كەچكە لەخۇنۇشىپىدا ئەپكەپىت. تا ئەگەر ھېكىپەكە لە زۇر بىنېتىي ترساوا و لەرزاڭەكەكانى بىنېتە شەرمەنەكەدا شىكا، ئەۋە ئىشانىي بېشەرەمى و ئاپېرو پەتىكى كەورە بېت و ئواتق دەسبىچەن لە لايىن بېاواه بېشەرەكانى ھەرىدم ئاواكەليان دەخورىزىن لە سەرجانە وەك مەرىپەدەكى داۋىن بېسەن ھېكە باران بىرىت و بىكۈپىت.

ئاواو دەرۋات و دەبىت بە بېشىك لەم ئىگارە رۆمانسىيەكى بېت و ھەشت رۆز بۇو لە پەنچەرە مالەكەيدا ھەمۇ بەيانىان وەك تاقسىكى رۆزىانە

سپری دمکد، که دگانه نزیک کورسیبیه ساجهکه دموستیت و دمستی بژلای دلشاد بریزمهکات و پیکیدلات "Güten Morgen" دلشاد تعبی لئو کاتدا کمدیک رامجهللت و به همان دلختره بچووکهکی بژ دمستی چهیدی دهگوازنهدو. نینجا و مک مندالکی سهیسام دمستی راستهی به هوانا دمومشنیت بژ گرتندهوی دمستی ناسکی شاوا و مک تهودی دمستین که جوانهی بردهمی، پاپولنهکی رمنگاوونگ بیت و به پیکهوت به لای تهودا فری بوویتیت یان چوللهکهکی چاونهکهکی اووهی پر له شارمزروکرن بژ فرین بیت که بژ پیکم جار هولانهی جیپیشیت. دلشاد دمستی شاوا توون دمکریت و خوشی بین دمناسیت.

شاوا کمدیک لای دلشاد دامنهشیدت و به وردی سپری دمکات. له دلخترهکای دمستی پاهمیتیت و میبینیت چکه له هندیک نوسن به خهیکنی شمرمپیسله که شاو نانوانت و شهیدیکی لون تیگات، هیج ونچیدیکی بیده لمسر دلخترهکه نیبه. شاو سپری سهاعتهکای دمکات و به پنجه نیشارت بژ کورسیبیه ساجهکه دمکات که هردووکیان لمسری دانیشدون، پاشان تهدا سین وشه به دلشاد دلیت که کورسیبیهکای دمیتة - شسممه، پیکشمه، شدکاته. نینجا و مک کداریکی هریگیز چاومیوان نهکارو ماجیک له روومهتی سپی دلشاد دمکات و هدلستیت بن شاپرانهوه بژ دواوه هنگاو دمنت. دلشاد تعبی نهیدمزانی شاو که جوانه له کویوه هات و بژ کوی پیشیت. له کانه ناسکهپا نهیدمزانی بین له ٹاسانترین مسسهله پیکاتهوه، بژ دنونه پید و پهکن پن کل نهدهکراپهوه. نیش نامابیو، نهیدمزانی و مگنی نز سپیه! کچه شاوا به بریزایی ریگاوه بژ زانک له ناخوه بهو کرباره شیتنهیهی شو بدمیانیهی پیکنهیبوو، شاو روزه له پید و شهی دهی پرۆفیسۆرمکای نهگهیدت. چون دلشاد نهیدمزانی که شاوا بیست و هشت روز وو له پنجه رمکهیوه شاو دمناسی و پینی فریشنهکهکی ٹاسانان تهیوو. شاواش به همان شیوه نهیدمزانی کهوا دلشاد تعبی نزیکیه مانگیکه له شوینکی نزیک شو پارکوه خهیکی فیزیونی زمانی ثالمانیبه. لهپه کانه نایپکهکای هات

وچقی پاسی بیانیان، ناجاره زووتر له کاشت دست پیکرینی کلاسی زمان
بکاته پارکهک و بیزار له دست روتینه زیرگاهانی دونیای ریزناوا لدیت له
چاو مریج دا بیت. بیلام بین شوهی به خیزی زانیتت که شو بیست هافلجهیدی
چونه تیو پارک و مانهودی له بیرامیده مراویهگان خیزی بوروه به روتین و
خوویکی ریزانه.

ریزانه نواتر شاوا دلشادی هر له شوینهکی خیزی دهیینهاده، هارومها
سمرسام بیرو بدهوی که له ریزانی ماجهکوه پهپووسنیانکهکی بالنهذین
دیت و له لیواری پهنجرهکی شو بق ماموریک دهخویت، پاشان خیرا بق
ناو پارکهک دهفیت و دهیت به بشیک له نیکاره سیحراویهکی پهنجري
مالی شاوا.

* * *

دلشاد شاهی شهوی هیدنی به خوونی قوواشی پدک له دواوی پهکی شهممه و
پهکشمه به چاو کراوهیں نووست. له لایهکی پهکهشهوه شاوا بدهله بیو تا
شهممه دابیت و له دونیای سهبری شو کوره ریزه‌لاییبه بگات که لمکل
پیلک مراوی شان و مل رمنکار رمنگ و پهپووسنیانکهکی بالنهذین
ماوهیکه له پهنجرهی مالی شوونا متوان. شو شهوم حمز و شارمزوجیک
گریان له شاوا بدهدا که تنهها لای شو هیدی بق ریز، لای شو برو عاشنه
پیدهی کژمل و گردون، شو جووته دلدارمی همتا سدر، شاوا به گری
نایکریک دمسووته که تنهها شهومه همموه رمکهکانی دهپیشیت شو دهمانی که
له ریزیک دهیتندوه و دهیویت دست له ملی بیت.
شاوا تا گازمکن بیان ناویک، نوستوو و تاویکش به ناگا، دمچو له
بیرامیده پهنجرهکهدا دهوسنوا و سهبری شوینه کورسیبیکهکی دهکد که
دهکوت له شوینی دانیشتنی دلشاد تهپیدا شارماپی شو و ریز دهیبنی
عششبانی و سهمايان دهکد، وه دهیپیان کردیو به شوینی کرمه‌فالی رمنگ و
هالمی چوی جویرا و چویی له مقر، فهیریزی. شرخهوانی، پهمهانی، شارنجی،

زهود، و سبی. لهکل جیکل بون و گوپانی رهکان به هزاران نسخه‌های
بریسکنار له ناو هله‌مکاندا دمدرم‌شانهوه و پسمر کورسیوه ساچه‌کندا
نادهبارین، ئاو شویندی که شو و زو لمو کاتهدا عشق و سه‌مایان له سر
دهکر، ناوا دهیک له باوشی شهودا خوی لین دهکوت، دمهچش له
باوشی زو. په‌رامیده پندجاردکه‌ی په‌ننددا دهکوت لوغزیکی گموره‌ی
ئازه‌لی تاشکرا کردووه، نیلتی عاشلیکی سهیر.

شمعه‌هه داهات، و دلشاد نههات

دلشاد نهی پەکەنەمە لهکل زەنکی پەباندا به ئاگا هاتبوو. پاش سەپل و
رېنن تاشین، چىتىش تەتك له كەفى (Gillette) له سر روپيدا بەجىددەھىتىت
كە بە رووخسارمى له سۆقى و نیواندەمکى كۆپى عەدقى دەچوو. ئۇوانەنی
لهکل شەنەن بەيان سەمای عىشق دەکەن، دوابىش دەجهە ناو اتايابو
سازىدەکانى شاخە سەر بە پەفرەمکان و خەقىيان سەپل دەكەن. دلشاد دل پەر له
ئەشكە و حاز و ئارمۇزى سۆغىيەكى عاشقى سىدىزۈزۈ لەش بارىك و بىزى
ئۇقوسى بلقەبلق و دېلىش خۇشى كەفاو و ئاواي بانىزكە دەكتات.
پاش خى شوشىن، دلشاد خەرىپىن ئامادەكىنى قاوهلىتى دەپيت،
سەرمىزىكە بە زەپىون و پەنیر و هەنگۈن لهکل كوللىزى بە كونجى تۈركى
دەپازىزىتتەوە. بەدم خواردەوە بىر له نەخۆشىيەكە دەكتاتوه و ئاو
قىسىمە خۇشكە تاقانەكەي بىردىتتەوە كە وە پېپىنڈۆك هەر دىم بە
گوچىكائى دەپچىپاڭ "براي شىرىپىم، ئىگەر مەرق پارمەكى نەبات بەخۇراكى
چاڭ، ۱۰٪ رېلى دوابى دەپيت بەبات بە دەرمان"
دەپگۈت" دل گيان كە سەفترت كەم قسىمەي من له بىر دەكتەت. دەكتەت
لە خەس ئىنە خۆت بىسى و نەخۆش بىكەت!

دلشاد چاوهکائى بى بىون له ئاو و زوو لەو خەپالانى له مەشكىدا وىل كە.

بىرى لە توپىنگى دەكىدەوە كائىك سەستى كەبىوو ئاو خۇشمالىزىن مەۋلۇنى

سەر رووي زەمینە. پاش ئەمە بىر يەكمىجار لەمەتى شار و لانى

بەجىپەشتوو گوچى لە دەنگى خۇشكە تاقاناكى بىلت.

ئۇ كاتىئى زەنگى تەلەفۇن لىدرا ئۇ لمىبر دەرگا خەرىكى لە پېتىرىنى
پىلاۋەكانى بىو تا بېجىت ئاوا بېبىتىت، بىلەم ناجار بە پەلە كاپاپۇمۇدە ئاو
لۇورەكە و كەمىخى مابۇ فەرياي نوا جىمى زەنگى تەلەفۇنەكەي نەكۈدىن.
بە هەناسە بېكىرە ھارىزەتكەر "ھەللىق ئەللىق ھەلزا" وەك
ئۇدوى ئۇ ھەلزا ھەلزىپانى دەنگە ئۇرساۋەكەي گىرچ و پېچىي گۈرسىزلىكى تەرىزى
بن كە بې فەريادى خوشكە تاقانڭىكەي دەۋانىي بېرىكى بىن بېنى كەنەتتىت. جونتكە
لە ئۇي و شەوشى خەنەتكەدا دەنگى بېر لە سۆزى خوشكە تاقانڭىكەي بە ئاستىم
ىمەت و باش ئەندەكىپەتتە كۈيىپەكانى ئۇ. باش چاركە سەعاتىك گىيان و
مەنگ خوشكە تاقانڭىكەي توانى كەمىك لە ھەوالى كاپەك، مالى خالى و
ھەوالى خىزى بە دەشاد بىلەت كە بې ئۇ سالە مەجيەتە كۈلچىي بېزىشىن. كاتىك
ھەلىپەيەندى ئۇۋانىان لە ئاكاۋ دەچىرىت، دەشاد ئەپسى ئۇر بە ئادلىپەو
تەلەفۇنەكە دادەتتىوە و بېر بە ئەل راقى لە كېن و يېدەنگى قۇرۇمەكىي نەبىتتۇ.
بەلۇ ئۇدوى جىڭىز داشى بىو ئەمامىت كات بىو بې ئۇدوى بىگات بە ئەدارى ئۇ
فرېشتىمەكى لە بې كۆسى و سەتاوى زىيانى ئۇرى بە ئىگاپەك، تەۋقىمەك،
ماچىك شەلقانىد. دەشاد ناجار وەك ئازەق خۇرىكى سەرگەرم لە بەنا
تەلەفۇنەكە لەگەل سۆزى دەنگى بەچىماۋى خوشكە بچووكەكى لە ئۇ
كۈيىپەكانى و زۇورەكەدا پال دەكۈپەت و خەمۈكى قوللى ئەدەكەۋىت. كە خەنۇن
دەبىتىت و دەزانتىت لە ئۇقۇر پەنچەرمى هەمان مالە كە رۇپىكە مەلول و كىز لە
پال دەوارەكىدە دەوەستىت باش ئۇدوى دەكتۈرەكى ئاخۇشىرىن خەبەرى زىيانى
پىددەلت. لە خەونەكىدە ھەپۋانى مالەكى بەرامبەر، پەنچەمەكى بېر بۇ لە
كۈل و باڭىدى بچووك و رەمتکاپەنگ، كە بە ئەنۇوکە بچووكەكانىيان
قىسازمەكى زېپىنیان ھەلگۈر تىپو و دەپانپىتايە باخچەكە. قىسازمەكە سەرى
بىرأوي كېچىك لەسەر بىو كە كە وەت لە سەرى خوشكە تاقانڭىكەي مدجو،
باڭىدە سەھراوېبەكان باش ئۇدوى قىسازمەكەپان لە ئاومۇنى باخچەكە دادىنا،
پەكە يەكە دەنپىشىت و دەمۇن بە بازىنەكىي رەمتکاپەنگ لە دەورى قىسازمەكە.
دواپىش كۈلچىكى ناسكى بېشەنگ كە چاوهكانى رەنگى ھەنگۈپىنى شاخىان

هېبىو لە سىن قالدرىمە مەپمەرەكە بە لەتچەوە پىتىيەكانى دەخىستە سەر فرىزى
لەتكى باخچەكە و بەرمۇ لاي قىسارەكە دەجۇو. كەپكەكە كە دە پەندە
ناسىكەكانى لە تالە بارىكەكانى قەقەزى سىڭى قىساھە زېرىنەكە دەدا و لەگەل
ھاتنى دەتكى مۇسىقا رۇوي بە سەد شىۋە دەڭلۇپ، دەمىك دەبىو بە كەزانى
كەچەرەن كە چاوهەكانى دۇو يالقۇوتىن سەزۇن بۇن و بې بۇن لە عىيشە و ناز.
دوايى رۇوي كەچەكە دەبىو بە رۇوي ئايىھەرى رۇومەت سىتو كە لە ئاسكى بازار
لە رقى باوكى دالىەقى ماجىكتى دەكانە دىوارى پاش ئۇمۇمى پارەي دۇو مانك
كاركىرىنىش پەن شادىرىت.

پاشان بە خىراپى رۇوي شەكەر سىتى ئايىھەر دەبىو بە رۇوي دەيان كەچ و
زۇن ئەناسراو كە رۇوي تاساو و لە سەرما سېبۈپىان هەر لە رۇوي تۆقىو و
ترىساوى ئەو كېچ و ئەنە كورىدە جوانانە دەجۇو، كە لە رىكەكانى قاچاخ بە ئىن
بەقىر و باران و كېپىمدە بۇن بە شەختە و هەر دەرۋىپەتن، سەردىكەكون و
دەمەزىن بە سەر دار و بەرىدە ئەو شاشە بەرلىز و ئەو دۆلە ئوقۇلانتى دەكەوتتە
رېيان، لە ئاو شەپەللى سارادى ھەزىرا سەدە جار دەمنىن و ھەزىيانەوە. وە
عىزازلىل لە پەشتەوە تەنھا يار و يامەريان بۇو كە دەمىك دەستى لە سەر
شانىيان بۇو و دەمەكىش دەخىستە سەردەميان. هەتا شەكتە و ماندۇو
دەكەپەشتە لاي ئەو يارانى كە ئەوانىانى هەر لە وېنەدا بېئىنپۇو، يان ئەو
مېرىانى كە بە يەڭىدارى ئەوانىانى لە ياد چوو بۇو. لە كۆرتايىندە رۇوي ئەو
ھەمەو كەچ و ئەنە شەكتە و جوانانە دەبىو بە يەك رۇو ئۇمۇش رۇوي بەرى
شۇمى ئاواوا بۇو، ئەو كەچ جووه چېكىيچاو قاومىيە كە بە جىلىكى لە
رمىنى ئىدىپەر بەيانىيەك وەك كۆرتىكى ساپۇشى مەلتىشە سەر ئەو
كورسىيەھى ساجىل لە پاركەكەدا بىبۇو بە ئەلانە داشاد ئەپىن. لەو خەۋەنپىدا
رۇوي ئاواوا ھەمەو شىۋەكانى جوانى ئىنى ئىدا كۆپۈرۈدە، چاوه
پاۋوتنىيەكانى كەزانى ئىدا بەدى دەكىد، كوللە سوورەكانى ئايىھەر، وە
كەرىدىنى كازى ئەو كەچ و ئەنە خەمناكائىنى رىڭلەي قاچاخ. ئاواوا لەو خەۋەنپىدا
چىلىكى قاوهەنى تەتكى لەپەر بۇو كە تەنھا رەنگى پېئىتە بەغۇرەكە ئەويان

نابزشیبوو، ئىگەر تا بەرزى و نۇمى، خى و بېرى ئەندامە جوان و ئاسكە كانى
لەشى هەر ھەمۇرى بەھەرەوه بۇن، دەكتور ئەتىپ ئەتىپ قاومىيەت ئاۋوا
خۆلىبارانىڭ تەنەتكە و بە سەر جوانى و سروشنى زىيەتى بەھەرە بازىبۇو، ئاۋوا
بە چۈولاندىسى دە پەندە ئاسكە كانى لىسىر ئەندامە ئىسارە ئەپەنەكە ئازارى
مۇسقىايەكى گەلەك، ھەمگىنى لىدەدا، وە بە چۈچاواي گەلەك، ھەمگىنەر سەپىرى
دۇو چاوه زەرد، بەپۈركەكانى دالشانى دەكىرە. دالشاد بە گۈپکەننى بىچارا ئازى
مۇسقىاكە و شىۋىتى سەپىرىنىڭ تەنەتكە بىچەركەپەك زىياتر تا بېرى لە وشەمى مەرن
كىرىبىدوووه و كەپكىن مابۇو راچەلەكتەن و خەمۇنەكە بە ئىۋە جىل بەجىتىپەيلەن.

بەلام ئۇمۇمى خەو و خەمۇنەكەلىن بەرىدەۋام و درېئۇر دەكىر ئاۋا ئازى ئەو
مۇسقىايەت ئاۋوا بۇو كە ھېچ مۇسقىايەكى تى ئەندەچۇوو، بالىندە سىچراوبىيە
رمىڭاۋەن ئەتكەن لەكەل ئەغاچى مۇسقىاكە بەرز و نۇم ھەپتوو، واپسى دەبۈن
بەھەر و بە سەر سەرى ئاۋا دەغلىن ئاتىك دەستت لە ئىسارەمەك
ھەلەنەكىرت و بە ھۇاشى بەرمۇ لای دالشاد دەچتىن، بىچەركەپەك دەستت بېرىت و
لەكەل خۇرى بىباتە ئاو باخچەكەمە. لەو خەمۇنە ئاۋوا دەستت لە ملى دالشاد
ئەمپى دەكتات و ماجى دەكتات، بەلام يېشىن ئۇمۇمى لە راستىدا و مەك خەمۇنەكە
پاركەكەدا بېپۈشانە ماچى بات، ماچى ئەم خەمۇنە سېتىھەمین ماچى تەھمنى
دالشاد ئەمپى بۇو پاش ئۇمۇمى لە ئەمسى ئازارى ئەستەننىڭ بىچەركەپەك دەبۈن
ئىياشى لە كېچكەمە ماچىكى بىچەركەپەك دەبۈن بە دەيارى.

سەپىر بۇو كائىنەت دالشاد ئەخۇ بەئاگاھات لە خەپالىدا تەنەنە ئەو سەن

ماچى لە ياد مابۇو كە دەۋانىن راست بۇن و پەكىچەشىان تىلى، دالشاد هەر بە
تەنەنە ئەو سەن ماچى بە ماچ دانابۇن كە ئۆتى سېكىسان لىدەمات، ئۇمۇك
لەو بېبىت و شەش سالەت تەممۇندا بە ھەزاران جار لەلایەن باك و باۋەن
كۆچكەردىوو ساچ كىراپۇو، لەلایەن خال و خالۇقىنى، خوشكە ئاقانەكى،
ھەرەوەلەكەل ھاۋىپەيانى لە جادەي باتا چەند جار ئەملاو ئەۋلائى بەكەريان
ماچ كىرىبۇو بەرلەمەتى ھەرىپەكەيان بەن بەلايدەكدا و وەك گەلأپىزىانى پايزان

رەنگ زىرد و وشك بە سەر زەمینە تاپ و سەۋۆزەكانى ئەوروپا و ئەمریکادا
بىلار.

دەلشاد ئەمپى ئۇ ئۇئارمە پايزىبىه خەمناكەي ئەوان و شار و ولاٽى بېن دوا
چار لە دوابى خىلى بەچۈپەت، مەتكىك وەك پەستىپىشى بىنگۈچى مەندا
ئۇبراهىم خەلەل، ئاكسىراى، و ئەتكۈچۈلەر بەدواپىدو بۇو و بە
گۈيىبەكانىدا دەپەرپاند "دەلشاد ئەمپى، دەلشاد ئەمپى، ئەمپى
دەلشاد، ئەمپى دەلشاد" ئەيدەزانلىنى ئۆزى ئۇ دەنكى چىپە كەوا لە ئۇ
گۈيىبەكانى دەزىپەكانەو، ئايى دوعا و ئۆزى ئۇ پىلار ئورتىسى كەرەكە كە
بە شەو و رۆز زماش لە خەلەك دەندا و خەرىك بۇو كۆپەندىكىش بە سەرى
ئەودا بېتتىت. يان دەنكى بېر لە سۆزى كەزانە كە دەلشاد بېن يەكمەن جار و دوا
چار لە پەنلىيەن مەركاوه گۈنى لى بۇو. ئەمۇش بەيانىبىكى زۇ بۇو كە بەر
مەركاىي مالپاپىش ئاپوشىن ئەتكەر و جار جارش سىرى سۆزىنە سۈرۈمكەي
دەمىستى زېياڭىز دەگۈشى و بەلەك زېپىنە و ورە بارانى دەپەرپاندە بەر مەركاى
مالى دەلشاد. ئۇ بەيانىبىز زۇوه دەلشاد ئەمپى بېڭىش ئەمەن لە مەركا بېتتىدەر و
بېر بە سىبەكانى بېنلى خۆللى تەرى بېر مەركاىي مەرىدۇ مال و مەك و فېل
ھەللووشىت، ئاپۇيىك بېن دەركاى مالە جىزىان دەدانەو، سەراسىمە دەمىتتى
كائىچى بېن يەكمەن جار چاوه ياقۇوتىبەكانى كەزان و مەلا لە ئۆزىكەو دەپەتتىت،
گۈچى لە دەنكى شەرىن و ئاسكى ئۇ دەپەت كە بە ئاز و پاڭرمۇ بېتگەت
بەيانى باش ئەمپى دەلشاد!

بەو بەيانى باشى كەزان و پاش و بېڭىش كەرنى ئاوموكەي، دەلشاد هەمىتى
كۆد ئۇ بەيانىبىز زۇوه بۇوە بە پېتەپەرىك و بە پەيامە شەرىنەي كەزان
دەتوانىتت بېكت بە مەمۇ شۇقىتىك، بېنلى ئۇ رۆزەمى كە باشىنى سەقەرى لە
شان كەن بە ئەتكەپەي بېن ئۇ دەركاپەي كە بېر بە بېنلى كەزان بۇو، چاوهەكانى
بېر دەنلى لە فەرمىسەك و ئاشتوانىتت چېتى نە بېن ئۇ دەركاپە ئاپۇ بەناتمۇ نە بېن
مەركاى مالى خالى كە چارەكە سەدەپەك بەنچ دابران لەن ئۇيا. باش ئەمەن
دايىك و باوکى لە يەك رۆزىدا هەرىدۇو كەپەن دەمنىن.

سەپەر نەبیو كەزان وەما بانگى دلشاد بکات، چونكە كاتىچى خۆزى و كىتىبه قەمەكائى بن ھەنگلى ھەردىم لە دەرىگاوه خىرا دەرمەپىرى، ھەرىگۈز جاوه زەردو بجۇوكەكائى بىز چۈركىيەك زىيات تەپرىپىرووچاوه يالقۇوتىيەكائى ئەو، دلشاد ئەپىنەر بادۇ شىۋىيە بېنى بىو كەپىيانان تۈز لە دەرىگاىي تەننىشت مالىيان تېپەپېتتەن و ئۇغوارانىش هەۋاش بەۋاش بېگەرتىتەوە. تەننەن ئەو بەپانپىه زۇوه جىاباپوو كە دلشاد بىر بە لووقى بېۋىش خۆللى تەنرى بار مالىي ئەۋاوانى ھەلەمۇنى و تۈز لە جاوه سەۋۆز يالقۇوتىيەكائىنى پاما. بە بىزمو خەندەيەكى بىر لە خۇپازىبىون و شەرم، گۈچىرى ئەو وشە كۈنترىلى ئەتكۈۋانىسى بىر زايى ئەو بىو كە بە گالىتمۇر پەىز ئەپەن دلشاد.

كەزان باوک و سەن بىرای شۇقىن بېزىكراپون، ماومىي حەفت سال دەبىو خۆزى و نايىكتىش جەپلى لە ئۆزىلوكاڭىي دەرمۇمى شار ھاتىونە كېپەكەكە. ئەو كېپەكەكە كە لە مالىي خالى دلشاد بېتزاپىت مالىك نەبىو كەسىتى كە بەپكىت لەو چوار مەيدانە ئەفەوتاپىت.

- شۇقىشى شاخ لە ھەفتاكان و ھەشتاكان

- ئەنفالى ھەشتاكان

- شەرىپراپۇزى لە ھەشتاكان و ئەنۋەمەكان

- سالىي دۇو ھەزار و يېڭىيەت و ئەھاتنى قاچاخ

دلشاد كە دەپىزانتى ئەو تاقە كۆپى كەپەكە ھەستى بە دەلتەنگىيەكى زۆر دەكىرىپۇ تا لە كاپەكەكە دەرمەكەپوت سەرىي ھەلەندەپىرى. تەننەن ئەو بەپانپىه زۇوه ئەپىتتەكى كە بىر بە سىبىيەكائى بېۋىش خۆللاۋى بە دەرىگاىي مالىي خالى و مالىي كەزاننى ھەلەمۇنى.

دلشاد ئەپىنەر پاش تەواو كەپىنى زانڭىز لە رۇزىانى بېكىارىدا تا بېيتانىيە لە كېپەكەكە دەپور دەكمەتەوە، لەو قەدەرمى ھەلەندەھات كە تۈوشى بىو، لە كاشى دەسىپەتالىدا ھەست و كىتىپى شەپ بىو، بىو بە كەپەكە كىتىپ و كىتىپ لە سەر كىتىپى دەخوارد. تا ئەرچىزى بە بەپانپى باشىكى كەزان لە بىر بىو بە ئەپىنەر

دلشاد و وک هر چل و چوار هزار پنجه میهر دربده دوری برو به چاره نووس
و برباری سه فرگردن دا.

* * *

چوارده مانگی رمهق پاش ثم بیانیه زووه که دلشاد نهیں خوشترین
بیانی باشی تمدنی لیکرا، کاتیک بق سایتک کازانی وک فریشته که هانه
برچاو و گبره کی چز و خمامویش وک بهمنتکی ناشاماده پان و پارون.
سیدمه کی نیکی زو برو برسی و له سرما لمزیو وک مانگی بال شکاو
له نیوان باسکی ناسنوری برو پذلیس زمده لاحن نالمانی خوزگی بق کام
ساته بسیه چووه خوشی تمدنی ده خواست. ثم روژه له زوروی لیکزلینه و
دا وایدزا اش پالموانیکی نزیوای ثم ظایمانیه که مولیوود به کمهی گونی
خیزی له هم شعره بیراوه کاسی جهان به پدره میان ده گفت. دلشادی
برسی و له سرما لمزیو، نقووم بروی نتو مونیای شایدیاکی دیکی، نمیتوانی
سیناریوی لیکزیک بق خیزی و جارمه نووس دا پریلاک و خیزی بکات به
پالموانیکی بین وینه. ببری تمدنها له بیانیه زووه دمکردوه که بق پهکم
چار تقر له چاوه بالوتیبه کانی کزان پامابوو، و گوتیبه کانی تا قوولایی ناخ
بق بیانی باشه که شل کردیوو که برو برو له عیشه و ناز، کالتچار و توووه
له شهرمی کهانی دلشاد نهیں. ثم بیانیه که له زاری شیرپی کانی
ناوی خیزی به جزیریک گوئی لیبوو که تمدنها له ثیندیکسی کتبیه قهقهه کانی
میزوو و فلسسه بینیوونی، کاتیک نازی دووم ده کاویته پیش نازی پهکم
وک نهیں، دلشاد.

له زوروی لیکزلینه و دلشاد نهی بیرهاتنه وک بیانیه زووه خوشکه کی
تمدنی هم هو و نیکی ناگیر کردیوو و خیزی وک کسیکی ده رهاتوی ناز
ثیندیکسی کتیبان ده بینی و جاریکی تر بک و شه به زاریدا نههات، نمیتوانی
داستانیتی دیکه بق خیزی قمارکات. ثم دیه له خه بالیدا نوسراو برو تمدنها ثم
بیانیه زووه برو که تیدا خیزی له هم هو رویکی تمدنی مازنتر بینی،

گلپرکاش لە ھەممۇ دۇنیا گۈورىتىر ئاراملىق، وە كەزانىش لە ھەممۇ كېچىك جوانلىق دەلال تىرى. بەلام بۇ لېڭىزلىنىدۇ بىدەنگىرىكەي دەلشاد پولېڭى سووتاۋى تەھىتىن. جونتكە دواپىي لېڭىزلىنىدۇ وە هەتا ئەمۇ رۆپۈش كە لە باووشى تاۋادا مەمەرىت. دەلشاد ئەمەن ھېچ وەلامىچى دالخۇشكەرى بۇ كېسەكى لە دەولەت و مرئەگەرت.

چوار مائىڭ لە كەمبى ماپىيەد، لە ئاكاوا رۆپۇ بە رۆپۇ لەگەل نەخۆشىپەك شاششا دەبىوو كە ھۇياش ھۇياش ناخى دەخوارد و خۇپىنى لەش چك دەكىر. كېپەكە كۆنە زىنداڭى ئازىپەكان بۇو لە شۇپىنى زۇر سارىد و ناخۇشى دەتكوت پارچە ئەرەزىك بۇو و لە سىپىرىبا قۇزىز كرابىرو. لە شۇپىنى ئاخۇشى كەمبى ھەممۇ رەنگىتى بەشمەرى ئىپپو، لەگەل ئەمەش دەلشاد ئەمەن چوار مائىڭ لە كەمبى زىيا، كەچى ھاۋەڭى ئەبىوو.

پەنابەران:

- رەمش بۇن وەتكو شەمو.
- سېنى بۇن وەتكو بەفەر.
- زەرد بۇن وەتكو گەنەمە شامى.
- ئەسمەعر بۇن وەتكو گەنمە.

بەلام چاتالىان ئەبىون بە ھاۋەمرەد و ھا خەمى دەلشاد ئەمەن، ئەمۇ دەمیزازى كەوا ئەمەممۇ رەنگە جىاوازمى بەشمەر بە ئاشىن يەك چۈزە دەل و خۇين دەگەپىت كەھى لە كەمبە ئەنگىتىت و سارە، و سېرىكىدا كەمسەكان دەليان وەك شەختە بەستىبوسى، وە خۇپىيان وەك رۇوبارى بەستىزە كەنگەر كەنگەر دەلشاد ئەمەن وادىەزآمى ئەمۇ چوار مائىڭى ئاندۇمى لە كەمبى چوار ھەزار سالە و تىيىدا خۇين بە مردىوام لە جىستىي پىچىوو. لە دۇورىپەي كەمبى و غۇرۇپەدا كەسىك ئەبىوو كەسى. بۇيە ھەستى دەكىر كەنگەر لە تەممەندا بەيانلىكى {ئەمەن دەلشاد} بۇوبىت، ئەمۇ ھەزار بەيانى دىكە {دەلشاد ئەمەن} يە.

ئۇ رىزىمى لە كەمب دەرجوو و اىيازنى لە زېندانى ئابىغەزىپ دەرجوو و سەر لە تۈرى لە نايىك بېتتەو. لەبەر ئادەپ بېت چەركەيدىش بېت ئەر رىزىمەدەپسىت بېر لە قاپل ھېنەن و قاپل بىرىدى يەكەي تەندىرىۋىسى كەمب بەكانەو سەبارەت بە نەتەقلىيە لە پەر و ناكاومەكى، بىر لۇ ھۆكۈرە ئۇوارە بەكانەو كە لە كەمبە ساراد و سىر و ناخۆشەكەدا بە يەڭىجارى نەجاتى دا.

دەلشاد رەوانەنە شارىك كراپۇو كە تۈزى لە سەر نەتەقلىيە، لە وىنەن ئادۇ بېسکارتە گۇورە و بېرىقەدارانە دەجوو. كە پېش ھاشىپ بېت دەرمۇوه لە سەر دىوارى ئۇ مەس خانانە بېنېبۈش كە ۋەلەكەنەن بېپۇن لە خەڭىز ئىز [ىندال و كەنخ و پېر]، پەر بۇن لە مېش و مەڭزىز، لە ئۆزىز ئۆز ئايىمى ئۇ قەممەرانەن بە تۈۋەتتىوت ئىپ تىدەپەرىن و موڭالى مەڭھەرە ئەنگەرەتتۈۋەكەنەن لە كۆشى بىرزاوا دەلەمسىز. دەلشاد لە تۈر ئۆزلى ئۇ مەس خانانە لەگەل سېپىنەوەي چۈرىدى دەم و لۇ و سەر چەنگەكى تىز تۇر لە جوانى ئۇ مۇ شارانە رامابۇ كە تەنەنە لە وىنەن بېرىقەمارەن و لە مۇبىدا بېتلىپىيەنى خالى بۇن لە ئەم، ئەڭەر ئادۇ راستىش وواپا، ئۇ مەس خانانە بەنەن ئەنچەنەن بەنەن بە خەم و كېيىك لە سەر دەلى ھەمەو دۇنغا، ئەنمەك دەنەنە ئۇ شارە فەنتازىيەنە لە دۈورىمە ئۇ و ھەزاران كاسى وەك ئۇوبىيان بەلەكىشى رېڭىكانى ھات و نەھات كەد، رېڭىكانى قاچاخ، ئەوانى:

◦ شەوان لەگەل دەستىرىپى خەستى چەندىر مەدا، شەنەنە لە پىدەشتەكانى چىاي جوودى بېنەنچەنەن بۇن لە شەن و ملى گەمپەيەكىن ئەنچەنەن دەمگەپان

◦ ئەوانىنى لە سەر لېوارى شاۋە شەنەنە كاشى بەسەفۇر و دەردەنۈل كەنەن بە كەنەن دەمگەپان، تا لە كۆكتابىدا لە قۇرغانلىقى كېرغان و چارمەيان دەخستە ئاو دەستى قاچاچەپىيەكى چىكىن، بەلمەتكى كۆشى رىزپۇا

◦ ئەوانىنى لە كەنگۈپىل ئۆش ناماۋ دەشىتىن لە ئۇوان ھەلبۇردىش قابە پەر لە ڈەھەرەكەي سوکەنلىقىن يان شەشىزە ئۆزەكەي ئەمسەكەندەرا

◦ ئەوانىنى وەك ئەشىلەن بە لەنچەنە دەكۈنلە سەر ئاۋە بىن بەنەكى دەرىيائى سېي ئاۋەپاسەت و دەۋابىش بە تىس و لەزىزە دەرىزە خۆپان بە ئۇوارە

چوانه‌کانی نیتالیا هالموسی، دوادر له نتو تاریکی شهو و ریختی باراندا
دسته بریندار و سپیوه‌گاتیان یان کاموتا دمکوته سهر گونی هایکامان باود و
دهگران و دیپرتر دهگران، یانیش دهکوته سهر ممهکی چهیدی نهفرنجهت و له
چای نهاییش قورتار نهون

دلشداد له یکم روزیه‌یوه له کامب همسنی دهکرد روز له جاران
کتر و لاوزتر دهبلد. به‌لام هفکی نهدزانتی تا شمیک له‌بیر شازاری
جویکه‌کانی و کارهقه کردن خوی لعن نبا و دعستی دا تله‌فون. له یهکی
تدندروست کمپی چند روزیک دهیمه‌یون و چندین تاکی کرندوه و فهصی
بپ دهکن. تا چند روزیک دوازتر لایه‌رمه‌یکی شومومی نیشان دهمن، کچی کلو
هیچ له نووسینه‌کانی سمری نهکه‌یشت. چکه چند وشهیدکی تا موسیقی و
ترسانک نهیت به پهلوست بون به چارمنوسی شو و دهبوایه مانا
شاروم‌گاتیان برازت، کاچک دکتر و سسته‌گاهن چند جاریک پاتجه‌گاتیان
دهخسته سهر و بپ کهومی نیشانی بدنه.

سوپری خونن. Myelodysplastic Syndrome: MDS

دلشداد نهانی که دهانه دهانیت که چیانی نینسان چ لوغزیکی سهیره، وه
دویش له تو تهیایی خوریدتا چند نامه‌زیزی تیکه‌یشت و کردنوهی که
لوغزمهه.

*

که روزانه خی و پژلیک مراوی و پهلوسلیمانکه‌یکی بالنه‌خشن له
پنهانه‌کاهی شاورادا بون به نیکاریکی سردمعنی ریماتنتک. دلشداد له لایه‌هه
سپیبه‌کانی دهسته له جیانی و دنه کیشانی مراوییکان، یان شیعر نووسین،
لایه‌هه سپیبه‌کانی دهتلرمه‌یکی به زاروه لایه‌هه سهیره‌کانی توئیای خونن
برده‌گردده. لمکل یهک به یهکی که زاروه نا ناشناهنه‌دا دهیجا و خنی له
نانه هاریه‌کتیکان دهیزیبه‌وه. دهتلرمه‌کاهی بیو به فرهنگ‌نکه‌یکی بجوقوکی
زانستی و زاروه‌کانی تابیت به خوینی به شیوه‌یه تیکا نویسینوه.

MDS : شیوانچه تووشی مژخی نیکس دمیت کاتنیک به داسایی کارناکات و ناواندنت به پیش پیوست خانه کافی خوین دروست بکات. له گابل کاتدا نتو شیوانه نگهر تشننه بکات دمیت به جوچیکی ترستانک له اونجیدا.

ANC : پیوچرچکی قل پیوچانی ریلاهی خروکه سبیبه کان له ناو خویندا.

WBC : خروکه سبیبه کافی خوین.

RBC : خروکه سوروم کافی خوین.

DNA : کمس نیمه نه زانیت چیبه.

دلشداد بیر و نندیده هی فردیالش کتیباخانه میک بورو، به لام پاش نهودی تیستنی (DNA) ای که له کامپ بیزی کرابیوو و له بدبدهختی ندو ناتنامه کهی (MDS) بورو، وشه و رسته و پرمگراه کافی خیالی و مک مووم کافی لزی هیوانش هیواش هیلدو مران. هیواش هیواش خیالی دهیو و هستنسی هکی گیرفانی گوت تشریکی زانا، نهانها چند پیتکی لاتن و لیتکیزی و مک بارانکی خرلمیشی خمناک پیسریدا باریبیون و لسمریدستسره سبیبه کهی خیالالدآ چاب بیون. رواییش شیوان دهیون به ناوی ندو زاراوه روزاگران و کوشنده افهی فدره هگی زانست، دهیون به ناوی دراکولا و به کابووسی خدو. دلشداد له پارکه کهدا تا ندو به یانیه که ناوا و مک کلتیکی سایونی به چالکی له رهنگی سیده هله لیثه سه سر کورسیبه ساجه کهی تمدیش ندو، له کوکی ههموو ندو زاراوه پزیشکی اندی که له غور بیددا پیشان ناشندا بیوو، نهانها دوو زاراوه که له دهقته ره بچوو کهکی دهستن باردوام دهنو سیه و بیوی لجدیده کردنده، دوو زاراوه که پیکیان MDS بورو و نهوبنیه دان DNA.

چیا له ههموو ندو زاراوه اندی که له دهقته ره کهی نهوبنیه و به باردوام له گالیان نهیا، ندو دوو زاراوهی پرمگرافی پیتشوو زاراوه کی شیون و خوشیان دهدا به دلشداد نهی، هرکشی گالیک ساده و نهانله بیو که نهانها بونی پیشی () له همربوکیان وای له دلشداد کریدوو که چارمی بدختی خلی تهدنا له شیکرندوهی ندو دوو زاراوه بیینیمه، له شیوه ندو پیته پشت راست و زگره، ندو پیته دوو رمگزه، له همان کات نزینه و

مینهند. که دمکوت رووی شیواوی ناوه سهیرمهکه خویهشی ناوی لیدهکات
چا له پسپری تالیگهکان، نکتاری خستهخانهکان، ماموستای زالکهکان
و لالیکی بیکه بیبدات و باشت له مانای که و یاراوه کورت پر له لوغزانه
بیکات.

DILSHAD به ناوی خزی دمکوت که دسیری دهستی بیشی (دال) و
نمیدمانی ج ناویک له دوو بیته داله سهر و بنه ناوی بندت، که نایا
هاردووکهکان دوو (دال) ای دوو نوزمختن یان دوو هدرگا، کهویش له نیوان که دوو دوو
شاهره و که دوو درگاهپی (دال) دا نمیدمانی به ج ناویک بانکی خزی بکات.
چون له چند پیته سهیره رامینتکه که له نیوان دوو (دال) ای ناومهکای که دوو
داپون (ILL-SHA) (پان-ILL) سهیری که دوو چند پیته سهیره ناومهکای که دوو
نمکد که له دوو نوزمکهکی پیشی (D) هملابون، له دوو هرگا ناخراومهکان.
شای خوبایه، بی پوش که دوو به ناویکی چهند سهیره قورو، چند
له ناوی پالموان شاو کلکه کانی شاین و فنتازیاوه نزیکه، له ناوی نون
که خذتدهیکی نوی، نیلشا له ناوه توپیهی خزی راده ما و له ناخهوه بیکه نینی
دهمات که تووش ج فدمهیک دووه، ج ناویکی سهیر (ILLSHA) (ILLSHA) و انه
شا به کوردی و نهخوشن به نیتکیزی، شا له روزهه لات و نهخوشن له روزش او،
شای نهخوشن.

دلشدار نهیک که پر چند چاریک ناوه تازهکه لمسه روپوپری دهتلارهکه
منووسپیهود و له دلیدا هدیکوت "شای کهزان، سهیر که دو ناوه توپیم
چهند له ناوی پیشهمان مدجوتا" به پیدهگئی له ناخهوه قسسه له گمال
خزی نمکد و بیهانش بانکهکای کهزانی بین دههاتو که به پلایکی پر له
عیشه و ناز پیشی گوت "بیهانش، نهیک دلشدار" که دلیلیهی به ناوای
کورت که نیتر ده ناوه بانکی بکات سهیره جاری پهکتبرین و بداریان بور.
نیلشا له دوو روزهه که ناوی توپیهی پر خزی هملبازاره همسنی کرد تازه دووه
به دلیکی نوی کارت له نیوان نهخوشیه که خوینه و عاشقی خوینههند.
کسیکی سهیر سیراتی نیوان مردن و یین، چههندم و بههشت.

ئۇ رۆزى بە ئاۋواي دەگۈت "ئېلشى يان شاي ئەخۇشى ئاۋواي شىرىن، سىيرىكە ئۇ ناوه چىن بىر بە پىستىمە. من شايىكى ئەخۇشم، بىقىمەركىنى مىربۇغا تکايدى لە ئىسلاخە بەو ناوه باتىكىم بىكە" لۇ كاتىدا ئىشائى گىريان لە ئاخىدۇ دەپەۋىسىت وەك رووبارىكى بىزاز و تۈۋە گىشت وىشە و رىست لۇست نەبۈرەكائى ئاۋ ئورىگى وەك رۆزە دوكانلىكى چىتكۈزى بىن خاومۇن، كۆمەلە خانووپىكى تەجاعز بامالىت. دەنكوت لە ئىتىوان لىيە وىشك و تەنەتكائى ئېلشادا ئۇ وىشە رامالىدا و شىكاوانە، هەمان تەڭ زۇر وىد و بىتىرخانەن كە بە بىنگىزىپەكائى ئاۋوا پەت دەيون و لەسەر تالە مۇومەكائى قۇنى دەنلىشىن، بىلەم مەرىگىز ئالە و سكالابان لە لاي ئۇ نامەبېسىتار.

ئۇ بەيانىپەي ئاۋوا ھات و لە سەر كورسېي ساجىھەكى تەمنىشى ئانىشىت، چەند رۆزۈك بۇ داشاد بىرى لە مىربۇغا زىارەمى دەنلىشىن، MDS و DNA و مەركىدەوە. دەنلىشىن DNA وانە داشاد ئەملى و ئاۋوا. يان چارمۇسى دەنلىشى دەختى D ئى داشاد لە بەرىدەم N ئى ئا و ئەملى لە لايىك و A ئى ئا و ئاۋوا لە لايىكى بىكەوە. وانە داشاد لە بەرىدەم دۇر رەھەندى ئۇ بىكە و لەپەكتىر جوادا. لە سینارىپىزى يەكەمدا D ئى داشاد كەسىكى كە بىتى A ئى بە چارمۇسى دەنلىشىت و زۇر دەمرىت. يەلام لە سینارىپىزى دەنلىشى بىتى N ئى بەخت و چارمۇسىتى و تەمنى دەكتەن و ئامىرىت. پاشان دەنلىشى MDS وانە مېشىك و دل و سىيەكائىم، يان D ئى داشاد لە ئىتىوانەندا يان دەكتەن بىر چىنگى M ئى مۇتەتكىسى مەرىن يانلىش سەرفرازانە S ئى سىروودى سەركەمۇن دەچىرىت. مەناسىسيەكى قۇولى ھەلەدىكىشى و بە پەلە لەپەرىمەكى سېنى لە مەفتەرە بىچۈكەكەي دەستى دەكىدەوە. لە مىربۇغا زىارەكىدا بىتى D ئى لە مەربۇركىان دەزىھەنەندا و چوار بىتەكەي كە دەمانەوە لە لايىك نا دەنلىشىن.

S	M	A	N
---	---	---	---

مەرىپەك لە بىتەنە ئە سەر بارچە كاغەزى بچۈك بچۈك دەنلىشى و بە دۇر پەنچە وەك بىتەنە لۇلى دەمان. باشان بە كەورەمى بىتى D ئى لە ئاۋ لەپىن ھەر دۇر دەستەكائى دەنلىشى. بارچە كاغەزە پىچىراوەكائى بىك بە بىك

دەختىتە ئاۋ دەستە داخراوەكائى كە لە دو پېتى دالى ئىنگىزى دەچۈن كە بې
بە ئەنچام كەياندى شام يارىبىه پېشىيان لە پەكتىرىدىت. وەك دۇر دالەكى
ئاۋى خۆى، ئىلەشىپان بىكىس فرىز دادىتە ئىتو كۈرمەنلىكى جۆل و ھۆل. ئىلەشى
وەك قۇماربازىكى گۈورە پارچە كاغەزە لوولداوەكائى وەك ژار و نەرى
پاپى تەختە ئەشەقاد و بېباڭانە فرىز ئى دەدانە سەر گىاپە سەۋەزەكى ئۇز
پېتىكائى. لەگەل دەستىپەكى ئەو يارىبىه بېلە مزاوېبىكە بەرمۇ لاي ئىلەشى
دەھاتىن و بې ھەلگەرتەنەمەي كاغەزە لوولداوەكائى غەشىمانە خاربىان دەدە.
پېش ئەمۇي ئىلەشى بىۋازىت بې بەختى رەشى پارچە كاغەزىكى لوولداوى سېنى
ھەلگەرتېتىدۇ، كە N ئى ئەمرى يان S ئى سەرەفازى لە سەر ئۇرساپىت.
كەوتېتە سەر پېتە پېشىست و زىگىرەكى سەر و بېن ئاۋى ئەو، كە لە ئىتو
ەدربۇو لەپى دەستەكائىدا ئۆسىپۇش. بەلام لە بېبەقش ئىلەشى مزاوېبىكەن لەو
خىلاتر پارچە كاغەزە لوولداوەكائى بە منۇوكە پانەكائىنە دەققىزتۇ. كەك و
كۈرى ئى شام بېتەنەيان بە جووين دەققىتەن كە لە سەر پارچە كاغەزەكائىدا
ئۇرساپىون، ئەو بېتەنەي كە بېرىتى بون لە شى سەپىر و نامۇز بە دونياى
ئەوان. ئىلەشى ئۆزىمەي بېتەپىرن و خۆزگەن دەخواست وەك ئەوان لە ماناڭائى
مۇدن و ئىيان نەگەپىشىتابە. لە جىياتى بېتىادىم مەلیك بۇوايە وەك
پەپووسلىڭماڭى، پەرمىسىكە، ھەۋىزىدە، يان ھەر بالىندە و مەلیك گىنگ ئەمپۇ
رەنگ و دەنگى، قەوارەمى، جوانى و كەپتى. خۇدايى دەكىد تەپىرى شەقكار
دەبىو، ئەپىش وەك ئەوان بە تەنبا نۇو باڭ و كەڭكى ھەپپووايە و بېتۇانىيابە
پەپىت، بەلام لە ماناڭ ئىيان بىترازى ھەچ شەتكى دەيکى ئەزانىيابە.
لەپەرەتەن و ئۆزىك بۇنەمەي مزاوېبىكەن، ئىلەشى يارىبىكەن بە شەۋەمەكى تر
دەكۈپىت، پاش ئەمۇي سەر لە نوچ چوار بېتەكە لە سەر چەندىن پارچە
كاغەزى بچۈك بچۈك دەنۈسىتىدۇ، وەك جارى بېشىوو و ژار و نەرىدى بارى
تەختە لەنداو دەستەكائى دەيانتەققىتت. بەلام ئەمچارە لە جىياتى گىياتى ئۇز
پېتىكائى بە ئاسمانىدا فەرچىان دەنات. پاشان وەك دىتلىوو سەھىرا دىو لەپى

هەربوو دەستىن وەك جامى شەراب لىدەكىردى تا تەنلى يەك حەرف بىرىتىمۇ، يەك تۆزۈك لە بارانى رەھمەت، بارانى ئىبان، بارانى بەھەشەت. جارى يەكمەپىش N دەگىرەتىمۇ و بىر بىر تۇنلى خەنى دەبىت. بەلام ج كەسىك بە جارىكەت دايى تاۋ دەخۋاتىمۇ و واز لە يايى بەخت بىنچىدا بېرىي ئىپەشان باربىيەكەت دووبارە سىبارەرە و جوار بارە و و دەبارە دەكتاتۇرە. لە نۇر چەرخۇقەلەكى جوارپىتەكەدا دەكتورىتە نۇر گۈزاوېكى كەس دەرىئەنچامەكەتى نىزانىتىدۇ. ئىلىشا تاڭ دو روژىمى ئاۋۇرۇ دەناسىتىدۇ، لە پاركەكەدا ھاۋرى ئىگىانى بې گىانى ئەم پاربىيە بىن ئەنچام و مەنلازىبە بۇ.

بەكىنەمە پېش چوپى بىن دەدارى ئاۋۇرا بە دەم رېڭاوه بېرى لە خوشكە تاقانەتكىن دەكتەمۇ دەكتەمۇ كەچقۇن لە يەكتىك لە روژىمەكانى سالادا لە تاقىكەپەكىن كۈلچەن بېرىشكەدا چاوه كەنەتكانى سەر بايکەرسكەپ دەھەنتىت و سىبىرى دۇنچىي ئامۇرى خوپىن دەكتات. خوپىن تاڭ دەللەيدى سورۇ و سەھراوېيەكى ئاشى ئىغان دەكتەت، كەن دەللەيدى كە خوشكە تاقانەتكىن لە ئۆزى مَايىركەسلىكىدا چەند تەپ و كەش دەپەپىتىت، چەند ئالىزز و بىر نىزخ. كەچى بە پەچەوانەوە لە بەر چاواي رېڭوار و پىيادەپەكى سەر جادە خۇپىنى ھەمان كەس چەند سادە و ساكارە بە سەر چەقلۇرى بىكۈزىدۇ، چەند وشك و بېتىزخ.

ئىلىشا بە دەم رېڭاوه خەپال دەكتات و دەپەپىتەت خوشكە تاقانەتكىن لە ئۆز تاقى كەنەتكەن سەختىتاب، كاتىك پېۋەپىسىزلىرى خوپىن داۋى لىدەكتات لەو دۇنبا سەپەرمى ئۇقۇ ئاشى ئىپەشان بىگات. بېبىت بە دەزگاپىكى جاسوسىسى و بەكە يەكتى ئەنەتكانى بەناسىت و ئاۋە ئۆز و ئاۋە لادىنە كەنەتكانىان بېنۇسىت، پاشان وەك ئاۋى خۇرى يەك لە توابى ئەك ئەزىزەريان بىگات. خوشكەكىن بېنەنسەكان وە دونسىت:

خۇپىكە سورەمەكان – erythrocytes – ئەنلى رۇو سورۇن وەكى من كار بە ئاسىن ئاكەن بەلام گىانىيان بېر لە ئاسىن. جۆزە ماڭىچاجىك لە نۇر چانتا بچووكەكانان مەلەتكەن كە لە جۆزە سوراپىكى لۇر دەجىتىت بە ئاۋى ھېمەلگۈزىبىن. ئەو خەرچانە كامەيان لە ھەمووپىان رۇو سورۇنترە، لە ھەمووپىان

زیاتر ئۆكسسجین دەنات بەزیان. هېروهەمە ئەوانە بەشى سەرەگىن لە دۇنياى خۆپىن. باشتىر لە خىرەكە سېبىيەكان لە رۆزىن ئۆيان خۆپىن دەگەن.

خىرەكە سېبىيەكان – leukocytes – سەرەگىن بەرگىبىيە لە دۇنياى خۆپىن يان وەك خۆپىان دەلەن ناتۇرسى خىرەكە سوورەگان. چەندىن جىزىن گۈرۈھ و بېرىۋەك، جوان و ئاشىرىن. لەپەر ئەمۇسى كارى سەرەتكىجان شەر و بەرگىبىيە. ئەوانىش باشتىر لە خىرەكە سوورەگان لە رۆزى مەركى خۆپىن دەگەن.

تەنلىق مەيىن – platelets – پەر لە بەھەرە، هوئىرەمنىن، ئیان و مەندىنلەن وەك يەكتەر خۆپىن دەۋىت. لە ج شۇيىتىك ئۆزىيە خۇيىتىك پۇ ئەوان وەك كۆتۈرى ئاششى لەۋىدىنەر حازىن، چارپىش و آپە خۆپىن وەك جۆڭكەلە دەۋوات بەلام ئەوان دەخۇنى ئاكىلۇن. ئىلەشا لە پاركەكە ئۆزىك ئەپىتتەوە دەپىتتە ئاواو لە شۇيىتەكەمى ئەمدا دانىيەنتەوە و چاھەرپىن دەنات، كە دەنگاتە لاي سەرەتتا اوای لېپوردىنى لىدەگات كە شەممە رۆزى ئەپەتوانى بېت بېت پاركەكە، ئاواوا بېتىدەكەنلىت و مەستى سېتىك لە تەنۋىشت پائى چەپىي چەند چارپىك لە كورسېيە ساجىچەكە دەنات و بە ئىگىاي چاوهەكانىش ئىلەشا ئاپاستى ئەم شۇيىتە دەنگات تا ئابىنىشىتىدە. هەر كە دانەنىيەتى ئاواوا ماجىك لە رۇومەتى ئىلەشا دەنگات، بەم ماجە شەتىكى خەوتۇ لە ئاخى ئىلەشادا بە ئاگا دېت، يەكسەر بېرى دەچىت بېت ئەم زاراوه بېزىشكىبىيە كە چەند رۆزۈچك بۇو خەرپىكى ئۇرسىنەوە و پەنكىتى بۇو – MDS شىوان و ئەلۋان لە ئاو مۆخى خۆپىندا. وەك ئامۇمى ئەم ماجىك ئاواوا دەكتۈرچك بېت لە ئىتو خىرەكە سېبىيەكاندا بە ئىتو بىرپىداركەندا بېت ئەم دەنگات، ئەم جۆزە دەكتۈرە كە لە گەرمەئى ئەپەدا گۈچ ئاتاتەنەبەھى مەرن و دەجىت بە ئانىاي ماوار و ئالىلى بىرپىداران. بۇيە ئىلەشا بەم ماجە كە لە راستىدا سېبىيەمەن ماجى تەمەن بۇو كە لەلەپىن كەچمەن لېنى كرابىت، لەلەپىن دوو كچى شۇنەوە كە كەس و كار و ماھۇرىتى ئەپەش ئەپەن، بەلام لە غۇرېتتا بىون بە چەتىرى سەرى ئەم، بە ئاكە ئۆمىد و هېوا. ئىلەشا وايدىزانى ئەم بىرپىنچە لە

چهسته‌ای بربندازیکی نتو گارمه‌ی شپر و ٹکو ماچهش روحی کم دکلتره فریشته‌کهید. بزیه جیا له چاران پیلاندو که له سمر همان کورسی خزی دمکرد به پیشی دی MDS و مدیک خزی دهسته ناو قبه‌ی M ای مردن و دهیکهنه سمر قالارمه‌ی S ای سمرکون. له تندیشت ناوا و به ماجیکی سیچراوی لغوه تاره‌کانی ٹکو زاراوه‌یه پزینکه‌یه نامویه‌یه نتو سووبی خویزی به شیوه‌یهک له بدر چاوی گلپا و به جوزیکی تر له سمر دلی نهخشا - - MDS ماج دلنشاد سارپزدکات.

کهو لیکادهوانیه ٹیلشا سپارمات به نهخوشیه شاراوه‌کمی هر له نتو دل و دروونی خزی مانهوه و له شاخاوتن بز ناواه هرگیز به ریکهوپیش نهکه‌وتنه سمر زار، به تایبیدت کانیک له سمر کورسیه ساجه‌که‌ی نتو پارکه‌که تقو و پر شهیان دمکرد. ناوا تا کات زیاتر تیپهه دهیو زیاتر کاسپیه‌شن ٹیلشا به دلیله‌وهه نهیمه‌سپا. کاهی له لایه‌کیه نیکهوه ٹیلشا هاست دمکرد کهه چهند نیوانکی گوناھه‌اره بز دوئیاوه ٹکو کجهه ده لاله جووه. ٹیلشا نهیده‌وست پاسی نهخوشیه‌که دی کس بکات. به‌لکو فهمه‌که‌ی حفظه‌ی داهاتو که له لایه‌ن پسپلری خوینه‌وه بزی دهکریت لهوه که‌م زیاتر نارام بهخشه. بزیه تا هاتنی ٹکو رزیه نهیده‌وست بیر له هیچ شنکنی دیکه بکاتوه.

کهو رزیه ٹیلشا و ناوا تا ٹیواره پیکهوه دهیون و زیاتر پهکنتری دهستان، وه برباریدن دهدن که زوو زوو پهکنتری بیین. ٹیلشا به ناسیشی ناوا که‌متر له چاران روو دهجهوه نتو ببرکه‌ندهوه و خهیان؛ هروده‌ها به چوئش له چاران خهیکن لیزیبوونی زمانی که‌مانی دهید.

پاش ٹکو دهاره دلخوشه‌که‌می له‌کال ناواه، ٹیلشا ٹکو رزیه دهیو بجنت بز لای دکلتری پسپلر زق زوو له خهه رابیوو. حفظه‌یهک پیلشتر نهبرمن و کانی پیغنه‌ن دکلتری به پیست بز رهانه کرابیوو، بزیه ٹیلشا پیلشتر سهیروی نهخشه‌ی چانه‌کانی شاری کربیوو تا برازیت شوینه‌که‌ی دکلتر له کوییه و چهند کانی پتویسته بز گهیشن. کانیک زانیبووی نهومنده له مائی ٹکو دبور

ئىپىرى دا بىن ئەم مەساقەيە بېرىت، ئېلشى ئەققىسى سېپىدە لە خەۋ پابىوو تا ئەگەر بە ھۇاشىش پىكەت، بىگات بە كاڭى ئىبارى كراو كە كاتىزىمۇز ئۇ بۇو.

ئېلشى كە دەگات دەبىنەت لە ئۇرۇمۇھ نەڭلۈر كۆسىكى ئەلىزى خۇنى سارىدە، چاولىكىيەن وەك ئامۇھى ئۇرۇش ھۆنۈكەرى بەرگۈزى شىوعى ئەلمانى لە چاوه، كەمېكىش رووخسازى لە ھى ئەم دەجىت. ئەگەر دادانە شاش و كورەكائى ئەپۋىنائى كە بە زەھىمكى كام تا خەرىنەكائى بەندەر دەكەوتىن. نەكتۈرەكە لەسەرگۈزىسىكى چەرمى قاۋىھى خۇولەر دانشىشىو، لە پىشىتىمى بە دیوارەكەوھ چەندىن دەۋاشامىي جۇرلاو جۇر ھەلواسىراپون. لە لايمكى دیوارى ئۇرۇمکەن ئۆلۈپ ئىگارەتكى حەفتا بە پەنچا ساندىمىي سورىيالىست ھەلواسىراپوو كە بېرىت بۇ لە دەيدەنى بۇ راڭى سېنى وەك بەغىر كە لە ئۇوانىيان خۇذىتكىن قۇرمۇزى بەخۇقۇپاپىھەو و بۇو بە رووبارىتكى بارىك، دواپىش ئەم رووبارەر لە كۆتۈكەن ئىگارەكتە بىانلىپى هەر حەفچى ساندىم بېرۇ بە ئېرگىكى سورى لە كۆلۈكى ئېسان. ئىگارەكە بە بۇ شىنە دىيار بۇو. ئەگەر لە سەرگەوە سەپىرت بىرىداپا، ئەم دېمەنلىكى بىتتامى سېكىسىت دەبىنى كە بىر بۇو لە لەزمىتى ئاوان و ئاوانى لەزمىت. بەلام ئەگەر لە خەۋامۇ لەن ئامىپاپت ئەم دەتتىپى كە چۈن ھەمۇو و مەزەكائى سال، ھەمۇو كات و سانەكائى شەو و پۇچ لەپەك و ئېندە كۆپۈنەتەوە. دەتتىپى رووبارىتكى ئارخەۋانى لە ئۇوان بۇ شاشى سېنى بىر لە بەفر ھەلەدقۇلىت كە دەتكۆت دېمەنلىقى ئۇجاپىكى خەمناتىقى زىستانە. كە تىيدا كۆسىكى ئەمام و دىندە سەرەشىتىانە دايىكى خۇي بە جۇرلۇك ھەتكى كېرىپت و جەستەكەن شەۋىنەنلىپىت كە كاس ئەزىت ئەم بۇ راڭە هي يەك چەستەن يان چەند چەستەپەك، ئەم بۇ شاشە بەغلىپەنە هي يەك خاڭى يان چەند خاڭىچا ئاسمانى ئىگارەكە شەۋىكى تارىتكى بىر لە ئەستىخە بۇو كەچىن لەسەر شۇپۇنى جىابۇنۇمۇھى ھەربۇو راڭە سېبىيەكە يان شاشە بەفرابىپەكە، وەكسەر لە شوقىنى بىلەنى جۇرلۇكى خۇينەكە رەشمابىن دووسىتىرى خامقۇش ھەبىو.

دەنگۇت تازمايىن دوو قابىلن لە دەرىبەندىكىن وەكۆ كۈپىن لە سەر ھەتك كىرىنى
دايىكىان بەڭلىپ نەن.

ئېڭىشىنامى سەرداشىدا بىق چۈورى دەكتۈرى پەسىز ئېڭارمەكە تەنھا بە جۇرىك
دەبىپىت كە دەيمەنلىكى سىرووشتە لە ئۇقاچىدەكى خەمناك.
بەرامبەر بە ئېڭارمەكە لايەكىن دەوارەكەن چۈورى دەكتۈر ھەممۇسى شۇووشە
بۇو و دېمەنلىجىوانى شارەكەن ئىدى دەيار بۇو. دېمەنلىجىوانى رۇوبارە ئازامەكە
چەند رۆزۈيکى تىلەگەل ئاۋوا خۇشتىرىن شەوى ئىيانى لە كەنارەكەن بە سەر
دەبات. ئۇ رۆزۈمى كە دەلىتلىمەر ئۇمۇساتە لە دەركىان دوكانى پېرىمۇنەكە
دەكەت تا بىزانتىت كە بە چۈشى بىق ئىتو ھەر دەركاچىدەكە هەرگىزدا و هەرگىز داشاد

ئابىت، ئېنچى دەركەكە:

ج) دەركىاي ئەكتۈر بېلت.

ج) دەركىاي دوكانى پېرىمۇنەكە.

ج) دەركىاي چەنلىشىنى باولىكى ئايىھەر.

ج) دەركىاي ئەبارتامانى مالە سارد و سېرەكى.

پان دەركىاي مالى خالى!

ئۇ تەنھا ئۇ رۆزە سلاوجىكى لە كەزاندۇوه ئېڭىر كە لە دەركا دەھاتە
دەرمۇوه، لە دەركا دوور دەكەوتاۋە. ھەرۇمەنە چەند رۆزۈكىن تەرە لە
قاوومخانەيەكى سەر رۆخ رۇوبار كە كەپىرەكە بىن دەركا، ئېڭىشى دەكەت بە
ئەپىرى خۇشحالى. كاتىك لەگەل ئاۋوا ما خۇشتىرىن و درېزىتىرىن بىباسەي
تەنمەنلىكەن دەكەت. ھەر ئۇ شەعوە بە دەزىلەنلىپەنچىن جادەكەن ئىتو شار، كەنارە
لېنگىكەن رۇوبار. باس ئەنگىبەتى خۇنى دەكەت و لەسەر كەپىنگىكەن
قاوومخانەكە ئاۋى خۇنى بە چەند شىۋىمەك دەتىسىت و ئىشائى ئاۋوايان
دەنات، پېيدەلەتتى "شىۋىلەكەم، قەددەرى ئاۋەكەم كە لە شۇنۇنىڭ شابىم كە
بىن دەركا بېلت، سەپىرەكە چۈن بە زىمانى ئايىك بىن بېرىتىم لە (دا) ئى جوار
دەركا، كە بە قۇولىمۇدوه ئىچان يان من هەم بىن ئۇوان. بۇانە چۈن كە
دەركاكان باس سەرمەدا دادەخىرلىقىن من دەيم بە ھىچ و نامىتىم!"

له پېش دکټرمه که میزنيکي گورهی لووس همبوو که نوو مناره کېتىپ لە سەر بۇو، له گەل سەغانىڭ سەر مىن كە شۇمىنى دلىكى لە شۇوشە هەمبوو، دەنكى چىكەكانى سەغانەكە لە جيائى بلان چىك، چىك، چىك، دەيالىكت تىپ، تىپ، دکټرمه کە بە ھار چۈزىك بېتى شەنخىچى بۇ ئىلشا شېرىكەمۇ دەرىپارەمى ئەو قايلەي كە لە يەكىنى تەندىروسوستى كەمب بۆزى ھاتىوو، دىواردە كانى حالمەتى ئىلشا وەك كېلىپون، پېش ئىشان، جومكە ئىشان، و ئازىقە كىرىن بە شەو ھەموو ئەمۇمىان ئىشان دەنا كە لهانىدە چۈزىكى تەنساڭ لە شۇان و ئەلمان لە ئۇ خۇپىنى ئىلشا ھېبىت، دکټرمه بېتى كەۋا ئەو تىست و پېشكىنى زىباتر دەكەت تا لە ئەنخۇشى و حالمەتى ئىلشا دانىيا دەبىت، بەلائىن بېدا كە يارمەتنى بەدا بۇ چارسەرگەن، ئىلشا بەو سەمانەن دکټرمه بېتىك دەلىراوچىن و ئەو ترسىي پۇبىپەوە كە لەيەكم رېزى ھانتە مرەمۇھى لە كەمب تووشى بۇو، بۇئە خىرا ئۆزى كەپىاندەمۇ مال تا بۇ ئۇوارە كاتىڭ لە گەل ئاواوا دابىتىت بۇ ئەمۇنى دۈۋىبارە يەكتىرى بېبىن.

ئىلشا كە گەپىشە مال پېش ئەمۇنى تەلەفۇن بۇ ئاواوا بېكەت، گۈچ لە ماسىچىكى سەر تەلەفۇنەكە ماڭرىت و كەكسىك بۇو بە شۇمۇھى قىسى كىرىپۇو "ئەم كاتىت باش كاڭ داشاد، من ناوم سەپىي بە حەزىزەكم ئەم ئۇوارەيە بېتىم، من ماودىيەكە لەم شارە دەزىم، خۇشكە دەستە خۇشكە خۇشكەت وە لەسەر داواي ئەو دۈۋىن ئەمارەمى تەلەفۇنى ئۆزى بېدام، ھەر كارىكتە مەبىت من ئامادەم يارمەتىت بەدم، ئەمۇش ئەمارەمى تەلەفۇنە ٢١٢٧٨٣٨" .

ئىلشا ھەست بە سې بۇنى ئەمۇنىڭانى دەكەت، چەلەكانى دادەكەنەت تەنها بە ماپۇيەك دەمەنچەتەوە كە رەنگى شىن بۇو و بەر لە سالىك لە ئەسکى بازىرى ئەستەتىپۇل كېرىپۇو، بەجىت لە سەر ئاۋادىستەكە دادەنچەت و لە گەل ئەقاھى پەلامەزى بۇ ئۇواھەستەكە بە دەستى راستە ئەلۇنىزى چەپى دەنلىقت و بە دەستى چەپى ئەلۇنىزى راستە، پاشان بۇ زىباتر لە جىل ھەقىقە لە ئۇو باينىلەكدا پادەنچەت و ھەننەسەيەكى قوللە ئەلەنچەنچەت، خۇشحال دەبىت بە دوا دىدارى لە گەل ئاواوا و سەرداشى دکټرى بىسپۇر و ماسىچەكە سەپىي.

پاشان به پەشتەمالیک خۆی وشک دەگاتەوە کە تا ئىستا زیاتر لە سەد حمامان پىكىرىدىوو، لە ھەمەو حمام كىرىن و خۆ وشک كەنەنەوە كاتىپىدا ھەر ھەمان دۇلۇي دەھاتەوە ياد كە لمگەل ئايەفر لە پەيانپىدوھە تا ئىوارە لە ئەستى بازاردا بىچەوە گەلارىون، ئەوپەش بىريتى بۇ دوا كەپانى ئېلىشا بۇو لە ئەستەندىپۇل. ئايەفر بۇ مالئاواپىن كىرىن لە ئېلىشا ئەو پىباسىپەي وەك دەياربىبەكى چاومۇوان نەڭكارا وەبەر دوو ھۆ ئامادە كىرىدىوو، يەكمەيان لە راتى ئەدىم بەي باوکى كە پارەمىي ئېلىشى خواردىيۇو و دووھەميشيان لمەر ئەو سۆزى ئەۋىنەن كە بۇ كەسپىيەت ئېلىشا مەبپۇو.

ئېلىشا لە ماومى سىن مانگ ئېش كىرىنى لە رېسەتوانەكە ئەدىم بەي ھەر دەم بە لاچاۋىك سەپىرى ئايەفرى دەكىر، بە تابىەت ئەو كاتانى بۇ يارمەتى دائى باوکى دەھاتە رېسەتوانەكە و لە سەر قاسىي پارە دادەتتىت. كە لمۇدان ئەندىمۇو لە خەپالى ئېلىشا نا ئايەفر شىوهى يېك بە يېكى ئەو كۈلانىي وەرەتكەت كە لە گۈرانىيە كۈنەكائى ئېپىز بەرەكەوتىن. كاتىك خۆى بە سەر و بېچى قىزىنېمۇو لىن مەبپۇ بە شېرىق، يان كەسىكى دېكەن وەك كە رۈزىگارىيەك بە چاۋى بېر لە ھىواوە لمۇپەرى رۈزىھەلەتەوە ماشۇوو بەردىم قابىبە كۆنەي دەرگىي ئەورۇپا، كەچى ئەو لەسەر مەغىسىلەيەكى لە بەيانپىدوھە تا ئىوارە بېر لە قاب و پەرداشى بېس، لە مەتىھەخىكى بە بۇن پەڭاۋىي يان نىزم زیاتر لە زەرافەپەكى مل چەماوەمى ماندوو دەچوو كە بۆزەمكى لە ئەنکەمۇتى ورجىكى مېزكىر ئاخىزابىت.

حەفەتىي جازىيەك ئايەفر بۇ يارمەتى دائى باوکى بەھاتىباھ سەر قاسىي پارە، ئېلىشا وەك رۈزىاش گەرمەك لە ترسى كۆبەندىك ئالارى خۆى دەكەت تا با ئەپىيات. مەرگىز ئەيدىمۇسەت بە ترس و لەرزى لە جوانىيەكائى كەچ دەكەت تا ئەو ھەر دەم - يان ھەممۇرى يان ھېچ - شىعازى بۇو، بېچە ئەو رۈزىي ئايەفر بە ئېشەرتت بېنى گوٽ كە بازار ئەتسى لە مەتىرۇي ئاشكسىزاي چاومېتى دەكت. ئېلىشا لە خەشىان شا گەشكە بۇو، لە دلى خۆيدا دەيگەت " دەپتە لە زۇوانى كەچ خۆشىر مەبېت! "

لە دەركوئىندا كە نزىكىي حەفت سەعاتىكى خابان، ئايىھەر لە ئىلىشا خىزانات دەرىپىت و هەرىدمەنگۈچ لە پىشىوه بۇو، دەتكۆت سېدەرى باۋىنى لە كەلپىدا ھاتقۇو و بۇ جۆزە بې پىشىوه بەكتىسى دەڭىر، بەلام ئىلىشا بە ھەج چۈزىك نەيدەمپىست جوانى ئەو گولە يۈزىكىن، نەيدەمپىست لە دەل باك و گۈرمەكەي بىرىنچىك بروسىكتا كە دوايى رۈپەشتنى ھەرگىز ساپارىلا نەوبىت، ھاروەلە لە دوا رۈزى ماندوھى لە تۈركىيادا، كۆسىك لە دوايى خۇزى بە جىبىيەلت كە لە چاومۇرانىدا بېرىت، بۆچە ئەۋىش لە پىاسىكىدا بە پېش خۇزى دەرىپىشت و نەيدەمپىست بىڭات بە ئايىھەر، تەنەن باز ئەو بەس بۇو كە پاش چوار مائىشى ساردى و دېلىزى بې لە دەركەسەرى و بىرسىيەقى، بې لە تىرس و لەرز و ناخۇشى، كۆچۈكىچى جوان لە دوا كائەتكاشى ماندوھى لە ئاستەنلىقل خەرىكە مەمۇو يادگارە ئاخۇزىلەكاشى ئەو شارەمى لە بېر دەباتقاوە و رووە شاراستانىيەكەي ئاستەنلىلى بىن ئېطمان دەلات.

* * *

پاش ھانتەوە يادى ئەو يادگارە شىرىن و تالانە، ئىلىشا جەلەكائى لە بەر دەكەت و بېتىيەكائى بەرەمە جادەيەك ئاپاستى دەكەن كە يەكمەن جار بۇو بېتىدا بۇوات، سەددەتلىك دەپوات و دەپېتلىك دوکانىك بانەرەكەي بە تۈركى نۇسراوە و كەوتۇرتە مەسافەتىكى زۆز نزىك لە مالى ئەو، سەپىرى سەعاتەكەي دەكەت و دەزانىت ئاڭىر بېچىنە ئۇيۇ دوکانەكە ئاڭات بە گاللارى ھونىر و ئانۋازۇت سەپىلى بېپېتلىت، بىرای ئەو كەھى كە دەستە خوشى خۇنكىيەتى، ھېشىتا پەشەمالە شىنەكەي ئايىھەر لە خوار ئاۋوکىپىوە تا سەر ئۇقۇزىلەكائى داپېشىپو كە ئىلىشا باز كەتتە لە دەقىقەيەك قىسى لەكەل سەپىفي كرد بېز ئەمۇسى شۇنچىك بېز يەكتە بېتىن دىيارېكىن، بەھۆزى ھەللىوارىدىنى ئەلمىرسەكە لەلایەن سەپەپى بەوه كەمېك كە كۆسىيەتى ئەو بېز ئىلىشا ئاشكىدا دەپتى، ئىلىشا كە دەكەت بەرەم كالىرى لە دۇرۇمە كۆسىك دەپېتلىت كە ئاسىر قالدرىم پان و بەرىنەكائى دانىشىتۇرۇ و تمماشى هانن و نزىك بوندوھى ئەو

د هنگوت چیزیکی و همه موگانشیسی بدره و یاکتر گیشه هدگرین،
و همه موگانشیسی هله ملستت و نهوقه یکی گهرمی له کامل دهکات و دهسته بجووه گهکی
باشند یعنیلاشها به تهادی اوی له ناو دهستداون دهکات. با ای یعنیلاشها نزیکیه دوو یعنیج له
باشانی سهیقی بدره زتر بدوو په لام لمبر نهار نهومی ثوو له یعنیلاشها زیارت قژی به
مساره مووه بدوو بیچون همدروویکان و مک پاکتر دیاربوو. کاهچ شیوه و رمنکی
نهشنه گردنا به دهیان چار چاوهکانیان عارد و ناسانن لمیهکت نوور بون. همدروویکان له کاشن شاخوشن و
نهشنه گردنا به دهیان چار چاوهکانیان همنزووکان و دهیاکنندوه، بیزیه له
مدوروووه و له بیزک جاری پیغنبانه کهس به ناسانن چیباواری و له پاک
نهه زراین کهنه همه گاهانی گیلهانا و مک چاهوکانی بازو
کونکونده بمهه بیوه زهره و کاشن و جوان بون که همدروو بیوه کاشن و خاموشنه گهکی
نهشنه گردنا به سادهین قندیا دهدخوندراهنه، کاهچه چاوهکانی سهیقی بوو دهکه
ترتریچی رشمیهور و رطمیون که لمبر سپیتی دهاده ریخته کاشن و سپیتنه چاوه
گهکونکونده هنگوت مشرتنن دوو چاوی سعر کارن. دوو دهکه ترجی ی
نهسته چنین له سعر قایپکی فلخهوری سی که له یزیر پیشته گهند رمنکنکه گهکی
نهه زراین شاراوه بید. پاش نهومی همدروویکان به ناسانن له چاوهکان و یاکتر
نهه زراین، سهیقی هنر ثوو ناسانن نوویباره کرده و هه که پیغنت له ماسیجه که بیز
نهه زراین کهندوه.

پاش نموده که میک لمسر قالاندره کاتانی گالهاری پیکوه داده منش، سه یعنی به پیشنهاد گوت "کمدیک بیاسه دهکن پاشان له ریستون ایکی نیتالی داووتی من دیدت" پیشنا نم روژه له بهر یوشی جومگاه کاتانی هزی روی بشنی نمبوو، بدلاام بقی شرم بو له یه کام یه کتر تاسینیدا له کمل کمسیک نازه زانی نیشان بیان.

میشنا له کالاری هوئه رهونهه نوره هکمه وتوونوهه که سه پهی دھستي برد
بپر گرفانی راستي پانزنه زمردهه کي و به خداوني گوئي میادا یاهی کي زدره هينا
که وزاريهه کلاني گهره و پچووکي پيذه بون و پهکسدار پارمو و دمرگانی
ندېلدنکي زيوني نه مېل نوي چوو. نه رگارکي پېژ ٹيلشا کردووه و پېښ گوت"

فدرموده، برا "ئىلشا لەمۇتىھى هاتبۇوه دەرموده ئەمە پەكەم جارى بولۇش

كۆرسى پېشىمۇمى ئۆرتۈمىيەتكەن باينىشىتىت.

ئۇ لە سال و ئىويى ئىيانىدا لە خۇرىپەتھەر بە بىن، باس، بەلەم، و تامام وى ئورۇنى و ئىزىكى رىگاڭاڭانى بىرىپوو. لە ئەلىدە دەپىگەت "چەند سەپىرە ئېنسان لە خۇرىپەتدا بېچى ئەمەندە گەزىدەي رابىدوو دەپىت. جۆن خۇشى و ئاخۇشىيەكتەن بە پېمەرى روونداوە دوپىبارە بۇوەكەنانوو دەپىپوپەت. بېچى سواربىشى ئۇ قەمدەرە تازىمە و دانىشتنى لە كۆرسى پېشىمە، پەرازىلە سوور و شىركەتى خالى ئىزىتىدۇرە ياد كە رۆزئانى ھەپىن بېلىمەن بۇ سەپىران:

كاشىك لەپىن دار بەپۇچىكى گاۋىرە دامىتىشتەن باش ئەمە ئۆشەك و سەرمەن لە سەر گىايە ئەرم و شىدارەكتەن بەھار راھەختىت. لەگەل خال و خالۇنى و خوشك تاقانەكتەن مۇرپىيان لە خوانچىچەكى پە لە ئۆلمە دەنە كە ھەلمىكىن چەن و گەرمىلى لەن ھەلدىستا. تەكتۈت تەمى دواھى باراٹ بەھار بولۇش بە دەشت و دەرا پەرت و بىلەدىتتەوە تا جوانى و رەنگەكتەن بەھار بەھەرخات. لە ئۆز باۋەشىنى دەستە خەبەكتەن خالۇنى دەپىپىنى كە جۆن رەنگەكان ھەۋاش ھەۋاش بە نەزىدەكەوتىن. يەكمەجار سوورى ئەمەتەكان، زەرىدى بىيازەمکان، سەمىزى پەلکە مىقۇ و سلق و ئارۇو و كولەكە، رەشى و مۇرى باینجان و رەنگى قاۋەمىنى و سېنى گۈشت و بىرنج. ھەممۇ رەنگەكان دەمۇن بە ئىنگارىكى رەنگاپەمكىن ئەبىستاراكت و لە ئۆز دەستە خەبە و مېھرەمانەكتەن خالۇنى سەماپىان دەكىد، لە كەلپىاندا بېتى سماق و بەھارات تىكەل بە ھەممۇ جۆرە سۆزىمە بې دەبۇوه ئىتو سىپەكتائىن و مەر چوارپان سەپىران ئەندەم، ئامەنلىنى ئۇ دام كەرىنى ئۇ خوارىنە خۇشەي فەلسى بەھار دەمۇن. ئۇ خوارىنە بەناوبانك و بەلەزەتىھى ئۇ مەللەتائىنى كە وەك كەرسەتكەن ئۆلەم رەنگاپەمكىن، كەچى ھەرگىن وەك ئۇوان ناجەنە ئىتو ئۆز ئى منجەلەتكەن، دەستى ھەچ كابانلىكى سەر ئۇز ئانۇۋانلىت لەگەل يەكتەر بىانگونجىدىت اھىشىغا كەلەپەتلىك ئەپرۇيىشىون كە سەپىنى سى دېتىكى ئەمە كایاى خستە سەر سى دى لىدەرى ئەمەرە تازەكى و لەگەل ئەدا ھەرىدۇرۇكىان بۇ ماۋەپەك كې و

بىدەنگ بون. كۈزانى { ياغۇور ياغۇور } بارانى ئەحمدەد كایا خېبالى هارىھەپايانى بە لايىكىدا بود. ئىلشا ئىوانە سەختەكىي تۈركىيا و پىباسە خۇشەكىي لەكەل ئايىھەردا دەھاتىوە ياد كە وەك مەنگە بە سۈزەكىي كایا بۇو خۇشى و ناخىشىبىكائىنى ئيان لەسىرىيەك تەمەرە و ئىقلاعا سەمايانە مەكەد و چاتاقيان ئامادە نەبۇوو بۇ ئەملىكە مەيدان بەجىچىپەت. جار بە جار لەكەل سىفيلى قىسىيان دەكىد و نوايى نۇوبىارە كې دەبۈنەوە. تاش چىل دەقىقە كېپان لە بەر دەرىگائى رېستورانلىكى ئىتالى دەۋەستىن و لەكەل سىتۆپ كەندا دەنكى ئەندىرىن بېچىشى لە دەرمۇ وەمكى كە ئازە شىتكى لىن ون بۇوبىت، دەستەكائىنى كۆپرەنە بە ئاو فەزانى قەمەرەكەدا دەكىپىت، دەلىپەت لە سەرە بۇز و خىر و گۇورەكەي ئەحمدە دەگەرىت بۇ ئەمەمى ماجى يېكت و پىنى بلەت " هەر خۇش و ئىمان نەزىز بىت برا " هەردووکىيان لە ئۆپلەكەپەزىن و بەرمۇ رېستورانلەكە رېپېشتن و لەدەرمۇ لە سەر ئەنچىك دانىشتن كە ئىچانەبىكىچىوو كې بىر لە كۆلى لە سەر بۇو. پاش كەمكى دانىشتن كېلىڭىشى لەلەرنى مەمك دەرىپەپىوو كە كەبۈرى لە دەنۇوکى كەو دەچوو، بە خۇى و مەنۋەكە دەستى لە ئېزەكەي ئەوان ئەنچىك بۇوومۇ. ئاوى خوارىندىكان گىشتى ئامۇز بۇن بۇ ئىلشا بېزىيە نوايى چەند دەقىقەپەك دامان بە سىفيلى كوت كە شىنچى بۇ ئەملىقىت. سىفيلىش بە خىراپى لە هەردوو مەنۋەكە دەنەپەت خۇى و ئەمەمى بەردىم ئىلشا، خوارىندى ئامارە پېتىچى هەلپۈزار. پاش بىبىت دەقىقە دوو ئەنۋە ئۆزىلەپىنى ھات لەكەل بۇو پەرداخ شەربەت يەكىان بېرەتقال بۇو بۇ ئىلشا و ئەمەمى دېكەشيان سىتو بۇ سەيىقىن. لەسىر ئان خوارىن هەرئەكىيان بەسىرەتلىقى خۇى بە جۆرىپەك بۇ ئەملىكە دەكىپىأيپۇ. بەلام كاچىك لە يەكتىر جىابۇنەوە، تەنھا يەك دۇوداوا تا ئەمكائى شەو بە قۇولى لە بېرى هەردووکىيان بەجىپما. تاش ئەمەنىش كە هەرئەكەپايان بە جىا لە شۇپىنى خۇى سەرى خىستە سەر بالىفەكىي و زۇ خەمەكەي لىن بۇو بە خەونا!

رووناوهکه له زاري سهيله، بهام تجاهل به خهونى ئىلاشقا

"ئىچە سى هاپىي بوبىن كاتانىك لە فواكىي كۆتۈر يەكتەمان ناسى و دەستەنەن خىستە تاۋەسىنى يەتكەن بۇ ئەندىسى بېتكەن بە رىڭىزى قاچاخ چېن بۇ ئورتىكىي. سەرەھەنگ كورىيەك ئورتەمان بۇو كە بەئەنلىكى بارىك و سوکەلەيەم بىرۇو و ھارىدمەن بېتكەن لە سەر لىۋاپىي بۇو. سەكۈل لە ئارەتتو گاولورە بىرۇو بهام بە ئەسلىخانى ئەتىيەكى خابىوركراوى شارەزۇر بۇو. كويىكى كورت و بە هەنز بۇو، لەسەر ئىلوى خالقىكى سېڭۈشى بېچۈك مەبۇرە كە سەرىنى مەبۇرە كەسىتىكى بۇ لاي خۆرى رادەكىشىا. پاش چەند رۆز ھەننەن و بىردىن لەگەل قاچاچەپپەك پېچەوتىن و ئۇوارەمەك گايدىشتنى سەر بىرى چامىن تا بۇ شەو لەگەل كاروانانىكى لە گانجى ئاشارەمىزىن رىگاكان بىكۈنەن توابىنى قاچاچەن ئەمەپەرە و تاكە شارەمىزى رىگاكان. لە سەرسە قاچاچەپپەكى لاي خۆمان كە چەند رۆزىكى بۇو دەمانناسى دەبۈۋاپە لە سۇنۇنلىكى دۇرۇي بىرەمكە لە روپىارە بە تۇرمۇمەك بېپەپەنمەد. دوابىن شاخىتى بەز دۆنەن زەنمان و دەبۇرۇ ئۇپىش بە چەند سەعاتىكى بېرىن تا دەگەين بە شۇقىنى مەبېست. ئۇ شۇقىنى كە لەگەل قاچاچەپپەكى ئۇپىر لە سەرى پېچەوتىن.

ئەمارەمان حەفەد كەس بۇو بە قاچاچەپپەكى دەبۈۋىن بە ھەنگىز كەس. ھەر يەكمەن ھەنگىزەكى بە پېشىرۇو بۇو كە بې بۇو لە ئان، خۇرما، گۈشىنى قۇتۇو، بېتۈپ و ئىستەللە ئۆلکەر و چەرمەزات. ھەر يەتكەن لە ئىتە بە جۈزۈك ئۇ بېرە ئۆلارە ئەمرىكايىپەي حەشاپدا بۇو كە لە رۆزىنى ئەنكەن و رەشىدا بە بېرگە سېھى و سەۋەمەكى سەرى ئېنسان دەكىنلەنمۇ. دەپىت بە پىسولەيە ئەرباپازىپۇن ئۇ كە ئاتانى ئاراچىانى رىگاى قاچاخ بە رووتىكى بې لە ئىنگارانى و هوواوە سەپىرى ئاۋە شىن و بېتە كەس ئۇسەن ئۆپۈل دەكەن. ھەر دەھە دوابىن بە تىس و گۈمانلىكى ئۆزىمۇ بىن دەخەنە ئۇ بەلەمە بېچۈك كەنلى سەر ئاۋ و دۆلارە ئۆچەدان سەۋەكەنلەن دەخەنە دەست يەتكەن لە قاچاچەپپەن

که ناوه‌گانیان په له نهیان و گومان، ناوی و مک اورتار، تاتار، بدربار،

رشن، دریز، گولله، ششتر، ختار، پایپی، هند.

شو ئیمه پارپینووه، پاش ئەوھى پەردى ئۇلۇي بىنى رووبارەكە وەك چەڭل
چاقبۇرۇنە پېپەگانمان، وەك ئەوھى رووبارەكە بىرمۇت پېمان بلۇچ"
ھەتىووپىنە، بۇ لە مالى خۇزان دانانىشىن و بەم تارىكە شەوه بىز ھاتونەتە
سەر زىگ و پىشى من *

لەپەر ئازازى پېپەگانمان ماوهى چەند سەعاتىك ھىۋاش ھىۋاش بە دواپى
قاجاڭىز يەكمەن جۈزۈپشىن و گۈچان لە مەكتى نۇرساپى بۇو كە راستە رىن
دەكىدىن، ئەو تارىكە شەوھى چەك لە شەوقى لايىنە كۆمكەن دەستى ئەو و
شەوقى ئەستىرە بچۈركەن و نۇرەكان رۇناكىپەكى دىكە نەبۈر، شىتكە نەبۈر
ئىوانى زارد و ئاسمانان پېلىت، پەغىرى بىھىن شاخىكاپىش بەر پېمان و
بۇرۇپشىنلەن لە تارىكايى شەو چىباكتەتە. ئەو شەوه ئىتمە لە ئۇزان ئەو بۇو
قەزايە پېپەحمدەن، لە چەند ئەدالىتى سەرگەزىن و ھەتىوو ىمچۈرىن، كە تا
ئەيدەن ئەنگەگانىان لىن زەوت كۈراپىت و بۇپىن بەز ئەنچىنەن دەپەنگ
بەوه سزا درابىن هەتا سەر دۇنبا بە رەش و سېنى بېپىن.

من خورمام دەخوارد دەرىشامەوە، نەمەتەنلىنى سېستىك زىاتر بە سەر
شاخىكەدا ھەلگەرىم، پېشان ئەوھى دوو ھاۋىپەكم بىگەنە هانام، من لە ئاو
بەفرەكەدا دەملىك بۇو لە ھۇش خۆم چۈرۈپ بۇوم و لە سەر دەم كەوتۇرۇم، بەلۇم
خۇشېخەنانە كەپشىرۇم بە لوڭتە، ئەو كانە قاجاڭىز يەكمەن لە پەنلىك كەپكە
شاخىكە ئاڭگەتى كەپبۈرۈمەن و ئىشانە بىز ئاڭدار كەنەوەي
قاجاڭىز ئەمىپەر، لەگەل كەپنەوەي ھەلگەگانمان دەستەن كەد بە خوارىن و
قىسى كۈن، دەورمان لە ئاڭر و قاجاچىپەكە بادۇو وەك ئەوھى ئاڭر و ئەو
دايىك و بىاوكى كۆمەلە كەپوپىشكەنچى چاۋ ئەكراوهى بېچارە بىن، ئاكە ئورۇ و
سېبۈرۈ ئەممەشەوە.

ئارەگانى ئىتو ئاڭكە بە پېچەوانىي كاتى چاۋىپاۋى ئىتمە وەك تۇوقۇنى ئىتو
قەننەي كەسىكى بېخام بېباكانە دەسۋىتاران و دەبۈن بە سۆنەت، لە ئۇزان زۇو

به سه نهضوی شد و خواهشون بوی شاگرد کهندی نیمه هفدهم کسی زیار
پرداز بیوین و کسمنان خیره تی شاهوی دوا ترسیکای کوچانهوهی
شاگردکهندی نورور بکه ویته و هندنیک بار بحاتک به گروویدا پر شاهوی نه مریرت.
له مکل شاهو دا تاق و تمنیا ماینه و ده چاومرانیها و دخت بیو و دگ
بدهین. له ترسی لوره الووری گورگ که ده نوروره دمهانه نیو گوییمان
شاهومندنه شما بیو شتیت بین. تا قله لدمدر له پر هر همدمان به رمههایک
گوچی نیدان تیو گاماره دراپوین. چاوی گورگاکان له فیز لایتکه کهی
قلاچاچوچیکه ده نکوت نستقین هربریکندهو. گفتمان زیار پلاؤ و قلایو،
ههرومهه ترس و لمرزی مرگ لمشی هموهوماتی ناکنیبو.

هزیزی گهرمانان به اینه سپوپو هکمانان دهندکه بله لومه پیکه بکه ویته
بدر لکله بله تیغ و بین رمحی گورگه هارمهکان. بیو به هوار و فیغان،
ههرومهه کهمان با لایه کدا و امامه کهند. نیمه هرسیکمان سیره هنگ و سعک و من
هدر له پوکه که کرتکه بایتمان به پیکر داروو که هرگزی و پاکن
بهدجهنده هیلین. به دواییه پیکردا غارمان داده و له ترسی گورگاکان شاگامان له
سی پوشی پیکانهانه شما بیو. بهو شاهوی شاهمند هزاری پر کام لا پایکین، به لام
به هوار و هندنکه دهک دیووایه پیکر راسته و پی بکینه بیو شاهوی له پاکن
دانه هرپین. همانهه پر چکن هرسیکمان و مک درهمپایان سلیمانیان له نیوان
پیده منکی شهو و کبی پهلوواهندنکی هدایوهه، هرسیکمان هرپیانی بیوین
کچی بیو کرچه کیکن شاهده و متساین. تا له پر هرسیکمان پیکوه
هه ظیسیکانی و به دامیش شاخه کداده بدار نایبار غلور بیوینه و هاری
دست کرفت به چاره نهون و هیوای چارچیت رو زیان به ده اویه له دستمان
ده رجورو. له مکل غلور بونهه همان به نامیش شاخه کهنداده بدهه بره قیوه و
هواری برینداره بیکسکهان، الووره الووری گورگه هاره دم بخویه کان
که نت له چاران دههاتن گوییمان. نیمه و گورگاکان و شهوان له نیوان که دوو
نویشانیه که و له پیک چوچوی شهو و بفردا هدر لایه و به چریک و نک دمیوو،
که که دمیوو و دمکوت. به اینه هر همومان به پیکه رمک روزی و هشی و سهی

ئۇ دۇر دۇنیا بىلە لە يەكتىر جوایىزىمى شەو و بەفرمان سوغۇ نا، خۇشمان هەر
ھەمان رەتكەمان بېشىپىوو كە ئۇيىش رەتكى سۈرۈ بۇو، رەتكى خۇدىنى پىداوى
چەستەمان و خۇرى ئاوابۇرى سەرمان.

بىلەپانى خۇشبەختانە ھەرسىكەمان لە تەنەنەت يەكتىر لە ئۇ گەرووى
ھەشارىداوى ئەشكەوتىڭىدا نىوە مىدوو لە سەر دەم كەۋەتپۇرىن، بېلاەمەكانى
پەمان كۆپىراپۇن، چاكەتكانى بەرمان، ھەرمەھا لەگەل بېشى گەمچاۋ و بە
چىماۋى ئۇوان و قىچى ئاڭىزكى كە لە پەنەپانى ئەشكەوتىڭىدا بىلەپە
مىسۇوتا لە خۇويقى قۇولى وەك كۆما نىوە مىدوو بە ئاڭاھاتىن، ھە خۇمان
خىستە سەر پېشت ھەرسىكەمان ئەمۇمى يەكىم شەت دېقەتىن دا لەمۇنى بېلاۋە كەن و
داتەپپۇر كۆپىراڭانى پەمان بۇن، كە وەك لەمۇنى ھەردەم كەرامى تىمساح لە
گەپان بەپواپى ئەچىرىدا بىل و شەكتە كىراوه بۇن، كە سەپىرى بېلەپەكانى
دەكىد دەكىوت ئۇ پېلاۋانە لە ئەزىزلىكە بىلەپە شەقار شەقار بۆمەكانى
ئەمەدە ھاتىپون، وەك ئۇمۇي ھە پېشى چۈزە كاروانچىبىكىن كە بېلاۋە دېراوه و
رېڭا تەواو ئەپپۇر، بېلاۋە دېراوه و رېڭا، بېلاۋە دېراوه....، بېلاۋ....، بېلاۋ....، بېلاۋ....، بېلاۋ....،
بېلاەمەكان لە كەپان بە دواپى شىڭىنى ئادىار دا لە ئەمەمەكەوە بىل ئەمەمەكى
دەكە چوپىن، لە كاروانچىبىكى چاو بېر لە فەرىشكە و ھېۋا بىل كاروانچىبىكى
ترى چاو بېرت لە فەرىشكە و ھېۋا.

برىسى بۇپۇن، بەلەمەنگەبى خوارىشەكانمان ئەمابۇوا
تازىگايى شەو بە سەرسۈپەماناھو پاسى ئۇ تازىمابىيە شازامەمان دەكىد كە
لەلايىك ئەمەن نەجات داپۇو لە لايەكى دېكەمە ھەممۇ شىڭىنى ئەمەن دىزىپۇوا
برىسى بۇپۇن و بېر بە ئىل سۈپاپى پېلاۋە تازىغانمان دەكىد، سۈپاپى ئۇ
ئاڭىزه ئەزىزلىكە ئەشكەوتىكە، كە شەو و رۇزىك بە دىيار كەرم بۇئەمەدى
ئەمە خەسەنسەس بۇو و دواتر قۇواش قۇواش خەمەشەمېرىو و دەمرە، سۈپاپى
چىن شۇدىنى لە خۆل نەخشاۋى ئۇ كەلاشىتكەفە كۆزكىرىۋانەمان دەكىد كە
چەند دەستىكى ئادىار بىل ماوەيدكە لەسەر زەمى ئەشكەوتىكەدا داپاڭانپۇن و
دواپىش بە گۈرجى بەرمو شان ھەلپاڭىزلىپۇن.

کاسمان نه ماژانی ئاهو چەکە کەن بۇ يان چەکى دېستى؟
كەلاشىڭىڭ ئەو ئامىزە رووسييەي كە لە كۈرسىستان ئەم ھەموو جۆرە
تەقانىنى بېكرا تەقايى شۇرىش، تەقايى بىراڭىزى، تەقايى خۇشى، تەقايى
دۇۋىندىرى، تەقايى ئىن ھەتكەت، تەقايى بەپاڭ كۈشتىن، تەقايى ئىقادام، تەقايى
ئەقام، تەقايى ئامەر، و مەرد، تەقايى ئىز و چەردە، تەقايى....، تەقايى
ئەندەكىرا هەتا سەر لە ئەشكەوتەكىدا بېتىنەوە ئەوكە لە بەفرىتىن و
ئەستورماج لەوە خۇشتىن بۇ لە ئاشكەوتىكى گەرم و گۇر ئىنى باڭ
كۈپىت، بىلەم بىرسىيەتى لە ئىز زمانىدۇ ئاكە گىرت و ھۆكىر بۇوە كە وەمى
لە بەڭىر كەن بۇوە لە ئىت ئەشكەوتەكىدا ئەمىتىت و بە دواپىن خۇراكىدا
بجولىت. بېزىه ئىتمەش بە ئاچارى مەبوبواپە زۇ ئەشكەوتىكە چۈلگەن. بىن
ئەممىي بىانوپۇت بىزانىن كە كىن بۇن ئەوانىي ھەممىي بىسقۇرى ئىتمەيان لە
پەرقىدا خەرقەندا و لە مەركى سەدا سەد رىزگاريان كەن. پاشان بىن
ئالگاداركەندىسى ئىتە خۇيان پاداشنى خۇيان كەن بۇو، ئەمپىش بە¹
ئالوڭىزكەندىسى بېلاۋەكائمان و بىردىن ھەگىمەي خۇراكەمان.
ئىمە سىن كەسى بىرسى بۇوين، وەك سىن بىنچادەمى سەرىدەمى كۆن ئەشارەدا
بە دەورۇپەشت و بېتىڭ لەو دەست و قەدرەرى كە ئىتمەن لە ئەشكەوتىكە
فرىدا بۇو بېتەنە ئەشكەوتىكە ئاشكە كەن بەپەيامىكى بەچەپلەبىت.
لە ئەشكەوتىكە ئەڭىر خۇراكى مىشە بۇواپە و بەفرىش لە كۈپىدا نەبۈرۈپە،
مېشىتا حازىتكى تر مەبوبو كە ئىتمە بېچۈنتى و ئەشكەوتىكەمان بېچۈل بىڭىدە.
بەلام بې ئىتمە زىات لەپەر بۇو ھۆ مەبوبواپە پېش داڭىوتى رەزى ئورسى
شەواپى ئىتو بەفر ئەشكەوتىكە بېچېپەلەن، يەكمەن بىرسىيەتى بۇو و
دۇرمىشىان ترس.

ئىتمە وەك سىن گەنچى كۆپ ھەرىپەكەمان چارەكە سەددەمەكى ئىپانى
بېرېكىدۇو كەچى كەسمان ماجىكى كۆپ ئەكىدۇو، سېبەرى مەن بە رېكەوتىش
لە بالامانى ئەدابوو. ھەرمەدا دەست گىتنى كەچ شىڭ بۇو نامۇتىر و دۇورتىر
لە خۇون. بېزىه بىن ئەوي بە خۆمان بىزانىن و وەك گەلۈك شىنى تر لەوانەيە

فندلیه شو شاگره هەلکراوهی ناخیشمان پەکیک بیووه لەو پالنراانی کە
نیمهی پەرائەندەی نیو چەپ و دۆلە بن ئازلارەکانش باپشراو بە بەھر کرد.
لە نیو ئاشکەوتەکەن سەرمەپای بىرسىپەت و ترس، ھەستىخى بىکەی
شاراواھی ناخشان داوارى لەنگەدەن تا زوھ ئاشکەوتە تارىك و قۇولەکەی
داەنلىنى چىا بەچىپېڭىن بۇ ئەمەي وەك مەللى سەرىپەست و بەرزەھى بىزائىن
لەدەپپەتەن ئەرەپەكان ج باسە؟ لەو شوپىنانى كە بىن لە باخ و مېرىگى
رەنگاپەنگ و بۇ ھاتەمەنانى ئېمە لە دوورەمە بېتىپىسى سەر ئەرەپ بون،
چىمن و مېرىگى بەھەشت. كە لەپىن خەزىمەكانىن وەك حاجى لەقەق باڭىنى
گۈورەيان ھەبە بۇ فەرين، وەك ئەۋاپىش دەم درېز و لاق درېزىن. بەلام لەو
شوپىنانى زەمىن و ئاسمان ئانەبان حاجى لەقەقەكان وەك ئۆزبەنەر بەسەر
خەقەکەرنى حەزى خەڭىكەنگەن و بۇ ئەمەپەستەن بەرزەتىن شۇنى
دەكەن بە ئەللانە. ياشان بە ئاشكرا ئامىزەتكەنەن بەتال دەكەن و جىقەن
بەسەر موقەدەساتى خەڭىكەن. بە رووي ئەۋانەي كە ئايامەوت باڭى
ھېبىت زەمىن بە ئاسمان گەپىزىت، قاسىد و پەيامېرىك ھېبىت لە ئۆزۈن شو
دو عاشقە گۈورەمە سەروشەت نامە بېزىت و نامە بىبات. ئەنچام پەكىكىان
وەك لەقەقەكانى سەر مەنارەي مەزگۇتى شىخەلا بەدىھەت ھېبىت و لە شەپېكى
ھارىدم دېقاو دا دەكۈزۈت. كاتىك لەكەل بېزىنى تەقىي دەستى ئەقامىك
خۇقىنەكەي شو سەنۋەرە وەھىبە سواعەنەن كە لە ئۆزۈن زەمىن و ئاسمان
دايدە. شو بالندە مل درېز و قاج درېز و دەنۇوك درېزەمەن وەك بەرخېنى
سەرپاواي قورباش لە خۇقىنى خۇقى دەگۈزۈت. بەلام ھەشىتا لە سەر مەنارەي
مەزگۇتەكە شو خەڭىكانە بچووک بچووک دەبىنتەك بە مەرگى شو خەقى
بىبون. شو ئەزايانەن لەسەر بچووک تۈن شەت كۆرمى گۈورەي لە خۇقىن دەپتىن و
ئاوابىانە ئاسماپىش وەك سەر ئەرەپ بېت لە سەنۋەرەي بىاھى بە خۇن
نەخشاو و دەسکەر. ئەۋانى گۈرگى وەك شو گورگانەي شەو كە ئېمەيان لە
سەر بالى رەش و سېپىن بەھر و شەو بارەو ئادىار پاونا، بالى رەش و سېپىن
شو حاجى لەقەقە شەھىدەي سەر مەنارەي مەزگۇتى شىخەلا كە لمبەر

خوپنلارى بونى، لەشى زامدارى لە شۇيىتە بەرۋەكەوە لە ئالاچى كۆمۈنە نەجىو
كە بە سەر تالە دىبورىكى رەووخاوى سەر قەللىي پاستىل بېڭەكتەمەد. يان لە
پەرىدى بەزآوابىنى مەلايەكى ھەشتەسالە نەجىو كە بەزەمىرى شەرجى و پارە
كۈچىكى سېست ساللى كىرىتىنە ئىنى يېنچەم.

ئەخىز، لەقەقە كۈچراومەكە پارچە پەرۋىيەكى خوپنلارى و ھېچ بۇ بەسەر
سەرى ئۇ خەلکانەن كە تاومەكى ئىستاش دۇنبايان يەك كۈلانى تىسىك و
بارىكە كە ئەگەر زەعەفەيدىك لە ئاكاوا پىيدا تىپەرى وەك تەپىرىكى غەربىپ بە¹
سەدان چاوجوو بېخۇندا ئالىپەكى سۇرىيە بەسەر چاوانى ئەبلق و زەق
كىرامى ئۇ پېباۋانى هەر كە ئىندا بېنى بە ئىق قەرمىبالىقى و چەنچالى بازار
دا تىدەپەپەت زۇ سەپىلە ئۆز لەسەر ئىشتوومكائىنادا بەدەن و ئىتەكلى ئەندىك
گۈنۈپىان ئەخورىدىن. بەلەن، بىانىدەيەكى خوپنلارى و مرداز بۇرى يېچە بەسەر
ئۇ چاوانى سەرسامانە هەرەم بېرداۋانىن و بېنەن كىرامى. بەلەم هەر كە
خوپىتى بە ئامەق ئازاوابىيان بەنۈكىد، بەسەر وەك لایىتى تەراككى دەنۋاقىن و
چەبىلەمى سەوز بېز ئۇ شەرانە ئۆزدەن كە بىراومۇ و ئېقاو ئىباياندا رووى
ھەمان ئەلسى سۇوتا و ئەلپىان ھەمە!

خۇر لە زارى ئەشكەوتەكىدى دەدا وەك ئۇمۇي دەستىكى مەھرەمبان بېت لە²
ھەمۇو كۇن و كەلەپەرى سەر ئۇ دۇنبايان بە دواپىن ئۇ كاسانىدا بېڭەكتە
لە تىرسى شىتىك لە قۇپۇنچى ماون و ئۆزقۇن، خۇپان بە چۈرۈك مەلاس نادە
كە ھەرگىز ئۇمۇر ئارىكى تى سەر دەرىپەتىن، دەستىك بېبۈرتى لە بىرسىيەتى و
سەرما و سەرلەپتۈن دەرىپازىان بېكەت. لەكەل ھاتىنە ئۇمۇر مۇھىم ئېشىك
زېپەنەكائى يەك بە يەك ھەلەستايىن دەستىمان لە ملى ئۇ كەزىبە كەرمانەتى
ئۇ داڭىكە بە سۈزە دەكىد، كە بەسەر بىوار و زەعىي ئەتكەوتەكىدا وەك پەل و
بېز لەلەپەت سەوز دەكتىشا، وەك دەست و قاچى ئەختەبۈرۈكى ئەرم و ئىنان و
زىزگاركەر كە لە ئۆزلىيانوسە سۈرەمەن بېز كەرمان بە مواعىي بېچۈرۈمكائى
ھاتىتىك. بەلەم كە سەرمان لە ئەشكەوتەكە دەرمەتىن ئۇ كات زائىمان كە ئىتمە
چەند لە بىزگاربۇنۇھە دۈورىن. ھەرەمە لە دۇنبايان بان و بارىنە بەغىدا

تنهها سن بنتکي رمشي بچووك و هچين، له دامتنى شاخه بهزكادا چەندە
بەدەختۇن كە هەندا مەرن دەستىك ئىۋە پەمانىگات.

ئى كە كەن بون ئەوانى لە ئۇوان دوو يالى شەو و بەغۇرا وەك ئەستىرە
رەتكاوا پەنكەكانى خەفت تۈرىمەيان لە مەلن دېڭار كىد، ئاپىش ئەمەيان
رووت و رەجال و بىرسى و ئەنلى لە ئەشكەوتىكىدا بەچۆپىتەت؟ كەن بون
ئەوانى لە يەك ساندا بېھرمىان وەك سېبىپەتى بەفر و توپەن وەك
رمىيەتى شەوا؟ بە يەكتەمان دەگۆت ئەڭەر بېڭىن داكەوتى شەمۇ ئەشكەوتىكە
بەچىنەھەلەن كەوا مەرك سىدا سەد دەركى ئەيدەگۈزىت كىنچ كەن بەرگىنى
لە بەر بىت؟ بىرسىپەتى، سەرما، گۈرك. بەلام كە سەپىرى بېڭلەوە گۈپا و
لەوز كەراوەكائى پېشمان دەگۆت تىس نايەنگەنلىن و لە ئاشخۇر جوپىمان بەو
كەسانەن اىدا كە دېڭاركىر و پۇوتىنەرمانى، بە دەستىكە مەلان دەگىن، بە
دەستىكى بىكە فەشان مەنەن. چاوجىجان لە سەر بىرىنەكانىمان، چاوجىجان لە
سەر كېرقاتەكانىمان، بە دەنگى، دەنگ ئۆسسىجىتى زىيان بې دەكەن
گەرۈومن، بە دەملىكى دېكە، دەملىكى دېكە كەمترىن خوارىنمان لېدەخىن. بەلام
چارە ئەبىوو دەبىوايە لە دامتنى شاخەكە، لە ئۇ ئەگرۈي ئوقولى ئەشكەوتىكە
بەناپاينەدر. هەرسىكمان وەك سىن بىچۇرۇھ حاجى لەقەن ئەرىپ لە كۇنى
ئەشكەوتىكى دوورۇھ نەماندەزانى ج قارازىك بەدەن بۆز ج لایكەنەلەپىن
كائىك لە پېشمان دۇنیاھەكى سېي و سازىد و سىرى بېرەمم، كە ھەموو شىڭىك
مەر بەفر بۇو و بەس. تا چاوجوكى دەگۆت رەشاپىن ئاۋەدىيەك بەنار
ئەبىوو، ئازارە و قۇبىھى مەگەوتىك، خاچىكى ئاكاوى كلىساپىك، بەردى سەر
كلىك بىباو چاڭىك، بار بەرپۇرۇكى مۇنۇڭرەك وەك ئۇ رۇزىمى ئەلەكى كۆڭر
ناجار جارىكى تر دەستىمان خىستە ئۇ دەستى يەكتىر و دۇرپارە سۆز و
پەمانىمان بە يەكتىر كە هەرگىز يەكتىر جىنەھەلەن، يېكتى يەكتى بەرئەدىن.
ھەرسىكمان ھەلسەتىن سەر بىن و ھەنسەسى قۇولمان ھەلکەندا. بە چاوجى بىر
لەھىواو دەركى ئەو ئەشكەوتىمان بەچۆپىتەت كە ئىھى لە سېرىون لە ئاو
بەفر نەجاتدا بەلام كەپ و لآل ئەنۇتى كەورەتىن لۇغۇزى بىن ئەگۈتىن. بەذئۇ

بەفردا زۆر بە زەھامەت دەپزېشتنىن دەتكوت لە ئىتو بازىنەيەكى داخراوەدىن
ھەمەو شەتمەكان دۇوپارەن. بەفر دۇوپارەمە. ئاسمان دۇوپارەمە. شاشەكان
دۇوپارەن. بىدەڭنى، بىرسىپەتى، تىس، سەرما، و رىگاكان ھەر ھەمەو
دۇوپارەن. ھەر ھەمەوپيان دۈزىنى سەر سەخنى كۈزان، دۈزىنى كۈرۈمى نېچە.
دەپزېشتنىن ھەر كاتىڭ يەكىچەن قاچى بىز ئىتو قۇولالىن بەفردا رېچەپوبايە و
بەكتۇبايە ئەوا دۇوپەكى تى بەغار دەڭپەانەو بىز لاي، ئەو سۆز و پەيمانى
بە بەكتۈپيان دابۇو بە ئىن يەك زەمە لازى جىئەچەمان دەكىر. بېكەوە بىز بېپىش
رىڭا ھەزىز ئەتكادەكانى بەھەنگاۋ دەجۈپۈنە بېپىش. شاشەكان
دەتكوت ئۆزتۈكۈپ بەكتۈن دۇوپارە دەپۈنەو، دۇر ئەبىو ئەگەر بلېت ئاد
رۇزە ھەمەو شاشەكانى مۇنىغا لەو شۇيەندە كۈپۈنەو تا گەنتىيان بىك شۇمۇ
بىك رووخساريyan بەمەيت و بەرۇتەپيان بىز بەرەمەس ئىلەمە ھەلبۈزىن. دە
سەعات بە ئىن وسستان لە ئىتو فەرەشەپەۋاپىيە لە يەك چۈوانە رېقىشىن،
بەلام تا لە بىر لۇوتمان ئەمچاقى بە دیوارى قۇولى شەو ئەمامىزلىقى ئەلمە لە ئىتو
چ ترسىكى گەورە دا بۇپىن. ئەماندەزانى بىز كام لا بىرۇن كە وەك ئەشكەونەكە
وابىت و ھىللانىيەكى ئارامى شەو بېت. ئاتار بۇپىن بىرۇن و نۇمىستىن بەلام
ھېۋاشتىر لە جاران. ھەرسىكەمان وەك سىن كۆپىرى بېكەس دەستى بەكتۈمان
گىردىوو، لەسەر شۇپىن بېتى يەكتەر دەپزېشتنىن. دەپزېشتنىن بە پېنى
ورچىكىن گەورە و وېلى بە دواپى ئەستىتىمى قۇيىدا. تا لە ئاكاۋ كۈپۈنە بەرەم
گىردىلەيدەك كە لە مۇلۇكەپەكى سەرلى شەوقى لايىتكى زۆر بە هېز و روناڭ
لەيداين. سېپەرى ھەرسىكەمان بېكىسىر وەك سىن رۇچى دەرەھاتۇرى زېندۇو بە⁵
گۈرۈمىن كەۋەتە سەر بەفرى سېنى و ئاشڭارا بۇپىن. پاش روناڭىيەكە چەند
دەستىپۇزىكى ئەپەپەمىن چەندىرمە وەك چەققۇى ئىزى ئىتو ئاكىپ بەرەم روپى لە
پىازاتى ئەلمە ھان. من لە ئاۋەزاست بۇوم كاتىڭ ھەرسىكەمان كەۋىن. من بېم
بىر ئەكەوتىپوو بەلام ئەۋان ھەربۇوكىيان خۇپىن لە لەشىان وەك بەلۇغە فرجىكى
دەكىد و دەپزىاپە سەر بەفرەكە و سەر لەشى من. داۋىش دەپۇن بە جۆڭكەلەى
بارىك بارىك لە چوار لازە بەفرەكەپيان دەتۋاندەمە. ھەربۇوكىيان جوولە و

نۇزمىان ئىدا نەمايىو. مىشىن كىسىكىنى زېندىو بىلەم تۈقىيو تا ئۇ ناستىي
ئىپتەمىي بە مەرىگى بىدەنگى ئەوان بېھە. نەمدەزاشى چى بىكم و چۈن بىر
بىكمەمە، جەندەمەكان بە تۈپلەپىش چاومۇراتىم لە ئۇوان هەربىو تورمە
خۇپىداپىھەكەدا نەھاتتە لامان، من تا سەپر نەمزەشى ئۇويجان لە تىسان بىر يان

لەمۇدى بە تەواوى دەلىيا بىبۇن كە ئۆجە هەرسىكىمان مىسۈگەر مەرىدۇون.

من لە ئۇوان دوو ھاۋىي كۈلىزاەكەمدا ئۇ بەلەنەنەن نەھاتتۇدۇ بىر كە
بەپەكتۈپەمان دابۇو، سوپىنمان بې پەكتۇ خوارىدۇو كە لە كاتى مردىنى ھەر
پەكىكىمان نەبىت كىسى زېندىو ئۇ ھەتكاۋانە بە تەواوى چىپەجىن بىكەت.

- بىكەم: پارە و شىشى بەترىخى مەرىدۇمە بەجىنەھەنەدىرىت.

- نۇممە: تەرمى كىسى مەربۇ ئىڭەر كىا بىنۈزۈرۈت يان ھۇپىنەكى بە نىشان
بىكىت.

- سېھىم: ھەوالىكە زۇ بېكەپېتىزتەنە كىسى و كارى مەربۇمەكە.

- چوارم: كىسى زېندىو تا بېتەكىرىت زۇ خۇزى بىزگاركەت و گەردىن ئازازە
ئىڭەر بارەي ھاۋىي كاتىنى لە تەنگانەدا بې خۇزى ھەلگىت، نەپەتوانى تەرمەكە
بىنۈزۈت، يان ھەوالى كۆستەكەي زۇ ئەمگەپاۋادۇو كىسس و كارى مەربۇو. بىلەم
ھەردەبىت ئۆزۈك فەمىسىكى ئۇ دايىك جىڭر سوووتاوا وەك فەمىسىكى دايىكى
خۇزى بە بىسپىتەنە.

ئۇ شەھەر لە سىن سەھات زىاتىر لە ئۇوان دوو تەرمەكە نا مامەمە ئەمەندەي
نەمەكىر ئەمەتتەنەن دەست بە چىپەجىن كىرىشى بەلەنەنگان بىكم، جارىك بە
بىرگەنەنەو لە بەلەننى پەكەم بەتەواوى شەكسىت خوارىدۇو، نەمەتتەنەن عەقۇم
سوارى ملى عاتىھەم بىكم و بې پارە بېكەپەم. خۇزۇكەم دەمۇۋاست من بام كىسى
ناو بەلەننى نۇممە و چوارم، كىسس پاسىقى ئاۋ رووداوا من ئۇ شەھەر لە ئۇ
تەنگىمە بېرىغاندان و بېرىغاندان، لەتۇنچ جۇارچىلۇرى ئۇ بەلەنەن سەختانەدا
دەبۈۋاپە بىم بە كىسىكى دوو روو. بە ئەنچامادانى بەلەننى پەكەم بەرگى
گورگىك بېپېتىش، و بە پېتەۋامەش لە كاتى ئەنچامادانى بەلەنچى جوارم بىم بە
ماپ، لە لاپىك وەك دىزىك دەرگائى بەلەننى پەكەم بېشكىن و بېچە ئۇور، كەچى

له لایهکی دیکه و مک پالمواندیک به سر تارمی کوئیوان بازدم و دمرگایی
پالائیش چارم بی شنیدنیی له دواوی خۆم دابخەم. دەبیوایه بیم بی کاسیکی
دو رووی له نیو برباریان و بربار شادان نا چاوه رەمنەکاشم و مک دمرگای
قاییی شەو بی سر خۆق و تارمی هەر دوو ھاوی کوئیزاوەکە، بی سر
دۇنیای خاموش و سېبى بەھەر بە تەواوی بىنۋەقىم. تا له گۈتاپىدا دەستىكىم
وەک مارىچىن سالاندىك، له نیو بەفەردا سى، بۇو لە ھەنچەرا بە پىچەوانەتى قانۇنى
تەبیعەت جوولە. وەک ئەم مارەتى کە لە يادىمۇرى سەرگەزىيەتى شۇقىش و شەپ
دەچتىن خۇپىن بىرەنارىقى نواتىز شەھىد دەمىزىت و دوايىش بېبەنەنە و
سەرەنچىر بەجىددەھەنلىكت. دەستىكىم جوولە بەرەمۇ گۈرفاتىي پەتكىچان. دەستەكەم
بۇو بە دوو، دەستەكەم بۇن بە چوار، بۇن بە شەمش، بۇن بە هەشت، بۇن بە
دا! هەر مەمۇپىيان بەخۇن سۇورى لە مەمۇپ قۇپۇن و كەلەنەكاشى لەھەپان
دەگەپام. پېڭلەنەنەن دادەكەند تا ھەنچەنگە سەكىدا نايلىقىنى
پىچراو كەوتەخوار، كە لەمکەتەوە بىنۇدى بېبەمە تۈكچۈچەنەنەنەن لە بىر
سەر و گۈللاڭى گەورەي فراتكىنەنكان لەسەر ئۆزلەرەكان مەركەمۇن، وەک
چارەتى رەمشى سەككىز لە سەر سېپىتى بەھەر دەمکەوتە سەر كاڭھەنلى سېبى
دۆزلەرەكان. فراتكىن ئەو سەرەزەكە زانا و دانابەي كە لە شەپىتى و مەدادا رووی
لە رووی مامە ئۆز رەمشىرىپو، كەچى چەند رەزىيەن تر لە قۇولە قابىن هەر ئەو
رووەم گېپەپ بېنۇوە دەبىوو بە نۇرۇي كارەمبا! من نىز بە پەلە نايلىقەنە
پىچراوەكەم دەخسەتە نىو گەيرفاتم وەک ئەمۇپ دەپەپەنەن بىنەت لە خەڭى،
تەھقىم كاس وەما بەمېپىتىت. دوايىش ھەزار و پەك ئەم لە خۆم و لەم سۆز و
پەيمانەنەن دەكەل ئەو نوو ماورىيە کوئىراوە بېستۈرمەن. ئەو پەيمانەنەن
لە سەر رووی سېبى بەفەردا تۇوشى رەمشىرىن و ناخشىتىن شەرمەنزاپى كەدم.
ئەو شەھەد چەند لەو كەسانە دەجۈرمە كە لە ئەنمود و بەك بىنۇ دەپەپەنەن بە
خەندەوە بېسەر كۆمىز بىلەي خۇپىن کوئىراوان بازىبىان دەدا. لەكەل سېپەنەمۇمۇ
فرەتەكەنائى خۆم و چاواشى كىزى نايىتى سەرەتەنگ لە خەيالىم، دووبارە
دەستەكەنام درېلە كە خۇپىناوى تر بۇن لە جاران. پۇرم كەنە لاي

سەرەنگ، و نە لە ئىتوپلازمەكانى، نە گۈرفانەكانى، نە ھەكىبى بەتالى لە خوارىن، شۇين نەما تەنەكىپ بەلام ھېچ ئەتكىم نەدەنلۈزۈپەوە. بىن ئۆمىد بۇم و بىستم بېرىق بەلام دېمەنى چەندىرمەكانىم ھاتە بەر چاۋ كە بېياتى چۈن لەكەل رۇوت گەنتىمۇسى تەركەمان بىلارەكان دەلۈزۈنەوە و لە ئىتوخۇيان بېشى دەكەن، چۈن بىن ئۆوارىش پەريداخى راکى دەن بە يەك و دۇو سەروودى "مۇئۇم توڭىم" بە گۈپى شەو و بەف ف و مىدا دەچۈرۈپەن. دېمەنى ئەو دايىكە مەھرەپانەم نەھاتە بەر چاۋ كە مەتا لە كۈلانەكەش شاوابۇپىن بە كوردىپەكى شىكاو ھاوارى دىكىر. "ئىشىتمە دەلەم كۈرم ئاكاڭان لە كۈرم بېت" لەكەل ئۇ بېر كەنەۋەمدا لە ئاكاۋ دەستم بىرە ئىتوپانچەكانى دەستم و پاشى دەستىشەم لە خېمەكى گۈنى سارد و سې كەوتتە ئىتوپانچەكانى دەستم و پاشى دەستىشەم لە گۈرفانەكى بەبۈرى بېجۈك خاشا" دايىكە لە ماۋەكەن كوبى بېنەي كەيدىو، لە بەرامبەر حەسەنلىرىن خۇيۇنى لەشى سەرەنگىدا بىر ئەنچىم ئۆزىپەوە و ئىتىدا كۈرى فەرانلىكەكانىم يەكە بەكەنگەت و يەك كاسىكى ئاكاڭار لەو شۇيەن ئۇيىنېي ھەرمەھەننەن. لەكەل ئۇ كەنارىشىدا ھۆن ھۆن فەمىشك لە چاوانم دەبارىن، پاشان دەكەوتتە سەر بەفەرەكە و تىچەل بە خۇيۇنى ئەوان دەبىن. من ئەڭلەر ئۇ بەلۇن و سوپىنە ئەنگەتىپەي خۇافانان ئەبۈوايە ھەرگىز بە خەپالىش ئامادەن بۇم دەست بىخەم گۈرفانى ھاۋىپاڭان. ئەڭلەر بېتىزەپىن چەندىرمەكان ئەبۈوايە ھەرگىز ئۇوشى تەنگۈزىمەكى و مەن ئەندىبۇم، ئەڭلەر و ھازار و يەك ئەڭلەرى دىكە!

بە ئېگەنلىكىن ھۇاش ھۇاش لە تەرمەكان دۇور كەلوشىمۇ. بە ئومىدى ئۇمۇمى ئەڭلەر دەربىاز بۇم بېتۇنە فەرسىك و ئارەقەي شەرمەزارى ئۇ شەشۈم بىسەمەوە، بېتۇن ئەماڭاتىن ئەم دۇو ھاۋىپەتىپە بېكەپەنەمەوە ئىنى كەس و كاريان.

دۇور كەنەۋەمەوە و ئاپىم لە دۇو تەرمەكە دەپاپەوە كە بە لەپىنى سارد و سېپىيان، بە خۇيۇنى سوور و گەرمىيان بەفرى ئېرىپىيان بە شىنەنپى دەتۋانەمەوە و كېرىكى سروپشىشان لە بەف بە دەستى خۇيان بېز خۇيان ھەلەنەكەنلى. تەرمى دۇو كۆزۈراوەكە ملىم بە ملىم بېز ئاو بەفرەكە بۇوەچۈن و مەنيش ھەنگاۋ بە

هەنگاوا لەوان دوور دەكەوتىمۇ، ئەو شەوه من و ئەوان ئازاستى دوو
چارمۇرسىس جوداپۇرىن. ئەوان بە شاقۇولدا بەرمهە نەمرى نەرم و ھەۋاش
جوولەيان دەكەد و مەنيش زىاو زىاو بەرمهە ئاسق، بېز مەندىتى دېكەي لە
سەرخ. ئەوان ھەيدىم لەكەل ئۆزىتىدا دەمن و مەنيش هەتا سەر تاق و تەنبا.

ھەرىدۇولامان بە دوو ئازاستى جوادا جوولەمان دەكەد، ئەوان ھەۋاش ھەۋاش
بېز نىو باومىشى بەفرى سېرى پۈونچۇن و مەنيش خىرا خىرا لە دەست بەفر
مەلەھاتم و لە تارىكايى شەۋىدا ون دەبۈوم. ئەوان بە جوولەي نەرم و
ھەۋاشىن بېز ناشى بەفر، بە چۈزۈگىنى خۈچى پىزاو و تەخشۈۋان لە
سەر بەفر هەتا مەدىن وەك تراجىدىيەكى ئەبەدى يەك چەركە دەرنىچەن لە
خەيال، كەچى ئازار و فەرەسەككائى خۆم لە ياد ئامىن، ئازار و مەدىن ئەو
شەوه و مەنىشى ئىيام!

بە دەم خوارىنى ئۆزىتەلىپىنەو سەپقى بېز ماومىيەك سەپرىي چاوه زەزىدەكائى
ئىلشا دەكتا و چاومپوان ئەتكاراۋەن لە ئاكاوا يەسەرھاتى ئەم چېرۈڭكە
خەمناڭى وەك ئەلپەتىنەن ھەركىن ئەواو نەبۇو دەمەستىزىت.

* * *

ئىلشا ئەو يەكشەممەپەي كە چوو ئاواوا بېبىنت بەدەم رىگاوا ئەقۇمى خەيال
بۇو ئا ئەو كاتىي گەپىشە كە كورسىيە ساجەكايى نىو پاركەكە، دانىشت و
بېرى لەوە كەرمۇھە كە چەند شىۋە ئاخاۋىتىك بە ئەلمانى لەپەر خۆپىوە بىلت
كە بېز داوا كەرىنى لېپورن بەكارىزىن. ئىلشا ئەيتىۋانى ھېچيان مەلۇزىزىت
كائىك بېنىش ئاواوا بە تراكسۇتىكى سېپىپەوە لەسەر كورسىيە ساجەكەدا
دانىشتىپو و لە دۈرۈمە بىزە و خەندە لە لۇڭكەنەپەوە دەبارىت. ئىلشا كەيىك
دەلپاوكىن مەرمۇنەپەو و رسنە ئەلمانىيە تا ئامادەكەوا ئەككىنى خەيالى وەك
پەپۇولىي بىن بىل دەپۇن.

ئاواوا دەست لە ملى ئىلشا دەكتا. بەلام ئىلشا بە چۈرۈك ئاواوا لە باوش
دەگىكت وەك ئەۋەپ بۇوكە شۇوشەپەكى لە بەفر بېت، ناسك بېز شەكان و

دەستە سې بۇو و شەرمەنەكانىڭ كەو، ئىلشىا بە هەر جۈزىك بىت ئاۋوا
تىدىكەپىتىت كەوا بۇنىڭ لەپەر تەلەقلىخى خۇنكە تاقالىھى تەپتوۋاش بىتە
لا، ئاۋوا كانىڭ راستگۈزىيەكى رەمە و بىكۈنەھىيەكى بىتۇنە لە رۈوە سادە و
بىققۇمۇرانى ئىلشىا دەخۇنۇتىتىدۇ، يېكسىر قامىك بارىك و ئاسكىر بۇ ئاۋو
پەنچەرمەپەر بىزىچەكەت كە دەپپەۋانىيە شۇنىنى دانىشتنى ئەوان، پاشمان بە
ئىلشىا دەللىت " من لەم پەنچەرمەپەر دۆم ناسى، دۆم خۇپىندەوە، دۆم
خۇشىسىت، و لە كۆتۈپىشدا ھاتە لات]

ئىلشىا وېستى بىر لە مەتملى ئۇ پەنچەرمەپەسپىرىدە و ئەم و شە جوانانە
بىكانەوە كە دەتكوت ھى زازى ساوايەكى سىن سالان، كە بەر ئەمۇمى ئىنسان لە
ماناناكىيان بىگات، دەلخۇشە و دانىبايە بەمۇسى دەر ھەممۇپىان بېتىپ باكى و
خۇشەمۇسىتىيەكى بېتىپورپىان لەتىدۇت، ئىلشىا لە ئۇر ئەم بېر كەنۋانە دا بۇو،
كانىڭ ئاۋوا دەستى مەگىتىت و بىرمۇ بۆلە مراوپىيەكە و قوارىمە ئاۋەكە دەپيات
كە لە دەمى دە ئاسى خەپە مەندەچۈن، باش ئەمۇدى بېكەدە ئىزىكەي سەعاتىك
لە ئاۋ پاركەكەدا گەرمان و بېباشەيان كەر، دواتر ئىلشىا خىزى لە بەرامبەر
ھەمان پەنچەرمە دا بىنېتىدۇ كە ئاۋوا رېزى شەممە لە كەشت دۆۋاڭنى بېشىۋى
زېاتى لە بەرامبەرى دا وەستا، ھەرۋەمە وەك وەستانى ئىستاڭى ئىلشىا ئۇ تا
درەنگانى ئۆوارى لە كورسېكىنى چۈل و ھۇل بەتزاپىن كەسەتكى لە ئۇر پاركەكە دا
تەپبىشى، دەتكوت دەستىتكى قەدىر ئۇ كورسېيە بىز چاومپۇانى و جوولانى
پەنچەرمەكى مالى ئاۋوا لەو شۇقىنى دانادو، ئىلشىا بە كەمىك وەستان لە
بەرامبەر پەنچەرمەكە دا لە ئۇيىنى ئۇ عەمنەقە لە بىر و ئاكاۋە دەگات كە لە ھېچ
عىشلىكى بېكە ئەندەچۈرۈ.

مالى ئاۋوا ئۇورىكى بىز ئۇور بۇو، شۇنىنى نۇوستن و دانىشتن ھەردووكىيان
بېكەوەن، ھەرۋەمە لەگەل حمام و ئاۋەمەسىنى بچۈر كە دەرگاڭىيان
يېكسىر بەرامبەر دەرگاي ھاتە ئۇورۇغۇ بۇو، بەلام لەپەر ئەمۇدى رەنگى دۇو
دەرگاڭە لە يەكتىر ئەندەچۈن و دۇو دەرگاڭاڭشەرگىز لە دەرگا ئەندەچۈن،
ئاۋوا كە دەرگاي داختىت، ئىلشىا تووشى حالتىكى سېير بۇو دەتكوت لە

تیوان دوو دمرگای چارمنوس دایه. که وەک دوو (دال) ه کاش سر و بىنى ناوى ئۇو نە لە پەكتىرى دەجەن و نە پەيدەكتىريش نەگەن. دوو دمرگا کە هەرىپەكىان بىسىر دېمەنلىك دەھىۋانى، بىسىر دوقايىيەك. ئىلەشا لەو ماۋىمە كورتە و روپىدەرە تەسکىي تیوان دوو دمرگا كە بىر لەو دەكتاتوھە كە خىزى و مالى ناوا دوو شىن كەت و مت لە پەكتىرى دەجەن. مالەكەي ئاواش وەك ناواھەكى ئۇو كەوتۇتە تیوان(دال)ى دوو دەرگا، دوو دمرگاي لەپەك نەھەۋى لەپەكت جوو. رەنگى دمرگا يەكمەن شىنەتكىي ئاسماقى بىو، ھى دوو دەپەنلىان سۈرۈكى مەھىلە و خاڭ، لە تیوانلاردا ئاوا دەپەنلىك دەپەنلىك دەپەنلىك بىز ئاسمان دەكتاتوھە و لە جوانىيەكاشى سروشت پادەمىتىت، بە كەنەتتە دەرگا سورەكەش لە ئۇپتى و جوانىيەكاشى لەمشى خىزى.

ئىلەشا بېش ئۇمۇمى سەپىرى ئاۋ مالەكە بىكات و بىز ئاواخەن بىنگا بىنگا. ئاۋ بېزەپىرە دەرگا يەدىتتەن، بە ئاسماقىيەكە دەلىت دەرگا ياخ و بە سۈرۈمەكەن دەلىت دەرگا ياخ. كە سەپىرى ئۆزۈرمە دەكتات دەپەنلىت لە تیوان ئۇ دوو دەرگا سەپىرى دا مالىچى مەبىي بىچۈرگۈ خىچىلانە بەلام تەننە و بىر مانا وەك ناوه ئازىكەي قەو. مالەكەي ئاوا دەپەنلىك كۈل كۈلى پەمەپى كە شەوان دەبىو بە سىسەمى خەو، لەكەل مېزىتىكى لاكىشى شۇوشە لە بەرامبەر سۆزافاكلە. مېزىتىكە ئۆنجاندەكىن مۇقىى بېر لە كۆلى لەسەپىرۇو لەكەل چەند كېتىپ و ئۆلچەرى بېرگ بېريلەنار و رازاوا بە كچانى مۇنۇل.

لە ئۇرپىچىكە ئاسماقىيەكاشى مېزەكەدا رايەخىكىن جوارگۈشى رەنگاپەمنى مەبۇو كە لەپەپەرى و مەنگەكان و سادەپى شەخشمەكان لە كارى دەستى ئۆزىكى هەۋارى ئەفرىقىي دەچوو.

لەكەل چۈنە ئۆزۈرمە بېز ئىتو مالى ئاوا، ئۇمۇلى كەنەتتە زىياتى سەرتىخى ئۇلى راڭتاش، ئۇ پەندەرەپە دارىنە جوارگۈشەپە بىو كە كەوتۇرۇد لاي راستىي ئۆز ئەۋالىتەكەي ئاوا. كە رەنگى بېريلەنارى ئۆزرمەكاكى لەكەل رەنگى بادەپى پەرەمەكان و رەنگى دارى پەندەرەكە لە لايەك و دارى فەشكەراوى مالەكەدا زۇز بە جوانى دەگۈنچا. دەنگۇت مالەكە مالى كەسلىكى

پیشچره له بیکلار دانان، جیا له سمرسام بون به دوو دمگاکه، پەنچەرە و
ناوچەنەکه له دوو دەستە خوش نەجۇن، له دوو چاواي گەڭلىش تاۋا تا به
چاواي راستى لە جوانى پاركەكە رايىتتىت و به چاواي چەپەش له ئاۋىتە
ھەتكەپەكەدا سەھىرى روئى خۆزى يېكت، تۇر رۇوه سېي و زۇشى كەكتۈپوە
ماپەپىش دوو كەزى ئەستۇرۇر و دەلائى قۇه بېر و قاۋەپىپەكەي، ئىلىشا تا له
سەر سۇقاكە دانەنىشىت دېقەتى ئەلۋەي نەكىد كە لایەنکى دىوارەكە بىرىتى يە لە
درگاى كاناتۇرىجىچىرى كەنگەر كە وەك قابەنگى ھەندىك لە دوكانەكاشى ئەسواق
سەرۋان بۇر، ئۇوانىي بە ئازاستى جادىدا دەكتەنەر و دامخىزىن، ئەڭلەر
ئەمۇمى ئەزاناتىبەيە هەتا مالكەشى بەجىدەھىشىت سەرسامى ئۇمۇ دەبۈو كە ئۇ
خانە ناسك و ئازدارە دەپىت جىل و بېرىگى لە كۆي ھەڭلىتىت، ھەرۋەمە
ئىلىشا سەرچى ئۇ سلاجە بچووك و ئىۋانلىسى قۇزۇنى مالمەمەن نەدات
كەنگەر لەكەل دادىشىت ئاۋا بارمو ئەلۋىنەھىچت، ئەمۇمى سەرمەنچەكاشى ئىلىشا
پەردو قوللەر دەبەن بېمەنى دوو سەنتە تورت و خېرەكەي ئاۋا بۇر كە لە ئىتو
ترەكسىوتە سېبىيەكەدا لە سىنگى دوو ئەزۇرسى سېي و قەلمۇ دەجۇن كە
بىيانەۋىت بېر مەسافەپەكى ئىزىك بەلۇن و زۇ بېڭرىپەنەو، ئاۋا لە سەلاجەكەدا
دوو قۇتۇرە شەربەت دەمەتتىت و بىت لە تەنەنەت ئىلىشا دادەنەتتىت.

* * *

ئىلىشا پاش ئەمۇمى لە خۇدا سەدان جار لەكەل كەچ و ئۇنى جۆر و جۆر
خەرپىكى ران و سەت و مەمك گوشىن دەبۈو، پاش بە ئاگاھاتىن و بىر
كەنۇنخەدە خەۋەن شەپىنەكاشى تا تەرىڭ لە ئىتو چىكە و زۇپ بەناتىن و ئىلە
گەرمەكاشى شەو خۆزى مەلاس نەمە، ھەرمەنە بە ئادىليپەوە نەستىكى خەمدەنلى
بېر ئۇ مەرىنەپەكاشى دەبرە و پەنچەكاشى بە ئاۋىچىلىق تەپ دەبۈن، ئېنچا
دەۋىزائىن كە ئۆرسەن لەكەل من دا بېر ئۇمۇ تەمنىن بىرىتى بۇرە لە خەۋەنلىكى
پەتال، ئۇ خۆزگەن دەخواست ئىيلى سەرتابا خەۋىنى ئۇ شەمە لە ياد
نەچووانەنبابا يە و ھەرگىن بە ئاگا نەھاتىبەي، بىلەم ئەڭسۈسىن ھەرددەم خۆزى لە

ئىو ژورىتكى ساده و ساكارى مالى خالى نا دەپىنېيەوە كە چىڭكى خوشكە تاقانەكەي چەند بىستىك لە فە خۆزى بۇرۇرە. يان لە ژورىتكى ئۆتىلە پىپسەكى لالەلى بۇو، يائىش لە سەر قەرمۇقى ساود و سەمكەي كەممە. ھەندىك چار ئاپەر لە خۇنۇدا يېش نۇوىي بېچەن ئۇن بۈرەتى بۇو لە سۈپەياڭى سۇرى كىرمە. ھەرچەما چاوه ياقۇوتىپەكائىنە كە زانىشى دەپىنە كە وەك بۇو ئەستىرەسى سەوز لە بۇرۇ بە ئاسماڭەوە دەنەرەمۇشانەوە. ئېلىشا ھەرگىز ئەيدەزازى ئابى كىچە داماد و بىكەسىيە ھاوسىستان ئىستاڭ چەند عاشق و تامەزىرى يېنىپەيتى، يېشتىر چەند جاران ويسىتۈرى ئامەت بېن بىنۋىتىت. بېلام كە لە دەرۈزى دەرگاوه سەپىرى ئەتتىپە قابەكائىنەن ھەنگەلى ئېلىشا دەكىد، ترس و دەلپەرەن سەرتاپا گياشى دادەگەرت لەمەنە بە ج و شەيمەك، ج زەماڭىك و دەستخەتىك دەتوانىت ئامى ئابى گۈلکە فېلىم سوپەقى كەپەك بېز خۆزى پاپىكىشىت. چۈن دەتوانىت بە خۇنۇنى سەرەتلىپى ئامەت بېز دالى كەسىت بىنۋىتىت كە باش تەواو كەدىنى زانڭىز بۇرۇ بە كەمى كەپا بە ھەر جۆزىك بېت نە كەزان توانى ئامەت بېز ئېلىشا بىنۋىتىت، نە ئېلىشا ھەستى بە ئازار و سوپاتانى ئابى ئەپەيدارە ئەپەيدىپە بېكسە كە. كە لە ماومى ھەر چوار سالى ئورىپەتى ئېلىشا، شەوان دەيمان خۇنۇنى رەتكاپەرنگى بېز ئەپەن دەچنى. ھەر دەم واخى خەپاڭ دەكىد ئەتتەرەمەك ئېلىشا ئۆزى و تاكىسىپەكى سەر بېز لە جاناتا لە يېش دەرگاكي مالى ئەوان دەمۇستىت. ئېلىشا لە جاران كەنخۇن و جوان و سېپتەر لە تاكىسىپەك دېتە خوار و بە دەستە بچوو كەكائى بە كەپى لە دەرگاكي مالى خالى دەنات كە بېز بە مالى ئەوان و بېز بە گەپەك دەنگ بىداڭەت. تا لە پېش دەرگا ئىنۋە كراوەنەن سەرى ھەمۇو ئۇنىڭ گەپەنەتتىت، ج ئەۋانەنى چاۋانىيان بېز لە فەرمىشكى ئۆزىن و ئەماراش حەسىمت، ج فە ئەۋانەنى بېز لە ئەنەپەنەنى بىن ئاندا. كەپىن ئابى خەپاڭ كەزان وەك سەمان خەۋىنى شەۋانى دەكەپە ئەرگىز ئەھانە دى! تا ھەڭانە ئۆزگەرەپك و لە دەرگا كەپەن بىزەر و پەيدەختەكەي، دەرگا ئەپەنلىكتى يەك لايەنە و قول خۆزى دەسۋىتىت. سەرەتتا بولتىكى پىپسە يەك لىتىرى بەتال بېز دەنات لە ئەنوت و خۆزى لە

حمامان مالموهيان دهناختن بدلام بېڭىدەن دەركاکە بىسەر خۆزى نا قول
بدات. توپىن بىن ومىستان و بىر كىرىندۇرە بۇتلە بىر لە تۈۋەتكە لە تەقلى
سىرىيەوە بىسەر بالا زىرافى نا دەرىچۈت و دەكە شقارىتكە دادەگىرىسىتىتى

* * *

ئىلشىدا دەنىيەشتىن لە تەك ئاپۇوا دا، يەكمىم جارى تەممۇنى بۇو كە بەتەنلى
لە ئۇورىتكە خۆزى لە كەل كېچىدا بىبىنەت، بە تايپەت يەكىننى تا بىلەت ئەرخ و
بىر لە چەند مەقىپەتكە خۆزى دەستىت كەنەتلىكەن دەخىنەت سەر لىۋە تەنكەكانش و خەيامانە
خۇشحالانە قوتۇوه شەربەتكەن دەخىنەت سەر لىۋە تەنكەكانش و خەيامانە
قۇرى دەكىد، وەك ئۇمۇن شەربەتكە شەرابى ئەمرى بىت. هەرومەن ئۇ مالەن
كە بىرىش بۇو لە بۇ دەركاى ئەكسىزلىكىسى، يەنچەرىدىكى بىمەرباز،
سەزقابىكى سىكىسى، و شەكەلى تى، بەمەشەتكى سەر رۈزى ئەرىزىتىپ لە،
تا تىيدا بە فېرىدىنى شەربەتكى سىۋەكە ئىلشىدا يەقىەمەرىتكى غەمگىن و
ناشادەوە بىبىت بە عاشقىڭى ئاسوودە دەشاد.

ئۇ رۈزۈمەندا بوازىھى ئۇرمۇقى لەگەل ئاپۇوا لە سەر سۆغا بەمەبىيەكەندا
دەنىيەشتىن و قىسەيان كىد. دەنگۇت بۇو نۇچىنرى دانۇستانى ئۇوان رۈزۈمەلات و
رۈزۈشان، يەكمىم بە زماڭىنى ھىواش و لە سەرخىق، بىر لە ھەللى زمانەوانى
قىسەي دەكىد، بدلام قىسەكانى لە دەلمۇد دەھاتتە سەر زۇپان. لە لایەكى دېكەدە
دۇرمۇم بە پاراوترىن زمان بە خىراپى و بېپەلە قىسى دەكىد وەك ئۇمۇن بىز
كەسىتىن ھاۋىزماشى نسە بىكتا. هەرىپۇلا لە دەلمۇد بىز لە يەكتىر گەيدەن
دەنىيەشتىون، بۇپە هەرىپۇچىان زۇر بە ئاسانلىق بەكتىر دەگەپەيشن. توپىان
باسى كە كەنەپە ئەسەفەپىانە بىكن كە ئاپۇوا لە يەكتىر رۈزى مەيەنلىان لە
پەرتىكەخانى زاكۇلۇم لەسەر مىزە شۇوشەبىيەكەندا تەپھۇولاندىون.

ئىلشىدا لەگەل بېقەتەنلىق بىز سەنە خى و تۈرەتكائى ئاپۇوا لە ئۇ تراكسووته
سىپى و تەسکەكەدا، چاۋىتكى خىراي بە پىشىنە ملى ھەمەو كەنەپە ئىلشىدا كېپابۇو

که له نئیو شیوه و ناو و ناویشانی کتیبه کاندا تەنها يك ناو بېڭ ئەو زۇر
ئىلەشى بىوو دېكارت.

ئاواوا بە بىرلاپى رېۋازى سەپىرىدىن و رامانى لە تەنبايى ئىلەشى لە
پەنچەركەمە و اپانبىرۇ شۇ گانچە شىوه رەوان و ماڭاشە ئىگارچىلىقى دەست
رمىگىنە. كەھى ئەو رېۋازى بىرپاريدا بېجىتە پاركەكە بىز پېشىنەن و ئاشكرا
كىدىنى ئەو سەرە سەپىرىھى ماۋەپەك بىوو لە پەنچەركە ئەدوادا مۇوان بىوو.
ئاواوا بە بىز ئىگايىتكى كورت بې سەر دەفتەرە بچۈرۈكەكى دەستى ئىلەشى
پەكسىنەر بېرى ئاشكرا دەبىت كە ئەو كوره سەر و سەما رۆزىھەلاتىيە نە ئىگار
كېشى و نە هېچا بە ئۇرسىپىنە شەپەمېشلەيەكى سەر دەفتەرەكە كە دەتكۆت
پېشى زمانە كۈنەكانىن و شىتانە وەك ماسى تازە دەرەقىزىار لە ناو لە سەر
لابىرەپى دەفتەرەكەنە مەلەمەپەن، ئاواوا واى مازىزىدە كە ئەو كۈپە كۆسۈجە
بې زىماڭى دەگەپىت تا ناخى خۇى بىن بۇووسىتەد، يان تازمايى پەكىت لە
پەنچەمبەرائى تەۋراتە و بە رىكىوت كەتىۋەت ناو پاركەكە و بىووه بە ئىگارچىنى
سەپىر و زىندۇوش لە پەنچەرە دارىنەكە مالى ئەوا ئاوا كە بەكەى
كتىبەكانى سەر مۇزىمەكە ئىشامى ئىلەشى بىدا، لەكەلەلگەن و ئامانەمۇدى
كتىبەكانەمكى خىرى چەند جارىك لە شانى چەپەي ئىلەشى دەخشا و
موجىركىنى تۇزۇر لە تەزۈزۈ كارمابى دەختەت ئەو خۇپىنى سەر لېتىپىۋى
ئەو، لەكەلەلگەن ئەو كەتىبە قابىدەي كە بە ئاۋۇتى بە خەنەتكى ئەستۇر
لە بەرگەكە ئۇرسابۇ دېكارت، ئىلەشى وەتە مۇزۇوبىيە كورت و قول و
راستەكە ئەو فەيلەسۈوفە رۇو شانى و بىسک لۇولىرى ھاتىمە ياد كە دەلتىت "
من بىر دەكمەمۇد، كەۋاٹە من مەم" كەۋېش لەكەل خۇشى و شادى بەو ساتە
و مەختەتى كە ئېتابۇو، لە مالى ئاواوا خۇى بە خۇشەتلىپىن بىنادەمىن سەر
رۇوي زەمۇن دەزىلتە، هەروەھا لەكەل قول و ۋەنەدەنچەكەى
دېكارتىن فەيلەسۈوف، شىڭىنى ھاوشىنە لە خەيالدا مەلەدە قول، كە فەلسەفەكى
سادە و تايىت بىو بە زىيانى خۇى بىوو لە خورىپەدا تا سەر ئىتسقان مەستى
پەنچەرەپە، ئىلەشى لە ناخىو باوچى بىو و تە فەلسەفە كۆپىگاراوه بىو كە

تایبیت برو به خۆی، دەپیوانیبە قولانی چاوه گەش و قاوەبەکانی شاوا و لە
زیر لێوانەبەو جەند چاریک ئەو وتنەبەی خۆی دەگوتەوە " من
خۆشندەویستقىم، كەواتە من هەم "

ئېلىشا لەكەل بېرىكىنداهەمدا، ئۆچۈشانە دەستى چەپى دەخستە سەر شاشى
نەرم و شۇۋە تەماناتبەيەكەي شاوا و پاشان بە شىتەپىن لەشى نەرم و نیان و
گەرمەكەي شاوايى قوند بە لاي چەپەي لەشىپەوە دەنۋىسەند. كە زېر پېست
و لايمىكى قەھىزى سىكىدا دەلىك و مەك دەھەزلى زىماوەند لىدەندا. دەلىك كە
لەكەل ئەو ئۆپىنە لە پىر و ئاكاوا پېپىو لە ئەنەفسى ئۆيان و مەرىگۈز
نەيدەمۆست بومىستىت. بەلام ئەفسوسسىن بە ماوەي كەفتەر لە سالىك ئەو دەلە
گۇرەبەي ئېلىشا ئەو رېزىد دەمۆستىت كە ھەمان شۆخى لە ھەمان باوەش بە
ھەمان حاز و تاماززۇرۇھ لە باوەن گىرتبۇو. بە ئەواو ئەتكىدىنى ئوا ماجى
تەممەن ئەلەھەنە تەتكەكانتى لە جوولە دەكىون و لەشى بە تەواو خەپەنەتەوە.
پاشان ھۇش ئۇقاش دەستكەكانتى لە ياباى پىر لە ۋېنى شاوا دەپىنەوە و مەك
ئەمە ئەلەن ئەو كىچە دار ھەنارىكى بەمەشت بېت و ئەويش ئادەملىكى بە بىن
ھەوا و بەزقىدرەكراو لەو بەھەشتە

ئەو رېزىد خەمناکە، ئېلىشا دەستكەكانتى بە گەردەن بۇورىبەکانى شاوا دا
دەخلىقىن، بە كەزىبە ئەستقۇرەمەكانتى، بە ھەردوو كالۇرى شانەكانتى و پەلە بە
پەلە بەرمە خوارە دەكەن، دەيانەۋىت بە مەمكە خەمەكانتى ئەو خۆزىان بېگىنەمۇو
ئاتوانان. قوند خۆزىان بە ئاۋەقەدى شاوا دەگىنەوە كەچىن لەۋېش ئاتوانان
بېنەن، دوائى دەستكەكانتى دەكەنە سەر ھەردوو سەمىتى سەدەمەلىنى شاوا و
لەۋېش دۇوبارە دەخلىقىن. ئەجبارە خۆى بىن ئەتكىنەتەوە دەستكەكانتى ئېلىشا بە
خىزايى بىو رانە گەرمەكە و سەر چۆكە تەرمەكانتى شاوا جىدەھەن. ئەجبار
دەجنە مەكسىر لە سەر بۆزە سەپىپەكانتى كەندا رەق بەن و دەمۆستىن. و مەك
ئەمە ئەدەرىك، ئەو مەسافەتىي ئۇزان ھەرىپىك لە پانقىلە زەپەتىنە
تسەككە و بۇوتە لەوز ئىپ و كورتەكەدا و مەا رۇوت و لۇس و جوان
چىپىپەلتىن، تا لە رېزى مارگى ئېلىشا بىن بە جىشۇپىنى دەستە بچوو كەكانتى

ئەو، بۆ ئەمەد دەمما و دەم ئەكەۋىتە سەر مەرمەرە قاومىيە بىرىقەدارەكانى زەمەنى فېڭەلى ئەنۋەلەتى شار و بە لۇوت شاكاوى ئەمەرىتى

* * *

چەند رۆزۈك پاش ئەو دىدارە ئېلشا لمەكل ئاودۇ، ئېلشا ھەموو گىانى بە بىبۇ لە ئەشلە و خۇشى. پاش دوو سال ئىيانى غورىدەت، لەو بىناسىيە ئەسکى بازار بىترازى كە لە دوا رۆزى مانەھەدى لە ئەستەنپۇل ئايەھەر بۆى كىرىبۇرۇد بىلار، كەسىك بەلايدا ئەججۇر بۇ كە بۇنى خەشىمۇيىت ئىدىت. بۇيە لە ئىوان ئەو سال و ئىنۇمى كە لە لالەلى و كەمە سارد و سەكەدا بەسىرى بىر، ھەممۇ شەتكى ئامق بېتىپپۇرۇ. مەكەوتە جوانەكانى ئەستەنپۇل، كەمەپە زەھەلەكانى سەر ئاش، بەلەمە بەجۇرۇك و ئەنگىرتۇرۇكانى سەر كەنارە ئازامەكانە ئەمەكل جوولەيان بېر يەكاكانى قاچاع ھەممۇ گەڭىيان بېرىمۇرۇ لە شەرم، لە كۆنلى بچوک بچوک، كە لە ئىچ شەپقەلە ترساناكەكانى تارىخى شەمۇ خۇپىان و ئەقەرەكانى ئامەرمەيان ئاقۇرمۇ قۇولالى نەرىيا نەمۇن. ئېلشا ھەرگىز ئەو رۆزۈانى لە ياد ئەمەجۇر، ئەو حەفت رۆزۈمى تەھمنى كە لە ئىوان ئەستەنپۇل و كەمب لە رېڭاي قاچاع و ئىو ئاو نا بە سەرى بىر. ئەو حەفت رۆزۈمى كە بېرىتى بون لە تاللىرىن و سەيرتىرىن و دراما تىكتىرىن رۆزۈانى تەھمنى ئەو، ئەو رۆزۈانە شەرخىكى قۇولىان لە خەپالى دروست كرد بۇو. شەرخىك كە يادەمۇرى و پېقەمۇرى خەتەرتىرىن رېڭاي بۇ كە ئىيانىدا پېتىداچوپپىت، رېڭاي ئىوان رۆزەھلات و رۆزىلار كە وەك بېرىت سۈرات ئەڭىر لە چاوترۇركانىكىدا بە خىرايمى ئەپەپپىت ئەوا ئەپەچوپپىت.

ئېلشا بە كەيشتنى بېر كەمەپەكە تووشى ئاخۇمىدى بېبۇ لەھەدى كە ئەو شۇيىتە ناجۇزە ئەو قۇربانىيە كەورەمەي ئەندەپىست، بۆ ئەو مەزنەن لە چاومۇرانى كەلىپك خۇشتىپپۇرۇ. بەلام بۆ ئەمەدى زىيات ئاخۇمىدى دەلتەنگ ئەپېت بېرىارى دا بۇو چىتىر لە راپىدو ئەكتەنۋە. بە تايىەت ئەو حەفت رۆزە و مەسطە كەراومى رېڭاي قاچاع بەتمەواوى لە زەينىدا بېرىتەپپە. بەلام دواپىن بە ئاسىن و

بىدارەكانى لمکال سىفى نا يادگارە تالەكانى ئۇ رىگايە دووبارە سەرىيان
ھەلەندىبايەو. ئامۇك ئېلىشا مەر لە رۆزى لېڭۈلىنەوە مەر ئەم حەفت رۆزە ئە
بىلۇ حەفت سالى تەممەنېشى قىتائىبىو. مەوالىدى توپى خۇزى كىرىبۇو بە

حەفتى حەفتى حەفتى حەفتى حەفتى

سەپىلى هەر جارە ئېلىشاى دەپىيەن داواى لېدەكىد كە باسى ئۇ رۆزەنى بىز
بىكەت كە ئەۋيان گەياندۇبۇو لە ئۇ، كەھى ئېلىشا ھەرىزم خۇزى لە
وەلامانەوە ئۇ بىرسىارە دەزىبىيەو و ھەرگىز ئەيدەپوست باسى ئۇ
رۆزەنى بىكەت. بەلۇ ياش بىئەن و بەردى ئۆز لەلائىن سەپىلى پەوه ئېلىشا
ئاچار دەبىت لە سەرە مەرگىدا لە تەخۈزىشخانى فەياڭاكوتۇن ئۇ دەفتارە
بجۇوكە بە تىپ پىچىراوە بىدات بە سەپىلىن. كە بە خەدىجى ئاخۇش لەسەر
بەرگەكى ئۇرسابۇو (ئامېلەكىن دەلەم ئەپى - ١٩٧/٧/٧).

ئامېلەكە بىرىش بىز لە يادگارى ئۇ رۆزەنى كە ھەرگىز لە ياد نەدەچۈن.
ئېلىشا مەوالىدى تازى بىز ئەم لەسەر بەرگى دەفتەرەكە ئۇسېبىو تا لە
پادى ئەنەكەت. ئۇ لە رۆزى لېڭۈلىنەو بىلەوەي بە خۇزى بىزانتىت حەفت سال
بجۇوكەت خۇزى بەو ولاتە ئامۇيە ئاساند. بەلام لە ئامېلەكە بجۇوكەكەپىدا تەنەنها
باسى ئۇ حەفت رۆزە ئەنگەتىيە ئەمەننى كىرىبۇو كە كاتى ئۇرسىنەمەيان
بىرپارى دا بىز دوا چار بىبانسىتەمە.

كەنچى ئېلىشا لە زۇورى لېڭۈلىنەو تەممەنى خۇزى بجۇوكە كۆت وابزانى
پىستېپىس و ئامۇزىكارى دەمى ئۇ قاچاقلىقى و كاروانچىپەكانى رىگىان قاچاڭە
كادىك لە رىگا تەماوپەكان ئاخاوتىن لە شىۋىمەيان بە گۈپى يەكتەر دا
مەھرىپاند. كە لە ئۇرۇپا چەندىنلەر بىت ئەمەنە زۇوتەر وەلام و مرەگىپە.
بەلام لە بەدەختى ئېلىشا نە ئامۇزىكارىپە بېكەك و چىماوى ئۇر گۈپە
مۇونەكانى بە درېڭىز مانەوە لە كەپب سىكى سووتاپىان تەھەننا. ياش
گۈزىزەنەوە دې شار و ئىڭىزى بىست و پېڭىن مانڭ مانەوە لە ئەلمانىغا وەك
كىسىكى پەنابەر كەس ئەبىو وەلامىتى خۇشى بېتلىكتى. بۇ يەنگەر باومنە

گلرمه‌کهی ناواوا نابوایه، شو پیش شمودی به نه‌خواشی بمدیت له چاومروانی
دا نامرد.

ئىلشاڭ كەممەدى بە نۇرسىنەمەي رۆزگارمەكانى ئامىلەكە قەلس و بېتاقات
بۈرۈ، لە بېرىمەردا دە كەممەندە شاد و بەكەپىغى مەبۈرەتلىك لە چىانى
1970/7/1 لە سەر بەرگى ئامىلەكە موالىدى ئازەزى دەپىنى. وەك شمودى
ئىمارەكانى رۆز و مائىق و سالى شو بېرىوارە نويىھى لە دايىك بون دوو (دال)
مەكتى ناوى ئەوبىن، جىفەرى سېرىكى عەجىب، يان ئەپەمەكى ئىلاھى و
پەنرخۇرىن بىلەرى تەمىز.

حەفت سال بچووڭىز، حەفت سال گەنچترا

بە خۆنچىلابىوه سەبىرى ئاۋىنەي دەكىد و ھەستى دەكىد بە راستى حەفت
سال لە جاران مەنالىر، خۇدا بېزەمىي بېداناتۇرە لە ئەنپىيەتلىك ئوربىتدا
حەفت سالى تەمەنلىك بە دىيارى بې گەرەندىتتۇر، حەفت سالى سەرەمنتى تەمەن،
حەفت سالى مەنالى ئە ئىلشاڭ تەنھى لەو سالانى تەمەنلىدە مەتىپو و بېكەس
نەبۈرۈ. شو سالانى كە خۆزى و خوشك ئاقانەكەي بۇو مەنالى چاوكىشى
ئەپىي گەلەيار و نەسرىن مامۇ بون. بەر لەمەي ھەرىپووچىان لە يېك رۆز دا بە
رۇونداوي تامېرىن كىدىن بېرن. كاتىك زېلىكى سەربازى لە رۆزىكى باراناوى سەر
پىرى بېستقە دا بە شەقلىكى تۈرۈ لەسەر پەرەدەكە پاياندەمالىت. لە
ئەنجامى قۇپانەوە و تېكشىكان و كەوتتە خوارمەي ئۆزىتىپەلەكەميان بېز نىز
ناوى بە تامۇمىز روپىارەك، ھەرىپووچىان پاش زىك بې ئاش دەپىن و خالكى
بېستقە تا تارىكايى شەو ئاتوانىن بۇو تەرمەكە بە سانايى لە ئۇرۇ فىاتە
سېبىيەكە دەرىپەذىن. شو سالە قۇرمۇمى كە چەركەپتىرىن و دەلتەزىتىرىن موالى
تەمەنلىك بىلەپىلەپ، دەكەل حەفت رۆزى ئۇوارى زىڭىز قاچاخ بون بە
ناسنامە و قەمەرى ئۇ، بەر ئەۋانىش لە كۆتۈپى دا سەر بەرگى ئامىلەكەميان
نەخشىاند كە تاكە بېرھەمى ئۇسراوى تەمەنلىق. شو رۆزەي بە ئۆپكى رون
دەقەتكەكى لە ھەر چوارلاۋە دامەختىت و لە ئاۋ و موالىدە نويىھى رايدما،
رۇندى هوپى هوپ لە چاوانىدا دەبارىن. دەنكوت حەفتەكانى بېرىوارى لە دايىك

بون، دالهکاوش سر و بىنى ناوه راسته‌قىندىكى خۆزى بون، كە ئامادەنین چىتىر لەگەل ئام كەسىبەتى خەنداك و ئاشادە قىان بەسەرىپەرن. ئەوان و يېك لە دوايى يېك واز لە دەلئاد دەھىتن و لە دۇرۇي ئۇ لە بېتەۋە دەبن بە ئەمارە، و چەشىنى بالىدان بەرەو ئاسمان و خۇدا دەھىن ٧٧/٧/٧.

* * *

پاش تىپەپپۇشى دوو سال بەسەر بەرگى ئېلىشا و چوار سال بەسەر كۈرۈنى دايدىكىنىدا، سېيىھى بە سەرىدان دەگەرچەتىو، لە شەپۇتكى تازىك و بىن كارمبا دا لەگەل خوشك و دەستكۈرانە تازەكەن بې سەرمەخۇشى سەرىداني مالى خالى ئېلىشا دەكتە. ئامىلەكە و مەندىك شىتى هەلىۋىزىدا روپيان بې دەبات كە ئېلىشا لە دوايى خۆزى بەجىيەپلەنتىو.

شەتكەن بىرەش بون لە قورشانلىكى بچووك كە مۇزى و مەقلىخى تۈركى بەسەرمەبۇو، ئەلۈمچى بېر لە رەسم، دوو كەنلىق بە ئەلمانى كە ھەردىوچىان دەيارى ئاپۇغا بون. گۇورەكەمان بە خەنلىقى پان لەسەر بەرگەكەن نۇرسارابۇو كەنەت، لە سەر بەرگى بچووككەشيان بە خەنلىقى ناسك نۇرسارابۇو رومى. لەگەل كەيىشىنى ئامىلەكە بې ئىتو دەستى خوشك تاقانەكەن ئېلىشا، ھاوار و فيغان و قىز و هۆز و دەست پېدەكتە. ئامىلەكە داشاد نەبىن و مەك دەستكەنلىكى بېر لە رۇندىكى گەرمى چاوا و ئاۋى لېنج و گەرمى لۇوتى شېنگەنلىكى لىزان ئام دەست و ئەدو دەستى پېدەكەرا. لە ئىوان دەستى خوشك و خال و خالۇن و مەك شەنگى دەست سووچىن دەھمات و دەجوو، كە لە ئەنچامدا بېتەكان و زماڭماش سەر بەرگەكە كە ناوا و مۇاپىدى داشاد بون و مەك كۈمەملەندىلەنلىكى هەتىوو و بېكسى بەر بازان بە فەرەتىكى كەپىيەن دەھەن ئەر دەبون. دەبون بە ئەپر و لە سەر بەرگى دەقەنەكە ئەندەمان بېڭىن ھەممۇپيان دوو دالەكەنى سەر و بىنى ناۋى داشاد بەبون بە دوو لەلەقى كۆچەپەرى غەمگىن، يەكەميان و مەك دەستى شەۋە دەنۈوكى دەبرىد بې ئاۋى (نېبى) و مەك مەلۇتكەپەكى ساواى گەشكە گەرتۇر ھەلەيدەگەت و بې دۇر

دوبيرد، دووميشان ناوی (شيلشاي) و مك هن پيغمهريكتي نابالغ و له دايك نهبوو دخسته سر بالاگانى و دوبيردموه بز ناسمان، دمكتوت ئهو نوو لەقلەقە دوو مەلاپەتكەكى سەر شاشى راست و چېن و له سەر بىرىنى دەفتەركەدا لمکەل داشاد نەبىدا يېساب و كىتاب دەكەن، وەك له كەمبى كە چۈن كەسەكانى ۋۇرىلى لەكۈلىندەوە مشت و مەيان بزو كاتىك بېتەكان و ئىمارەكانى ناو و مەوالىدى تازىمى داشاد نەبىيان ھەلسەتكاند. بۆيە له شەسىرىشىدا وەك ئهو رۆزئە ئىمارەكانى بەروارى له دايك بون له ئىز بىرسىاردايدۇ، بەلام ئىمەجەرە لەلايەن خەشەپەستىن كەسانى ئىشلە. مەرۇمە وەك ئهو رۆزئەشەمۇپىان يېڭىمە دەلەر زىن، بەلام له ئاست وەلامدانەوەي بىرسىارەكان و لەترىس ئاشكاراپۇن و دېپىرىت كەرنى نا، بەلكو بە فرمىسى ئهو خەشەپەستىنەمەوو گەپايان ببۇو به ئاوا.

بېكۈمىك گۈيگۈي سەھىپى دەيون گەپايانەكان دومۇستاند. دوایى لمکەل سەپەركەنلەيان بې ئىمارەكانى بەروارى له دايك بۈشى داشاد ئېي كە وەك مەلى بىستەزمان و ئازە باز گۈنۇ يەك له دوایى يەك دەفرىن و له سەر بىرىنى دەفتەركە شۇقىن بېيان دەبپۇ به سەر و مەوالىد و تەممۇن بې ئىشلە ئەدەما، ئوان دووبىارە دەستىن دەكىدەوە به شىن و گىيان، له كۆي بېت و ئىمارەكان ئەمەيى لەسەر بىرىنى ئامېلەكە به جىدا، تەنها دوو بېتى له يەكتىر نەچۇو بون، دوو بېتى ساھە و خەمناك كە يېڭىمە لە سەر بىرىنى ئامېلەكەدا وشەپەكى بې له سىحر و گومانىان بەجىدەپەتت. بەلام له ئىز تاي بون و بىرسىار نا ئۆز كال بەباربۇو و به زەممەت دەخۇندرابەمۇ. بېتى يەكمەن (ئىش شى اى وستك بون و مەرك بۇو، دوومىشيان بېتى).....(اى) ئاوا و ئاواتى بەدى نەھارلىقى ئىشلە. كاتىك شىن وستا ئەو وشە سىحرلەپ و بې گومانى لەو دوو بېتە دروست ببۇو و به تەندايا لەسەر بىرىنى ئامېلەكەدا ماپەدە كە بېتى بۇو له وشە شا

سەپەلى لمکەل دەستىن ئازەكانى بار ئەمەيى سەرداشى مالى خالى ئېشىدا بىكەن، چووبۇن بې لاي دايكى سەرەنگ كە له چاومۇاندا مەرىپۇ چاوانى

کوئر بیون. هرمومها پیشتر سهیفی له ریگای شامؤزابیهکی که مالیان له قوشتهبه بیو، توانینبیوی پارمه هاردو هاروری کوئی اوکمکی بیز مالمکانیان پنځیتکوه. سعکل دایک و باوکی نتمامیون؛ شامؤزای سهیفی پاش سر نېټنههکی نزد هندها سټراخه برايهکوی پهیدا ګردیو که مالیان له درېندېخان بیو. نه د رېزهه چوو بیو بل شهوي ګهارما سهیه کمچه لانی دمسوونداند، لهکله لپادانی دمرګادا شارمهه کی نهی لهیه وک شای سر دوتویکی ګهوره به خیزابی لمسر ثاسنه بن رهک و پویهکی دمرګاکدا دمبوو به هلام، نه پاشر ٹهودی به دواهی ثاراسته پهچهه تههه فرقشکی ګېړک ناجووبیو و ګېښتوروه بر دمرګای مائی پراي سهک، له دوروه به سپړکردنې ثاسنې رهک خۆلډیشی څم دمرګاپیه ترسی دست سووتنان ګوښبیووه دلی.

نه د رېزهه نامهړاسته و مرزی هاوین بیو، هممووی حمله مانګ پسمر روړنداوکه تېټاپېبیو. سهیفی تا هم کانه هر له ډېستندېل بیو، چهند چارېک له ریگای دا بیو بهلام نهیتوانی بیو درېباز پېت، له ماوه درېزهه مانهومهی له ډېستندېل که بهس بیو بېز له نایک یونی بدېډیک، سهیفی توانی بیوی تهنها دوو چار قسه لهکله شامؤزاهکی بکات، کوپیش له کوئی نز چار تهلهه قون کردن. که له نیو هر شههکی دیکه له پېر ګریان و منګه منګی دایک و باوکه پېړمکه و دوو خوشکه به ده ګریان و دوو خوشکه پېډهستګیرانهکی دېکهیدا نهیتوانی بیو پېک و پنه پخانه نیو نه دو رسنه تهواو نهکروانهه که ګریان وک پهړیبه ناسکه کانه ډېست نووم ګالسوم دهیده اند و فېی ی دهنهه پېر با. پېډیه سهیفی بېز دوا چار ناچار دهبت پهنا پېز شامؤزاهکی ببات، له دوو تهلهه قونی چل هداقټهیدا توانینبیوی تهواوی په سرهماهی شمه شمه کهی ټیانی بېز سمهه ده شامؤزای بکېټکوه که تېدا دوو هارویکی بېباکاهه و له خواهه نه پهفردا کوئیزان.

* * *

سەپىقى لە شەوەدا باش ئۇمۇھى هەر دوو تەرمى سارد و سېر و خۇنىتلىرى
ھارىكائىن له ئىتو بەفاردا بەبەجىدەتلىكىت، دەتكوت هەر چوار پىدىيەكائىن دوو
ھارىق كۈچراوەكى بىز نەرياز بۇنى خىزى ئەرزى كىرىبوو. بۇ يە دېنلەمەمى بە خىزى
بىزانتىت ساپىمىكى ئۆز بېشىتىو و تا لەگەل كۆئى لېپىش قوقەلۇقلى
كەلمەشىزى يەكمەن ئاودادنى دلى تزىز خىزرا و تۇرۇمكائىن ئەرمەن بۇن و
ھەناسىسى سوارى ھىواش ھىواش ھۇرۇرت بۇومۇھ لە جاران. بە تايىھاتى كاتىك
كۈچىن له دەنكى زۇلالى مەلائى كۈندە خۇشى قەد پال چىبا دەپىت. سەپىقى
سەرتەت وىنەن مەلائىكەمى بەو ئەپەپەھەنۈرۈدە بەر چاوا كە ئەم بەر لە
ھەستەنلى بۇ باشكەن ئەوانەيدە دوو پەرداشى كەرم لە شەپىرى بېزنى فېركىدىت،
شەسى خۇوتىتە لە پال جوانلىرىن ئىندا خەوتىتەت و بە سازگارلىرىن ئاو خىزى
بىسىپل كەرىپەت. دوازىر لەگەل تەواوى كۆپ و كۈۋەنلى بۇ قاولدەن لە سەر
خوانچىيەك ئاشېتىتەك خۇشتىرۇن و كەرتەنلى كۈلەنە بەرپۇنى بەيانى
لەسەر بېت، تەللى بېت لە قابى پې ئالى، پەنلىر، ماسەت، كۆپ و مەتكوبىنى
سېپى شاخ، مەروھە لە بىالەي چاي رەمش و ئۆندار، نەودە ئەو چەن
دەقاۋىتتە بەو دەنكە بەر لە سۆزە رۆزانە بىڭىچ كەرمەت ئەللاھوە كەپەرىك
بخۇدىتتە، كەسەپى دوازىر لە ج مېزگەنلىكى ئەستەنلىل و ھەتا سەر نە
ھاوشىتىمى كۆئى ئەپەپە، نە ئەمەندە ئاو سەر لە سېپىدەيە زۇومش باڭ دان
بەو ئەپەپە كارى لە ئاڭىز كەر.

ئەو بەيانىيە زۇوم، بېنلەمەمى كۆئى بەدات بە زمانى جاسوسسان و چەقلەلى
چەمان، چوو لە بن مەبیوانى مەتكەنەندا لەگەل دەنكى بە سۆزى مەلادا
ئۇمۇندە لە تۈنلىپى نا بۇ گىرپا. باش ئۇمۇھى بە بىزىلەپى سەن شەپو و رەزى
سەختى رېڭا ج كاتىك فرسەتى ئەپېبۇو وەك ئەو دەمدەيىن مەبیوانى
مەتكەنە كە بېر بە دل بېرىت. دەتكوت ئەختە بللورى و تۈزەكائان كە لە ئىن
سوانندەي مەبیوانى مەتكەنە كە بېرپىن شۆپپىنەمە، ئەللهە يەك دواپى يەك و
ئەپراوەكائى دوا بېرگەكائى ئەللاھوە كەپەن كە لەپۇر مەبیوانە ئەرخەۋانىيەكى

سەر لە بەياندا دەنگىان دەدایمەوە، مەلى بىزاز بون بىز كۆچى دۇور دەغپىن بېرىمۇسى لە تىۋى نىزەل قۇولەكىدا، وەك سېپەرى ئەبىدى يەكتۈن.

بىرگەكائىي حەبىيەعەللەلەلاكان بىرىتى بون لە ئا... ئا... ئاي بىن بىرڭەنەوە لە تۈرىپەك، لە ئەنخەمىي مەلخەتى ئادىيارى تىۋى دەجەنەن كە لە تەنبىيادا قۇرقۇچى ئاواي ئەمرى پىدا جۇوبىت.

سېپەنى لە ئىزىز ھەپوانە نىزم و سارىدەكە دا كە ھەمان كەش و ھەواي ھۆلە يەخچالىيەكىي خەستەخانەي شىوتىكارىتى ھەبۇو، لە دوا رەزىزىكى گەلېك دۇور ئا بە بارىتكى گەرانى پىزە خەممۇدە بە دىيار تىرىپى بەستۇرى ئەيشا مۇرسىتى و كەت و سەت بەو شىۋىمە دەگرىت. ئەو سېپەدە زۇومى كە ئاااا.... ئاااا.... ئاااا....

ئااااى رەوان و بىن گۈچەن ئەللاھوەكىبىرى مەلايەكە بە غۇرۇتكى ئىزراانە سووارى مەن با دەبۈن و دەخىزانە تىۋى مەر چوڭ كۈنە سورۇ ھەكىمپا و مەكانى كەپىز و گۈشى سېپەنى. ئەو ئەلغاھ قېتانە لە ئازىكابى تىۋى توپىنە تاسىكەكائى دەزىگىي ھەناسەدانى سېپەنى يەك لە دوايسى يەك دەققۇپانەوە تىۋى پەكتىر و دەبۈن بە ئۇھۇو.... ئۇھۇو.... ئۇھۇو كەنائى تىۋە و گۈپانىكى قوقۇل لە تىۋى دەنگى كەمۇتۇر و شکاپىدا، دەنگوت ئەلغاھ كەنائى ئەللاھوەكىبىرى ئەو بەيانىبىه زۇومى ئىيانى سېپەنى تاڭكە حەرف بون كە بېباڭى و رەھابىي و كەمالبۇنى و شەكائىي ئاوا و ئاڭر و ئاسمانان تىداپىت.

سېپەنى وەك دوو شەۋى پېتشۇو كە لمىڭەل دوو ھاۋىي كۈرۈۋەكەيدا بېتۇقۇش و جەستە سارىد بە دەستىكى ئادىيارەوە لە ئاشكەنۋەتكە فېرىداپۇو، ئامجاڭارىش كەنلىك چاوهكائى دەكەنەوە دەپىنەت لە ئۇورۇتكى گۇرۇمى بە ماڭورى و ئابادى رەنگاۋەمەنگ راھسەنۋە دا لە پال سۇپىاپەكىڭىرى بې دار لە سەر پېشت درېزىكراو.

لە بىدەنگى بەغلى دەرمۇد و قىچە قىچى سووتانى دارەكائى تىۋى سۇپىاپەك پېتازىلت نەق و جۇولىي كەسىك ئەپپەو اىل ئۇرۇرمەكەدا، كەنلىك سېپەنى بە چاوه رەشمەكائى لە بېنچەرە گۇرۇھ و نزەكەدا بېتۇقۇتايى و سېپەتى بەغلى دەپەشكىن وەك ئۇمۇدى لە وەلامىك بېكپەت بىز ئەو كەنھەنە بىن باروا و

ترستاکه‌ی. له ژووره‌وش چاوه‌کانش به هرجوار لا و دیواره‌کاندا گوزمریان
دهکد و له ودلام دمگران. تا لمهکل جیره‌ی له ناکاری ٹهو دمگایه‌ی که ودک
زینکی سردهمی تالیبان به بمنابعه‌ی رنگ شیشی ناسماشی هشناه درایبو.
چاوه‌کانش سدا مامننا دهنوغون و له نتو پنهنجاره‌ی چراونکه راش و
ئاستوره‌کانش هردو گلپنه‌ی ٹبلهق دوموستن و شاماده‌ی سهپرکردنی
هنتکاوی ٹهو کسسه دهیت که بمساری پنهنجه‌و بدرمو میحرابی ژووره‌که
نمچوو. پاشان دوو پان سن خخخ ... خخخ ... خخش قویگ پاکردن‌وهدی
نهو کسی گون لجه‌بیت و چاوه‌وان لعومی شیک ٹهیشی ٹهو کانه ون
بیومی پیشیت که له نیوان بدره بهیانی ساری ژیز ههیوان و سر له ٹیواره‌ی
نهو ژووره گارمه دابوو.

"دللاموه‌که‌پر له للاموه‌که‌پر."

لمکل گوئی گرتن بچ همان ٹهو دمکنله زوالله بدمهیان، سمهی له ژیز
لله‌که
دهنن له ٹاو و بدو بانگه روحانیه راپردو گلکی دههاتوه ياد که تییدا هردم
خم و خوشی دوو دسته خوشکی تهباون. ٹهو شمهوه تاریکانه دههاتوه
ياد کانیک میرمندالیکی سعیل گویگه بدو و له سارمه‌ی کولانه تاریکه‌کان
دوموستن و یتیکنگی بچ سه‌مدی گامقزای دهکد، و مختانک که ٹهو گامقزایه‌ی
به دم و چاوه پیچه‌اووه قوتیویکی بچه‌ی له شیوه قوتیوی دهرمان میشی
به دسته‌وه بدو و یدک به پهکنی کولانه‌کانش دهنووسی. چهند چاریک سمهی
لمکل دمکنی له للاموه‌که‌پر سر له بهیانی ژستان ٹهونده‌ی ندهمما زراوی
بریزیت، بچه‌هه تهکاو دهبوو و هاردو دسته‌کانش به بدن و دستان دهیزرواند
و سمه‌مدی گامقزای وا لکه‌که‌که‌که‌که‌که‌که‌که‌که‌که‌که‌که‌که‌که‌که‌که‌که
گه‌رمه‌کی ماوسیان که هردم حا و عیینی چکل دهکد، چهند چار بیته‌کانش
به ناته‌واوی له سر دیواره‌کان بچیبیشیت. چاریکیان خلک به مانک بدو
نووسینه پیکمنیون که له سر دیواریک دا له جیانی بزی
نووسینووی نزی.....!

یان ئاو نووسینه کە بە سەر و گۈپلاکى شكاو و پىتە تىواو ئەکراوهەكانى
قاقاىي پېكەنلىنى خىستۇوه بن سەپلەن ئاو بىباوه مۇستەشارەن كە بە ئۆزىدارى
خوشك بچووکەكى سەممىدى لە خۇرى مارە كەد و پاشان دوو ئۇنى دېكەش بە^٣
سەر داھىندا.

سەپىلى لە ئۆزىچىڭا كەملىك سەرى بەرز دەكتەرلە بېز ئەمەنلىك
سەرچاوهى ئاو دەنكە ج چۈزە بىباويقى نۇرۇانى بە و چۈن وەك دارى ئۇر
ئاگەكە بېز خىشەرسى خۇدا دەرسووتىت. خۇشى ج ماركسىيەكى چۈزكەنكاو و
نېپارە و چۈن بەدەتكى قۇولى ئاو بىباوه ئابىيەي ئاو مېحرابى ئۇر
چاوهەكانى بىن وەستان پەھىن لە ئا.

كە بېز لە سەر ئەمەنلىك سەرى بەيىتىت يەكسىر ئاو لەپىن ھەربىو
دەستى دەختەن سەر لىباھ گارىم و رەمتىلەنەتكەكى ئۆزى و بەھەن ئەمەنلىك
لەشى ھەلەستىتتەمەن. ئىسەكە خەمەكەي بېشىتە ملى وەك بېزمارى جىل ھەلۋاسىن
بە بیواردا كېرىدەكتەن و لەشى بىن پادەگۈرىت. تا ئۇ وەلامى سەرچاوهى ئاو
دەستە بەخىشىدە و نىزگارىكەرە بىتاھو كە ئەمەن لە ئەوارى ھەرگىڭى سۆزگەر
نەجات دا، وەللىسى سەرچاوهى ئاو دەنكە زۇلالە و ئاو بېزە شىرىپىدە. بەلام بىدان
ئەمەنلىك سەپىلى بېزە و وەللىك بەختانە سەر ئەمەنلىكەكانى، كەسەكى سەر مېحراب
بە دەتكىكى كە دەتكوت دەيان مەتر لە دوور دېت يەكسىر گوتنى "بەخىزەتى"^٤

بىرا

سەپىلى بەدوو چاوى پې لە پىرسىار سەپىرى چاوه بچووکەكانى ئاو كەسە
دەكتەن و كەملىك پېدەكەنلىت. ھەرگىڭى لە خەپالى دانەبىو كە لە پېتى چۈن و
خۇقۇش ئاو ئەللاھۇنەكەپەرە خۇشە سەر لە دەيان كەسەكە ھاۋاتەمەن ئامۇ.
پاش ئەمەنلىك خوارانى ئىتارە پېكتەوە دەخۇن، سەپىلى بەسەرەتلى خۇرى و
كۈزىانى دوو ماھىرەكى بېز ئامۇ كەسە دەگۈپتەمەن و تا مەرن ئۆزى بە قەرىزىارى
دەزانلىتى.

ئاو كەسە ئاوابى جونەيد بىو و بە تەلبىا لە شۇينە دۆزىا كە ھەم مائى و
ھەم مەتكەت بىو. لە خوارەمەن دە بېست مالىك ھەبىو كە دەتكوت گۈچەكى

بچووک بچووکن لە دامىتى شاشەكەدا بېز ئۇمۇھى دەنگە پې سۆزىكە جونەيد بىرسىن. جونەيد كەمبىك باسى خۇزى بېز سەپەقى دەكتە كە هى ئۇپىش موجرىكى دەخسەتى ئىغلىنى كۆپكى. جونەيد شەپەرەتۈرە بۇوه كاتىك دايتى دەمرىت. لە ماودى كەفتەر لە سالىك بَاوۇكى ئىنچىكى بېكە دەققىتتەت و بېز كارگىرن مائى دەگۈزىتەتەد شارى يووش. جونەيد زىندايىكى ئۆزد خابىيە دەبىوو، بېز ماودى شەش سال ئەو ئەنە شەش كەپى لە دوايى دەمەن. لەگەل لە ئايد بۇنى ھەر كېچىكى وەك خۇويكى بەردەۋام ئەنە نەسەر جىڭىكەكى ھەلەستايابۇدە و جونەيدى داركارى دەكتە، تا ئازىقەقى رەصن و شىئىتىنى ھەنەتكىبىلەيە وازى دەندەھىتەن. جونەيد شەلآلى خۇين و ئازىقەق و روڭىك لە بەردەستكاشىن وەك كىاندارىكى بەستەزان و بىن تاوان دەبۈرۈپايمو. ھەرمەھە ھەمەرو سالىك لەگەل بەل بۇن و ھەستاڭنى زىنگى زىندايىكى ترس و ئۆزقىنى ئۇپىشى ماڭكە لە دوايى ماڭ گۇورەتى دەبىوو. تا ئەو ئۆزىسى ئەگەل زېرىمى مەلۇقكىيەكى بىن زىڭ قات، ترس و ئۆزقىنى ئۇپىشى وەك بۇمىكىي تەۋەقىت كىراو لە بىنا كۆپۈچەكائى دەتاقىن و دوبىارە خۇزى دەم بە خۇين و چاۋ بە فرمىسىك دەپىنېتىپو.

تا رۆزىكە مەركى لە بېرى بَاوۇكى لە يەككى لە چاپىنان قەرمەبالىخەكائى شارى مۇش كۆكتەپى بەو زیانە ناخۆشەنى جونەيد دەققىتتە كە ئۇمەندەي چېپەكى زىندايىكى زىنر و بچووک بۇو. بَاوۇك بەو مرىنە كې و لە ئاكاومىي ھەم خۇزى لە دەست ئۆزىان ھەلات و ھەم رېگىيەكىشى بېز ھەلاتنى كۆرۈكەي كىردىو. لە سۆپەمەن رۆزلى ئازىپمانى بَاوۇكىدا ئەم وەك برايەكى ئەبىو مایپۇدە بې خوشكەكائى. چونكە براكائى زىندايىكى خوشك و خوشك زاكىيان دەپەنەوە لاي خۇزىان لە كۆندىكى بە كېپەلمەتىرى قىرغۇن مۇش. بە ئۇپىش دەلىن " كۆپقى، تازە كەس تكارىت كەمەن مالا ھەم دەمت، تۈزى بى خۇزىقە و ھەمە عەرەدەكىن! "

جونەيد بەو ئۇوارەيە پايزىبە پەراكەندەي جادان دەپىت، شىۋىتىك شى نابات بۇرى تىن بىكتە. تا ئارىكايى شەو لە جاادە و كۈلانەكائى شارى مۇش

دەمەنچىتەوە و دەرگايدىك شىك نابات لېنى بىچىتە ئۇور، پاش ئۇمۇمىي ترس و بىرسىپەتى تەڭلىك پىچەلەمچىتىت، ناجار دەپتە بە فەمۇرە ئېزىزىپەوە لە دەرگايدىك مەنچىتە بىدات. بىو شەوه تارىكتى نىستان جىكە لە مەنچىر، كەنچە ئورچىپەكانشىش لە ئۇرۇمچى دەمنى بىر ئۇمۇمى ئۇرۇزە ئەزىزەكانان تا ئەرتەنگانى شەو بىخۇيان. جونىدە لەگەل بېتھىستە سەر ماھۇرە ئەستۇرر و رەنگاوار پەنگەكانى ناو مەنچەوتەكە ئورچىپەكانى لە ئۆزىزەكانان تەواو دەمنى و بەرمە پىدىرى دىن. يەتكىچان ئۇرۇر بە دۇر ئۇنچىدە ئەناسىت و بىن سەھىر دەپتە لە دەنگە و مەختە ئەو لە مەنچەتا بىبىت.

ئورچىپەكان شەھەر كەنچىنە ئەۋەتەمىش ئۇ دەمنى و لە يەكمەن پېتشوازى گەرمىيان شۇمۇمى تەۋەقە كەنديان بىر جونىدە بىر بىو لە گۈر و تېنى دەستى بىراپىك و ھاۋىپېتىكى كېپانىش بە كېپانىش دەلسۈز. لە شەمۈكىدا كە جونىدە مەستى كى بىدوو بىچەستەن كەسسى مۇنبايە. كە ئەنەن كەنچە ئورچىپە بە جولالەندىمىي بېر لە شەرمى و رىزى و باوپېپىان ئۇرۇ ئوانىيان سەرنىنى جونىدە بىر لاي خۇيان پاپىكىشنىش و ئۇمۇشنىش وەك هەزاران كەنچى بىكە لە بىكىسى دا، لە دەدانەمۇرى ئەوان سۆزى ئەرمى بىراپەكى پېشى بىنى.

دەولەت بە تەواولى ئاشگاڭادىرى كۆپ و دانىشتى ئۇ ئورچىپەيانىي بىو بەلام چاوابى لە كەدار و رەفتارىپەيان مەنۇوقاڭىد چۈنكە ئەڭكەن ئەۋان ئەپپەنەيە لە شارە قەرمىباخ و كار دەنگەنەكانى خاڭى كوربان، هەزاران كەنچى داشڭاوار و بىزازار وەك مەللى ئۇرۇر بەرمۇ شاخەكانان ھەلدەغىرلەن، ئۇ شاخانىنى سەپىدى بەر ئەمۇمى لە دەرگايدى جونىدە بىدات، لە ئەمان ئەندا ئەپپەنەيە بىزازار بىو.

لەپەر ئەمۇمى جونىدە لە ئۇلاردىمەكى خەمناك و بىزازار پايزى دا بە چۈنە ئۇرۇ مەنگەت سەرە ئاوى ئۇپانى بەتەواولى كۆپاپۇو، لە ھەرتەنلى لۆپىدا وەك بېرىھ سۈرقەيەتىنە سالالى دەھەن دەۋىيا. دېۋە ھەرگىز ئەيدەمۇپىست ئۇرۇ بىرۇپاۋەرى لە ئورچىپەكانەنە ئۇرۇ بىو بە سەپىدى بەرلەشىت. ھەرەمە ئەيدەمۇپىست ھەرگىز وەك ئۇ كەسانە رەفتار بىكەت كە چاڭە ئاڭكەن ئەڭكەر لە پالىدا ئايدىپايدەكتىپ ئەفەرلىشىن.

سەپەن پىنج رۆز لە مۇڭكەوت مايەوە، بەلام ھەستى بە ھېچ ترس و دلپاۋىچىكىڭ نەكىر، جونىد بە تۈرىزلىنى پىنج رۆز توانىبۇرى سەپەن لە بەر چاوى خالقە ئامارە كەمكەنلىكى گۈندىشلەتكەن، ئۇوانەن ياش تىواو بۇنى ھەر ئۆزۈك بە سەھات لەلای ئۇ دادەنېشتن و باس و خواسى دۇنىما و قىامەتىان لەكەل دا ھەكىر، بىن ئەمەن ئەنەن كە لە ئۇورۇمى ئۇوان لۇنى ئانىشىن كىسىك حەشار دراوج كە نە لە دۇنىما و نە لە قىامەت دا چىڭلەنەتەن، ياش ئۇ پىنج رۆزە جوئىد بە ھەر چۈرۈك بېت توانىن بىڭىڭى نەجات و دەربازىن يېنىشان سەپەن بىات، ھەرمۇندا بەلەپىشى بىدا كە لە زېڭىن ئۇ گۈندىبىيانىچىڭى باومىن مەول نەمنىن تارمى دوو ھاپرىچ كۈزۈلەمكەن لە ئۇ بەقىدا بەقىزىنەوە و پەوانەن ئەمەرىپىان بېكتەنە، سەپەن لە ماومىي مانەتەمەن لە مۇڭكەوت دا لە زارى ئۇ نۇزۇكەرەنەن ياش ئۆزى بە سەھات لى ئەنەن بەن دادەنېشتن، گۈيدىپەتىنەن زار و يېك چۈرۈك و بەسەرەتەن دەبىر، بىن ئەمەن چارەنلىكىنىچىڭى بىر لە ترس و ئەپتەنە كانىيان دەكىنلەپەوە، بېپىتىن، لە ھەنگى كەسەكان كە بېر و گەنچ و قىرغىندال بۇن راستى و دىروستى چۈرۈكەكانى تاۋ و تۈن ھەكىر، كانىڭ لە زۆرىپىان چىنچىك كارەكەنلىكى دايم بۇو، چۈرۈكەكانى دەكىنلەپەو سەپارەت بە ھېسک و پروسىك بېنەدام كە ياش توانىمەن بەقىن و مەك بەردى كەن بە سەر رووچى شاخ و داخ و دۈل و شىۋەمەن بەچىنمايون، زۆرىپىان ئۇوانە بۇن كە لە زېڭىكانى قاچاغ خۇبىيان لە دار و بەرد نابۇو، لە روپىارە سارد و بە تەۋەزمەكان، ھەرمۇندا لە دارستانى چىر و بىر، جونىدى سەرسەن بە دلتەزىقى ئۇ چۈرۈكەكانە، خىزى دەماتەنە بەر چاۋ ئۇ رۆزىمەن مال و باوك و دايىك لە سەر جاڭە خامۇشەكاش مۇوشىدا بە چىڭىما، بېزىەن دەنەنەن دەپەپاپىيەوە و دۇعائى ھەكىر كە رۆزىك كىسىك لە بەر ھەركەن بېپىتىن و يارەتىن داد كە لە ھەممۇ كەسەلىكى سەر زەمەن بېڭەس تى بېت، كىسىك كە چۈرە ناخۆشى و قىسىكى بېپىتىن كە ھېچ زارىك لە توانىيەن نەبىت دە و سەپىان بېتات و نە بىانلىقىتەنە.

*

سەپىقى پاش جەفت سال كە دەگەرلەتەوە، هەر بە گەيشتنى بۆ سەر خاڭى تۈركىكا لە ئىلۇزىنىي دەم و چاوان دا سەر و سەمايى جونئىدى بەدىدەكىد لە جىياتى شىۋومى ئەماوى ئەو قانىلاڭى كە دۇو ھاۋىچى ئۇبىان بە ناھەق كۆشت، يان ئەو پۈلەسە داخ لە ئىل و ئۆقىسىرە دلىقاناتى ئېلىشىان ئىۋە مەدبوو رەوانەتى ئەلمانىدا كەردىم، ئەو دەپىزاش تازە مەرىگىز چارىچى دىكە بە رېتكەوتىش رېتى ئاكىپۈلتەوە بە دەرگاي ئەو مەزگۇتە كە مال و مەسکەنى جونئىدى بۇو، لەواندىم ئا رۆزى مەرنىش چارىچى دىكە چاواي بە جونئىدى نەككۈتەوە، بېزىم لە روانىنى بۆ ھەر دەم و چاواك لە سەمايى پاڭ و پى ئۇرۇرى جونئىدى دەگەر! دەپەپىست تەنبا سەپىرى سەماكان بىكات بەلام كاس لە ئۆزىكەوە ئەمانسىت، بە خۇزى دەگۈت " ئىم ھاۋىنى شۇوم، كەس مەناسە باشىرە، ئەم كەسلىكتە ئاسىپىت بۆ دەممە رۆز كارساتى بەسىرداها تۆۋەم ئەم ھاۋىنى شۇوم، كەسى مەكە بە ئۆست و ھاۋىت! " سەپىقى لە رېتكەي گەپرەنەمدەن بۆ ۋەلات لە ئىن ھەنچەرە والەكانى باسەكانى تۈركىقا ھەزار و بىك خەياملى جۇرا و جۆزى بۆ دەھات، لە دالى خۇزىدا دەپىكەت " دەلەيت عزىزەيل بۈلەن سەپىرى من و ھەر كەسىنگ لۇم ئۆزىك بېتەوە و بېت بە ھاۋىتىم، ئەو خۇزى دەپەرەتتىد، دەپىت بەلەن بە خۇم بەتم ئېت ئەنم بە ھاۋىتىم كەس، تا ئىبەد بە دوايىي جونئىدا نەگەرلىم، دەگەرلەمە مال و كچىكى جوان مەلەمۇزىزم كە بۆ دواپۇزى ھەم بېتتە ھاۋىسىر و ھەم بېتتە ھاۋىپىش، ۋىنك تا ئەبەد لە تەنبايى كۈشىدەي خەرپىستان بىزگازم بىكاتا پاشن مەركى ئېلىشا تازە چېتىر ئاقۇنام بېم بە ھاۋىقى كەس، دەجم لە سەپىرى چوار خوشكەكامن پېشۈچى ئۆزى دەدمەم، كە ھەر چوار ياران لە ئىنۇمۇزىيانى بىن كارمەبانى مەولۇز دا بە دەستتىك باوشىنى خۇشكائىم ئېكىن و بە دەستتىك بىكىش لە دەرگاي ئەو مالە بىدەن كە كچىكى جوان و دەلالىان ھەيدى بۆ شۇوا بەلام بەر لەمە دەپىت بېم بۆ لائى دايىكى سەرەمنىك، بىرای سەمكىز، مالى خالى ئېلىشى و خوشكە ئاقانەتكى، دەپىت بىچە كەن ئەوان و بۆ دواجار ھەكىمىي دالى بېر لە خەمم لە مالەكانىيان بە ئال بىكم "

سەپىھى ئۇ خەياللارنى بېن دەھمات كاتىك پاسە مىزىسىدىسى نۇرىيەكەى
كۈمەنلارنى خابۇرۇر- تۇر بېرەم جىزىرە نەجمۇرۇ تا لە ئۆزىتگارى ئۇ شارە پېشت
كۈرۈ خراوه نىو سەھات بومىستۇن. كە دەگەن بە ئۆزىتگار، سەپىھى ياش ئۇمۇمى
سەن سەد هەزار لەرىمەكە مەخانە دەستى ئۇ مەزىندىللە كە ھېر و گۈل بۇرۇ بە
بۇنى ئەر رېزە ئاۋەستى كە لە بەيانىپەو لە پېشىان دانىشىتۇرۇ. دواينى
پىرسىار لە شۇيىنى گۈپى مەم و زىن دەڭات. مىن مەندالمەك گۈپىيەكەنلى دەتكوت
دۇ سەتەلەيتى بچووکى، جونكە سەپىھى ھېشىتا پىرسىارەكە تەواو ئەتكىرىبوو
ئۇ دەستى بېن لاي ئاۋەستەكان تۈزۈ كىر. وەك ئۇمۇمى پەنچە بارىك و
وڭىكەكى بىخانە چاوى ئۇ ھەوا بېڭەن و تۇزازىپەى كە لە لايىك بېرۇ بە
ئاسمان قەمدەرى ئۇ، لەلايەكى دېكەشىو جوانىيەكى هەزار سالىمى
نادىقلىبىوو. سەپىھى لە شىلوە جوولانى پەنچەيە مەستى مەزىندىلمەك بەرەم
دەڭگەي ئاۋەستەكان ئۆزىتگارى بېرىۋىنى ئۇ دۇ ھانقەرى مۇزۇوی
كۈرۈن ئۇمۇنده لە ئۆزىتگار تۇر ئىپە، چوڭە مەزىندىلمەك لە ھەياتى تۇن
كەنھانى رىڭاكان لە مەوادا تەنها يەك دۇ جار پەنچەيە دەستى بېن پېشىه و
پاشىوە دەھات وەك ئۇمۇمى شۇيىنى خەزىنەكى شاراواه بە كەسلىكى بىيانى
كەپرۆك ئىشان بىدات، بىيانىيەك كە يەكمە جارى بېت پېنى ئايىتە خاڭى بېتان.
سەپىھى سەپىرى سەھاتە كاسېرەكى دەستى دەڭات و بە پەلە بېن دەرمەمە
ئۆزىتگار پادەڭات وەك ئۇمۇمى ئېلىشا تارمايىكى نادىدار بېت و لە دواوومو پېنى
بىلەت " تۆ و خۇدا لەپەر خاتىرى من و ئاۋوا بېر سەردىغانى گۈپى ئۇ دۇ
عائىقە بەنبەختى مېلۇووی كوردان بەك "

سەپىھى هەرگىز مەزىندەي ئەتكىرىبوو كە مەم و زىن لە شۇيىنىكى وەما تۇزازى
نېڭزىان. بە گۈرگە خۇقىدەتە وەپەتە ئېغىرە كورت و دەلەكتاشى خاشى،
سەدان چۈرۈك و ئەنائىنامە و ئاستان، مەروھا گۈپىستى بېن دەھان لاو و
كۆزاتىنەمە جۆر، ئۇ وائى خەيال كەنەپە كە مەم و زىن لە سەر تۈرىپەكى
شاخىكى بەرزىت لە جوودى ئەپزىزىان. هەتى دەنبا ئۇ كەسانە بىۋان سەرداشىان

بکن که وک نیلشا عەشقىي قول له ناخيان دايه و له رىگاي عېشكدا
هرگۈز هىست بە ماندو بون ناكان.

" يەلآن، تەنها عاشقىي وک نیلشا نوموك كاسىي وک من كە بە
ئاومىخت بېرىد لە ھەلانى ئازىزىك ھەلىپىشىت كە بېشىر ھەرگۈز ئېڭىدىرى
من بە ئاسمانىدا ئەغلىپىت. من دەزگۈرانىكى ئامادە و له ناكاوا بە وک
ئوانانى لە پې لە پىرقىسى سىاسىدا لە ئىيانى خەلەك خۇنۇرسەستانە دەزەكەن و
ئىيانان بە شىۋىمەكى چاومۇزان ئەتكارا لىن دەگۈن. ئاي، چەند رقم لە خۆم
بۇو كە نەن وک دوو ھاۋىيەكىم بە ئىگانىكى بىر لە خەنۇن ئەتمىم، پان وک
نیلشا بەر لە مەرىن ئەبۈرۇم بە پالموانى چىرىقكىي مەم و زىياناتا من لە
سەرەتتاوه دەمزانى ئىيانى من لە ئىيانى خەلەكى سادە مەجيەت، ئوانانى
خۇنۇنەكالىيان لە يەكتۈر چوو و دووجارەن وک شەو و رۆز. بۇ يەكەن كەسەنە
كە دەقىن لە ناخىاندا ھەر دەم گۈياڭىلى بىن خەنۇن بە ئاكاھى و له مەرىگىشىياندا
تەنها بېر مەرك دەمنا!

لە رىگاي ئۇوان ئەمەنە و ئورەلە ئەمەنلىكى بەيان، سەپىقى دەستى دا
ئۇ جاناتا بىووکى كە لەكەل خۇزى بىردىبۇي بې ئۇ ئۇ تەكسىپىانى
سواريان بىبۇ، فەرۇكە سىبىيە كەورەكى بە ئاسمانىدا بىنی فېبۇو، ھەر دەم
ئۇ پاسە مۇرسىپىسىنە ئۆزىيەي كۆمەنەي خابۇو - تور. جاناتاڭە لە شەنە
تايىپەتكەنلى ئۆزىيەي كۆمەنەي خابۇو - تور. جاناتاڭە لە شەنە
كۆفاري دەنكىار بەنگ، سى دى و سى دى لىيەرىكى رەنگ زىپىن، ھەندىك شەت
و مەكى ئېلەشىشى تىداپۇو. يەكىن ئۇ شۇ ئامىنلىكى بۇو كە بەر سىن سال لى
سەپىقى بەجەپىشىتىو بې ئەوهى بېخۇنۇتىمۇ. لەكەل ھەمۇو ئۇ شەنەنە كە
لە ئۇ جاناتا دەستىپەكى نا بون، ئەو عەسرە خەمناكەي سەپىقى و ئاواوا
بەسىر تەرمە كەيدا دەگۈريان!

* * *

"کسمن چاوهی و پیشیشی ٹومان نمکنیوو که مفرگی ٹیشاها بدو شیوهیه بیینن. که من و ٹاواوا ٹیشاهامان بەرپی کرد لە باوچەدا نەبۈرۈن چارىختىر بىبىننەو. ئۇ رۆزى من لە كاربۈرم كاتىك نوازىدە ئىۋەپچى زەنكى تەلەقۇنەكەم لىدىرايىو. دەنگى بېر لە ئاشارامى و خەمى ئاوارا ئۆزىمار بىرۇ كە بە زمانىكى تاساو ھوالى ئۇمۇھى بېرىدابۇرۇم كەوا ڈیلشايان پەوانەنىڭ ئەلمانىدا كىرىتەوە. هەردىووكەن بە جىا و بە پەلە چۈرۈن بېز فەڭگى ئۆزىمۇلەتى شار، بېز ئەمەن لە چاوهىوانى ئۇ فەرۇڭىمدا بومىستىن كە بەدەختىرىن بىتىادەمى سەر ئەم زەمەنە ئىداپى. كاسىكى كە تەنەنە من و ٹاواوا ئاخى پاچىمان بە چاڭى ئاسى، لە ئىمەن بىتازىت ئۇ پەندىت بېز كەسى دېكە دەركاڭاڭى دلى بەو شىوهە ئاوهلا نمکنیوو.

ئىشنا چەلە بەپەنخى و گۈرۈدمۇنى بە دەستى لوگىمبا، بېپەختى دۈرۈمى ئەمە بۇو بە بىرلاشىشىو و بۇلماشى ئورىي تەنەنە دۇو كەسى ناسىبۇو كە بىكىكىان ئاواوای يار بۇو و ئەلەيى بىكىش ئەن ماپىچ و ياخىر. من باسى ئەم خۇشەوبىستىرەمەبەيى ئاكىم كە بېز خۇشكە تاقانەتكەمى ھېبىيۇو، رەزز و خۇشەوبىستى بېز خال و خالۇقنى، بان سۆزى تابىيەتى بېز ھەمۇو ئەم كەسانى كە لە رېچىرى ئىياندا پەيان شاد بىرۇو و كەوتۇنەتە بەرداڭى مەزىنى. ناسىنى من و ٹاواوا بېز ئۇ تابىيەتمەندى و جو داپىھىكى ھېبىو كە خۇشى ھەندىكىچار بە رېكتۈتكىي دەرمەمەي دەرسەلاتى ئېمە و مەسى دەركى، رېكتۈتكى ئىلاڭى، مەنیش و مەك ئۇ ھەر ھەمان لېڭىدانەم ھېبىو لە ئاست ئەمەن ئىششاوا ئاواوا، بېزى بە وەستانم لە سەر سەككىزى گۈرى مەم و زېن تازماپىنى خانىم لە سەر دەوارە شىدار و كۆنەتكەمى ئۇ مەزارە دەپىتىن و بېش دەگۈتم " كوبۇ كەنائىن ئەقام، تۈزى و مەك من ئاشاهەتنە عەمەتەكە كەلەك بېرۈزى، د بېنلىپىسەسەرەلتىتە ئەقان بېز خەلکىا "

بەلى ئىپش شايەتى عەشلىك بۇم كە بە تەنەنە لە سەر رووبەرى كەنچىان ھەيدەمەپىرىت، عەشلىكى كەورە و بېرۇز بە قەدر كەشتى ئىوان رۆزەلات و رۆزىغاوا، عەشلىك بېز تىڭىل بونى ئەم دۇو دۇنبايە جىا و لە يەكتىر دۇرورە.

لەو بىرمىھىيانە خۇوالۇوهى ئۇ پاسدا ئۇو رۆزئە تالىم دەماتىوە ياد كە
لەشى شەكتەت و پەتكەوتى ئىشىسا سەسىر مەپمەپ لۇرس و بىرەنەدار كەنى ئۇو
ھۆلى قىرمىبالىغى فەركى ئىۋەمۇلتى ئەسلى شەتكارىت كەوتىوو. لە پېش
ھەموو ئۇ چاوانى ئەك بە دىبار مەركى لە بىر و ناتاشاسى ئىشى ئەبلق بىون،
بە لە يەك دابراشى بىلاي بەرزى ئۇم دۇو عاشقە تا سەر ئىسقانەكانىيان
ئىڭەران و تاساۋ بۇن. ھەروەھا بە بىنۇنى تارماقى مەرك لە شۈينىكى و مە
كىشتى دا، دەميان بە قەدەر گۇورەمىي ھېلکە قازىك بېز ماۋەيەك بە كراۋەيى
چىماپىوا

كە ئىشىسا مرد شىتىك لە ئاخى ئىدىمش نا مرد و ھەرگىز ئەمانزانى جى ئاو
بىنۇن. ھاستمان بە بىشاپىيەكى گۇورە كىد لە چاومان، لە دامان، لە ئاخمان،
ھاستمان بەود كە ئازە ھەر يەكتەن بە چاۋىشى بىكە لە مەرن ئەمۇنىت و
ئىزىكىت ھەستى بىدەكتەن. چىنکە مەركى ئىشىسا چۈرە مەركى بۇ مۇۋافى لە
ئاخىمە دەتسانىدا، مەركى ئىشىسا لۇتكە ھەموو ئۇ مەركانە بۇو كە پېشىر لە
بەر چاۋى من بۇۋىاندا بۇو.

ئۇ چانتاپىي كە ئىشىسا لە رېلى سەقەر بىرىبىوو بېز ئۇ ھۆلى فەرۇشكە
كەنگىك لەوە ئىستاكەن من بچووكتى بۇو. بەلام چانتاكەن ئۇ وەك ھى من
ئاخى تراش و ئۆچە و مەعجۇنى ئەمان ئىدانابىوو. ئۇ لە رېڭىز چۈنى بېز
مەرن ھەرگىز بېتىپىشى بەم سىن شەن ئابىوو. ھەموى ئۇ لە ئۇ چانتاكەيدا
ھەلىكىتىن بىرىپى بۇو لە قۇرماڭىنى بچووك، قىتىكى كائنى ئەيلەسۈوف،
بىوانىكى رۇمى، لەكەل بۇ مەسەتە بىنۇنىش بە بۈنگ خېشكارا كە لەپەر ئاتى و
بىنامى و بېڭىنى دەمى ناچار بېبۇ ھەر سەرە سەمعانىكە دەنكىك لەو چۈرە
بىنۇنىشانە بىخانە ئۇ زارى. بېز ھەموى ئۇ بىباوه قەلمۇرى ئەنۋەشىشى بىزار
نەكتەن كە سەر و كەللە و مەبەپتن بازىگانانى بېبۇو. ئۇ بىباوهى كە هەن
نەڭەپشىتتە سەر بەحرى رەش و زەنەيەك لە دەمپەبەرەھاد، كائىك رەنگ
ھەلىزىكاو رووى كەنیبۇوه لاي ئىشىسا و لېچى بېسى بۇو "سەن ئەرە لىسن ؟"

ئىلشا نەيزاڭىش بۇ ئۇ پرسىارە لە ئاكاوهى ئۇ بىباوه ئابا ھېولىك بۇو
بۇ كىرىنەمەدى دەرگانىڭلۇڭ، يان پەواندەمەدى تىسىكى دەرۋوش خۆى؟ بە
تايىپتە كاتىك پرسىارە كىرىنەكەي يەكىنەر دوالى ئۇ و مەختە دەپچەت كە سەرى
كۈزىمى بەرمۇ پەندىجەر بچۈكىكە دەپچەت، ئىلشا لە پەندىجەرە بچۈكە ئادە
ئادە سەپىرى ئاسماقنى دەكىد بەرلەمەدى كاپراى بازىغان بە تىسىكى زۆرمۇدە لە
قۇولالىپىن خوارمەدە و رەنگى ئىنلى بەھرى رەش رايدىتتى. پىنكىكى خاڭى كە
دەپبىشى چاوهكاشى لە ئىلۋان ئۇ دۇ شىنپىيە ئاو و ئاسماقنى بۇ ماھىيەك
رېشكە و پېشىكەپان دەكىد و بىن داڭىمۇن دەگەرلەنەوە سەر رۇرى پەندىزكەي
ئىلشا. بەلام بىن ئەمە ئاكا ئازان كە ئۇ مەرقە سېپىكە و ئاسك و
جوانى بەردەميان كاسېكە بەرمۇ سەقەرى مەرك دەپچەت.
وەلاس ئىلشا كەلىك لە پرسىارى ئۇ بىباوه قىلاقە دەولەمەندە كورتىر بۇو،
وەلەمەت كە وەك چوار ئاراستەكەي جوڭلۇغا بىرىتى بۇ تەنها لە چوار بىنى
كورت.

"كۈردا"

ئىلشا وەك ئەمە بەو وەلەمە كورتە بەو كەسانە بىلت كە ئەمسەر و
ئەسەفرى دۇنيادا پرسىارى شۇقىن لە شىقىدى هى بازىغانە توركەكە لە
رېبىارانى رېڭاكان دەكەن، وەلەمەر بە پرسىارە ئاومەختىكان ھەرددەم كەسېكە
وەك ئۇ لە بېشۈقىنى دا لە ھەممۇ شۈيىتىجا
كە جانڭاڭام كەرىمەدە بە خىراپى سەپىرى شەتكاشى ئىلشام كەر و دواھەمەن
دەكە بىنۇشىم خستە ئىتو دەمم و دەستى كەر بە خۇىنەمەدى ئامېلەكەي ئىلشا.
كە بىرىتى بۇو لە پەسەرھاتى دەھەت رۆزى مەنمۇمى لە ئىتو ئاو دا. من لە ئىلۋان
ئەددەنە و قۇرقۇدا لەكەل بارىتى تىشكى خۇرى بەرمەدەيان پەسەر ئاشكە
كۈنەكەي حازىرمۇ بىراھىم قىققەمەر و ئالاى ئورە، بىرەيام دا بۇ حەققەمەن
چار و دواجاڭ دەستىكەم بەخۇىنەمەمەدى ئامېلەكەي ئىلشا. ھاۋاڭات دواھەمەن
دەتكە بىنۇشىم خستە ئىتو زازە، زۇر بۇز قورس بۇو دەتكە بىنۇشىكە وەك
پادگارىك بۇ خۇشكە ئاقانەكەي بىبەمەدە. لە دەمەدا چاوهكاشى بارە بەر

دەبۈن لە رېنىك و دەتكە بىنۇشىتەكىسى نۇر زارىشىم تەۋىدىيەكى لە ھەنئاسەي سارد
بە بىنۇشىتەكىسى بۇنىڭ قۇق دەكىرىدە نۇر سىپەيەكائىم، نۇر ناخىم، ئەمماجارە بىريارام دا
بۇ دوا چار نامىلىكەكە دابىخىم و چاڭىشى دېكە بۇ ئەيدە ئەممەمۇو سەرى.
ھەزىزگۈز بىر لەو روودادوانە ئەكەمەمۇو كە وەك ئۆزىتەكە مالۇمەيەكى بۇرۇ بۇو
سوارى ملم بىيون و ھۇۋاش ھېۋاش چەرگىھەن كۈن دەكىردە. بىريارام دا بېزم
لە سىپەرى چوار خوشكەكائىم لايەرمەيەكى نۇر بۇ زىيان بىكەمەمەوە. بەلام بىدان
ئەمۇي ئۇ بىريارە بىدم شىتىك بە خەبىالم نا ھات كە بۇ دەلەنۋاپى خۆزم كەلىڭ
سەرچىن راڭىش بۇ. بىريارام دا بېر لە خۇنۇنىتەوە، پەككىيەكى لايەركانش
نامىلىكەكىي ئىلىشا بە پەنچەرى گۇورىمى پاسەكەوە بىنۇسىتىم و ئىشانشىڭام
دەشت و دەرمەي بىدم كە رېزىگارىيەكى بۇرۇ كەمسىكى وەك بىراھىم پىتەمەبىرى بە
دونيادا بەخىشىپۇو. لايەركانم يەك لە دواپى يەك بە ھۇۋاشى ئەلام گىرتووى
پەنچەرىمى پاسەكەوە ئەتا وەك ئەمۇي ھەزاران كىسس بىزىبىان بەستىتۇپ بۇ
خۇنۇنىتەوەن نامىلىكەكىي ئىلىشا. لايەركانم يەك بەكە دەدەپە دەستى با و لە
خەيمالىدا بىراھىمەكى بېر و شە بە وشەي بە دەتكەوە بە گۈنچى چىھاى جوودى دا
دەھرپاڭ. بۇ ئۇ دەشت و دەرمەي دەكتېرایمۇو كە رېزىگاڭ ئاخى بېر بېنى ئۇو
بۇو، ھەنۇوکاش مەيدانىكە بۇ ئۇ تامىمانەن كە بىكەس و بىن ئاز دەكەون و
داواتىپىش دەبن بە ھېتسك بىرۇسىك و تا سەر ئاناسىرىنەوە²

نامه‌لکه‌ی ثیله‌شان

برگزیده‌ی مقدمه ۱۹۹۷/۴/۵

{تاریخ: نایی خوش‌نویس‌ترین شله‌ی سهر نیز، واهاتم و پیغمبه‌کانم به شیخ‌الدینی تهمی بکه، من به خشی خزم ندادم دستی نیز} [۱]

پاش نموده‌ی له قوله‌قابی شاوی بسفسور پیلاو و گزرمیوه‌کانه‌ی ته‌پکرد خزم له نیز به‌الممکن همه‌تی مانعی بچوک بینیمه‌وه که به من و قاجاچچیه کورده‌کدو قوبنانه قورکه‌که، چل کاس مدبووین. نیزده‌ی پیاو و دوازده‌ی تیز و نیز آنده مدنال و نیز مدنال. سه‌عات نیز شمو بیو کاتیک توچجای قوبنان ماقزری به‌الممکنی هه‌لکر. شو به‌الممکنی له تاریکابیں شمو نا و پدر نموده بیو بخشیده‌ی ناوموده‌ی له نهرویستی الوس و سی و قله و مدجوو که له قواریکی شارام بیور له چه‌نچالی شاری هسته‌نیز و مستایت. به‌الممکن له چاومروانی کوچه‌دا لمسه‌ر شهپرله نه‌رمه‌کانی شاو دا به چزیک له نچه بکات که خنی به خوشحال‌ترین به‌له‌ی سهر شاو برآذنید.

تو... تو... تو، ماقزرده‌که چهند چاریک هله‌لدهیوو و دکوچایده ده‌تکوت روزگاریکه به‌منزین له گمرویدا خنکاوه. که هلیبوو نه‌فره‌کان هم‌ریوک به چزیک ترس و دلمپاونک و خوشی و سسرسپیمانی خنی نه‌رمه‌بیری. چنیک له بـراـمـهـرـمـ دـانـیـشـنـیـوـ دـوـ مـدـنـالـیـ لـهـ باـوـضـ بـیـوـ، لـیـوـکـانـیـ شـوـ چـنـهـ وـدـکـ بـالـیـ پـهـمـسـیـکـ وـهـنـ دـاـکـپـاـپـوـنـ، هـرـوـهـمـ وـدـکـ بـالـکـانـیـ شـوـ تـیـهـ غـرـیـبـیـشـ بـهـ خـرـایـیـ مـجـوـولـانـ بـهـ تـایـبـتـ شـوـ کـاتـانـهـ کـهـ هـیـلـانـهـ قـوـپـیـنـهـکـانـیـ بـنـ سـوـاـنـدـهـیـ مـاـلنـ بـهـجـیدـهـیـنـ. لـیـوـکـانـیـ بـنـ تـهـ نـهـ نـهـجـوـوـلـانـ، مـنـ سـهـدـ دـهـمـانـیـ کـهـ دـهـیـانـ شـایـهـتـ کـورـسـ لـهـ گـمـروـیدـاـ بـهـ تـیـوـهـ چـلـ بـهـجـیدـهـلـیـکـتـ بـهـ نـمـودـهـ دـهـستـ بـهـ خـوـیـنـدـنـیـ پـیـکـیـشـیـ دـیـکـ کـانـهـوـهـ.

دوـافـرـ لـهـبـرـ تـارـیـکـابـیـ شـوـ مـنـ نـهـمـدـازـانـیـ کـوـ کـیـیـ، دـهـتـکـوتـ بـهـکـیـکـ لـهـ شـمـوـهـکـانـیـ هـهـقـهـیـ کـهـ دـیـدـاـ هـهـزـارـ وـدـکـ وـشـهـ وـزـیـکـ وـپـارـانـهـوـ بـهـرـیـکـ

دهکوشن و هادله‌گزینیوه و نیکه به یه کنتر دهون. هندیکه دمردی دلایان به چوین و اف پرکردن نهادیوه، که لعکل دست پیکرکنی گاهشنه که شلوقیکی اوای خسته ناو بهلمکه که دوازت به چ باچک تهوا و نهادیوه، هرمهها هیچ کس له نیکه به خوشین چوره‌تی نهادی نه بیو پیشینی بکات.

من مات و پیده‌گه لبه‌امیره زنده‌که دانششیوه کانک له هیکرا هست بدیوه کرد که همه‌قالی و دنگه‌گه له نتو بهلمکه دستی پیده‌گرد. بهکم چار شو رو داده‌وام له بدر شن هن چو نهاده همه‌هند هله‌نگت، پاک - تاریک همدو نهایی نای دایپیش بروم و وادمه‌زانی هرجی رو دیدات هرگزین شاگرکه ناگات به من، نوو - نهدوده‌ویست شویکه‌کم له دست بددم نهاده کسکیجی دیکه لقی دانشیته، سین - به دانشتم له برامه زار شو چندی برو مند‌الله‌کی له باوش خه‌وتون هست به شارامیه‌کی بن کلتا دکرد و وادمه‌زانی له رو گاهشته دیواره‌دا سعد بشیک له سبیری میهربانی شو دارکه پهر منش نه‌کوچت.

نهنگه نهند که تا مدهات زیارات دنبوبو، شاهوه من گوین لئي نهبو بريتني بيو
له دمهه قالى نزيان بيو رسس، كه يهكم به توئي له دمهاخلي و تووه بوتنكى
بيچەنلەزامى پىچە بيار بيو، كەچىن دووم به تىچەل كورنى كورنى و تۈركى
ووك ئۆز و نۇشاۋا شۇواۋى كىسىكى پىچە بيار بيو كه بىز زۇركى پۇمانى
شەپەرىنىڭ بىرەپكى گۈرپۈن و لەھەتكەن كېرىغىنىپسىز
شەپەرىنىڭ بىرەپكى گۈرپۈن و كەپتوو كەپلىدەن. من بىلەپكى گۈرپۈن و لەھەتكەن كېرىغىنىپسىز
كاشان لە دۇورىمەن دەمائىزى كە زۇز ناياب شەپەرىنى چاولارون نەكىرلە
نۇچو بەلەمەكە رۆپ و دەمات. لە هات و ھاوارى قىسەكان و كۆپۈنەوە خەلک لە
مۇمورپىان زانىمى كوا پىچەك لە تەقەرقىزەن لەكەل مەلۇپلىكە مازۇرەكە تىلەكى بە
لەپكى ئۆپتەن باپلىقىدا ئۆپتەن باپلىقىدا ئۆپتەن باپلىقىدا ئۆپتەن باپلىقىدا ئۆپتەن باپلىقىدا

بخوازیت" من هرگز نم بخوازیت به تورکیانه نمکوبووه، خلاکیته ئەو کاپرايە لە خپرا و لمسار ھېچ شەپم پىدەفرۇشىت".

پاش ئەمەي لە ھېچ كاس شىك تايىستىت، بەرمۇام مەبىت دەلىت " بە خوا من تەنەلۇقۇچىم پاڭ كىرىۋە " ياشان لەكەل وشە باران كىرىۋە بەكەن بە كىرىۋوته، نەمكىرىۋو... كىرىۋوته، نەمكىرىۋو" لە ئۆزان ئەو و قوبىتىدا دەمەقالى نەڭات بە تۈرىك و بىنەست. قوبىتىنى بەلمەكە كە ئازى تونجاي بۇو بە ھات و ھاوار لە ئەغەرمە ئىزىك مەبىتەوە و تۈن يەخى دەگۈزىت. لە ئۆز ھات و ھاوار و جۈن داشىنەرەن كىياندا زۇر ئابات زىمىن بۆزىن و شەق نەبىيەتلىق، ھاواكتىش دەنگەتىنى ئەوانىنى ھابىون بىچەغانى بارمەكى خوابىت شەۋاندۇرۇ. من لە جىگاى خۆمەل ئەلتەستام، بەلام گۈپىيەكانم و مەقەباڭى بۇو مەنچەلەم گۈرە كە بە دەستى كاپاندىنى چىلتەت ئەسماز بۇو تۈن بەمەكتەن دادارىن بىر بىر لە ھات و ھاوارى ئەو دوو كاسە بەشىر ھاتورە، دەنگى بېرىقانان لەكەل قۇزە و ئېر و ھۇزى مەنلەن. خلاکىكە ئاشارام و تاساوا بۇن بەمەت ئەمەك بېدەنگى شەپ و مەك گۈپىيەكانى من بېتەن ئەنۋانىتى ئېر و ھۇزى ئەم ھەمۇو دەنگانە بە خۇپىوھ بېگىت، بە تايىت كاپىكەن ھېشىت گۈپەكانى قولەقابى شەۋاقىان و مەك ئەمۇرسە خەۋوتەكانى قەراغ ئاو بۇو و بە دەست دەگۈران، لەوە دەقىسان ئەمەك ئەنجامى ئەو شەپ بېتەن ھۇزى ئەمۇي كە ھەمۇپىان خۇپىان بە دەستبىستاراوى لە قەرقەقلىك دا بېپىنتەوە، ماندوو بۇن و مەسىمەنى ئەو گەنەتىيان بە فۇرى ئەلەك بىرىتە بىر با. بېزىيە ھەمۇپىان پىكىمە ھەولىيان دەنە كە تونجاي دابەركىلەنمە.

بەلمەمەكە بېنەتتى كېلىقەتلىك ئەنچەپىشىپو كە ھەمان ئەغەرمەكىي جاران ھەستايى سەر بىن و ئەچارە ئەلەكىي بىر بە گاررووي بە رووي توركىيانا فرى دا. كە ھەواز گەپىت تونجاي زۇر بە بېنەنگى ماڭتۇپى بەلمەمەكە دەمۆستىنەت و بە خەزايى بۇ لاي كاپراكە دەچىت. بېنەمەنى مامۇي بىدات رووی و مەرىگۈزىت، تونجاي يەكسىر پال بە پىشى ئەغەرمەكە دەنەت و بە دوايى ئەتكەكىي دا فرى دەنەنە ئىتو ئاوا. لەو شەپ بېنەنگىدا كاپرا و مەك شىكىي بىن بایاخ دەكەپەتە ئىتو

دەريا و بلقەكانى دوا هەناسەشى وەك بلقەكانى ئەلەكەي ئۇ ون دەپن و دەمن.

لەوە ناخۆشتەر ئېبە كە كەشت بە مەركى كاسىك دەست پېڭات، خەلەكە نۇزەر ھەولاندا يارمەتى ئۇ كەسە بەن كە لە پېدىتكى شەۋ و دەريادا ھەۋانش ھەۋانشەختىك، بەلام لەپەر تارىكايى شەۋ ھەمووييان شەلۋا بون و كەسە نىدىمەنلى يارمەتى و دەستەك بەرمۇ كام لا پەوانە بىكاد، ھەتا لە بىر كاپراپەك پەيداھېلىت و دەگانە سەر لۇوارى خوارووی بەلەمەك و شەوقى لايىتكەسى لە شۇپىنى ھاوار و شەلە شەپى كەسەكىدا دەدا. بەلام ئۇ و نىۇمى خەلەكەكە لە جەباتى ئەمەتى سەر و كاللىك كاپرا بېبىن كە بىر لە چەند دەقىقەپەكى روناکىپەكە لە پەلەقاڭىزى مەرك نابۇو، تەنھا بلقە بلقە دوا هەناسەكانى شۇپان بېبىن كە وەك نىوه ئۆزبىنى سەفىرى رەنگ سەر ئاش كەلەپۈن. لە ھەمان كاڭدا شۇمەكى تۈرى خەلەكە خەربىكى لەدان و قوتانى تۇنجاچى بون كە لەۋىز لايىت ھەمان بىاوا كە بۇ سەرى كەسە خەتكاۋەكەدا گەرابۇو، بىنەرى تۇنجاچى ھەزىدەكەوت كە لەپەر شەلائى خۇپىن كەس رووى ئۇرى نەدەناسىپەوە. لەو شەھەر جىڭ لە من و ئۇ و ئۇنى دوو مەنالى لە باوەشدا خەوتىپۇن نەغەرەكانى ئۇ بەلەمەك بېبىن بە دوو بارە، بەرمەك ھەليان دەدا بە يكۈز بەرەكەي تۈپش دەيان دا بە كۈزۈايان راستى بىلەن بە خەتكاۋ. ئەممەش لە پېدىتكىيەكە بېپۇرۇمچۇو كە تەواوى دۇنئىا ئاكىلارى بەسەرھاتى ئۇ بەلەمەكە تەبۇو، دەنگۇت ئىچە لە ئۇ بەلەپەكدا بۇبىن كە دوا ئۆزى ئىپانى ھەڭىزتېت. بەر لەمەكە لەقاۋىكى سەر تا سەر ھەر حەفت كېپشۈرمى لەگەل خۇرى بىردىت. بەلەمەك كە بە گەيشتنى بۇ سەر وشكىلى ئىپان لە ئۇرى دەست پېڭاتانو، بەلام ئىپانى ئۇپىش وەك جازى ئۇمول بە مەرك و كۈزۈانى كاسىك دەستى بېكىرددو، بەلەمەك كە قوبىنانكەي ھەم كەسى بىكۈز ھەم كەسى ئۇرۇ كۈزۈا.

ئاى، من چەند رقم لە كۈنارى كوشتن بۇو، كاتىك بىكۈزۈيانى كاسىكى تر لە هي خۆزى كەم نىختىر نەزانىت. كاتىك لە توپىمىن و دەمار گۈزى دا گورەتتىن ھەلە دەكتار.

پاش ئۇ كارسانتە بەلمەمەكى نېچە سىلىك زې ئەتكىد و دەكتىر توچاپايىش وەك لوورەي گۈرگۈكى بىرىندار شەوه پېيىكەن، مەرىپۇشت. قاچاڭچىبە كورىدەكە ئانى سامى قورتار بۇو وەك بىرايمەكى پېشى لە پال سەرىي دانىشىتىو و هۇواش ھۇوان بىرىنەكانى ئىتمارەتكەد، سەر و ملى توچىجاي شارمزايانە بە لەفافىكى سىپى يېچابىو. داۋىپىن وەك كارىكى سىياسى ھەستايى سەر بىن و بە چەند وشەيدەكى كورت ويسىتى شەلۋاز و تىڭلاۋىنى ئۇ بەلمەمەكە كەمكەن ھۇر بىكتاتوە. كەپاپەوە پال سەرىي توچىجاي ھەرىپەتكە لە نېچە بە جۇزىك چارەنۇرسى خۆزى لە ئۇ شۇ وەن ئامادەتكەواڭنى سامى قورتاردا بىننېوە. من وەك ئۇ زۆزى ئۇ دۇر ئەنالەكە لە باوهەندا ھەۋووتۇن لە شۇقۇنى خۆم نەچۈرۈلۈرمۇ، لە كاتىكدا ئۇ بەرەمەيى دۇ بە توچىجاي بىرۇست بىبۇ لەگەل ئاخاونتە كورتەكەدى سامى قورتار وەك ھەۋى چەپ بە ھەلەتەكە، ھەلەمۈشىا و پەلە ھەۋەمەكەنى خەرىپك بۇن سېيىھەرىپىان بىل سەرىي بىرىندارى توچىجاي دروست دەكرد. ئۇ كاسانە لە ترسى قەدەرى خۆيان ئومىدى زۇوتى چاکپۇنەھەيان بىز توچىجاي دەخواست و بە ھەردو دەست ئۇ توپىنە تارىكانەن خەپەلەن نادىھېپىشى كە شاوه ئاوه بە ئۇ شۇ گلۇپىن سەرىي رەنگاپەنگ روناڭ دەيونەوە و سەرىي كاپرا خىنكاوەكە بەدمەر دەكتۈت كە ئاخى حىسىمەتى ھەلەتكەكتىشى.

من لە ئۇ ئۆزىندە لە شۇقۇنى خۆم نەچۈرۈلۈرمۇ و داخ و پەلەرەمەكى ئۆزىم لە بىرەمەر ئۇ كەشتە ھەبىو كە بە مەركى كاسىكى بىتتاوان دەستى پېكىد. تىرسم ھەبىو كە نەن و كەلىك كاسى دېكە وەك ئۇ لە ئەنەن تىرسىك و ئادىيارە دا نەكتىن بە ھېچا!

نوجوانی نوووم ۱۹۹۷/۹/۲

(کسی دهربایان سپه و جوان ئىمە زۆر بچووکىن لە ئاستى تۈزىدە، مېھرمىانىمۇ
بىزىمىتتىپ ئەنەنە دا بېتىلە)

پاش ئۇوهى بىلەمەكىنى ئىمە بې ماوهى حەفەتە كاتىۋەتىن لە شۇيىنى خۆزى
نەجۇولۇ هەر يەكىك لە ئىمە ئاخىۋەتلىرىن شەسىرى تەھەننى بارىن كرد. لەو ماوه
درېزىمدا باوھر ئاكىم چىڭ لە مەنالەكان كەس ئىكە ئانىڭ يان قۇومە ئاۋىتكى
چۈھۈپەت بە گۈرۈپىدا، سەھىھى ئۇوهى كە سامى قورئار بىلەمەكىنى پىركىبىو
لە ئان، خورما، مۇز، سېتو، تەمائەت و كەلەك سەۋەز و مۇھىدىكە.
ئۇوهى بە ئۆزى ئەو پەندىچا ئۆزلىرى ئەمرىكايىپسى كە پېشىرت بې ئەمەستە لە هەر
يەكىك لە ئىمەنى وەزىگىنىو.

سامى قورئار بە وەستانى لە بىردىم تەلىسە پەسلىرىك نادراو و
نەكراوەكانتىپ بې دەنغانە لە دوكاندۇرىتىپ بازارى تەپراوە مەچقۇ، كە خالكى
لە بار كېلىرى و مۇنى دەم و چاوى ماوهەكى دوور بېت پەشىمان لە دوكانەكەى
كىرىپەت.

من و گەلەك كەس دىكە بە تەنھا پەشىمان بەو خۆراكە كەلەكە كەواڭنى
سامى قورئار نەبەستىپو كە بې كېلىنى هەر دوو سەد ئۆزلىرى ئۆچۈپپە كەچى
ئەمەزار و ئۆز سەد ئۆزلىرى بې كېلىپەمەممە. هەر يەكىك لە ئىمە جانتايەكى
بچووکى بىن بۇو كە لەگەل كەمەك خۆراكە هەندىك شىپۇيىسى دىكەشى
تىداپۇو، ئېنىزك بې وەك پەك نۇونە.

من لە لوتكەي بېتىأى و رەقىونوھە لەو چاومۇانىيە بىمانتايە ئىتىدا بۇوين
زىزىزمى جانتاكەم كەردىم و لەگەل جىپەي كەنامۇمەدا ئايقۇرم دەھاتەوە
خەيال. كەنەك لە ئۆسکى بازار بەر لە كېلىنى ئەو جانتايە يەك بە يەكىكى
ئاوزۇنە و زىزىزمى ئەو جانتايەنى سەپىر دەكىد كە لە بىردىم دوكانەكەدا
دازارپۇن، يان بە دىوارا ھەلۋاسىراپۇن. من لە كاتى دەستكىرام بە ئۆز ئەو
جانتايەكە لەو ساتە ئاخىۋەتىدا ئايقۇرى دەللىي بېرەتىنامەوە، ئەنەكەي

پدرامبرم دهیش خلی و برو مندالهکی باوشی له شیرینی خهودا بون. پدکم هست که کامونه ندو هم بریش برو له سوسمجهکی تورکی پر له سیر که پنج دانه یاتم لخی گربیو. پنکوهی بیز لمهه یکمههه، بان گون بدو روزگاره بدم که له کهثار شاو چاومزم دهکات. کاتیک خزم له نخوان برو پذلیسی بیانی دهیشمهه و پهک وشه له زمانایان حالی نایم، کهوانیش لمبر پریت پنگاهوی سیر له همناسم ناخوا خوابیان دهیت که وسکت به و سنه نهکم.

نیمه مهومون و اماندانابو پان سامی قورتار پیش راگهباندیوون که سه‌فرمکه لهیدک رزو زیارت ناخایه‌نت. بهلام کاتیکی رزد بمسار چوو برو و هر له ندو نادیا بروون. لمکل هلاتنی خور سامی قورتار سافیرمهکی قایمی لایدا و رزربهی توستووه‌کانه به نگاهیدن. له ناوارانستی بهله‌مکه نازام وستا وک کهومی شرپشک بیت که له نیمه ریگاهو ندیک شکایت. پان سارکردهی شرپشک که رووناکی چاومروان هکرو و ندو هه‌لکی بز پنکسته‌ت که ندو رزله بکلپت. لمکل سافیره‌که سامی قورتار نیووهی خه‌لکه هستایونه سار پیش و هموریان له سامی قورتار دابوو که رزربه‌یان بیاو بون. کچی نن و مندالهکان به پیدمه‌لات و دام او له شویته‌کانی خزیان مابونه‌وه و چاومرنی گاپانه‌وه بیاوه‌کانیان دهکد که به هه‌والی خوش وکه کولزرهی گلرم یکه‌پنهوه لایان. ندو نن و منداله‌نی که فرمیک له چاوانیان وک ٹاویکن ٹیهدی قفتیس مابوو، له ثانچام هممو شتیکان تار دهیشی، هممو شنیک سارد.

من له پیدمنگیدا قفهم له سوسمجهی دووم دهنا، له کاتیکا میختنا که وندی پدرامبرم خلی و منداله‌کانه شیرینی خهودا بون. پیاوامکان میختنا به تواوی راپونه‌وه که گمیکی زبه‌لام دیت له دوورمهه پهروم و بهله‌مهه بجوقوکه‌کی کیمه دههات. له ندو تاریکایی شهودا له هه‌ریکی رمش دمچو وکه لاندیک بارانی بیت. گمیکه دیاربیو عه‌باریکی بازگانی برو و شله‌یهکی سوونتنه‌ری هه‌لکنیوو. نهومش له هیمای هشداریکه‌نده‌مهکدا دیار برو که

لەسەر بورجى گەمپىيەكەنَا كېشىراپوو. ئەو ھىمایە بىرىتى بۇ لە كەللەى سەرىيىك كە دەكتۆرت ئەلچىنىڭ وىنچىكىيەك وىنچىكىيەك كېشىراپوو كە پېشىتى راستىو خۇق يان لە شاشىي بىچۈك ئەلمەزپىزىندا بە دەيان و سەدان و هەزاران كەللە سەرىي پېشىپپىت. ئەو كەللە سەرە وىنچىكىيە ئۇمۇندە زىندۇرۇ و سامانىڭ كېشىراپوو كە لەگەل نزىك بونەودى گەمپىيەك و تىپەپىتى بە دەنيشىشاندا هاتىمىشى نەن بە تىواوى چوچ بۇو. ئەو كەللە سەرە كە من يەسەر بورجى گەمپىيەكەنە دەمپىتى زۇر جىاپىبۇو لەوانەي كە رېكخاراۋى ئىتم ئەنلىكىي بىز ئۇشادىرى خەڭلەك لە دەشت و ئۆلە بىن ئەلمەركاندا چەققابىدونى. ئەو كەللە سەرە كە دەمپىتى رۇوى بە ترسى بە دۇو ئېتىكى شىۋىھ ئېكسى ئېتكەپىزى دانەپەزىزلىپوو، بىلەك رۇوى تىرسانىك بە تىواوى بەدەرمەوە بۇو. لەگەل نزىك بونەودى گەمپىيە زەبەلاجەك لە بەلەمەكەنە ئىتمە، كەللە سەرەكە وەك مۇئەتكەسى بەزىك بە سەرسەرى ئەنمەوە مەركەوت. لەگەل نزىك بونەودى گەمپىيەكە نەزىمە، كەللە سەرەكە تا دەھات ڈارى زىاتى دەكىرەمە و لە پېشىن چاوم گەورەتى دەبۇو. هەستم دەكىد ئەو كەللە سەرە گەورەمە ئۇتەكەپەكى زىندۇرۇ و بە دواپىن بىكۈانىدا دەگەپىت، بە دەزىنەودى كەسپىكى وەك تۇنچىاي لە ئىتو بەلەمەكەنە ئىتمەدا خەرىپە ھەممۇمان بېكەوە ھەلۈۋىشىت. بېپە ئىتمە ھەممۇمان بە تۇنچىاي و سامى قورتاشىشمەوە تىس و لەرز ھەتا سەر ئېسپانەكانشان رېچۈچۈپ بۇو. من دواپىن بېم دەركەوت كە تۇنچىاي و سامى قورتار ئۇمۇندەمە لە ئالا سوورەكەنە پېشىشمەوە بەلەمەكە تىرسابۇن ئۇمۇندە بايەخېيان ئەتاپوو بە كەللە سەرەكە. ئالاڭە ئەپەر رەنگە خۇشاۋىپە ئەرمەكەن و شەكەنەوە بىن پەروايى بە شەنەنە دەريا زىاتى لە فيستانى سەماڭىرىكى فەلەمېنگىز مەچۇو كە تازە كېچىنى خۆزى لە دەشت بايدىت.

تۇنچىاي و سامى قورتار ھەر ھاوار و منكە منكىيان بۇو بەر لەمۇدى ھاوار لە ئېتىشىش كەنەن بېز ئۇمۇمى خۆمان لە سەر زىگ بېرىز بېكىتىن. بە جۆزىك كە ئەندىبۇو لە چاومان، نە دىنان، دە شىڭىتى شەۋەقدەرمەوە لەشىمان بە دەرمەوە

بیت. من وامدهزانش شو گهمنیه عزراشیل بورو و به دواوین بکهه ری شو مرگه دا

دگهرا که له بور چاوانش شو له تاریکایی شهو دا لعنجام درابورا

مرگیک که ڦاکاره که هیچی و بیلیمانش ڦاچک بورو

مرگیک که ڦوسيڪي گهمنځي نا همومواری پر له پهنهځتني بورو وامدهزانش

عزراشیله به همان گوپی شو روژانه دواوین ڏېمه که وټووه که تدریسي هاپيل له

پندشنځي تووره دهست بدی همکات و دواویش له تؤلمی شو تا ٺاهید به

دواوین قابل و نموده کاشنی دا دمکه پخت. به دواوین همومو شو گهسانه که داری

کوشتن ځښتم دمدن پاشن له پر له تنو تاریکایی شهوبان دهن.

من شو خډیا لاندم دمکرد کاچک شمکت له پر بشن شو ڏنه کهونیووم که

دوو مندالکه که له باومش بورو. لمسه رنگ راکشاپووم بهلام له جیاپش لووت

من ګویم به ځښتني بهاممه که نوساندبوو. ډنځکم ګوئ لعن دهبوو که له

قوولائيه دریاوه دمکه پیش، ډنځک بورو ځښتها له ډنځک پیشانی و رهابون

هدجو. ګوئی راستم پر بیوو له دمکه که وک پسته پستیکن پهنا دیوار پنی

دھکوت "دلنیابه، تؤ هرگیز له ریگای سەفەدا ئامریت"

پز ډنځکه، من وامدهنواوند که هیچ حالی نام، ناجار دوو باره و سو

باره و ده باره دههاتهوو ګویم و دمکوټ "دلشاد، تؤ له ریگای سەفەدا

ئامریت. شو کاتانه ئامریت که گیان و چسته له تنو شتیکن به جووله دان ا"

"دېسان من وامدهنواوند که هیچ لعن حالی نام، څهچاره ډنځکه سەر بارمو

هزار باره دهیوومه دلمنی به چوړیک داده خورپاپان کاچک پنی دھکوت" مردنی

تؤ هرگیز له کاشن جووله دا رونادات، تؤ هرگیز شو ومخنانه ئامریت که ج

به خوچت ج شو شتیکن ڈیروت له جووله دېت"

ڙوژ دهترسام و لئو مهندله ډنځکه پیش، دھکوت خودایه ډنځکن شو دمکه

چېې که له قوولائيه دریاوه دههاته تنو ګویم. څایا من ڙوژیک به پېږی له

سەر چېگای ډهځشیدا دهمرم که قېرمولیکه کې ڦېزم جووله همکات و ټیغز

ډېبرېت ٻو ټوږي ډاښتړکه. له کاچکها دهمرم که ډنځکه که ڦېزم بدر

له ځنموده ماوډیه کې پیت مردېت. وانه به پېږی ده مردم پاشر شومه دن په له

خزشەویستانم لە بونى خۇرى خۇم دەملەكە بىزار بۇويم. من بە جۆرەك دەمەرم
كە لە كۆناتىپىدا مەركىكى سادە و ساكار بېتە رېم، و ئەو مەركە لە مەندىكى
بەتال و مەچ، هېچ ناوچى دىكەي نېبىت.
دەتكەكەل ئۈزۈك بۇندۇمى گەمەپەكىدا كەورەتەنەماتىوە ئۇرۇڭو و
پېنى دەگۈتم "ئا ئات..... ئا، داشاد، ھەرگىز خەيالى وەما مەكە؟ ئۆز بە
جۆرەك دەمەرىت كە بە پىدمېبىت، لە باومىشى جوانىك كە تا ئۇرۇ مۇخى
ئىسقانەكانى تىزى خۆشىپویت!

"ئا، خۇدايە! ئۇرۇ پەرامەى ئەمچارىمەن ئەنۋى قوللى دەرىيا گەلەك لەمۇم
پېشىوو سەرسامىتە، كەلەك قەستاڭغا!"
"بە پىوه و لە باومىشى جوانىكى!
"كەوابىت ئىبارە من بە گەنجى دەرم، ئەگەر وەما نېبىت ج جوانىك حاززە
من بىر لە باومىش بىگۈت؟"
لە ترسان زۇر گۈچ لە تەختتى زەمەنلىكە كەرىدەو و لە جىاتى دا
كەپىزم بە تۈندى بە تەخەككەوە ئۇرسان. ئەمچارە لە جىاتى گۈچ گىتن لە
قىسىسى سارد، بۆزىكى سارىدىن لە باي قۇوت، ئاخۇشتى لە بۆزىنى اسىز مەنارو
سېتىنى ھېلکە دەپرۇزاب ئۇرۇ سېبەكانتىن. كەچى سەرمەتى دەرمەدەپىست
چاودەكانتەلەپىرم دەوك لە ئاكاچ چاوم بەكۈپىتە سەر جوانىكى شاراوه لە ئۇرۇ
ئەم بوازىنە ئاقۇرمەتى كە لە ئۇرۇ بەلەمەكە دا لە گەلەمان بۇن. ئەمەدەپىستەن
سەر لە راڭىنەن كەمدا ھەلبىستم، دەوك لە ئۇرۇ ئاقۇرمەتەكانتىن دا ئەگەر
جوانىكىشىم نەماتە بىر چاوم، ئانىمەيدىكى بۆزىنى لەوسەرمەوە و لە قەراغ ئاۋ
بۇ گەپىشىتىم چاومىز بېت. تا ھەر بە گەپىشىتىم و بىن دانانم بۇ سەر وشكامى
دەست بىخاتە مەم و بە ماجىك بەكۈزىت.

بە لاجاۋىك سەپىرى كەلەل سەرەتكەن سەر بورچى گەمەپەكەم كەد و دۇوبىارە
ئىرس نايىدەگەن تەمەوە. سەپىرى ئازلا سۈورەكەشم دەكىر كە وەك فېستانى
سەماكەرىتىكى ئلامىتىك دەماتە بىر چاوى من و لەتى نەمدەتىسام. كەچى لەۋلادە
تونجاي و سامى قورتار وەك بۇو گائى بىلچ ئەو ئالاپىيەيان وەك پەرقى دەستى

پالادوانيکي ئيسانى شەشىر وەشىن دەبىنى و دەترسان لەوەي ئالاڭىز ئالاى تۈرىكى بېت و گەمبيەكەش بېت لە يېلىس سئور پارىز. واباندەزاشى هەر دەمەتى تەھ خۇيان كەلەپچىكىار لە قەرقەلىكىدا دەبىنەوە و كۆتائى بەو بازىكەنە خەتەرتىكەيەن بىد. لە ئەنچادا هەزىزۇكىيان سەرشقۇر و مائى بۈرۈجە مەرىمەن. ئىوان لە رەتكى ئالاڭىز دەترسان كە رەتكەكى لەو خۇيەن دەچوو كە بە لەفافەكىي سەرى ئونجاي وشك بىيۇمەوە.

من ئەمەندەي لە رەتكى سېپى و ئالى كەلە سەرەكە دەترسان، ئەمەندە رەتكى ئالاكم بە لۆ گۈنگە نەبىر. ئەمەندە ئالا ھەر رەتكىكى بىوابىه ھەرگۈز بەو ئەندازمە كارى لە ئاخىم ئەندەكىر و مانايى مەركى ئەندەبەخشى ئەمەندە كارىكەرى كەلە سەرەكە بە سەر من دا. كەلەلى سەر ھىچ ولات و خاڭىك بېت ھەرھمان رەتكى مەمە، ھەر ھەمان تىپس و گومان لە بېتچە ئۆلتە بېش و تارىيەكائى دەم و لۇوت و چاومەكتەن دەخۇنۋەتكەوە. دەممۇست لەو كاتىدا ھاوار بىكەم لای ئونجاي و سامى قورتار و بېتان بىلەم "ھە كەلە بىوت و سەرسەرىنە، لەو پارچە بەرۋەپە دەترسىن كە وەك بەرگى سەممەكەپىكى فلامېنگۆ بە ئاسمانىدا دەشەكەنلەوە. لەوانىبە ئەو ئالاى ھېچ و لەتكەش ئەبىدە ئالا سەرەپىاي ئەوەي كە سومۇلىكى بېرۋەز بېن دەتەتەوكان، پارچە بەرۋەپەكى ھېچ و بېكىانىشە، بۇپە بېتان دەلەم ئۆزە بەرلەلەدەي لەھەر ئالاپىك بېتسىن دەبىت بىزان ئەو كەلە سەرە شەپىخواز و دۈزمەكارە كېيە كاتىڭ ئاڭىرى شەپىھەلەدەكتەن و چاوانى زازىق و ئۇنى بىن ئىوان ئابىنەت؟ ئونجاي، ئۆز بەر لەوەي لە ئالاپىك بېتسىت لە كەلە سەرى خۇت بېتسە كە خۇپاپىپە وەك كەلە سەرى كاسى بىكۈز و خاپەكار. ھە سامى قورتار، ئۆش لەو كەلە سەرمى سەر بورجى كەبىيەكە بېتسە، لە كەلە سەرى ئونجاي، ھەرۋەما لە كەلە سەرى خۇشت بېتسىن كە ھەم شەرىكى بىكۈز، ھەم رۇزىكەپىش بېت چاڭىسى بۇ

"پارە ئۆش دەكتەن بە بىكۈز"

ئا گەمبيەكە ئىزىكىر دەبىوومەوە من زىيات لە كەلە سەرەكە دەترسان و ئوانىش زىيات لە ئالاڭىز، خۇشى لە خۇيان تىسى ئىوان زۇو وەلاچوو كاتىڭ

بازنېيەكى سېپىيان بە دەورى ئەو ھەيدە پەدى كە لە لەتە كالەكىلىخى بىتاتم
دەچوو، بەرە بەرە بېيان رون دەبۈرۈمۈھە كە ئەو ئالايى دەيابىنى ئالاى و لەس
تۇنسە ئەمۇك تۈركىغا

بە ئۆزىك بۇنەدەي گەيمىيەكە لە بەلەمەكىنى ئىلە، كەللە سەرەك تا نەھات
ترىستاكەر دەبار دەبۈر چاوى من و ئەۋانىمى و مەك من لە ئارماقىيە مەرىكىك
دەرسان كە كەللە سەر دىيارتىرين ھىمایەتى. لەكەل تىپەپەننى خىراى
گەيمىيەكەنما ئەمۇرىمەكى سېپىت لە ئاواي تاڭىنى بېخال، بەلام پېچەوانەن ئەو لە
بەشىندەمە ئۆز ئۆزىدە و تۇوش ندا بە رۇوي بەلەمەكىنى ئىلە و ئەقۇمى ئۆز
ئاواي كەدىن، چەند جارىك ئاقۇم دەبۈرۈن و سەر ئاوا دەكەوتىنەوە هەنە
گەيمىيە ئەمەنەتىنەك دۇور دەكەوتىمە ئەنەمە لە كەممى چەرخ و فەلەكى ئۇزان
مەرىك و ئاوا ما دەربازىمان دەبۈر. كە دەكەوتىنە ئۆز ئاوا زېپەي دۇو
مندالەكە ئەو ئۆزى لە بەرامبەرم داپاشىتىو لە ئاوا گۈپىيەنەندا وىزە و يېلىكى
بىن كۆتىيان نەھات و دەيابىنەن بې ئاقارىكى لە بېرگارا ئۆز ئاوا كەوتۇر كە
ئالى مەرىگى مندالى بە ئۆزچەوانەوە بۇو. لەو كاتىدا ان لە ئۇوارىكى
بەلەمەكە قۇم لە شوينىك، ئاخنۇبۇ كە سارەمەكى بە پايتىكى ئەستۇر
داپۇشىرابۇو، لەو دېوارىيەدا من لە ئېرۇولەيەك بېدەسەلات دىاربۇرۇم و
پەرۋىشىم بې دۇومندالەكە و مەك چەقىيەكى ئۆز چەرگىنى شەقار دەكىن.
ئەو دۇو مندالەكە كە لە ئۆز ئېتكەنلەن و ھەلپەھەللىپى خەڭىز ئۆز بەلەمەكە بە
تىواوى سەرگەرلەن و سەرتىكوم بېيون، ئەمۇمى دەھانە ئۆز گۈپىي من تەنەنها
مەنگى ھات و ھاوار و گۈرە و ئالالى ئەمان بۇو. ئەو دۇو مندالە بېكىسىن و
خەمبەرەن كە ئەمۇمى ئاوا لە بەر چاوى دايىكىان كۈل كۈلىتىپ بېدەكىن، سەر
ئاوا و ئۆز ئاواي دەختىن، و بېيەزمەبىانە ئەمەلۇ ئەۋلۇپى بېدەكىن. بېر بۇ جار
بەلەمەكەمان سەر ئاوا كەوتىمە ئەيکەنەم دەپىشى و مەك مەپىشە ئاواي تەپ
سەرلەپتەۋانە دەگەپا و بە دواپىي دەنالەكائىدا ئەمسەر و ئەوسەرى
قىزىمەكى دەشكەنلىكى، كە بېلۇمەد بۇو لە كەپان، لە ئاوامىسىتى بەلەمەكەدا
قىزىمەكى لىجدا كە لە ئۆز مېھرابىن مىزگەوتى سولتان ئەمەد دەدايەوە،

له سر تزویکی نه کردپل دبیسترا، قیزمدیک له همناوی چهارگ براوی
دايکلک ندرمهچوو که نمیدمزائش رووی براج لایک و مرگپت، فریادیمسن له
کون ناوا بکات.

کو کسی لایتی به دسته ورو خوار خلی گایانده لای پشتودی
به لامهکو شهادی لایتهکی شاراسته شو شوپنه کرد که گامبیه توئسیبیه که
پیدا تزیبیپوو. من به پله خزم گایانده لای کو کسے بق کهودی بتوانم
سیدیری شویتن روناکیهک یکم به لکو دوو منداللهک بیینم. کهودی به کام چار
بیشم بیدهیکی زر سرسوسوهیزدر دوو دمکوت بازیکی وک بازی

تایراویده و شاو بردووهیده، سمر رووی شاومک پربیوو له تمامته، سیو،
موز، پورتقال، قوتووه گوشتش ماسی و مانگا، و دهیان ششی تریش. پاش
چند دقیقهکی له کپان ندواین گووم بوو ادا کابارای لایت به دست توافی
چند شنیک بخانه نیو شهوقی بازهی لایتهکای که له سر شاوی ندریادا له
به لامهکی زمرد و خپری فریاگوزاری ندجوو. شنکانیش له دوورمه کهونده
له گیانلهبریکی سهیو دهچون کهونده شهوقی کادمهیزایان ندادنا. کابارای
لایت هاواریکی کرید لای دونجای و سامان قورثار تا ماشی کهونده و مک
بخنهوه. بهلام کهونده هولیان نا سوونی نهبوو، چونکه همچو پلاک و
وایه رکانی دزگاکه تای بیون و پتویستیان به کردنده و بشک کردنده
هیبوو. دوو کس لمولاوه دمستان کردوو به سهول لکان و پاش چهد
دقیقهپک نزیک بونده له شویتن شهوقی لایتهک. دوو سر له نیو شاودا
ندرمهکونن و پشن دیاریون، له پالیطیان رووی دوو منداللهک له دوو مانگی
بجوجوک. نهون که له ناساسانی سردمیکن پیشترمه کهونن. من بن کهودی
ورینه لکو بیدهنه بره له متربیه بروانم، به غار چووم بق لای که ونانه
که ایکی دوو منداللهکهیان توند گردنوو کانک ویسبووی به نوابی روله کانی
خلی فرین بداته نیو شاو. من به پله که پیشتمه لایان و پیم کونن" خوشکیده
"منداللهکانمان دزیبیهودا"

گلشته‌که‌مان شهنجام نرا، هرودها رویی بکوچ و سیماهی نادیاری کوچراومن
نیشان برات و مک دوو بجهن هرگزنا و هرگزین نز به پدک و لاهیکتر نمچووا
خاکه‌که به دریلکردنی دستی پارمهتی، به فریز ذاتی چووبی پر له هفا،
به پکاره‌خانی سول و قایپشی بخت توانیان دوو بیباوه‌که مریبینن که له نزو
شادیا ههر پهکه‌یان هنداچی له باومشیدا هله‌لکرتوو. هنداچیان ساغ برو و
چاووه‌کانی و مک گوئی خوینیان لچهاتوو و بیز دمرمهه دهربایی بون. دهگریا و
بیکه‌وهی بزاندیت که جی بسسرهاتووه. مندالی سووم که سالج گموره‌تر برو
له باوشی سامی قورزار مدکوت خمیکی قوقولی لکستووه. به‌لام ٹهومی له
هممو شیک پتر سمرچماسی راده‌کیشا و ترسی خسته گیاشمان سکی شاوساوی
منداله‌که برو که لوزیز بلوزه رمنکاوه‌نگهکیدا له شوونیکی حفظت رهنه
نمچوو. منداله بچووکه که به پله گیبدتلهه لای نایک، کچه گاوره‌که
لسسر پهتانیکی په دریلکر. ٹهومی حمیلکی له کاری فریاگوزاری مدعاش
له هنداچه‌که نمچووه پالش و ھونه‌یی خقی تاقی دهکردوه. لعلای ٹهوانده
منداله‌که ٹهونه‌نده پال به سنگیه‌وه نرابوو، من باوهم وابوو له ڈنر ٹهو
فشلاره زیره‌یان، پهاراسووه ناسکه‌کانی منداله‌که پک به دوابی پدک دمرزیان
دمبرد و دمشکان. ٹهونه‌نده‌یان پک کرده نزو دم و لووته، به‌لام ههر همچووی
بن سوود برو و نزمه‌کی لیومنه‌هات.

ونهکه به تووپیمونیکی بیکه‌ندازه دهیمیویست ندووی ٹهو بازنه‌یه بشکنیدت که
دموری رؤژله‌کانی ٹهوابیان دابوو. دهیمیویست هاوار بکات پلدت " پیشم چوکلکن
براینه، پیشم چوکلکن. من رزگارکاری رؤژله شیرینه‌که‌ی خزم، به تنهای من
ندتوانم ای پهچووکی به مستحکام به شاگایتم. براینه لیم گلپین ههر من
ندتوانم هننسای ٹیان جاریکی تر بخمه‌وه نزو ٹهو دوو کونه کهپووه
چوانه‌ی. به قوریاتنان به، ریکم بدمن با تئر رؤژله‌که‌م له باوشن پکرم و
بیکنی یکم. من نایکم و لمو دنواریبیهی که ٹهومی تیایه ههر من به تنهای تاکه
دمربازکه‌ر و هیوام بې ٹهو "

بۇزىلىنىڭ سىنچىم 1992/9/7

(خوايا) مەرگى مەندال شەرمەزارىيە بى نۇر چەۋاشى كەورانىوە يان قىدىرىكە بچۈوك بچۈوك،

جىڭە لە دايىكى دوو مەنالىكە كە وزە و تىنى تىدا نامابىو لە بارگىرى و شىن بېن مەندال خىتاومىكى، ھەر يەك لە ئىتىمە لە پاش شەكەتى و ماندۇوبۇنى دوو رۆزى بېتىدوو كەوتىپۇپىنە نۇر خەۋىيکى قۇول. نە ئاكامان لە خۇزان بىو، نە لە شىن و گىريانى نۇر ئۇن. ھەرچەمان نە ئىتى جىل و بەرگىشمان بىو بى رېگى خەۋ.

بېن بەيماش من لمگەل تېشكى گارمى خۇرى پايز بە ئاكامات و خۆم نۇوبارە لە بەرامبەر ئۇر ئۇن بېنېپەو كە مەندال مەنۇھەكىي تۇند تۇند لە باولىن گۈنچۈپ. ساڭكەش لە سەر رانكائى خەۋىي لەچىپۇپۇر. تېشكى خۇرى بەيماش بە سەر رووي ھەنديو مەندالەكەدا جىاوازى ئىوان رووي مەرك و ئىتىن لە ئىزىكەپە ئېيشانىدەباين. لمگەل وىشك كەنەنەمە جىل و بەرگى تەرمان، تېشكەزبىنەكائى ئۇر خۆزە مەتكەتەن ئايىكىي بېپەمان و بېمادەلىت كەوا ئەڭگەر دەريا مەرگى بېن ئەنابىن، ئەوا ئۇر بەرگى ئىانەمەمان دەخانىوە بەر. لمگەل وىشك بونەمە جىل و بەرگ و شەتكائمان يەك بە يەكى ئەفەرەكائى ئۇر بەنەمەكە مەندالكائى لېدىرچىت بېن سەرخۇشى و دەلدىنەو دەھانەت لای ئۇر ئۇن دوو مەندالى لە باولىن بون بېكىيان مەندۇو و ئۇپۇر زېندۇرۇ. ئۇرمۇق تۇنجاي و سامى قورتار بەر لە مەمۇو پىباوهكەن يەكىم كەس بون كە هاتىوئە لای ئۇر، كەمەك خواردىنى خۇزىان بېن ئەنابىو كە ئاشانسى ئۇرمۇق ئەبىپۇر بە هەدىرى بىبات وەك تەلەپىسى سۈزە و مۇمكەن.

ئۇرمۇق نېڭ سەپر بىو تۇنجاي و سامى قورتار نۇوبارە بېن شەو كەرانىوە ئۇنكە كە بە رەقى و قۇرمۇن وەلاس بەرخۇزىدە ھەردىووكەياسى دەنابىيە. يەكىم چار نەمدەزائى مەسەلە چىيە بەلام بېن دوايى لە گىريە ئۇر و هات و ھاوارى ئۇنكائى لە دەوري ئالابۇن زانىم كە تۇنجاي و سامى داوابىان

له ڏنڌکه گریبوو که منداله مردوومکه فریج بداته ٿيو ٿاوی دمریا. پیان گوتیوو که ٺنگار هئتا ٺکواره ٿيو ناوایمیان جن به جن ندکات ٺخوان ھلولیستیکی ٻیکه و مردہگون، مالتپی ٻەلەمکه چاک ٺاکهندوو و بردوام نانین لوو گاشته پر مفترسپیکه ٿيو دمریا. ڪڪم چار به ڏنڌکابان گوتیوو ڪوا ماقنپی ٻەلەمکه سووتواوه و ٺنگار چهند ڙوڙلکی ڌوکه و دها بیدنڌوو ٿدوا تعریفی مندالکه کی ڀوگهن دهکات کاس ٺانواندت له ٿيو ٻەلەمکهدا بیدنڌتوه و ٺخوانیش ٺاماډه نین ٿيو هممو خَلکه ٻکان قوربیانی مندالچا ڙنڌکه لوو بینه و بدردمیدا هر ھارا و قیڑه لکانش بوو. ٺخونده همفری و توروه بوو وايدمزانی لوو سانه و مختنی که تيڍاپه ڊوئنا هر هممووی ڌو ٻه ٿلوه. من مھسست کرد لهو ٺخواندا قفت ٺانٿوام بوره پهريز ٻو مسٽ، به ٺانپیت ٻو ڪسکن و مک من که له گھرمهکچ، ڪوره بوبیت که هردم ڏئی ڪوست ڪوتووی له هر چاو بوده. همروههدا لوو گاشتشهسا چارچي ڙنڌکی پېچهخت هر له سدرهتاهوو بدرامیدرم بوره و مک بيرههناهه و مهیک ٻو هممو ٿلو خشم و پهلازدبيهي من له هبرگن رعنی ٻيوهه ڙندا خوپندموده ڪانليک لاماوي خوچين سهري دهيرد، ٿيو رڙیاٺائي برا سندگري له برا گرتیوو. پاڻ ٺهوهي تونجاي و سامي قورتار مۆلەتیان دا به ڙنڌکو و گلپانهه شويچني ڙچيان، من به پاشم زاني قسه له گهال ڙنڌکه بکهم و ڪمبيڪ دالی پدھموده بھرلکوهي بهجه لاي تونجاي و سامي قورتار. من ناوم له تونجاي و سامي قورتار کرد که دمييت ٿرڅيک ٻو ڳوڙي ڳوڙي ڏاڳ ڏاڳين له ڪانچ چورگ سووچان دا، پرسپاري راستي و نروسٽ سووچانی ماقنپی ٻەلەمکاهشيم ڄڀرسين. همروههدا ٻڌم گوئن که من شووشپهک، گوچو گرانبهههام پڏييه ٺڌوام ڙئنڌکه کي بېهڙشم تا پيسئر ته من گوچهکيدا بېٻوچت پهائو ڪمبيڪ له ٻنڌکه کي کم دهکاتوه. من له بدراميدريان به پيچه و مستتابووم که ٿيو سن ناوایم لجههگرن، به ڪوري له گهال سامي قورتار و شنڀه توپکه گهيل ٺڳ ٺڳ تونجاي ندوم که له لڳانٺهکي ندوم بدی فيري بيووم. هاردوچيان ٺخونده بايهخيان بهو گريداره من نهدا و مک ٺهوهي من تارماڻي ڙنڌکي هيچدم

بهار امپریا، کسیکن پیده‌سلاط به که تنها له کاری گشایان نسبت بینهایان داشتند. من همکار و پیباخیه‌ی تونجای و سامی قورات تعاو و هلچووم به لام نادم به خود کاری کوت و ناجار گپاهده لازی نزدکه. هر که گهشتمن پیان شم پراپارم داده که پاریزگاری لدو زنده بکم که همکار گهشتمکه و گلوپوا و خوشم له سمر دادناید. پیم کوت خوشکن، همدا من لزه به کس شاتوانیت تعریم رو آله شکاره‌وکات فریدناته و نتو شاو دنیابه هرگزین پیکایان نادم شم نولمت

پانچ ماموئیدیک بینیم که سامنی قورتار بارمو لای نیمه رههات، من به کسکسر
هاستهاده سر پین و چووم له باردم ژنگکدا و مستانم، سامن هر که گاهیست
هدسنسکت کرد به هات و هاوار بسیار ژنگکه که بیچن وک کابارای تذکر بورو به
بیکر و بدریست له باردم دست پیکر نهاده عموی گاشتهکه. به لاجاویدی سیمیری
منی هدکرد و به ژنگکی هدکوت "دماشنی تونجای سویندی خواردووه که تا کم
تمارمه فرج نهاده ریت جووله نهکات"

کابیرای لایت و ٹھو ڈوو ڙئنھی که بهر له نؤزینهندوهي ڈوو منداللهکه دایکهکهیان
له نئوپانیاندا توون گرتیوو تا نمتواینک خُنی فریچ بداتنه ناو ٹاؤ له ڦیمه نزیک
بونهندو. پاشان هفواش هفواش ڈور و پشنچ قارباليخ تر ڈهندو، لمکال ٹهندو
من زیارات ڦیم ڈادنگت لسر پشکنگري گرنی ڙئنکه، کاتنک بینم هندو
ٺوانهندو پېتشتر بیون به ڏئی تونجاهی له ٺمنجامی رووداوى کابرا ٺنکاومه
ٺوانون پشکنگري له ڙئنکه و هەلويستي من پکان له بهرامپور سامي قورتارا.
سامي قورتار که ٹھو ہندوو خَلکي له پشکنگري من بیش پەكسنر هەلچوو و
وک گوربەپەکه هار پیش نایه قرت قرٽنک ٺامونهندو ٺامابوو بەختنگين.
لمکال نیڙنکه پېسڪاپش پېشتي گردنم به خراپي پرپندر بیو و ناماڻا. پاش
ٺهندو سامي قورتار له ڙئير ڦشاري خَلکي وازى لىن هیندام و گپاپاپو له لاي
ئاڭاڭاکى، من هەستم کرد له پەك ناچاندا ڪاسىکى ڦۈپا و سەركەنۈنۈم،
هارومەها ترسنځ و ئازا. له ڙئير شەوقى کابیراي لایت به ڈەست و ٹلو
ئاۋىتىپه بچووک چولار گۈشەپەدا کە چىكك ٹلو ڈوو ڙئه گەنجهى کە رۇزى
پېتشوو دايکي ڈوو منداللهکيابن گرتیوو ٺهندوک خُنی فریداتنه ناو ٹاؤ. توافىم
برپىنى سور ھەلکپاراوى گەردىن بینم که له ٺیەزى ھاكىكى زالم ډەجوو
کاتنک به نووکە قەلەمېك تاوانبار و تاوانکەر له پېتاناون پېتاوانىز نىشان
نەدات. بپىنەکە ٺەگار هەتا سەرىپش به گەردىنېشەپەو بپاپاپوو من ھەرگۈز
ھەستم به شەرمەزاري خُنی ٺەندەکرد و ٹھو رۈزىگارانم بپېنەدەچووەمەو کە
تىپاندا من پارگىريم له ڦىنکى خەپبار و بېدەسەلات كر، کاتنک وک
چەندرالىڭى بپندرار له گەرمەمى شەپ سەپىرى بپىنەکائى بکات، بىنیش له
نامەپاست خَلکە دانېشىپۇرم سەپىرى بپىنەکى گەردىن دەکر، و گپاپام بىز
ٹھو مندالله مەدووه دەھات کە له باووشى دايک شاگاپى له بىچ خُوشى و
ناخُوشىپەکى توپاندا نەماپوو. ٹلو کاتمدا دەنگىلى پەر له سۆز بە ڏەنگەپى بیو
بە مۇۋاش چاومىپوان نەكراوى گوپىپەکام. منكەکە له لاي ٹھو کسە دەھات
کە مەن و ڦىپى پېتكەو له باووش گرتیوو. ٹھو ڦىپى بە دەنگىلى پەر له سۆز و
گرپەوە پېپى گوتم "پرام، خودا ڈەست بەتەمەننەتەو بېگریت"

س ساعت ههشت شو برو جله‌کامان به تماوی و شک بیونهوه ههموهان خونمان به خویش بیست و چوار سه‌عاتی دبیش که له به ناگاهانندی خزمان له کهناختی شارم بینینهوه. له شده پذکارمان بیت که بهرخنی به‌له‌مه‌کامانی گرفتوو و بیوو به چاره و فدمهان. شو به‌له‌مه‌کاره مساتی دو مرگی ناومخت کربیووی به دو کارت، دو بارهی له بیکه نه چووی دل به بیکه. بارهیه که لمه‌گل دستیکی گهشته‌کامان کردای کوشتنی بیکوناهمکی ٹانجامدا و زوو چاوپیشی لکرد، دوایش لمه‌گل روحی ناسکی منالیکی بیکسی خنکاردا کهونه مله. بهرمی دووم بهرمی زالم لخراوان برو توانی بدرگیان له مافی کابرا خنکارده کرد، توشجایان سزا نا، دوایش پیشنه شو و نهیان گرت که هرگیز ناماده نهادیوو دست به‌دناری تارمی منالمه‌کهنه بیت و فریضه بدانه دل نا. بهرمی بهکم بهرمی توچای و سامی قورتار و همه‌دو شو کهسانه برو که دنها بیکه‌دسته سر شاکی پیشان ناماده بون چاوپیشی له مرگی بیکوناهمک بکان، پیشان بکان له نایکی بیکس و چکار سوتاوه. من و کابران لایت و زنه خامون ناوینه‌که کرابووین به رابهاری شو کهسانه دل به پفتاره زالم و ناچه‌کانه توچای و سامی قورتار بون.

به‌له‌مه‌کامان له ناومندی دریاوه چاهی بیستیوو نه بیکش دهمریپیشنه بیکش ده‌گه‌پایوه، وک تهیکی شامق پیسیر شاودا ده‌له‌نجیبیوه و سمامی له سهر ته‌نه‌هیک دمکرد که له نیوان مرگ و زیاندا برو. له کاته‌دا نیمه توانی له دل به‌له‌مه‌کهنا بیووین به تماوی بیووین به دو پاش و ملکانه‌مان لمه‌گل پهکتر دمکرد. نیوان سوره بون له سهر شوهی که به‌له‌مه‌که نملاندیمان لمه‌گل پهکتر دمکرد. نیوان سوره بون له سهر شوهی که به‌له‌مه‌که لایه‌شی نکمه بییش برو له چوار پیاو، حفت نن، کوب و کچکی دوازنه سلان، لمه‌گل دوو مناله‌کانه زنکهی به‌رامیه‌رم دهیش بهکیان زیندوو و

ئەوی دىكەش مىدوو، كەچى لايەنى ئەوان بىرىتى بۇ لە خوارىد پىاپا، بىنچ
لۇن، سىن كەچى هەرزەكار و كۈپىك.
باوکى كەچە دوازىن سالىيەكە كە خۆى و ھاوسىرەتكىرى لە بىرەكەي ئېمەدا
بۇن، دەنكىلىقى زۇر خۇشى ھېبوو. ئەو رىزىمى لە قۇلماقلىپەرىجەوتىن دەستى
كىد بە جەپىن گۈزانىيەكى مەكائىل دەلەم پاش ئەوهى تۈنچاڭي بالى نا بە
كاپارايدەكە و خەنگانى گۈزانىيەكى لە ئۇمندا بىرى و بىدەنگ دانىشىت. تا ئەو
رۇزىمى بارەدى ئېمە لە دەورى دايكى دوو مەندالەكە دا ئالابىو لە ھېكتا دەستى
كىد بە خۈزىتىن چاند ئايدىتىكى قۇرۇشان و ھەۋىدا زېتەر دەنكى لە دەنكى
تۇخى دەجوو. لەسەرمەتا ئېمە ھەممۇ وaman دەزانش كە ئەپاوه دەنك
خۇشە بەپېتە تاھەنگ و خۇشى گەشتەكمەن. بەلەم لە بەر ئەپ دۇر رووداوه
چەرگىپەي ھاتە رېمان و ئەپ پېشەباتىكى كە لە رۇۋاڭى ئواقرىپىن قومان.
ئانجار ئەپ بىباوه تەنها لە بۇ رېكەتدا دەنكى خۆى پېتەساندىن لە جارى
پەكمى دەنكى بېر بۇ لە ئەپتەن ئەھەمەكى خۇش كە لە دەنكە خەنەكەكى
مەكائىلدا ھەيدە، كەچى جارى دەرۈم دەنكى بېر بۇ لە جۆزىنگى قول كە ھەر
بەتەنلەن لە دەنكە خۇشەكى تۇوخىدا دەركەۋىت.
ئېمە ھەممۇمان بىرسىمان بۇو، ئەوهى جىڭىز دەلخۇشى من بۇ جاناتاڭم
ھار لە شۇينەكەي خۆى ماپۇو، ئەوهىن ھەم لەپەر قورسى كېشەكەي بۇو بە
قۇتۇوه گۈشت و سۆسەچى پى سېر، ھەم لەپەر خزانىشى بۇو بېر ئەپ قۇزىپەنلى
كە لە رۇڭى پېشىو دا لە ئەنچامى تەۋىمى ئاۋ خۆم تىپەستىپوو. بەر ھەممى
خۆم دەست بە خوارىن بىكم سۆسەچىڭمەرھەندا دام بەر ئەنەن مەندالەكى
زېندۇو و يەكىكى مەنۈسى لە باووشىدا مەڭىتىپوو. ئەپ بەشىرمەمە
سۆسەچەكەي لىن مەرگىتەن لە كاتىكىدا كە خەم و ئەسپىن و پەۋارە لە ھەر
پېتىكى ئەپ زەنە باڭا بەزەندا دەپارى، ئەپ ئۇرازىمە ئەپ زەنەمە خەمبەرلىرىن
پېنائەمى سەر ئەم زەمەنە ماڭە بەر چاۋ، ئەواشى تۈپەش دەستىغان كەپپوو بە
خوارىنى ئەوهى مەيانىپو لەگەل ئەپ سەت و بۇرتەقاڭانى كە تەۋۇمى
دۇينىكى ئاۋ لەگەل خۆى نا بېر لاي ئەھەي ھېنابون. شۇينى ئېمە كەوتىپوو

لای سرمهوهی بەلەمکە لەوئى ھەممومان دەورمان لەيەكتىر دايرو وەك ئەمەدى
كۆملەلە خۇزانىكى رۇۋانى كۆچەرەو بىن و لە دەم و چاوجى يەكتىردا ئۆمىدى
پىزگاربۇن بخۇنۇنىتەوە. لە ئىتو ۋەتكادا من ئىنلىكى زېڭپىرى تەمنن دەورۈپەرى
بىست سالىم بەدى كىد كە لە تەنھىنەت ئۇ ۋە ئەنۋەشىتۇو كە پېشتر
ئاۋىنەتكەن خۇرى دايرو بە من ئاسەپىرى بىرىنىڭ كەرمىن بەكم، ئۇ دەو زەنە لە
كەنۋەتكەن و تىچەلىمان لە خزم و ناسىبارى يەكتىر دەھون. من بە دېتنى ئۇ ۋە
ئاۋوسمە خۇشحال بىرۇم، بەھەمى كە لە ئىتو بەرەتكەن ئۆچەندا دالىكى زۇر چەپووكى
شازارو دې ۋەن لەدەدان. هەر ئۆپەن ئۆقىم وابۇو كە لە بەر شاتىرى ئۇ
سَاوايە بېڭۈنەھەمى ئىتو رەمحى ئىنلەكە بىزگارىمان دەپتى و دەگەنин بە كەنۋەتكى
ئازام، ئۇ رۆزە لەگەل گەپشەتىن دەست مەكەنин بە ئاشتى تەرمى مەندالە
خەتكامەك، داۋاش لە دايىكە تازەكە دەكەنин كە بې سەپۈورى چەند دەقىقەيەك
مەلۇخەتكەن بىخاتە بابوشى ئۇنە كۆست كەنۋەتكەن. كەس لە ئۆمە پېشىپسى
ئۇ ناخۆشىپىانى تەككىبىرۇ وەك سامى قورنار پېشتر بېنى باڭەپاندۇرۇن كە
كەشىنەكە ھەممۇرى چەند سەعاتىكە و ئۇنىت خۇمان لە سەر ئاكى دورگەپەكى
بۈنائىن دەپپەنەتەوە. لەو كاتەدا يەككى پېسپىبۇرى كە ئۇ بۆچى بەلەمەتكەن بېر
كەنۋەتكەن خۇراك، ئۇ دەن وەلەمدا گۈتۈرۈ كە لە رېڭى قاچاڭدا مەتنانە بە
ھېچ شىتىك ناكىپىت جا ئەڭگەر ئۇ شەنە دەريا بېت، خاڭ بېت، ئاسمان و
ئىنسان.

دەيار بۇ لە ئەنجامى هەرا و ھۇرما و تراڭىدەيى رۆزى يەكەم بە خەتكانى
كاپرايەتكەن ئەلى كىد بە رووي ئاودا، پاشان ئىدان و قوقنان و سەرشكەنلىنى
تۇنچاڭ، بەلەمەتكەن لەو رېچەممە دەمۇوايە پېپىدا ئېتپەر بېت زۇر بېر دەور
لابىدايۇر، دەتكوت بەلەمەتكەن ئېتە ئەنلىكى ئازمۇر و بېڭۈن بۇو كە شەپۇلى
دەريا وەك سەگىتى بەرەلا بەرەو ئادىيار بىزۈۋەندەپىتى.

تۇنچاڭ و سامى قورنار خۇشىان سەپىان لېشوابۇو، ئاي، كە چەندە
تەستەم و بەندەختى بۇو كاتىك چارمۇرسان كەنۋەتكەن دەست كەسەنلىك كە
تەنەنە لە بېرى گېن ئافانەكائىيان دايون. ئەوانەنە گىپە و ئالىن و مەركى مەندال

هەرگىز كار لە دلە بەرىبۇوەكائىان ناڭاتاس. خەمناكى ئۇن ئەبىد ئابىتە خەمناكى ئەوان، ئاي، ئەو رۆژە چەند رقم لە هەردىوکىيان بۇرا وەك زۆرىيەي گاشتىارانى ئۇرۇمچىدا چەند رۆپەتكۈچ بۇو ئەچچەپە سەر ئاو و ئەرمى خواربۇقۇم مەمۇرى بۇو بە پەدرە لە هەنارەم، زېق قۇق گەنۇو لە تاۋ ئازار و دەممۇسەت دان بە خۆمدا بېگم چونكە لە ئۇرۇمچىدا پەنگەپەكىم شىك ئەپىرىد بۆز رەپن لەتى. نەمدەزاشى و مەستى ئەو بەلەمە ئەگەرتىپەي ئىتەم بە جەھالىك ئاودىسىتىكى لە دروست ئەكىرىدۇو، دەنگۇتەمان بەزىمى بازارە قەرمىلەنەكانىنى لى ئۆخۈمانە كە كەس لە ئەنگالىدا قەيسىرى لىن دەپىتە كۈنە منك، ئازام ئەوانەنى بېناتش ئۇ شاتانەيان كېرىبۇو و اپايانلىغۇ خەلک ئەمۇرى دەپەنۋات دەپەنات بە عەقل، يان ئۇ خەلکەيان بە ئازادەلەجىنى قىتى و وەستاۋ ئاداۋ و بېيان ئاساسىنى بۇو كە وەك ئازادەل لە كۈن تەنگىداو بۇن تۈران ئەۋىزىدەر بېرىن. يان، كە ئاخۇشىدە ئەنگانەدا تەنگىداو بىتىأ ئەلم لەپەرى ئەنگى ئادىپو و جوپىن بە دروستىكەرى ئۇ بەلەمە دەدا. هەرەمەدا رۆزگارىكى ئۇرۇمچىرى مەولۇنچىشىم دەماڭەو باد كە ئىتىدا ئەفەرەتم لە بىنیانلىرى قەيسىرىپەكش دەكىر.

ئەفەرەتم لە خۆشىم دەكىر كە چۈن بە دەستى خۆم، خۆم تووشى ئۇ بەزىمە كېرىبۇو، كە چۈن بەتالل كەنلى ئۇ شەنە بۆزگەنە ئۇرۇمچىدا بۆزگەنلىن كۈر بېق بېبۇ بە گەورەتىرىن كېشىدى زىيان. ئاپورىكىم بۆز لاي دەستە چەمەن نادىمە شەوقى لایتىكىم بەدى كىدەپەنلىك بە پەلە بۆز لاي جووم وەك ئەمۇرى مىسۈگەر ئەو دەرسە بىزام كە رۇناكىيەن ھەرگۈز ھەلخەلتىتىن ئىپە. دواپىش ھەر وا دەرجىو لەكەل ئىزىك بۇنەمۇم لە شۇقىنى رۇناكىيەكە بېش بېنگاۋىھى كۈر لەكەل ھەواي شىدارى ھەربىا بىن روخسەت چووه ئۇرۇمچىدا كەنلىكائام.

"ئەم ... ئەم ..." كاپىرى لایتىكە وەكىو ھەر دانىشتوپىكى كۆپكەر بېئەمە ئازى يەڭانەو ئەمەنگى بە باشتىرىن شەقى ئازى بۆ ئەمۇرى كەسىكى پەنبوو بە تەپىشىتىدا ئاڭاڭارىيەتەو.

"من، من دىلشادا" كۆتىم.

ئاو لايتكىي هەلگىرساند و بە شەۋالىك شۇنىڭىز بېز كەرمىمۇ بېز ئەمەدى
لىپى داپىتىم، وەك ئەمەدى ھاتىش منى پېنلىرى پېنلىپىشى كىدىپەت.

" دەشاد، ئەگەر تەنكۈپتەت وەك من قۇنتىدە بەر با و وەرە لەپى داپىشە " .

من نىز بە بەلە قاپىشى كاۋىپىڭىم كەرمەدە و ئەسەر لۇوارى بەلەمەكە
داپىشىتەت، ئۇچى لەشم خىستىووه نەرمەدە و ئۇچىكە تىرىشىم لە ئاو بەلەمەكەدا
ھېشىشىوومو. بېنېكەن بە هېز لە بىندىچى بەلەمەكەدا گېر كىدىپۇ و بە
نەمىتىشىم قۇندۇ لۇوارەكەيم گىرتىپۇ تا پېشىتەت نەكەنۇم، پاشان دەستتە كەرد
بە خۆ گۈلنەن و دەممۇپىست ئۇچىم لە مەندازىدا ھېيە لە جىاتى كابرا
خەنخاومەكە و دايىكى دۇو مەنالەكە بېكىم بە رووي دەرىيادا، بە رووي تۇنجاي و
سامى قورتار، ئۇچە ئىرسىتاكلىرىن گۇوكىرىنىش تەمەنم بۇ كە تىپىدا گەرمىدى ھەنگى
تەم وەك تۆپى ئەمساواي بە گۈپى شەمەدەن دەنابۇمۇ. من و كاپرايى لايتكە
ئاو شەمە ئەكەل ئەمەدى مەربۇوەكان رايەرى بەرمەيدە بۇوىن ئىزى زۇلم، دۇو
تېكەنلى كەورەش بۇوىن.

نېڭىچى، خوارزم 1999/9/1

{كىدى دەرىياي سېلى بېتىك تۆز بەمۇسى هەر رۆزىمى كىسىكمان لىدەختىزىت،
ئىمە ئاچار دەكەيت بېسایىن يكىين بە رووتدا!}

كابىرى دەنگ خۆش بېيارى دا بېيت بە نۇيىنەرى ئىده و بېچىت لەگەل بەرمى
خوارزوو نابىنىشىت تاۋەكىو بىزانتىت قۇنجايى و سامى قورشان ناواكىريپان جىبىه و
لەپەر چى بەلمەمەكە جوولە پېتاكىن؛ بەيانى زۇو بۇو و ئە لەگەل ھەلاتنى
خۇزۇ دا ھەلسەتىپوو. پېش ئۇمۇسى بىرۇتات ئەتە لاي من و كابىرى لايىت بە دەست
بې ئۇمۇسى باس و خاۋاسمان لەگەل بېكت بەر لە چۈشى بې لائى ئەوان.
ئىمە ھەرىدووكەمان ھېچ لازىمان لەو بېرۈزىكىيەتى ئۇ نەبۇو، وەك دۇو كەسى
سەلات ھەرگىن ئەمامەندۇپىست بىن بە بەرپەست لەپەردەم بېرى كەسىكى
خىزانىدار لە تەنكىانە و تاخۇشىيەكائاندا بازى سەر شاشى سەد چار و ھەزار
چار قۇروقسەر.

كابىرى دەنكىخۇش ھېشتىا بەتەواوى ئەرىپىشتوو كائىك دەمان چوو لە
پەنائىك دانىشىت تا ئەنکان نەبىيەن و بە خۇرایى خەربىقى داكەندىنى بلۇزە
خۇرېبىه ئەستۇرۇمەكەيى و فانىلە ئارەتكىيە سېبىيەكەي بۇو. دوايى دووبارى
بلۇزەكەيى كەرددەوە بەر و چاوى بەنەملا و ئۇلۇ و بىندىچى ئۆز لەوارى
بەلەمەكەدا كېلىغا تا پارچە دارىكى پەيداكر، دوايى چەند دەقىقەكەيەك بە پەلە
فانىلە ئارەتكىيە سېبىيەكەي لە دارەكە بەست و چارىكى تر ھەستىپاوه سەرپىن.
لەگەل ھەر ھەنگاوا ھەلچىنائىك فانىلە سېبىيەكەيى دەشمەكائىدەمە دەنكىوت كەسىكە
بە ئاوا خەڭىكى بە مېنپەتكۈراو پېنەكتەت بې سەپەندىنى ئاششى و راڭىيادىنى
ئاڭىرىپەست. ئىمە ھەرىدووكەمان من و كابىرى لايىت بە دەست لە نۇورەمە
چاۋاپىزىپەمان دەكەد كائىك دەمان لەپەر سامى قورشان ھەستاۋەتە سەر بېنى و
بە گومانەمە دە دېمەنى بېكەنپەتلىرى كابىرى دەنكىخۇش دەرىۋانىت. كە لەو
سەرپىزە بېچارەيەنە دەچوو كە لە شەپە ئۆپاوهكان لە تىرسى كوشىن ئاچار
خۇزىيان دەدايە دەست دەپارانىان.

نژیکی سه عاتیک به سر چوو و کابای دمنگخوش نه گارایه ودا نیمه له لوه
دمترساین که نهوان دست بسمریان کردیت، هرچوهمه بیرمان بق سد
کومانی ھراپتیش نمچوو، خیانهت بق نموده چن و کوهه نوازه سالیبیکه
چند جاریک هاننه لای نکمه و اوای سلخاھی نهوان دمکد. هردوچیان
وک هممو و قیلنیه کی بیکهیری لهو نوویه رکی و شلاواه و شه پانه که بیاوان
له شوندنه چیاجیاکانی نوینادا بهین پرس کردن به نهوان دهیانکن، چاوانی
لن و کچه که پربون له پرسیار و نیازبیون و گریان.

نژیکی نیو سمعانی نیکهنه بسمرچوو نینجا کابای دمنگخوش گارایه و.
له و مختندا هاوسرمکی له تدینیت من و کابای لایت بدمسن و مسناپوو،
هر که شوومکی له نور بدنی کرد دستی چمبهی به هیز له سنگی دا و
گوش " نۆخهی ا و کارایه " هر که دانیت گری و ماندووبون به مم و
چاویدیو بیار بو، دمنکوت دانوستانیچ چر و پر و شالۇزى همبوو کچى
دوا دەنچام گاریوو به گری کوپرە و بندېست.

بدر لەمەی شو ھەچچ لایت دەستی بز گۈرگانی بانقلەمکى و پارچە
كارتنىكى قەدکاراى ھەرھەننا. كه له رەنگى سورى بېتە ئېنگەزبىيەكان
زانیمان تونجاي و سامى قولتار چەکەرى و پەنسقۇن دەكىشىن و نەمەي لەسەر
نۇوه سبېيەكى باكتە بەتالەكەدا بز نېچەيان نۇسیوووه كەلىك له دوکەلى
چەکەرى ھەناسیيان پېستەرا ئەمچارە بدر لەمەي دمنگخوش سەبارەت به
ناناخنى ئۇسراوەكە ھېچمان پېتلىت، دەستى كرد بە باسکەدىنى سەرداڭىكى كە
چىن نەوانەنی خۇيان داومەت پال تونجاي و سامى قولتار قولپەيان له دەميان
داپوو و بە چاک و خەراب قىسىمان نەكىپپوو. بە تاييەت ناتىك نەوان سورى
بۇنى خۇيان پاھەگەپاڭ بەمەي كە سىتىك ناجوولىن ئەگەر تارمى مەدالە
مرىبۈرۈكە فەئەنەلە دەريا. بە دەنگخەشان گۈنۈو كە شو چەند رىزەدە كە
پەلمەمەكە ئىدا و مەستابۇو ھەزى سەرمەتى تەپپۈش مانقۇرەكە بىرۇھ نەمەك
ملەلانى لەگەل نىمە يان شتى تى. نەوان بېتلىت ھەرگىز پېشىپلى نەمەيان
نەكىپپوو كە دەكەونە بدر تەۋىزىكى وەها تىنساك كە لە ئەنچامى رەت بونى

گەمپىيە تۈنچىيەكىدا پوپىدا. سەرمەتا تۈنچىي زۇو بەرگرى لە خۇى كىرىبو
لەسەر ئۇ كاره ئاپقا و نا ئېنسانىيە ئۇ بە كاپىرىي خىخاو ئەنچاس دابو.
ھەرچەمە تۈپەپۇنى خۇى ئىشان دابوو لە ھەممەر ھەموو ئەۋانىي ھەستابۇن
بە لىدان و قۇوتانىي تۈنچىي سۈزىدى خۇايىپۇ ئەگەر بە كيغانى خۇقۇسى تىواو
بېت ھەرگىن بېكەندەدات ئۇ كەسانە بېڭەنە شەشكەپى. بەلام ئەوهى جىڭىز
ئالۇنى يۇو بېت ئۇ، نە ئاسىنەوهى رۇوچى كەسمەكان بۇو لە تارىكايى. سامى
قورتار لەو ئىوانە لەلاپەك پاشتى تۈنچىي دەگرت و لەلاپەكى دېكەش دەلنەوابىن
دەنكىخىشى دابووجە كە ئۇوان ھەولەمدەن زۇو ماتقۇرەكە چاڭ بېكىنەوە. پىشى
گۇتىپۇ ئۇمۇش ھەمووى لەپەر خانىرى ئۇ قورشانىيە كە ئۇ لە سەر تارمىنى
مەندا لە خىخاۋەكىدا خۇپىندىبۇرى. بەلام سامى قورتار خۇشى بېڭىشىنى ھەمووى
نەركىرىبو كە دەنكىخىشەر لە ئۇرۇ بەلەمەكىدا جازىكتەر قورشان لەسەر

تەرىجىخى بىكە ئۇرۇ بە سۈزىتەر ئۇ جارەمى نەخۇپىتتەن.
ئۇوان دەنكىخىشان بە لېستىك بەندەمە ئازىبىوووجە لىي ئىمە و بېيان
گۇتىپۇ كە جوولە ئاكەن ئەگەر تەواوىي بەندەمەكان چىبىچىن نەركىن. دەنكىخىش
گۇتنى لەو كاتىدا باواي قەلمۇن و كاغەزىيان لېكىرىبوو، ئۇمۇش بە بېكەنەوهە
گۇتىپۇي كە نېبەتى. بەدە تۈنچىي كە بېشىت دەمى وەك لوولىنى تەھەنگ حازز
كىرىبوو يەكسەر ھەلچىپۇو و دەستى كىرىبوو بە هات و ھاوار و چۈزىن دان. بە
سامى قورتارىي گۇتىپۇ كە بە دەنكىخىش بلىت چۆن بىن قەلمۇن ھاتقۇتە گلەتكۈز.
سامى قورتارىش بېكەنەوهى جوپىنەكائىي تۈنچىي و مرگىتىنە سەر كۈرىدى تەنەنە
نەموسى بە دەنكىخىش راگىياندۇبو كە دەبىت زۇو بەندەمەكان جىن بېجىن بېكەن.
سامى قورتار ئۇرۇ دەلىلەمىسى تەلە تۈنچىي سەھى كىرىبوو و لە ترسى ئۇمۇسى
نەموك بەرگەيىان ھەلبۇمەنەتتەوە يەك لە سەھى ئاخىش و جونچەكائىي تۈنچىي
نەركىرىبوو بە كۈرىدى. تۈنچىي لە بەرامبەر دەنكىخىشدا و اېزىپۇو كە ئۇ
قۇپىتائىنى دەولەتى عۆسمانى يە و دەرياي سېي ئاۋەزىست و ئۇ جىن بېجىن بېكەن.
دەۋربىيان داوه ھەمووى مۇنكى ئۇن. بېرىيە لە كاتى كەپانەوهى دەنكىخىشدا بە

غورنکی زۆرمۇھەستابۇوه سەر بىن و ھاوارى كىرىپۇو، بىڭەمۇھى ئىزىكى، بىن
ئۇ كەسانەن دايىتىت كە لايەتكۈرى ئۇ بۇن و ئەلاقىپ لەنى دانىيەتلىرىن.
من جۇدا لە كاپىراي لايىت بەدەست لەكەل كۈچ گىرتم لەھەر وشىھەكىن دەمى
دەنگىزشەنار و مەك لەكەدانو و پېسىمان بىن بىرۇست نەبۈر، دۈنیام لە
چارەھى ئۇ بەلەمە دەپىتى كە كەوتۈۋەمە ئاۋى، مەسەت دەكىد كە دواپۇزى
دۇنبا بە لەتىڭىر گىرتى بەلەمەكەي ئىچە پەپەوەستە، لەپەر خۆمەوە بە خۆم
نەگۇت " دەشاد ئەبى، دەلىت قەدرەتكى تىزى و مەك پېچەمەرىك خىستقەتە ئۇزى
ئۇ بەلەمە تا بەرگىزى لەو كەسانەن بېكىتى كە كەسىان ئىبىغا "

من لەو خەپىلەنە دابۇرۇ كە دەنگىزشە دەستى كەد بە خۇپىدىنەمۇھى ئۇ
خالانى كە بەرمى ئەپەر پېپەن داگەپەنابۇرۇ.

۱- دەپىت بە زۇزۇتىرىن كات تەرىمى نەنالە خەكاوەكە فىرى بىرىتىنە دەرىيا.
۲- جەكە لە ھاوسىرى ئۇ بىرايە دەنگىزشەي ھانقۇتە لامان، دايىتى نەنالە
خەكاوەكە و ئۇ بىنە كە ئاۋوسمە، دەپىت هەر چوار ئافرەتەكەي تى پېتۈرىرىن
بىز لای ئىپەمە.

۳- دەپىت كاپىراي لايىت بەدەست لايىتەكىي بەدانە دەستى ئىچە تا چېتىر
لەمەدۇدا ئازاۋە لە ئۇزى بەلەمەكەمان نەتىجەوە.

۴- دەپىت ئۇزى بەلەمەكە خاۋىن بىكەنەوە.
۵- ئۇ كۆپەي ئاۋى دەشاد ئەبى يە و خۇى كىرىوو بە كەلەشىرى ئاۋ
ۋىنان، دەپىت بە كەلەپەك - سەددۇلار - سزا بىرىتى.

۶- ئۇ كەسانەن دەستىان ھەبۈرە لە ھېزىش كىرىنە سەر قوبىتان دەپىت
خۇپىان ئاشىكرا بېكىن ناواي ئەپۈرۈن بېكىن.

۷- ئۇ بېپارانە ئەتكەر لە ماوەمەكى كورتىدا جىپەجىن ئەتكىرىن ئىچە
ناچارەمەن بە زۇر بىبانسەپەتلىن و ئەپىسراۋاتېش سزا بەدىن.
من و كاپىراي لايىت بەدەست سەرمان سۈپىما كاتىك كۈيمان لەو بېپارە
ئاپەوا و بېمانايانە گىت. گەپىشان لە دەنگىزش كەد بە كەكارەتلىنى
فانىلە شارەتكىرە سېبىيەكەي و مەك ئاڭ ئەوانى بەئاڭاھىنداو تا شەپىچىمان لەكەل

بکن که بیشتر پیشکی سیاسی لژمهیت. دنگنخش هیچ ولامیکی گاهی به کار نمایند و نهادهای و نهضتی هاوسهارمهی گرت و پیکسر هردووکیان بدرجه لای که بکان چون.

پاش تزیکی نیو سعات دوازی ثانوی لەگەل کاپرای لایت بدمست وک بیدیکی خالاکەنمان خویندنهود و قسممان له سارکەن، بولیامان دا بچین لەگەل هەموو شو کاسانی لە بەرەکی نۆمەدا بون قسە بکەن. تا لمسەر پەک هەلۋېست پىکەوين لە بەرامبەر شو هەموو زۆلمەی لەلابىن تونجاي و دەستكەنلىقان دەكى.

بەکام جار نىڭچە چۈرىن بۇ لای شو دوو كۈچىجى كە لە رۆزى تەۋۇمىن گەمبىئە توپسىپەكە كۈوتۈنە ئىۋى ئاو و لەگەل خۇنىباڭدا ئواش بولۇپان دوو مەنداش ئۆزەكە درېپىدىن. بىلام، ئەفسوسىن يەكىكىان بەرمۇدووپىن، كەپيشتىنە لايغان هەردووکىيان بەتايىك دانىشتۇن و ئەسپ بۆكەنى تەرمەكە دەم و لوپۇ ئۆزۈن بە پاپقى ئۆزۈپشىپپو، بۇيە كاڭىك و ئلاس ئىمەيان دەندايدە دەنگىيان منگە منگىكى ئۆتكۈنۈپ و لە دەنگە مەلەپىنان كەپىشى دوور مەچىو كە ئىستەم بىت ئاخاوتى بىرىپت بە وشە. دەنگوت هەردووکىيان دوو پارووپى وھ جۆزىك گۇرمەيان لە زار دابۇو كە ئەڭىر بە سعات لە دىارىيان بومستايابىن لە جۈرىن و ئاواكىدىنما ئەروتايە. كاتچىش بە ياخىرى ئەوان بۆكەنە چۈپپەن لاي دەنگنخش و هاوسىر و كچەكەن، بىتىپمان ئەوان بە راستى پارووپى گۇرمەيان لە زار دا بىو و بە پەلە خەرىكى جوپىيان بون. دىاربۇو دەنگنخش كەمەكى ئان و خۇراكى لە بەرمى خواروو ھىنتاپو. بۇيە دەر كە ئەمە كەپيشتىن ويسىستان بە پەلە خۇپان خەكىنەود وەك ئەمە ئاۋانىكى گۇرمەيان كەپىدىت. من و كاپران لایت بە نەستەمانپېتىت دەنگنخش هەست بە هېچ شورەزارپىكىكەن، پەمان زۇر ئاسابىي بىو بۇ خۇزانەكەن خۇراكى لە ئەوان وەرگەرتىپت. بىلام بە مەرجىك پېشى ئۆتكە بەرئەدات ئەڭىر تونجاي و سامى قورتار ويسىستان بە زۇر غەنر لە ئۇنەن جەرگ سوقۇناوەكە بکن و مەنلە مەردووەكە لىن فېرى بەدەنە دەرپىا. كە داوانان لە دەنگنخش كەر بۇ ئەمە لە

سر حفظ بهنده سپهان و نارمواکه دانیشتنی گشتن و به پله سازبدین، ثاو بین سب و دوو، بیلکومه پارووکمه دهس ثاوا بکات یهکسر هستایه سر پیو و خنی و هاوسر و کوهکهی دواهی نیمهکوتون.

کاتیک له زندگان نزیک بورینهاده بینهان دایکه مذداله نشکاوکه خاریک بورو له پهناهیک شویتیکی برق مذداله مردووهکه دمکردهوه که بیلکه نهی کدویشی به راندیهیک هراسان کردیوو، بیلکه نهودنده پیتخف و پهروز و پاتالله که هایپوو لمکل خزی بریدیون همدا تارمههکهی پیتاپیتخت. ثاو دایکه به میرهباندیکن بیوندهه نووشتابووه سر دارمن مذدالهکهی و دووی جبووک و پهناهی لمسر یهک ماج هدکه، وک نهومی ثاو شوینهای که نهی ای نادهنه کزپیکی نهبههی بیت و جاریکی تر نهینهندوه، نن و کابرای لايت و دوو کسکهکی مذدالهکانهان له ثاو درهیتنا، لمکل دمغخوش و خزانهکهی وستایهوون همدا ژنهکه شم کاره پر له کسسر و خم و پهوارمههی تمواو کرد، به هیشاشی پیمان گوت که لمکه لمان بیت تا بچینه لای ژنهکانی دیکهش تا کوبونهومهکی به پله بکاین. که ایپری داهمهه لای نیمه رووی کسیکی لخینهشنوو که تازه له سفاری مرگ که پاپوویتکه دهیروی یهک چاوکانی نیمهی دمکد وک نهومی نیمهی نیشتر ناسیبیت بدلام باش مرگی مذدالهکهی توائایی ناسیبیههی نیمهی به تداوی له دست ایپت. پاش ماومیهک وستان له ناکار وک نهومی به لامکیکی ویل بیت و شهوقنی له چاوی نیمهوه بیبیت دهستن مذداله زیندومهکهی گرت و دواهی نیمه کوت. که هموموان پیکمهوه گایپشنیه لای ژنهکانی دیکه بینهان ژنه ناوسسهکه له ناهماسته هموموان دانیشتوو وک نهومی نشکان فن بکات بان و اهریکی گیوانهومی حکایهاتک بیت له چهشت جل کاری، لمکل دیدیکردن و سازندهانی نیمه ثاو شیوه بازندههی که ژنهکان پنهان دانیشتبون و دهوریان له ژنه ناوسسهکه دابوو، لمکل جوله و تیکلازانیان برق ثاو یهک به خواریه دمکپدرنا برق چوارگشنه، لایکنه، سیگزشه و دواهیش بورو به پارابیلههکی

هاوکیلله نابیار و ڙنه ٺاوسهڪهيان له دوروی خڙيان و مک خالجئي شلڌق پهچندين.

شو بيو کابراي لایت به دھست و مک ریزئنامهوانگئي جاسور ڀك به ڀمکي ٺو سفردانانه دھسته ٺڳ روئانگي لایتکوي، ٺڳگر ٺو ٺڊووايه من هرگئين ٺممده متواشي ٺو نامهڪيءَي له پهريمستاڌايوه شئوهي بچوئندوه. ٺو له ڪاڻي ڪڀونهومه ڪهڻا شويڻي دانيٺتنسي بُچ به ڪي ٺيمه نابار همڪد ٺلو گرديمه ڏياپار له ڀيشڪوري ٺاو ڦوالي سيناما همچو همومك رايپريڪي سڀائي پڙڪارڪه رېڪي له سار رو ٺيٺشون. ٺو هات له ٿانڀشت من هموموان هفواشى ٺو شهوده که من بُچ ڀيتن جو ٻيوومه تانڀشت. له ڏانڀشت، به همان هفواشى ٺو شهوده که من بُچ ڀيتن جو ٻيوومه تانڀشت. له همڪپري ڪڀونهومه ڪهڻا ڀكمه چار من همڪد ٻو ده ڦنه گردن که چڙن ٻارهئي ٽونجاي و سامي قورٿار ٺهڻمان پڦدڙفروڻن و ڏميائڻوپت پاري به چار ٺنوسمان ٻڪن، ٺوايي من کابراي لایت به دھست ٿئي گرد" ٺيمه ٺاپيٽ ووره هردهن، پاٿترپن ٺت همومه که همٿا سار پشٽ ڀڪن ڀڪن ٺل به ٺوان. خونک و ٻرابيئه، هڙاڻن خرابترپن ٺت له ٻارهئاراڪاڌي ٻارهئه واژه ٻونه "کابراي لایت په دھست پهريماون بيو و ڪمڪ، ٻاسي رڄه سهخته ڪاڻي ڪچڙه ڏوي گرد. پاشان ٺاوي له هموموان گرد، که ٺويٺمان به ڏاهماڻو ههڻي. ٺوايي ٺو همڪخوش هستايه سارپين بُچ ٺومهي ٻاسي سفردانه ڪي ٻكت و هر حفت خاله ڪمش به همڪپري ٻهڙن بُچ هموموان بخويٽنده. ٺڳل ٺواو ٻوپن ٺو هموريڪي رڻهن رووي ٺهڻداربورو اش ڪڀونهومه ڪهڻي به ڀيشڪوري ٺاپيار ڏادهپريڻي، من هار که سارم ٻهڙن گرديمه زاهم همومه که چ ٻاراڻي همڪپوري پڻي، ٻاراڻي که ٺيمه هرگئين پهريٽاين ٿامه نهاند پيٽ، ٻاراڻي پر ٻيٽ له ڦانتسس به ٺاپيا چوڻي شاريڪ.

ٺيمه پنڌي ٻچووکي ٺاو دهريا ٻوپن، پنڌيٽ که ڙڙر ڙڙر ٻچووک بهلام پر به ڦالؤزبيه ڪاڻي رڙهن ڦينسان، پنڌيٽ که له دوروه دھست ڏوپنواه له همومو لايدهکاهو به ٺاو دهور ٽرابيٽ، ٺاوي دهريا، ٺاوي ٻاران، ٺاوي فريٽسڪ ڪاڻي خُڙمان.

ھەرۈچەن ئۇلىنى شەو زۇقىز لە ئىڭە پىكىرىتۇن و بەخان گىرتۇرۇ،
ھەرۈچەن بەتەواوى ئاسماڭانان مەنپىروو مۇعۇد، بەلام هەتا ئۇو مەيىانىيە باران
نېبارى دەتكۆت ھەرۈچەن شەھى ئېڭىشىو بەزمەپىان بە كەسەسى ئىڭەدا
ھاتۇرۇوه و بېپارىان نادىوو باران زۇزىك دوابىخەن، لەگەل كەوتى يەكەم
تىزىك باراندا، ئەرپا ئۇمۇ رەنگە شىن و جوانە و سۈزۈنلۈچى جارانى ئەمما و
يەكسىر وەك پىددەشتىكى سوونتاشى ئىتو شەرى لېھات، بۇو بە خاڭىكى پان و
بەرىپىش رەنگ خۆلەمۇشى و تەماوى.

يەكەم دلۇپى باران كەوتىرۇوه سەر سەرى من، لەۋانىبۇو كەسەتكى تىپىش
وەك كەم ناچىنەتىكى كە يەكەم دلۇپى باراوش بەركەتتۇر، بەلام لە بەر ئەمۇدى
من يەكەم كەس بۇم كە ئەنگاچاتقۇم زىاتر پىچىموجۇ ئەمۇدى من راستىر بۇو
بېت كە يەكەم دلۇپى باران بەر من كەوتىتتى، ئان لەپەر ئەمۇدى من لە ھەمۇ
كەسەتكى زىاتر دەنگ بۇو بەپارىش ئەو بارانە، بە شەھواتى ئەو ھەرۈچە
تىپىشقانى كە لە بۇرۇمۇ رەنگىيان دەكەوتە پېش دەنگىان و لە ئانگى
شەپىتكى ئەپسەواھى دۈور دەچۈن، شەپىتكى كە ھەزارانى وەك ئىتمەي وەك رەمە
باڭىنەتى خەرپىپ پەياڭىنەتى خاڭە دۈورەمەن كەنرىتىت، ھەستى كە يەكەم
دلۇپى باران سەرى مەنى بۈزىيە تىپ كەدە تا پەيامكى بىن باد و پىم بىلتۇت واز لە
راپەراپەتى بەرمەيدەك بەپەن كە هەر لە سەرمەتەوە ئىپا و بۇو، بەرمەيدەك كە تا
ئىستىن بۇو كەسى بېتائىنى لە شەپىتكى بەتالى ئىتو ئاۋدا بیوئە قۇربانى،
بەرمەيدەك كە زۇرىپىنى كەندا ماشى ئىنى دەست و بىن سىي و بىن ئەسەلات بۇن،
دۇ رايپەر بىباوەكشى هەر واپۇن، يەكىكىان چىكى كەورىمى لايىتكى دەنسى
بۇو و ئەمۈپەكتەش كە من بۇم بىرىنچىك بە گەردىنەوە بۇو لە شۇقىنى رەنمى
گورىگىكى هار دەچۈو ئەمۇدك دەستى بەھەممەندى ئېشسان، بەرمەكمان هەر لە

سەرەتاتوھ سىمايىشكان و نۇپاش بىلە دىاربىو، لە دۇورمۇھ مۇرى بەندەختى
بە ئىچۇچاۋانىبىوهە دەخۇندايەوا

باران بە خۇپ دايدەكىد و من چاومىتى كۈپۈنەمىيەممۇۋىان بۇوم تا لە سەر
بىرالايك بىك بېكىن، پاش ئۇمۇھ كۈپۈنەمۆكەن شەشىن بېڭۈرۈمان بە ئۇمۇھ
چان جەچىپەشتىوو، ئۇمۇش لە ئەنجامى بارى نا ھەمۈوارى ئۇنە ئاوسىسىكە
لەلابىك و رىشانەوهى يەكىك لە دۇ دۇو كوبە گەنچىدى كە لەپەر بېنى بېگان
بەدرىۋايى كۈپۈنەوە پەرۈزكائىيان هەر بە دەم و لۇوتەوە بۇو.

باران لەپى دەمانىن و ھەممۇمان بېكىدە وەك چەستىھەكى بىرەنداار و بىن كىيان
كەپتۈرۈپ، دەتكۆت ئەو حەفت خالىلى كە قۇنجايى و سامىنى قورىتار بە سەر
ئۆمەيان سەپەنديپو حەفت ئۆتكەن ئەققۇرى تىپپۇن و ھەۋاش ھەۋاش لە¹
چەستىھى سوورەنگىراو و دەپمان دەمچۈنە خوار، لەگەل بىرۈچ خاباڭدىن باران
و ئوقۇرت بۇشەوهى كاتىيەنگىراو بې جەپەنچى كەنەن خالى ئامەواكائى بەرمى
خوارىوو، شەلەزان بە رۇپى ھەممۇمانەوە دىار بۇو، من راق لە خۆم بۇو كە
لەپەر ئەلۋارى بارەكە ئەمەنەتىۋانى بېلەنلىقى ئۆتكەن داپېزىم و كۆتلىپى بىن دە
دەسەلاتى ئازەواي ئەو دۇو قاچاچىچىيە تۈرك و كورىدە، ئەو دۇو مەۋەنەن و
دەندىمە.

من و كاپراى لایت بە دەست وەك دۇو راپەر ئاسىراپۇپۇن بەلام ئۇمۇھ ئۆتكە
لەو شەپە دەماندۇقىاند تەنەن سەر دۆلارى ئەمرىكى و لايتكىن سەن پاتىرى چىنى
بۇو، بېزىيە ھەرگىن ئەماندەمۆپىست قىشار بىخەنە سەر ئەۋانى تر كە لەپەنامەر
لەجەللىنەوهى قورسەتىن خالىمکان دا بۇن، موازىدە ئۇمۇقى بۇو بىرسىتى و
دەپرەۋىن و ترس ئەتكى بە ھەممۇمانەنچىپۇو، كەھى ھېشىتا لە تاۋوتى
كەنەن دەرىئەنچامى خالىمکان بېپۇپۇپۇن، لەو كاتىدا ئۇنە ئاوسىسىكە لەگەل
گەرمە كەھى ھەرورە تىپەشقە زېپەمەكى لىدا كە ھەممۇمانى راچەللاند، من
ئەمەن ئەنمەن ئەو ئۇنە بە ج عالقىڭ خۆى و زەك ئۆز مانگىكەكى خەستىپوھ ئۇمۇ
بەلەمەكە ئۆتكەمە، وەك ئۇمۇھى من زائى بۇوم شۇمەكەكى بېز پارەپەيدەكىن لە
ئەستەنپىل ماپۇوە، ئۇمۇش پاش ئەلۋىش بونيان لە ئەنجامى سالىك

ماشوه به دیار دۆسییەکەيان لە بى ئانلى ئەنەنەرا، رېزىك ئەو لە ئالۇمۇدىيى دا
و لىسرە زىنەتلىرىنى قاچاڭچىيە دلپق و ساختچى و ئازىپەكانى ئىستەنلىقل
ئاجار دەپتە ئەتكىي بەمچۈرە پەوانى ئەو رىكە تىرساڭىي هات و ئەھات
بىكالا، ئەوان بىلەن گۈتفۈو ماوسىرەكەنەن هەر كە دەرىازبىرو و لە سەر خاكى
و ئەتكىي ئەمۇرۇپى ئەنالى بىو ئەوا پەكسەر رەگەزىنامەن پىلەمن و ئەوسا ئەو
دەتوانىت تۆ وەك گوللە پادېكىشىتى.

لەلايەكى ترمۇھ ئەو ئەنە شاۋوسمەھر لە چىركەي بېرىن كەوتىمان تا ئەو
رېزىك بەسەر مەندا بىلەنەر مەد بې بەختى خۇى و كۈپەكەن ئاو سىكىرىپا.
تا ئىچىدە لە بىيارىان دواتر دەكمۇتىن باران بە خۇپۇر دەمبارى دەتكۆت
ئاسسان بە سەر بەلەمەكە ئۆزىمۇھ كۈش ئىپپىوو، من پەكسەر ھاوارىتىم كىردى و
كۈتم "خوشكىنە، بىأپىنە ج بىيارىك بىدەنەن"
مايىن ئەنالا مەزووەكە بەكەم كەس بىو كە هاتە وەلەم و كۈتنى "بىر، ئەڭەر
بەسەر تەرىمى مەندا بازىدەن ئەوسا دەتوانىن پۇلە شىرىپەكەم فېرى بىدەنە ئاو
ئاوا"

ئەنە شاۋوسمەھر كە لە پەنايىك، دانىشىتۇو بە پىشىنى چەند فەرىتىكىك، لە¹
دۇورىمۇ بە ئىشارت پايكىيەن كە قەدىرى خۇى داۋەتە دەست خۇدا و ئازانىت
ج بېلىتى.

ئەتكىي كە شاۋىنەكە خۇى دابۇو بە من و لەگەل ئەنە تەنھىا و سەلتەكان
پېكەو كۈتىبان ئىچىدەن ئەنگىزىز رى ئادەن ئەو دوو گۈرگە وامان پېكەن،
بۇو كۈپە گەڭچەكە كە سەرەزى بارىن و كەم بونۇمۇ بېزگەنى
تەرمەكە پەرەكالىيان ھېشىتە هەر بە دەم و لووتكە بىو كەنلىك وەلەم ئەنەن
وەها بايدۇو "بىخۇروا كەڭكەن ئەنە ئۇمۇ لىسرە من كەرىمان خۇتان بىرا
كۈرە بىنَا"

لە ئوابى ئەمۇرۇپان كاپىراى لایت بەدەست و دەتكەنخېش پېكەو بېشىپارىان
كىردى كە ئىچىدە بە ئۇمۇساويىكى دەرم و ئېرەنە وەلەم ئەوان بىدەنەوە، ئىنچىا

ئۇوان هەرجى لە دەستىيان دېت با بېكەن. ھەرسىكمان نانىشىن و دەستىمان كرد
بە تۈۋىسىندو و دەلام نانەمۇيى حەفت خالىمكى ئۇوان.

۱- دەتۋاڭىن بەلەمكە و مەك كۆل پاڭ بېكىتىمۇ.

۲- دەلمەن ئامادەمە سەددىقىلاركە بىدات بە مەرجىيە ئۇوان چىتىر بەرىپاسىت
نەخەنە پەر پېكىرىنى بەلەمكە.

۳- ئامادەن لايتكە بىدىن بە ئۇوه بە مەرجىيە بىز كارى پېتىپسىتى
ھامۇوان بەكارىپيت.

۴- كەس لە ئۆيمە دەستى لە سزا ئانى تونجىي ئىمبۇد كاتىك ئاوانى
كۈشتى كىسىكى بېكۈنامى ئەنچامادى.

۵- سامى قورتار دەپىت بە يەك چاوجەفتار لەگەل كىسىكەنلى ئۇو بەلەمكە
بىكەت، ئۆيمە بارمەكى ئۆزمان داوه بۆ ئومۇم بىلەكتىپتەت سەر خانى بۇنان
ئۇمۇك تووشى بە كەنەسە كەنەسە ئاو تۈرىامان بىكەت و تەنھا بۆ پازىكىنى
كىانى شەپارلىقىزى تونجىي بېبەزىت.

۶- ئۇ خالانە ئابىپتۇن بە ئەنكان ئۆيمە بىرسان بېكىرۇن بەلام
چىتىچىتكەنيان كارىكى ئەستەمە و بىگە زولىمكى ئازمواشە. ئۇوان بە قۇنى
رەتىان كەردىتەوە و ئۇداش پاشىۋانى لە باي ئۇوان دەكىين.

۷- ماوه نەزىق بېكىتىمۇ بۆز پاكىرىنىمۇ و لەپەكتە كەپىشتن. ئەڭمەن ئۇوه
ھەلىپىن بە وەگى خەستتەمۇ بەلەمكە و جوولە پېكىرىنى، ئۇ گلەتكۈيەمان
بەرۇ بۈرۈمكى چاڭتىرى دەپىت.

دەنكىش لە ئۆز لېزمەدى چىرى باراندا دۇوبارە ھەستايىمۇ سەرپىن و بەرمۇ
لائى بەرەمى خواروو بەرىن كەوت. بە دەم رىڭاۋە دۇوبارە خەرىكى
بەرۈزكەندەمۇ فانىلە ئارمەڭىزە سېبىيەكەي بۇو كە ئەمچارە لەپەر تەپبۈش بە
بىان ئەدەنەكايىھە و مەرگىز لە ئائى ئاشتى ئەدەجۇو. دەنكىش لەو
دەيمەنەيدا لە ئۇي ئەم و باران زىيات لە ئانەواكى سەرلىشىۋا و دەجۇو، كە
لە ئۇوان دوو لایەنى بە شەپە ئاڭقۇ بارچە ھەۋىپىك بە دەستىپەوە بىدات و
شۈزۈنۈك شەك ئەبات تا بۆز مەنالىكى لە بىرسا مەردوو كوللۇمەك بروست بىكەت.

دهنگخیش شهنجاره المجاران کەمتری پەچوو، کە گپارایمه له رووی دیار بوو کە پىشەچۈنتى بە دەست ھېناتىپتە هەرچەندە دیار بوو بەرمى تۈنچىلە نۇر زەبىرى باراندا وەك خاڭىچى سەر رەق لە ھەندىتكە شۇقۇنى خالەكەندا ئەرمەجان ئۇاندىبىو. سېبارەت بە تەرىپى مەنداڭەكە گۇنۇغۇن ئەمەنلا لېڭىزىنەوە باران كارىيان بدو كېشىدە ئىپە، بەلام ئەڭەر جاڭىچى تۇر بۇوەمە سامال ئەوان دىن بە ئۆزەكى مەنداڭەكە فەرچى دەمدەنە ئاو دەرىپا. كەچى دەربارەدى ئەنەلەتكان ئەوان سوورپۇن لە سەر داواكائىنان و ئەمچارە ھەپىشەشيان كىرىبىو.

لەپەر ڭۇمۇمى درەنگاشى شەبو بۇو، ئە ئېمە و ئە دەنگخیش قواناڭى ڭۇمۇمان ئەمامبىو زىيات باس لەم مەملەتىيە بېدانايە و شەپە بە ئۆز سېپىتزاوە بېكىن. هەر ھەممۇغان حەزمان لە خەوچى قۇول بۇو. لەو كاتىدا ۋەنگان لە ئەمولادە كىش و ماتى و شەپە خەشىپان دەھات دەنگوت خەرپىش ئۇزىتىپەكى نۇر گەورەن كە تەنھى تابىت بىت بە دۇنيا ئەوان. كاپرايى لايىت بە دەست وەك خۇويكى كە لمەگەل ماقنى بې ئۇر بەلەمەكە فەرى بىرۇ ئەملىكىنى شەۋاچى لايىتكەكى لمەگەل ھاتىن خەشىپى هەر دەنگىك. ئەو شەپە لە كاتىكدا من و ئەو دەنگخیش و دۇو گەنچەكەي لەپەر بېن پەپۆزىيان بە دەم و لووچىانەو ئابۇو زۆرى ئەمامبىو پەرتەن لېتكەين و قىسەكائىمان بېر رۆزى ئوابىي دوابىخىن. كەچى لەو كاتىدا بۇو و يەكسەر بېڭەتەمە بېرىپەتاشوو و ھۆشىلارى خۇزى بىت، شەۋاچى لايىتكەكى رەوانەي لانى ۋەنگان كىر. لمەگەل شەپەقى لايىتكەكە هەر حەفت ئۇن لە زېرىميان نا وەك ڭۇمۇمى حەفت بالىندىمى تۈرىم بىن كە تازە بىرسەكەمكى ئاو با و بېرلان مەنەنگاشى دېڭ داين. ئەم زۇو لايىتكەكى خامقۇش كىر، بەلام ئۇمۇمى بېتىيان ھەم لەزەتىكى لە بېرىكراوى ھېناتىپە ياد، ھەم لە بەرامبەر دەنگخىشىش تۈوشى شەرمەزارپىكى كەورەمى كېيىن. لە ئۆز شەۋاچى لايىتكە يەكەمچار كۆمەلە قاچىكمان بېتىن كە دیار بۇو لە تەمنىشت يەك و سىستا بۇن و بە شىۋەيەكى بازىنەپىن دەرىيان لە يەكىن داپۇو كە لە ئاواچىمىسىان دانىشىتىو. لە بېشىماپى ئىوان قاجى ئەنە و مەستاۋەكان لايى راستىمى سەتىكى سېپى

وک بەفر دیار بیو لهگەل هیلی تاریکاپی نەو کەلاتەنی کە به ھۆزى نۇوشتەنەوە و بەپەتكەمۇنۇساتى ران و قاچى سېنى و گۈشتنى ئىنەكە بىرۇست بیوو. ئىچە ئەمامازانى نەو ئىنە كامەيان بیو بەلام لەبەر ئەمۇسى دەنگۇش ئالە بىداوى بە ئىش خۇ ئۆزە بیو، كابىراي لایت بە دەست زۇو داواي ئېبورۇنى لە نەو كەد كە نەو كاره بىر لە شەرمىنى شىڭىن بە ئەتقاسىت نەبووه. باشمان من و دوو گەنچەكەش داواي ئېبورۇشان لېكىد، نەو بە دەلۋاراۋىپەكىنى زۇرمۇھە ئەمۇسى ئۆزەمى قىول كەد، بەلام لەبەر اپەر كابىراي لایت كەمىك قىلىس و لالۇوت بیو و پېرى گۈت "كاكە گەن، ئۆز مار و بەرت داوجەت پەر شەرقى كەچە لايىتكەت. زانىمان بىن كەست لە خىكان بىزكار كەدووه بەلام ناشىپىت بە جۇرە سوارى سەر مەمان بېتىأ

كابىراي لایت بە دەست بەو قاسانەي دەنگۇش لە ئاواوه بىرېندار بیوو، يەكسىر بېئەمۇمىي مەچ بېلىت لە ئۆزە بورىكەمۇتەوە و خۆزى لە ئۆز تارىكايى شەمدا ون كەد.

من بە دەنگۇش ئەنگۇش كەت كە كابىراي لایت بە دەست كەسلىكى زۇر نەجىب و گارانە هەرگىز بە چاۋىكى خواب ئاواۋانىتە نەو ئىنانەي وەك خوشكمان. كاتىكە دەستىت كەد دەنگۇش بە گۆيى دل كۆيىن لىدەگىرىت من لە قىسەكەمان باردىمۇم بۇوم "كاكە، ئەمۇسى ئۆزە ئىستىتا دەبىتى لەنچى بىرسىن نەو دوو گورگە چلىقسەي ئەپېرىن كە داواي ئىنە سەلتەكەن دەكەن! بېزىهە ئەمۇسى پۇيىسەتە لەسەر تۆز كەوا بېچىتە لاي ھاوسەرەكتە تا بە ئىنەكەن بېلىت بەرىدىك لەسەر ئام روووداوه بچووکە بەپەتىن كەورى ئەكەن، چۈنكە تۈنچىي و سامى قورتار لە بىانۇرۇكى و دەڭەرىن تا بەرمەكى ئۆزە مەلۇمەتتەنەو " بەللى، تۈنچىي لە خۇبىي دەۋىست دەزىزىك بەكتابە ئۆز نەو بەگەرتەي ئۆزە تا كۈلىن دلى خۆزى لەو كەسانە دەرىبەكتە كە سەرى ئەويان لە جووار جىڭاۋە ئەكەنديوو.

كاتىكە لە سەر داواي من دەنگۇش بەرەو لاي ئىنەكەن جۇو ئەوان دەمىك بۇو تەواو بىون و جۇو بۇندەو شۇقىنەكائى خەپىان. باش ئەمۇسى يەك لە داواي پەك بېيون بە شاپەدى ئەمېزى، سكچون، رېشانەوە، و پەپقۇڭ كەپىنى يەكتە.

نۇوەش لە ئىتىپەلەمەكىن سەرلىشىۋاوى دەريا و تارىكاي شەو، بەلام ئىزىك لە چاۋاتى چلىقىش ئەو جۆزە بىۋاڭە كە لەگەل نەركە و ئىن وەك گۈرىنى ھار دادانەكانىيان دەسون و ھەرگىز قىز ئابىن بەر لە گىستەن و ئەزىزەت ئانى ئىن، ماج بىدەنە دەست شەنى با و دۇنياپەكى بىر لە خەشىۋىسىتى و دۈر لە تىرس و ئۆقىن بېز خۇچىان و ھاۋۇپىنەكانىيان دەپىن دىكان. من بەو خەپالانەم و اەندەزىنى ئەو بەلەمەي كە ئىپىدا گىرمان خوارىبىرۇ نەونەپەكى بىجووكى ئەو دۇنياپەي بۇو كە ئىنەمەي بە تەواوى فەرامىش و پىش ئەنچى خىشپىرو.

ئىمە ئەو شەمە دەبۈۋاپە بېرىزىك بەدىن كە چ ھەلۋىسىتىك و مرىگىرىن لە بەرامبەر زۇزىدارى قۇنجاي و سامى قورتاردا. بەلام قىزە و ھۇپى ئەنەكان لەو كاتىمى شەوقى لایتەكەپان بەركەوت و ئەو دەلسازىپەپى لە ئىوان كاپرايى لايىت بەدەست و دەنكىنچىش پەپەيدا رەزكەپان ئىنەمەي بە چارىك دەۋاختى. من و بۇ گەنچەكە تا زەنگ لە چاۋەپۋاش كاپرايى لايىت بە دەست و دەنگ خۇچىش و ئەنەكان دابۇۋىن كەچى كىسيان ئەھان. بېز ئىمە گىنگىزلىن شەت ئەو بۇو تۇنجاي و سامى قورتار وازىيان لە شەپەر قۇرقۇشنى ھېنابۇو بە دايىكى مەنالە خەڭاۋەكە و داواي فېچ ئانى تەرمى مەنالەكەپان نەددەكىر. بەلام لە لايەكى دېكەوە سوروبۇن لە سەر داواكىنى ئەنەكان.

من چاۋەكەن كۈپىر بېبۇن بېز خۇ بەلام نەمدەۋىسەت بېخۇم بەر لەوەي چارەمەك لەو سارىپە ئەڭكەم كە كۈپىرۇ ئىتىپەن بەرەكەي ئىنەمەو. يەكم جار چۈرمەن لە كاپرايى لايىت بە دەست بىگىرەن، بەلام لەو تارىكە ئەنگىزىچەوامى دىن بەلەم و دەريا ھەرجى ئەن دەمپۈاپت دواپى بە ئاساسنى بېت نەمدەنلىزىاپە. بېزىپە بىن ھىوا ماپىوومەوە لە گەپان بە دواپى كاپرايى لايىت بە دەست و ناجار چۈرۈپەم بەتەنلا لە پەنەپەك بەرامبەر شەپېزەلەكەپان دەريا و سەنابۇوم. بېزىلەنم دەنگى بۇو بالى ئۆلۈمەنلەن كە ئەو ھەرگاپە چۈرۈك بېكەمەوە كە بە ھەستەن و گۈزۈپەنەمەرەكەپان مەل رامگەنلىقۇو، لە بەرامبەر باي سارادى دەرياوە چېت خۆم بېز نەگىرما دەستى بېز ئازىزەپەي پانلىقلە كاپىز شەپەنەكەپان بەرم بىر. زۆر بە پەلە كەنەمەوە و ملى ئامىزە پاكىزە و مى

ئەندىوهەكى خۆم گۈت و وەك سەزىرىمەكىن خەوتۇر لە ئۇيىتە گۈرمەكەپدا دەرمەپىتا و خىستە بىر با، دەستم كىد بە مۇز كىن دەتكۆت ئاوى سەد سال لە ئىتو مېزلىداشە و بىنى ئايىت. لە تارىكابى شەمۇدا ئەۋەنە بۇو زۇر سەرچىچ پاكىش بېت بېر كەسىك ئەڭكار لە تەنپىشىتەر سەپىرى مەنى كەدىباي، بىنېنى ئەو كەۋانە يە ئۇيىتە بارىكە بۇو كە وەك مووشىك، رەوانەنە ئاوا دەرىيام دەگۈر.

{خۇدايە} ئۇ مەدالله لە باوهىشى دەرىياوه بىن دايك دېتە ئىيان}

لەكەل گۈنكى ئىيان نۇزمى زەن ئاۋىسەكە دەھاتەن گۈچ وەك ئەمەسى سەدى
ۋانى كۆسيكى دورۇ بېت و لە قۇولايى دەرىياوه جىپماپىت. ئۇ دەتكە زۇر سەپر
بۇ دەمەك لە گۈپە ئىنلىك يېكەس دەجۇو كە لە تاۋ ئازارى گىياتى بىر بە
ەنزاۋىي بىنۇزىتەتەو، دەمەكى تر دەمۇر بە ھاوار و ئالە كۆسيك كە لە
زىيکىدۇ من ئاشىپەت و داوم ئىكەن دەست فەريانىمىسى بۇ درېزىكەم. من زەن
ئاۋىسەكم ئەدىپىنى بەلام ئەمۇم دەپىشى كە ئۇ لە گەشت لاز وەك
برىندارىكى بىرین قولۇ بە ئىناش پەرۇش و شۇقاو دەور تراپۇو. ئۇ زۇن دەجۇو
و ئۇم ئىن دەھات بېلەمەسى بېلەن وەك بۇقۇن شەپۇيان بەسەر بېت كاتىك لە تا
ئاكاپىياندا لە ئەدىپىكىي بەچىغانى ئىوان ئاقچەكائىان سەت و راش ئىنلىك
بىدەمەكوت كە لە بەفار گەللىك سېيتىرىپۇ. من شەمۇي پېڭىتىن لە ئاخى ئەلمۇو
ھەست بە شەرمەزارى كەد لە بەرامبەر مەتكۈشىدا مەركەنە سەداسىد لەم
رۇن بۇ ئۇم ئۇنى سەتى رووتى كەوتە زېر شەۋاڭ كاپراي لایت بەدەست و
چاۋى ئۆتەم ھاوسىرى ئۇ دەپىپۇ. بەلام لەپەر بونى ھاوسىر و كەچە دوازىدە
سالىپەكى لە تاۋ زەن كاڭدا و سەرنىچى ئېڭىش بونى دېمەنەكە بېز ئۆتە، ئۇ لە
ئاكاو ھەلەمەت و وامزانتىت دۇنبا بە سەرى ئەپەن دەپەنخاوه و ئابروو
ئەزىزى ئەزىزىشى چوو، بېزىيە پەكسەر خىزى لە كاپراي لایت بە دەست قەلىن
و توپۇرە دەكتەن وە ئەمەنەن ئەمابۇ دەست ھەلەپىت و بە سەت لېيدىت.

دەتكى زەن ئاۋىسەكە ئاواه ئاواه وەك نۇزمى كەرپۈشىكىي بىرىندار دۇوبارە
دەھاتەتەو گۈچ و دواپىش لە ئاكاو بېدەتكى مەھى دەدا بە دەتكىكى تر كە لە
ئۇ قۇولايى نەستىدا دەھاتەتەو ئۇ كۆپەكائىن، دەتكوت دەتكى كۆسيكى
ئاسپارە و لە دۇورىمە بانڭىم دەكتەن و فەريانىمىسى لەم بەۋىت. من ئەمەن ئۆتە
ئۇ دەتكە سەرچاوهەكى لە كۆپە بۇو، ئۇ كەسە كى بۇو كە لە قۇولايەكى
ئازاراومۇ بانڭى دەكىردىم تا دېگەن بە ھانى. من لە ئىوان شەپەلەكائى ئۇ

دوو دەنگە تەریب بە پەكتەن و نەپراوەپەی ئىۋۇ گۈچىيەكائىم، خەوالوو بۇوم و لە كۆسىكىن سەرپىزى سېرات دەجۈرمەن كە ئاشارەزە بېت لە ھەنەرى لەتكەرگەتن، يان لە پاللادىڭى سېرىك كە هەرگىن ئەيتا ئەپپەت بە ئازامى بە سەر گۈرسىك دا بېاسە بېكتەن كە لە ئۇزىغۇمىي مۇنۇن و ئىزىن دوو بىرای بېشىن كەكتەن و ئەسەر بىردىنەوەئى گرمۇي ئىيان لە رەمبازى و زىزىانىبازىيەكى بېكۈتەدان.

ئەنەكان لە جوولە و ھاتوجۇپىان دىيار بۇو كە چاومۇقى شىتكى ئالاسايىن بۇن، پەكتەكىان ھاوارى دەكىد ئاواي كەرم، پەكتەكى تىز دەيگۈت پەرپۇم بىز بېن، ئەوي تىداواي كۆسى ئاپاڭىنى دەكىر، پەكتەكى رايدەكىر، دووم دادەپلىت، سېيم بە پالە ھەلەستا، و چوارم ئەيدەزاشى چى بېكتەن دەتكوت ئەمۇمىي دەمەپىش دوا شانۇزگەرى دوا دەرەتتەرى ئەو جىپەنەيە كە بېك چىركە رۇنائى خىشتووە سەر ئەتكەرەكائىم و پاشان سەرى خۇي ھەتكەرتۇو و بەرەم شۇنچىنى دۇرۇر و ئابىدار چوو بۇو.

ئۇزى ئەنەنەساكە موچىرى خىشتووە لەشى ھەممۇمان، بۇ من ھەرگىز لە گۈيانىڭى ئاسايىن ئەدمەچو كە لەمەپىش كۈرم لەن بوبىت، نەمەپۈلەكائى ئەو دەنگە لە ئاو گۈچىيەكائىم وەك شۇونىنەيەكى ئاسىك دەشكەن و ورد و خاش دەبىن، لە زىزىنەنەمەيدا دوو دەنگى بۇ بەپەك دروست دەبىن، پەكتەكىان قاقاي بېكتەنەنى دەلخۇشلىرىن ئىن بۇو و دووم مېشىان قىزىمى گۈيانى دەلىپتەرين ئىن،

ئەنەكان لە جاران خىراتر دەجۈولان، غەللىك خەلب و پسە پس و خشىپە خىبىپان لە چەنچالى خەستەخانىيەكى قەرمىغان دەجۇو كە لە بەرەمەيدا من دەرگۈوانىڭى بېتاكايم لە ئەپلىنى و ئاساغىيەكائى ئىن، ئېتىشلى ئەرسى خۇرى ئەپلىلۇل لەچاوانىنى دەنە كەلتىك دەممەپىست سەرەملەيم و بە اوى ئەو دەنگە دا بېڭەرمەن كە لە بېر بېر و بېكىرى ھەمۇ دەنگەكائى بېتىش هاتۇنە ئاو گۈچىيەكائىم، ئەو دەنگە دەنگى گۈيانى ساوايەك بۇو كە لە ماپەپىش شىپى بىن كۆلتەي ئاسمان و ئاشوا تەنەن بېرىشى بۇو لە سېن كەلىق ئېشك و كۆشتى بە خۇن سور و هېچ، بەلەن ساوايەكى زۆر بچووكى گۈزىنەك لە ئۇر،

شلای شلهیکن لینچ و گارم له خوین و شاو و ثارهقه. شو بیتلەوەی چاوخانى بۆ شاو توپيايد بکاتووه كه بربىش بورو له بەلەمەكى سەر لەڭسواو و وسى ئىتو تەرىپا، بە هەموو توپانلىي و بىر بە قۇرىگى نازە كراوەيە دەزېپەراند. زەنكەيى تاۋىندەكى خىزى باپوو بە من بە پەھەن خەرىجى بربىشى تەتكىچى خۇپاتاوى دېزىل بورو كە بە ئازوراستى مەنداالەكەوە بورو، دەنگۈت سۆزسەچىچى بارىكتى دېزىلە ساواكە لەو شۇپەنى كە لېپەوە هاتىبۇو ئەپتۇانبىبۇو هەمووى بخوات، يېزىپە لەكەل خىزى بە دىبارى بۆ ماسىبەكانى ئىتو تەرىپايد ھەتىناو. زەنكە پاش پەلتى بربىشىكە دەستىكى بربىبۇو ئەۋان رانە تىل و لازىز و بېتېزىكەنان ساواكە و دواپى ئەمەمى كە ھېچ پەنكى دېكەي بچووكەر و كورتر و بارىكتى زەھاتىووه رى يەكسىر بە سازابىبەدە بە ئىنە ئاۋوسەكە و ئەوانەيە دەرۋۇپېشنى دەلتى "ئىغۇر، كۈز"

ئۇدە يەكمەن جارى زىيانم بورو كە تىيادا شايەدى شوە بە مرۆف بە ج ھەيت و ھوت و ئازار و گىپاڭىنچە سەر دۇنبا. چۈن لە لايەن شو كەسەوە كە يەكمەمن و گىنگىزىنچاڭى لەكەل دەكەت چەقلىخەزىتە لەشى كاتىڭ ئاۋوکى دەپەرىت. چۈن شو چەقلىزىدە دەستى مامان بە چۈزى ئازارى لەشى وردىلە و ساوايى شو ئۇوانى مەدن و ئىن دەنەخشىتىن. زەنكە ئاۋىنەكەي خىزى دابۇو بە من مەنداالەكى وەك بایچانلىكى مۇرى سوورپاوا لە بەر جاوان مەند كەردوو و دوو سىن شەقى ھۇواش لە پېشى دا. پاشان لە ئىتو پەنتمەمالىكى پېچا و خىستىھە سەر سىڭى شو دايىكى كە خوين وەك جۆڭكەلەي شەپىكى ئەپبەرامى دېزىخايدىن لە ئىز لەشىدا دەپەپى. يېزىپە كاتىڭ مەلۇتكەكپايان خىستە سەر سىڭى شو ھەر بە ئەندەن وەزىمى ئەمەمى تىداپۇو كە ساچىك لە رووە ورد و ناسكەكە كەپە ساواكە بېكات و پاشان چاوهەكاش بخاتوھ سەرىيەك. دۇوباوه چارەھى خىزى بخاتوھ دەست شو ئىنانى كە جەنگالى و دەنگىان لە شۇوان و سامانلىكى ساتەكائى دوابىي ھەر ئەلەپەرمەدەك دەمچوو. زەنكە ئاۋىنەكەي خىزى دابۇو بە من لە هەموو ئەنەكائى دېكە شۇواپتە دىبار بۇ كاتىڭ لە ئۇوان لېڭكە كراوەكائى ئىنە ئاۋوسەكەدا لە سەر چىچكان

دانیشتوو و هر هاواری دمکرد " خالکینه فریاکهون، ئام ئىن بەستەزمانە نازىپەلە ".

ئۇ ئىن وايدەزانى شاومانى و قەربالىنى بازارىكى لە دەمۈرىپىشىتە بە خالکينه هاوار، خالکينه هاوار بە راست و چەيدا دەپەۋاپى و ئاواي فەيرارسى دەكىد، لە ئۆوانەدا ماوسىرى دەنگىخۇش بە پەلە بې لائى شۇوەكەچى چوو بەڭلىك بىنۇرىتەن بارەمى تەۋىيدى تا ئۆوان بېرسىتەن ئەگەر كەسىكى شارەزايان ھەبىت لە بوارى پىزىشنى، ئۇمۇش سەپىر و دەكەمن نەبىرو چونكە بەلەمەكانى رېڭاي قاچاخەممو جۈزە خالکىچىان ئەپابۇر لە ئۆكتەن وزىزىمە پېگە تا دەتكىز و ئەندازىپار و شاعىر و نۇوسر و سەرتاش و دارتاش، زۇپىبەچى جارانىنىش ئام خەلکانە دەكەوتتە زېر چەپىزكى قاچاخەپىكى بىباو كۈزى و مەك توچىخاى، يان كەسىكى چەپس و مەك سامى قورتاڭ دەمۈرۈ دەپەستىيان و گالانى بە كەسىكىتى و رايپۇرىي ھەمەران دەھات.

من لە بىن ھەلۋىتىش كەسەكانى ئەمەپەر بىنۇمۇد بۇوم كە هەر لە زۇزىلە خەنكانى پىباوه بىگۈنەتكەكەوە تا سەرىداش ياكەمى دەنگىخۇش، كۈپىبەكانىياناق قولغۇردىبوو و ئامادە ئەبىون كلاۋىيان بىدەنە بەر بای ھەپەنەكانى توچىجاي و سامى قورتاڭ، بېزىه من سەدا سەد دەلتىا بۇوم كە دەنگىخۇش بە دەستى بەتال دەگەپىتەوە و كەسېكى لەمكەل خۇزى تاھىنەت بېر چارمسەر كەنلىنى داپەكە ئەزىز و بەستەزمانەتكە. ئۇ كانىسى دەنگىخۇش بە دەستى بەتال كەپايەوە، جۆڭگەلەمى خۇپىتى ئەنەكە لە زېر پېنى ئەنكەنەتكە دېكە رېچەكى بەستەپو و وەك تېرىمارىكى مال ون كەنەوە لە كۈن و كەلەپەرەكانى بىنەچىپە بەلەمەكە دەگەپە، دەنگىت ئۇ خۇپىتە لە سۈپىتىكى شابىيارى ئۇن بەلەمەكە ون دەبىت و تىك دەھىچىتە ئۇن ئاوابىدا، بۇمۇش بەلەمەكانىنى لە ئەنەمەكىكى بىرىندارى سەر ئاوابەتتە دەچۈۋاڭدە كە بە دەستى ماسېكىركەن كۆپلە كەنارىتى بۇور كۆزىراپەت، ماسېكىركەن ئۆچۈرىتى كە ئۆچۈرىتى كە ئۇمۇندەلى لەشى خۇزى بېر چەكەت لە دەپەياوە را و كەپىت و پاشان لەپەر بېتىنانى و بېتىنانى لە جىياتى ئەوهى ئۇ خۇپىتە مازنە لە دەپەياوە پەلکىش بەكتا و بېبات شارەپىكى بېن تېرىبات، بېن ئۇوارە بە

ئاخ و پەوارمەكىن زۆرمەن ئۆش داماو لە ديار شەپەلە بىمالەكانى دەريا
دانەتىپەكتە كە هىۋاش ھواڭن بە تېشكى لارى خۇر و خۇنى نەھەگەكە لە

خۈلەمىشەوە دەمۇن بە ئازىچى.
لۇ چىركە ئۈزۈرلەنەتى كە لە بەدەختىتىدا بىرۇم بە ئەماشاجى مەرىگى
ۋىتكى گەنچ كە تازە كۈرۈپەكى بە دۇنغا بەخشىبۇو، بۇ لە ھەممۇ كاتىڭ پەز
خۇزىگەكى ئەدۇم دەخواست كە لە جيائى زانسى ئەندازە زانسى بىزىشىم
خۇقىدىبا، بىتىغىبا، خۇيىتىك پايدىم كە ھەر دەم مۇئىەتى ئىيانەوە بە دۇنغا
دەبەشىتىت. خۇيىتىك كە گامىك كەن و خوانترە لە خۇنىن بىلەي ئەم
پىباوانى كە لە شەپەر ئەپەرەكەن ئەندا بە شەپەر و كوللە و خەبەرە لە زەمەنە
چىاجىجا كاندا دەكىزىن، خۇزىگەم دەخواست هېزىتكى سىحرارويم ھەبۈوابى و
چۈگۈلى خۇيىتىك چىك كەربابا كە لە جىستى ئېتكى تازە ئىك دەكتا،
خۇيىتىك كە ھەر ئازىچى بارتەقاي ھەزىزان گالقۇن لە خۇنىن تو پىباوانى كە
شەرقانىان لە سەھەپەكەوە دەگۈزىلەوە بې سەھەپەكى تر.

خۇنىنى ئېنكە بەرە بەرە دەوستا و ھاۋاكاتىش ئاسمان و دەريا رەنگە سور و
ئارىچىپەكەيان لە ھەست امدا، چاومەكانىشى لمگەل ئاواپۇنى شەۋاتى دوا
ئەستىتىمى ئاسمان ھىۋاش ھىۋاش دەكەوت و دەتكوت چارەي بە ئەستىتىمى
گۈچ دەپەپو كە وەك موڭناناتىسىكى كەورە ئەوي بە دواپىن خۇرى بىز دوور
پەملەكىش دەكەد، ئەو ئەستىتىمى دەتكوت چاوه چاومەرانەكانى شۇووي ئېنكە
بۇن كە لە ئەستەنپەلەوە بە دواپىن سۈراغى ئەو بەلەمە شۇومەدا ھاتىن، ئەو
بەلمەمى كە مەرك و ئېنى پېچەوە ھەڭىزلىپو، مۇرسا و فېرۇمنا

“ئېنكە ئاۋىنەتكەمى خۇرى بىلۇو بە من لەنداڭا لە قۇرمى نا و گۇنى ”

پىباونىنە فەرەككۈن ئەو باستەزمانە دەرتىت، خۇدايە ھاۋار رەحمىكىا ”
بەلام ئەو كاتىنى من و ئەو دوو كورە گەنچى كە بېشىتىر دوو ئەنالەكەيان لە
شاد دەرىھىنابۇو بە يەلە كەپىشىتىنە لاي ئەنەكان، ئەنەن ئەنپەكە دەمەك بۇو
گىانى دەرجۇو بۇو و تەرمەكەى بە بېشەقلىكى شىن داپۇشىلۇپو، دواپىن ئەمۇى
پەكىك لە ئەنەكان كۆزىپە تازە لە دايىك بۇوەكى لە زېن قۇلە سارد و سۆھەكانى

نایکیدا دمرهیتا له چیاتش شیری دایک پهنجهی دېشاو مژهی خۆی خستبووه
ئىو زارى بىر لە لىك و ھالمى مەلۇتكە ساواكە. لە لايىكى نېڭىشەوە ئىن
مەدائ خىخاۋەكە زۇر بە پەلە و بەر لە كېيشتى ئىتمەھەستابۇر و
كۆكۈندۈرۈمى خۇپىنى مەبىيە و پارچە گۈشت و ئىنى تە كە لە دەورۈپەشى ئىن
مەبۈدەكە كەوتۇن. ئۇ شۇپىنە بە هۆقى بۇشى شىدارى دەريبا و كۆزى ئۇ
شنانە كە ئىنمەكە خستبووپە ناو زەرفىكى نايالىن و خەرىك بۇو فېتىيان بادانە
دەريبا، كاش و ھاواي خاستاخانە و قەسابخانە ھەبۈر. سەرمەتى يېنى
بېگىنە تەرىمى مەدائىكە كە بېبۇ بە ھاواي تەكۈپى رۈزى ئامان مەكتوب ئىنە لە
خەلگى سەرەتلىشىوايى ئۇ شارىكى بە شەپ كەمارقىداو دەچۈپىن. خەلگىنىك
كە لە بىرسىيەتى دا دەتوانى باز بەسىر تەرىمى مەرددوان بەن و گۈچ بەو ھەممۇ
بۇنە قورس و نازخىشە ئەمن كە لە جىستە بە بۈرۈككەنەتەوە ھەلەمسە.
كەشت دەمەن و رووواوەمکانى ئۇق بەلمەكە جىڭىز ئەلەستان و سەرسۈرمانى
من بون، بەلام ئۇمۇم لە ھەممۇ بەسەرەتەكان ئازىزىن و تالىن و غەمگىن قىر
بۇو، بېشى بۇو لەو مەلۇتكە بېھۈك و بېكسە كە لە سەرتاتىزىن سانەكائى
ئىيابندا، خۆشۈستۈرۈن و دۆسۈزۈرۈن كىسى بېز ھەتتا ھەتايە مالئاواپىن لېڭىز،
تاق و تەنبايە بەجىچىپىش لە ئۇر كەمەلچىك دىزاوارى و چەقى دەرىيەكى بىن بىن.
مەلۇتكەمەك كە بەخت و چارەنۇرسى دىرا دەست بەلەمكى بىر لە مەتسى و
دۇاپۇز ئابىهار دا. بەلەمكى كە چىك لە بۇنى كۈزىپە ساواكە، ھەممۇ كەس و
شەكائى نېڭەش بېنىتى مەرك و بىرىنەن ئىدەھات.
لەگەل ھەممۇ ئۇ نامەمەرپەيەن كە لە بەرەكى ئىتمە پۈپىانددا، بەرمى
تونجاي و سامى قولتار بەرمەڭانن بۇو ئەنبا ئازىبۇوه لاي ئىتمە تا لە ورد و
درىشتى ئۇ پېشەتائىن ئاكىكارىن كە وەك جارى بېڭىشۇر بە ھەلگەنەن شەقۇنى
لابىتى كاپرا ون بۇوەكە دەستى بېڭىز. ئۇ شەمۇمى كە لە ئىوان قاچى ئىنە بە
بېتە و مەستاۋەكائىدا سەت و رانىكى بېنى وەك بەغىر كەوتە بەر بىدى ئىتمە،
كائىنەن چاوه چىلىس و بىرسىيەكائى ئىتمە ئۇ دەيمەنە چاومۇۋانە كراۋەميان وەك

گولله قیسته و بز ساتنکی کورت نهایاتوانی له چهسته ڏن چکه له سیکس
شلکنکی دیکه بخوینته و.

دوو ڦنکه که لای تونجای و سامي قورتار هائیون دھستیان له سر دم و
لووچیان بزو گوچجا تسمیان دمک، دوو کات من و دهک خوش و دوو
گمنجه که دوو منداله کهیان له شاو دھرهینا تازه گه بشیبووینه لای ڏنکان.
پاش ٺووهی شوین ٺهابوو به دواویں کاپرای لایت به دوست لئی نهگاپراین.
دوو ڦنکه به ٿارمی قسمیان بز ڏنکانی دیکه دمکرد و چار نا چاریش
ناوریکیان دھایاوه لای ڦیمه و پاسی ٺهومیان دمکرد، که تونجای و سامي
قورتار خریکی ماقڑمکهن و لمواندیه لهو ٽزیکانه چانکی بکھنه و. دھیانکو
کهوا تونجای هر سوره له سر ٺووهی ونه سەلتکان بچن بز لای ٺهوان،
بهلام چاکرندھووی ماقڑمکه خستوت پڈل هممو خمید. له قسمی ٺهوان
ٺیار بزو هه تونجای و سامي قورتار گه بشیبوو ٺووهی پلزاری و پاش
درگی داچکی گلپه سواکه همسیان به ٽرسکی ڙوک کردنیوو لهووی که نگار
روڙگاره کانی ڙوک به لامه مکه بهو شیوه و پاردهوام پیت، له ڪلتابی دا درگ
ٺهانیش هه لده لوشن.

لهو کانکی ڏنکان پیکاوه خاریک بون تارمی ڙنه مردووکهیان هملدگرت و
دھیانبرد بز کن تارمی منداله خنکاوه، توپ توپ توپ، دهکنی
ماقڑرمکه له پر وک هموري تریشنه به گوچیان دمکنی دا یهو. پهکنک لهو دوو
ڙنکی که پیکوونه له لاین بهرمی تونجای و سامي قورتاره و به سەردان
هائیون له گل دمکنی له ڙنکاوی ماقڑرمکه پشت دمکوپت و تا ماومېک
هفتسه سوار دھیمېت و ڙنکاویت مستنټه و سر پین.

پهله مکه به خناییکی گوچنه مدپیشت، لهو کانکدا سامي قورتار
پیکوونی له ڦیمه ڙیک چکاوه همستابوو سر پین و هاواری دمکرد " ٿاری
له گل دنومه، وا به پشتوانی خودا ماقڑرمکه سان وه گر خسته و. من و
تونجای هرگز به خرابی خانکی خراب ناکهین که بونه هقی ٺو هممو
نگوچتیه ب سەرمان هات. ڦیمه له گلست داواکانمان خوش دھیون به مرچیک

هور یەك لە ئىۋە دەبىت بىست دېلار بىدات ئەگەر نا ھەتا دەمنىن وشكابىن بە چاوى خۇقان ئايىتىو. ئۇ كىسە باشانى لای ئىمە ھەممۇيان پارمىز زىغاتىيان داوه، بەلام ئىمە لە بەر بارى خرابى ئىۋە هەر بەر بېرە پارمىزە كەمە ئىلتان خۇش بىيون. دواتر هەر كە گەپقىنە وشكابى بىست بە پەله بەلەمەكە چەپبەن و تەرمەكان دابەزىذان. لە ئۇ دەۋا ئىۋاتر چىتان دەۋىت هەر شەو و رۆژىكى تە خۇقان لەمانو چارگەي ئەوروپا دا دەبىتنىو " ئىمە لەكەل بىستى ئۇ ئاخاوتىنى سامى قورتار ھەوالا خۇشەكمان زۇر بە داسارى و مىرىت. نە ھەست بەر دەن كە ئەوان لىزە دەوانىوست شانلى ئەزانلى خۇپيان لەسىرى ئىمەدا بىنكىتىن، بەلام تازە شەتكان بىسىر چوو بون ھېچ لايەكمان ئەيدەتۋانى سەعاتەكان بىز پاشەو بىڭەپتۈتىو و سەلامەت لە ئەتكىدە پەڭارى بىت.

سەعات شەپشۇوارە بۇ كەھچى كاپرايى لایت لە ج شۇپىنگ دىيار ئەپىوو. ئۇ لە شەپشەتىمەت لە ياش مەمقابىيەكە لەكەل دەتكەنۋىدا ون بىپو. من بە دواپى ئۇ ھەمۇ كۈن كەلەپەرى لای سەرروپى بەلەمەكە كەپاپۇم بەلام ئەمتۋانى بۇ سۈزۈغانلىكى ئۇ پەيدا بىكەم.

بە خىزىابىك دەرىپىشىتىن ئەگەر ھەر روا بەرامبەر ئازمايى بە چىداوى كاپرايى لایت لە ھەمان شۇپىنى دەممە قالىبىكە وەستابام ئۇوا با ھەر بە پېتە دەبىزىد. بەلام ئۇمۇمى با لەكەل خۇزى دەبىزد بېنى بېگەن و پەتكاومى دۇو تەرمەكە بۇو كە وەك دىاري و دەرسىتىن بە تىخ دەيدا بە سەر و گۈلۈكى قۇنجىرى و سامى قورتار، بە گۈچى ھەمۇ ئەوانى كە ھەر دەم لە وجودى زالىدا كۈپەكتەن ئەلەن قۇلۇغ نەكەن و دەمىشبان قەلاققۇپ.

با بە زېرى و تۈپەمەكى زىزىرومه بە گۈچى پاجەلەكاو و كۈنە كەپبۇم قىشىوەكتەن ئەوان دەبىچپاڭ "پەس بېت بې زۇلما" خۇر خەربىك بۇو وەك تۈپەكى سۈرۈي يارى سەپىتە لە ئەمسىرى دۇنياوه ئاوا دەپپو، بەلام زۇر ئىزىك و خىرا ئەپپەپپو بە سەر سەرى ئەتمەمە دەتكەت كۆسيك لە دوورەوە ئاتا و بېكەننى بە رۆزىگارە ئالانى ئىمەدا ھاتپۇو و بە

کالنچاری پاری زانچی ملیپندر زماش له بندېختنې ئىلمە دەرھىتا و به ناوابۇش خۆر گۈلچى لە رۇزىكى ئەپاولى ئۆلمە كرد. يان باشتىرە بلۇم سیاسىسچى فەلىباز و بىز كە رېۋانە خۆر وەك كولۇزىمەكى بىرۇز و بى ئاسمانىدا فەرۇچ بىدات تەنها بې شۇمىي سەنەلەپەتكانى ئاسان وىتەنې يېڭىن و ئەو بى مەھرمىان و بەخەشىشلىرىن كىسى جىجهان بىناسىن. كەچى وىتەنې راستى لە ئۆز خۆرە كواپىزىمەكەدا بىو كە چۈن خەلکى بىرسى دەستى ئەو سیاسەتبازە بى دواپى ئان پاڭە پاڭەپانبۇوا!

من پاش ئەمۇدى خاپىك ئامابۇوم لە بەرامبىر ئەو دېمەنە دراماتىكىي كە لە يەك ساتادا هەربىرۇ ئازىمىيە مەرك و ئىياشى وەك دۇو كارمەكتەرى بىز بە يەك و لە يەكتەر پەيدا بۇرۇ ئىشان دابۇوم. كايىچى بېبىنبووم چۈن ئۇنەكان ئەممەست و ئەو دەستىيان بە كۆزىپە ساواكە دەكىد، چۈن لەلایك بىزە كۈنچىلۇو سەر لۇقەكائىنان و لە لايىكى دېكىشەوە چاۋانىان بېر بۇرۇ لە فەمىسىقى قاتىسىما. لە دواپىدا ئۇوان ئۆز لە من بويىرەتلىر لە ئۇوان هەربىرۇ دېمەنە مەرك و ئىياندا دانىشلىرىن و لەگەلەيدا ھەزىيان. مېنىشە مەلتىپەن وەك پىوارە تىرىستۈزۈكەكان دەممەپىستەر لە دۇورىمە سېرىي ئەو دېمەنە پېكىمە شاد و خەمبىارە بېكىم كە دلى كەورىي ئىنى دەپىست لە خۇيدا بېگىزىت، ئەمەك مېشى كەپاپىكى تىرىستۈزۈك و ھەلائۇ.

لە شۇقىنى خۆم ھەستام و چۈوم بېز لاي دەنگىزش و دۇو كۆپە گەنچەكەي كە سەنالەكائىنان لە ئاو دەرھىتا، بې شۇمىي داوابىان ئەتكىم كە سۆراغى كاپىرى لايىت بېكەپىدىن. دەنگىزش بېز لاي تونجاى و سامى قۇرتار چۈو، من و دۇو گەنچەكەش كۆن بە كۆن بە دواپى سەرە ئاپىكىدا دەكەپاين تا ئۇقىنى ئەپ ون بۇئە لە ئاكاوهى كاپىبان لايىت بە دەستىمان بېر ئۆزىت. ئۆزىت وەك سىنەتىكىرىدى شارەزە لە كەرتەمۇسى كۆلە ئەپارادەكائى ئاوان دەكەپاين بەلام پاش تىپەپىدى نەمود دەقىقە پەسەر كەپان و سۈرۈن و پېشىكىن و ئاخاوتىن دا ھەرسىكمان مايە بۇرۇج نەرجۇوبىن و لە كەنچىكىدا دەست بەتال لە چاۋوپاپى دەنگىزش دانىشلىرىن. ئىنگەرانى و روو گۈزى و تۈرمىي ئەو كەسانەمان لەسەر روو

نیشبوو کاتىك تارمىي كىسىكى ئازىزىيان نورۇ لە بىدى ئۇوان لە چۈلماۋىنىيەت
 ئېرى ئەغلىرىت و تا بوشى بە خۇراڭى سەگ و دال و بىزىو بونى ئۆسکەكائى
 بىكۈانى ئەرگىز و هەرگىز ئاشكى ئەپىن
 نەتكۈش و مەقۇمۇ جاراڭى بېشىو دەست بەتال كەپايەوە، ماندوپىون و
 پەشىزكان و خۇخارىدىنەوە لە چاوانى دەخۇرۇنەنەوە، مەر بە كەپەشتنى بې
 بىردمە ئۆمە دەستىتى و مەك بائى شكاوى كۆرتىكەپ بېرىۋە ئېھىدا فاند و گوتى
 "ئەرى ئۇ كاپراپە چى بەسەرەتات، زەمىن قۇوتى ئا يان ئاسمان؟"
 سەعات ئۆزى شەو بۇ كاتىك سامى قورتار كىسىكى ئارد بې كۆركەنەمۇسى
 پارە لە ئىچە، كەسمەكە چاڭىت و پانۇلەتكى رەمشى لەبەرىپۇر بەلام بېقىنباخى
 نەبەستىوو، كۈرۈكى مۇزىرىد و بارىك و درېز بۇو، شۇمۇ لە ئەكتەرە
 بەناوبانكائى ئۆلىپىددەچىوو، ئۇوانىي لە ئۆز بەندار بونىان لە سېنەما
 ئىاتىش و مەقۇمۇ تىدىگەن و ئەرگىز خەم و ئەمامەتتىيە كۆرمەكائى دۇنیا
 كىشىپىتى و خەندە لە روپى بېلە كاراپىيان ئاپارەتتىقەوە، بە تايىەت ئۇ
 كاتانىي كە لە شۇنە گىشتىپەكان مەكەنە بەر كامپرای چاوى خەلک، بىن
 بېشىر ئۇ كەسمەم لە ئۇ بەلەمەكەدا ئەكەپتىرۇو بەر چاۋ، كە بە وورپىنەمۇم
 لە ئاكارە رېزىشاوابىيەكى دەم و چاوى خەيالى بې دېپلەتىكى و مەزارتى
 دەرمۇمى ئەمرىيەكى چۇو بە ئاپى دېپىنسى كە ماۋەيەكى دېلەپۇر ناپېزىۋانى
 ئۇوان ئەلمەستىنى و ئۇسراڭىلەيەكائى دەگرە.
 ئە كەسە لە ئاخاۋىتى دىيار بۇو كە پارمەيەكى ئەستۇرۇرى بەو گاشتە دابۇو،
 بېرىدە لە جىاپىنەمەمۇ كەس ئۇ و مەك ئۇپەتتىيە ئونجىاي و سامى قورتار
 ھاتپۇو، لە ئىيمىش دەپاراپىوو كە داواكائى ئۇوان بە زۇوتىرۇن كات پەسىد
 بىكەن، بەدەتكىكى بېر و بە بىاپىمۇمە دەپىقتە "برابىتە با ئۇ بېسىت ئۆلارەشى
 لەكەلەدا ئەپېت و با لەم ئەگىپەتتىيە پىزگارمان بېت، ئۇمۇش و مەك ئۇ كاپراپە
 مەكەن كە سەرەپاى بە مەرزان سووارپۇنى لە بەلەمەكە بە ئەلىك پاداشنى
 چاكى ئونجىاي و سامى دايىپوو، كۈپەندىكى خەپى بە سەر خۇى و ئىتمەشدا
 هېننا"

من ئىو ئاخاونتىي كابراى دېپلۆمات ئاسان ئىندەچۇوه ئىئر گۈنېيەكائىم، وەك ئۇپىش مەرىگىز ئۇقۇم ئەندىسىلمانىد كە ماھى بىڭىز بىخەم پېش كۈزىداو. باولۇم بىلۇھ ئەندەھىتىن كە كابراى خىخاۋ بە پارمېيىتى كەمتر لە هى ئىو سوارى بەلمەمەكە رووپىت. مەرىچۈنچۈن بىت من بە كابراى دېپلۆماتىم گۆت كە ئۆزىم كىسمان ئاماند ئىن بىك ئەسلىن زىياد بىدەم ئەڭھەر سىدد سال لە ئىئر دەرىيا دا بىدىنېنلەو. بىتم گۆت كە بە دۇو ئاشەكەي بىلت كە بە چاۋ و رووپىك داواىي پاره لە ئۆزىم دەكەن لە كاتىچىدا دۇو تەرم لە ئىئر بەلمەمەكەدا كەمۇتون، كەسىكىي پېتىوان فەردىزدا وەتە ئىئر دەرىيا، و كابراى لايىش ماھى شەر رۆزىكە وەن، كابراى دېپلۆمات باش ئۇمۇمى گۈنلى كەسىكاشى ئۆزىم بۇو ھېچ وەلەپىكى ئىو راستىيانى ئەندابىوه و بە بىدەنگى ھەستايىھ سەر بىن و بىن خۇداھاقيزى ملى رىگىي گرت.

كۈزىيە ساواكە لە بىرسان و لە يەكم رۆزى ئۇجان و بىن دايىكىدا بە ھېچ يەكىن لە ئىنگان ئىپ ئەندىبىرۇو، ئىو ئۆزىيەندىلەكىي مەرىبىرۇ كۈن بە كۈنى بەلمەمەكە دەكەرا بەلکو شەنلىك بې خۇراكى ئەو كۈزىيە ساوايە پەيدا بېكت. هەتا ئەو شۇيىتەش چۈرۈپو كە ئەو شەمەرەن و كابراى لايىت بە جووتنەمەن ئەنۋارى خۇمان لىن بەتالل كە. ئىو شۇيىتەي كە لە بەرمى ئۇپەر چەند ھەنگاۋىك دۇر بۇو و ئۇوان بە ئانڭىرا دەپېنغان، ئەنگە ئەندەنلىك گەرابۇ شەنلىكى پەيدا نەتكىنپۇ بە كەڭكە بېت و بېتەن خۇراكى مەلائىكە ساواكە. لە دۇورمۇم ئىو كارەمى ئىو ئۆزى سەرچىي كابراى دېپلۆماتى بې قۇزى پاينىشىپۇو، بېزە باش كەمك ئەم بە چاكتى و پانقۇلە رەشمەكىپۇو بەرمۇ لای دايىكى ئەندىلە خەتكامكە چۈرۈپو و كېسىمەكىي ئابلاخى ئابۇرۇ دەستى.

تاوۇك باش ئەم ئۆزەكە بە ئىخراپى بە لاي ئەندا ئىدەپەپىت و بىن ھاتشى ورىتىپەك لە دەمى، زارى ئابلاخى ئەتكاتىوه و ئۇمۇمى ئاومۇرمەن ئىشان ئەدات. ئىو رەفتارەلى لە كەرمەمۇن ئۆزى خانەدان دەچۇوه كە كېسىمەك لۇرمى رەشمادى دۆزىپەتتەو بەلام سەپىرى ئەتكىپەت بەرلەوهى بې مەلۇر راستىيەكە ئىشانى كەسىكىي دېكە ئەدات.

شتهکانی نیو نایبلونکه ٹهودنه زیر نهبون که نهتوام بیانڈم و ناویان
بیلزم. لئو چهند چرکهیدی کرانده و نادھرانی کیسے نایبلونکه دوو بورتالا،
پدک سقو، و سعن پسکوپیتی کزمہانیای ٹوولکرم بیتن. ڈنکه بدر له
کپیشتی برق لای من زمردەخندیدی پر له خدم و پڑازره کوتیوروه سر
لیزهکانی ودک ٹهودی کیسے نایبلونکه دستی پر له ڈیکسینی ڈیانده دې
گلرووی کزپه خنکاوهکی.

هدر به گایشتندومی برق لای ڈنکان، دایکی منداله خنکاوهکه کیسے
نایبلونکه دا به دستی شو ڈنی ٹاولونکه خزی دابوو به من. شو دوابی
من پدکهدين کمس بوبو که برازنتیج له نیو ٹهودی کیسے نایبلونکه هبیوو.
خیزا
پدکت له بورتالاکانی مرھیتا و له نیو مدغیکی بچووک ٹاومکی
ھلچقپاون و نوابیش ھلواش ھلواش پهنجاچی نوشاو ڈومی پین تاپدھکرد و
دمخسته نیو ڈهمی گلزپه سواکه.

سعمات ڈاوزیه شهو دوابی ٹهودی کزپه سواکه له گریان و مسنا و
نوسست، له خاموشی شھودا ڈونجای و سامی قورثار دوبیاره له ناکاو
ماقزپی بهلممکهیان و مسناند، دوبیاره ڈیمہیان خستهود نیو تکپی دلمابوکو و
ترس. بزپه من و نهواوی ٹهواندی چارهمان نووسابوو به ھلثیون و
کیزانهودی ماقزپه ندگیتکه، تا بھیانی خو ندجوووه چاوانمان. تا بھیانی
ھریکهمان له شوپیشی خزی لھکل ٹاسنیتکانی شھو به زمانی چاوانده
نیشنگر پهچیتا، ھریکهمان له نیوان دوو دوبیاپی بین بند، له نیوان ٹاسمان و
دریبا نا تیز تیز برق پهختی خزی گربا.

بۇزىلىخەلقىتم 1995/9/11

{ئاى وشكايىپ، ئەمچارەن لە باوەشىدا ھەلەبگەرە ناخم بېرە لە رق و قىتە
لە دەرييا}ا

سېيىدە نزو زۆرىيەمان وەك ماسى گىان دەرجىوو لە سەر تەختى بەلەمەكەدا
كەوتىبووين. من بەر لە ھەمووپان لەكەل خىلە خىلبى پىتىپەكانى سامى قورتار
بە ئاڭا ھاتىبۈرم كاتىك لەشى خەوتۇرى دۈرۈگانچەكەرى راست و چەپ نادىبۇو
پەر پېڭەت. پاشان دەستىن كەدىبۈر بە ھاوارىكىن و ھەرەشمە بېر كۆكىنەتىمى
پارمەك.

بۇوبارە ھەرۋەكى سەرمەتاي سەفەر ھەرا و دەممەقاڭى لە نىز بەلەمەكەدا
دەستى پېتكىدەوە. وەك ئەپەن بېش كاتىپنى بېش كەپەندىكىن بىكىن ئىلە نەھات. من
ھەر ئەمۇندەم بىنى كە سامى قورتار وەك پۇلپىسى ھارەكتەن بېڭەر لە
خىنچىشاڭان، بارىكى ئەستۇرۇرى بېبۈر و بە ھەموو ھەنزاپىدە بەرمۇ سەر و
كۈپلاڭى دوو گانچەكە دەپۈشىشاد. لەكەل ياكىم بەرگەۋىتىدا خۇقىن لەسىرى
پەكىك لە گانچەكان فرچى كەد و دوو چۈڭگەلەي بارىكى بەسەر ھەر دۇر
چاواناتى گانچەكەدا بىر خوارەمە پېچەيان بېست. دەتكۈت ھەر دۇر روپىبارى
نېجەلە و قورات بون لە حەلەمەت ئەپەنەوە شەپ و كېتىنە سەرما و لۇز
جوولەيان دەكەن.

بەر لەوەمى گانچەكە بە نىز لەپىن دەستىن چەپەي دوو چۈڭگەلە خۇنەنەكە
لەسەر ئەخشىمى روپى سېرىتىتەوە، دەپەپوپىست مەستە گۈلەمەك بۇمشىتىت بە
روپى سامى قورتار نا. كاتىك دەپەپوپىست بەغاش بىكەپەتتەوە بېر لای تۇنچاى و
بەرمەكى، ھەر دۇر گانچە تۈرپەكە بە خىلائى بۇرى دەھنەن تا بېگىن. بەلام
بەر لەوەمى ھەستىيان لە پەخە كەسەسەكىن بىر بېت، سامى قورتار پىتىپەكانى
ھەلەذەخلىسکىن و سەراوسەر دەكەپۈتنە نىز دەرييا. من لەو كاتەدا لە شۇپىنى
خۇزم راپىرىم و بە پەلە گەيشىمە دەر شۇپىنى كە سامى قورتار لېتىدە
كەوتىبوو نىز ئاودەكەمە. بە گەيشىتىم بەر شۇپىنى بېتىم دوو گانچەكە وەك دوو

مراوی ترسنگ سهیان بپ لای شاوهکه شپرکوبوه و سهیری هلهزین و
نادهیشی سهیری سهی سهی قورتاریان دهکد له ناو شهپلله نهرمکانیه دهیاد.
کاتنک له لکل ههر درهکوننچکیدا به هردو رو دستهکافی شاوه سازدهکی
دزیرای دهکوتا و شلیه شلیه و دک ده قول دهنگی دهایمه. بن له چوپی
نهجات، کندریک، یان هر شتیکی دیکه گونجا و بدکلهک دهکامن که بپ
فریباردرسی کاسیکی گیخ خوارو له ناو ناؤدا بشیت. نامسمر و ناموسهی
به لدهمکم کرد، له لکل ثوموشدا هات و هاوارم بولای تونجای و بهرهکی
دهکد ترا بین بپ هاریکاری. هممووی چند چرکیهکی نهبرد تونجای و کباری
دهیبلمات و چند کاسیکی دیکه که یاهکم چار بپو روپیان وها له نزیکوه
بیدین.

نووانیان له سهر ناوی تونجای به پلهه کارنهوه بپ لای خواروی
به لههمهکه و هر به پلههش کهپنهتهوه لای نیمه. لمکل خوچان کندریکی
تریزیان هنزاپو و زوو دایان به دستت تونجای که له بیواری بهلهمهکه
ومستابوی. تونجای بهر لمهوه سوچکن کندرمهکه سپهنههکی شاستن پندچی پلههمهکه
نخو شاو سهرهکی نیکای که لههقیمهکی شاستن پندچی پلههمهکه قایم کرد و
دوو گزی کوچکی قایمه لذای. نوایی وک پیاوه کاپوچکانی نهمریکای باکورک
له کندرهکه دهستی بازنههیکی کاگورکی دروست کرد وک شاهوه سپسیکی
کارکی راو په بکات شهود سامی قوردان. تونجای شاهوه سپسیکی
شاریزایانه بازندهکی به شاسنادن فریدا نیون درمیکای. له واپیندا سامی
قورباز بهگایانه پشندههکی تزوچیکوی حملات روح دهست به چون دهستی دمکات
به کندرهکه و نهوا بازنههیک تونجای بدر له چهند سانیک سپسیکانه بپ
کهلوی دروست کردیو وک تهولی زنیکن سترکوتون همهشه شاهن. نیمش
لمسهروهه وک پارههیکی پهکنگ توو سستمان کرد به راکشانی کندرهکه و
سامی قورتاران له بهلهمهکه نزیک کردیوه وک مریشکه شاوی
همهلههکنیکشایه ناآموهه. لیووهکانی وک دوو پارچه گلختی ثانیها بدر یکد
هدکوتون و به چاوکانشیک کون به کون له تمازیه دوو گانجهکه دهگایا تا

چوین بارانیان بکات. ئىمە ھەمومان پېڭىھە وېستان بارەكە ئازام پاپگىرىن، من لە لاي خۆمەدۇ شۇ سەد دۈلارەمى كە بەلۇن بۇ بىبەدەم خىستە ئۇ دەستى سامى قورتار و كاپىرى دېپلىزماتىپىش دەستى بىردى بۇ شۇنچىكى يانقىزىلەكەمى و تۇوش سەد دۈلارى نا بە تۇچىخاى. ھەردووكەن داۋامان لېڭىن كە بۇ سەلامەتى خۆشىيان دەبىت رېڭا لە ھەن ئازاۋەدىكى ئۇ بەلەمەكەدا بېڭىن و زۇو مانقىزى بەلمەكە وە كارخانەوە بېڭىردىن.

باش بۇو ھەردووكەن بە دوو سەد دۈلارەكە ئىمە لە كەلەكى شەپەتان ھاتەن خوار و مانقىزىكەن دۇيپارە مەتكىرىدۇ. ئىتەر جارىكى تىز نە داواى ئەن سەلەنەكائى بەرمى ئىدەپىان كرد، نە كەلەپى و كازاندەشپاران لە بېنى بېڭىنى دوو تەرمەكە كە تۇرىمى با بە زۇر دەپىختە ئۇ سېيەكائىان.

ئۇمۇدى بېز من لە ئۇ ھەموو ئەنكەپتى و ناخشىبەكائى دەريادا تا نۇرسىنەمەھى كەو يادەمەرىبە تالانش وەك ئەندىشكى كەورە و ئاششكىرا جىدا وون بۇو، بىرىتى بۇو لە بېنسەر و شۇن بۇنى كاپارى لەيت بە دەست.

سەعات مەن بەيابىش بۇو ئاسمان لە ھەموو رۆزەكائى سەھەر جوانىز و شىپىتى دىياربىو، من مەر لە خۆمەدۇ وەھام مەستەكەر، كە لە ئۇر ئۇ شۇ ئاسمانەدام كە رۆزگارىكى دوور بە هۇى يەككى لە رۆزمانەكائى كازانچىزكىس نەخىنەيم بەو شۇنچىلە كە خەيالدا كېشىبابو. مەر ھەمان ئاسمان كە لەو كۆفەرە رەنڭاپىمىڭ و جوانانە دېبۈنم كە ھاورييەكەم لە مەسىف ھەفتانە دانانەكى بېز دەپىتام لە ئەمارە زۇرمەكانى هېبۈن. شۇ كۆفەرەنەكى كە كانى خۇى خەزىچى لەو ئەزىزەن و كەپچەرە ئەتالى و قەرەمنسەپانە و مرىگەتپۈن كە ھۇلى سېنەما بېز خەك و كۆشكى دېكەنلەزپىان بە ھەمان دەست مەرسىت دەكىدا لەگەل پېكتەنلىكە من لە پەنایەك دانىشىتۇرمۇ و پېشىت لە ھەموو رووداومەكانى ئۇ بەلەمەكە كە كەپپۇر، لە امرەكانەوە و وشك بۇنچوھى سامى قورتار، لە گىپىسى كۆزپە ساواكە، بېزگەنلى ئۇ بەلەمەكە، لە ھەموو شەنلىكى كەورە و بچووچى ئۇ بەلەمەكە. لە پەنایەك دانىشىتۇرمۇ و پېشىت لەو نەھامەتى و ناخشىپانە كەنلىپۇ كە لە رۆزائى تەنگانەدا مەزۇپ بە دەستى

خۆی بۆ خۆیان دروستیان دهکات. کاتێک دانیشتم بۆ پەکەم چار توانیم لە نزیکیهود سەیری جوانی و چەمنی دەریا پەکەم. ئەو دەریاپەی بۆ من لە سەرەمەنی هەرزەکاری و لە سەر رووی ئەو نەتەمسە رەنگاپەنگانەی کە باوکم بۆ منی گربوون، بە تانەها مانای جوانبەیگی رەھایان دەدا، مانای خوشبیگی شەن و بەرگەرە کە پور بېت لەو شەپەر و گەلزاوانەی رۆژانە لەسەر خاکدا دەکرەن، دوور لەو گوللانەی کە برا بە سىڭى دىرايدۇ دەنلىت. بۆ من دەریا مانای گاشلىقى دەدا کە هەین و ئازام، كەشىتىك پېت بۆت لە هەممىس و خۆشى، گەشتىن كاسىك بېت کە ناسانىمى دۈنىي لە كېرغاذا بېت و هەرگىز رۆزىك ترسى لە ئادە تەبىت کە هەر بە گەيشىش بە پەرەدم قابىن ولايەتكەن وەزىز بۆ چەردەيەكى دەریا پەفتارى لەگەلدا بېرىت و كون بە كوشى لەپسى و چانتاڭى پېشكىزىت. من لە ئۆزىكىن كە شەپەرلە دەسکەنداشى کە رەوشى بەلەمەكە لە ئۇ شاۋەكەدا دروستى دەکرەن، رەومەيەك سەگەشاۋىم دەبىتىن کە بە لەشى خەر و لووسىان وەك چەقزاق تاۋە شەيدىكەيان شەق دەكەر، لەگەل مەلەكەدىن خۆيابان جاوابى دەنباي پەرەدۇ ئاسپۇيەك دەپىرە کە ئۆھىدا و ئەنكابىي وەك پەنلىكىك لە دۈرۈمە دەش دەكىر، رەومە سەگەشاۋىيەك كە لەگەل هەر جاوا ترەووکاندن و سەر بلند كەردىكىي دەدا سەرى بچووک و لمۇوزى فلات و سەمتىكى كەرەز و تەواوى لەشى سەلت و لووسىان وەك ئامىزىكى عەجايىي سېكىن بە خىراپىيەكى بىن و ئىنە دەخستە ئاوەنلارى دەریا و بە هەمان شىتوەن دەريان دەھىتىان، يان جودا لەو دېمەنە پېت لە شەھىم و رووتىپە، رەومە سەگەشاۋىيەكە لە كۆمەلە فەيشتەيەكى قۇپىواوى دەچۇن کە لە پېشى دەریا دۈرۈمەن بۆ فەيلاڭىزى دەسانانكەن کە وەك كېسەل و رەقىيەتى بىر لە ئاۋەپاستى دەريادا چىماپىن، لە دۈرۈمە زانىپەتىان کە بەلەمەك دەفت رۆزە لە ئاۋەپاستى دەريادا وەلە و مۇسا و فېرەعەشى بېڭەوە هەلگەرنوو، بەلەمەك كە وەك سەرتەتاي رەوشى ئۆيىان بە كۆزىۋاتى كاسىك دەستى بېڭەرددۇو بىن ئەمەي بىكۈرەكەي سىزاي دەرگىزىت. بەلەمەك دەقاو دەق لەو زىيانە دەچىت کە لەسەر خاکدا مەرقە دەستى خۆى بۆ خۆى دروستى دەكات، زىانىك كە بېر لە تاوان، تارمى

فریدراو، کاسی بیکس، هروهمها په له مذالی برسی و مله‌لۆتكەی گرینچى
بى دايك.

بىلار، دەنگوت ئۇ سەگەتاوپىيانه كۆمەلە فريشەيەكى رەنگ قۇراپىي بون و
لە دۈرۈمۈدە بە تۈرىپ بەلەمەكىدا ھاتپۇن كە كارساناتكائىن حەفت رۆز وەك
شۇۋۇزىنى تۈز لە لمىشى كەسىكىي وەك من چەقىين و لە گىلت لاؤه كون كۈنلەنەن
كىدىپەت، حەفت رۆز مەرگ ھەر جارەمى بە روپىيەت خۆزى نېيشانىم دايدىت. من لە
مارگى ھەر يەكىك لەو بىن تاوانانى لە كەشتى شۇومى بەلەمەكەدا لە

ئازوجۇن، مەرگى تۈزىك و ئازەختى خۆزمە دەپىنى
دايىشتنۇرۇم و رومە سەگەتاوپىيەكم دەپىنى كە بېچەوانەنەن كەسەكائىنى تۈز
بەلەمەكەي ئىيمەتلىك ھاپىشت و يەڭىكتۇر دىياربىن. ئۇمۇمى پېتەمەپىان وەك
سەرگەتمەيەكى چاوشىز و رىز نېيشانىم كەپتۈرۈم سەرۇرىي ھەممۇپىان و بە
ئاپىدا ئەنمەپىيەكى كە و بې چاوه بەپۇرۇ و رەمەكائىن خىستە تۈز چاوه زىدە و
مەلولولەكائىن. وەك ئۇمۇمى يېڭىپ بىلەت كەوا بېچىن و اورە رووخاڭ لەسەر
لۇوارى بەلەمەكە دايىشتنۇرۇ؟ باشان يەك بە يەكىن سەگەتاوپىيەكان بە
پەزىمەن من رەت دەپىن و شىيان وەك دۈرگەپىكى وشك و چۈل دەپىنى كە لە
ئۆقىانووسە دۈرۈمەكائىنەن جەپماپىت و هەرگىز بەرپەتەپتەن لەمەپەپتەن كەسىكى
بەلا ما تېپەر ئەپپوپىت. چاوه ئەبلەقەكائىن ئەم سەگەتاوپىيانە كەلەك لە
چاوانى بچۈرۈكى ئۇ قاجاغىپىي بېتەپىيان تۈزۈر دىياربىن كە ھەر بەڭىشىتى
سەفەتە دۈلەرەكان بېز تۈز باخالىيان، ئەقفرە ئاشارەزاكائىنى ئېز دەستىيان بە تۈز
ئەن شاخ و مەردانىما پەرت دەكىد كە بې بون لە قارچىكى ژەمەراوى، گۈرگى بەد
رەققىار، ئاشە بەردى ئىزى وەك چەققى.

سەگەتاوپىيەكەي پېشىپو كە بەرەممە دا پەتىپو چاوهكائى خىستە تۈز
چاوه زەردەكام وەك ئۇمۇمى بېپۈت ئىڭىپ بەرت و شۇۋەكائىن من كۈپەنەتەو و
ئاپاستى شۇۋىنچىيان بىكەن كە وشكابىن وەك پەنلىكى رەش و هېچ لە دۈرۈمۈ
دىياربىو. هەتا ئۇ بىنە بە رەوتى خۇزايى بەلەمەكە لە بەر چاوم كەمەك
گۈرەتىر ئەپپو من هەرگىن ئۇ باوەرمەن ئەپپو كە ئۇ دەريا شۇومە سەرپىكى

به وشکاییهود بستراپتتهو. من تاویک دامابووم و ئۇوهى دەمبېنى لە تارماقىن خۇنىكى بەندى نەھاتۇر دەجوو. بەلەمكە بىباكانە سەگەئاوبىيەكانى بىن بايخ و هېچ لە دوايى خۆزى بەجىدەھەشت، وەك ئۇ كەسانە كە لە شەقىشە كورت و بىزىڭىمان لە رۇزانى سەخت و ئۇزقار ئاۋانىرى نېپەنەرى بىر باوەر و ئوازا، كەچى دوايى دەمن شەھىد و لە بېرگراو. من لە ئۇپىرى شادىم بە بىنلىنى پىنتكە هېچ و رەشمەكە لە دۈورمۇر بەدىدەكىرا، دەمەۋىست بىبىم بە دەمراست و شايىد بۆز دەورى بىر ئىرخى ئۇ سەگەئاوبىيەكانى كە بىر لە ئىنسان يەكمەن كۈانەپەر بون ھاتقە فەيەزەمىسى من و ئۇ بەلەمە بىن و مەلەپىيە كە لەگەل گۇرە بون و زېباڭر بە دەركەوتنى پىنتكە رەشمەكە خۇزانىر دەپقىشەت و ئوازا دۈورىت لە دوايى خۆزى بەجىدەھەشت. من دەرىگىز ئامۇرىت ئۇوهە لە بىر بىكمە كەچۇن بە رامامە لە چاوى رەمن و ئەبلەق و بەلەق و بەلۇرى يەك بە يەكى سەگەئاوبىيەكان دوچۇز ئېڭىاي چاۋاتم بىنلىن كە ھەر دەرىكىيان لە هي بەشىر دەجون و وەك چاۋاتى ئەۋىش بىر بون لە پىرسىار و تىس، لە گومان و خەم؛ بىر بون لە چاۋاتى!

بەلۇن لە چاۋاتى رەش و ئەبلەقى ئۇ سەگەئاوبىيەنان من شۇيىدى دوچۇزە چاوم بىنلىن، يەككىيان چاىي ئۇ كەزان و ئاپەرائە بون كە دۈورى تارماقى ئۇ يارانى دەپەنگ بون وەك خۇم كە لە خۇنىپەندا ئەپۇن بە دېست و پارى كىسس، ئاچار رەننەنەنگۈپىشى، زەيتۈشى، ئاۋوئى، ئېڭىپىشى، و خۇلەمەنچىيەكانىان لە دەست نا بولۇ مەرمۇرەن ئاۋىتەمى رەنگى گەشت ئۇ چاوانەيان وەك بۆيەي ئېڭاركىشى كەچىرىپۇ لە چاوى رەمن و گۈپاۋى ئۇ سەگەئاوبىيەكان جەمماپووم. من لەگەل سەپىرگەنلىن چاوه چاومەرۋان و بىر لە پىرسىارەكان سەگەئاوبىيەكان تۈرىسىكىيەكەم لە چاوه ياقۇوتىيەكانى كەزان دەھاتەوە ياد، كاتىك بە ماڭسىپىشى سۈرۈ لە ئۇرۇ ورە باران و بەلەتلىقىيەنى تۈرسەت بولۇ دا تارماقى شېرىپىنى لە فەيشتەيەكى خەپالى و دۈورە دەست دەجوو. بەلۇن، ئۇ ئۇزارە شېرىن و بىسىر چوواڭام دەھاتەوە ياد كە كەزان ئاقۇمىنى ئۇرۇ ورە باران دەستكىرد و ئەرمەن دەستى خۆزى دەبۈو. ئۇ كاتانىنى لە دەبار گەرانەوەي

هیواش و له سرخزی من له ناخوهو پیکهندیش بهو کتیبانه دههات که وک
مندانلیکی خو گرتتو له چوندهر و هاندنه ژوومردی درگای مالی خالم به
دهستمهوه بون. ئهو کتیبانه منيان کربیووه ڈاممهیک که به بېنی ئهو خۆل و
خاکه تەبۈۋاپە كە كەزان تاپىرۇنى نەكىر، ئەمدەقانلى سەر بېق ھېچ شەنگىز
دەكە هەلتىرىم و پىتىيەكانم هەرگىز نەپاڭدەپىست بهو خاک و خۆل
بىبىستىپەنەوە.

ئهو رۆزىانە سېبىھى بالاي ئهو تەبۈۋاپە من مەلیك بۈرم لە شەقار سەپىرت و
بن شۇن ئىرا لە ئۇر جىڭىز شەوانىن پەندەكانى خۆم دەگىست كە بېچىن لە
جىبانى كېپىھ و شەنکەكانى باومشى كە منيان وەك مەلیكى بېچارە بېق بۇر فەران،
قۇلى بەفرىپەن كەزان سەرىپىنى گارم تەبۈۋا؟ ئەگەر وەما بۇواپە من هەرگىز
رۆزگارىك، چاوه ياقۇۋىتىيەكانى ئۇمۇم تەندەستە ئۇر رەشمەنى چاوه بېر لە
كەلەپەكانى ئهو سەگىتەۋىپەنە. لە بەياپىيەكى خەمناك و تەتبايمدا هەرگىز
دەرگای دالى دەريايى تاۋمىرسەت لە كۆتى چاوى ئەۋانەو تەندەپىتى. لە جىبانى
ئەمە بۇواپە دوو چاوه ياقۇۋىتىيە سەۋەزەكانى كەزان دەرگای شادى بىنەن و
شاؤاشىن بۇنایا. كاتىك بەيانى و ئۇواران وىدە بارانى سۆنەدە پەك
ئېچىيەكە دەستى زۇزترىن سۆز و خىشەپىستان دەپاراندە دونبىار تەنديابى
من. كەچىن لە بەرامبەر دا من هەرەم ئهو بالىندە ئامۇق و ئاشادىي گەرەك بۈرم
كە لە ئىوان قراوانى ئەرز و ئاسماندا شۇقىتىم شىك ئەمەرىد بېق فەرين. مەلیك
بۈرم ئامۇق بە عەشق لە خاکى خۆم، ئامۇق لە بىر چاوه ياقۇۋىتىيەكانى كەزانى
ماوسىن، لەبەر چاوى گەمن و كاتى خۇنەكە ئاقانىكەم، ئەم خوشكىيە مەمۇو
ئاواشى ئۇمۇم بۇ كە بىرای رەفتار ئەملى لە ھەلەندىمەكى كەرمدا بېبىنتىكە بېر
بېت لە كۈل و بېن و بېرامن بەممەنت. بىلەم ئەتسۈسىس، من هەرگىز تەبۈرم
بە جۆزە مەلە و ھەلەندە لەسەر ازىكىدا دروست بىكم كە ئهو خەپال رەحەت لە
ئۇرىدا داپىنېشىت و كېپىھەكانى مەكتەب بەخۇنۇنىت. بېزە ئەپەپىش وەك كەزان لە
ناخوهو رقى لە كەلەپەكانى ئۆز بام بۇ كە لە بېن بە رايەخە
سېچراپەكەي عەلانەدىن و منيان بېق دۇرەتىن شۇقىن فەران. ئهو كتىبانە

منیان و مک ٿاو شاعیره شیتاتنه هـلخـالـتـانـدـ کـهـ هـمـرـدـمـ بـهـ دـوـاـبـیـ دـیـنـقـبـیـاـکـهـ نـهـفـلـاـتـنـوـهـ سـهـرـگـرـنـانـ وـ وـیـلـانـ،ـ بـهـ دـسـتـیـکـ قـهـلـمـ وـ کـاـنـهـزـبـیـانـ هـلـکـرـتـوـهـ وـ بـدـهـسـتـهـکـهـ دـیـکـشـ نـهـخـشـهـیـهـ کـوـنـ وـ گـچـرـاـوـیـ سـهـرـگـرـیـهـ دـوـرـ،ـ بـهـ آـنـ،ـ مـنـ وـابـوـمـ مـمـوـسـیـتـ لـهـ شـوـیـنـدـکـ بـهـ دـوـایـیـ شـوـیـنـدـکـاـ گـهـنـدـ،ـ کـهـ تـوـیدـ جـیـترـ ڙـنـدـکـ نـهـبـیـتـ هـاوـسـرـهـکـهـ لـهـ بـهـرـمـعـدـاـ بـکـوـرـیـتـ،ـ کـمـجـھـیـ رـنـگـیـ بـهـنـ نـهـرـیـتـ وـ نـهـوـرـیـتـ شـیـنـیـ بـقـ بـکـرـیـلـاتـ،ـ خـوـشـکـ ٿـهـ بـیـتـ پـهـسـهـرـ تـهـرـیـ بـرـاـکـهـ دـاـ فـرـمـیـسـکـهـ کـاـنـیـ بـوـبـیـنـ بـهـ خـوـقـنـ کـمـجـھـیـ هـمـ بـهـرـمـوـامـ بـیـتـ لـهـ شـینـ وـ گـرـیـنـ.

منـ لـهـ چـاوـیـ ڦـلـبـلـقـ وـ ٻـالـبـوـیـ ٽـهـگـهـشـاـوـیـهـکـانـ ڻـیـوـمـیـ ٿـوـ چـاوـاـنـهـشـمـ دـمـبـیـشـ کـهـ لـهـ ڏـنـقـ بـهـلـمـمـکـمـاـ ڀـدـ کـهـ لـهـ دـوـایـیـ ڀـدـ لـهـ بـهـ چـاوـیـ منـ وـنـ بـوـنـ،ـ بـهـ آـنـ،ـ لـهـ چـاوـیـ رـهـنـ وـ رـیـنـشـانـهـرـیـ سـهـگـهـشـاـوـیـهـکـانـ چـاوـیـ ٿـوـ کـاـبـرـاـیـمـ دـمـبـیـشـ کـهـ لـهـ یـهـکـمـ رـبـیـزـ گـاشـتـهـکـهـاـ لـهـ سـرـ رـوـکـرـدـنـ ڦـلـکـ بـالـڑـاـهـ ڏـنـوـ قـوـلـیـهـ بـهـرـیـاـ وـ ڏـنـکـاـ چـاوـیـ ٿـوـ وـ نـدـنـاـلـهـ یـسـتـزـمـاـهـمـ یـمـبـیـشـ کـهـ دـرـیـاـ رـبـیـ چـوـیـکـ بـهـ قـوـیـکـ هـلـلوـوـشـ،ـ هـمـروـهـاـ ٿـوـ ڦـایـکـیـ کـهـ بـقـ بـهـ چـهـنـ ڦـانـیـکـ یـاـکـاـپـیـتـ بـقـ سـاـوـاـکـهـ کـرـدـ وـ پـاـشـانـ شـوـرـیـنـرـنـ ڦـشـیـ دـلـیـ،ـ مـاـلـؤـتـهـکـهـ تـازـمـکـهـ،ـ لـهـ ڏـنـوـ دـمـسـتـیـ شـهـشـ شـاـفـرـمـتـکـیـ ٺـهـنـاسـاـ جـیـپـیـتـ.ـ بـهـ آـنـ،ـ چـاوـیـ سـهـگـهـشـاـوـیـهـکـانـ دـبـیـوـنـ بـهـجـاـوـهـکـانـ کـاـبـرـاـیـ لـایـتـ وـ هـمـزـارـ وـ ڀـکـ پـرـسـیـارـیـانـ لـهـ مـنـ دـهـکـدـ،ـ پـرـسـیـارـیـ ڏـهـوـ هـمـمـوـ تـاـوـانـ وـ غـدـرـ وـ نـاـهـقـیـانـهـیـ کـهـ رـبـیـانـ ٺـمـکـونـ وـ قـوـیـنـهـ ٺـارـیـکـهـکـانـ ٺـمـسـمـرـ وـ ٺـمـوـسـمـرـ ٺـوـنـیـانـ ٺـمـنـجـامـ هـدـرـیـنـ.ـ چـاوـیـ سـهـگـهـشـاـوـیـهـکـانـ کـهـ لـهـ دـوـوـرـیـ بـهـلـمـمـکـمـهـ کـهـ لـهـ دـوـاـوـهـ بـهـجـدـهـمـانـ ٿـوـ چـاوـاـنـهـ دـمـجـونـ کـهـ لـهـ کـاـتـیـ مـرـگـاـ شـمـوـقـ وـ ٿـینـ وـ گـهـمـبـیـانـ بـهـرـهـ بـهـرـهـ لـهـ دـمـستـ نـهـمـنـ.ـ لـهـ چـاوـیـ ٿـوـ کـسـانـهـ دـمـجـونـ کـهـ یـاـنـ لـهـ چـاوـمـوـاـنـدـاـ نـهـمـنـ،ـ یـاـنـ لـهـ کـاـتـوـ سـهـفـهـ.

منـ لـهـ ڪـوـتـائـیـ ٺـنـگـاـ ٻـقـ سـهـگـهـشـاـوـیـهـکـانـ بـیـرـمـ هـرـ لـهـ سـرـ کـاـبـرـاـیـ لـایـتـ بـوـ کـهـ لـهـ کـاـنـهـداـ خـوـاـ ٺـبـوـوـاـیـهـ کـسـ ٺـبـیدـزـانـیـ لـهـ چـ شـوـیـنـدـکـ بـوـرـاـ هـرـ کـهـ زـانـمـ ٿـوـ پـنـکـهـ رـمـشـیـ کـهـ لـهـ دـوـوـرـ بـهـارـیـوـ وـشـکـاـیـهـ،ـ ڀـکـسـمـ هـسـتـنـامـ سـهـرـ بـیـنـ وـ بـیـ پـهـ دـمـنـگـیـ خـقـمـ هـاـوـمـ کـرـدـ "ـ ٺـلـکـیـهـ،ـ وـشـکـاـیـ،ـ

و شکایین من و شکاییم لين دیاره " لمکل ثو هاوارهی من پدکام کس که
گیشته لام، دوو گونه گانجه بون که دوو مذالکهیان له ثاو دمنهانیابو،
لمکه ملاشهوه شش و نهکه و مک شمش نورسی بالشکاو و گهه مگن گهه دنیان
بوق لای هات و هارای من بارگیبیوووه، له نزو دستیان گلریهیکی دوو رزه
به گریان نهیروایه به چیز نمیده تواني و دلار ثو هممو ناههه هارایه
بدانهاده که لدیه که مین سانه کانی ژیانه وه تووشی بیوو.
له پاش دمره یانی سامی قورتار له تاوه که وه بز ماویه که نزو به لامه که
کن و مات بیو، نه ئیمه و نه نهوان کسسان سرمان بز روو داونک
هانلندیمیری که بؤش خوشی یان ناخوشی لخیت، دمکوت هر همومون
لمسار ثووه پیک کاوندووین که خزان و به لامه که بخینه ناو بیکایه کی
بردیوام، به لام که وه تەعنە من بیوو که چو بیو له نزیکه وه سیوری شیپی و
هېنى دەریا گات، سەری چاواش خەمناک و پەرداوی سەکەتاوییکان کە له
دوو روم، وک فریشته رەنگ قۇراوی بز رىتىشاناي ئیمه هاتقۇن.
ھەرچەندە نه نهوان و نه دەریا و نه کەسلىکى تى دوانى سۆزاخى كاپراپى لایتم
پىن بلىت، نەپتوانى ثو سر و نەپتەنە مەلبىتىت کە نەگەر دواتر بۆم شاشكرا
نەبۈۋا يەوا هەتا مەن لەگەلەدا دەبۈۋ.
نەتكۈش لەو ماویه دا چەند چارىك چوو بیو بز لای تونجاي و سامى
قورتار بەلام هەر چارىك لە چارى پېشىووتر دەستېتالاز و بىن مەنچامىز
نەگەپاپووه و باومىز نەدەمما کە نهوان دەستیان لە گۈرم بۇنە لە ناكاومكى
كاپراپى لایت نا هەبۈۋېت. ثو ززو دەستى لە هات و چۈز و كەپاڭدا شۇشت. لە
ئۇوارمۇ تا شۇ لە تەنیشىت كەپه موازىنە سالىھەكى دەست لە نەۋەن
دانېشىتىوو و بىزازى دۇنيا لە سەر رووی كەپبۈۋەم، بەرەوام ئاشى ئەمۇمى
ھەلەدە كەنەنە کە ثو بەرگىز نەدەبۈۋا يە هېچ بە كاپراپى لایت بلىت كەنەنە بە
ھەلە شەوقى لایتەكى خىستە سەر سەتى سېپى ثو ئىشى كە ئىشى ثو نەبۈۋ.
لە نەوان ھەستىانى من و گەيشتنى دوو گانجه کە و شاگەشكەپولى شەش
ئىشكە بې بىستى و شەى پەر لە ئومىد و تېرى و شکایي، دوورگەكە لە پەش

چاوي هر همومونان گلهليک له گوريه ساواكه تهنياتر و خاک غافريلبر
لياريو. بهلام که تزكيت دههويدهوه بهلهكانته کهثار، نار سنديمهره قدر
بلنهكان و خاکه سوزنهکه دورگاهه له همموه نهه زمهينانه که ديدوتن
نارامتر و گهشتر نيار بيو، دهكتوت دورگاهه پيشتر باخچيهيکي نويسي و
دوروه دست بووه که شاهيهک دورو له چاوانی خلهلك پلانه سياسی و عمشهه
قاجاغههکانه تيما هنچمام نادوه. دهكتوت نهه دورگاهه خاچيك بيو له سر
نهنهه و هيلمهكانه جوگاهفها بين ناو و بين ناونيشان. بهلام نهه نيازاريه له
په له ئاسمانهوه بېن خاتري گوريه ساوا نايك مردووهکه دابيزنوه.
ئياواره بيو و خزر ديسان بيو بېن تزبيكى خر و نارنجى يارى سەبەته و
تارماپيەكى خاموشى بىسەر دورگاههدا كېشىباوو. بهلام تا دۇنيا تارىكتە دەبوو
دورگاهه له پەر چاوي ئىچىدا زيانى لە موڭنانسىكى وەلى گۈرهە دەجۇووه کە
پەلەمەكەي ئىچە بىن وچان بې لاي خۇرى كېلىن بىكان.

ھر کە تزكى بىووتهوه تونجاي و سامى قولتار بېتكەوە هەستانە سەر بىن.
تونجاي دەستى كرد بە قىسە كىرىن و سامى قولتارپاش وەك دەستەپەسالىكى
وەقانار يەك بە يەك و شە دورگاههکانى دەمى ونجاي دەكىرن بە كورىي و
ماوه ماوەش سەپىرى ئەملا و ئەولاي خۇرى دەكىد. بە هاردووچان ئىچەيان
ئاكابار دەكىدەوە کە ھر بە لەتكەرگۈتنى پەلەمەكە لە قىرغۇن دەپىت زۇر بە
پەلە دابيزىن، همموو شەت و مەك و كەل و پەلە كانمان بېھىن. گوتىيان "ئەگەر
ئاتانەفيت سەر ئىشە بې خۇتان دروست بىكن دەتوانى تارمەكان بەجيپەپەن
ئىچە لە رېگاى كەپانومان فېتىيان دەدىمەنە درەپا. ئەگەر بەمۇش رازى ئىن
باشتىرە ھر نهه شەوه کە دابيزىن يېشەن همموو شەتكى دوو تەرمەكە بىنۇن.
ئەمەك بېلىس دەگاتە سەرتان و بە تەرمەكانهوه بېگرىن كارى خۇ
پەدەستەوەنانغان زۇر ئالۇز مېپەت. ئارمۇرى خۇششانە چى دەكەن، ئىچە
دەلىن كە ئەگەر كۆملەلېك ئازاوجەھى لە ئىي نهه بەلەمەدا ئەمۇنایە نەوا دە
خۇتان و نە ئىمەش دۇوشى نهه همموو دەرسەرىيە دەبۈۋىندا"

من لمو و مختندا همهو بير و هؤشم له سر کابرياي لايت بوو که چون له پر
ومک همورىگى تەتكى بەھار، ئۆستەرىمەكى بەجىچاوىي سېلەدە زۇو، و سېلىرى
كسىكى رېپوار له بەر چاوى ئىتەمەو ون بىو و ئەما، بىز بې دواجار و لە
قۇلائىن مەتاۋەمەوە هاۋاڭمۇر كۈرە لاي توچىچاى و سامى قورتار كە ئىگەر شىتكى
لەسەر کابرياي لايت بىزانەن، هەرىدووكچان لە وەلاس مەدا سوپىن و قورئانىان
خوارد كە ھېچ شىتكى دەربارەي ئۇ بىباوه ئازان.

بەلىن هەرىدووكچان ھېچ وەلامەكى دروستيان نەما بەدەست، بەلام من لە مۇنى و
كىزى روپوان دەمىزاش ئۇوان سىزگەر شىتكىان سەھارت بە کابرياي لايت
نەماشى و بە مەيان نەندەگوت. لېم رون و شاشكىرا بىو هەرىدووكچان بە شەۋەقەوە
چاۋەرچىنى ئۇ ساتاتيان دەكىد كە بەيەكچارى لە كۆل ئىتمەدە بېنەوە، پاش ئۇ
داۋابىسى من ئۆزى پېتىچەچوو بەلەمەكەمان بۆ يەكمى جار پاش حەفت رۆزى لە
حەفت سال بىزىتەر لەزۇزى لە لۇوارى بۇرگەيەك خەشا كە كىسمان ئەمانەمەزانى
مولىكى ج خاک و لەنچى بىووا

من هەر كە دابازمىم خاکى دورگەكەم سىن جاران ماج كرد، بەلام لە ناخەمەش
پېشىمانى بە قورسائىي ناخۇشىبىيەكائى ئۇ حەفت رۆزە بىزىتەر لەزۇزى دەريا
ئازازى نەدام و چەركى كۈن كۈن دەكىد، من ناچار بىووم خاکى دورگەيەكى
نامۇ ماج يەكم كە ئۆچىدى بەيەكچارى لە كۆل بېتىزەمەن و دەلمەقى ئۇ بىو
قاچاچىپىيە تۈرك و كورىدە كەردىمە. لەخوارەمە ئەفەرمەكائى هەرىدوو بەرە بە
چۈزىكى تىكەل يەكتېرپۇن دەنگۈت سەد سالەن هەر يېڭىدە زىاپان، ئۇوان هەر
يەكىيان بە شىتكى خەرىپك بون، نېيشەنە ئەستاپووە سەر بىن و خۆم و مك
ئىشانەيەكى گەورەمى پېسىپار و سەرسۈرمان لە بەرامبىر بەلەمەكە راڭتىپوو.
ئۇ بەلەمەي لە ماۋىي حەفت رۆزى بىزىتەن تاكە چار مەنۇس و بەختى ئىتە
بىو كەچىن لە دوابىدا خەرىپك بىو و مك شىتكى ھەرىگىز تەبوبو لە زىيانى ئىتمەدە
بېتىمەر و ئەپىنى زۇلم و تاۋانەكائىن بېنەلتۈت.

ئەفەرمەكائى لە ئېر دا رسەپەررېتىكى گەورە دا ئېشىتىن و خەرىپكى ئاخاۋىن و
پلان دانان بون، كابرياي دېپلەزمات لەگەل دۇو زەنكەي لە كاتى مەرگى دايىكى

کۆرپە ساواکەدا ھاتبۇنە لای ئىئىمە خەرپىك بون يارمىتى شەش ۋەنكەىي بەرمى
ئىئەمەيان اىدا كە بە دىبار دوو تارمىس بىكىغان و بېگان ئىگىز و بىز بىون، ھەرەمە
لەگەل گۈياتى بەرمەوامى گۆرپە ساواكە گۈيپەكانىان بە چۈرپىك تەب بىرۇ
وابان زانبىرو كە گەپقۇقۇنەتە شۇۋىدىك كە تىپدا مەۋەن شەش ۋەنكەىي
لىن دەمرىت، شۇۋىدىك كە بىرىتى پىت لە بۆشايىتى رەھا و تىپدا نەمەنگ، نە
رەنگ، نە بېن كىرىن و بېنین لە فەرەنگى شەش ۋەنكەىي دا مانانىيەكىان مابىت.
دۇو كۆرپە گەنچەكەىي دۇو مەندالەكەيان لە ئاو دەرھەندا لە تەنپىشلى بەكتىر
وەك دۇو بىراي دۇوانە و ھاۋىشت لە سەر پىتت بىزىچ بىرون ئەستىرەكانىان
دەزمارد كە ھىواش ھىواش لە ئاسمانان بچووڭكە پەيدا دەمبۇن كە بە دار
سەنەپەرەمان دەور دىراپۇو، ۋەنكەىي ئازىتەكىي خۆزى دا بە من خەرپىك بۇو
داوايى لە كاپىرىاي بەپەلەمات دەكىد كە ئاڭ بەكتەمۇمۇ ڭۈپىش سەرىي بەلسىز بىز
دەلەقادىن، لە لايەكى تىروعە ئايىكى دەنالە مەردۇمەكە گۆرپە ساواكەى لە باۋەش
بۇو و لەگەل ڭۈپىش نەستى كەپىدوو بە گۈياتىن، وەك ئەودىي مەلۇتكە تاكى
كەس پىت كە وەك ئەو لېنى قەومابىتت و لە ئانادى ئازاز بىگات، دەنگىخېش بالى
بە ئار سەنەپەرەپەكەو بابۇو و كەھ دوازىنە سالىپەكەشى سەرىي لەسەر زانلىكى
دانابۇو و خۆزى بېز خەۋىتكى قۇول ئامادە دەكىد، جىڭ لە من و گۆرپە ساواكە
ئowan بە ھەممۇيان سى و سىن كەس دەمبۇن لە سى و سىن حالتى دەرۋىنى
چىاذا.

من كە خۆم كەپىدوو بە ئىشانىيەكىن گۈورىي سەرسۈپمان و لە بەرامبدىر
بەلەمەكەدا و مەستىپۇوم، تۈنچايم بېنى كە ڭۈپىش لەو كائىندا بە پېتىو
و مەستىپۇوم، ئەو هەر كە منى بېنى لە بىر مەتا خۆزى ئىتاپۇو شىتىكى بېز لايى من
قۇچى دا، لە تىرسى ئەوهى ئەۋەك ئەو شەتكەم بەر بېكۈپت و لەسەر ئەو
دۇرگەپە دۇورە دەست و تەنپىاپە دا بەكۈپت، خۇرا وەك گۈلچەپىشى
ھەلخەلمەناتاپى كۆل لېڭراو خۆم بېز لايەكى يېڭى كۈرى شەھ فېڭىراوەكە
قۇيدا! لە كائى كەوتىن گۆئى لە قاقاىي پەكتەنلى ئۈنچاپ و سامى قورتار بۇو
كائىنچى خەرپىك بون جوولەپان بە بەلەمەكەيان دەكىد، بەلام من بەر لەوەدى

ئاپىدەمەوە بې لاي ئەوان يان بې لاي ئەفەرەكان كە خەرىك بون ئاگىريان
ھەلەنەكىر، پەكسەر پاڭىرىدە لاي ئۇ شەتىرى كە تۈنچلەي بې مەنىقىلى ئە
بەكۈزۈت يان جەپپەت ئازارم بادات. كاتىك نىزىك بۇومۇمۇھ شەتكە وەك ئەۋانى
ئۇ گۆللە قۇيۇچىرىگانە لە ئۇي گىابا چەقىپپو كە لە كۆچەرەمى ئەندەدە
بۇمن دەپەكتەن خالقى ئۆزۈپپو و ھەلاتقى. لە پەكەمین سەرەنچ زائىم شەتكە
چىپىھە، بېلام ئەمەدەپپەست باومىپەيدىم بەھەلەپەنەنە خۆم بىكمە ئادەكى
شەتە لە ئۇي گىابا ھەلەنەكىشم. بېلام ئەمەدەپپەست باومىپەكەم كە ئۇمە لایتەكەى
كابىرى لایتە و پە شەكىرى كەمۇرتۇتە دەستىن. ئۇ چەپتەي كە بې بىن
خاومەنەكىي چېتىر ئەمەدەتۋاشى قۇزىپەنلىق تارىك روناڭ بىكاتەوە و پەرىدە لە
سەر ئاواپىنگەنەلەتەوە. من چاومەكائىم بې بىن لە ئاو و ئاچار و بېدەسەلات
ئەم لەو بەلەمە ئەنگەتتىپە دەكىدە كە لە ئۆزە ئورۇر دەكەوتەوە. دەمگۈت "ھەن
وەك دۇنیا بىن و مەتا، دەنە كەس دەمگەپتىتەنەنارى ئازام بىنچىغان لەن
پېسىر و شۇقىن دەكىت، دەپەنچىتىت، دەپەنچىتىت، و لە ئاواپان دەپەنچىتىت
لە ئورۇمەو و بې بىن ئاگىلىي ئەوان ئەلم لە رۇوي گۈزى تۈنچلەي و سامى دەكىدە،
لە رۇوي ھەموو ئۇ كەسانانى ئۆزشەپپەستىان بېز ئۇلار ئاواپىن ئەپەرەپەن بىن
ئەنچام دەنات. لە دلى خۆم دەمگۈت "دەلشاد، دۇنیا جەتكەن ئۇ كەسە
چاپىسانە ھەرىدم كلىپى دەسەلەتىان بە دەست بېت. دۇنیا جەتكەن ئۇ
كەسانانە چارمۇرسى خالكە لە زېل بىن باپاھە خەتر بىنۋىسن. "

من لە ئورۇرى كەسانان دەپەنچىتىپەن كە ئاگىلىي كەنەنەنەن بە خىراپى كەنەنەنە
ئۇرۇچە قىچى سووئەنلىق دارمەكان دۇر جۆزە دەنگ تىكەل بىن، دەنگىك قاقاول
پېكەتىنى ئۇ كەسانان بىو كە بە جارىتىپەن كەپەنچىتىان بې سەر و شەكايىن لە
ئۇپەپىرى خۆشى داپۇن، دەنگىكىدىپەن كەنەنەن بەكەنگى ئۇ كەسانان بىو
كە بىرپەن لە دەرگى ئۇ شەپەنەنەن دەكىدە دەپەنچىتىپەن كەدا
تىنچاجۇن. بېلام ئۇمۇمە لەو ئۇلۇاندا لە مابېدىن پېكەتىنى دلخۇشەكان بە
كېپىشىن و غەمگىنى دەشكەۋەكان بە كېل ھەلەكەن دەپەنچىتىپەن بىرپەن لە
شایاھىدىكى سەرلىڭشەواپى ئۇ خەم و خۇشى، ئۇ مەنسىكە قۇول و بېر مانانىيە

من بورو به دیار لایته شکاوه کهادا به دیار نوورکه وتندهوهی بهلممهکه و سکالای
رُوحی من له بونا

* * *

سپیلی که له خویندهوهی نامیلکهکای نیلشا بورووهه هرگز باومري
ندهکرد کسیلکی دیکی و دک نیلشا هدیت که له توانانی نایت ثو هموو
بسراهانه به نیتی پهیلنههود. سپیری پیدههات که ثو چون توائینیووی ثو
هموو روونداوه له نایخدا پهیلنههود و بُز کس باسینان نمکات. سپیلی تا ثو
رُوحی نامیلکهکش دهبانهوه مآل خالی نیلشا و دهیدانه دست خوشکه
تاقانهکی، هر ببری لهوه دهکردهه که نیلشا لمبهر چی باسی ثو
رووناوانهی بُز ثو نمکدا؟ بُزچی هر جارهی له پهارمهه پرسیارهکانهدا
پهچریک خُزی نهانیهده، له بُزچی ثو تا زمک و نزیک بوتهوهی له
مردن، پهلهنهکای به چی نهگیاند که له پهکم نیدار به ثوی نایبو، که
رُوحیک نامیلکهکی خُزی نیشان بدات؟

سپیلی پهروزایی ریکا و لمکل خویندهوهی نامیلکهکهدا ببری لهوه
کرديبووهه که نهگر نیلشا بههکچاري دههگای ببروهه هرگز باشنهه
رُوحی نزو هرريا داهستهوه، نهدی بُزچی هرگز وشهیکی سهبارهه به
مانهوهیان له سهر دورگهکه بُز ثو نهارکاند، بُزچن وشهیکی دههیارهی ثو
شوپنه نهنسی که له شهويکی تاریک و لیل نا باومشی بُز نیلشا و کارهه
ساواهک و سی و سین کهکسی دیکی دل پر له خم و خُزی کردهوه. سپیلی پیش
سپیر بورو که به دریازایی پهکت ناسینیان، نیلشا بُزچی هرگز باسی
پهیوهندیههکی خُزی نمکرد لمکل ثو کمسانهه که له نورگهکهدا له گالیدا
بون. ثو چون توائینیووی جارمهنهوسی کارهه سواهک وها نادیار
پهچنپهیلنههود. دهیت ثوهوهی ببروههکانه نیلشا خویندنهوه پههکچار دلی
نامهکت و رحممت بُز گلپری مووسهه ریکت بنزیرت که دههگایهکی کردندهوه

داخراش بې نېيە، ئېللىيەكى ئاشكرا كىدوووه بەلام سەدى دىكەي لە پەنداش
حەشارداوا

سەپىھى كە جانڭاتاڭىز دەختەر ئۇ تاكسىبىيە لە ئۆزىزگارى جىزىرى بە كرىيى
گىتىرۇ تا بەرۇ سەلابىس و خابۇرىي بىات. بە يېڭىدۇن گۈچى لە دەتكى
كىسىك يۇرۇ كە لە دەركىايى پاسىك و مەستابۇ و كەسىكى دىكەي لە دۇور باڭ
دەكىد "تونجاي تونجاي"

سەپىھى ياش چوار سال دۇرۇرى ئۇرۇ يەكمىن چاربىرۇ بە سەردىان
پەكتەتىرۇ، ئازىز دەكىد لە سەھەرمىندا خەپال رەھىت بېت و بېر لەو
هاۋپىيانى ئەكتاتۇر كە لە بېر ھەنتە ئۇرۇ ئىپانى و دواپىش خەپاڭ ئىنى
درەجۇن. بەلام لە زىگى گەپانتۇرۇ دا ئەيدەتۋانى بېر لە سەككى و سەرەتىك
ئەكتاتۇر كە چۈن لە شەوكىش بەفاراوى و تەنساك ما گوللەي زۆردار
ھەر دەپەكىشىمىز وەك دۇر بالدىمى ھەوار لە خۇنىن گەمۈزىدە.

بېرى لە جونىدېن دەكىدۇر كە چۈن ئوابى ئۇرۇ شەدو بېر لە تىرس و
ئەتكۈستەتچاوه بېلى بۇرۇ بە دەركىايى بەمەنەت. سەپىھى ئاخى ھەلدەكىشا و خۇرى
بە بارىتىش شۇوم دەزىانى بېر ئۇرۇ هاۋپىيانى كە دۇوركەوتتەمەيان لە سەپىھى
ئۇرۇ بەرچاو و دىبارت بۇرۇ لە ئىزىك بۇنۇمەيان، وۇن بۇنیان ئەپەتى تر بۇرۇ لە
مانەۋەيان.

سەپىھى وايدەزىانى سېپىرى مەركە و ھەركەسىك بېننەست بېر رۆزى دواپى
نامىدىتت، بېزىيە لە ئاو ئاكىسىبىكەدا زۇر بە پەرۋىشەو بېرى لە جونىد
دەكىدەوە، بەلام خۇنا خوانى بۇرۇ كە چاوى بە چاوى ئۇرۇ نەككۈتتەمە. ئەمەك
سېپىرى كەو مەركە بېر گومان و ئادىبەرلىق نەتەت و بېگۈزىدە. لە يەندەجرى
تاكسىبىكە سېپىرى تەپ و ئۆزى ئۆز تايىھى ئۇرۇ جىپ و لۆزىبىي بېر لە
سەربىازانى دەكىد كە لەو وەختىدا بە ئۇرۇ شەارى ئۆزپىردا بەت دەبۈن. لەڭكەل
بېننەن ئۇرۇ دەيمەن سەپىھى دەچوووه ئۇرۇ خەپال و بە خۇرى دەمگۈت كە ئەڭكەر
مرۆغۇ پەرىدىك لەسەر ئۇرۇ بېر جەرىيە تاڭان ئادەتتى كە لە ئىپانىدا روودەن،
ئۇرۇ بە ئىندۇرۇن لە ئۇرۇ گۈمى خەفەتدا دەختىكتە.

ئىلشاش لەوانە يە بۇو سېتەمۇسى بىرمۇرپىيەكائى وېستېتى بە يەكچارى دەرىگا لەسەر يادمۇرپىيە تالەكان دابخات، يان زىرىمەكانە تىر ئەو رووپاۋانەن تۆمار بىكەت كە ئىنسان لەسەر دەستى ئانىشسان گۈرۈھىمان دەبىت. دەتكوت ئەو كۆسېك بۇو وېستىۋى بە نېقنى و توپىنىكى ئۆكۈپىت كىرا بۇ زەممەنەتكى تاواڭكاران لە قاف ھەلگىنەت. بۆزىيە ئۇ ئامېلىككەي ھەرگىز ئەدابوو بە سەپىش وەك ئۇمۇسى بۇ رۆزۈچىش شىلادۇي ھەلگىنەت تا لە گۈفارىك يان رۆژئامەنەكدا چاپى بىكەت. تاھىر كۆسېك فەرسەتى ئۇمۇسى ھەبۇو بېخۇپىتەمە دەن سىن و دۇر بە دوايى سەرمەدا يېك بېكەرت بۇ پېسواڭىنى ھەمۇر ئۇمۇ تاواڭنانى لەپەر چىڭ كەوتىشى بېرىك لە ئۇلار ھەنچام دەنرۇن. بەلۇن، تاھىر كۆسېك ئامېلىككەي ئۇمۇ بېخۇپىتەمە بېر لە سارگۈزىشتى ئۇمۇ مەلۇتىكەي بىكەتەمە كە لە دەرييادا بە مىن دايىك لە دايىك بۇو. لە خەيالدا ئۇمۇ بىكەت بە ئەلېمك كە گەلەپ لە راستىپەكەي سەرسىپەتىر و قۇولتىر بېت.

سەپىش ئۇمۇسى بە بېر دەھاتەمە كە ئىلشا چەند چارىك بەلۇنى دابوو ئامېلىككەي بۇ بېكەلتىن بەلۇم ھەرگىز وەمە پىنگىكەت كە ئۇمۇ لە ئىياڭدا بېت و كۆسېك مەبىت ئامېلىككەي ئۇمۇ خۇپىتىتەمە. ئىلشا ئۇمۇ رەفتارەمە لە ھى رۆژئامەوانىڭ دەجوو كە لە يەك كات ئازا و تىسلىك بېت، رۆژئامەوانىڭ كە لە ئۇمۇ گۈرمى رۇۋادەكان پەردە لە سەر رۇرى تاواڭبار ھەلسالىبىت، بەلۇ بېن زېكتىرىن ھاپقى ئەپپىزىت ئاش و ئاودىشانى ئاشكرا بىكەت.

ئىلشا ئەپپىزىت و كە ئۇمۇ لە ئىياڭدا بېت و ئامېلىككەي بېخۇپىتەمە، ئۇمۇك وەك ئۇمۇ ئامىغانى كە بەخت يار پاش ئۇمۇنى لە كۆزىن و رووپاۋ چارگىنەكان دا دەرييازيان دەبىت، بېكەپىتە بەر لەشلىرى بېسپار و دەلاس بېقازىكىن. بۆزىيە لە كەمب كاتىك كە ئۇمۇپەيى ھەنپىدا بۇو، بېپار دەدات پاھامىرى تەنەها حەفت رۆز بۇو سېتەمۇسى بەر كە لە ئۇمۇ دەرييادا بەسەرى بىرىدۇو.

دواتریدىن بۇ يەكچارى دەرىگا لەسەر ئۇمۇ حەفت رۆزى دايىخات

* * *

له ریستورانه ئىتالىيەك، كاتىك سەپىن دلى ئاولادا كردو بىسىرهاتنى كەشىتەكەن ئۇ بەھرى بىز ئىلاشما كېپاھمۇ، لەو باۋەرەدا نەبۇو كە ئەمەن لە بىرامىھىردا داشتىتۇرۇچىرىڭەكەن كەتكەن لە هى ئۇ سەپىرت و قولۇندا ئىلشىن ئۇ بە رۆزىنى لەكەن سەپىن لە ریستورانكە داشتىتۇرۇ، مامۇھىكى ئۇر نەبۇو ئاواۋى ئاسىپپۇرۇ. لەو ماوه كورتىدا ئامەززىز بۇو ئەمۇي رۆزۈچىك لە مالەكەن خۇرى بىننىباھ، بىلام ھەر چارەدى يلانى بىز دادەشت بىرىپەستىك دەھاتەن رىي و سەردىغان ئۇ پارە تازەيەن لىن دەكىد بە جوولانى چىياتى سەھىفەن، دەنكوت پىرەزىنە تۈركەكە دوغايمىك شىخى نەرسىس لەسەر خۇقۇندىبوو مەتا پاكس و ئۇرۇانىيەتى ئۇ كۈرە رۆزۈمەلاتىبىه لە رۆزىداوا وەك مەنلىكى كېز دەكۈپىتە ئۇ پەردەنچىك لە بىرە، تەپ ئابىت بە ماجى كەچە جوولەكەپىدا بۇيە لە ریستورانكە كاتىك سەپىن بىرسى بۇو كە ئاپا ئۇ كەپى بىرادەرى هەيدە يان ئاز؟ ئىلشىن بە ئا و ئەلسى ئاپۇرۇمۇ، ئەمۇي سەپىر بۇو لە كۆسىپەتى ئىلشى ئاواۋە بۇو كە ئۇ ھەر دەم دەپەپىست لايەنچىك لە ئىپاپى بە شەرارەدى بېجىپەنلەت. دەنكوت كەسىك بۇو كە ئاواش ئەمۇي باش مەرگ چارىپكىش بېكەپىتەوە ئيان ئەنەن بىز ئەمۇي باسى ئۇ شەنانە بېكەت كە بە ئەنۋەست بە شەرارەدى بېجىپەنلەت. ئىلشى لە ئىپاندا ھەر كەسىكى دەناسى كەمەنچە لە كۆسىپەتى خۇرى بىز ئاشكرا دەكىد، ئۇ ھەلسوكوتى ھەرگىز لەكەن رۇوي نۇرۇنىش و فېيشتەنەيەتى ئۇ ئەندەگۈنچە.

ئۇ رۆزۈانى مانۇمۇ لە كەپىك و مالى خالى لە ھەر ھات و چونكىدا سەپىرى بەردەگائى مالى كەپىنى دەكىد، لە زېزبەن ئۇ جارانى كە چاوه ياقۇتىپەكانى ئەمۇي لە چاومەوانىيەكى بىن وېنەن دەپەننەيەو، ئەيدەتەۋىنى وشەمەكى ئەپەندازىرى بىز ئۇ كېزە دەللاھ بىرگەنلىق، ھەرگىز بىز ئەنكوت ئۇ دەخشىمى كەشىتىنى دۇرۇي لە خەپال، بۇيە ئۇ رۆزىمى كە بە ھەچارى لە بىر چاوى گەرمەكدا بىن بۇو، كەزان بەنلىنى دايكىيەو چاوه كاشى كرد بۇن بە كۆسى روپىك و خوقىن.

ئىلىشا كاتىك لە رېستورانەكەي تىدىم بېيش چەند مائىچىك بۇو پەردىم اوام قابىي دەشۇشت، ھارگىن بە ئايەپەرى ئەڭگۈتۈرۈ كەۋا ئەو لە شارەكەي خۆى يەكمەنى سەر كۈلچەن ئەندازە بۇو، لەگەل ئاورواش ھەرۋا بۇو تا درەنگ و تەنھەنەكىرىنى ئەخىزلىپەكەي، راستى بۇ ئەو ئاشقىدا ئەتكەن، بەرچەنە زۇو ھەستى دەكىر كە ئەو لەپەرامەپە ئەۋىينە قۇولەكەيدا لەگەل ئاورووا لە جىاپى يارىكتى وەفادرار بېت ناسىنامى مەرىگىكى ئاومۇختەبە، سەرەجىاي ئەو ھەممۇ شىتە، ئىلىشا بە خەيالىش لەو باورەدا ئەبىو كە ئەو چەندە دلى گۇرۇر و مەھرەمانى ھەرىپەكىك لەو من كەچى بىرئىدار كېبىو، سىن كېنى يار كە ھەر يەكىنباشى بە شىۋىمەك لە سىن سەرىدمۇم و ولاشى جىادا ناسى.

ئەو رۆزىدى سەفيقى بې يەكمەجار ئىلىشا لەگەل ئاورو دەپىنەت، بىن سىن و دۇو يەكسىر بىلارىكتى لەن نەنات و پېنى دەلتەت "لەنلا، ئەلىپەت جىكى گۈركە لە قۇلدا بېستۇرۇ، چۈن توانتى بە ماوه كەمە ئەلى ئەو پەرپەچە جوانە بېن خۇت پاكىشىت؟"

ئىلىشا لە مەنالا باكىزەتىر لە پىاسەكەي ئىسکىن بازار لەگەل ئايەپەر و پىاسەكەي ئۇمۇشىوی كەثار روپىيار، ئەو سەپىھەمن كەرمەتى بۇو لەگەل دۆستى كەچ چۈپ بېتىدەن، سەپىھى ئەيدەزىانى كە ئىلىشا ھەر لە خەوندا جۇووتۇنى خۆى لەگەل مىدا دىووه، بەللىن، ئەيدەزىانى ئىلىشا بەقەدر دۇنغا تامەنچىپە رۆزىچىك ئەو حەزە شىتەتى ئاشى بىكۈپت، بەللا و مەك ئەو بىباوه بېشەرمانە ئەن كە بە ئىزى ھاوسىرەكائىناندۇر دلىيان دەكەن بە پەرد كاتىك ئاتووان ئەلتەرلى كەنۋەو داخرانى ئۆزىزەن پانقۇلەكائىيان بەكەن، ئەو بىباوه بېشەرمانى كە بەپەك، بېنچان دەپىنەت جۆكى كەل و ئاۋگەل بەكەن، كاتىك لە شەواشى بېر لە مەى و فەنسەقىيان نا ئارقەقى شەرمەزىرى و خىانەتىان لەسەر دلى ئەو كەچانە دەپىنەت كە بە ئەمەن بە كەچ و ئەمەن ئەن دەشىن.

* * *

ئىلشا باش ئومۇھى كېچىك و نەخۆشى بىكەمۇ دېنە دۇنياى ئەو، خۇى لە نۇوان چەند لېكىانوھە و هېذان و بىردىش دۇ بەيەكتەر دەمپىتىتەمە كە بە وشە رېزىكىن بىرىتى لە (نەكىن و ئىيان، يان كىدىن و مەرنىن) بېيە لە پىاسە و ماج و مۇرۇ دەست لەملاڭىنىڭ ئاكىل ئاۋادا مەمەنە لە سەبىيازىكىنىڭ ئەشلىرىنىڭ شەكايى ئۇ شەھر نەھەجىوو. ھەر دەنم تازمايەكى بې لە شەرم و خەم رووي ئۇمۇى دادەپىتىشى. ھەر دەنم تازمايەكى بې لە شەرم و خەم رووي ئۇمۇى پەپەي گولى سورر ھەلەدەگەرىدە كاتىچە بەشەرمەمە پىرسىار سەبارەرت بە توڭاڭىن سېكىسى خۇى دەكتەر. دەكتەر ھەر لە رووي گۈلتەرى ئىلشا دا بېيە دەرىدەكەپىت كە ئەو گەنچە روو نۇوراپىبە رۆزىەلا تىپە كە سەن سالى مابۇو بېس، ھېنەتتا بېتەپەرى مۇيەتىپەك بىلايدا پەت ئەپپەمە. ئەو بە خەمون و خەيال ئەپپەت ھەرگىز لە سەر چىكى خەودا كەچىكى لە تەنەيشت خۇيدا ئەپپەنەوە. بېلام دەكتەرى سېپىر وەك ئەپتىش پارچىكى ئەلۋاران ئۇمۇى ئىشان ئەدا كە لە رووي ئىلشا دا فابىن سېكىسى ئۇمۇى وەك بەرى دەست بەتال و چۈل خۇيدىن ئەدا. دەكتەر لە وەلام دا دەتكەوت لە ھەرامەپەر گۈزەنپېتىپەن رايى ماسوولەكە بېي ئەمەرىكى دانىشتوو، ئۇمۇنى كە لە كاتىن گۈزەن دا ھەر دەنم حەفتا خۇرى رووتىان بە دەورمۇمە. بېيە دواتر باش چەند دەقىقەپەك كە بېر كەردنەوە بە ئىلشا شەركىت " زۇزىكىن بېن نەخۆشىپەكەت باش نېيە بېلام دەتكەپت بېكەيت بە دۇو حەفتە جارچىك. بەمەرجىك ئابىت خۇت زۇز جوولە بېكەيت، با دەستەكەت بەشە زۇزەكەن جوولە بىخانە ئەستىرى خۇى ا" بەشە زۇزەكەن جوولە

ئىلشا ئەو بەشى ئاخاونتى دەكتەرەكەي وەك لوغۇزىكى ئادىيار و سەپەر وەرگەت، بېلام ھېچى لە ئېنەنگەپىت. ئەو ماوه كورتەي دانىشتنى بەرامەپەر دەكتەر و دواپىش بە بىرچىلەپىزىكىنى دەكتەر دەپەرەپەر مال ھەر بېرى لەو وشە ئامۇق و زەممە ئالىمى دەكتەرى سېپىر دەكتەرە كە لە دەيدارچىكى دەدەقىقەپەدا بە گۇنۇ دا چىپاپاند. ئىلشا پەك بە يەكى ئەو وشانە ئەكتەرى لە خەيالىدا دەكتەر بە

وېتىو خىزى لەگەل كچىكدا دەپىرە زۇرە سارە و تەنباڭەي، بەلام لە رۇوى كەھرىزىز رووى ئۇو كەج و ئىنانەي نەدىمپىنى كە لە رۆزگارىكى بەسەر جوو دا بىنېپۇنى.

لە كاشى پاڭشانى لە سەر چىڭاكىددا رۆزگارىكى مەھاتوه ياد كە ئۇو تىپىدا ساخ و تەندىرسەت بۇو، كەھى هەرگىز نەيدوانىبىو لە باخچەكائى زانڭە تەندا بېت و بېاسە لەگەل دېستىكى كەج بىكەت. نە لە پەرتوكخانەكان ئۇمۇمى بېز پىكتۇت كاتىچى تىباپاندا بە سەعات نادەنلىشت و سەر لەسەر كەنپەكەن مەنلەندىمكەر. بۇيە ئىلاشا بىر لە بېاسەكەن شەسىر بازار و ئۇمۇمى كەنار رۇوبار پېپۇابۇو ئەڭكەر ئۇو بە ساغى ئەپەتوانىبىت كچىك لە باڭ خىزى بېتىت، ئۆستە بەو ئەققەشىپەي چۈن دەتوانىت! لەبەر ئۇو بەپيانىبىي ئاۋاوا و مەك مەلکى سىحرىاوي چوو، ئۇي ئىڭكارى پەنچەرمەكى و لە سەر كورسېيە ساجىكەدا ھەنلىشت، ئىلاشا سەرماسىمە و شاڭكەشكە بۇو و رۇنداوي ئۇو بەپيانىبەي زۇومى و مەك يەككى لە خەمون و خەيالە بلازمەكائى بىنى ئۇمۇمى راستىپەيەكى رۇن.

ئاۋوا لەبەر سەرقاڭى بە وانە قورسەكائى فەلسەفە ئەمەتتەۋانى ئۇمۇندە كات بېز ئۇو ئەپىنەن لە ئاكاوه پەيدا باكتا كە وەك دىارييەكى ئىلاھى لە ئەپىنەنە كەوتىبۇرۇ ئۇو پەنچەرمەكەي ئۇو، دواپايش وەك موڭاتىسىكى ئانىمار ئۇوى بېز ئۇپاركەكە پەلەتىن كەر.

ئاۋوا لە رۆزگارەكائى خېرىپۇن و تەقىيىن گۈناتاي مەمكەكائىنچەند جار دېستى جواپاھىزى كۆپىرىمۇو. بەلام لە دا سالەكائى خۇپىدىنى لە زانڭ و قۇلىپۇنۇمى ئۇر لە وانكائىن فەلسەفە، لېكىنەنەكائىن بەرپارىمى ئۇمۇن سەمەنە مەشتە پەلە بە ئازىستەپەكى دېتكە گۈپىران. هەرگىز لە هەلسىس و كەوتى ئۇو كۆپانەي كەسپىيونى و ئۇوانەي لەسەر كورسېيەكائى زانڭ ھاۋپۇلۇ بۇن ئۇپىنەنلىكى راستەقىيەتى بەدى ئەنكىرد. باۋەرى وابۇو ئۇو ئەپىنەن كە لە چاومۇرانى ئۇو دايە رۆزىك بە پىغى خىزى دېتكە بىر دەرگىي مالەكەي. بۇيە ھەر كە ئىلاشا ئۇچەندە جارىك لە پەنچەرمەكەي بەدەپىكىد ھېچ گومان و دۇو

دلى لمو بيرزكىدەي ناما كە لمگەل و شە فەلسەفيەكانى ئەمانوئيل كان،
نېچە و كۈرگەر، لە مىشكىڭ ئاختىبىو.

ئەو رۆزىەي كە ئاولوا ئىلىشاي لە پەنچەرمەيدا بەدىكىد، واپازانى ئەو كەسىكە
لە ئاسمان بە تايپەتى بۇ ئەو ئامېزىۋە و سەلماندەن بۇ بىرلەتكە ئازەكانى
سەبارەت بە ئەمپېنځى ياك و ئەفلاقونى، كەچى لەمگەل ئەومىشدا چەند رۆزىەكى
پېچوو تا بېيارى دا ئەو كۆرە سىما رۆزىەلاتىپە لە ئازىكەو بېبىنەت، كە لە
پېش چاو و پەنچەرمەكە ئەوپىدا لە فەيشتە ئابرووايە لە چىزىز ئەمچىو، لەپەر
چاولى ئاولوا، ئادىشتەن و زامان و هەلسۈكۈنى ئەو كۆرە رۆزىەلاتىپە مۇوان
لە پەنچەرمەي ئەو، زۇر جودا بۇو لە جولانەومى ئەو كەساناتى كە رۆزانە لە
باخچە و ھۆلەكانى ئاتكىدا مەبىتىن، بېرىدە لە هەر سىن كەرمەتى دەست گىرنى و
ھەناتن ئىلىشى بۇ مالەكەي، ئەۋىن و سۇز لە بېرىدە كېيدىتىۋوو ئەمپېرلى
قۇولى و بەزىزى، بە ئىكەنەتە ئەلسەفيەكانىشى بۇزۇ لە ئادى دۇڭ كېرى ئەو
ئەمپېرلى بېتىنەتكە، و زىباتر وىتنى ئىلىشاي لە دەليدا مەچسپان، هەرەمە
بە مرۆزش بۇو رۆزىەك بېجىت لە ئازىكەو سەرەمان ئەلەكى بىات، بېزانتىن لە
ج شوينىكى شار دەزىت؟ ج بېزىك لە چىڭاي خەوتىنى دېت؟

ئەو رۆزىەي لە بارىدمۇ دوکانى بېرەزىنەكەدا بە شەوقەوە لە چاومروانى
ئىلىشادا و مەستابۇو، بېر بە دل تامەزىز بۇو لە دوکانەكە بېتە دەر و بەرمۇ
مالەكەي ئەو بچىن، ئەمۇيدا وەلەم بە ھەممۇ ئەو پرسىمارانى ئەو بەرىتىمۇ كە
لەپەرەمپەر ئىلىشى و رۆزىەلات مەبىتىن، كەچى ئەشىمە هەر وەك زانىتان كە
چۈن بۇو رېك ئەنكەوت ئاولوا مائى ئىلىشى بېبىنەت.

ئواتر ئاولوا ئۆزى بۇوبەپۇرى بىرسىار بېبۇ كە تا ج رادەمەك ئىلىشاي
خىزىشىدۇسىت؟ ئەكاش ئەو پرسىمارە، كېتىنى چاول قاوهەنی و گەشەكانى
وەك بۇ پەندىلى بارگاوى ئەن بە يەك لە بورىي مەكتىر دەستىن و ئەو لە
ساتىڭىز بېرىزىنەكى مەھەپەلەوە، وەك ئەمۇي ھەرىپەكەيان تۆزىپە بەلاپەكدا
چۈوبىن تا وەلەمكى بېر بە پېست بېنەنەوە، يان بەمە ھەربۈكىان بېتكەو زۇو

ئۇ راستىيەيان ترکانىيەت كەلمۇتىمى يەسىر بالاى كۆپى گەنچدا دەپۋان،
لە ئىلىشا بىرازىتىپ بىز كەس ئۇمۇندە ئامېزىرى دىدەنەيان نەمۇوهدا
لە بەرامبىردا ئىلىشا وەك سېپىرىتىچى جاوج خۇنىتتەمۇ لە ئاخۇوه بە ئەواوى
باومىر بە ئاخۇونتە كەپ وېدىنەتكىچاوج قاۋىيەكانى ئاواو دېتىت. ئىلىشا ئۇ
كائە جوار مانڭ بۇو ئاواوى دەناسى، بەلام ئەنمەنها سىن جار بوارى ئەمۇدى
ھېبۈو لەكەل ئۇ لە مالەكەي ئاپىشىت و ئۇ كەتكەفەلسەقەيانە سەرا و ئىزىز
بىكاد كە بە ئەلمانىيەتكى قورس ئۆسراپۇن. بەلام ئۇ كائە سېيەنى ئىلىشا و
ئاواوى پېتىكە بېنى شەھىن مانكىك بە سەر پەپۇندىپەن تېپەر بىلۇ.

* * *

لە گەرمە ئۇمۇين نا، ئىلىشا بە دەرمان و چارمسەرىيە لە دىكتىرى
پېتىرى وەردەگەرت هەستى دەكىد بەرمۇ ياشتىر بۇن نەجىت. سەپەپش دواينى
پەكتىر ئاسىنپىان لە رېسٹورانەكە بىز ئىلىشا بىلۇ بە جۈزە ھاپىشىت و
چارمسەرىيەتكى رۆزى، بە ئايىت پاش ئەمۇ ئىلىشا ئىزىكى سالىڭ بۇو
كسىكى نەپەپتىپوو كە بە كورىدى ئاخىفېيتا
ئىلىشا لە شەھىمەن مانڭى خۇشەۋىستىدا ئىزىكى سەد و پەنچا ماركى
ئەلمانى لەو بىرە كۆممەكەي سۆزشىلار پاشەكەوت كەپىپوو. بەو پارمەپە دېپارى
نادۇو ئاواوا و سېيەنى بە جىجا لە رېسٹورانىڭ داومت بىكاد. ئىلىشا ھەمجارە لە
سۈچىكى نۇورى دوکانى پېرەنە تۈركەكە بىز چاومروۋاتى ئاواوا و مەستابۇو،
ھەرۋەھە بە درېلەپىن كەپشىتىپ بىز ئۇ شۇپۇنە بېرى لەسىر ئەمۇ بۇو كە چۈن
بە ئاواوا بىلتى "پەرمۇ كەمەك، بېنن لە مالەكەي ئاپىشىن"
ئاواوا بە خۇشحالىيەوە لە مەركاى مالى ئىلىشا چوو بۇو ۋۇر. لە يەكەم
ھەنگاوى بەرمۇ ۋۇرمۇدە سەپىرى بە مالەكەي ئىلىشا ھاتىپوو. چۈنكە بە
پېچەوانى ئەواوى ئۇ مال و ھۆل و رېسٹوران و خەستەخانە و هەتا دواپىيانە
لە رۆزىندا كە دىوارەكانىان ئەڭگەر ھىچ ئەپتى بە وېتەپىك، كاشقىزىكى
دیوار، سالۇمۇزىكى، يان ھەر شىڭىزى دېكى كات رەمۇن ئازاۋەتەمۇ. كەچى

دیواره‌کانی مالی نیلشا له بدری دمست رووت و قووت تر بون، له بدر چاوی شاواوا له داریکشی تامنیای بدر یاپین پایز مدجون، یان له دیواری مالی کسیک که ومک فربیته چوار دهوری بدو و تنانه پرنگکراپتنه‌وه که مرققی ناو مال دهستی پیشان ناگات، نیلشا به همان‌واسېن هار شتیک به دیواردا دیوارستیو دیواره‌کانی ڈووره‌کانی به دیوار بزانلش و به دهستی خُزی خُزی تیاباندا بهند و مدهکوم بکات، نیلشا چون ومک شایپکی نه‌خُوش له دمست (دال) مکانی ناوه راستیپه‌کانی خُزی هدلاپیوو، ههرواشن له دمست دیواره‌کانی ماله‌کانی خُزی داده نادی بورو، بهلام همچاره بې شو شتیک جواپیز و خون ناسا بورو که بې یەکمین چاری تامانش پەرپیپک له نیو دمرگای ماله‌کانی ببینت، بهلن همچاره شو به چۈرپىکى دىكە سەپىرى دیواره‌کانی ماله‌کانی كرد، ههروەها به چۈرپىکى دىكە لە ماله‌کانی ناوه‌کانی خُزی پاما.

نیلشا و شاوا دەتكوت شەز و خەقى يەك نداپىون، يەك رەچ لە دوو چەستەتی جيادا، بېزىه هەردووكيان به همان شىوه کە بې يەكم چار سەربىانى مالى يەكتەن مەمك لە دەرگا يەكتەن دەستىن و به پامانيان لە تاق و دیواره‌کان کەسىپەتى يەكتەن خۇيىتنەوە.

ھەر کە شاوا پېتىنە ڈوورەوە، نیلشا ناخاونتەکانى دەتكۈرى پېسىرى دەنەتەوە ياد کە بېلى گۇتىپو با دەستىكەت بەئەھە ھەرە زېزەكە جوولە بخانە ئەستىزى، كچى بې پېچەوانەو شاوا با يەكم چار هاشى بېز مالى نیلشا بېرى لە شتىكى دىكە دەكرىمەوە کە شو زىاتر بەرمۇ شەو دونىيا و كەلتۈرىپك بېجۈلەتتەك ناوى رېزەلەلاتە.

شاوا و مک كەچە جووپەكى دەۋىتايى ھەرگىز بېزى پېك ئەتكۈتىوو كەسىپى رېزەلەتى بىناسىت، كەسىپ لە مەرمۇمى شو بازىنە كەلتۈرىپەي كە تىيدا گۈرە بىرو، یان تزىك بەو خاکەي كە لە مەدىلەپەوە باوک و دايىكى بەردىوام ناوه‌کەيان به گۈنپەپەكائىدا مەچرىپاند، بەمەر لەمۇش خۇيىتنە لە بەشى ئەلسەفە ئازىكى شەشكارت واي لە شاوا كەپىپو كە بېت بە كەسىپ ھەرىم حەزى بە هەلکۈلەنى بىنچ و بىنەوانى شەشكان بېت.

ئاواوا ئازمزووی بولو له ئىتو رەنگ، و مۇزايىكى كەلتۈرەكان ئاقۇم بىت. حەزى دەكىد بەتەواوى لە تۈنباي ئامۇرى ئەو كوره رېزىمەلاتىبىه روو پەنچەپەرانەمە بگات كە بىر لە يەڭىر ئاسىدىغان بىسست و نەشت رۆز لە پەنچەركەن ئەلۋادا مۇان بولو.

ئىلشا ئامۇندە باولۇرى بە جوداپى و دایاپىنى ئۇجان كەلتۈرەكان ئەبپۇو، سەرمەتاي ئەمۇسى كە تۈنباي بە ماڭورىتى بە دەست چىزلىرىنى ھەزار و يەك رەنگ دەپىتى، لای ئادو ھەر مەزقىتكىش كائىنەتكى كەلتۈرى سەرىپەخىز بولو. پىنى واپۇو ھەر مەزقە بە پەلە و پاپاىي كەلتۈرى خۆرى مەۋاپىتەت ھارمۇنېتى خۆرى بېتۈپەت بې گۈنچان پان شەكتەجان ئەگال ئەو شۇقىن و كاسانەتى كە دەستى قەدەر دەيانشاتە ئىتو ڈيابىنى. ئىزەندا لمەپر چاوى ئاواوا ئىلشا لەو بېرەمەندە سەپىرانە نەچوو كە بىر لە ھەمەو كاس ئۆزىان ئاتۇران پەپەرەوە بىر و بېچۈنە سەپىر و قۇولەكايىان بىكەن. ئەو وەك خۆرى بې ئاواوابىڭىزابۇوە كە لە ئىتو زەرد و سورى و رەش و سېپى كەسەكاشى كەمب كەس ئەپپۇ بىتىت بە ھاپورى و ھاوخەم و ھاودەرى. ئىلشا بەرگىر لە خۆرى دەكىد كە ڈيابىنى كەمب بې ئەو بىريتى بولو لە بېڭىزەكىن دەنياپى بې لە ئازار، كە بە ھېچ چۈرىپك رووچى باستەقىنەتى كەسپىيەتى ئەمۇ ئىشان بە خەلکەك نەما، بە ئاواوابى دەكوت "ئەمۇ من لە رېگاىي گەيشىتم بې ئۆزە چەشىتۇمە، ھەر كاسىكى دىكە بولوابى رەشىپەت لە ئېستاكىمى من سەپىرى ئەو كائىنە ئالۆزى دەكىد كە ئاواى

ئىنسانە]"

ھەمەو چارىك كە ئاواوا رەختى لە رەفتارىكى ئىلشا دەكىت، ئىلشا بە چۈرىپك وەلەس دەنابۇوه كە ئەمۇ ئەو لە ڈيابىدا بېتىپۇرى خۆرى پاساو و وەلەس گىشت گەلبىن و رەختىيەكەن. ھەرچەندە ئەو بې ئاواش ھەرگىز باسى ئەو حەفت رېزىمى نەكىدۇو كە لە رېگاىي قاچاخ لە ئىتو دەپىيانا بەسەرى بىرىپۇو. ئىلشا دۈۋەل ئەپپۇ لەمۇ كە ئەكەر بې ھەر كاسىك ئەو بەسەرەنانە بىرىكىتىت، دەپىت باسى ئەمۇش بېكىتەتەو كە لە دۇرگەتكەو بەنداواج چى پۇيىدا. بېپە لە كەمب كائىك بېپارى نۇرسىنەوە

پرسههاتنه کانی ئاوو حەفت رۆژە شۇومەی تەممەنی دا، وېسقى لايەرمەيەكى نۇئ
بۇ زىيان بىكانەمەد و ئىنلىرى جارىكى تىرەرگۈز نەجيچەتەمە سەر ئاوو راپىزىووه
تالانە، سوپىدى پەسىرى خوشكە تاقاقانى خوارىبىو كە لە مەيدۇا هەر كەسىك
لە مەندەران بىناسىتەن، كەمەتكە بىكانە خالى سەر و سەرمەتلىكى گۈزانەمەدە
پەسىرىھاتنه کان، ھەروەھا سوپىدى خوارىبىو كە بۇ ھېچ كەس پايدەنەنەمەدە
نەخاتەن گە نەمەدەك ناخاونتنىكى بىر لە تاسە و خەم بىكەپتەتەمە ئاوو
بېشايىھى كە لە ئۇزان دەرجۇن لە قولەقاپى و گەيدىتنەن بە كەمبى دابۇو.

* * *

ئىلىشا بۇ بىر كەنەنەمە ئاوو بېشايىھى كەورمەيە ئىانى كە پاش دەرجۇن لە^{كەمبى} نۇوشى ببۇو، بۇ مامۇمى مانگىكى لەو بېلە مراوبىيە ئىتو پايزەكە پادەما
كە ھەرگۈز دەستىھەنارى يەكتەر نەمدەمۇن. پاشان لە بېش جاۋىدا
پەپەسلەنەكەپەكە وەك رۆحى يايىكى ئادىبار ببۇو كە بە چاۋىك سەپىرى
چۈۋەنەپەي و تەنباپى ئاوو بىكەت و بە چاۋەكەي دېكاشى لە كۆمۈن و
خېپۇنەمەي بېلە مراوبىيەكە پايدىتەت. يان ئاوو بالىندەيە جوانە ئاواوا بېت و
لە ئىزىكەوە ھاتىتىت تا رۆحى ئاوو گەنچە رۆزىھەلاتىبىيە وەك مەلەتكى شادمان
بەرمە پەنچەرەمەكەي خۆى بېھىنەلتەت.

ئىلىشا كە لە بېشايىھى دەركىي مالىدا لە باڭى ئاواوا پادەما باومىي وابۇو ئاوو
كەپەرپىيە وەك مەلەتكى فرى ببۇو ئىتو دۇنيا ئاوو، لەمەيدۇا گشت
ناخۇشىپەكەن ئىگان قاچاڭنى و راپىزىووي بېرەنەتەمە. سەپىرى و مەستانى
ئاواوايە دەكىد لە ئىتو دەركىكەدا و بۇ ساتىك بىرى لە كاپىرى لایت دەكىدەمە
كە چۈن لە دۈزارىتىن و ناخۇشىتىن شەو و رۆزىھەكەن ئىتو دەربىا ببۇو بە^{دەكىدە}
ئىزىكتەن ھاپىي و ھاوخەمى ئاوو، بەلەم بۇش ئاواوا بەم ئىزىكە ھەسلىكى
دېكەي خەستىووە دلى كە ئۆز گەدمە و قۇول و بېر بېز ئىر ببۇ لەمەي تەنە
كەسىكى وەك كاپىرى لایت ھاپىي بېت. بۇ گەنچىكى رۆزىھەلاتى وەك ئىلىشا
كە ھەر لە خەمۇندا باڭى دەستىكى مەيىەنەن لە تەڭ خۆى بېنېبىوو، لەو كانە

ئاسكى ئيانىدا بالا ئاوا و مك دار همانرىكى بەمەشت وابوو. ئىلشا لە هەرچىن لاوجاڭ كېرۇدى نەخۆشىپىك بىرۇ كە مدېبازىيون لەن كەستم و مەحال بىرۇ، بۇ يەنە شەۋەقەوە لە بالا ئاوا پادھما و ايدەزانى بە دەست كېرىپۇنى لە بەجىك لە دۇر دەنارە خىرى سەر سىتكى، ئاوى حەيات دەرىزىتە سەر لەخەكانى و ئۇ نەخۆشىپە شۇرمەمى بۇ كەبەد لە كۈل دەپەتەوە. لە لايەكى دېكەوە كە پىر بە دل بە دەست نەخۆشىپەكىيەوە دەپنالاند، هەستى دەكەد حەزى سەر شىقى سىكس خىانەتكارىكى بىن ئاپروو و بىن سەبرە و لە ئۇر رۆحى ئەۋدا شىن بورۇ.

لە مالى ئىلشا مەر كە لە سەر سۆفاكە لە بەرەم تەڭەزىپەننى پازىدە ئىنچىدا ادانىشىن، ئاوا زۇر لە ئىلشا بىنەن پەتن و سەرى دەخانە سەر شامى چەمەي. لەو كاتىدا ئىلشا لە ئاخىدا لە شەپىكىدا بىرۇ لە ئىوان چونە ئۇر بىشى ئۇپىنارىكى ئەمانەتكارى دەلەد يان پەككى ئەفەتلىنى، بەلام پەپۈران و داشقاڭ. بۇ زىيازىر لەنگەرگەن لەو شەپى ئۇۋادە، ئىلشا باسى ئىانى خىرى لە كۈلچى ئەندازىمى زانڭىزى سەلاحدىدىن بۇ ئاوا دەكەد، باسى خوشكە تاقانەككى، مالى خالى و ئۇر كېرەككى كە لەن كۈرە بىرۇ. كاتى دەكوشت و دەچوو ئۇر دۇر وىنەپە خوشكە تاقانەككى دەھىندا كە لەبەرەنم كۈلچى بىزىشنىڭ گەرتىپۇنى و حەفتەپەك پېشىت و مك يەكمەن نامەي گۇرپىت بە دەستى كەپىشىتۇن. ئاوا لەگەلەر بىزۈۋەن و جوولەپەكى ئۇر گەندە رۆزەلەتىپە تازە ئۆسەتى بېرى لە شەرم و خۇزى مەنابە دەكەرەمە و بە ئەنۋەست زېاڭ ئىلى ئۆزىك دەمۈھومە و خۇزى دەنابە دەست ئۇر ىوتىپە ئامۇپىكى كە ھېچى لە ئىتەنەكەپەت. ئۇر ىوتىپە كە گەلەپ چوایەر بۇ لە ىوتىپە ئۇر ھەمەو ئۆست و ھاۋىپەكى لە ئىيانىدا ئاسىپۇنى. بۇ يەنە ھېچ دۇر دلى و چاومۇۋانپىك دەستىكى كەرد ملى ئىلشا، بەلام ماجەككى لە ھېاڭىز روومەت بىر چەنگەكى ئىلشا كەوت. ئىلشا لەو كاتىدا وويبارە لە شەپىدا بىرۇ لە ئىوان ھەلىزىلدىنى يەكىك لە دۇر ئۇپىنارەككى ئاخى. لە شەپىكىدا بىرۇ و نەيدەزانى چۈن لە ئاوا دېكەنەت كە ئۇر ھەنۇوكە كەسىكە لە ئىوان دۇر ئۇپىنارى

پیچه‌وانه به پهکتر. به‌آن، ثو کسیکی نووکه‌رتا به ماجی شاواوا له شاییکی دلخوش همچدت، به‌لام له ثو پیته نیگانیزبیکانشی کنیبه قاهکانی خونکی و پینه نامانیبیکانشی راپرتو نکلری پسپدر ثو کسیکی [لـلـ] و ناخوشیکی پیچارده.

لیشاوا بهو دانیشتنی له پال شاواوا نا همسنی دمکرد که ثو کسیکی و مک جاران نیه و ناوکه‌کی مانانیکی قول و شاد بیهشست. تازه ثو له نیدی که زانیشنداده ثو (نهی دلشاده) نیبه که به نیگایه‌کی چاوه یاقوتیبیکانشی له پر پیته نیخمه‌ریزی کنیه کهون و خوش و مک باران به سری نا بیارهت. ثو نوینداریکی نهفلاتوشی برو، بـریلکشی چاوه چوانه‌کانشی که زان و بـزه‌یکی سر لیوه تپرمه‌کانی بـس بـون تا دلشاد بـخته نـویـهـرـی خـوشـیـهـهـوـهـ. بهـلام ثـوـ هـرـگـزـ نـاـبـدـهـوـهـ (نهـیـ دـلـشـادـهـ) کـهـ چـارـانـ،ـ نـیـسـتـاـکـهـ ثـوـ بهـ نـهـسـنـ خـارـیـ وـ قـدـمـهـرـیـ خـارـیـ گـلـبـیـوـهـ. نـیـسـتـاـکـهـ نـوـیـنـارـیـکـیـ تـرـ،ـ نـوـیـنـارـیـکـیـ خـیـانـتـکـارـیـ بـدـهـسـلـانـهـ وـ نـایـوـیـتـ نـیـلـتـیـ نـهـخـوشـیـهـ شـوـمـوـکـمـهـ بـزـ ثـوـ کـهـ بـیـانـیـهـ بـدـرـکـنـدـتـ کـهـ ثـوـ بـدـینـ هـیـچـ بـرـسـیـارـ وـ هـلـمـیـکـ تـاـ سـهـ نـیـسـقـانـهـکـانـیـ خـوشـ وـ وـیـسـوـوـهـ. کـجـکـیـ یـاـنـیـ کـهـ وـمـکـ مـلـیـکـیـ مـیـورـمـیـانـ بـمـسـرـ تـمـنـیـاـیـ نـمـوـدـاـ فـرـیـ وـ هـلـنـیـشـتـ. بهـلامـ ثـوـ تـازـهـ نـاـبـدـهـوـهـ دـلـشـادـهـکـهـ چـارـانـ بـهـ تـهـنـیـاـ بـهـ بـزـهـ وـ نـیـگـایـ کـوـچـکـ وـ مـکـ کـوـشـرـیـ سـبـیـ بـفـرـیـتـ نـوـیـهـرـیـ نـاسـمـانـ. بهـآـنـ،ـ ثـوـ تـازـهـ ثـوـ دـلـشـادـیـ چـارـانـ نـیـبـهـ،ـ نـیـسـتـاـ نـاوـیـ لـیـشاـهـ وـ لـهـ شـایـیـکـیـ نـهـخـوشـ سـرـ لـیـوارـیـ گـلـرـیـ نـدـبـیـتـ لـهـ هـیـچـ دـیـکـهـ نـاـچـیـتـ.

لیشاوا له پال شاواوا تـهـواـ نـقـوـومـیـ ثـوـ خـدـیـاـلـهـ بـوـ،ـ ثـوـمـنـهـ دـمـیـپـنـاـ وـ دـمـبـرـدـ نـهـدـدـمـوـاـشـ کـلـهـیـ ثـوـ گـرـهـ لـهـمـیـوـنـهـ نـاـشـ چـوـنـ دـاـمـرـکـلـیـتـ وـ چـوـنـ پـیـتـهـ کـهـسـیـکـیـ نـاـکـسـاـوـیـ نـاـوـ نـهـنـیـکـهـکـانـیـ نـاـنـ نـهـدـدـمـوـاـشـ بـیـتـهـ ثـوـ جـوـنـهـدـهـدـیـ کـهـ سـهـیـهـیـ لـهـ وـسـفـ کـرـنـ وـ پـیـداـهـهـلـکـوـنـهـ تـقـرـبـهـدـیـوـوـ،ـ کـانـیـکـ لـهـ شـمـوـکـیـ تـرـسـنـاـکـ وـ بـهـفـارـوـیـ نـاـبـوـوـ بـهـ دـالـهـ وـ پـهـنـاـگـهـیـ ثـوـ.ـ ثـوـ جـوـنـهـدـهـدـیـ کـهـ لـهـ مـزـگـوـتـکـیـ نـوـوـرـهـ دـهـسـنـیـ نـیـوـ شـاـخـانـ بـشـتـ لـهـ هـمـوـ خـوشـیـهـکـانـیـ دـوـنـاـ کـرـبـوـوـ وـ بـهـیـارـیـ نـاـبـوـوـ تـاـ رـلـلـیـ رـلـلـیـ رـلـلـیـ دـلـخـوـوـنـیـ نـهـوـیـنـارـیـ خـارـیـ تـهـنـهاـ لـهـکـلـ

خوداندا بکات، ئامۇ جونەيدەي ھەر لە تەممۇنى ھەرزەكارىپەوە و پاش مەركى ناومەختى باوکى، ئامۇ شەپانەي ئىتوخى ناخى يەكلاپىن كىرىپۇوە و كە ئىستاكە لە ئىتوخى ئىلشىدا دەكىن.

ئىلشىدا ئەمەندەي مېڭىر، ئەيدەتۋاتىن وەك جونەيدەكان بېرىڭاتەوە و پىشت لە دۇنبايە بکات كە مەمۇو جوانبىيەكانى رەڭەنلى مېنەنلى بۇوه دېيارە. ئەيدەتۋاتى لە ئاست تزوسکى رەنگاپۇرمەنلى ئامۇ ھەورە قىرىشقا نەجاو بىنۇقىزىت كە لە ئەنجامى بەرىپەكەوتىن و لە يەكتەخشانى پەلە ھەرىپىكى ئىز و پەلە ھەرىپىكى مىدا ھېدىمەن، ئەيدەتۋاتى گۈچىيەكانى لە ئاست جەپپە جەپپى ئەو بېچۇووه بولۇپلانە دابختا كە تازە قىز بېبۇن بېسىر ئامۇ ئۆزىيەن و مېنەنەدا بەپىن كە لە ئىتوخىلەنە بىلەن و شاراومەكان خەرىپى جەپپۇن بۇن.

ئىلشىدا بېچۇاپۇو كە { - - ئەن} بېچەوانەي بىرسىتى {تازان} بەلام لە پاش چەند بىدارىكى لەگەل سەپىدا و گۈچىتىپ ئامۇ ئاخاۋەتكەنە كە مەربىارىي ئىغان و كەسپىيەتى جونەيد بۇن، ئىلشىدا كەتتۈرۈچى كۆمانەنلى گەپپەمە لە ئىوان لېتكەنەمەكەنلى خىزى و ئامۇنى جونەيد كە لە زاپى سەپىلەپەوە بە بەردىھاۋى ئەپىستەن، جونەيد و ايدەزانى بىنادەمى ئىز بە ئىزىكەنەمە لە مىدا توانا روھىبىيەكانى ھەۋاش ھەۋاش لە دەست دەدات، ئامۇ بېز زياپىر بېتەڭىتنى لە بەرەبەر بېرە چەپەمەكانى سەپىدا لە كەلتۈرگۈ شەھە ئازىكەكانى پېتەمەپۇنلار ئاواه ئاواه بەپەتە ئەپەرىپەكى مەولانى رومى، ئۆرسى، يان شىخ سەعىد ئاپورسى بې سەپىلى خۇقۇنپۇوەمە.

سەپىلى لەگەل ئۇمۇمى ئىزى بە كەسپىكى چەپەمە مەزىنە دەكىد، كەچى لە رۇزىلاراى سېكىس ئازىد نا تا بىرەنگ، كارىگىرى ئاخاۋەتكەنە ئەيدەتۋاتى وەك هىن رايەپىكى لېتىنىست بىسەرەوە بۇو و بەرمەۋام لە ئاوا گۈچىيەكانىدا دەزىنەتكەنەوە، بەلام لەگەل زياپىر ئاسپىيە ئىلشىدا ئىز بۇو بېر و بېچۇنلەنە جونەيد لە زەپىنى دا كال دەپپەنەوە و ئەممەمان، بەلام ئىلشىدا باوچىر و ئامادەپىن ئەپپۇو كە بېپۈندەپەتى سەپىلى لەگەل كەڭدا دايىتىت.

ئۇمۇسى بېز ئىللىشا چىڭاى سەرسوپۇمان و گۈومان بۇو، چەق بەستۇرى خۇزى بۇو لە ئىتو ڭاو بىر و لىكىانەۋەنەي جونىدە كە پېتىشىر لە زارى سەپەپەوە گۈپىن لىن بىون. ھەر بە پۇغۇرۇش بىرى لە خۇزى دەكىدەوە كە چۈن لە گەپەك و رەسپوراتەكەنى نەدىم بىى شۇرۇرمەكى وەھى لە دەورى خۇزى كېشىبۇو و رېڭى ئەداپوو لە ئىگا و بېزەكانى كەزان و چاوبىرلىن و ماجىنلىنى روومەتى سلىنى شايىھىز زىاتر ھېچى دېڭە لۇغە بېتە ئۇرۇ. بە شورەمە بېر لە ئائۇرۇ و شەرمەمى، ئىللىشا ھەستى كەپىبۇو ئۇمۇسا ئادەمەيەكى كەلەك بە هېز و بەتۇتىر بۇو، ھەرەپەلە ئىستاكىنى كەلەك دەلشەندر دەپى.

لە لايەكى تەممۇمۇ ئىللىشا لە ئۆز كارېگىرى ماچە تەپەكانى ئاواوا خەرىك بۇو تاسلىقى ئۇ راستىيە دەبۇو كە جونىدەكان بە ھەلەندا چۈپىن. ئۇ خۇشى لەم رۆزگارانە بېشىۋە مەلە بۇوە كاتىك شۇرۇ بېر لە شەرم و ئابرووەكەلى كە دەورى خۇزىدا چەتكىپىبۇو. ئىللىشا خەرىك بۇو بادىپىي نەھىتىنەك پېتىشىر ھېچ ئۆزۈنى لەمۇ ئەمپەتكەلى خۇشتەنپىنلىبۇو، كاتىك جووتە لۇغە تېر و مەك كۈل كەراوەكانى كەچە نەشەپەلىكى بىيانى رۇرى سور ھەلکەپاپىيان وەك خاڭاڭى ھەرگىز نەست این نەغىراو بە گاسىنى ماج دەكىلەن.

ئىللىشا لە ئۆز باران ئۇ ماجانە، سەپەپەي نەخۇشىبىي كۈشندە ئالاۋىزەكەنى ھەستى دەكىد لە رۆزگارە پەسەرچوودەكانى ئىپانى ھەرگىز لە ئىستاكىدى دەلشەندر نەبىپۇو، ئۇ كاتانى شۇرۇرمەكى لە دېوارى بەرلەن بىلەندر و قايمىز لە ئىتوان ئۇ و كەۋازىن ھاوسىدا ھەبۇو، شۇرۇرمەكى بېرىدىشى كۈن و مەك دېوارى بەرز و ئەستۇرى كۆللانە تاسىكەكانى ئۇ قەلاشتى ھەولۇز، گەرمەكى جووجەلەكان و مەيدانى كۆتۈر. شۇرۇرمەك كە بېر لە قىسى ئۇرساوا و ھەلەپەستىرى كاپرا قۇتكەكى گەرمەك كە ھەر دىم و مەك بەكىزەكەمەكى سەزەھەمى ئۇ لە ئىتوان كەتكە قەھەكانى بىن ھەنگىل ئىللىشا و ئىگاى چاوه يالقۇنى و چاومۇرانەكانى كەزان لە بېسە دادۇرسان دابۇو.

ئىللىشا لە ناخىبىو دېرى لەم رۆزگارە بە سەرچووانە دەكىدەوە، بىرى لە جونىدە دەكىدەوە كە ئەگەر لە شۇپىنى ئۇ بۇواپە و كچىكى بىيانى نەشەپەلى بە

ماجي تاپ ئاوين بارانى كىرباباچي چۈن دەيتىوانى بە بىته شىغىرىكى رومى، تۇرسى يان تۇرسى ئاڭرىدىنى كې و خامۇش بىكتا چۈن دەيتىوانى ئاوينى كۆچ بە شىتىقى تىر بىكىرىتىلەمە ئۆزۈن دەيتىوانى بە همان بىر و لىخانەوە لە شۇقىدەكى ئادۇ لە باىل ئادۇ كەچە رو و پەرىپە دايىشىتىن مەستىكى ئەپتەن بۇ ھەنارە شىرىپىنەكانى سەر سىكى ئەگەر ئۇپىش لۇزە بۇوابىيە وەك سەپەن بە يەكمىنگىلى بىچ جوانى و نەلائى بىن و قىنە ئاۋۇرۇ، دەمىك واق و بىماو و دەم كراوه جىچەمما! بەلىن، سەداسىد جوئىپەيدىش پەنچە ئۆزى دەگەست و خۇرى بىچ نەندىگىر، داۋىپىش وەك سەپەن دەگەرت "لەشاد، بىر ئەپچە پەپەيە؟" ئەپتەن بە هەمۇو بىر و هۇشى لە ئىتو ئەو شەپىانە داپۇو كە لە ئاخىبىدوە لە ئۇوان ئەپىندازىكى خىانەتكار و ئەپىندازىكى ئەفلاقونى دەكىران، جونىدېكى پەلزاپان و ئەپس ئەپشادىكى ماج ئەكىرۇو. ئادۇ بە هەمۇو بىر و مۇشىبىدوە لە ئىتو ئەو ئەخاتەوە و بېرىكىنەۋاتىدا بۇ كاتىك سەپەر دەكەت كەلتۈرگەكانى ئېشىرەت شىنەكەي كىراومەتتەوە، بەلىن، لە بىكلا كەرەتتەوە ئۇ شەپەناتى ئىتو ئاخىدا بۇو، كاتىك مەسىدەكەت كە وەك مەنالىكى شەرمىن جەڭەكانى بىك لە داۋىپى يەك نادەكەتىرىن و لە سەر رايەنچى زۇورەكەندا وەك پارچە پەرەزى هېچ و بېتكەلەك فېنەدرىن، لەو وەختەدا ئەپتەن لە كارمى شەپەنەكانى ئىتو ئاخى داپۇو و خۇشى ئەيدەزافى لە بەرامبەر ئۇ ھېزىش سېكسىبىيە لە ئاكاوهى ئاۋۇرۇ چۈن خۇرى راڭىرتىپۇ. ئادۇ ھېزىش سېكسىبىيە كە تىس و شەرم و ئالازىزى و شەنى رۆزىمەلاتى وەك ئىلىكىن كۈن رادەمالى. ئەپتەن خۇشى ئەيدەزافى چۈن لە بەرامبەر كەرمتىن و شىرىپىتىرىن و خۇشىتىن ماجي تەممۇتى دەنە بېدىسەلات و بېجەلۋىستە.

لەو كاتىدا ئەپتەن چاوهەكانى كەوتتە سەر ئادۇ پەنچەرمەيە كە لە بەرمەپانىبىيەوە لەپەر كارمايى ھاۋىن لە سەر پېشت كراوه بۇن. ئادۇ پەنچەرمەيە كە ھەرمەم وەك چاوهەي كراوه بىسەر جاھە چۈلەكەي خوارەوە دەپروانى، يەسەر دوکانى ئادۇ بېرەزە تۈركەي كە ئەمەندە ئۇندا رقى لەو ئادۇ ئەپىندازى پېشت ئادۇ پەنچەرمەي بۇو. ئەپتەن بېچەوانى و پىستى ئاۋۇ

پهکسر بارمو پهنجهرمه که چوو که دنگوت چه مسمری موکناتیسیکن نادیاره و
ئو بارمو خزی پاده گلایدیت. هیزیکه ریگاناتاس ئو وک پارسیلکه بیکنی
کوچکردوی ئیماندار لە ئاسمانه و بخیتە خوار و بکوتە ئو ھیلانه بیکنی
کارم لە ئیوان مەمک سېي و خەمکانى كېتىچى جولەكەچى جوان.

ئیشنا لە بارامبر پەنجەرەكەدا بېرى دەگەدەوە كەچۆن ئو دەتوانىت وک
چونىدید پەيمان بات كە هەتا سەر دەست لە ملى ھېچ مۇيەنەپەك نەكتات، چۆن
دەتوانىت وک ئو پەشت لە حەز و ئازىز وەكانى دۇنبا بکات و لە كۈنچىكدا
نابىنەتىت تا بە درۈزىلى تەمىزلى ئەندىسا سالىنى شىخ سەمدى ئۇرسىس
خەرىپىن دروست كەنلىنى پەنچىك بېت لە ئیوان خىزى و خوابادا بان چۆن
دەتوانىت پەكسەر بەپۇن ھېچ پېشەكىپەك بېبىتە ئاقۇرمەتىقەكى كارسيا ماركىن و
ئىۋى سەندە لەو باوەشمەوە بېچلتە ئو باوەشمەن تا رۈچىك لە سېپەرى يەكمەن يار و
دۇا بارى ئاخىرىن پەنۋىرى ئىاتى بەدا: ھەرمەن لە ئیوان ئو گومان و
دەلەرىپەكى كە ھەپىپو سەبارەت بە ئەخۇشىپەكى، لە ئىبار پەنجەرەكەدا
خىزى گەلېك لەو دوو بىدەپىشۇرۇپ دېدەسلاڭ و لاۋازىن دەبىنى. مەستى
دەگەد ئو نەخۇشىپەك وەك نار كۆزەمەك رۈچ لە توپىن رۈچ خەرگ و ھەنزاى
قوللىت ھەلەتكۈلىت و ھەرگىز ریگاناتاس پەكىك لەو دوو ھەلبىزاردەپەھەشتا
سالىپەي بە خەۋىنىش بېچىتە سەر. لە كاتى ئو بېرگەن دەۋانەدا پەپە
سېپەكانى ھەۋاي مەيلە و ئېتىك ئۇوارمى ھەلەممەت.

ئیشنا لەو وەستانىدا قانىدەپەكى ئازەتكىرى سېي لەپەرپۇو. بې ئاۋواى
دەنپەشتوو لەسەر سۆفاكە، ئو لە بارامبر پەنجەرەكەدا دېمەنى گەنچىكى
پالاپەزى سېكىسى و تەڭرىپەتى مەبۇو. ئاۋوا ھەپىك لە سەر سۆفاكە داماپۇو
لە ئیوان سەرسوپمان و گوماندا لە بارامبر كاسېپېتى شەرمەن ئیشنا، بۇ يە
ئوپىش لە ئاخىپەدە كەوتۇپوھ شەپىك دەگەل خزى كە ئاپا وک كۈرۈلەپەكى
شەرمەن پاشەكەنە بکات و لە پەك بەپەك ئو ماچانە پەشىمان بېتەوە كە بەر
لە چەند دەقىقەپەك پەسەر رۇپى ئېلىشىپادا بارانلۇن. بان وک كۆپى بۇرۇ و
پە باوە پارىزگارى لەو ئەۋىنە بکات كە قەدرىك فېتى داپۇوه ئاو

پەنچەرەکەی ئەو، مامىدەك سەپىرى ئەو گۈلانەيى كرد كە ئىلشا بې پېشوازى ئەو لە دوكاشن پېرمۇنە تۈركەكە كېپىۋوش و لىسرە مىزەكەي پېڭىن سۆفەراكى دانابىون. ئاۋوا دەستى بې دوو گولى قارمۇلى سوور دەبىات و هەربۈكىجان لە پېدووه دەقىزىتىت. دوابى وەك پەقانارىكى بېر لە سەرساھىم و تامەنۇپۇن بە تەوقىمى قۇز ھەر يەكىك لەو دوو گولە سووانە لە گۈنائى مەمكىنى دەنات. باش شەودى بە بىن ئاڭاڭاربۇنى ئىلشا تىشىزەت رەنگ بادەمەكە و سوخە سىبىيەكەي بە تەواوى داكەندىبۇن. ئاۋوا بې چەند چۈرەكە بېر لەو كەنارە شىتاتەنەيى دەكتەرە و يەكسىر مەلەمەتسىتە سەر بىن و بەرمۇ پەنچەرەكە دەجىت. ھەر كە لە ئىلشا ئۆزىك دەپىتىوھە مەرىدۇو قۇلە سېرى و رووتەكاشن لە ئىتو قەدىنى ئىلشا دەنالىپىتىت و لىسرە ئاۋىكىدا پېتكىن كەپۈرمى(أ) دىروست دەكان. وەك شەودى بەو كەنارە يەكۈپ ئاسمانىدا بەرىپىتتەكە كە بېچ ھېزىك ئىتىپ بېش لە ئازادى و رەھابى ئەو سومەلە سروشىتى و چەوانىتىپ بېرىت، ھەز ھېزىك ئىتىپ بېش لە تەشەنە كىرىنى ئەو گەر بېرىت كە لە ئىۋانى ئاڭ و بۇش نايە.

ئىلشا لەو ئىۋانەدا وەك مەلەتكى تىرسىزكى تازە فەر لە ئىوان ھەلىۋاردىنى ئاۋوا و ئاسمانىدا بە تەواوى دامابۇو، سەرگەندان لە ئىوان ھەلىۋىنى شەنى باي ئىوارە و بېقى خۆقىنى سەر و مل و گاردىنى ئاۋوا، مەلەتكى غەرپىپ بۇو لە ئىوان فېرین و ون بون بە ئاسمانىدا يان خۆخىستە ئىتو ھېلەنەي گەرمى دۇنبا و خۆشى لە شۇنەكىدا بېقىزىتىوھە كە بەر دەست و ئىستاكىدە. ئىلشا هەستى دەكىد لە ئاخىپىمۇ دەنگىك دەخڑىتە كۈپىيەكاشى وەك شەودى دەنگى كاپارى لابىت بىت و بە رۇناتى شەوقى لايىتكەي بېھۆيت ئەو دەلەپاڭن و گومانشانى ئىتو دالى وەك پەلەمەورى سوكلەلى يەھار لە ئاسمانى ئۇدۇن بېرمۇنۇتىمۇ، ئەو بېرگەنەۋاشى لە دەنگىكىدا بېرىتىوھە كە دەنگ بۇو بە دىيار پەنچەرەكەو ئەوپيان گۈرۈنە كېپىۋوش.

ئەو كاتى ئەۋوا لە پېشىپەو خۆز ئووساند بە لەشى، ئەو بە بىن ئاپىدانوھ وەك ئەو شەودى لە ئىپ لايىتى ھاۋپىيەكەيدا بې يەكم جارى

تامهانی سمعن ڏنکی بهدی کرد که له بهار گالاچ سپیتر بیو، بهمان رسمی خمیال له ناساماندا و ڦنکی رووتی ٺاواوای له ٺو پهنه هموده کانی ناساماندا همکشنا. شیومی ٺاواوا له ناسامانی همراهه و نوئیای ناومونه روحی ٺلشیان به تماوی داگیر کریوو. ٺاواوا ٻڙ ٺو وک خوواکی ٺادم هم بیوو به ناسامانی هم به نوئیای. بهائی، ٺلشا وک هر ٺاده ۾ ڪوئی تر له شهری نیوان هملپارندی هموواپاک له ناسامان و خوواپاک له نوئیا، خریک بیو بارمو ٺاولایه ڙیک و پهربسته که لهنگری دمگرت. لیزمنا ٺلشا هیوانن ھیوانن پهنه تامکه کانی پەنجھرکه کی دامختس. پاشان به ڏنکی پر له کمسنر و برینهوه دمستی راسته به ساری خر و نیوہ رووتاوهی داده هئینا و سربوروهی ڙیانش به چمند و شده ڪوئی کورت ٻڙ ٺاواوا و مساف دمکرد. له ٺاملاشموده دمستی چههی برینهوه سمر سسته پر و توور تامکه ٺاواوا. له ناخنوه به خُری دمگرت "دلشاد، ٿم رکه ٿم گهر دمستی راسته ناخوشی و مدینه ڌيکه کانی ڙیان وک مووه هآلورا و کانی سبتر ٻۈمىت، ٺو دمستی چمدت له بالی ازارهه ڦاریک ڦامختش که رنگه سمر له نوئی خوینچی گهش پکریت وو به لەشت ما. جاریکی دیکه ٻتوانن ٺو خُزشیانه ٻل پگار ٻیتنه و که سیاستن چهپا، ساردهمی شهر، و قدمهی شووم له دمستان بردیا" له گاں ٺو بېرکنډو ٺاهیدا ٺامجاره پهین سن و دوو ڀهکسرا ٺاوا له ٺاواوا دمادکو وو به دیتنی گوله قمره ٺانوله کانی سمر گلزانی ممکنکانی ٻڙ چمند چرکیهک له شوین خُزی ناساو و شاگھشکه دمیت. دوایی به هممو هنژیپو و ٺو ممکن سپیانه و لهش بیشه ڏنکی ٺاواوا به تماوی به لەشی خُزیپو و همدووسنیت.

پاش نیو کاتو ڦنگی تر له ڙوورهوه له سمر قهروئیه یک ٺامفريکه کدا، ٺلشا رووت وک پهکه مین چرکه کانی له داک بیو، هناسه سووار و شین و مز ره لکنرا بیو. له پالیشی ٺاواوا رووت تر له ٺو وک ماما نانی شارمزا به هممو هنژیپو شه باز للهی له پشش ٺلشا دمدا. پاشان دمستی کریوو به شیلانی شان و ملی ٺو. تا ٺلشا که دیک هنر دمپنځو ٺو ټنچا ٺو به ٺلشاو

برسیار بسمر سری شو ٹوپینداره کلآل و نهخوشندا دهباراندست. بهین چاومروانکرنس و مرگرنسن و دلایه کانیش له لیشا له سر پک دلایت پیده‌لایت " نیستا باشتری، بز وات لیهات، دلایت ناساخت. نایا شو پهکم جارت چوو، شنرم ممه، تزم له همهوو کاس خوشنز دهیلا، من هندا سمر ٹوپینداری تزم "

لیشا وک شوه له خهون دایبت بان له مردنتکی کاتی گه پایوو بیتهوه، به ودرگیران پهکی وشهکانی شاواو بز کوردی خوشنیهک قافته قافته ناخششوو ٹازاریک سمری هله‌لمنا که چون شو له پهکم بیداری له‌کل تاکه ٹوپیندار و دوا ٹوپینداری تامعنی تووشی شکست و رووخان هات؟ چون له بز بورو به مرؤفتکی تیوه مربوو و پاره‌کاهشی تووفش کهوره‌ترین دلمباخون و گومان که؛ ٹازاریک گیانی هخوارد، که چون شو له پهکم جووت بوسن تامعنی دا ریلی ٹوپینداریکی ٹلیبار و خایانه‌کاری بینی، چون ٹوپینرا ٹازایانه دهر و ٹازاری به دهست نهخوشنیهکی بز شاوا شانکرا بکات.

لیشا لهو بیرکردنهانه دابوو کاتچ شاوا دهستی نارم و نیانی دهخانه سمر روومه‌تی لیشا و پیده‌لایت " باشتره ببیت شاوهکی سارد، به خوتد اپکیت، له‌واندیه له‌بهر کارما و مهات لجه‌اندست. دم شاره هرگز هاوپن بدو شوچمهه گارمی به خوچمهه دهپینروهه "

لیشا له و مختندا خودا خویای بزو وک نهکنتریکی سه‌رنه‌که‌توو سمر

شانق به‌جیه‌لایت. بان پهکسمر بیچانیا به یک‌پنهوه گام‌مکه‌کی خوی و له

لزیر شاوی لذیکی بارانه سیچراویه‌کین ٹیکواراضی دهستی که‌زان بومستک.

بارانکه که جاریکتر روحیکی نوچی بخاتوه بدر و شو ریزه پس‌سرچوواندی

بز بکلپندهوه که وک گولله تیوه‌کانی سه‌رنه‌کی شپ خیرا بسمر سرپیدا

نیپهربن.

لیشا له لزیر بارانی دوشمه‌که‌دا کمیک دوا دهکمیت، ناجار شاواو بز

دلنیابی دوچار له دهگاکه دههات و پیده‌لایت که نهگر شنکی پیوست بیت.

له ئىز لىزمەتى ئاوى سارىدا لۇوهكانى وەك دەنۋووكى بالىندىمەكى بىن ھىللانى
پەر بازان بە خىلابىن بەر يەكتەر دەكتۈن. بە چەند سوباسن سوباسىكى لە
سەرىيەك بە ئەلمانى لە ئۆزۈرمە وەلام ئاواوى دەنايىو، بەلام ئەيدىمۇيىت

چارچىنى تى بېتەنە دەمۈرە و پەرامەدى بۈمىستىن.

ئىلشىسا باومرى واپسو كە ئەڭگەر ئەپىدىنارەگان ئەپىدىيەكائىش بۆ يەكتەر نە
درېكىن ئەغا دەنۋان لە چاوانى يەكتەر بىاناخۋىتنىنەو. بۆيە لە ئىز ئاوه
سازارەكەوە بېنى واپسو كەوا ئاواوا لە ھەنانسە سوواربىوشى ئەو و مەلۇولى چاوه
زەردەكانى ھەمۇو شەنکى پېشىنەر خۈپەتتەنەو. ئېتى پۇيىت بەرە ئاكات چىتى
ئىلشىسا بىر لەگەل خۇنى و ئاواوا بىكاش. لوکىميا پەتايىھەكى ئەۋەندە سادە ئىبىھە كە
دەوارە ترسىنەكەكانى بە ئەو بشارىرىتتەو.

ئىلشىسا لە ئىز تەۋۇسى ئاوه سارىدەكىدا بېرى لەو رېزىھە گۈنگەتى ئەمەنلى
دەكىمەدە كە ئامەتلى سېپىل گۈوگۈمۇش خۇنى بېۋە بېتىپو، خۇن بەو
رېزىھە كە لەگەل بۇوۇ خۇونەكانى تاق و ئەتىا بىت لە ئۆزۈپەتى، بەلام
ئەفسوس، ئەو هەرگىن لەو خەپالىدا ئەبۇ كە ئەو رېزىھە بەختى بار دەبىت
لەگەل يارى جوانىدا بىخەۋىت، پەتايى شۇومۇ لوكىميا بەچۈرۈك ئەتكى
پېتەلدەجىتتە كە ھەر ئەۋەندە بېرىھە پەتاوەكى دەلتەرى تەمنە هەشتە سالى
پىدەگەرتىت. ئىلشىسا تا بە ئاواوى بىسەر ئەو بېرىگەدەنەو ئىنگەتىغانەنە زال
ئەبۇو، ئەپىقانى بە باومرى جاران بېتتەو بەرامبەر ئاواوا. كە ھاتە دەرمۇمە
ئاواوى بېنى لەسەر سۆڭۈكە دانىئىشىپو و زۇر گەرم و گۈپتەر لەو يەكتەنەمەدە
پېشىۋازى لىكىد، كە ئىلشىسا لە پاركەكىدا بەرە شەرمەزار بېۋو كە رېزىھە پېشىپو
ئەگەپېشىپوو دەبار لەگەل ئەو. ئاواوا بە يېكتەنەو وەك ئەۋەھى ھېچ شەنکى
ناشاساپى رووى ئەدەبىت دەستى چەپى ئىلشىسا دەكىت و چەند چارىك بە
روومەتى خۇرى دەھىپەتتى، ئېنچا مەبىيانە سەر لۇوه بېرەكەشى ماجىكى ئەرم و
پىدەنگە لە ئىتو لەبى دەستى ئىلشىسا دەكاست. بەر ماچە و رووە بېر لە خەندە و
پېتەنەنەكەنى ئاواوا، ئىلشىسا يەكسەر وەك گۈلەتى پېشى سىس و ئاڭار دەۋىبارە
دەگەشىتتەو. خىرا لە باڭ ئاواوا دادەنېشىتە و پىدەلەت "ئاواوى شىرىن، ئەو

لیوارمهه ناوەتى مىت، ج شۇينىكت بىخۇش بىت بېڭۈچىن، "ئاوازا بە بىزىمكى سەر ئۈزمەكانى ولامى پرسىيارى ئىلىشا دەناتەوە و دوايىنەدەستىت بەرمۇ شايدەستەكە نەجىت، بېڭۈچى دەرىگايى شايدەستەكە لە ئۆزۈرمە قول بىكەت، بە پەلە تراكسۇوتە قاۋىبىيە تاسكەن دادەنەتىت لەسەر ئايدەستەكە دادەنەشىت. سەپىرى هەرجۇار لاي دىوارەكان دەكەت و لە ئاۋىتىمەكى سەر دەست شۇرەكە زىبات شىتكى دېكەتەلەسىراو بە دىوارەكاندا نابىتىت.

ئاوازا بەر لەوەتى هەستىتەوە سەر بىن لە ئىتو گۈڭقەيىكە كەلسەر تانكىيە ئەخۇزىپەكىنى ئايدەستەكە ئازىباپو، كارتىن دەكەرەكى پېپۇر لە ئەخۇزىپەكىنى خۇقىن دەبىتىتەوە. ئەو بىن ئەوەتى بېر لە هېچ شىتكى بەكتەوە يەكسىر كارتەكە دەختەنەكىرىقاشنى تراكسۇوتە تاسكەكەي و بە پەنچە گامۇرەن پال بە ئەو دوگەمەدى لىوارى تاكە ئەخۇزىپەكەمە دەنلىت تا بە شۇپەمى ئىشلە ئاۋىتى خىرا ئەو بېرە مىزىمى پامالىتە ئەجەل بە لىنجاۋىكى سىنى.

بىرۇ

ئاوازا وەك كەدارەكى خۇنۇپىست بەر لەوەتى دەستى بىشۇوات يەكسىر ئىپەت دەرىگاكە دەختە سەر پشت، ئىنچا خەربىكى دەست شۇوشۇن و خۇيازاندەوە دەبىت. ئاوازا وەك ئەو خۇوەتى كە لەگەل خۇينىنى فەلسەفەدا فېرى بېرۇ، لە زۇر ورددەكارىپەكائى ئىپانى رۆزىانەپدا بەنائى بېڭۈزۈكى بېڭۈزۈكىنى ئەرمىستىنالىيس دەبرە و ئەيدىمۇپىست هەرگىز شەتكەن ئىچەل بە يەكتىرى بىكەت. بېرىدە لە ئاخىدا بېرەتى دا كە هەرگىز ئەو شەوه ئابىتىمە ئاۋىن لەگەل ئىلىشا ئىچەل بە هەنارە سوواربۇشى سەر قەرمۇچەكە و ئۆزىنەمە كارتەكە نەكتە.

ئاوازا خەربىكى خىلە پازاندەوە بۇو بېڭۈچى سەر ئەگەل ئىلىشا بېڭۈمە بېنە دەرمەدە كاتىك زەنگى تەلەقۇنى سەر مۆزەكە ئىدرا. ئىلىشا بە خەرابى ئۆزى كەياباندە تەلەقۇنىكە. بەلام كەمەك پەنۈپوان بۇرۇمە لەوەتى هەلېڭىر. لەگەل هەلکەرن و ئاراستەكەنلى تەلەقۇنىكە بەرمۇ گۈچىن يەكسىر دالى خەبەرى بېدا كە سەپىلى يە. پاش چاڭ و چەپنى ئىلىشا بېتەلچىت كەوا دېسەتكى لەگەلدا يە لە

مال. سەپىھى كەمىك و مىستا چوتكە بىر لە نۇو رۆز ئىلشا بېش گۈتۈر كە لە
ئۇ زىياتر كەس لەو شارەدا ناتانسىت، بۆزىيە لەوسەرى ھەلى تەلەفۇنگىكەوە كە
گۈتىي لەو ھواالە دەپت يەكسىر وامىزىندە دەكتە كە ئۆستەتكەي ئىلشا
كەسىخى كورىن و تازە ھاتقۇتە شارەكە. سەپىھى بە خۇشحالىيەر بېڭۈرمى
چاومۇرانى ھېچ وەلەپك لە ئىلشا بىكت، يەكسىر گوتى "نَاوِي جىبىءَ"
ئىلشا لە جىاتىي ئۇ راستىيەي كە لەسەر قەرمۇچىكەدا بە ئىدىتى ھېشىتىداو،
لە تەلەفۇن كەرنىدا لەكەل سەپىھى كەلىپ پاسىڭۇر ئاتەن وەلام و گۇتى "
ئاوا!

سەپىھى كە گۈتى لەو ناوه سەپىرە دەپت يەكسىر بە ئىلشا دەلىت "دەشار،
كالىتم بىن مەكە! تۆ كاست لا نېبىء، من وا ھاتمە لات" پاشان يەكسىر
تەلەفۇنچەكەمەختەن و بوار بە ئىلشا نادات كە نوا و شەكانىشىتىمىنى
بىكىيەتتەن كەنەپەكەنلى. ئىلشا بېر بە دەنكى ھاوارى دەكىد" سەپىھى سەپىھى
" وەك ئۇمۇي ھاپىچەكەن لە قۇولانى بېرىكىدا چىماپىت و ئۇپىش تاكە كەس
بېت بەدىارىيەوە. كەنەن لەكەل داخستۇرىمۇ تەلەفۇنگىكەدا خۆزى سەركەننى
خۆزى دەكىد و لە پاسىڭىبىيە يەك چەمسىزىيەكەن توپىرە دەبىوو.
ئاوا! لە بىار ئاۋىنگىكەوە دەنكى ئات و بىرسىپاىرى كرد كە ئايا خوشكە
تاقانەكەي بىووه كەوا تەلەفۇنى كرد بىان كەسىتى دىكە. لەوەلەمدا ئىلشا زۇر بە
سازارىبىيەوە بېتىدەلىت "نەخىن، سەپىھى ھاۋىقى بۇو كە ئىستەتكە بېز ئۆزە دېت"
ئىلشا و سەپىھى مەرىدۇوچىكەن بىرايان ئىبۇو، لە ئۇرپەندە بىون بە بىرا و بەو
ئەندەزەيمەش دەلىان بە يەكتەمە بۇو. بەلام ئىلشا بېتىقۇش ئىبۇو لە رۆزىكى
وەها تايىپەت نامائۇستا ئەنىي و سەت ئەسرىپىنى باول و دايىكىش زېنۇرۇ
بېنۇرمۇ بېنەسەردانى. ئۇ پاش شەكتەتكەي سەر قەرمۇچىكەنلى گۇورى
نوپىستن، پلانى خۆزى وادانابىو كە شەو لە دەرمە وەك حەفەتى بېنۇرۇ بە
ماج و مۇوج و بىباسەر رۆمانسى و ئاخاۋانى لە سەرخىز، ھېز و بازووى
ئۇپىنى بە شىۋىيەكى تى نېشانى ئاوا! بىدات.

ئىلشا تا گىپىشىتە سەر سۆفاكە و دانىشتە هەر پەزىۋانى پېۋە دىيار بۇو كە بۇچى ناوى ئاواوای وەك خىرى بە ئىڭلا بە سەپىھى تەڭۈت. ئەو كاتە ئەو ھەمەو شىڭىنى بۇ رون نەبۈرۈمە و خىرى نەدەھات. تىرسى گەورەي ئىلشا لمەھر ئەو شەپوو كە سەپىھى لەكەل كىچىتى يياتى مېبىيەنەن، بەڭلۇ نۇوه بۇو نەمەك سەپىھى لە دىلىكى خۇپىدەوە سەبارەت بە نەخۆشىپەكەي پىرساپارىكى لىن دەكتە و نازاڭىت كە ئەو ئەپتەنەي گەورەمەي لە ئاواوا شەۋاردىتەۋە. ھەرچۈنچىك بېت چىز نەبۈرۈستە كات بە بېرىكىنەوە بکۈزۈت، بېزى بە ئاواوای كۆت "ھاۋىرەكەم ئىستا دەكتە ئۇرە، بېرۈرە ئەم مەدۇنەي پەندەام رووخىستە لە ئۆز وەركىم، واپازنم بە ھەلە لە من گەپىشىتى دېسان ئاواوا بە دالىكى بېر لە خۇشەپىسىتى و ئابۇرۇن وەلەمى دەناتەوە و پېيدەلتىت " من لەكەل تۆزدە بە دەنۋاتەن لە جاومۇۋاشى چاك و خراب نامە، بېزى بە گەڭ كىن بىت و كىن دەرىۋات " ئىلشا بېڭەنلىقىن و كۆش " باشقۇرە لە خوارمۇھ جاومۇۋاشى بىكىن، من دەنۋات ئۆزىلەكەي ھەمەو زارىك لە كۆئى راھەگۈرت " ئوايىچىرەك سەپىھى ئۆزبەلەكەي لە بەرەمەياندا راھەگۈرت و ھەر كە جىنە خوار دەللىت " واي لەو پەرىپە جوانە " دوابى بە شەرمەزازىپەكى زۇزمۇھ داواي ئابۇرۇن لە ھەربىووچىان دەكتە. رۇو دەكتەنەو ئاواوا دەللىت " من ھەرگىز ناوى ئاواوام نەبىسلىپوو، وامزان ئىلشا كاتە دەكتە " ئىلشا يەكسىر دېتە ئاخاوتىن و بە سەپىھى دەللىت " لە چۈرۈكى ئەو ئەپتەنە ئەنلىش ئاواوام دەلىشاد نەبى ئىبىه، من ئىلشامە ئەپتەن ئاواوا " سەپىھى بە بېڭەنلىقىن رۇو دەكتە ھەربىووچىان و بېيان دەللىت " بېر ج شۇپىنچىك دەجىن من دەنۋاتىپەتن، ئامەپۇت پلاش ئەمرەكەتان لىن دېت بەدم " لۇزىدا بەر لەمۇنى ئىلشا وەلام بەناتەوە، ئاواوا بە سەپىھى دەللىت كەوا ئەوان ھېچ بىلەتكىن و اۋان ئىبىه، تەنھى دەجىن بۇ رېستوران و ئەپتەن دەنۋاتىت لەكەل ئابادا بېجىت. ئىلشا ئەركىي پېتتەوە بۇ ئاواوا دەناتەوە و بە ھەل خىرى دەمگەپىنچەن سەپىھى و بە دۇو و شەپېدەللىت كەوا ئاواوا ھېچ دەرىبارەي نەخۆشىپەكەي نازاڭىت. ئېت ئەمەشمەوە تا ھەرسىكىيان لە يەكتىرى ئاباران، ئەۋە تاكە ئاخاوتىن بۇو لە ئەنۋان ئىلشا و سەپىھىدا بە كوردى بېرىت و ئاواوا ئاگاڭا ئەپتەن. پاش ئەو قىسىمە ئىلشا ھەر

قۇنى نەھاتە سەر كورسى پېتىنەوەي ئۆپلەكەمى سەپىشە مەست بە ئىسراجمەت دەكتات و واھەزانىت بارىكى قورسى لە سەر شانىدا داتەنادىوە.
شەوەھەتا درەنگ ھەرسىكىيان پېڭەوە بۇن، لەو قاومەخانەي كە جەفتەرى پېشىۋو ئېلىشا و ئاۋوا ئىنى دائىشىۋوئۇن و شىعەمەكانى رېڭەيان پېڭەوە خۇپۇندىووچە، ئەمچارە ئەوان لەوئى بە هېچ جۆزۈك بەلاي ئەمەيدا نەجۇن،
ھارچەندە ھەرسىكىيان دەيانزانى كە ئەدب بەرھەمى ئۇ ئەندىدە تۇول و
پاراوهى مەزىقە كە لە ھەموو بابەتىك سانَا تى سۇورى كەلتۈرەكان نېبىت و
پەرسەتكەن ئىچىدىنەتىدىن.

سەرمەتا باسەكانىيان سادە و ساکار بۇن، بەلام بۇ ئاۋوا بېشى فەلسەفەيان لىدەھەت، ئېلىشا ھەر لە سەرمەتاي قۇولۇنۇمەي باسەكان بېدەنگى نۇوازد،
ھەردمىم ھەلسۆكۈش لە بارى زانكى شەترەنچە نەمچوو، ئەو لە كانى ئاشخاۋىتىپەن ستراتېجىيە ئۇ يارىيە بۇوە بە خۇى ئىيان و دائىشىتەكانى لەگەل خاڭىدا، ئېلىشا ئەيدەتتۈۋاتىي هېچ ئاشخاۋىتىنى تىز و تىسىل بېكتەنگەر بەرامبەرەكەى لە كەسىك زىاپىر بۇوايە. ئۆز جاران لە ئالى خالى ئوشى بېنزاپىر بەبىو كاتىك شەوان مۇۋانى ئاۋەختىان دەھات و ھەردمىم پىاۋەمەكان بە دەم مۇن لىدانەوە لە جىڭرە پېچەراوەكانىيان رووى سەسە كەنەنەن دەكىرە خال و خالىزۇنى و نەيانگۇت "دەليت ئۇ كۈرمەن كەپ و لالە؟" نەوانىش ھەردمىم بە سەرسىپەماننۇو وەك ئۇوهى باوەرىيان بە قىسىي مۇدان ھېنابىت و پەكسىر روپىيان و مرەتكىپايدە لاي ئېلىشا و لە رووى پاڭىدا ئىششەنى بېنزاپىر و دەلتەنگىيان دەخۋىتىدەمەوە. پاشان پەكسىر پېڭەوە بە رەقى لە مۇانەكە بە وەقىم دەھانن و نەيانگۇت "ئا، ئۇ كۈرمەن لە زېرمەكىدا بۇ شىۋىمى بېدەنگە، دەلشاد ھەردمىم يەكمەن سەر بېلەكىيەتىدا" كاپرايى مۇانىش بىن ئۇوهى تەواو كۈپىي دەل بېكتەن بۇ وەللامى ھەردووكىيان، چەنگەكى بەلەن بەلەن ئى چەند جارىك بۇ خوارمۇھە و سەرمەتە جەمچەلەن و پاشان كۈپىي بېر لە بۇوكەلى چىڭرمى وەك نۇوزىلى بولتى ئاڭ كۈزىتەوە بە رووى ئۇزۇرەكەدا دەكىرەوە. ھەم رووى ئېلىشا، ھەم وەلامەكانى خال و خالىزۇنى نۇوقۇنى ئۇ مەورىيەكىي چىڭن و

لیزمومن دمکرد، ئىلشىا له دوايى ئىو رۆژاموه كەمتر چووه ديار مۇۋانەكانى مالى خالى. مالەكە هەر ھەمووى دوو ۋۇر و ھېۋانىكى بىو و تەخنىمى مالەكە لە جۇرانە بىو كە لە بازىپى خانۇو و بارە پېتىان دەلىن شەرقى. ئىو و خوشكە تاقانەكى لە ۋۇرۇي ئۇوان دەنۈپىستن، بۇيە ئىو شەوانىمى مالى خالىان جۇوانى ناومختىيان دەھات، ھەرىدۇوكىجان ناجار دەبۈن تا درەنگانى شەو دابىشىن. جار وابۇ بې بەياني گەانتىرىن تاڭىركىنە دەشىيان دەبۈو، كەچى ئۇوان باش رۆپىشتى مۇوانەكان تا ئىومى شەو دەمانەوە تا ۋۇرۇمەكە لە ئۆزى فەرىز نداوى گۈلەپرەزجو و دوھەلى چىڭىرى بەچىداو پاڭ بىكەندىو. ھەندىك جارپىش ئىو و خوشكە تاقانەكى بې دەرس خۇپىدىن بە خۇيان كەتكىيەكانىيان دەجۇنە سەر جىن و باليڭانى خال و خالقۇنىان.

* * *

ئىو شەوه ئىلشىا بې ئاواوا و سەيدى باسى سەردىمى ھەبزەكارى خۆى دمکرد كە ئۆزىن لە شارەكەي دا قاوخانەبىكى وەما ئازام و ھەننەبىروه بېز ئانىشىن لمەكلە ھاپپىيەكانىدا يان بېز خۇپىدىن و خۇپىدىنەوە. دەيكەت كە زانكاش بىو ئىو دلى بە خۆى و ئىو ئەۋۇيدىارانە دەسۋوتا كە شۇپىنچان چىڭ ئەددەكەوت بې ۋۇوان و دابىشىن، دلى بەو كەنەنە دەسۋوتا كە مەك مەلى ئەمگىن لە كەلىقى دەرگاواه يان لە كۆنلى كەلىلەوە بە ئىزى باوک و بىراڭانىان لە زاوابى خۇۋەكانىيان دەگپىان.

ئىلشىا كە لە توركىباش بىو بەرمۇمام بېرى لە خەم و بىن بەشىپەكانى گىنچانى ولات دەكىدمۇم، بە تايىت كەنەنە وەك كەنەن كە هەر بە سەيركىنلىك دەستانى لەۋىنلىكى قول و رەنگاپۇنكە لە ئاوا دەلىلەندا دەچىن. بۇيە لە ئەستەنۈل و قاوخانەكانىدا ئىو ئىتار بىرى لەو دەوارە دەكىرمۇمەك لە كەنەن خۇپىدىنى لە زانكاش دا لە ئۇوان ئۆز و مەدا ھېپپو. بۇيە بەر لەمۇمى پېتىانە ئەۋۇرۇپا هەر لە ئىوە ئاسپاپىيەكى ئەستەنۈلەو سەرسام بېپو بە شەكان و نەمانى ئىو دەوارە. ھەر دەم سەردىانى ئىو قاوخانەنە دەكىرد كە بېر

بون له خويندکاري كور و كچى زانكۈل ئۇوانلى لە ئاو و هموايىكى زۆر ئازام و شاراستانىدا خەرىكى ئاخاونت و خويندئووه و يارى شەترەجەن بون. لو قاومەخانانەدا ئېلشا هەريمىم گۈرى لە دەنكى ئەحمدە كابا دەبۈر، بېزىه لە يەكمەن زۆرلى يەكتە ئاسېنىڭ لەكەل سەفيەدى كە لەئۇن ئۆزىلە ئۇپەيەكە رۈوبىارە گۈرى لە دەنكى كابا بۇوومەدە ئاخاھەوە لە ئەندىھە فەمىسىنى بېزەممۇ خۇشى ئەدىبۈكىنى و لەتكەكى رېشت. هەرمۇھە ئەمۇشى بېزەمەنەوە كانىڭ لە قاوخانىيەدى كە ئاۋى ئېلىنى پەسپۇر لە يەنچەرە بچۈرۈكە كائىنۇھە دەياربىرۇ، كچىك زۆر بە مەنىنى ھاتە سەر مېزكىدى ئۇ و بە تۈركى سەلارى يېرىد. كچىكە ملۇتكەپەمى بە وېتىنى يەلماز گۇنانى بە گەرىنەھە دەيار بۇو. هەر كە زاش ئامۇ كورە روو سەرچەن پاكىشە تۈركى ئازازىت، يەكسىر بىن سىن و نوو بە چەند و شەمېرىكى ئېڭىلىزى و ئېشامەدان توانى ئېلشا ئېتىگەنەتى كە زۆر شەمان بېلىس مەرىش دەكەت سەر قاوخانىكە و ئەمۇرى تۈركى ئەزىزىت و كەمكەن بېشىز ۋەنادىش لېتىت دەيگەن و لەكەل خۇياڭدا دەپىپەن. ئېلشا سوباسى كەنەكە دەكەت و لەو ئۇتارەبە بە موادە ئىن ئاخانە ئۇرۇمچىق قاوخانىيەكى ئەستەنۈپل. ئېلشا زۆرپەيچى جاران كە بېرى لەو قاومەخانە شاراستان و بەلام دەغانە بېز ئامۇ دەگەرەمەدە، يەكسىر جادەي باتا و هەممۇ ئامۇ جادەي دەماتە بەر جار كە دەوري قىيسەرىرى ھەولىزىيان دابۇرۇ، دەپىپەنى كە چىن گەنچى كور و مەك مانۇورى سوباسىكى ئىل يەك لە دوايى يەك، قۇلىان لە قۇلى يەكتەن ھەكىنەنپۇرۇ و بەدمەن قىسىكىن و گولە بېرىزى خۇارەنەوە پىاسەيان دەتكى. زۆرپەيچى جاۋىيان ئاماڭىبۇرۇ بېز ئىزبېنەوە و ھەلتىكان، ئازيان ئاماڭە بون بېز پال، و ھەستەكەنپەيچىان هي ئۆزىيان ئەبۇن كانىڭ كەچىك لەكەل دايىك عەبا بېسىرى، سەستە خوشكىتىكى، يان بىرايمىكى بچۈرۈكى تۈز بە بىازاپ نا رەت دەبۈر. لەلاپەكى تزموە سەفيەنى بېز شاۋا بە درۈزى ياسى كەنەنەكەنەي رېڭىز قاچاڭنى كەردى، وەك چىن لە يەكمەن بىدارى لەكەل ئېلشا، ئەمچارەش لە كېنائەن دەنمەن بۇو كە لە زیانى ئەودا رووپەيدىت. بېزىه سەفيەنى دېسان بە ھەمان ئەفەنس

رووناوهکانی سهفتمکنی همکارو به همکارو بز شاوروا همکاریاهو. تیلشا لمو نواندا هدکوت کسیکه که بلیکنی به خذایس ظلمکی دست که تووه که پیشتر بینبودیتی، بهلام ئەمجار به نوبلاچکراو بز سر زمانچى دېكە. شاورا بز تیلشا و سەپەن گۈچۈچ بزو نۇونەتىن بىكە سەرچاومەن گىتنىو و ھەلۋالابۇن. خىزى بىلەشىا بزو و هەردم بە پرسىارە نادىەلۆچىيەکانى باسەکانى بىرمۇ ئاقارىچىت دەپىز. شاورا بە بىن ھېچ پىتشىكىك پرسىاري خىزى سەبارەت بە ئىشى ئىزان كەد لە كەلتۈرى كاشقىزۇمەلات. پىنىلىسىر ئەو دېمەنە ئازىزىيە دادىگىرت كە بىر لە چەند شەۋىك لە كەنالىڭى تەنەلەزىزىش ئامانىن بىنباپوو كاتىك و ئىتكى بىدەسەلاش قۇلپىستراو لە ناومەاستى بازىنەمكى ئۆپىمى پەياواندا بەرد باران دەكىرت شاورا بە روپىخى بېر لە پرسىارەوە ياسى بارەهام بوشى دېمەنەكە دەكتە كاتىك قىنكە هەممۇ كىانى شەلالى خۇن ئەپتىن جىستە سارد و سر و تىكشىكاوهەكى و مەك بىنکەلكىرىن شىنى وۇغا لە ئۇرۇھ راستى كۆزرمەنەكە فەيدەرلىك. دوابى ئەمەرى پەياوانى بەربارانڭىر تەواو لە مەركى دەنلى دەين ئىنچا پەرتەي لېدەكەن و شۇپىنەكە بەجىدەھەن. لەبىر چاوى شاورا دا، تیلشا و سەپەن و مەك بزو كاسى رۆزەلائى ئىزىتكەرىن كەس بون بز رۇنگىردىمۇ مىلۇوو و ورىمەكارىيەکانى دەو رووناواو. هەرچەندە هەرىيەكەيان لە بىرگەشەو و كەسىمەتىدا جىاوازى نیوانيان رون و دىيار بزو لەبىر چاوى ئەو. بهلام لە ئەنجامى دۇور كەوتىنەو و ناخۆشىيەکانى رىڭىز قاچاخ و دەلتەنگىيەکانى خۇربەت هەرىدووكىيان لە زىز خال دا سەبارەت بە وەلەمانەوە شاورا و رۆزەلائى بون دىد و بز چوپىان لەبەكتەن ئۆزىك بزو.

سەپەن هەردم دەك كەسىكى چەپرمۇ خىزى پەنناسە دەكىر، بهلام لە ئۇرەمۇو ئەو ھاۋىپىيانى كە ناسىبۇنى ئەو بە كەسىك ئۆز سەرسام بزو كە لە بىر و بامىدا دۇزەنە سەرسختەكە بزو بە وۇنەي رايەرانى بىنداو و ئەغۇن خۇزىكىن پاستەقىنە بزو بهلام لەبىر چاوى سەپەن جونىد گەلچەك لەو كۆنە

هاروی کژمۇنیستانى راستى دىيار بىو كە پاش ساللى نۇمۇد و يەك، سەد و
ھەشتا پەلە بە دەوري خۇپىاندا سۈپىان و بە سەرىيکىن گۈچۈھە كەوتىنە باومشىن بىر
لە پارەي ئىو بىزبۇرۇنۋاتىنى كە بېتىش لە زمان حالى خىزبەكانىيان بە¹
دۇاڭمۇتۇو و دۈزىنە سەرسەختى ئۇنىشانىپەت لە قەلەم درابون. ھەروەھا
لەپەر چاوى سەپەفي جونىيەد گەلەيچى لەو كەسانەش راستىر بىو كە لە و لەنى
خۇپىان لە كاپىر كاپىرتن، بەلام لەغۇرۇپەتتا بېز بېرىرىنەتەوەي ئىو بېشايىھە
كەورەيەي كە تىتىدەكەون خۇپىان بىر بېتىتەوە و هات و چىزى مېزگۇت دەكەن.

سەپەفي ئىو ئۇزارىمە ئۆز بە بازىرمۇدە ئەڭلىق، بە تابىت كاتىك لە باسى
شەموى ترازايدىپايدىكەوە يەكسىر مەجيئە ئىق باسكىرىدىنى ئىپان جونىيەد لە
مېزگۇتە دەلىرىمەكى قەد پال چىبا. دوايشن باسى ئىو رۈزىمى كە خۇى بە
خۇشحالىرىن مەرقۇش سەر زەمىنەتىن، كاتىك لە سەر سۈچىچە ئەقابىكىن
چوان و قەرمىمالۇ شارى ئۆسىپىنا دا قىسە لەگەل سەممەدى ئاشۇزىزە دەكتەن و
ھەوالى ئەمەنلىكىن دەپىسىتىكە تارمى سەرەھەنگ و سەككى دۇو حەفتە بېتىش
كەپاندرابۇنەوە ھەولۇن. دواينى سەپەفي دەلتە سەر ماندو بون و شەپۇنخۇنى
شەوانى تاومەكى لە كۆتابىپدا توائىپپۇرى سىن بارى ئىو پارەيەي بېشىو بېز
دايىكى سەرەھەنگ و بىرى سەككى بېتىتەوە. سەپەفي لە كاتى باسى پاراستن و
كەپاندەنەوەي پارەي دۇو ھاروی كۆزىواھەكى دەكەد بەرەقىك كەوتىرۇو سەر
ھەر دۇو گلەتىنى چاوه رەمەھەكانى، دەتكوت ئەكتەرىكى سەر كەوتۇرى ئەلەپەكى
دراماتىكى ئۇنىشانىپەت.

پاپ ئەمە سەپەفي لە شەتكارت بېوو بە كەسىكى دېكە كە تازە ئىپان دەست
بېتىكتەن. ئەمە و مەك ئەپەن ئەپەن ئەپەن دەستى ئەخۇشى و بىن و مەلامى ئەپەوو، بېزىھە
ئىو شەھە بەشى ئۆزى دانىشتنە بېرىتى بىو لە گۈن گىرن لە ئاشاوتىنە كانى
ئەمە.

* * *

سەپىھى كۈيکار بۇو لە كۆمەنلەيىدىپس. لە تەلەفۇقەكائىنى لمگەل
هارپىكائىش ناوجە و دەرمۇمدا هەردمىدە حەزىز دەكىد لېتى بېرسن كە ئەو لە
ئەلمانىيا ج كارمە؟ نۇر جاران يان لمبەر ناتاتواوىي مەللىي تەلەفۇن، يان لمبەر
سەرقاللىپۇنى ماورەتكەي لە ئەوسىرىي مەللىي كەفە ئادۇ بۇارە دىرسەت ئەندىبۇ كە
پىرساپاركىن دەرىبارەم بار و گۈزەمانى بىرىت، سەپىھى لە ئاكاڭ خىزى دەھاتە
سەر بابسى كاركىدەتكەي لە كۆمەنلەيىدىپس. ئادۇ لە كۆمەنلەيىدىپس
پەشى بۆزەكىرىنى ئۆزىتەمىيەكان كارى دەكىر، بۆزە ئۇمۇھى لېپىوو بە خۇو ھەر
پىچەكائىن دەھەنلەيە دەرمۇمە كۆمەنلەك، بۇ بە سەپىھىكائىن شەواي پاڭ سەر
روپىارەكەن ھەلەمدەنەت.

باوکى سەپىھى فېيتەرىكى بە ناوجەدىنى ھەولىز بۇو، تايپەتمەندى لە¹
چاڭكىندۇمۇ ئۆزىتەپىلە ئەلمانىيەكان و مەركىتۇو. رۆز ئەبۇو گەراچەكەن لە²
ناتەجە بېشىسازى دەرمۇمى بې تەبىت لە ئېرسىدىپس و بى ئۆز و ئۆزى و
ئۆزىل، كەو زۆزبەي زۆزەكان لە كاشى كاركىدەندا كەكسىنى مۇرۇچ و ئۆز دىيار بۇو،
ھەزار جوپۇنى بە شاڭرىدە مېزمنىدەكائىن دەردىستى دەدا كاشىكەن بەريان
قەرمىباخ دەبىوو. بۆزە بە دەرىزايى ئادۇ يازىدە كاشتۇمىزە كە لە گەراچەكەن
پىرسىرى دەپىرە ھەرگىز لە بېرى ئەبۇو كەوا ئادۇ تاقە كۆپىكى ھەيدە بە ناوجى
سەپىھى. بەلام رۆزئاسى پېشىو كە لەتۈر دار بۆكالىپەتىسەكائى ئىۋان مەلا ئۆزەر و
شاۋىپس لمگەل بىراخەرە فېيتەركائى دادەنلىكتى و سەرەت دەپازاندەو بە پېڭى
ئارماق و بۇتلۇ بېرە و دەيدەمە جۆرى مەزە. بە سەرخۇقۇنى كۆپەكەن بە بىر
دەھەنلەو و ناوجە دەپىكوت "ئەرى ئەزىز ئەن سەپىھى كۈرم لە كۆمەنلەيى
ئېرسىدىپس كار دەكتاتا"

ئىشىدا لە ھەپازىلە سۈورەكەن خالى و فياتە سېبىيەكەن مامۇستا ئەبى
باوکى بىترازىت كە بە مەنالىن هەردمى لە كۆرسى بېشىوو بۇ، هەندا زانڭىزى
تەواو كەد و ولانى چىتەھەشىت سوارى ھېچ شىڭىز ئەبۇو لە دۇوانەيىان
خۇشتىر و خۇزانىر و نوقۇت. بۆزە ھەر جارەن و شەنە ئېرسىدىپس لە زارى
سەپىھى ھاپپىتەوە گۈن لېپىوو، ئىشىدا لە جىباتى ئادۇ ئۆزىتەمىيە كە ئەلمانىيە

گرانبههایی که له ڈیانیدا دمستی بهر نهکوتبوو، گشت بیر و خدیالی به
پیتاکردنی هاسوسی کابریل کارسیا مارکیز دمچوو که سالانیک بورو دمیزانی
تایی میتسویسه.

کو شهود تاواوان پیچخانش بورو ززو پایهنه میتسویسیکه بیرونیه و بوار
برهمختیت به کردندوهی مرگای باس و خواستگی تر. بایهنه وک وک تزیی
تینس له نتوانیان له هلهبزینه وه بایت کاتیک به ریزاه پیدان و
آولکرکندهوهی تاخاوتنهکان وشهی جوان دمکن به شاماران. تاواوا کچک بورو
پیک پارچه له فامسنه، پیک خوش بورو هممو پاسکی سادشن به هموز و
شنتیوکانی فامسنهدا بیات. شومش هقی سمرمه کی بورو که کو لهو دانیشته
ساده و ساکارهی شلنداوه که له پارکهکی ڈیک پهندجههی مالی کو کربیووی
به خوی ریزونه، پهی به ٹیوینیکا بیات که ممتن قدرم بز کو و شیلشای
نه خشنادنیت و فامسنهکی گورکشی به دواوه پیک.

پاش کومنه میتسویس نهیو به همیشی پاسکی ریز و پریلو تر. تاواوا
دوپیاره گهراپاوه سار دیمهنه ناخ ههژنه که کی ٹن بهربیاران کردن که بهر له
چهند ریزیک له هندیک کهنانی تالمه فزیون نیشان درابوو. سهپیله به شاوای
گوت که کو تا سر نیسقان بز به هر کاریکی دردانه و نامرقانههی به لام
هارگین بدهه شاد تایت که ریزهه لات له مدبای ریزشاوا وک گورکلکی درنده
بیپنریت. کو خذی له نزیکهوه مرگی دزو هاوبیه کی بینیبوو و دمیزانی که
کوشتی کسی پیتاوان چ پهلهیکی رمشه به روی فینسانه. چون له تاواوا
زیاتر همست بهو شازاره دمکات که ریزهه لات به دمستیمهه دمنانیتیت. سهپیله
بز تاواوا ودها نیشان دمات که له ریزهه لات ششکان تیکال و پیکان. ڈیان
کمتر بیش فامسنهای پیلین کردنی شورستی ایدیت، بیچه زیپیهی جاران
نمستهه توانت روی گزی بکو له روی شاوی کوچراومه جوابید
پکیتهوه. وک نمونه به تاواوای دمکوت کهوا زور کس هن هندا هیزیان
تداایه ٹنک بهرد باران دمکن بیتلدهی بینان و چیره کهکی بزان، کھنی
چهند کاٹمیریک بار له شامادهبونیان بز بهربیاران همریک لهو پیاوه

دلهقانه به ڈلیک دهستن له مەمكى كاپك، راش لواز، روومەتن سور دەلكەراوى ئەو كۈزۈلە نوازىد سالى و سىزىدە سالىيادىدا كېرىپاپوو، كاڭىك دوكان بە دوگانى ئۇ بازار دەگەران بې فۇرۇشنى ئۇ پاچكتە جىكەرە و بىنېتەت و بىسۈپتەنانى لە ئۇ ئۇ كارچىغانانه باپون كە فەرمائى داپخان بە ۋەتكى زېرمەد بە بارىك و ناسكە كانىياندۇوه هەلۋاسرابون. يان سەپەپى باسى زۇلم و دلەقى ئۇ جەندەرمەپەي بې شاۋوا دەكىد كە بېن ھېچ دو دلىپەك گوللەكانى لە جەستى گەنچىكى بېتاتان بەتال دەكتە كە لە دەستى سىتم و تاخىشىپەكانى ئۆيان ھەلۇرۇ، بېلام ھەمان چەندەرمە لە كاتى پېتىو و سەردىنى بې مالدۇمىن چەند مېھرەمان و بە سۆز دىبارە كاتىك بې خۇشى مەددەتكەن مەددەپەتتىت و ۋەنكەن ماج دەكتەن و توند لە باۋوشى دەگىتىت. ئېشىغا ئۆزىدا وەك شاۋپۇوان رەفتارى دەكىد و بە ھەربىوو كەنەن دەكوت كەوا ھۇنى گەنچىپەتتىيان بېكىتەر ھەمان ھۇنى كەپتەنات رۆزىەلات و رۆزىشاوا بە تەواوىي بە يېكىت بېكەن. بە سەپەپى دەكوت " ئۆز ئېتار بىن لە سەر ھەلە گەنچىپەكان دادەنلىت و لە تەورەمەندا قىسىدەكەيت. ھەجى شاۋاپىي زۆز گېنگى بە وىدەكارى شەكەن دەكتە، تەوش وادەكتە كە شاۋوا ھەرگىز رېكە ئەچىتە سەر ئۇ توەرەنەي كە ئۆز لە ھېلە گەنچىپەكانەو باسان ئۆزە دەكەپت.

ئۇ وىدەكارىپەي شاۋوا لە پرسىار و رەختە بەرامبەر شەتكان بەكارىپەنەتتىت دەتۋازىت وەك شۇناسىس مەرقۇن رۆزىخاۋاپى سەپىرى بېكىتىت. ھەن ئۇمۇش وەما لە ئاك دەكتە كە ھەر دەم بە دواپى ئازازى رەھادا بېكەپت. لە كەپانە ھەرگىز بۇ كەس لە يېك شۇقىن بې ئابىنەو بې ئۇمۇشى زېتكەن لە مەيدانىكى گەنچىدا بەرىدىاران كەن. بېلام ئۇ ھەلە گەنچىپەكانى كە سەپەپى باسان ئۆزە دەكتە چەند لە سانە تاخىشىن و ئۇوارەكاندا قالازانچ دەبەخىن، دە ئۇمۇندەش بارۇنىڭشى تۈستان بې مەرقەكان دروست دەكتەن " سەپەپى ئۆزىدا يېكسەر دېتە وەلام و بە ئېشىدا دەلىت كەوا راستە ئۇ ئەسرەن ھېلە گەنچىپەكان قىسىدەكتە، بېلام رەختە ئۇ توەنها لە مەدبىيات رۆزىخاۋاپى

که چه و تیپه کاشن ریزهه لات تمنها بې خوبى ریزهه لات دەگەپتىتىوه و هەرچىز
لە بىچ و بىنۋانى شەكەن ناكۈلىتىمۇ. بازىڭاشن چىك فرىشتن بىكە بە نەعوته
کە بە قۇيىدەرەم و مەن رىكتۇتۇر لە ئۆز و لاناتى ریزهه لات مىرۇف كوشتن
لە ئاز خوارىتەرە ناسانلىقىدۇ. بىر ئەلوسى سەھىپەنلىكى ئەتكەن بە ئەسەكاشى
بەپىزىت و ماوە بە ئۈلشىن و ئاپوا بىدات بېز ئەلوسى سەرچىنى خۇپيان دەرىپىن.
يەكسەر سەپىرىكى ئاپوا دەكەت وەك ئەلوسى قىسەكاشى بېشۇرىي بېز گۈپى ئەو
راست بىكانەوە دەلىت " دەزانىنى چاڭتە من بىلەم سەرمایەنارى لە جىاتى
ریزىلاپو، ئا سەككىنەن ھېچ بېزىكى رەكەپتىرسىتىان اىن تەنەيتىدا "

ئاپوا لېزىدا بىزەيدەك دەكەپتە سەر لۇيمەكاشى و بە گالاتۇرە بە سەپىقى
دەلىت " باشە با شەنەكەن زىيات تىكىل بە يەكتىرى ئەپلىن، چونكە ئەلوسى من
بايسى كەر سەپارامەت بە رووداپى كوشۇقىنى ئەنكە، ھېچ چەككىنى ریزىلاپونى
تىپاپا بەكارىتايەت ئەو ئاۋانە تەنەنە بە فەنڈانى بەر دەكىكىت. سەپىرەك
ریزىلاپاش پەر لە بەردى، بەلام ئەمەرۈكە لېزە كەس بە شەنەزەپە بېپەزىمىي وەل
بەردى ئىپەپ، ئا مەپەنائىك ئىنچى بەستەزمان بەردى باران بىكەت. با چارىك واز
لەو باسەش بەپىزىن. سەپىلەن، ئۆز ئازە بە شەنەزەپە بەسى كۆمەنەپەي
مېرىسىدىپىت دەكەر، ئەن ئازانىت كە ئەو سەرمایەدارىنى ئۆز باسى لۇپە
دەكەپت لە چەندىن كۆمەنەپەي گۇرۇمىي بە شۇقۇمەپەپەنەقاوو. ئۆز
بەو پېتىپە لېزىدا لە من ریزىلاپونى تىر بە دەيار دەكەپت، چۈنكە مەن ھۆكىسى
خويىنىڭ لە يەشى قەلسەفە دەپېت زىيات بە جىپەنگىرى شەنەكەن بەپۈمىستىم.
باسەكىدىنى ئەو ئىنچى كە بەردى باران كە، من وەما ئىدەكەت زىيات لە ریزهه لات
تىزىكىم ئەمەك لە باس كۆردى ئەم مېرىسىدىپىسى كە لە چەركەنلىكى ئەپەپپاۋە بە
بەرەممەت. ئاخاوتىنەكەن من راستە دەكەر ئۆز ئەلمانىيا يان ریزىلاپا بە گىشى

" بەو چۈزە لە پەك لایەنەوە سەپىر بېكەپت
ئاپوا بەرەمۇام دەپېت و باسى ئەو پەك چەمسەپەپە دەكەت كە دوایى
روخانى دىوارى بەرلىپەن بە ھانە كاپاپە، دەلىت كەوا لېزىدا مىرۇف بە گىشى
تووشى قەپىرانىكى قوللۇ بۇوه، وەك ئەلوسى كە خرابىتە ئۇورۇكى گۇرۇھ كە بېر

بیت له ئاولىنىچى جىا جىاڭ ئازىز و ئازىپ، تا لمگەل ھەنگاوىكىدا خۇرى بە
چۈرىكىن دىكە بېبىنتىكە هەرگىن لە ئەمەم يېڭىۋەتلىرى نەچەلتىتىن.
ئىشلا لەو ئۇوانەدا وەك ئاولىيپواڭىكى كۆشى لە ئاخاۋەتنى گەرمى ئۇوان
سەپىقى و ئاوازا راڭقۇيو، قۇزى بەششارى ئەكىنچىلىشلا لەپەر ئەمە ئەپپەر
كەوا ئەو وەك ھەرىدۇوكىغان نەپەتۋانى بە ئەلمانبىيەكى پاراو قىسە بىكتى،
بەلكو ئەم خۇرى كۆسىپىيەتى واپسو ھەرىدەم بە ھەرتكە ھەستى سېستن و بىدىن
ۋېنە ئاولىنىچى دۇنخانى لە خەپالىدا دەكىشى. لە ئۇوان ئاوازا و سەپىلدا وەك
كۆسکىن بىلەپەن بې راڭىن و درېزە پەدانى باسەكان ھەر چارەرى خۇرى مەخسەت
لەپەنلىك، بەلام بىن ئۇمۇمى پەشكىرى تەواوى خۇرى بېق ئەو لايە ئىپشان بىدا.
دەيمەپىست بەو خۇخاۋەلەنە زېرانەيە شىكىشى سەر قەرمۇقىلە بەك
نەھەرىپەكەسى ئۇرۇرى ئۇرسەن لە بىر خۇرى بېباتىتە كە ئەم ئۇوارەمە لمگەل
پەزۇنى بېشەتكى ئاوازا بىسەرى بىرىپۇو، ئەم قەرمۇقىلە كە هەتا بېنى بىرىتىت
درەنگىرى شەو دەچىتەتە سەرىي، دەچىتەتە ئەم مالەي كە ئەڭەر بەقۇزى
تەلەقۇن و سەرداش ئەم دوو دۆستە ئۆزىكىي ئەبواپە كات تىپىدا كەلىك لە
پەزىپىنى كۆسەل ھۇاشتەر تىپەپەپىتى.

كە ئۆزىكىي ئەم دوو كەچى ئۇوان لە ئاخاۋەتن و گلۇڭىدا ھەر
بەردمام بون، ئىلىشلا و ئاوازا باومىيان واپسو كە مرۆف ئاولىنىتى كۆكتىنى بە
ئاخاۋەتكانى بىتتىت. بىدان واپسو ئەڭەر كۆتايىنى بېق زېيانىش مەبىت،
ئەوا بېق ئاخاۋەتكان ھېچ سەرور و كۆتايىكى ئىنېي، وانە كەپشەتكى ئىنېي بە
ئەنچايىكى رون و دىبار، بەلام سەپىقى بېق واپسو كە رۆزىكە ھەممۇ
ئاخاۋەتكانى مرۆف لە بېك تەمورەندا كۆلمەنەمۇ و لە كۆتۈكىدا بە
ئەنچايىكى دىبار و رون مەگان، ئەم كە سەرەكەن بېق ھېچ بەرىمەك بىبىهە دە
رۆزىمەلات، دە رۆزىغا، دە سەرمائىدارى، و دە رۆزىلۇتاريا، سەرىكەن ئەندە
بېق مرۆفە بەلەن، مرۆف ئاكە براوه و دوا براوهى شەرى ئۇوان ئابىرقۇلۇغا و
ئانىن و فەلسەفەكان مەبىت. ئەم كە ئۆزىكىي خۇرى دەتۋانىت و دەلەن بەكە بە
پەكى بېرسىارەكانى بىداتەو.

ئىلشا بە گالىدە دەلىت " لوانىيە ئۇ رۆزىي كە تۈ باسى دەكىت لە بىرى ئۇ ھەمۇ مiliارە رۆزىي بەشىر تەنە وەك ئىستاڭى كەنە سىن كەس لە ۋىلدا ماين، كە دۇواچىان دۇو ئۇيىندارى سەر شىت بىن وەك من و ناولو، يان ماقۇلتۇر وەك ئادەم و خۇدا كە ھەرگىن حاز بە گۈتاپى شەتكەن نەكەن. ھەرگىن حاز نەكەن ئۇ بەرزى و ئۆزىيە، خۇشى و ناخۇشىيە، ئۇ زىيانە دراماتىكە مرۆز لە پې گۈتاپى بىت. كەچى كۆسى سېيم زىات لە تۈ بىكاد، يان راستىر وەك براھيمىكى تەنلىي بە توپىن بەھەشىتكە بىرىت كە دىيدا گەشت پىرسارەكەن دەلام زىابىدو، ئاخۇشىيەكەن بەپەچارى گۈتاپىان ھاتىتىت. ھەمۇ ئۇ شەتابە ئەمابىن كە ئەندىشەمى مرۆز داگىر دەكەن و بۇن بە ئاسمامى. بەلەن، كەسىك بېت وەك پەيامبەرەنى تەنلىي لە ئىوان بولىباي مېبىتە و ئاسماش ئورپەندە بېتىك، وشەپىك، يان رىستەپەك بىزىزىتىوە تا كۈتاپىي ماتقى ئىياش بىن پاپىكەتىت. هەتات و توائايى مابېت لە مۇلدان دايدىت بۇ ئەمەن بە پېتىكى، وشەپىكى، رىستەپەك، يان خەۋىنى بىزىزى شەوانى بىسىلەنەتىكە لە گۈتاپىدا ئەنجام بۇ ھەمۇ پىرسار و بېرىكىرەتكاشى مرۆز ھەيدە.

ئىلشا ئىيە ئۇ قىسانەي بەندەم پۇشىتىوە كەرد.

كەنچى ھەرسىكىان لە ئۆپلە زۇيىنەكەن سېيەنى ئۆزىك دەپەنە ئىلشا گۈتاپىي بە ئاخۇتنەكاشى دەپەنەتىت. بەلەم لە مېكىرا بە پېتىنەتكەن بەرزمۇھ سەپىرى سېيەنى دەكتە و دەلىت " با لە ئۇرۇمۇھ گۈچ لە مۇسقىايەكى ھەدىن بېرىن و تەنلىي لە جوانى شەقامەتكاشى ئۇ شارە راپەنەن " سېيەنى بە پېتىنەتە سەر ئۆز دەكتەنە و دەلىت " پەسەر چاوجە كە ئاولوامان گەيىندەوە مال حاز دەكىت تا بەيانتى بە ئۆپلەكەم بە شەقامەكەندا پېساشە دەكەن "

ئاولو كە دەپەنەتە ھەربۇرۇچىان وەك دۇو بېرىمەنلىدى كۆنە ھاوبىچ و ھاوبىر لەكەل چەماوەبۈنى لەشىيان بۇ ئۇ ئۆپلەكە ھەر لە ئاخۇتن بەرىدەوانىن. بۇيە

هور که دهکنه سمر کورسیبیه چرمکانی نوپلهک، شاورا به پیکمینه مو پیشان
دهلیت" دیاره له گوتاییدا به زمانی زگماکیان گمینهنه که تجاه؟"
به لام له گهل هنگرندی مهکنه نوپله تازمکی، سهیفی نزووتر له ٹیلشا
نجهه و لام و به نیووه شاوریکی بُلای شاورا له کورس پیشنهوده ده لیت" به
پیچهوانهوده، خالکی نزد گیمه زاناتر له چیز ساله بهو زمانه قسه دهکنه
کچی هیشنا نهوان نهگه پیشنهاده که تجاه جون گیمه به بو وشهی خنرا و
سریپیشی پیش دهکنهن. شاورا، دهزانی کورد تهذبه له کاتش شابی و هملپرکیدا
دمتوانن بمنهادوی پهکفرنون بن. بوچه نیمه وک میللت چاومیشی روزیک
دهکنهن که سیاست و میاسست نهادنن. زیان تهذبه بیبت به دوبل کوتان و
زورونا لیدانیکی بمردمواه"

* * *

شاورا به نیگه رانیبیکی نزد مو جاومیشی ریقی دووشمه بیو تا تلهه افون بُل
نهو نکلته بکات که کارتنهکای له ندو که دلخواهه داپوو که له شاویستی مالی
ٹیلشا خمروکی خوپینهندوهی بیو.
دووشمه دهات، به لام به هئی سدرقال بونی دکترمه که شاورا تواني تهذبه
له گهل کچه سکرتیرهکهنا بشاختیت. ټوپیش پاش گاپان به دواین پیشی نوشی
شاعی نهی فایلهکه دلشناد دهدوزننهو و پیش ده لیت کعوا دلشناد نهی ماموی
چند ماگنیکه شهخوش تایپهشی دکتر زانکره. شاورا هست به باریکی
دمرونى سهیر دهکات که شاعی راسته قینهی ٹیلشا له دهی کچه که دهیستن.
به لام بمنهادوی خنرا بُل پرسیاری نووم نامانه بکات و سمر شاعی
مهیستهکهی لوبون نهیت. کچه سکرتیرهکه نامانه نایبت هیچ زانیاریبیک
سےبارهت به نه خوش ٹیلشا بُل شاورا بدیکنیدت. شاورا لم سمر تلهه افونهکدا
نزد هول دهات کچه که رازی بکات تا تهذبه چند خالیکی سارمهکی دهیباره
نه خوشیبیکه که ٹیلشا ناشخرا بکات، یان بواری بدان تهذبه دوو هدقیقه له گهل
دکتری ٹیلشا قسه بکات. کچه داواي لیبوردن دهکات که ناتوانیت هیچ کام لهو

دورو داوايە ئازورا بەچن بىكېتىت. دواين بار لەمۇھى تەلەفۇنەكە دابختات كەمەكە بە ئازورا مەلتىت "لەبىر ئامۇھى داشد ئازىرى هېچ كۆسپىنى نەداوه بىز كاتى فەريانگۇزىرى و بىۋىسىت، بۇيە بىن رەزامەندى و مەركىتن لە ئەخۇش ئەمە

ئاقۇانىن ئازاھىن ھېچ فەلىڭ ئىشان كۆسپىنى دىكەمەن"

ئىكەرانى ئازورا لەبىر ئامۇھى ئەبۇو كە ئىلشا ئابىلى لە لاي دەكتۈر ھەيدە، چوتىكە ئامۇھى كەمسانەن لە تەندىرىسىتىدا وەك ئەلپىشىن ھەر دەپىت دەكتۈر بىز خۇجان مەست ئىشان بىكەن. بەلام دەكتۈر كەمەكە ئىلشا بىز خۇي دىيارى كەدووە پىشىزىكى تايىەت و بەنائىباشكى ئەخۇشىيەكانى خۇن بۇ. ھەرمۇھا زىيان لەبىر ئامۇھى دالىتىك بۇ كاتىك دەپەنلى ترساناكى ھەنئاس سوارىپۇنى ئىلشائى دەھاتىوھ ياد. ئازورا لە جۆزە كەچانە ئامۇھى كە دەست ھەڭىزتن و دەست بەردىان لە ئۆزىت لە ئۆزىتىك ئاساستى بىت. ئامۇھى زىيان بىرى لە دەپەنلى ئىلشا دەكرىمەوە لە سەر قەرمۇقىلەكىدا، وولان ئۆزى لە ئۆز عەشىچىدا ئەنلىزىيەوە كە سەھەرات و چىرىزەكەن لە ئۇيۇنى ئۆز كەتكىان دەجۇوو، يان لە ئامۇھىن راست و مەلۇزوبىيانى كە خەم و حەرسەت ئىياپىاندا دە بار و سەد بارى ئۆشىش و شابىيە. كەچى لەمگەل ئامۇشدا ئامۇھى ئۇيۇناتە ئەنۋەنە ئەنۋەنە دەنبايە بە ئەمرى دەپەنلىتەوە

ئىلشا كاتىك سەپىنى ئاسىپىو بېتى كۆتۈر كە ئامۇھى ئەخۇش دالى ھەيدە، ئامۇش بىز ئامۇھى ئەبۇو كە راسىتى لە ئۆزىتىكىن ھاپىتى خۇي بېشارىتەوە. بەلام دركەندىش ئازىرى لوکىپىا بىز خۇدى خۇشى ئۆز ترساناكى بۇو لەمۇھى كە بە سادەيىن ئازىرى ئەخۇش دەل بىكېتىت. ھەرمۇھا ئەگەر ئازىرى لوکىپىا لە گۈنى سەپىلەدا ئەزىزىاو و ئامۇش بۇوابى، بەلام ترساناكى و بىندەمىن جۆرمەن و ئەندى

لە بابات ئەراكلا و ھېستىريا و چەكى كەھىيەي بېلۈم دىيارپۇو. ئىلشا ھەر دەبۇو ئەنلىك بە سەپىنى بلەت ئامۇھى وەك ھاۋارىپەكى ئۆزىك لە كاتى بېنېنىڭ گۈزانەكان لەچەستىمەدا كەھىي ئامۇھى لەن ئەنكەن كە چۈن ئامۇ لە خورىيەندى ئەخۇشىيەكى وەها كۆشىدە ئامۇ شارلىقەوە. لە سەپىمەن بىداريپىاندا كە سەپىنى لە مالئە سەردىانى دەكتات، ئىلشا بە دەم ھېنلى دوو

پرداخ له شمریدش بورتهقال، بدر له دانیشتنی به سهیفی دملیت " سهیفی،
دمزانیت من بدھی نوچاریوتن به تھذشین له کامب گوستراهمو و نھو شاره،
وھک نھومی برافن تز لغزمه و روزیک نهیت به نزیکترین هاواکار و هاپیم "
ثاواوا خواری نووندمعم له جیانی تلهفون پر نیلشا بکات پەكسەر زمارەی
سەیفی بدر چاو و دەکەپیت کە لە سەر پارچە گاشەزیکى بچووکى ناو چانتاکەی
نوسرابوو. سەیفی لە نیو توپلەکەی دابۇو و بەرمۇ مال دەگەرایەوە کاتىڭ
زمەنگى تالەفۇنەكەی لىدرا. زۇو ھېلەکە مەكانەوە و بە شىۋىمەكى چاومۇوان
نمکراو گۈپىن لە نەنگى ثاواوا دەبیت. ثاواوا بىن بېچ و پەنزا پەكسەر نەچىنە ناو
بابەندەكە و بە سەیفی دملیت كەوا نھو چ شىشكە دەرىبارى تەندروستى نیلشا
دمزانیت.

سەیفی بە پرسىارە كەمەكى دادەمەنلىت و لە ئەنچامدا يەكىن لە تايەكانى
ئۆزىلەكەي دەخزىت و دەكەۋەت سەر مەلە زەردەكەي ناولەرسەتى جادە. كەچى
تالەفۇنەكەي هەر بە گۈپىمەوە دەبیت و لە وەلەنگى نىوست دەگەپىت بە
ثاواوابى يەدات. جونكە دەنیانى نھو لە خۇشەويىسى و نەمۇنى پر نیلشا
تالەفۇنەكەي كەپدۇرە.

سەیفی بىنۇمەدەي گۈچ لە تەواوى قىسەكانى ثاواوا بېرىت، نھو وەلامدى
ئامادەي كەپدۇرە يەكسەر لە دەمى دەرىچەپىت و بە مەلى تالەفۇنەكەدا
دەكەۋەتتە نیو گۈپىن ثاواوا.

" گرفتى دل، هەرگىز بە منى نەمگۇتۇرۇما " ثاواوا بە پەرۇشىبەكى زۆرمە
نەمەدەي گۈپىن سەیفى نادەچىپىتتە.

سەیفى لە وەدم نادەلیت " ئازىم، بەلام سەدا سەد لە خىسى تۈزىدا بۇوه
بۇيە يېچى پر دەركاندووبىت. لاي ئىچە ئۆز كاسى نەتھىشى كوشىشەيان مەيدە
و لە نزیکترین كەسىان دەشارنەوە " سەیفى باش تەواوبۇنى تالەفۇنەكە بىرى
لە سەنستى ئاخاۋىنەكەي دەگەرەوە چۈن بېڭىتىپ ئاواوابى شى كەپدۇرە
كەوا جواپازىيەكى ئۆز ھەيدە لە ئىزان مەلسىكەوتى مەۋقۇي دل پر لە رۈزىدا
لەكەل نھو شۇينى نھو و نیلشائى لىن ھاتۇرۇ دۇنيا. بىرى دەھاتەوە كە چۈن

چاریکیان ڦنڌک به شیوه‌هی چاومروانه‌مکراو نھیزبیه‌کی گهوره‌ی دلی خُزی بُز
ٿو پشتورو، ڪاتیک به هاشمیکی اول‌لهو به سپهی گوتورو ڪموا ٺخوومه‌کی
پنج سال دھیت ٺڪسپایر بورو. یان رُزویکی دیکه لسر کار چُون گمنجیک
دوري دلی خُزی بُز ٿو ٺنڌابورو ڪاتیک باسی خونکه‌کی ڏمکات که چُون ٻو
سند مارکی له گیرفانه‌که‌ی ڀرڊیوو، ٽاویش بُز دوور هـلاڻوو. تا رُزویک له
چُزلووانیه‌ک له سمر هیلیکی ٽاسنی شمہمندھر که له دوا شاری جیهانو
له کار کوٽیوو به گوٽیاواي ډەټرزاٽهه.

به دریازاٽی رُنگاوه سپهی بیرون له نهخُزبیه ترسناکه‌که‌ی ٺیلاشا
نمکردموه، که چُون به دریازاٽی رُزویکانی پاڪتر ٽاسنینان به شاراوه‌ی له ڏنڀو
دلیدا هـلیگرتوو.

ٺهوروپاپیه‌کان ۾ ٺلۇن خم ٺهگهر زقور له ناخن مرڙدا مایهوه، ٺهوا روو
کوڻ و ڦون ڏمکات. پوچه ٺهگهر پُچان ٻلوٽ له ڏنڀو باس و تراام وای و
شمعمندھر کا خمه‌کانیان وک ٺوکال چگرهه بُز ڀکتری ڀهادهکان. به‌لام
بُز ٺیلاشا ٺهوا تماواو پچھوانه بورو، ٺهوروپا ډەنگوت شوٽنجه که پیسته و
خنم هـلکریکی دل گهوره‌ی لئن ٽیهه بُز ٺهوا
ٺاوا دمیه‌ویست به پله تله‌فونه‌کهی له‌کل سپهی دا تماوا ڏکات و زوو
ڦماره‌ی ٺیلاشا لپیداٽ. به‌لام په له دا خستنی تله‌فونه‌که سوپاسی سپهی
ڏمکات و پنیده‌لیت که ٺهوا حمز ڏمکات چاریکی تر وک ٺهوا شهود پیکھو
ناینیشن.

کائڙمئر شمہشی ٺواره بورو ڪاتیک ٺاوا ڦماره‌ی تله‌فونشی ٺیلاشا لپیدا،
به‌لام میچ و ملایکت ٺهبوو. ناچار ٺهوا په‌رامپر ڦیزه سمر په له ڪنچبیه‌که
دانهنیشیت و خورکی خوٽندنمه دھیت. ٺاوا ڦیزترين ڪتب و سرچاومه
فه‌لسه‌هی له په ڏوستنابورو. ٺهگهر پیست سعات خورکی خوٽندنمه بورو،
نینجا به تماواي ڏهیتواني به ډرسه‌کانی راپگات.

له‌کل ٺهوا پنه و پايده‌ی له ڙیانی ٺکاکاپیدا ههپیوو، له ٺويندا پاکي و
ساده‌هی ڪسليکي وک ڪزانی پڻو دياربورو. وک ٺهويش له دووره‌هه زوو

کەوته ناوی ئويشى ئيلشا، ئۇ كۈپەي كە لە بىدەتكىيەكى رەھا و خەمەتكى
 قولۇ زىياتەر ھېچى بىن ئەبىو بېز ئەوان. بۇ تىزى ماستەرنامەكەنى ئاواوا دەيدۈپىست لېڭىلەنەمەكى تىز و تەسىل لە¹
 سەر ئۇ فەلىپسەۋە ئازىفەتانە دەكتەر ئەپارادەكائى ئاوادا تەھر و قۇندا و سووچىزرا بون.
 بىرەمە كانوان ئەگەل شەھرە ئەپارادەكائى ئاوادا تەھر و قۇندا و سووچىزرا بون.
 هېزى ھەلۈزۈرنى ئۇ باباتە لە لايەن ئاواوا و ئاخاۋىتنىكى كورت و سەپىر
 بۇو، كاتىك يەكىك لە بىرۇققىسىزەكان لە ئۇورەكەي خۆزى ياسىن فەلسەفەي
 شۇپىنهاورى بېز دەكتەر ئەچۈن ئۇنى لە بىرلەپىزىدا مەيتىتتەو. بىرۇققىسىزەكە
 بىر لە ئەوەمى بېچىنە ئۇ قۇولۇنى باسەكىن، ئاواوا بە ھەلەپىكى كورت
 پايدەمگىز و دەپخاتە ئۇ تەعمرە و پاسىكى فراوانىت لە فەلسەفەي
 شۇپىنهاور، ھەرەمە وەما لە بىرۇققىسىزەكە دەكتەر ئەچىلەنەمەو
 قوتايىپە ئاپىلەكانى سەرىپىنک بېت لە ھەلۈزۈرنى تىزى ماستەرنامەكى.
 "ھەگەر ئايىن بىباي بېت، كەوا فەلسەفە وەن ئەگەرچىنىش ئەپىتوسى بېتىا
 "ئۇمۇد و لامە كورت و لە ئاكاواهەكى ئاواوا بۇو كە لە كۆنلى مامۇستاكى
 دەزىنگىلەپە كاتىك بە ئاواوا دەلىت" من لېزە ئاقوا ئەپەنەمە وەلەمەكتە دەھەمە،
 بەلار داوات ئىدەكەم بېز بىرۇققىمى ماستەرنەكتە ئەمۇم بېز بىسەلمىتتى!
 بىرۇققىسىز و ئاواوا بېكىكەر ھەلۈمىستە دەكەن چۈنكە ھەر دۈركىيان دەزانى كەوا
 كارى سەلەماندىن لە فەلسەفەدا وەما ئاسان ئىبى بە تايىمەت لە سەر بابەتىك
 كە ئۇمۇندە كېتىپ و سەرچاۋە ئەبنى بېز پالېشىنى كىرىنى. پاشان بىرۇققىسىزەكە
 بېتىدەلتىت "ئۇ لە كارە ماندۇو دەبىت بەلام ھەگەر ئەمۇم بَاورىت بە ئېزى
 شاراومى مرۆغى من ھەبىت، ئۇما بە ئاسانى دەتوانىت رەختە بېرىت لە ھەر
 رەستىيەكى نۇرسىپەن ئاپاڭىكەنى شۇپىنهاور لەسەر ئۇن"
 ئاواوا لە سەر سۆقلاكە بەرامبەر مەزىت كە ھەر دەم مەزىدەك كېتىپ لەسەر
 بۇو، بېرى لەم رۆزە دەكىدەو كە ئەگەل بىرۇققىسىزەكاندا باسپان لە
 ھەلۈزۈرنى تىزىكىن فەلسەفە دەكەد بېز ماستەرنەكى. ھاواكتە ئەگەل ئۇ
 ھەلۈزۈرنە پىشىۋەختە بېز باباتى ماستەرنەكى.

ئىلشا بىست و هەشت رۆز و مك قادىرچى بىرۇ بە يېشىك لە پەنچەرمەكىي
مالى ئۇ، بىرۇ بە هېزىك و وايىرىدۇو ئاپارۇ زۇ زۇ لە بىرۇ ئالىزىمى ۋىانى
ھەلىت و بىت لە تەكى دا و مك پارىيەتى ساھە و بىرۇ لە گەفتار بىكات.
لەكەل خۇندىنەمۇرى پەرەگۈراف ۋاچى پەرەگۈراف ئەم كېتىپ قىبە و
ئەستۇرۇنانى بىر دەمى، لە ھەموو سەرە سەعاتە كانى شەش و حەفت و
ھەشت ئۇماھى ئىلشا لىدىدا بەلكو بتوانىت سەھى لەكەلدا بىكات و لە
تەندىروسىتى بىرسىت. پاش ئۇمۇمى لە كاتىزىقىر بۇو كاتى تەلەفۇنەكىي بىز
سەيىھى ئانلىبا بىرۇ كە ئىلشا نەخۆشە. ھەشت و چارمۇڭ چارچى تى دەستى نايد
تەلەفۇنەكە و بە خۇى گۇت كەوا ئۇمۇد بوجارە. ئىلشا تەلەفۇنەكىي ھەلگەرت
و ئاپارا يەكسىر چورە ئىتو باسى ئەپتى ئۇ نەخۆشىپەي كە ئىلشا ئۇنى
شاربىوومۇھ، بەلام بىشىوھى سەرچاواھى مەنغانى مەوالەكىي بىز ئاشكرا بىكات.
لېزىدا ئىلشا تۇوشى سەرسۈرۈمان ئۇمۇر چۈتكە جىندە مەفيقەيدى بۇو سەيىھى
ئەرى ئەتىابوومۇھ ماز و باسى تەلەفۇنەكىي ئاپارا بىز كېرپۇر، يەكتەممەن
تەمۇھى ئۆزىمەكىي لەكەل يەكتىر بەسەر بىرىدۇو. ئۇ رۆزە ئىلشا بە تايىھىتى
بىز ئۇمۇد سەردىانى مالى سەيىھى كەرىدۇو تا لە راستى نەخۆشىپەكە ئاشگانارى
بىكانىمۇ، چونكە دەمېك بۇو دالى خەبارى بىن دابۇرۇ كە ھەر دەبىت راستى
نەخۆشىپەكىي بىز ئۇمۇد بۇو ھاۋىي ئۆزىكە ئاشكرا بىكات.
پاش ئۇمۇمى ئىلشا راستى نەخۆشىپەكىي بىز سەيىھى دەندرىكىنەت، ھەربۇوكىجان
لەسەر ئۇمۇد پىك دەكەنون كە تەنھا بۇنى مەترىسى نەخۆشى دىل بە ئاپارا بىلەن.
ئىلشا لەكەل ئۇ ماخاۋۇن و بېلاڭ ئاپاڭانەپەيدا ھەربۇو چاومەكانى بىز
دەبۈن لە روۇنک و ھەستى دەكىرد ئۇمۇ لە ئىتوان ئۇمۇنەكىي پاك و نەخۆشىپەكىي
پىسنس دا كەسىكىي بېڭىزە و بەلائى لایەنلى بىراومە دەنكىتىمۇ، لە ئىتوانەدا خۇى
و مك ئاپاڭلىرىن دەندرىدارى سەر زەمەن دەھانەت بەر چاو.
سەيىھى كە بە نەخۆشىپەكە ئىلشا دەزايىت، دالى گۇرە و مېھرەبانى و مك
تەرمۇقەتىرىتى بىز لە جىوه دەكەنوتە جوولە و تىپە تىپ لىدىدەت. بە

شىوه يەكىن چاومۇوان نەكراوېش خام و حىسىمت بە هەمۇو كەلىن و قۇزىنەكى لەتىپىدا دەگۈپتەت.

ئۇ باش چوار سال تىپەرىپۇن بەسەر مەركى دۇو ھاوبىتىھەكىي و دەلىنە بۇنى لە كېيىنەتتەوەي تەرمەكائانىا. ھەرۋەھا خۆشى و دەل ئازابىپۇن بە ئازارەتتەوەي سىن بارى ئۇ بىرە پەرەبەيى كە لە ئاخىزشىرىن و دۇزارشىرىن شەموى تەممەندىدا كۈن بە كۆنى لەشى ھەردىوو ھاوبى كۈزىواوەكەي بېز گەرابىپو. سەيدىپى بېرىپارى داپۇو چارىكىتەر ھەرگۈز دەركىي خام ئەخانە سەر پىشت وە چىتەر خۆرى ئەخانە ئۆز بارى ئۇ بېرىمۇرەبىيە ئازادى كە وەك شۇرۇپنى ئېزىچىرى كۈن كۈن دەمکان. ئۇ وەك ئىلىشا قەدەرى ئاتقانە بۇن ھەر لە سەرمەتاۋە لە چارمى ئۇسراپۇو، بېزىھەرگۈز بەختى ئەمۇمى ئەپپۇ كە ئۇ جۆزەر ھاوبىتىانە ئا سەر بېدىن كە سەماپى بېرىپەكى ئەبۇرىي لە ئۆچەۋانىان دەخۋىتىدەمە، ئۇ كاشتاي ئىلىشا بە قۇرۇكچى بېز لە گۈياڭىدە ھوالى ئەخۇشىبىكىي بېڭۈت، سەيدىپى ئاۋاچىي بېز ئەناماو و ئوقۇمى ئۆچەنەتكىي بېۋىتە بۇو. ساردى و لەزىزىن دەمۇو گىيانى ئاگىت وەك ئەمۇي ئۇ بە ئۆسەتاكەپدا بېرىنەدارى ئۇزان ئەرمى دۇو ھاوبى كۈزىواوەكەي بېت. لەكەل ئۇ سەسانەدا ئۇ تازامايى مەركى لە چاوانى ئىلىشا دەخۋىتىدەمە، لە ئاخىشى سېتەرى مەركى دەنەت كە ھەر كىسىك بېز ئۇ وەك بىرە دەركەمۇت ئازامايى ئۇ سېتەرە زۇو لمۇئى ئامادە بېت و ئۇ كەمسە لەتىاۋ دەبات و دەيىكۈت.

سەيدىپى باش ماوهەكى درېزىي بېدەنگى، ئەيتاۋانى سەپىرى ئىلىشا بېكت. ئۇ لە ئاخىوو خۆرى دەخۋارەد و بەخۆرى دەگۈت " سەيدىپى، ئۆز ئاپتەر ھەرگۈز ھەرپىش گىيانى بە گىيانى كاس بېت، تەنباپى قەدەرى ئۆزى وەك چۈن ھى ئىلىشاپاي، ئۆز مەبىت دەمۇو ھاپپىكانت سەپەپىنى بىناسىت وەك ئۇ كەپچەرەنەي كە لە كارگىي قىرسىدىپس لەگەلپاڭدا كار دەكەت، وەك ئۇ ھاوبىپەلەنەي كە داپىن سالازىكى درېزىي بېكەوە بۇن، كەمچى لە سېرچاھە و شەقەماھە كاڭدا لە دوا داپىندا يەكتەپا ئەنەن ئەناسىپەوە، يان وەك ئۇ كەسانەي لە تۈرگىيا و يېڭان و ھەنگاۋ بە ھەنگاوى رېڭاكانى قاچاغىان لەگەلتى بېرى بەلام كە كەپشىن ئەوان

و مک خەمۇنۇكى كورت و ناخۆش كۆتابىيابان بېپاتا و بېز ئەبىد لە ۋىانت
ندىجۇون. ئۆز نەلىكتىلمۇتى جۈنھىدىت ناسىسوه بېنىڭ لە رۆحى ئەو
ھازىنەت نئۇ ناخت و رىگەت نادات كە رۆخت تىچەل بە رۆحى هىچ بېكىت لەو
كىچىنەن بېت كە شەوان لە سەر چاھە و بارىگاندا دەپىاناسىپ. رىگەت نادات
كىچىكى جوان و دەشىول لە جىاتى ئەو ھاپىچانە بىناسىلت كە سېرىرى خەم و
مارگ لە سەر رووپيان نىشتوودا ”

لەراسىتىدا ناسىپىنى ئىلشا بې سەپىقى و مک دۆزۈنەمە كەنچىنەمەك وابۇ، بە
تايپەتنى لە ۋىانى دووسى و خوبىتىپىدا. بېزىه كە ئىلشا مەوالەكى بېكوت
ھاستى كرد پەنچەرمەكى بە روو دا داخرا كە تىيدا مال و گەپكى و شار و
ولاتەكى تىدا دەبىپىشى.

ئىلشا بېكىتىر بە سەپىقى كۆتۈپ كەوا نەخۆشى دالى ھەمە، سەپىقى بېز كەوە
ئۇوندە پەرۇش تەبىيەوو. چونكە لە رۆئىتىدا رۇۋانە تەتكىكى ئۆكتۈر مەنلىزىلەتە
بېز چارسەركىدى لە ناساڭەكان، بەلۇن دل، ئۇ ھەممە سېھراوېبىسى كە بە
بەجىكەتلىن رۆئىتىلۇر و زېزىپۇنى زېبەلاھتىرىن مۇرۇف مەراسان دەكەت و
دەپروخىنەتلىت. ھەرمەن سەپىقى لە مەنالىيەمە كۆپىيەكانى ئاشنا بۇن بە
نەخۆشى دل، كاتىك دايىكى ھەر دەم گلەيى لە يۈرۈلە شەراب و ئازىقەكانى
باوڭى دەكىرد كە شەو و رۆزخەنەرەكى خوارىنەمە و بەتال كەنلىان يۇو بە ئەلىنى
ئەمەمى كە خوارىنەمە بېز نەخۆشى دل باشە. بېزىه ئۇ كە بېز كەمەن جار و
پاش سالاڭىنى دوور لە شەھىرى ئىقان باوڭ و دايىكى، ئاوى ئۇ نەخۆشىبىسى
دوپىبارە گۈچ لىن بىبۇمۇم، واپەھىست كەپىدۇپ كەوا ئىلشاش و مک باوڭى چىل
سال زىياز بە سەت ئۇ نەخۆشىبىسەنائىتىت و بېچى بېسەر ئايىت. بەلام
بىبىستى لە كەمەن بېز ئۇ پاچەكىنەكى قايم بۇو، كەيىك لە تازۇرى كارەمبا بە
ھۆزىر بېز گىانى. ئۇ ھەرگۈز چاومۇغانى ئەمەكىر ئەمچارە مارگ لە
خاڭىچى و مەن ئازامدا ھاپىچىمەكى بېكى لىن بېرىقىتىت كە ماومەمەكى كورتە بە
دەدار و ناسىپىنى شاد بۇوە. شەۋى بېشىرى دەھاتەو ياد كە رېستوران و
قاوماخانەكەدا لە رووى ئىلشا و ئاوازى پادىما شۇقۇرى دوو ئەپىندارى دەبىنلىك

دو اپریلکش شاد و پرشنگداری بیان همیلت. سهیفی پنی سهیر برو که بچوچی ثابو
ثابویندارانه به قولی ناخنخان بولیندار دهیلت همیشه بدریست و
چار منوسنگی و هما سارد دلته ریجان، همیشه هیچک همه ریگه له به پاکتر
که پنهنتی ثابو جزره عاشقانه بگردت.

* * *

سهیفی له کاتی گهارانه میدا لمسر گلپی مدم و زین ببری له ڭوپینی
ئیلشناو ئاواوا دەکرەدەو، له ئاخاوتىن ثابو مېزمەنالىي کە دەمەنگ برو بە¹
دیاربىبەوە و مستابۇو تا بوارى بېرمەسلىق قسىى خۆى كرد " خال، تو دىۋاتى
بوج گورا مدم و زېنن مينا ئىك گوروبىه اه "

سهیفی له کاتى گهارانه میدا لمسر گلپى مدم و زین ببری بە خىراپىھىن بىلۈپەن بەرمۇ
ثابو رېزىچى جوو کە لمسر گلپى ئېلشانى ھاۋپى و مستابۇو و رەفتارى
ھېستىرىپايى شاۋوپاى دەھاتەوە بار چاوا. كە چەند چار بۇوه ھۇنى وەستاندن و
تۇرۇھ كەنەش ئابىھامە رېيش تەنكە تۈركىي بە دوو سەدد ماركى ئەلمانى
ھاتىپو ئېلشان تەللىقىن بادات. سهیفی دەپەۋىستى زىيات گۈچ بە قىسەكاشى مېز
مندالىكە بىدات كە لە ئۆزىتگارمۇ شۇنىن پېنى سهیفى كەوتۇپو، له جىاتى
ئەمدى بە قولى بىر لەو رۆزىگارە تالە بېكانمۇو كە ئېلشانىان وەك كەسىكىي
ەرگىز ئەپپو ئاپىھ ئېچىشىك. ئابو رۆزىھ ئەوان تەنها چوار كەس بون لەمسر
گلپى ئېلشنا و مستابۇن، بېلام تەنها بېر ئابو و ئاواوا مەرك و كەچبارى ئېلشنا
ماناپىكى دەدا. سهیفى هەستى دەکرە لەو رېزىچە خەمبار و پاسىرجۇومۇي ئىپانى
له مەندەران گەلەك لەو ئۆپرۇچە دەجۇو كە لە چىزىچى بېتان لەگەل
مېزمەنالىكە بېتكەوە بە بىمار گلپى مدم و زېننەوە و مستابۇن. سوپىتىك كە
سەرەپاى كۆشى و ئىيدارى، ئۆز و خەللى ئابو رىگا كورتى كە لە ئۆزىتگارمۇ
پېيدا ئاتىپو سەر گۈزەكە، ھەرچەمەن ئاپىكى و نا ئەندازىمىي گلپەكە لە چاوا
ھى سوپا سالارىكى داپەق. ھېشىتا بېر ئابو ماناپىكى گەلەكت كەرم و سۇزىنارلىرى

دەبەخىشلىرى باخ و ساباتە پېرى كۈل و گۈلزارەمى كە لە خاکى غورىپەت بە پېچەوانەتى حاز و خۇاستى ئۇوان بە گۈپى خاڭ غارىپىن ئىلىشا.
سەيىھى لە كاتى ئۇو بىرگىزىۋانەيدا ئاپۇ بېرى لاي مىن مەنداڭەكە دەنداڭە و
لە ولامى پىرسىپارەكەي دا دەلىت "ئەقىر، ئاز ئازام، قو بېرى من بېرىدە" بەلام
پەر لەوەي مەنداڭەكە دېلە قسە سەيىھى يەكسەر لەنی دەپرسىت كەوا ئاوابى جىبىه؟
"چونەيدا"

سەيىھى لەكەل كۆئ بىستى بېنى ئاوابى مەنداڭەكە هەلۆمىستەپەك بېرى دواوە
دەكتە و سىرىرى بەر پېچەوتىش دىد، وەك ئۇمۇمى چەند دەقىقەپەك پېتشت لە
ئۇقۇقىكار بە پېچەوت گۈپى لە ئاوابى كەسىك بۇو بە ئاوابى تۈنچىغا. لەسر
گۈرمەكەي مەم و زىن لە ئاست ئۇو دوو رېچەوتە دوابى پېك و سىرىغانە دا
سەيىھى بە تىواوى ئامابۇو. مەستى دەكىد ئىپان مەقاو مەق وەك مۇنزاومەكى
ئەممەد، مەدىنە ئەلمىتى پېر لە ئاسىز و دووبارەمە. ئۇو پاش مەرىغى دوو
ھاپىتىكەي بەلىقى بە خىرى دابۇو كەھرگىز وەك پېبايىخى غامبىارى تەمان
پاپۇز نەروانىتە ئىپان. هەرگىز وەك كەسىكەي ئۇقۇز ئەرگەزى دەنگەكەي
ھەردى بە يالاي خەم و ئاسىزدا ئەچىلتە خوار. هەرمەھا هەرگىز ئۇو سەفەرە
پېر لە ئۇمۇد و ھىوابىي ئەكتەت بە دەستتىرىتىكى مۇزى خەمۆك و بېشانە ئۇقۇز
كۆماوى پېر لە روندك و ئەفسوس و خۇپىن ئاشقان. سەيىھى دەپەۋىست بېرى
دوا جار گۈئ لە چىرۇك و بەسەرھاتى عاشقان بىرىت، بەلام لە زىمانى شاعىر
نا كە خەم و ئەفسوس و دىشكەنلىخىشنىڭلە ئەلەنەمۇمى ھەر چىرۇك و
بەسەرھاتىك دەكتە كە بە شىعر بېرى خەلکى دەمۇننىتەوە. بەلائى، ئۇو ئامىجەرە
لە سەر گۈپى مەم و زىن دەپەۋىست لە زىمانى مەنداڭىچى چىرۇك و
بەسەرھاتى مەم و زىن و ھەمە ئەپەندىران بە گۈچىيەكى تىرى بىبىستىت.

مەنداڭەكە مستىدەكتەت كەوا لە پاش ئاشتنى مەم و زىن، بەكىرى
مەرىگەمەيان يەكسەر ھېنۋەتە سەر گۈپى ئۇو ئەپەندىرانى ئەزىزەل، وەك
غىبرەت بېرى ئاپاكى و خىانەت خەنچىرى دەبلىيان خىستقىتە سەر گۈنى و
كۈشتۈپىيانە. لە كاتى ئۇو كۈشتۈپىدا بەك چاوى ھەر لە سەر مەسافەتى ئىۋان

گوپی مام و زین بوروه که له سېرماتا دوو گلپى لەيمەكتەر چىابۇن. لېزىدا جونىدە دەستى بىق سەر ئامۇ كۆنکىرىتە پەوان دەكتات كە گلپى ئامۇ دوو عاشقەكەي پىن بۇنىياد كراپۇو.

جونىدەارەمەم دېلىتتەوە لە كۈانەمەمەن چىرۇكەكە و دەلتەت كەوا جۇن لە ئەنجامى دالپىسى و ئاباڭى يەكىدا خۇپىنەكەي بەرمۇ شۇنىڭ لە ئۇجان گلپى مام و زين فرچك و قوارەمى كىرىبۇو. وەك ئامەمەي بەلەپنى مەرك و مەندىشى بېت كە هەرگىز پېڭەنەدات دوو عاشقى وەك مام و زين لە مەرگىشىدا يەيمەكتە بېكىن و لە پال يەكتىرى نا بېخۇن. بەلۇ، جونىدە باسى مۇرى تۈرىدىي دەكىدە كائىنڭىز ئامۇ خۇپىنە رۇاومى بەكرى مەرگۇمۇر بەمەندە ئەنڭۈرىت و زۇۋ شۇپىنەكە بەجىدەمەقىتەت و دەرىۋات.

سالان دىن و دەرقۇن و لە زارى ئامۇ خەلگانى كە بەرمەمە سەرىمانى مەزازى دېرىپەدا ئەتكەن، مەرۇمە بەترىسو شەوقىڭىنى ئۆزىپەندە چاوجىخان دەپرەت سەر گلپى مام و زين، دەپىتنەن لە شۇنىنى رۇاپى فرچكە خۇپەنەكەتى بەكى دار بىرگەنلىكى ناشىزىن و نامق رۇواوه كە لە مەچ كون و قۇزىپەنلىكى خاڭى كوربان ھاوجۇر و ھاوشۇمۇ نېبىھ. ئامۇ نارە نېڭاۋىيە دەرز و شەقازىك لە مەسافەتى ئۇجان گلپى مام و زين دەروست دەكتات، كە بە ئەندازىي بالا و گلپى ئام دوو عاشقە غەربىيە درېئى بۇو و بە ئەندازىي بىرىنى دەلىپەن قول. خەلگى زىغۇرمەتكار بە سەرساپىيەكى زۆرمۇ دەرۋانەن ئامۇ دەرزە شەپتەنى و لەيمەكتە نامېنەن ئامۇ ئۇجان دوو عاشقە لە گلپىدا. هەندىچىيان بېڭەمەن چىرۇڭىزى شىن بۇن و پۇوانى ئامۇ نارە نېڭاۋىيە بىزاننى، بېڭەمەن بەنەن بەر قابىي مېران و لە خەو و پاز بە ئاكاپىان بېدان. بېڭەمەن دوو دالى و پەشۇكان بېانڭۈرىت يەكسىر بە تۇرە تۈرۈكەنەن ئامۇ نارە نېڭاۋىيە ئەگېت و شۇومە لە بىن و بېنگەوە دەپرەتەوە. كەچى، ئەفسوسوس بېن بەختى مام و زين و ئامۇ خاڭى كە ئىندا ئۆزۈپەن ئامۇ نارە نېڭاۋىيە وەك قۇنى دۇوبەرمەكى ئۇجان كوربان هەردمە دەرىۋەتتەوە و دەرىۋەتتەوە. جونىدە لېزىدا ھەنسىكىتى قول ھەلەمەتتەت و دەلتەت "بەلۇ، خالا"

پاشان بەردەوام نەبىت و نەلتىت كىوا چۈن خەلک سال لە نوايىن سال و
بەردەوام وەك تاقۇسىڭى پېرىقۇز نارە دېگاۋىيەكەن بەكىرى مەرگاومۇر نەپەنەوە،

كەچى نارمەك دووبىارە نەپەنەوە.
بەلۇ، نەپەنەوە... نەپەنەوە... نەپەنەوە... نەپەنەوە...
نەپەنەوە... نەپەنەوە

سەپەنلىكىنىيەن دوا ئەنجامى چىرچۇكى جونەبىدى رون لەپەر چاوداپۇر كە چۈن
لە كۆتايىدا كۆپى ئەو دۇو ئۇويىندا رەب بىن و دەنكەن ئاخى كوردان وەك تاتان
نۇپۇشكى رەق و وشىك چىمىنلىق پۈزۈكۈت، وەك ئۇمىي ھەردووگان دۇو
گۈرپىلاي يەخشىر و بىرىندار و عاشق بە بەكتىر بىن و لە خانەبەكى يەك ئەفەرى
زېندانى دىاربەك ئاخىزابىن.

سەپەنلىكىنىيەن دەگەر مەردا گۈرى لە كۆتائەنەوە چىرچۇكى كە جونەبىد
بىكۈيت ھەرگىز ئاكاڭاتەم مال و ناجار نەبىت كۆلۈن بە كۆلۈن بە نوايى جونەبىد
بىكۈيت تا لە خاومان ئاكسىبىكە بېكېرىق و لە قۇيىتىكەدا گۈورىكى بې بېدا
بېكتىر. بۆزە لېزمۇد داوا لە جونەبىد دەكتات تا بېنى دەكىرىت چىرچۇكى كە خەزانى
بېكۈلتۈو.

جونەبىزىرى ئۇچاوه رەمش و گۈرمەكانتى سەپەنلىكى دەكتات و نەلتىت "باشه
خال، ئەن دىزام تو بلەزى، نوکە دى تەماڭەم!"

جونەبىد بەردەوام نەبىتىتەوە كە چۈن خەلک سەريان سوپۇردىمەنەت لە
بېپەنەوە و شىئى بۇشۇمى ئارە دېگاۋىيەكەن بەكىرى، نەلتىت نوايى بېپەنەوە دارمەكە
خەلک مەرىبۇو كۆپەكە بە سەدەمە جۇر لە بەرد و چەمۇي دەجلە نادەپېشىن،
نەھەن جۇزە خۆلەتكىش وشىك و كۈن لە چەپى جوو دەپەنەوە نەھەن و سەر
بەردەكاشى بىن سواغ دەدەن، پاشان ئاو لە كۆلى و اۋەن دەھىن و نۇپۇنى بىن
ئاو بېلىقىن دەكەن، كەچى نەپەن نوايى تىھەپىرىش چەند سالىچ دووبىارە نارە
دېگاۋىيەكەن بەكىرى مەرگاومۇر سەر نەپەنەوە.

"سەپەنلىكى بە جونەبىد دەلتىن" نۇماھى ئەج بۇو ا!

جوندید به خناییهوده مدلیت کروا همندیک کس گوتیان گلپهکان بگوازیتنهوه سهر تریکی شاخچی و مک جوودی یان هارزتریش و مک گارا و کولفند و نهارات. که نمکر تالله ریهمی باریکیش له رمکی ناره براکاویبهکای بدهک لعکل خلی گلپهکان چوییت، لخی هرگز نهتوانیت خلی لمبر کریوهی ساری سهر ٹهو چیاياندا راگریت. بهلن، ٹهو تالله باریکی رمکی ٹهو ناره نابووته هارگز نهتوانیت چاریکی تر ببیویتنهوه و مم و زین له کپدا له یهکن بکات. کمچی گالیک کسکس دیک پچهوانی ٹهومیان همکوت و پیمان نادمکرت لمسر ٹهونن نهکپ کردنی گلپهکان، دهیانکوت ٹهو دهفره به بین بوئی مم و زین هیچ خنی و بیزیکی نامیتین. باشتره همهوو سال ناره براکاویبهکه ببیننهوه نهودک مم و زین ببردرین بچ شوینیک که خوشمان همسستان نهگات پیمان، بچ شوینیک که له نورهوه نوو گلپی خاک غاریب دیوار بن و زیوارچ رضی نهکوونته سهیران.

جوندیدی چوچوکیش و مک جونهیدی گاوره همکوت بارگی موگناتیس به سهر زمانیهوه بور، بزیله سهیلی و مک ٹهو بیانیهی که له نزو پیختههکهدا گوئی بچ ناخاونش جونهیدی یهکم شل کردوو. نوبیاره خلی له باردم جونهیدیکی تر دهییننهوه و نهچاره گشت لعشی همیت به یهک پارچه گوئی گوره، جونهیدی بچوک به گهارهوه چوچوکی مم و زین سهیلی تمواه مات و مدهقش کردوو، به زمانی موگناتیسی شیزیپنی و جووله رزوی نهیدهیشت ٹه و متوانه ناخوختی سهر گلپی مم و زین به ٹاسانی لمبر دهستی همرچیت و بروات. همکوت ٹهوشش له ترسکایی نزو نوو چاوه رمش و گهورهکانی سهیلیدا ویته و بمسرهانی ٹهوبینکی دهخویتنهوه که مک ٹهومی مم و زین قول و خمیبار و نراماتیک بور.

سهیلی وایدهزاپی له هرامبهر جونهیدی گهوره دهستاوه و ٹهومنه دهکات نادوانیت دهست بهرداری چلت و بهجیتپهیلات. جونهیدیک که له ریزیکی دنواری سارد و سردا و مک خدیع زینده نهفهسی چیانهوه کرد، به سیوهکانیدا، واپهست دهکرد که ٹهو جونهیده بچوکهای باردهمی کلپی یان ریخی جونهیدی

پەكەمە و لە چىباھى دۇورەكانەوە ھاتووە بۆز دلدانمۇمى ئەو، بۆز ئەمۇمى
چىرۇككىچى ئازلۇيدى تىر و كۈن تىر ئەمە ئېڭىشىغا و ئاوايى بۆز بىڭىزلىتىو، سەفيەنى
ئەممەندەي دەيگەردەتىۋاتىنى (چۈرە شىدار و ئىۋە رووخاومە) بەچىرىپەلتىكە
مەم و زىن و بىر ئەيدال و بىڭىزلىتىلى ئىزىراپوو، سەھىرى سەھاعەتكەنە مەسىنى
دەكىد و ئاۋېلىكى بىر لە پەرسىارى لە جونەيد دەنەيدە، جونەيد دوو چاوه خىر
و بچووکەكانى چەند چارىك دەكىردىو و دايىدەخسەتن، پاشان بە قورىكىن بىر
لە سۈزۈمە بە سەفيەن دەنگوت "نا، خال نەچە ئەز نوکە دىن تەمامەكمام" بەلام
ئەمچارە كاڭىك دەيىتىن سەفيەن وەك ئۆتكۈزۈچ بېبايغان بىڭىزلىقى ئاۋە بىدانەوە
پېيىدەلتىت "بلا جونەيد، بەس بېچەك بلەز، وەختن من چ نېنە" جونەيد
پەكسەرەلەلەستەپەك دەكەت و وەك كاسىكىن بىر بىنۇككىنى ئېر كە ئەمەپەيت
ئۇپىنچىكىن گۇرە بۆز كاسىكىن بېباش و كاپىدەشاڭىرا بېڭەت، بىر چاپۇۋاتى
سەفيەنى لە بىر بۆز دەرەمە پادەكتا و بە سەفيەن دەلاتت "خال، ئەز ئاكىم مەم و
زېنلەن ئەلەز تەماڭەم، خۇنىن دەكەل تە بېت" لەو كاتىدا سەفيەنەر دەرەن
كۈپۈكەكانى تەپ بىون، وەك ئەمۇمى ئەو ئاخاۋىتىنى جونەيد گرمەنى ئۆزۈكىنى
ئەمساوى بېت، يان دەنگىكىن بەجۈوكەر وەك رەبىھى داشستىن دەركاپىكى
ئاسىنن، بۆزە ماۋەپەك لە شۇپەنەكىدا وشك وەستا و پاشان ملى رېڭىز گرت
و بەرمۇ ئۆزۈڭىلەرى جىزىرىن بەرىكەوت، بەدم رېڭاۋە بېرى لەمە دەكىردىو كە
ئەو ھېشىتا لە وېلى و وۇن بۇن لە ئۇ ئامېلىككەنى ئېڭىشىدا تەواو دەربىزى
ئەبووە، ئېت چۈن دەتوانىت وەما بەو خېرایيە لە زارى مېزمەنلىك ئەمۇسى
بەسىرەمات و چېرۇقى ئۇپىش مەم و زىن تېڭىت.

سەفيەنى پاش خۇپەنەوە و داشستىن ئامېلىككەنى ئېڭىشىدا بېرىلەن بېرىلەن كە لە
داھاتۇدا بە جىدى بە ئواپىن رووداۋەن بۇو و ئابىارەكاش ئۇ ئامېلىككەنى
بېرىپەت، لە چارەنوس پەك بە يەكىن كاسىكەن بېڭۈلىتىو، لە بەكەم كەسەوە
دەست بېكەت كە تەنھا لەسەر رۆزگەرنى ئەلەن ئۆزۈزىپەنەن فەریز نەزەر ئۇ
دەرىيا، تا دەگانە سەر ئەمە مەددەلە ئە بەكەم رۆزلى ئەشىنى بىق دۇنلە بەپىن دايىك
لە ئۇ ئۆزۈزى دەربىزىدا بەچىتما، سۆزلىنى كاپىرى لايىت بېرسىت، ئېنچا هى

ئاڭىرەتكان بە تايىپەت ئەو ئىنەي كە ئاۋىنەكەي خۇرى دابۇو بە ئىلشا، كاپراى
دېپلۆمات، مەروھەمچاک و خرابى ئۇ بەلەمەكە. بەلۇشى بە خۇرى دابۇو
رۇزىك بە ئوابى تۈنچلىك و سامى قورتاپىشدا بىگىرىت پرسىيارى ھەمەو
ئۇنىتىپەكالىان لۇجىات كە ئىلشا بە شاراومىي لە ئامىلەكەيدا بەچەپەنلىقىن،
پرسىيارى شۇقۇن و ئاوى دورگەكە. بەلەن، بېيارى دابۇو كېپىيەك لە
ئامىلەكەي ئىلشا بىدات بە ئەنتەرىپەل ئا ئۇ دۇو كاسە وەك دۇو چەردەي
ئۇنۇمۇلۇتى لە هەر قۇزىنچىن بىگىرىت و دەربىتىرىن.

لە ئۇ ئاكىسىيەكىي بەرمۇ سىلۇخىي دەپىردى بىرى لە چۈرۈكەكەي جونىدىي
بچوووكىش دەكىردىو و بە خۇرى دەمگۇت كەوا جونىدىد دلى لە ئەو نە ئىشلەو،
چۈنكە هەر لە سەرمەتلىك گۈچەنەمۇي چۈرۈكەكەيدا ئۇ مۇمندانلە بېر ئۇرۇ
دەركى بەدەو كەرىبۇو كە ئاۋىشەملىك و شاپىەدىن بەسەرھاشى ئەپەنلىكى ئەمرە.
سەپىقى لە ئالىدا دەپىكوت "چۈرۈكەكەي جونىدى كەلەك ئۇنى، ئۇ
دەنۋازىت بېز ھەر كەسىك كە سەردىشى كۆرمەكىي مەم و زېنى كەنەمان
چۈرۈك دە بارە و سەد بارە بىگىرلىقىدە. بەلەن بېر چۈرۈكى ئەپەنلىكى ئىلشا و
ئاۋوا من ئالە گۆيگەر و شاپىەم. من ئاكە كەس كە بەسەرھاشى ون بۇنى حەفت
رۇزىدى بەلەمەكە بىزام، بېسەرھاشى ئۇ چۈل كەسىي لە كېللاۋى دەريادا وەل
بېيون» سەپىقى لە ئىو جاپى ئاكىسىيەكەو سەپىقى چۆمى دەكىد و بە
خۇرى دەمگۇت "سەپىقى ئۇ چۈرۈكى عىشق و سەرپورىدى وەل بۇنى بەلەنلىك
دەزانىتى كە بېشىر دەرىگىز لە ھېچ كەسىكەو نەپىستەپتە، لۆك بېزىك
نەچەپىت، شاھىرىك نەپۇننىپەتەو"

* * *

رۇزىنى دواتر كە سەپىقى بە نەخۇشىپە كۆشىشەكەي ئىلشا دەزانىتى، ئەڭەر
چاۋىكى لە سەر ئىياسى خۇرى بۇوايە ئۇوا دۇو چاۋى خىستىبوو سەر ئىياسى
ئىلشا. زۇرىبەي جاران دەپىردى لای ئەكتۈرلىپ سېپقىن، تاقىقە دۇور و نېزىكەكائى
پىندەكەد، بە باخچە و شۇقىن خۇشەكائى دەكتۇر، لە لايىكى دېكەو ئاۋوا

تۇوش دۇو دالى و ئىنگەرائىيەكىن گەورە بىبو. لە چەند تەلەفۇزىچىدا لمگەل ئىلىشا نەپەپەشىتىوو كە بىزانتىت شەخچى ئۇنىتى سەبارەت بە تەنھەشىتىيەكىدى مەزانىتتى و شۇقۇنى ئەكتۈرى ئابىيەتى ئەۋۇ ئۆزۈيەتتەو. هەرگىن ئەيدىمۇيىت باسى ئەمە بېكەت كە جۈن كارپىش دەكتۈرمەكىن لە ئۇ ئۆزەلەرەك دەرىجەتتىوو، ھەرديم لە تەلەفۇن ئەمە دەقىسا ئەمەك، بابەتكان و بىرۇچىن بىنەن ھۆى ھەرز دروستكىرن لەو ئەويىنەن كە لە ئىنگەرەتكىن سېھراۋى دەمجۇو.

ئىلىشا لەلادى خۆپەرەدە بە شەققى و ئەلماباوكىيەكى زۆرەمە چاومۇرى ئاداهاتنى رېڭىز شەممە مەكتەپ بۇ شەمىي ئاڭرا بېبىنتى لە دەركايدى شازارمۇمى ئاشى بۇ بېكەتەمە كە لوگىپىدا وەك بارانىكى سەقۇزى ئايپىزىنىيەپ و خەرىپك بۇ ئاشى سەرتاپا ھەلەتتەكىان.

سېئەممە ئىلىشا لمگەل سەپەيدا سەردىغان ئەكتۈرى پەسپۇرى كەرىبۇو. بۇ يەختى شۇومۇ دەرىجەنچامەكانى پېشكەننى خۇپىن لە حەفتەنە پېشىۋۇدا شەققانى ئەكتۈرى تەسلىكىان بە خۆزە بېننېبۇ شەكتى ئەرەكە سېبىيەكان گەپەشىتىوو ئەپەپەرى پەرمىسىندەن.

ئۇ رېزىھەر كە ئىلىشا و سەپەيچى چونە ئۇورەمە كە سەكتۈرەكە بە بىزەمەكى بىرا و بېر لە ئۆمىد و وورە بېدان بېشوازى لەتكىن. دەنكوت و اپاھىزراوە كە لمگەل مەتىنى نەخىشەكان و چۈرى فاپىلە كاڭانان شەققى بىزە دەستكىردەكانى سەر اپياشى لە يەكىنچەپ كۆپتەت بۇ يەكىنچە قىر. سەپەيچى لەسەر يەكىنچە كە كورسېيەكانى ھۆلى چاوبۇانى دادەنىشىتى و ئىلىشان لە مېزى كە سەكتۈرەكە ئۆزىك دەپەتتەو. كەمەكە هەر كە ئىلىشا دەگانە ئۆزىكى بېدەلتەت " هېچ كاسى ئۆزىكتە شارمۇدا ھەپىءە "

ئىلىشا لە ئاست ئۇ پىرسىارەدا كەمىك و مەستاۋ دالى خوربەي كرد. ئۇ لە كەشت قارەت ئەوروبادا جىڭە ئەوانەن لە سەر دۈرگەكە لۇقى داپىران، ئۇ تەندىدا دۇو كاسى بە چاڭى دەنناسى. كەوا يەكىنچە ئۇمىي هەنتا بىردىم سەكتۈرەكەنى ئۆفىسى دەكتۈرى پەسپۇر بىرېبۇو. ئىلىشا لە پىرسىارەنى كەمەكەدا كەمەك دەكەۋىتە ئۆمانەمە و تىس دايدەگىرەت و پەتىشىنى ھەوالىكى ئاخۇش دەكتە.

دوابن ژاپونیک بز دواوه‌ی خزی دهاناتووه و مک گهومی به دوابن شاریکی پر له
خزم و کاسدا بکرپت. بهام له پشته‌ومن دهانها هولایکی چاوموائی همبوو که
له یک کس زیارت کاسیکی تر نهیرو بز دلنه‌وابی که داده‌پتیپ. بهام،
تنه‌ها سهیفی دهیپت که به چیزیک سهی خشتووه نیو لاپهه
رمکاوونگکه‌کانی گزفاره‌کاهی نیو دهستی دهکوت به ڈاویش نیو داناسیت.

کجه سکریت‌که له بیری نهیرو یان خزی نهیوسیتوو به ڈیشا بلیت کهوا
رزوی پیشتر چیک به تله‌هفون له نه‌خوشیه‌کاهی نیوی پرسیبیوو. نیوش
شیک بیو تا درمک له ڈیشکی ڈیکوا پهچما کانیک رزویش دواتر بدردموم
ڈیشا و ڈاوا پیکهوه سرداشی نه‌فیسی دکتکرمه‌کیهان دهکور.

ڈیشا که وشهی تنه‌کانی له کجه سکریت‌که گوئی لبیوو ترسیکی گهوره
دایگرت و وایزاش نیت شواو نیو چیدیکه چاریکی تر ڈاوا نایپنیت‌هود. دلنه‌ک
بیو و هستی کرد که نیو لهو ساته وسستانه‌ی بدرهم خزی که‌که‌دا، مرک
بز نیو له همه‌و شتیک نزیکتره. نزیکتر له کجه روو خشکه، له سهیفی برا
کاسای، همروه‌ها له ڈاواهای حکم که‌که‌دار و دوا نه‌وپنیدار، ڈیشا بیٹکه‌هودی
بین دایگرت و پرسیار له کجهکه بکات سهباره‌ت به نه‌خوشیه‌کاهی، به زور
دهیویست که‌که‌ک خزی به هیتر نیشان بیات، نه‌هک نیو کانه ناسکه‌ی به

پرسیاریکی پر له گومان و دلبراؤکی نیو ورد و خاش بیت.
ڈیشا ڈاپ له سهیفی دهاناتووه و بانکی دهکانه لای کجهکه بز نیوی ناو و
زماره‌ی تله‌هفونی له فایلی ڈیشا بیوویست. کجه بیپه‌لیت کهوا کاساییه له
کانی پیویست په‌یوه‌ندی پیووه بکمن. سهیفی ڈامه‌هی خزی به همه‌و
شیوه‌یه‌که درجه‌بریک و پاشان و مک دیو برای جک دهچن له سر

کورسیسیه‌کانی چاوموائی نا بز بیستون دراما‌تکترین هوال داده‌نیشن.
چارکهک سههر چاوموائی تندمپه‌پت کجهکه بانکی ڈیشا بکات بز
زورومه. ڈیشا هار که داده‌پتیپ شتیک له رووی دکتکری پسپر
دهخویت‌هود و خزی بز هولایکی زور ناخوش شاماده نهکات. دکتکرمه
نه‌نجامی پشکنیتی خوین له نیو فایلکه درجه‌هات و چهند چاریک

چاویلکه‌که‌ی دهیانه پیش و پاش دهیه‌ویت شنیک بلیت و دهیکپنه‌وه. ئیلشا
و مک سه‌ندیکه‌ی باره چاومپین که‌وتنه خوارمه‌هی و شه‌په‌که‌ی دهمن دکتره‌که
دکات.

"خروکه سببیه‌کان"

دکتره‌که نهوده‌ده لایت و چاریکه تر بیده‌مگ دهیتله‌وه. ئیلشا دهیزامن به
شکانی خروکه سببیه‌کان، خوین و مک دهیاچه‌ی بندادوکه‌ی رووخاوی بسسر
دېت له چیاتی خیز و خوشی هیزان گهوره‌ترين کارمسات دهیتله‌وه.
دکتره‌که پاش چاومهوان کردن بق نوزینه‌وهی شیوازیک بق شیکرنه‌وهی
نه‌وهی دهیویست به ئیلشا بلیت. پهکسلر کاخه‌زمه‌که‌ی دهسته لاسر میزه‌که‌دا
داهه‌نیت و دهسته دهخانه سر چهند و شه‌په‌که که ئیلشا ته‌نیا دهیتوانی
پیته‌کان بناسته‌وه. پاشان به ئیلشا ده لایت "پنکتینه‌کانس خوین شیوان و
شکانیکه بدرجاوی خروکه سببیه‌کان نیطهان دهمن، نهوده پیشیپه‌ی نواره‌ترين
چلزی لوکیه‌های لیده‌کریت که لهوانه‌هی خوین به‌خشینیش چاره‌هکی گوچاو
نه‌بیت".

دکتره‌که لیزه که‌میک دهه‌سته و نایه‌ویت ئیلشا به ته‌واهی بروخذتت
نه‌وهی رووخانی دهروونی بیته‌هی ته‌واه هارمس پیچه‌ناتی سیستمی بارگری
لەشیشی، بزیه بزمه‌هک دهخانه سر لیوه‌کانی به ئیلشا ده لایت کوا
چارمسه‌ری نواره‌ترين چلزی لوکیه‌ی نزز چاران محلال نیبه. گوچه‌لایت
دهرمان و چارمسه‌ری بق دهه‌سته و پیده‌لایت له مهونا دهیت حافتمی دوو
چار سدره‌دانی بکات.

ئیلشا که‌میک داهه‌نیت و چاو به ههار چوار لای نیواره‌کان داهه‌گه‌ریت، به
سر لیزه مهه‌ره‌که‌ی باره دکتر، پسسر رایخه ماپق‌نیه‌که‌ی ئیز
میزه‌که، هر شنیکه دیکه‌ی سه‌رنج پاکش و سه‌رنج پانه‌کلیسی ژووره‌که‌ی
دکتر، دهکوت مذالکن ساواهه و خراوه‌ته نیز ژووره‌که‌ی بق له شنی سه‌پر و
سهمه‌ره، به‌لام نهوده چاوه‌کانی له گپاندا دن بق نوزینه‌وهی شنیکی ئاشنا
به بزونی دایکی.

ئىلشا لە سەرداھىدا دەمەۋىست شىڭ دەربارەرى رۆزى ھاتىھەكى ئاواوا بىن مالى بە دەكتۈرەك بىلت، بەلام ڭۇمۇندەمى دەيىك دەيدەزىانى چۈن دېمەنى سور ھەلگەمان و ھەناسە سوارپۇنى خۇزى لەسەر قەرمۇقى يەك نەقەرىيەكىدا بىات بە ئاخاۋاتىڭى ئامان، لە ئىو شەرسى كېڭىشىۋە و پەشقۇلماپۇن بەغا ئەنچامەكائى پېشكىتى نەخۇشىبىيەكى، ئىلشا بە زەممەت دەمەۋانى و شەمى گۈنجاو بىن و مەسىكىرىنى ئەپتەپەن بىلەتتەوە كە ئەگەر لەپەر نەخۇشىبىيە شۇومەكەى ئەپپەوايە مەحال بىو و زەنگەكارى يەكەمین {.....} ئى زیانى بىن كەسىكى ئەپكەي ياس بىات. لەپەرامېر دەكتۈرەكىدا و شەكان بە ئاسانى تە دەكەوتە سەر زارى دەكتۇت چابىلنىكى بېدەتكى خەمۆكە و قورستىن رۆزلى سەھەرىدىنى دراودن.

دەكتۈر پېسىزپەن وەك دەرھەنرەتكى سانسازچى كە رېگەنەت دەمەنچى ئاشىياو ئەم بەردار بىرىت، يەكسىر دەستى راستى بەرامېر ئىلشا زادەگۈرت و لە جىاپى ئەپتەپەن بىلەت "بەس، ئەم رۆزە بىن ئۆرسا" بىرسىار لەسەر بىرسىار ئازاسەتى ئىلشا دەكتات "واپىنى جى قۇمما، بەرامېرەكەت كەرەمەت چۈن بۇجا جارىتى تېش ئەم شەتە لە ئۆۋاندان رووى دا، ئايا بەرامېرەكەت

پەچاوى خالەكائى فەياڭىزارى كەپپەو يان ؟" دەيان بىرسىارى دەپكەي دەكتۈر پېسىز وەك مېشۇولەي بىزازەكىرى هاوبىن بەرپىونە سەر و چاوى ئىلشا و گۈچەكائىنان بىن كەپپەو لە وېزە وېزەنچى بېغاناتا، ئىلشا بە دەست جوولانىن بە ئەپلە و ئەملادا و ئەپسەن بىرسىار ئاكىنى تىچەل و پېچەل دەكەد لە بەلەن و بۇ تەغىر، لە ئەخىزىمە بىن بەلەن، دەرەمە لەگەل هەر وەلەجىپەندا پۇتكىشىمۇنى كورت كورشى ئەنا بە دەكتۈر، كەپپەن وەك پاكائى كەتكۈركىكى بېتەرم يەكە بە يەكەن وەلەمەكائى دەخستە سەر لابەرەتكى سېنى ئۇچەنسى.

بەر لەمەدى دانىيەتتەكەيان كۆتۈپ بېتىت، دەكتۈر زىيات پېنى لەسەر ئەم داڭىت كەوا لەسەر ئىلشا پېۋىستە بە دۆستەكەي بىلت كەوا دوچارى نەخۇشىبىيەكى تىسىنگ بۇوه، باشان بەر لەمەدى لېستى دەرمان و ناونىشانى

تاقیگه کان بذات به ئىلشىدا داواي لىدەكتات كە حەفتهى ناھاتۇ سەرداشى بىكەت، دەكتۈرمەكە كە ھەلدەسىتىنە سەر بىن دېتە دەرەوەھە مىزە مەپمۇرە سېبىيەكەمى بەر دەمى و دەستى راستى بىن تاۋوقىكىدىن ترىچىلەكتات و بىندەلىت " ئىستاكە ئەم ئۆسەتەت لەكەلدايە؟ "

ئىلشىدا له وەلامدا دەلىت " نەخىر، بەلام ھاپپىيەكم لەكەلدايە كە ھاوشارى خۇيە "

" ئەو بە نەخۇشىيەكتە دەزانىتى؟ دەكتۈرمەكە پرسىيار دەكتات.

" بەلۇن "

دەكتۈرمەكە دەگاپېتتەوھە ئۆزىك مىزەكەي و بە ئىلشىدا دەلىت " دەتواتم دەربارەي نەخۇشىيەكتە ھەندىك قىسىي لەكەلدا بىكم؟ "

" بەلۇن "

دەكتۈرمەكە زەنكىك بىن سۈرىتۈرەكەلى لىدەكتات بىن ئۇمۇھى سېيەفي بانڭ بىرىتە ئۇورەكە، سېيەفي كە دېتە ئۇورۇمۇ و ئۇرۇ خۇزى بە دەكتۈرمەكە دەناسىلىدىن.

دەكتۈرى پىسپۇر دالخۇش دەبىت كاتىك دەپپەتتەن ھاپپىيەكەنى ئىلشىدا بە ئەلمانىيەتىنە موافىق قىسىدەكتات، بىزىيە بىن ئاپىدانوھە لە ئىلشىدا دېتە سەر باسکىرىنى ورىدەكارىيەكەنى نەخۇشىيەكە بىن سېيەفي، ھەروەھا بە بىن خواستى ئىلشىدا يەكسىر پەرە لەسەر ئۆيتىتىن رۇزگارى ئىلشىدا ھەلەمەلاتت، وەك ئەمۇمى مامۇستاپىكى دەرىق بىت مەنالىك لەپەرجاۋى مەنالىكى تىنامۇزگارى بىكەت، ياسى حالاتىن ئىلشىدا دەكتات لە سەر قەرمۇقىلەكە ئۇورى نۇوسىتن كاتىك ھەنئاس بېكىتى لە ئىن گۈيىيەكەنلى ئاۋوا دا دەتكى دەمۇل گۈتان بۇو.

سېيەفي لە ئاخىوهەستى بە شەرمەزازى دەكىد و بىنخۇش ئەبىو شاپىەدى ئۆزىيەكەنلى ھەچ كەس بېت، ئىدىمۇپىستەر بېكىتى كەنۋە ئەپلىشى ئۆزىكىن ھاپپىيە دۇوشى ج مالەتىك بۇوە لە ئۇرسىنى لەكەل ئاۋوا دا، بە خۇزى دەگوت " سېيەفي، دىبارە قەدرەتە بەسەر ئەپلىشى ھاپپىيات دا بېجىت،

بیانیندیت که چون له لیواری مرگنا هنلasse پرکیان وک گلرانی نمسکیمۆیه کی خەمبارى قوت به گوئی بەفاردا دەنگ دەدانلەوە" له کاتى گۈئى گىتنى له دەكتۈرى پېسۈز، سەپىھى بەرۇوچى بىر له شەرمەزارىپەوە نادە ئاوه سەپىرى ئېلىشانى دەگەرد كە چۈن ئىڭلارى مەمۇ دۇلما لە رۇوى كۈپۈرۈمە. دەتكوت بە يېدەنگىيەكى بىر له ئەكسسوسرەوە راتى خۆزى له بەرامبەر نەخىشىبە شۇومەكەى دەرەتلىرى كەوا بېتىدرەمانە وىنەزىن نۇيىتىبە کاتى ئىيانى ھېچ و بىن بایخ خەستىۋە روو. دەتكوت بەو بىزازىپەي دەرىدى ئالى خۆزى له بەرامبەر دەكتۈپىش دەشت، له بەرامبەر سەپىھى كە چۈن لەمەدودا بە بىنېنىش شەو لەكەل ئاڭلاوا وېتىپەكى بىر بەپېست و ھاوشىۋە لەو وەسەفانە زايى دەكتۈر لە خەپالىدا دەنگىنەت. سەپىھى لە کاتى گۈئى گىتنى بۇ دەكتۈر بېرى ھەر لەسىر ئېلىشان بىرۇ ئەندۈك پاس كەرنىش شەو نۇيىتىبە سارىپەي بىخانە ئۇوانىيان. يان بە ئاشكرا چەجورى ئاڭلاوا بېتە شەو تاتماپىھ كە بېروا بە ھەرمۇوچىن دەنگىنەت تا بېتكەو بلەن" راستىان وتووه كە ھەر بۇنى ئەن بىر ایان لەپەكتەركاتا " بەلام سەپىھى ھەرگىز ئەيدەپىس لە خەوتىش رۆپلى رايەكى خەنانەتكار بېبىنت. بىرائىك كە ھەمۇ نۇيىتىبە شارا وەكائى بىرائىكى ھەزانىت بۆئە لە ھەمۇ كەس شارەزات دەنۋانىت دوئىمنارى بکات. بىرائىك ھەر كاتىك دەلىنى بىرۇ لەمۇسى گۈللەمەكى وقىل، كارەساتىكى چارگىپ، يان نەخىشىبەكى كۈشىنە بىرائىكى بەر لە خۆزى لە دۇلنانا شاب دەدات، ھەزار و يەك پلان داپېزىت بېزىپى دالى بىرائىن چوانىكەي.

بەلام سەپىھى لە بەرامبەر دەكتۈر و ئېلىشادا ئەۋەندەي لە توانانى دابۇو ھەولى دەنە وک كەسىخى بەرپىسياپ پەقشارىبکات. ھەرگىز رېڭىكى بە خۆزى نەدەدا كە نۇيىتى ئىيانى ھەر ھاۋپىنەكى وک بېمېكى تەۋەيت كراو بېبىنت و ھەر كاتىك دالى وېسەت شەو وک گلۇرەنرەن ھەرپەشە بەكاربېنلىت و ناخىشىترىن قىسە بە رووپىدا بەنەقىزىتىتەوە.

له لایهکی دیکمهو نیلشنا به ته اوای پیچهوانه که خیال و بیرکردنها و آنها سیفی بو. نهوده بوسن خویشنه ورد و خاش له نتو دهاره کانیدا بیزار و

تارمحدث برو لمدهی زیاتر لاشکر ایونی نهینیمه که بکات به خم.

نیلشنا لهو دانیشتهنه له برامیده دکتر و نهک سیفیدا هسته همکرد

رادهدهکی نزد له مردن نزیکتره لمدهی له زیان، بزیه دکتر باکی نهبوو کیله

نهینیمه کی لهو قورمه ژیانی که دهزادت. بهلآن، نیلشنا ودک هار مربووکی

رووت و قوت هیچ باکی به شامم نهایبوو له برامیده که کسانه

تارمدهکی دهشتن، هالمگرن، دشتن، و دمنوزن! بزیه پیشوایو دکتر و

سیفیدش جوړیکن لهو کسانه که لمکال بینندیان بې نهینیمه و

شاراومترین کهندامه کانی کسیکی رووت و مردوو هرگیز ناجن ودک همواليکی

نیوباکت به ګوئی خلاکدا بېچرېدان.

سیفی به دکتره که دللت که که زیاتر شته کان بې نیلشنا بون دهکاته و

هاوکاری دهکات. هموڅیش دهات بوارې بډه مخسیتکه تهدا نیلشنا بتواند

راستی نهځڅښیمه کی بې شاواړه دبرکلنت. لزمندا دکتره که به نیلشنا دللت

کهوا هفته کاهانو پیویسته سه رانه بکات، پاش کهومي ټهنجامی هممو

پشکنینه کانی به دهست دهکات.

نیلشنا و سهیفی هه دلستن و نه کاغهزانه له دکتره که هرمهگن که ناو و

ناونیشانی تالیکه کانی نتو شاری له سمر بیو، لمکال جوړ و شنومی

پشکنینه کان که نهبووا به خویتني نیلشنا بکړت.

* * *

سیههري هرگ دورو يان نزیک هرگیز لهبهر چاوی ٹاواوا دا پهت نهبوو،

نه باوک و نایکي هشتنا ګانج بون و له زیان دابون. ههروههها نهو برای له

څلی بچووکتر همیون که سالمه کانی تمهمه نیان پازنه و ده بیو. ٹاواوا چند

چارېک له باوک و نایکي به درېلزی پاسنی تارماقي هرگی بې کراپوو کانیک

دونیا له نتو شاگری شهريکي ګهورهدا دمسووتا. نه کاتانه هه دهه دهکان به

مندالى تىرىمى دەيان لاشى پەنما و بىڭىنى كۈچۈوانىيان لە گەپەك و كۈلەنەكاندا بىنلىقىو. يان لە باشكەن و نايىغانەوە دەيان چىرىڭى سەيد و دالقازىتلىرىان مەبىارى شەھر و قات و قىرىپەكان گۈئى ئىببىو. نايىك و باشكەن ناواوا ھەمۇ شىخىيان وەك ئەلېيھى ئەپراوه بىز كەپەكىيان مەتكەپاپوە بە تابىيت كاتىڭ مەيانىپى كە ئەمەمۇ ھۆش و بىرى لەسەر ئەم بابەتائىدە كە پاستوپۇز پەپۈمدىيان بە مەسىلەكانى خەلکەوە ھەيدە وەك بابەتە ئورپىيەكاننى مىزۇو، كۆمەلناسى، و فاسىفە. باش دەيانزانلى كەپەكىيان ھەرگىز ئامادە ئىپە ئېنچىچى چوارگۈشە لە مەشكى بىز بابەتەكانى زانستىپەكان تەرخان بىكەت.

ناواوا سەرمەتا تەمنا حەزىز لە مىزۇو بۇو، بەلام لە روپەپى كەتبە ئۆز لەسەر كەوتۈددەكانى مىزۇو لە مەركى بەرمەۋەس مەرقە بىتازىت داكە چىرىڭىچى بىكەتى ئەندەپىنى. بېزىه نزو لەو كەتبىان بىزاز بۇو كە باسى شىخىيان دەكىدەمەرگىز لە واسىدا تارمايمەكەنىشى ئەپەپى بۇ. ئەپەپى بۇو مەرك ج روو و بېنچىكى ھەيدە كەوا بەو شىۋىمە مەرقە دەتلىقىن. لە ھەزەكەردىدا لمەكل خۇىدىنەمەرى ئەم كەتبىان كە باسى ئەم شەھر و كۆشتارانىيان دەكىدە كە لەسەر سىڭى سەۋىزى ئەپەپىاوهەللىقۇلابۇن و پاشان دۇنبايان تەنپىووەمە، رۆزىك لە زارى ھاپپۇلىكى بە ئاوى بېرلىكى ئەمساوى ئاشىشا دەپىتە كە لە ھەمۇو كەسپىكى سەر ئەم زەمینە زېبات رۆزجۇو بۇو ئۇ ناخش ئاللىزى مەرقە. ناواوا لە دوايى ئەم رۆزجۇمە كەتبە بىر لە شەخشە و بىنەكانى مىزۇو ئۇپە مەداۋىت و ئەمچارە سىگىمۇندا فەرۇيد دەپىتە تاكە ماۋىز و ھاۋىمەنى شەواشى. ناواوا لەو ئىۋانىدا مىزۇوى وەك روپەپەتكى سەھىقى دەرىونتاسى دەپىتى، بىمارى داپۇر چارىكى بىكە ئەجىلتەوە سەرى ئەڭگەر بېت و ئەزىزىت كە بېچى مەارى شەركەن مەردەم كەتبەكانى مىزۇوندا زىانىن لە ئۇمارەمى پەيمان بەستن و دانۇستانەكان؟ ئەڭگەر ئەزىزىت لەپەرجى ئاوى سەرگەرە و شەركەنلەن لە كەتبەندا مەردەم بە خەتىكى كەلىك ئەستور و قەشىنگەر نوسراون، لە ئاوى ئەم شاعيرانى كە ئا مەنەن ھەر خەونىيان بە

ئاشتىيەوە دەبىنى، بە خۇيىندەمۇسى نەرۇنناسى ئاوازا دەپەۋىست بە قۇولانى ناخى ئىنساندا بېچىتە خوار و لە شىنە شارامەكان بېڭۈپەت. لەو ئۆزىانە يكۈلىتەوە كە مىلۇرۇ چەواشە دەكەن، وەھا لە مرۆف دەكەن كە لەزمەت لە خۇيىندەمۇمى مىلۇرۇ خىلى ئەپىنەت.

لە ئۇوانەدا ئاوازا بېز ماۋەپەكى درېز ئۆزى لە رەھەندىكدا دەبىنى كە تىيدا دەرۇنناسى بەرمۇ ناخى شەتكەنلىكى دەپەر و مىلۇوشەنار و بېك ناخى پېتەلەكىشى. تارۇزۇك بە بابەتىكى دىكە ئاششا دەپەت كە ھەست دەكەن كۆكەرمۇو و كەلىپە مەمۇو بابەتكەن، ھەر ئەم بابەتكەن واي لەدەكەن لە بەرامبەر دايىك و باۋىكىدا بىن ھېچ بۇ دەلىمكە فەلسەفە بە تاكە بابەت و دوا رەشتى ئىياشى بىناسىپەت. خۇيىدىش بابەتكە تىورىپەكەنلىكى فەلسەفە تا سەر ئىقسان ئارىيان لە بىد و بۇ چۈش ئەم كە دەرەمەپە ئىشاندا، ئەم لە ئەممەن دوازىدە سالىھەوە خەربىكى كەنگە خۇيىندەمۇ بۇو، بەلام ھېچ لەو كەنچىانە مەرك و ئىنبىان بۇ جۆرە تاو و تۈرى ئەنكىنبوو وەك ئەمە ئاوازا كەنچىكەنلىكى فەلسەفەدا دەپەۋىندەوە.

ئاوازا بە بېتچەوانى ئېڭىشما لە راستىدا كەسى ئۆزىكى ئەپىنەپەو كە لە بې مەرك پەقانىپەتى و لەبەر چاوانى ون كەپەت. بۆزىيە كاتىك لە تەلەفزىزىن مەركى كەسەتى ئاوازارى دەپېتىش يان لە رۆزىنامە و كۆنقارەكان و شەھى مەركى بە ھەمۇو رەنگەكانىپەوە دەخۇيىندەمۇ. يەكىنەر رووی لە دايىك و باۋىك دەمکەن تا پېنى بلەن كەوا مەرك چىيە؟ مەرك چۈن ئاش مەرك چىي مەيدە بېچەلتى دەمنىن؛ هەتا دواپى بە دەيان پىرسىلارى دېكەي سەبارەت بۇ دېۋە ئازمۇيە لە دايىك و باۋىك دەمکەن، ئەۋانىن پېيان دەمکەت "مەرك وەك پاپىز وايە سەپىرەك، چۈن گەلائى ناران رەنگى سەۋىز و جوانىان لەدەست دەمەن، چۈن چىچ و لۇج دەنەن و بېك لە دواپى يەك وەك شىش بىر تىخ دەكەونە ئۇر بېن بىنادىپەي سەر شەپىستەكان. ئۆڭلەشىرىن، ئەمە ساڭكارىتنىن و سادەتىن ئاشنایە بېچەلتى "ئاوازا لە دەلماياندا دەمگۈت " من باسى ئەم مەركە ئاكىم كە گەللا دەمكۈزۈت بېز دەمەنلىكىم سال لە دواپى سال سەۋىزىن و جوانىنى بېپەتىتەوە. من جۆرە مەركىكىم

مەبىستە كە هەرگىز تارمايمىن ئېپىنۈو، من بابىرە و ناپىرمە تەنەلە لە وىنەندا
بىنۇن كە هېچ بەمارىك ناتقاۋىتە وەك كەلائى نازان بې ئۈچۈمان بىڭىرىتتە وە"
داكى و بازىنى لە ئاست ئۇ بىرسىار و بەدواجۇنە قۇرسانىنى كەھ
ھەزەكارەكەيەن ئۆرۈش ئامان و سىرسۈرمان دەعون. يېڭىن خۇش بۇو كە
كەھكەيەن ئۇمۇندە بە دوايى ئۇ بابەتتەنە دا نەجيىت كە ئەوان خۇشىيان
و دلەمەكانىيان ئەدەزان.

سەير بۇو ئاپرا قدەرىي وابۇو كە بالىندىمەكىشى بە مردووبىي ئېپىنېتى،
بۆزىيە ئاتىك ئېڭىنە هوالى ئەخۇزىنەكىي بېكوت و موالتىش وەك مۇمكىنى كەز
رۇڭ ئە دوايى رۇڭ لە بېش چاوابدا زىباتر تواپىمۇ، ئاپرا بېپۇاپۇو ئۇوە
مەرئەنچامى پىرسىن و پىداگىرتىن خۇزى بۇوه لەسىر بابەتى مەرك. مەستى
دەكىد ئەوەمەمۇ گۇناھ خۇزى بۇوه كە مەركى بە جۈزىك بە ئاكاپىتتا وە تا
لە ئىزىك رۇچى يەكەنин ھۇپىدار و دوايىمەن ھۇپىدارى سېتىھى خۇزى
ئىشانادات. ئۇ كەسىي ئاپرا بې يەكەمەن چار ئاتاى رەھابىي ئۇپىشى لە
پەرۋىش نۇچ چاوه زەرمەكانى خۇقىندهو. بۆزىيە ئۇ رۇچە خەمناڭىلى كە فەركەي
شارى شۇقۇڭارت تەبرىمى ئېڭىنە لە بابوش دەگىرىت، مەستەمەكتەن ئۇو لە
ھەمەو كەسىي سەر ئۇ زەمینە دەلسارىنەن شەقى مەرك درا بە ئانڭىزىيەكانىدا.
مەستەمەكتەن سەر ئۇ بىرسىار و پىداگىرتىن خۇزى بۇوه سەبارەت بە مەرك تا لە
خاڭىتىن دۇورمۇھ بېت و ئۇ بە خرابىتىن و دەلتەزىزلىرىن شىۋىھ سىز پادات.
ئاپرا ئېتىر خۇزىكەي دەخواست كەوا مەرك بە هېچ شۇقىمەك ئەپىتى بە
مۇوانى رۇچۇڭارەكانى. مەركى ھاوسىتىمەك بېرى سەر جىڭا، مەركى كەسىيى
ئەنسەن لە رووبادى شامېقىن كەن يان و مەركپاش ئۆتۈمېيل، مەركى ھاۋىپىلەكى
كە لە گاشىتىنى ناو چىانا بېتىكەن لەسىر تابېكە شاشىتەكەن ئەل ئەظىسلىكىن و
كەوتىپەتە ناو ئۆلچىنى قول، يان مەركى چۈلەكەيدەكى بەستەزمان كە بەر ئەسى
كارمبا كەوتىپەت، يان مەركى پىشىلەيدەكى كە لە ئەغا ئەپەتە سەر جادە و
كەوتىپەت ئۇر ئايى ئۆتۈمېتىكى خىرا. مەركى ئېڭىنە بە شۇقىمەك وە
نېزىك و كارپىگەر خۇزى ئېڭىنە دابۇو كە سانانىي بېر ئاپرا ئەچىتتە وە. مەركىك

که له ژوپه‌پری غامگیش و خاموشی دابوو، مرگی خۆشەویستربن کائین که
له پر هانه توئیتای شاو و لئین نەرجوو.
مرگی کاسیکی پاک و خۆشەویست. مرگی ئىلشا

* * *

ئاواوا شەوي نۇوشەممە لەسەر تەلەقۇن ئاپاستوچىز ھەندىك بىرسىار سەبارەت بە ئەخىشى دل لە ئىلشا دەكتات. پىدىەلەت كوما لەودتىنەن ھاتىتەن ئەلمانىا چەند جار فەحسى دالى كىدوو؛ ئايى سەرى لە ھېچ دەكتۈركى پىپۇز داوه لە شارە ئىلشا دەزانىتەتەت سەر ئاتوانتىن ئەخىشىبىكەي لە ئاواوا بىشارىتەوە، كەچى سىن مانڭ تىپەر دەبىت بەسەر يەكتەر ئاسىدىيان ئېنچا بىردار دەنات کە ھوالى ئەخىشىبىكەي بىرىكتىت، ئۇپىش تا تو ئەنچامى پىشكىتەنەكان دەدەكەن.

ئاواوا لە تەلەقۇنەكە سەرقال بۇنى تەواوى پىتوه دىياربىو بە خۇىدىنى لە زاڭلۇ، كەچى ھەر بە ئىلشا دەلەت كە سەنەممە جەز دەكتات لەسەر ھەمان كورسیبە ساجەكەي ئاو پاركەكە يەكتەر بىبىن.

ئىو سەعات پىكەوە قىسە دەكەن، دوا ئاخاوتىن خۇش و خۇونى خۇش بۇ يەكتىرى دەخوانىن و تەلەقۇنەكانىان بە دالخى پېر لە ئۇمۇد و ھەۋاوه دادەخەن.

ھەيدى ئەو رۆزە بىو كە دەبىو ئىلشا دەكتۈرى پىپۇزى بىبىنەت تا ئەنچامى ئەو چەند جۆرە پىشكىتەنە پىدىلتەت كە بۇ خۇىنى ئەو ئەنچام تراپۇن، دەكتۈرى پىپۇز بە تەواوى دالنبا بىو لە جۆرى ئەو لوکىپىاپەي كە ئىلشا تۇوشى بىبۇو.

Chronic Lymphocytic Leukemia – CLL

كە بىريتى بىو لە دۇوارلىرىن جۆرى لوکىپىا. كە خۇين گۈزىن و دەرمان و ئىشىكى رادىپۇش ئاتوادن ئەخىشى پىزگارىكەن. خۆزىكە سېبىيەكائى خۇىنى ئىلشا بە تەواوى تۇوشى ھەرمس و ئىكەنلەن ئاتپۇن. دەكتۈرى پىپۇز بەر لە ھاتى

ئىلشا بې ئۆقىسىكىي سەرىي بىسىر ئەنجامى پىشكىنин و رېكلىرىدى نەخۇشىبىيەكىي ئىلشادا داگىتىوو و بىرى لە چارە و دەرمانىڭ دەكىرىدە كە رەڭە بېرىت لە رووخانى ئۇ لەشكەر سېبىيە كە كاريان بېرگىرى كىرن و پالىزىڭارى كىنەن لەو سىستەمە ئالقۇزى سۈپىرى خۇنىن. ئۇ دەپىزانى كە باشىرىن chlorambucil چارمسارى سەرىدەمە، بەلام ئۇمۇش لە چەند مانگىك زىياتر ناتوانىت تەممۇنى نەخۇش درېلىڭىز وايگىزىت.

رۆزلىيەنلىي رۆزىكىي چارەنۇس ساز بىو بې ئىلشا، بېزىيە وەك بىنایامىكىي قەلەندەر و نەخۇش نەيدەتىۋانى تەنھىز روو بە رووى دەكتۈرەكە بېتىتە. چەند رۆز بېتىشتەر لەكەل سەپەلى پېتكەوە پېت كەوتىون كە بې شەو بېجىت لە مالى ئەودا بخۇويت. سەپەلى لەو رۆزىمى كە لەكەل ئىلشادا چۈچۈرۈپ لای دەكتۈرى پىسپەر يەڭىنامەمەكى پەدرابۇو كە بىوانىت لە كاشى پەۋىسەت و يارماتى ئادى ئىلشا روختىت لە كارەكىي و مېرىگۈز. ئۇزارەي پەتھەممە دوايى تىواو ووشى لە كار سەپەلى مەجىتتە مالى ئىلشا بې ئۇمۇد يەپىشىكەوە زۇو بېجەن لاي دەكتۈرى پېسپەر. هەردووچىان دلتەنلىكى و پاشۇڭاپىيان بېزە بىار بىو ئەيدانەتۋانى راستەوۇخ سەپىرى چاوى يەكتەر بەكىن و پېتكەوە بىشاخان. بەلام بەر لەوەي دلتەنلىكى نەرونى هەردووچىان بىرۇختىت سەپەلى پېشىشار دەكەت كە بىن ئۆيمىك بېپەن. ئىلشا لەمەتى نەخۇشىبىيەكىي بې سەپەلى ئاشكرا كەپىرۇ، وەك مەلەتكى ئەمەمگىن كە تازە كەوتىتە فېرىن و بە ئاراستەكان نەزانىت لە هېچ پېشىشار يەتكەن سەپەلى دوو دلى ئەندەكىر، وەك كەسىكىي كۆپىرى ئىلھامىتۇ، هەرجى سەپەلى بېرگۈتىپە ئۇ بە دوايى دەكەوت.

لە ئازىكايىن ئۆلىي سېئەناما بېر لە دەستېتىرىنى ئۆيمەكە ئىلشا باورىي تىواو بە راستىپە دەھىنەت كە ئىتىر ئۇ كەسىكىي خەمۇكى چاوبەستراو و بىن ئۇرماھىدە. بەلام لەكەل مەسەت پېتكەنلىكە ئۆلەمەك بې ماومەمەك دەجەتتە دەنیاپەيىنى تى. بە درېلاپىن دوو سەعاتى ئۆيمەكە ئىلشا دەمەكى رۇوخا و دەمەكىش نەل بې لە هېۋا و ئاوات بىو.

لیمکه ناوی {زیان جوانه} بیو، کارمهکته کانی به بیتالی و ئامانی دەنځقین. ٹهو لیمکه ترازو ډیا یا یکنی ڈنو شپر و چېرکیکن ٹهو یندی به زمانیکن پېر له شانی و خۆشی ډګېرکایو، تا گوتاپی لیمکه ئىلشنا و سېپېنی تداو او سەرسام بیون به توئانی پالغان و دەرچەنگەکی. به رای سەپېن پۇچ ڈاۋو شەموه لیمکه باشترین ھەلۈزارىن بیو له ڈنو ھەمەوو ڈەن ئامانی ڈەن کات كە لە ھۆلى سینەماكان نېشان دەنران، به تاييەت پۇچ كاسېتى و مەك ئىلشا كە بەر لە دەستېتكىرىنى لیمکه لە ئۆز بارى خەمدا دونىيى لە ھۆلى سینەماكان ئازىتكە بېتىبىو.

* * *

سالانى دواتر لە ديار بالەوانى ھەمان ئەلیم کانىڭ بە گەرمى باسى تاقىكىرىتەمۇسى خۆزى دەنکات لەگەل لیمکه {زیان جوانه} سېپېن لە پاڭ ھاوسەرە تازە ۋۆكەكەن دانىشتوو و ھۇچ ھۇچ دەگېرىت. وەك ئەكتەرىيەتى خەمبارى سەرنەكە و تۇرۇ و پاداشت ئەگەر او حەست دەنکات بە گۈچانەمۇسى چېرۇچى ھاپورىيەتى خۆزى لەگەل ئىلشنا. بە ھاوسەرەكى دەلتىن كە چۈن ڈەن ئەكتەرە ئىشكى سووکە بە بىزىلەپى دوو كاۋاڭىتى لیمکه ئەن و ئىلشائى خەستىبوو قاقاي يېڭىنەن سەربارى خەم و دەلتىنگى ڈەن شەمەمان. سېپېن بۇ ھاوسەرەكەن باس دەگەرد كە چۈن پاش دەرچۈنۈيان لە سینەما دەجىن تا درەنگ لە دۆنەر فرقۇنىڭ دادەنلىشىن باسى سینەما و خوارىن و ئەدەب و ھەزار يەك بابەتى دەكەن بەلام ھەرگىز بەلاي باسکەنلىكىمەن و ھەر ئەخىشىكى دېكەن سووکەر لە سەر ئىشە ئاچن.

* * *

بۇ بەيانى دەكتۈرى پېسپۇر بە بەرچىشىپەوە سەپېر ئەنچامەكائى بەر دەستى دەنکات و وەك نويەرەيى گچەنلىكى عىزازاپىل قەلمام دەخانە سەر وشە و بېتەكان، ڈمارەكان كەم و كۆن پەكتە دەنکات، پاشان بېڭەمە ورتە لە

دەمەمەوە بىت و شىڭ بە ئىلشا بىلت. بە دۇو پەنچەرى دەستى چەپەى چوارچىلوە چاولىكە شۇوشەبىيە رۇنگەكىيە دەڭىلىت و بە دۇو پەنچەرى دەستى راستشىنى تۇق قادى ئەلەم ياندىتىش شىقىر. خەرىك دەبىت بە مەرەكەيىتى سوپۇرى وەڭ خۇنىن بىرۋارىدى رۇڭىز مەركى ئىلشا خاتە سەر كاغۇز.

كائىك ئىلشا و سېيدىن ھاتپۇنە بىرىدىم دەكتۈرى پېسىز، ئەو بە رووپەتكى سارادەوە پېشوازىيان لىدەكەت ئەنچامىن پېشىنەكىيان پىدەلات. بە ئىلشا دەلىت كىوا ۋىانى لە مەترىسى دايە بەلام ئەو هەتا پېپىرىلىت يارمەتنى مەدات ئەڭىر ھېچ نەبىت چەند سالىكى تر ۋىانى بىزىڭ بىكاناتو. ئېنجا بە بىزەتكى سارادەوە بە ئىلشا دەلىت كە حەلقەتى دۇو سىن چار دەبىت سەرداشى بىكات بىز ئەمۇمى بخېزىتە ئۇر تېشكى رادىپۇرى و ھەر جارەمى چەند ملىگرام لە ئاۋىتەتكى كېھاواى بخېزىتە دۇو خۇنىنى.

ئىلشا لە تەك سەپەقىيەوە لە ئۇر بارى ئەم شېپىرىشەوە قۇرسانى دەكتۈرى پېسىز ھەمۇ گيائى ئەللىزى. سەد و ھەشتا بەنچاپۇر لە دۆزىن شەوى كائىك بە بىار لىپى {زىيان جوانە} ھەمۇ گيائى بىر بىوو لە ئۇمۇد و بىووا. رووى بالماۋانى للېمەكەي دەھانەوە بىرچاوا كە تەواو پېچەوانەي رووى ئالىزۇ ھەللىزىكايى دەكتۈرى پېسىز بۇو. رووىك كە بېتەمەن ئاشنا و ناسىيار بىت ھەمەرى ئۇمۇد و ھەپا دەباراندە ئۇر گيائى بىبەنراشى ئەلمەك. دۇنبايى لەپەر چاوان دەمگەر بە كەڭشىكى شاد و خۇش سەربىارى تالى و سوپىرىيەكائىنى. ئىلشا لەو وەستانى بەرامبەر دەكتۈرى پېسىز ئەلمى راستەقىنەي ۋىانى خۆى دەپىشى كە پاش دەربىازبۇن لە بىنە و بەرەمە شەرمەكەن كە تىياپاندا ھەزاران كەنچى وەك ئەم بۇن بە قورباش شەقىكى ئەمن، گۈللەيمەكى ويل، تاقىنەوەمەكى چاولەپوان ئەنكىرا، كەمەنچى ھەلە، ھەزار و يەك شىت دىكە كە ھەزىمەن بىنەر و ئازماپىن مەرك لە سېتەرى خودى مەرۆف ئىزىكىت پادەگەن. بەلام، ئىلشا وەك رۇپىرەت ئېچىشى بالماۋانى لىپى {زىيان جوانە} پاش ئەمۇمى لە كېت ئەمامەتى و كارساتەكان دەربىازى بىوو، وورەمى بە خۆى دەندا تا بە خەندەوە روو بە رووى ھەوالى مەركىكى ناۋەخت بېتتەوە.

ئاو كە گەيشتە ئۇرۇپا ئاو قارمە لە بەر چاۋى كېۋۆلەيمى ناسك و جوان بۇ زۇر جىيا لەو ئۇرۇپايدى ئۇر كەنەپەكانى مىڭۈر كە جى سالان لە ئۇر تەب و ئۇزى شەركەندا خىكا بۇو، كاتىڭ نەتەوەكەن وەك كۈرگ بەر بېۋەنە كەنەپى يەكتەر، بۆيە وايدەزانى لە مەنۇندا لە ئۇر ئاو خەۋانىيە ئۇنائى ئۇر دەست بېندەكەن كە زۇر دۇر بېت لە شەپەنگىسىمەكان، ترس و گەتن و پاۋنان، زمان بىسى جاسوسان و ھەمۇو ئاو رەفتار و كەنەپەنلىكى كە ئۇرۇپا وەك مەلەتكى غەمىگىن پەراكەندىي ولاغان كەدە. وايدەزانى لە ئۇرۇپا ئۇر دەستى مەركەنگىز بە ئۇر ئاكىت، خەم جازىكى تىز ئاچىتە بەر درگان، بەلام لە بەرامبەر دەكتۇرى پېسقۇدا ھەستى دەكىد ھەمۇو خەۋەنەكانى بە ئۇرۇپا بۇج و ھېج بەرجۇون، بۆيە وەك مەلەتكى دەشكەن ئەمچارە ھېج بېسیارىكى لە دەكتۇر ئەمپۇر ئەنمەنەنچەنە چەرگىز ئەبىت بەر مەلەتكى ئاولەخت و ئۇوار، لمگەل ئۇوشىدا لە ئامۇھەدى دلى وەك فەيرەمەنلەتكى دەلتەپ بېر ئىيان لېيدەدا و خۇى بېر ئەتكەن ئەتكەن لە دەكتۇر ئەمپۇر ئەتكەن لە ئەتكەن ئەتكەن بەخەۋىت. سەير بۇ ئېلىشا لەو كاتە دەۋازەيدا بېرى لاي خەوتىن لمگەل ئاواوا بۇو، دەتكۆت ئەمەدەپەست ئاو دۇنيا رەتكاپىمىڭ و فراوانە بەجيپېتىت كە ئىابدا ئاو ئەندە دەتوانىت چەند ماجىك و گانكى ئەواو ئەكرىوى ئەدا بېمۇرىت.

ئېلىشا بە وەستانى لەسەر خەرمەنى قوللى مەرك لە ئاخىدا دەتكەن تەپ تەپەي دەمات و وەك بالەكانى چۆلەكەپەكى ئازە فە دەجۇولا، بېر و خەپالى دەچىتە ئۇر باومشى گەرمى ئاواوا و بەچاۋىكى بېر لە كەنەپەنگ وە دەكتۇرى پېسقۇر دەلتىت "بەپېز، من چەند سالىنى دېمۇزمۇم؟" دەكتۇر لەبەرامبەر ئاو بېسیارى ئېلىشادا بەلۆمەتىپەك دەكەن دەستىلى بەرزەكەنەتەن وەك ئەملى ئەزىز ئەنچەن لە ئەتكەن شۇنەتكى سىرى دەپەت. باشان لە وەلامى بېسیارەكە ئېلىشادا بە بېزەپەكى بېر لە بېزەپەي بەداھاتن بېندەلەت "زۇر."

ئىلەشا لەوەلامدا دەلىت "زۇر چەندە سالىخە ئاپا زىاتە لە دە؟"

"نەكتۈرى پىسىز بە قۇرسىپىوە "بەلۇرا"

ئىلەشا لە بەرامبەر ئۇ وەلام كورتىنى نەكتۈرى پىسىزدا تووشى گومان و دەلەۋاچىكەنى زۇر دېت و شىقۇي لەو وەلامانى دېتىدە ياد كە لە تائىكىرئومەكاندا لە ئىوان مەلبۇاردىن راست يان چەوت، بەلۇن يان نەخىز نادەمە. هەر دەم پىشى خۇش بىو كېشىھە ئالقۇزمەكانى ماڭانماكى و ئامدازە بە راسىنى بېگىدىتە ئەتماجام، يان بۆ پرسىباچى كورت وەلاسى چەند لابەرىمى بىنۇسىت. بەلۇم ئۇ وەرگۈز حازى لەو جۇزە پرسىبايانە نەبۇر كە وەلامەكانىان بەلۇي و نەخىزى كورتىن، بۇ وەلامە خىرا، بەلۇم بېر لە قىس و گومان. ئىلەشا لە ئاست ئۇ بەلەپە ئاق و ئەنبىاپى دەمە نەكتۈرى پىسىز جومەكەكانى بە ئان دەھانن و دەلمەزىن. ئۇم وەلامش وەك ھەممۇ ئۇم كىسانانى كە كەمتوپۇش قەدرى ئاقانە و تەنبا بىو، ئاقانە وەك خىزى، وەك خوشك ئاقانەكى، خالى ئاقانە، كەمانى ئاقانە، ئايىھەرى ئاقانە، سەپەپى ئاقانە ئۇرۇ چوار خوشك، ئاۋواي ئاقانە ئۇرۇ سى بىر، ئاقانە وەك تۈنە، وەك سەپىرەد و بەسەرەھاتى زىانى ئۇم. وەك ئۇم (...)-ە ئاقانەبىي تەممەنى كە لە شەھۈكى ئاقانەدا لەسەر ئەرمۇپەيەك ئاقانە لەكەل كۆپكى ئاقانەدا كەنلى.

ئىلەشا بۇ بەلەپە زارى نەكتۈر بېر لە ئاۋوا دەكتەرە و بەلۇن دەمات كە حەفتىن داھاتتو لەگەل خۇزىدا بېپەتت بېر ئۇمۇ لە ئۆزىكەمە ئاڭىدارى بارى تەندىروستى بېت، ئاۋوا دەپەت بېزانتىت كە نەخۇشىپەكەنى ئۇم تەنها بېر گەناسى ئىلەشا خۇي خرابە، دەپەت بېزانتىت كە ئۇم دەپەتكە بە دەست لوکىمە وەك دارىكى رەڭ و شىك بىو دەننالىتىت. ھەر دەپەت ئاۋوا دەپەت ئۇمۇش بېزانتىت كە ئۇم نە سېلىھەتى نە ئېيدىز تا لە نەفسىكەمە بىگارىتەرە بېر نەفسىكەتى تى، يان لە ئۆتكەمە بېر ئۆتكەتى تى، دەپەت ئاۋوا بېزانتىت كە ئۇم تووشى تەرساناتىرىن جۆزى لوکىمە بىوو. بەلۇن، لوکىمە ئۇم پەتايەتى كە دەجىت بە كۈشلەمەكە كە كەلەك لە پەتلىق بە بەھاتر و پېشىكارىتە.

* * *

ئىلشا لمگەل سېيەپىدا بېكەوە بە دلىخى تەنكەوە ئۆفىسىس دەكتۈركە بەجىدەھىان و زۇزۇ نەتكەن سەر كورسېيە چەرمەكانى ئۆزىلەكە. مەرىدووچىان دەلتىت قۇور لە دەمەمان دրابىوو ئۆزىمىيان لىتوھ نەندەھات. بېكچىيان تەبىدەۋىرما باش لە دا پەتكەننەغانى دەكتۇر بەكتەن. سېيەپى ئۆزەدا خۆى زۇزۇ دەليپەشلەك اوڭىز دەبىنى لە شەھەدى كە بېز دەمەتكى كورت لە ئۇزان دوو ھاواپى كۈلىغا وەكەپىدا نىوھە مەندۇو كاوتىپوو. ئەو شەھەدى مەرك وەك بىرۇشكەپەكى ئىچى و خىرا بە گۈر ھات و بە ھەمان گۆپىش گیانى خۇشى نەدىپوو دوو ھاواپىيەكى لە كەل خۇپىدا بىر.

سېيەپى ئۆزەمە هەممۇ شەتكەن جوایپۇز دەبىنەت. دەبىنەت كە مەرك ئەم جۆرە مەركىيە كە لە دەلاتدا ھەيدە و نە ئەپانىش ئەو جۆرە ئەپانى ئەمۇيىندرە. مەرك لەلوچى چەرىپەزىپە و شەرم نە لە گۇرە، نە لە بچۈرىكەنەكتەن، مەرك ئەمۇندا بېرىمەممە بىرای گیانى خۆى ئاشناسىت. كەچى لە ئەوروپىا مۇسەللىخى ھەۋاش و ئەسەرخۇقىيە كە كاس ئابىبىنەت تا ئەم چەركەپەيەنەگاتە سەر كەسەكان، مەرك لە ئەوروپىا سېيەپەتكى تەڭالخ و ئادىارە بە دواپى ئىيان، بەلام شە甫ق و رۇشاكى ئەم قارە جوانە ھەرگىن بوارى ئەم مەركە ئادىن بې چەركەپەكىش روپى ترسانى كە شاشكى دەركەپىت. لمگەل ئەمۇشدا ئەم مەركەنى لە ئەوروپىا دواپى ئىلشا كاوتىپوو ھەمان ئەم مۇتەتكە مۇپىر و ئابۇوتە بۇو كە ھەرەندىم بەدواپى ئەكسى بېكىسەۋەپە.

سېيەپى دەمەتكى بۇو دەستى لماسەر قەرماشى ئۆزىلمىلەكىي رەق بېبۇو و ئەمۇندايى دەمەتكى دەمەتكە ئەپەنەتلىنى سۈچەكەنى ئۇ دەستى بىسۇپقىنەت و ئۆزىلەكىي بىخانە كې. ئەم ئەتكەر لە دەستى ھاتىپە چۆن لە شەھى كۈچۈرانى دوو ھەۋىپەكىدا ئاز مەزووى دەكىد كە جەنەرەمەكانى لە ئۇق بەفر دا روپوت كەنبايەوە و لە ئۇق دۇند و ئۇلۇپ بې بەفار و گۈرگە دا ئەپەپەشىشان، وەھاشەمەزى دەكىد بە ئەم نەخۇشىپە شەومەمى ئۇق گیانى ئىلشا پاپىچىن دەرمۇھ بەكتەن و وەك خەيانەتكارىتىقى بىن ئابۇوو بىدانە بەر چەق و خەنچەر، مەست و بىن لەقا.

ئىلشا دەيدۈپىست ثۇ بىدەنگىي بشكىلىت و پرسىارىك فېرىدەدانە ئىلسا ناسانى ئۆپلەكە و چاومېتىي و ئالىمەش نەكتات. بەلام لە جىاتىش ئادۇر رووى و جىرەتكۈزۈت و تەماشىي پەنچەرە شۇوشەبىيە گۇرۇمكى ئۆزفېسى دەكتەر دەكتات و خىلىقى مەلتەن بەر چاوا كە چىندىن قىقىقىيەك دېنچىر لە پېش ئەم پەنچەرەجىدا هەستى كە ئاقانەتلىرىن بىلەدەمى سەر ئەم زەمىنەدە.

"ئازام چىن بە ئاواوا يلىم؟" ئادۇر پرسىارىكە ئىلشا بىر كە دەمكىك بېرىن كۈيگۈزى ئامادە لە ھەواي ئىل ئۆپلەكەدا ھات و چوو. تا بەر كۈيگۈكانى سەپەلى دەكتۇن و ئەم بىدەنگىيە ئەرىدىمەن ئەن كە ماۋىھىك بىر تىبا ئاقۇرم بېرىو و بىچىرىپەك ئاوابى بېز لاي ئىلشا ئەمابۇممە "كەنگى دەپىپىتى؟"

سەپەلى پرسىار دەكتات بېڭىمۇمى ئاپىر بىناتووه. "سەپەلى" ئىلشا بېڭىمۇمى چاواي لە سەر پەنچەرە ئۆزفېسى دەكتەرەكە هەلەكۈرۈت.

سەپەلى ئەمچارە ئاپىك دەناتووه و دەست بې سوچىنى ئۆزتەمبىلەكەي دەبات و لەگەل ھەلکىرىنى ئۆزتەمبىلەكەي بە ئىلشا دەلىت "باشتە زۇ ھەموو شىڭىز لەكەلدا باس بىكەيت، ئەنمەك لە بېر تووشى ھەپەسان بېت. ئەورۇپا بېكەن وەك ئىچە ئىن، ئەوان حازىدەكەن ھەموو ھەوالىك دەم و دەست بېزان. خۇش بېت يان ناخۇش، راقىان دەپىتەو بېزان كەسىك راستىان لەدەشارىتەو "

"ئەمشەو درېپەتلىرىن شەوى تەمەن دەپىتى" ئىلشا بېساردىبىهەو پەرسىلى سەپەلى دەناتووه.

"ئەگەر خەز دەكتىت ئەمشەوپىش دەچىن سەپىرى ئەپەتى دېكەن ؟" "ئا..... من خۆم وابۇوم بە ئىم. ھەرمۇمە وەما باشتە لەسەر ئەپىمى ئىبان جوانە بۈستىن"

بېز ئۇوارە سەپەلى تا درەنگ لە مائى ئىلشا دادەنىيەت، ھەربۇوكىيان بېكەو دەمكى سەپىرى تەلەغۇپىن دەكتەن، دەمكى بارى كاڭھەز و دەمچىش لابېرىي ئەم فەرەنگ و كەتىيانە ھەلەدەنەو كە ئىلشا لە كۆرسى خۇىنى زمانى ئەلمانى و درېگىتىون. سەپەلى بېپارى داپۇو ئەمشەو لەگەل ئىلشا لە بىدەنگى و

که بیمه‌کن بیوینه‌دا داینیشیت، ئەمەندە بىزى بىرىت نەچىتتە ئىۋ قۇولالىنى ئەو
باسانەتى كە تاخ دەھەۋىذىن و مەشكەنەرسان دەكەن. سەپەن بېن باش بىر
ئەو شەوه ئىلشا بە ئارامى سەر جخاتە سەر بالىف تا ئەمەن دەگانە
بىردم ئاوا و رۇو بە رووي تالىزىن مەوالى دەكتەرە.

ئىلشا بەيانتى زۇر خۆزى ئامادە كىرىبۇو بېن ديدارى ئاوا بەلام مات و
مەلووللتە لەو رۈزىانە كە تازە هاتبۇوه شارەكە و ھەمۇو بەيانىدەك
كائىتمەرىيەك لەسەر كورسىيە ساجەكە دادەنېشىت. ئەو ماڭىچە دەبۇو نەچوو
بۇو پاركەكە، ئەو بەيانىدەن كە خەرىپك بون بەر لە ئۇ بە بىن و دەنۈوكە پانەكانىان
خۇناوى سەر فەۋىزى پاركەكەيان دەنكەن. ئىلشا كە گىيىشە سەر كورسىيە
ساجەكە پىلاوەكانىش تىواو تىپ بون، بەلام بەر لەھۇي تەماشى پىلاوەكانىش
پەكتە سەر بېن بەچەرەكەي سالى ئاوا بىزىدەكتەرە و بىرىنتىت پاركەكە
دەزىنەكى بە كەندازى چاوجىش تىدىبۇر. لەو بَاۋەرە دا ئابۇو ئاوا بەو
بەيانىدە زۇوه لە خەو مەستابىت. بېن ويسىتەمان يارى جاران نەڭەل
بۆلە مراوېيە گەردىن نەخشىنەكان دووبىارە بېكتەرە. كائىچە داھانن و پارچە
كاغەزە پىچارەكانىان بە دەنۈوكە پانەكانىان ھەلەدەگەتەرە و پاشان بە نادلى
قۇيىغان دەدانە سەر زۇمى، ئىلشا دەسەرتتاي ھاتى بېن پاركەكە بەختى خۆزى
بەو شىۋىمە لە ئىوان مەرگ و ئىن دا ئاقى دەگىرمۇ.

ئىلشا دېسان سەر بېن بەنچەرەكەي ئاوا ھەلەمېرىت و ھېچ كۈپانىت
ئابىنەت، بەلام بە بىنېشىز بېن بۇنەمەي بۆلە مراوېيە بال نەخشىنەكان
دەست دەبات بېن گۈرفانەكەي سەر دلى و قەلمەكەي دەگۈنە دەست. ئەمچارە
دەمەۋىت بىرسىارىيەكى ئاساستن لە مراوېيەكان بەكتە كە دەربارىيە مەرن و ئىن
نەپەت، بىرسىارىك بېت زۇر سادە و ساڭار. بىرېتى بېت لە وەلامى دلى ئاوا
كائىچە بە مەوالى نەخقۇشىبەكەي رووبەرۇو دەكتەرە. كائىچە وشىي لوکىمە
قۇلاغەكانى ئاواوادا بە ساماناكىزىن شىۋە دەلەرىتەرە. ئىلشا بەر لەھۇي

پېتىك بخاتە سەر كاغەز لە خۆى دەرسىت دەپىت وەلامى كچىك چۈن بىت كە لە دەستېتىكى ئۇپۇرتىكى قول دا تارماقىن مەرك بىسەر پارمەكەي دا دەپىتىت. ئابا يارمەكى بى ياكچارى بەچىدەتلىكت و وەك كەسىكى هەرگىز ئەبىو لە ياندەمۇرى دەپىتىتەدە؟ يان لە تىكىدا دەپىتىتەدە و وەك كەۋىنداوە سۈزۈدارەكان پەيمان و بەلۇن دەدات كە مەرك و ئىپنى لەگەل ئەو بىت. ئىلشاڭ كە ئەو خەپالانى دەكىد ئەپىدىز ئابى كە سىن رۇز باش مەركى ئەو، ئەو كەچە ئاپۇرا ئىپە كە دوايى مەركى يار ئەھەر فە دەكات و خۆى دەكۈزۈت. بەلكو ئەندە ئازانى چاۋ ياقوت و يېكىسى دوايى مەركى ئەو واز لە زيان دەھىتىت و ئاڭلە چەستىز ئىرافى بەر دەدات.

سەعات حەفتىن بەيامى بۇ نۇوبارە وەك رۆزىنى بىسەر جوو، خەرىك بۇ دوو شىوه چارمى بېز بەختى لەسەر پارچە كاڭغىزى بچۈك بچۈك دەنۇرسىن. پاشان وەك چۈكلىتى تىش و شىرىن دەپىچەمانەوە و قېي دەدانە بەردىمى مەۋىبىكەن، كەجارە ئىلشاڭ دوو وەلاس دەنۇرسىن كە لە جارى بېتلىق سادە و ساڭكارىز بون. لە يەكىجان دەپىتىسى {ئاپۇرا بەچىدەتلىكت} و لەمۇرى دېكەش {ئاپۇرا بەچىدەتلىكت} مەۋىبىكەن دەھان دەنۇرسىكەن لە گىشت پارچە كاڭغىزەكان دەدا تەنها يەكىجان ئىپەت كە ئىلشا لە خوار دەنۇرۇنى ئاوان بە خىزايىن لەسەر گىياپە تايەكەدا هەلەيدەگىتەوە و بەشەقەوە خۆى بېز خۇقۇنداھى ئامادە دەكىد دەتكۇت ئەمۇرى لەسەر پارچە كاڭغىزە لۇولىداوەكە ئۆرساپىوو، دەستخەت و دەستتۇرسى ئەو ئىپە، بەلكو وەسىەتىكى ئەخۇندا راومى ماڭسەتا ئەپەكىچەتى كە شادقىن خەاست و ئاخوارى ئۇمى ئىپەتلىك دەنەپەت. چەل دەقىقە بىسەر دانىشتنى لەسەر كۆرسىيە ساچەكەدا ئىپەت لە پەنچەرەكەدا ئاپۇرا دەپىتىت بە ئۆزى بەختىن و پەرشانىيەوە سەپىرى پاركەكە دەكات. ئەو كە دەپىتىت ئىلشاڭ ئەمان ئىگارەكىي چاراش ئۇق بەنچەرەكەوە، بەردىكە بەتەوابى لادەدا لاپەكىن پەنچەرەكە دەخاتە سەر پېت. پاشان بە قۇلى روت و چاۋى بەخەۋەوە يان يان لە ئىلشا دەكات و دەستە ماج وەك پەپولىي رەنگاپەنگ بەرمۇ روتۇ ئىلشا پۇانە دەكات. ئىلشا لەگەل خەرىك

بوشی به کردن‌های پارچه کاغذه‌که، دستن شیوه بارز دمکاته‌وه و به بزمیکی مات و خاموش و دلأس ناواوا دمکاته‌وه. کاسوسوس، له پارچه کاغذه‌که‌دا ئو شته دمکاته‌وه که دل و نمرونی هرگیز تهدیدویست پوییدات، بۆیه لەکەل خویندنه‌وهی بۆ (ناواوا بچەندەپلەن) مستنی به سازدی و خنزابیه‌کی بیوینه دەکویتە سەر ران، دوابیچ اواده‌کانی شیخانه به دوابیچ پارچه کاغذه‌یکی دیکەدا دەگەپتن کە نووکی پان و نارنچی مراوییه‌کانی بەر نەکەوتیت. بەلام هیچی بۆ ناخۆزتەوه ناخار ئووه به پاربیه‌کی مندانانه و بن بەرھم دەزانیت و واز دەھیت. له دامواوکیه‌کی بیوینه‌دا مات و داماو له چاویوانی گایپشتنی ناواوا داده‌نیشیت.

ناواوا وەک هەموو چاریکی بیدار، به خەندە و پېچەنینه‌وه بەرمو رووی ئىلشا بىت. له بورومو دەپەنەلەت کە بۆچىز نەقۇشىبەکە دلى له ئو شاربىرۇمۇ؟ ئايلا لمخىنى نەودا بورو کە دلى تەپىشىت، يان له خەمى خۆزىدا بورو بن نۇست و يار بەننەتەوه؟ ئىلشا به بىرمەه‌کى خەنناكەوە سەپىرى قۇولابىن چاوه قاومىيەکانى ناواوا دەکات و ناتوانانىت ئەمەسى ناوى و شەبە بىدرىكىتىت. ناواوا زۇو له تەپىشىت داده‌نیشىت و دەست لەملانى دەپىت، لېرە ئىلشا ئامادە دەپىت کە بېچىتە ئۇي مەبىستى سەرەگى بىدارەك. بەر لەمۇ دەست بە قىسەکىرن بىکات دەستىك دەخانە پىشت ناواوا و لەشە نەرم و ئىباڭىکەن ئۇند بە هي خۆپەوە دەنۈسىتىت. وەک ئەمۇ ئۇ بە بەختە ئايلارمى خۆى بېچەنەت کە بۆلە مراوییەکە لە سەر پارچە کاغذەتىپ بچووك بۆيان بەچەپشىت. تا دەمات ناواوانى زىاتر بە لەشىپەوە دەنۈساند وەک ئەمۇ بە دونيا و قىمامەت بىلت کە ئو كەھ دەلالە هەرگىز دلى ئايەت ئو تەنبا يەجىپلەن.

ئىلشا به ماچ گەرن و روومەنتى ناواوا داگىر دەکات، دوابى لە بې ئاپىرىك بۆ لاي پېچەوانەنى ناواوا دەنانەوه وەک ئەمۇ سەپىرى ھاشنى كەسپىك بىکات کە لە دۇورومو بىت، ئىنجا بە چاۋىتىپ بېر لە گىرانەوە پۇرى بۆ لاي ناواوا وەردىگەرتىت و دەلەت:

"شیرینه کام، چی نه که بیت ئەگەر من بې دوا چار ئۆزگرم كرد و مردم؟" تاواوا له ئاست ئادو پرسىارە ئامق و ئادىدارەنە يەكسىر پادھەڭىزى و سەمىرىي ئىتو چاوه زەرمەكانى ئىلىشا دەكتەن، بەلام بېڭەوەي و مۇمكىنى دىيارى بې بىرسىارىڭى ئاپاير بېتىت.

تاواوا بېشىت بە درېۋازىنى ئەتمەنلىكىسى ئەدىبىيەو مەرىدەت، هەرگۈز بېرى لېك نەكەوتىبوو كەسەتكەن ئاسىپىت بې بەيانى لەپىش لەپىش چاوانى ئەتمەنلىت. ئادو و شەى مەرگى تەنەنلە ئەسىر رووى كەنچەكائى ئايىن و مېزۇو و فەلسەفەدا بېتىپۇر، كەچى لە بىراكتىكە و شەى مەرك بېر ئادو بېتىت بۇو لە ئاتقۇزىن و ئادىپارلىرىن شت. بېزىه كەنچىك لە رېڭاى سىدىپەپەۋ زانى كە ئىلىشاي دۆزىت و يارى مووجارى ئەخۇشى دل بۇوم، تووشى دلتەنگىكى بىن وىتە بۇو، مەرەدە ئامەزىز بۇ ئىلىشا زۇو بېتىت و دۇو بە رووي پرسىارەكانى دەمى و فەرمىسکە ئەسپارەكانى ئۆز چاواشى يېكتەمە.

كەنچىك تاواوا خۇى لە ئۇ باومشى ئىلىشا دا دەپىنەتتەمە، رووى دەكائە ئەم و بېتىدەلتىت "لەو كەنچەمەي لە سەپەپەيەنەوەلى ئاساغى دلى ئۆز زانبۇر، دلى منىش بېر بۇوم لە ئۆش و ئازار. ئىلىشا، دۆز فەيشتە ئىيانى منىت، من زۆز دلتەنگىم بې بېستى ئەو هەوالة"

ئىلىشا وەك كەسەتكەن بېتىدارى ئۇ شەپەرەكان ئەيدەتتەن بېچەنە ئۇو وردىمەكارى و داپاشتى پېشەتكەن بې باسکەرنى ئەم مەبىستە كە بەو بەيانىنە زۇوم بېرى ھانبۇرۇم پاركەكە. بېزىه بىن ھېچ چاومۇۋانىيەك و سەرەتلىپېتىك بەرەمە لای تاواوا، پارچە كاخەزەمەكە ئاودەستى چەند جارىك لولۇ دەنەت و لولۇ دەنەت وەك ئۇمۇھى مەنەنۇلەيمەك چىزۇو ۋەھاراۋى بېت. ئىنچا لەپەر خۇى و بە دەنگىكى كې و ئۆزىمە بە تاواوا دەلتىت "من دووجارى ئەخۇشى لوگىمەم"

تاواوا له شۇينى خۇى وشك و واق ورما و جىدەمەنلىت، دەنگوت كەسەتكە لە بېر خارا مەنە ئاوا گۈزىكى سەھەل بەدان و دەرهەنداو، يان كەسەتكە ئەسىر تەلارىكى بارز لە بېر فېر دەراوەتتەوە خوارەوە. تاواوا بېر ماوهەيدكى بېدەنگ

دەپت، فرمىشك وەك خۇنارى سەر گىاي بەهاران بىزىڭىلە كەستۈر و
درېئەكتەن ئاپ دەكەن. راستە ئاپوا مەرىگى كاسى نەبىنۇو بەلام نەشارمازا
نەبۇو لە جىاڭىرنەمە و ناسىپىن ئەم ئەخىشى و پەتايانە كە لە ئەزەلمۇدە بە
ھەڭەندىنى رەزى ئېنسان خەرىپىن. لوکىپىاي لە گەشتىان چاڭلىقەنناسى
چۈتكە گەلچى لە شاپىر و بېرمەنداشى سۇدىا كە ئەم لە ناخەمە خۇشى
ويسپۇن و ئىباننامەياني وەك چىرىڭى ئىبانى مۇوسا ئەزىز بىرىدۇو،
بەدەختانە بە دەرىدى لوکىپىيا چۈپۈن. ئەم مەزىتىنى لە ئەنچامى
تۈانىمۇيان لە ئىي بېرىكىرنەمە و ئۈرسىندا خۇپۇشى كەنەن و سۈرۈي ئىي
نمەمارەكائىشىيان بىرۇ بە مەركاب و ژەھراوى كىرىنى چەستىيان. ئاپوا كە ئاپى
لوکىپىاي لە زاپ ئېشاواه گۈن ئېپۇر لە مەمۇو شەتىك ئىيات سەپىرى بەوه
دەھات، كە بېچى ئەم لە پاكىم شەھى دانىشىن و داڭىرنەمە بېز ئېشا لە
قاوامخانەكەن كەنار روپۇيار خەرىپى خۇنۇنەمەي سەپەرەمەكانى رېلەك بۇ.
رېلەك ئەم شاپىرە ئەپتەرىمى كە لە پەنچا سالى تەممۇندا بە لوکىپىيا مرد.
ئەم شەھە ئاپوا شەپەرەكائى رېلەك كە حەز و تېنچىڭ و گەرم و عاشقانە بۇ
ئېشا دەخۇنەتىنەمە، بېڭىرىسى بۇ رېلەكىنە سەپىر و چاومۇانەمەكراوه بىزەتتىن كە
ئەم دۆسەتە رۆزىھەلاتىپە ئازىمەي رېلەكىي تەرە لە ئان و سەرددەمەكى تىزدا بە
دەست لوکىپىاوه دەنلىدىت.

ئاپوا بې ماومەيك لە پال ئېشا ئە دەجولىت نە قىسىمەكى گونجاوېشى دېتە
سەر زۇپان تا بېز ئەم ئەپتەنە بېكەت كە خۇرى ئۇستاد و ئىگەر ئەپتەنى بۇوە. ئەم
ئازە ئەيدەتەۋاپنى سادە و ساڭاڭ بە مەركەبىكى سەپىر و شەھى ئەخىشى بېكەت بە
خۇشى، ئەفسوسون، ئەم كېرە جوانە ئەلۋەندىيە دەپتىندا و نەپىرد لە ئىي گەشت
ئەم شاپىر و بېرمەنە رەزى رۇناكائانى ئۇوجار بە لوکىپىيا كاسىكى
نەدەبىنەمە ئەجاتى بۇوبىت.

ئاپوا تەنھا لە روپۇيار كەنلىپىر كەنلىپىر كەنلىپىر و كۆنلەر و رۆزىنامەكاندا كەسانى ئۇوجار بە
لوکىپىاي ناسىپۇن. بەلام ھەرگىز لە ئۆزىكەوە هەستى بەو ئازار و مەدەنەتىانە
نەكىدۇو كە ئowan بەدەست ئەخىشى كوشىندەوە دەيانېنى. بېزى ئۆزىنەمە

خزی له نۆخیکن وها چەندە دلتەنگ و خەفتەبارى نەكىد، ئەوەندەش بە كىرىمى بە دوايىن توانايسىن دەڭەپا بېر چونە ئىتو شەپتىك كە تىيدا مەرك گرمۇي ئىياشى يەنسەتە، تامەزىرىنى ئىتكەيشتن و گەپان بە دوايىن شەپتىك كە ئەو ھەركىز لە ئىتكەپە مەستى پېنچەكتىبىو. وەك ئەمۇي ئىلەشا لە بىنمەوارە بېر ئەو نەكەوتىپتە ئىيانى ئەو تا رۆزلى عاشقىكىن قەلمەندر بېبىنەت، بەلۇر بېر ئەو بۇود تا سەيدەرى مەرگىكى رۆزىھەلاتى بىت و ئەو وەك كەپتىكى دەلائى رۆزىئاۋىنى بە حەقىقات و ئابىدى بۇنى مەرك ئاشتا بىت.

دوايىن چەند چۈركەپك تاقۇم بۇن لە ئىتو ئەم بېرگەنۋەنەيدا، ئاۋۇرا تا سەر ئىسقان خەم و پەزارە دايىدەگۈزىت و بىر لەو يارە بېكىس و تەنبايەي دەكتاتوھ كە سەرەتايى ئېياندا توشىش كوشىدەتتىرىن نەخۇشى بۇوم. نەخۇشىبىك بۆزەتە مۇاۋىن كە هەرددەم تېڭىرى ئەم خۇيۇناتە بۇوه كە خىرەكە سىھى و سورەكەنبايان بېت لە تۆزى ئىيان، بېن لە بىت و وشى رەتكاۋەمەنگ، لە بەھەرە و ئىلەمان ئېيانەختىن.

لوكىپىما مۇتەكە و دوئىمنى رۆزى بەرنى رېلەكش بۇو، رانپىر ماريا رېلەكە خۇلەشەسىتىن شاعىرى دالى ئاۋوا! ئاۋوا بەدم ئەو ئاخاوتىنانى ئىتو ناخىدا هەردو چاوماكانى بېر بۇن لە فەمىسک، رقى لەو قەدرە بۇو كە ترسناكتىرىن نەخۇشى لە جەستەي خۇشەويىتىرىن كاسىدا چاندۇوو. لە جەستەي ئەم يارمە كە سەر لە سېيدەمەكى زۇو وەك فەيشتەيەكى ئەمەگىن كەۋەن ئىتو ئىگاپ پەنچەرەكەي مالى ئەو، ئىتو دوو چاوه كەنەن و قاومىيەكانى.

نواجار ئاۋوا ئاۋر نەدانەوە و نەست لە ملى ئىلەشا دەكتات، هەرۋەھا چەند چارىك لەسەر يەك ماجىن دەكتات، لەو كاتىدا ئىلەشا دەتكوت كەسىكى لالە، خۇدىن بە تەواوى لە جەستەي وستاوه و بۆحىشى چەند سانتىمەك كەۋىنۇتە دەرمۇمى لەشى، ئەم لە ئىپ ماجە فەمىسکاوبىيەكانى ئاۋوادا لمىيەك كاتىدا خۆزى بە خەمبارتىرين و دەلخۇشتىرين كەس نەزمائى.

هەربۇوکىيان دەتكوت چۈنەتە ئىتو تاقوسىكى قوللى ئەمۇن كە تىپىدا نە بىتۋان بىڭىشىن و نە بىرۋانەتە رۇوي يەكتىن. هەربۇوکىيان دەتكوت دۇو كىسىن لە سەزىمەتكى تىرمۇنەن، تەنھا بې ئامۇن تا ئەسائىن و چىرۇكى ئەۋىيىنە بىسرىچۈرۈشكەن زېندۇرۇ يېكتەنەو، مەتلىقىن بې ئامۇن تا ئەسائىن و چىرۇكى ئەۋىيىنە بىسرەمات و چىرۇكى ئەۋىنداران نايىللىڭ. ئەۋىنداڭ كە لە ئادەم و حاوا را دەستى بېكىتىت و ھەۋىتى بەردىوان بۇن و ئازەلەتى ئىيائى لەگەل خۆپىدا ھېنىپەت.

ئاواوا ياش ماومىھىكى درېللىي بېدىڭىش و بىركرىتىمۇ لە بىراپىر لە ئىلاشا دەدەكەو و دەست دەكەت بە ئاخاۋىتن، باسى ئەلەقۇن كېرىنەكى دەكەت بېز سەپەلى و ئۆزىسى دەكتۈر. ئەك بە پېچىۋانى ئىلاشا ھەرگىز سلى لە درىكاندى راستىپەكەن ئەدەكەرەمە، بىن پەرىدە باسى ئامۇنى دەكەد كە چۈن لە يەكتەم جارى خۇوتىنى لەگەل ئىتو كەنۋەت ئۆمان، ئاكىچە هەنئەسە بېرىكى يىلسەر قەرمۇچەكەدا بېز بە ئۆزۈر ئۇرسىن دەنگىنەدابىيەت. ئىلاشا ھېچ ئالىت ئەنەن بە تىرس و دەلەپاوكىيەتى زۆرمۇھە چاومىرىنى دوا بىرپارى ئاواوا دەپىتتە تا لەسەر چارەنۋىسى ئەۋىندا بېپار بادات كە كەت و مت لە ئەۋىندا ئەمچۇر و كە خەلەك لەسەر رۇپپەرى كەتىيان دەپەنۋىتىنەو، ئىلاشا بېرى دەكەرەمە كە دەپىت ھەلۋىتى ئاواوا چۈن بېت لە بېرەمەن ئەم؟ ئەيدەزانى كە لە ساتە و مختەشىدا ئاواوا و مەك ۋەفتارىي ھەمىشەنى لە چاوه زەرىدەكاشى دا تەنھا يەك شىت دەخۇتىتىمۇ ئەۋىش ئەمەمە كە ئەل لە ئۆزۈمەلاتىپە ئەمچۇشە ئەكسى بەرادەن ئەم خۇش ويسىتىمۇ، ئە كاسىپىشى و مەك ئەم ماج كەردىم.

ئىلاشا لە ئاست قىسەكاشى ئاواوا ھەمسىتى بە شەرمەزارى دەكەد و كاڭھەز بېچۈرۈمەكى دەستى كە لەسەرى ئۇرساپىوو {ئاواوا بەجىددەھېلىت} و مەك مېشۈولەپەكى خۇپىن مۇ بە دۇو پەنچە دەظلىقاندەمۇ دۇن يەك. لە ئەنېشىتىپەدا لە كەسىتى ئىتو ئۆزۈر سىتىدارە دەمچۇر كە دوا تۈرسىكايىھەكائى ئۇمىت خەرىك بىن بە يەكتەرى لە چاوانىدا بېرمۇنەوە. {ئاواوا بەجىددەھېلىت} و شەھى سەر

زاری بود همچنان که اکنون له پر پانجه‌جلات و لیووه پر و تپر مکانش ناواوا
لمسنر روومدتی خوشی دهدیندندتو. شناکه کنه به میورجانی ناواوا شاور
نمدنه که و لکوه تانکه کانی دهخانه سمر لیووه پرمکانش ناواوا به
مزینی لیووه و شک ههلا توکانی نیلشا نیمه‌بودت که ده خوشبیه نمگرسنه له
رمکوهه له ذیو ناخش فیلشا داده تانکدهست و له بدرامیده هر شنک دا بومستک
که بپریست دهخانه پیشان نهوبینی که دهکل نیلشا.

نیلشا دهست دهکوت به قله پر و قارویه‌که ناواوا و به گوپتر و
تامه‌زتر و گلیس ماهجه‌کانی دهانه که. و دک شهودی بیمودت له چهسته به له
زینه‌کهی ناواوا قهیتمانی نهمری و روحچکی تازه هله‌لمذیت.

چل دهقانه لمسنر کورسیبیه ساجه‌که‌دا خمریکی دهست لمملان و ماج کردن
دهن. پاشان بی شهودی و شده‌یکی بپریکن دهستش پهکتر دهگن و
پهندو پارک و چاهه و شهقه‌کانی شاردا پیاسه‌هکن. له بینه‌گنیدا زیسترین
لسه بپریکن دهکان.

نیلشا همانی ندهکرد ناواوا به دوچاره سوزناره لهوه زیانتر تمماشای
پکات، بمنابعه کانیک به پهروشهوه داوانی این دهکرد که شهولای بینه‌نیتده.
ناواوا به هر ریگه‌یک بیت هه‌لوی دهدا دلته‌وابی نیلشا دهاده و پیش دهگوت
نیلشا فریشته‌کم، من هرگین ناوانم خدم تسلیمی نه راستیه بکم،
نهکات لیده‌کم نهمنه نه خوت ته‌لیا پهچینه‌یله نه من. دهی شیرینه‌کم، با
نه شهول پیکه‌وه دریزترین شهودی تامه‌مان دهست پهرين [۱]

شهوله مال و دک دو شهودیاره کل‌زمبل پیکه‌وه دامنه‌شن، ناواوا شیعره‌کانی
ریلکه به دهکنیکی پاراو و خوش بپر نیلشا دهخونیتده. بیت به پیش و وشه به
ونهی نه شیعره‌کی بپر نیلشا شیده‌کرنده. له شیعره‌کانی شامه، حه‌ووا
پهداهات تا بودن، موحه‌مد، شاعیر، لیواره، مرگ، پیاسه، جیران،
چو‌مره‌واش و هند.

به‌لام له ذیو گشت شیعره‌کانی ریلکه دا، بپر ناواوا شیعری په‌تریتی ناخ له
هموویان کاریگار و هست بیزوین تر بود. ههستی دهکرد نه شیعره که و مت

پاس له چهو دمکات له بهرامبهه نیلشنا دا. ڈاورو ٹهمتندوه له کمسیتن نیلشنا دا رؤوحی ناشانی رسیکمیکسی دیکی دهپیش که به همان نمذخرشی له همان خاکا به دواین ٹھوپیکی ٹعبه‌داری و شادیکی رههاد دهکه، به دواین خودایه‌کی نزیکتر له گشت کس.

ڈاورو ٹههه شهوه که شیعری *Innenportrait* ی پې نیلشنا دهخویندهوه، چاوه قاومبیه‌کانی به باریالکی پې له سیهر و رؤندک دهور نرابوو. شیعره‌کهی هیوانن هتواش به دهتکی له دهتکی بولیبول ناسکنر و به جیشتر دهخویندهوه، به سهر خال و فاریزه‌کان ماوییکی دریز دهومستا و چاوجپیش نیلشنا دهبوو تا مانکاکانی له خهیالیدا دهکرد به کوردی.

Innenportrait

Rainer Maria Rilke

*Sie überleben nicht in mir wegen der Gedächtnisse; noch sind sie
Grube wegen einer reizenden sehndenden Stärke.
Was Sie bildet, ist Geschenk der leidenschaftlichen Umweg, den
eine
langsame Weichheit in meinem Blut nachvollzieht.
Ich brauche nicht, Sie zu sehen zu erscheinen; tragend genügt,
damit ich Sie weniger verliere.*

بۇرۇقىنى ئاخ
راپىز ماريا رېلەك

ئۆھەر لەپەر ياخىمىرىيەكان،
لە ئۇرۇ مندە ئازىزىت
ئۆھى من ئۇت لەپەر پەپۈمنى لەپەنلىقى بېكەرە بۈرن.
كەوەمى ئۆھەكتە بە ئىستاڭلىقى من،
تىپەپەكىن بىر لە سەزىز ئاراسى دەمەنچە ئۆھى خۈلەم،
من ئامەۋىت بېتىپەن بەرگەۋىت
كە ئانەن باز ئەمۇد ماتقىقىيە دونىيا
ەمەن كەمنىر وۇت بېكم.

ئاواوا نوابى خۇقىندەمەي ئۇ شىغەرە دەست لەلى ئىلشا دەكتەن و
دەكەۋىتە ئۇ بېدەنگىيەكى قۇولىدۇ. نوابى مەلەستىت و بەرمۇ يەخالەكە
دەجىت و ئۇوهى مەست دەكەۋىت دەمەنچە سەر مىزەمكە. هەرچەندە مېزەشى
كەوا ئىلشا لەو بارە ئۇوارەيدا ئەستىم بۇ دلى جۇوبىا يەيجى شىنكى. ئاواوا كە
داھەنلىقىت دەپىتىت ئىلشا كەنگىيەكى دەربارەي زیانى ئىچەي بەدەستە. ئاواوا
كەنگىيەكە لە ئىلشا و مەركەپىت و بە چاو داومتى سەر مىزەمكەي دەكتەن. باشان
پېدىەلتىت "فرېشەتكەم ئىلشا، ئىچە بېرەمەندىكى گورە بۇو، وتنە بە ئىرەكائى
ئاشى مەرۆف بەنۇ و بەھىز دەكتەن. بەلام ئىستاڭ باشىكى بېكەم بەخۇندا
ئاواوا لىزىدا وەك كەسىك پەقانار و قىسى دەكىد كە هەرگىن شەزانىت مانانى
ئازارى لەش چىيە، ئۇ كەشىمە دەپەۋىست خۇي و ئىلشا بىخانە ئۇ
ۋەزىيەتكى قۇول لە ئاخاۋىن و ھىزى ئۇ بىلەمەتائىنى كە وشەكانىان مەندىك
چار لە او و دەرمان باشتىر كارىدەكتەن. ئەوانىي وشەكانىان ھەر بۆز زاخاوى
مېشكى بىن، بەڭىو كار لە رۆزى ئىنسانىش دەكتەن. لەو كاتىدا ئاواوا دەست لە

ملى ئىلشىن دەكتار و پىيده‌لەيت " شىرىئىنكەم، ھول بىدە ڭۈمىندە بىر لە
ئازارەكانت ئەتكەتىدە" .
پېشىر ئىلشا لە رىڭاي ئىزىك بۇنۇمۇ لە پاركەكە ھەستى بە سەرسامىيەكى
نىزى كىدىوو لە بەرامبىر مەھر و خەقىنەپىستى ئاۋو.
ئىلشا ئىيانى وەك ئەليمىكى دروستگار دەبىپىنى كە تىيدا ھەموو سانەكان
دراما تىك و رووبارىن، ئەو لە مەندالىيەوە لە رۆزىمۇسى دايىك و باواكى بە
كارمساتى ئۆزۈمىپىل دەمنى، ھەرگىز ئەپتوانى بۇو بە زماڭىنى سروشنى
گۈزىزاشت لە ئىيانى بىكت، ھەستى دەكىر، ئەو بەو ئىيانە كورت و بىر لە
بەسىرەكانى، تەمدەش بىر لە ئازازى بېڭەمەركانى سەرەتمى كۆنلى مەيدە.
كەسىكى لە ھەموو زەممەنەكاندا دەرىزت و رووداوهكان لە پېتىس نا ئەوەندەى
شەپىلەكانى ئۆزۈپىلۇس بەرز و ئۆزەن، كەھى خۇشىخىتانە بېز ھەرمەم
ھەۋاپىكە ھەپۈرە كە وەك پەرى ئۆزقىيانوسەكان دالىدە و بىزىكىرى بىت.
ئىلشا لە ئەنچاجى ئەو رىڭەپتە سەپىر و تىپ گۈزەرەنەي ئىيانى كە بىر بۇن لە
تالى و سۈزۈر، لە شىرىئىنېكى ناومىخت، ھەرگىز وەك كەسىكى ئاسابىي
ئەيدەتواتى بىرى فراوان و پەريش و بىلارى كۆزىكتەمۇ. ئەو باش مېزۇۋەكى
دەرىز لە خۇپىتەنەوە، رامان لە ھەربىو و شەھى خۇد و خادا، قۇولىنەوە لە
ئۆزىن، لە ئۆز مېڭىك و دەرون و دل و جىستەيدا ئەخۇشىيەكى شۇوم و
ئاومىخت ئاخى ئەملى بە شىۋىيەكى و مەمە ھەپتەنەن شەپۋان كە لە ئەنچامدا
دەلپەرەكى و گومان بۇن بە پەشىكى ئەپچەرە لە ئەندىشى ئەو، بادام ئەڭەر
كەسىكى وەك ئاۋوا لە ئىزىكە بىنەسپىباپە، ھەستى دەكىر لە بەرامبىر
كەسىكى كە هي ھەموو زەممەنەكا ئاۋوا ھەر لە دەسپىكى ئەو ھەپتە
ئەلاقاتۇنېيە ئۇوانىان ئۆز ھەركى بە كەسىپتە ئىلشا كىرىدۇو. ھەرەمە
بەيانىيەك باش ئەملى لە زارى يەككى لە بىر قەپسەرەكانى زاڭلۇ، وەتكەن
سۈزۈن كېرگەكارىدى كۈن لېپپۇو، ئەو ھەكسەر خەپالى بېز ئىلشا چۈرۈپپۇ. ئەو
رۇزە بە درېچىزلىكى رىڭاي گەپانەمۇ بې مال بىرى لە وەتكەن ئەو فەيلەسۈوفە
بىر ئېڭە كىرىدۇو وەك ئەملى و مەسى كەسىكى وەك ئىلشا بېز كەپتەت.

له نئو ترا موهی و باسدا و تهیه‌کهی چهند جار و مک خۆزى دەنۋوسييەوە چۈن لە زاري بىرۇپەسپۇرمەكى ئۆرى لېبىوو بە خال و فاريزەكانىشەوە. وەك ئەمۇسى لەگەل زمانى پاراوى ماۋەستىكەي ئەو نىشانە وىد و بەنرخانى دۇغۇنىيە ئۇرۇپىشىن وەك پارانتىقى ئەرمە كەوتىنە سەر لەپەركەن ئەن. (ەم كەسلىك فەرى ئەو بۇ بە رىڭايىكى راست گومانى ھېبىت، قۇرىش بۇوه قۇن بىگات بە يەقىپىن) - سۇرىن كېرگەكارد ئەمۇسى پېچەوەپەن لەگەل ئاۋادا، لە ھەمۇو شىتكى زىيات كارى لە ئېلشا كەن ئەمانلىق قورلۇكائىن شېيرەكائىن رىلەك بون، ئە ئەلسەنەن ئېلە و كېرگەكارد، بەلكو ئەو دەنكە خۆشەي و ناسكىي ئاۋوا بۇو كە وەك خۇپىمى ئاوابى بېخال و شەممەنداوا دەھانە نئو گۈپىيەكائىن، وابدەزانى ئەمشەوە ئەو نەخۆشە بەدىھەتكەكى سەر لەوارى مەرك نىبى، بەلكو شەھەرمىارىكى سەرىنەمى نو، جوایپەز لەو شەھەرمىارانى كە ئامادەن بېچەند تىقىكى خۇن بۇوک لە كۈنى خۇندا بېكۆزىن، يان بە دەستى شاھانەيان بە ئاوابى پارىزگارى لە شەھەرمى كەل بە دەزىن ئەن بەخەنە نئو تۈنۈلە قۇولەكائى مەرك. ئەمشەوە ئەو شەھەرمىارىك بۇو مەھۋار و بېكس، تەنبا و نەخۆش تەواو پېچەوانى ئەو شایىھى كە دەمپووايىھى مەزار و يەك شەو چىكايدى بېچەرت تا لە ئاوان دوور بىت. ئېلشا خۆزى ئاقۇمى نئو ئەدب و چىكايدى بۇو، مەرگىز پېۋىستى بە شەھەرمىازىك ئەمۇو كە خزابە و ئاوان بە دوورى بىخات، ئەو چۈزە شەھەرمىازانى كە دەتوانىن بە مەكر و فەلى زۆزىزانانەوە مەزار و يەك شەو لەسر يەك چىكايدى بېچەپاوه دەلەقانە بېكىتىوە كە لەمەتى ئەن و شەھەمكىيان لە كېتىكىدا نەخۇنۇنۇتوم. ئەڭەر ئەمشەوە ئەو شەھەرمىار بۇوايە ئەوا شەھەرمىازىكى كېچىكى رۆژلۇوايى دەلەلە كە دەتوانىت بە يەك شەو چىكايدى مەزار و يەك شەو بېكىتىنەوە. ئەمشەوە شەھەرمىازەكەي ئەو بېچەمە دانەنېشىتۇوە تا خۆزى و ماۋچار ئۇرسانى لە ئىزىز چىپلاكى مەرك دەربىزىت. بەلكو شەھەرمىازى ئەو بە خۇپىنەوە شېعەر و

وته فەلسەفییەکان، حىكايەتە كورت و پىكەننىاوېيەكان خۇي شام پەمۇن و پۇزگاركىرى ئام ئەھەرەپارە بەدېھەختىي بەرەدەپەتىش.

ئۈمىدا ئېلشا سەرى خىستىووه سەر رانكائى ئاۋوا و بە چاوى ئوقاۋەمەم گۈرى گۆتۈرۈپ شىھەرەكائى رىلەكە بە دەتكە بىر سۈزۈچەسى ئەمەن بەنەن چاۋاڭىدەمەم و سەپەركىدىنى ئاۋوا ھەستى دەكىد دەتكى ئاۋواش وەك دەتكى پەروپىن مۇشىر و مەزىرى ئەغەمەپەكى سازاڭار و نەرم و ھارمۇنى ئىدايە. دەتكوت خۇدا ئەم چۈرە دەتكائى هەر بۆز شىھەر خۇيىدەمەم دەرسەت كەدون. ئېلشا بە ھۆى دەتكى ئاۋواوه تەواو مەست بىبۇ بە شىھەرەكائى رىلەكە دەتكوت لە ئەم زېباتىر لە ماتا شاراومەكائى شىھەرەكائى دەگىيەشت. ھۇ شىھەرەنەن كە سەد سال بەر لە دايىك بۇنى شۇ بە ھەمان دور و كول و بىرىن ئۇسراپۇن، كاتىك ئەخشاشى و خەم و شەمارى وەك ھەورى رەنن مانكى روناڭى دالى شاعيرىك دادەپقىش. ئېلشا ئۆلى كوششىپە ئەيدەتۋاشى ئېرە شىھەرەكەپۇسىتەن، كەچى وەك ئەندىدەپەكى شۇ دۇنياپە قۇول و سەپىسماھ، شىھەر ئەپپۇر لە بەرەدەمى بەپىنەت كە لە كۆتابىپەدا ماناكەن ئەۋزاڭىت. ئېلشا بە دۇنياپە زۆرپەي شاعيران ئاششابۇو (ئىستەن بولىمن بېستەن من، بىگىن ئاخىر زەمان) كەنلىرى جان، وەك دەقىچى زېندىو لە ھەرزىكارپىيەوە تا گەپىشتنى بە خاڭى غۇرۇپەت لەكەلىدا دەۋپىا. بەلام لە غۇرۇپەتدا و لە زەماتى بەكمەن دوا ئەپپىنارى، دۇنياپە رىلەكە دەپىت بە دوا وېستىكى شىھەر خۇيىدەمەمەي شۇ. لەپەر دوو ھۆ شىھەرەكائى رىلەكە تا ئاپ مۆڭ ئىسقانەكان كارىگەرپىيان لەسەر ئۆچۈن ئېلشا دانى. يەك، لەپەر ئەمەي لە پەكمەن شەمۇي دەدارپىدا لەكەل ئاۋوا شىھەر بەرەمەكائى رىلەكە بۇن لەكەل ئەنسىيەن شەمۇي كەنئار روپىبار وەك مانقىسىتى ئەپپىنەتلىكى ئەبىدى ئاخ و ھەرۇن و دالى ئۇپيان بە تەواوى ئادىگىن كەر. دوو، رىلەكە ھەپ شاعيرە چاۋ زىزىدە بۇو كە پەنچا سال بەر لە ماتقى ئېلشا بۆ دۇنيا لە پەنچا سالىدا بە ھۆى لوگىمەواه دۇنياپە جىچېشىشىو.

ئېلشا وەك شەھەرەپارەكى شا بەلام ئەخشاش سەرى نەرم و مەربىي ئەقۇمىنى تۇ ئۆلىشى ئەنمەن ئاۋوا كەنپۇو، دەتكوت ئادەمەكە لە پەكمەن سانەكائى

دەركانىدا لە فېرىدىوسىن كېبەدىت، دۇنبا و نوارقۇ لە ئىتو كۆشى حەۋادا نەپەت لە ھېچ شۈزىكى تر نابىتىت. بەلام لە راستىدا ئو وەك ئادىم ئەبۇ ئەگىر بى بىرمۇرىيەكىنىدا بىكارايىه ئو و ھېچ بەھەشىتكى ئەدىبىتى كەوا لە دوابىن خىزى بەچەپىنەشتىپ تا ئۆزى يېرىت. ئو لە شۈزىكەت ئەبۇو كە مەيدانى بىرىدوامى شەپەر گەورە و بچووكەكانە، و لەنچە كە ئىابادا مەردەم زمانى جاسوسوس لە زمانى بەھەممەند ترپۇتە، دەستى زالىم لە ھەزار، يېرى ئىشى وەك ئادەملىكى مەلۇول، ھەزار و يەك بىرمۇرى ئاتى لە خەپالدا بۇو، لە ئىوان ئۈزۈنەتىسى سەر كۆلەپىك لە شىعىرى رېڭە كە لەپىن ئاۋاواوه، ئو يادەمرىيەكى مەلاتى خۆزى دەتكىپايمە. كە ھەر ھەموۋيان مۇوجىتكان دەخستە ئىتو كەپانى ئاۋوا و تاۋىك دەپاڭمىستاند، بەر لەمۇمى دۇپىارە نەست بېكانەوە بە خۇپىندەوەمى بارچە شىعىرىكى دىكە.

ئىشى باسى ئو شەمالى بېز ئاۋا دەكىد كە بۇو ئەركا لە خوار مالى كەزان بۇو كە چۈن لە شەپەكى ئەتكۈستە چاونا كاڭرا قۇوتەكەي كاپەك بەك مەفرەزە چەنكار دەباتە سەرپىان. ھەر لە بەر ئەھى كاپىرى بېرى خاۋەن مال دوو خوشكى كۆپر و سوونتارى خۆزى لە ئۇپۇرىكدا مەشار داپۇن. باش ئەھى كە بۇزىمان كەنلى شىخ و مەسانان بە ترس و ئازىزىكى ئۆزىدە ھەرىدۇوگۈيانى نۇوه مردوو دەربىاز كەپىمە. ئو شەھەر كاتىك بىرىۋان ئەددىبواپە كاس لە كەپىمە سەر دەرىپەتتىت و سەھىرى ئېتىشى ئام روونداو و ئاۋانە بىكتا. درەڭشەنلى شەپەپ، كاتىك ئىشى لەسەر باشى مالى خالى خەرىپى كەپىن بۇو، بەر رۇوناوه خەدىكى قول لە ئاخى ئەۋدا رۇوا و واپكە، هەنتا سەر دۇنبا رەمن و بېكەك بېبىتىت، خۆشى بە تەنباڭلىرىن و بېدەمسەلەتلىرىن كاس. ئىشى لەسەر يان دەبىبىنى ئۇن و كېككەكانى پىاوه بېرمەك كە چۈن نەست و بېن چەنكارەكان و بېاوه قۇتەكەپان ماج دەكىد و دەپارانەوە. كەھى قۇتەي كەركە كەپوچىنى شەرمەزار و ئامەردەمە وەك بىاوه بېڭەك دەنۋەشىپايمە و ئۇن و كچەكانى لە سەر كۆتكۈرىتىچادەكە ھەللىستانىنەو سەر بېن و بېڭەپان ئەگەت "خۇشكىنە، ھەستىن بېرپەن ئۇرۇمۇھ، ئەوانە بېز نەخېشىخانە دەپرەپەن تا تىمار بېكىتىن.

و ها ممکن بهم شهود خلک کل بینته و چه کاره کان ناچار بن دسته پیشان
لیکن

لیلشا به شاوای دمکوت که پیش نه رووناوه و دوازیش نه هردم
راپیزیکی بچووکی به دست برو، شهوان شوابی خویشتن گوئی دمکوت له
هربدو روادیزی {بس بی سی} و {لی دل نه} له شهوانه داد شهونده ندهما
شیت پیت و عالی له دمست بدات، کاتیک گوییستی نه هدا آنده دیبوو که
دمیانکوت چاویزه بیانیه کانی سر سنور بیتی هیج ترازیدیا به کیان
ذکر نهود.

لیلشا به دلی منچانیکی زورمه به شاوای دمکوت که نه شهود خوزگاهی
برو له جیاتی راپیزکه، کامیرایه کی بچووکی پیتوایه و پنهانی برو خوشکه
بمسندرمانه که بی میزو بکرتبا، کاتیک هربووکیان و مک برو دیلی شهر و
دوو بالنده همگنی بالشکاو به بختانی باپلشراون و به بهله پاکنکسی تنو
چیبه و ازه سی بازی به کران، لیلشا دمکوت "نه شهود امزانی برو که تاکه
شایدی نه شاوانه گهورمه تندیا من، لام روؤاشی شوار لمسه ریگاکان،
له ناو هزل و کافیتبا و باخچه کانی زانکل، له نیو ناکسی و پاسه
قدره بالغه کانی بازی، بمردهام گوییم له سعدان نفومنی دیکی تاوان دهیبوو که
له پرامه بریندار و قوریانیانی چه کی کیمیاوهی کندجام دراون، همندیک
کس دمیانکوت که شهوان له گرپیکی گهورمدا له بیانیکی گهرم و دبور زینده
بچال کراون، دهیبوو دمیکوت نا همموویان بی تالیکه بکی گهوره بردراعون تا
له نیو گورمه کی گهورمدا سووچنرین و چوئه ماده کی کیمیاوهیان لین دروست
بکریت. پیکیکی تر دمیکوت نه خیر من بیستوومه هر همموویان فرقه شراون به
خسته خانی چند ولاتک تا گورچیله و شندامه کانی دیکیه بیان بی نه خوشی
تر بکار بینردن

لیلشا له کانی گفرا نهودی نه رووناوه نه شاورا زلر پیش سهیر برو کچیک
پیو همموو جوانیبه و کوئیتنه ناوی کسیکی نه خوش که له پیزاره و خم

زیاتر هیچی له گال خوی نه هیدنابته مالی کو، کسیک تهومندی به خدایالدای

بکارپخت بسەرەتاتیک نا نەزیتەمود کە به هورى خەم دانەپېشراپیت.

لەرمدا نواپى خوتىندەمۇي شەھەرەتىكى نەتكەر لەلەك، ئىلىشا توپوارە دەچىتەم سەر كەراندەمۇي چۈرۈكى پەر خەم و باپسى ئالى كەزان بې ئاۋا نەكتە، كە چۈن لە ناكاۋ دەمن بە ھاوسىتى ئەوان، باش ئەھوەي لە شەھەرەتىكى ترسنەكى لە ئۆزدۈگايەكى دەرمەمە شار باۋك و سىغ بىرى لە گەل ھەزارانى يېكەدا شۇين بىزكىراپون، بەلام كەزان و دايىك وەك ھەموو ئىن و كچانى قورباپنى ئەۋ ئاۋانە شۇومە تا چىك بۇنى روندىكى جاواپىن بە ھەروادە ھاجىرمۇشى داپون.

ئاۋا واق وىماو و سەرسۈپىماو گوئى بېڭ شۇ بېرمۇرى و چېپرۈكە تالائىنى ئىلىشا گىرتۇو. سەپىرى بەو پەكمەنە دەمات كە ئىلىشاي خىستۇوە ئىبان، ئاۋاواو ئىلىشا لە دوو كەمس نەجۇن، كە بەتروشتىپنەسە لە مانانى ئىبان يېكتە، ئىبان بە ھەردوو بىوهەكەبەرە، بىويك كە پەر لە خەم و پەزارە و دەلتەنگى، لەۋۇدا مرۆقلى دەرق و دەلبەرد بېریار و جەلۋىان بە دەستە و ئىبان لە ملۇقۇنان كەس تاال دەكتەن، ئىبان لە خەلک دەكتەن بەو چەممەندەمەي كە كەنېكەمانى ئاپىن لە ئەزىزلىكە ناومەكى بە گوئى مرۆزلا دەچىرىپەتلىك، بىوهەكى تر تەواو پېچەوانەمە، مەرگ و خەم شەتكى ئامۇيە ئىپايدا، ئاۋا بىۋابۇو ئەو دەۋوھ گەشمە ئىبان ھەرگىن ئابىلە شەتكى كامېل و تەواو ھەتا دەۋوھ پەر خەم و گەنەتكە بېپىنتى كە بە قەوارە سەد چار گۇورەمەرە، بېۋە ئاۋا لە دەلەنەمەي ئىلىشا، ئىبانى خۇى زۇر بە شەتكى يېدانما و ھېچ دەزاش و دەيكۆت "ھەتا ئىبان نەو لەمكى و ناتاتواوبىيە بە خۇزىبەرە بېپىنتى، خۇشى لەو دەۋوھ و ئەو بارۇنۇخى كە منى ئىدا گۇورەمۇوھ ھېچ ئانا و ئامېكى ئىپە" بە ئىلىشاي دەگۆت "سەپىرە، لە كاپىكىدا من كەسیک ئەپپىنۇوھ بە مرەنى سروشى شۇ ئىغانى جىپەشىپتە، كەچى تۆز بەو ئەتمەنە كەنەتەمە دەچىتە بېرۈكى وەمە دەگۆنەتە كە لە سەرەدەمەك دەچىتە كە پەندەمەرەن ئىپايدا ئىبان، تۆز وەك ئەوان لە ئۇي مەركىدا دەرباپىووپت تا بېرامك بەگۇنى دەيەكى ترى دۇنى بچىرىپەتلىك، بېمان بڭىت كە ئەھوە ئىپە بەھەشەتكى ساختە و بېتىپىدايەكى

ناتواوه، هرودها به هزارانی وک من بلجیت که زیان خوش نیمه هیچ و بیهانایه به تایبیت کانیک بوئیاپک له پال دویناکی نیمدا هدیه که روزانه هزار و پهک روویاوی چهگنپیزی تذا لنهجام هدریت " شاوا له روی پر له خدم و نیگرانی لیلشنا مرگی دوو خونکه کس شیخ و مسانانی دهیانی، مرگی باوک و برکانی کازان، مرگی هزاران ماولانی بیتawan. له زیانی خی و نیلشادسا دوو شتی سهدا سهده پیچه وانه به پهکنری. له پهکنکان تارماپی مرگ لهکل خدو و خواردندا پهندیکی سهرکی زیانی خلکی داکر دهکات، کچی له شورتیان وک چون له زیانی شوردا روپیدابوو سیبهري مرگ به ریکوتیش خی نیشانی خلک نادات. زونن هوانی هفتا ثو روژهی مرگی خیان دهیبن، وشهی مرگ له قووالی روحیان وک شیکی شامق دهیمنیتیمو. بزیه شاوا له کوتاین پهیوندی لهکل لیشانی هستی کرد که ثو کوره روژمهلا تیه غمگنیه وک پیغمه پرکنی هلاقوی سهدردمی کلن تانها پر کاوه هاتبوو تا به مرگی تراچیدی خی ثو له پیشکاین و خویکی قولی به ناگاپهپیت. مرگیک که وک زمکنی کلسا که هویتنه بدر کوئی ثو و خلکی گهربیده که له شاو هؤله کانی فرگهی نزدومله اتی شتگارت له هات و چو داون. ثو کانهی شاوا پر پهکم جاري تمهمنی به پیشکی مرگ به پیزیک تاسا برو و هستی کرد کروا قهدریک ثوی سزا داوه که هردم دن به نیکهال بوسنی روژمهلات و روژشاوبه. ثو روژهی جاستی لیلشنا وک شیوه پهفیتنه کی توواه به بالن چناریدا هاته خوار، پاشان رهک زمرد و بین گیان کمهوت سمر میرمیزی زمیشی فرگهکه و زیر پیش ثو گهربیدانه که به پهله جانتاکانهان به مواعی خویاندا پادکلشنا. ثو کات برو که شاوا زانی پیشکاینی بوسنی ثو له زارومی مرگ چ سزا و قدمهیکی خناومته پیش که له خودی مرگ که لیک تالتره، شاوا له خانه له کمل خمرا لیدانی تریه کانی دلی هستی کرد که تالترین شت پر ثو هرگی ثو کسسهیه که له هممو کسیک خوشهمیسته. به دیار نیشانه هستی دهکرد که ثو به مرگی تالی همان ثو یادهومریبه دلتمزیانه پر خلک

دەگىپتەوە و لە بىندىنگىدا دەلىت" ھۆ خالكىنە مەرگى من بەو شىۋەدە پاڭكەيانتى مەرگىنى بىن ئۇمار و بە كۆمەللى خالكىنە بېتاوانە، مەرگى بە هەزازان ئۇن و پىباو، پىر و پەتكەۋەنە و مەنداڭ، مەرگى من بەيامىڭ بېن ئۇوه ئەدى خالكىنە كەرىدە و بېرىز ئا هارىمەكتان لە مالەكانتان، شارەكانتان و ۋەنەكانتان دەست بېكىن و چىرىڭى مەرگى من بېڭىرەوە كە لە مەرگى ھېچ كۆسىكى دىكە ناجىپتەن " كۆسىكى دىكە ناجىپتەن "

ئەمشەوە كە بېكەوە دانىشىتون ئاوا لەگەل كۈن گۈرنى بېن چىرىڭى كە خەمدەكەكان ترسى ئۇنىشىبۇ نەركى ئىلشا بەن تەخۇنچىيە شۇرمى و مەموو خەم و بىرىنەي كە لە ناخىدا ھەلېگەرتىبۇ چىرى تەممۇنى لاي ئەودا بەكۈپتەوە، بەلام كە بىرى ئۇنىتە قولەكەنى ئۇوانيان دەكىردەوە دلى بە چىايەك خۇش دەكىد كە وەك نارى مۇسسا تارېتىرىن ئۇپۇن روناڭ دەكانتەوە و خۇنىڭى نۇ بە جەستەتى مەرۇڭدا دەگىپتەت.

رۇۋاشى دواتر ئاواو دەپتەنە ھاۋەھەمى كەپانى بە كىانى ئىلشا و ھەنگاو بە ھەنگاو بە دواپىرى رېڭا چارە و پېشەنەكەكاندا دەگەرىت كە تەخشە و چارەنوسى ئىلشاپىان سىارى دەكىد، ئامادەيى ئۆقى ئىشان بەدا بېن بەخشىنى خۇين ھەرچەندە سەرەندىمى مەنالى لى بىرازىت، ئەو لەلەپانىدا دەزىيەك تەخراپووه سەر پېلسىنى.

ئاواو دەپتەنە كەوا لە رۇۋاشا خەستەخانەكان بەگەشتى باڭى خۇنىيان ھەيد، بېزە بېن ھېچ تەخۇشىك راستەتۇخ كۆسىكى دىكە ئاخەنە ئۆپ ئۇوكى دەزىي، ئاواوا بە دەكتۈرى دەگوت كە ئۇوه بېرۈگەسىپەتە و بېن باش بۇ كە خۇنىڭەكى ئاش بەكۈنە ئۇرۇ دەمارەكاش ئىلشا لە جىاتىسى بېكە، بەلام دەكتۈرەكە بە شىئەنەيى جۆرى لوکىمياكەنى ئىلشا بېن ئاواوا رون دەكىردەوە كە جۇن بېكىكە لە تەرسىتاڭلىرىن ئۆزۈمەكان و بەخشىنى خۇنىش چارە ئاكات، بە ئاوايى دەگوت كەوا لوکىمياكەنى ئىلشا دۇوچارى بۇوە بە زمانە زاسىتىپەكە بېتىدەلەن *CLL* لەو جۆزە لوکىمياكە كە خەرقە سېبىيەكان لە ھەتكىا بەرمۇ زىاد بۇن دەجن و شۇوانلىكى تەرسىنەك دەخەنە ئۇر سۇپۇرى خۇنىنى تەخۇشى.

دكتورمهك له ئىز چاولىكە شۇوشېرىيە رونەكەيدا له جوانى و بىلەن و بالاى ناواوا پادىما و سىرىيى بەو پەپەندىدە دەھات كە كېچى وەمە شىزخ لەگەل بەنابەتكى نەخۇشدا ھېبۈر، بېزى كە خۇباھافىزى ئىيمەكتە بە پېكىننەن و پارىزى زېزانووه بېپەلۇت " كېچى جوان، من لىزە بەۋاداوه ئېتىر باوام بە قورىمەت و ئىدىنى قوللى ئۇپىن دەممەتىم "

دكتورەكە دوايى تەۋەقىيەكى كەرم لەگەل ناواوا، بەرەۋام دەپېت لە قىسەكىرىنى تال و تەت سەپارەت بە نەخۇشىبەكەنى ئىلىشا، بەلام ئۇ كاتىنى كە ناواوا خەربىكە درگانى ڈۈزۈرەكە له دوايى خۇزى نامەختەن و دەروات، دكتورەكە ئېتىر فرساتى ئەوەي ئىنې دوا و شەكاشى ئاشى بەپېتىتە كۆپىيەكاشى ئۇ " من سەرسامىن بەو ئۆپۈنە كە لەتىۋاتاندا ھەمە، بەلام ئەفسوس من لە تەنمەندە بەم بە شايەتى يەك چىرقۇكى ئۇپىن، ئۇپىن كورتىرىن و خەمناڭتىرىندا "

ئىلىشا له پاش ئاشكارىرىنى نەخۇشىبەكەنى بېن ناواوا تا دەھات لازىز و بېپېزىز دەبۈر، ھەندىك جار لە كاتى و مەرگىتىش جارە و دەرماندا جىستىمى وەك پارچە ئىسەفەنچىك دەڭلاۋاسا و بىل دەبۈر، ھەرگىز لەم ئىلىشا بەلۇن بېپېزىز روو ناسىكە نەدمەجۇر كە ناواوا يەكمەن جار لە پاركەكە بېپېزىز.

* * *

لە مەموەندا خوشكە تاقانەكەنى ئىلىشا چەند چارىك تەلەقۇنى كەپىبۈر، بەلام لە مەموۇ تەلەقۇنەكائىدا لەپەر پەچەن و بېنەتىزى ھەلەكە ئەپەتلىپەپەر بىر بە دالى لەگەل براكى بىشاخىتىت، كەڭىر ئۇ پېنە سەر ئىشىتىپەش نەبۈرلەپ، ئىلىشا ھەرگىز ئامانە نەبۈر ناخىزشترىن مەواڭ بە خوشكە تاقانەكەنى بلىت، هەوالى ئەخۇشىبە شۇومەكەسى، جونكە دەپەزانى بېن ئۇ ھەوالىكە كەلەك لە ھەوالى مەركى دايىكى و باوكى دەلتەزىزىن تز دەبۈر، ئۇ كاتى مەمەقىستا ئەمپى و سەت ئەسپىن بە خۈيان و فیانە سېبىيەكەيامووه كەوتىتە ئۇ شاوى بېستىز، ئەوان ھەر دەووچىكان بە تەمەن زۇر مەنال بۇن و روونادوھ دەلتەزىنەكە ھىچ

برینکش له ناخیان هەلتەکەندبىو. بەلام نەمانىيان بۆشایيەكى گابورى لە زپاشى هەردووچىيان چىكىرىبوو. خوشك تاقانەكى لە دوا تەلەفۇندا لە ھەمۇو چارانى بېشىۋ زىياز لە تەندىرسىتى ئىلىشماي پىسى، دەيگۈت "كاكە، خۇننەكى سەيىرم بە تۈزۈ بېپۇنۇمدا لە خۇمما تۇز لە ئۇز گۈمىكى بىر لە شەرىپەتى ھەنار مەلمەت دەكىر. لەوسىرى كۆمەكىدە بەرىيەكى دەرىيابىن و مەستابۇو كە تا سەر ئاواكى رەپۇت بىوو. ئىبۈمى سەرەمەتى لەشى تاۋەرتىكى ناسك و سېنى بىوو، ئىوهەكى دېتكى برىپىش بىوو لە جىستەتى ماسىيەكى بولەكە ورىدى زىيوبىن. كاكە، تۇز بەرمۇ ئەم پەرىپەت مەلات دەكىر. بەلام، ئەمۇم سەيىر بىوو تۇز تەنەنە يەك جارىپىش بې ئەملا لايە ئاپۇت ئەندايەوە كە من خەونەكەم لېيىھە دەپىتى" ئىلىشا ئىزىدەن قۇرغى بې بىوو لە گۈيان و ئەبەر مەنكى ئۇز دەم و لۇوتى ئىبۈمى خەونەكەم كۆئى لەنلىبىوو. بۆيە كە ھېلى تەلەفۇنەكە لە ئاواچەستى كۆپائىوومى خەونەكەم بچەر، كە بە ئەل بېرى خۇش بىوو. ئاواز ئۇز ئۇچى دادىشت و تۇز تۇز بە مەنكى گىريا. ئىلىشا باش ئەم و تەلەفۇنە ئۇز ھەولى دابۇو لەكەل خالى يان خوشك تاقانەكەي قىسە بىكات و راستى ئەخىزشىپەكەي بە هەردووچىان پايكەيدىت. بەلام لە رۆزىگاراندا ھېلىكەن ئەلەقۇن چىان لەوانەي كارمبا باشتى ئەپىي.

ئەو كاتى ئىلىشا ھېلىتا رىڭىزى مەندەرماشى ئەنگىزىۋە بەر، خالى ھەردم بە پلاز و توانچى دەيگۈت "كۆرم دەلشاد، كورد ھەردم ھېلىكەنلىشى كورت دەتتىت، ھېچ ھېلىكى بىن لە يەكىن قايم ئاكىپت، نە ھېلىكەنلىشى كارمبا، نە تەلەقۇن، و نە ھېلىكەنلىشى كارمبا ئۇزايىنەيان!"

باش تەلەفۇنەكەي خوشكى چەند نەمەپىك مواقت لەكەل زەنكى تەلەقۇن لە شېرىپىش خەمە بېر لە خەونەكەي بە ئاڭا بىت و ئوابىن بىو و ھەنزا مەلۇزى لە سەر يەك مەنكى خالى لە دوورىعە دەگانە ئۇز گۈپى. بەر ئەمە ئەم ئەل قىسە بىكات خالى لەوسىرى تەلەفۇنەكە بە پەرىۋەشىۋە لە ئۇزان و تەندىرسىتى ئىلىشا دەپىسىت. ئىلىشا ئاقۇم بىوو لە ئۇز ئەمكە بە سۆزى كە لە ئەتمەنلى ئەخت سالىپەوە بە بەرداۋام لە ئاوا گۈچىپەكانىدا بىوو، ئۇمەندە ئەمابۇو بىرپەخت و

هواچی توشیوش به لوکیمبا به دلسرخترین کمس پایگاهیدنیت. به لام نهودندی هواچی دا نهیتوانی هواچی به نیو هیلی تالماظندا به روم گوین خالی پموانبیکات. کاردانومه که به جوریکی و مها بیت که کو تا روزی مردن چارچی تر نهاریلیت هستی بز تالماظن مدیت.

دواین کو دو تالماظنای خوشکه تاقانهکه و خالی که دوا دو تالماظن زیانی کو بون، تیلشا و مک حافت روزیکه که نیو دمريا کوهنه نیو نهوبیری دلتهنگی، شماجاهه تاق و تنهیاتر، بیکس و غربیتر، خذی و کلنجک بیرموری نهاریکنار، نویدی مردوو، لوکیمبا و نهوبنکی کورت و سووچندر.

ماوهی نیوان درکاندش هواچی نهخوشیبهکه بز ناوا و سهفدهکه تیلشا بز نهستهنبول بریتن برو له حفتا و سی روز و پینج ساعات و بیست دقائقو چند چرکهید، لمو ماوهیدا هردووکان و مک دوو نهوبنکاری سارنهمه کون پهکنیان له باوهش گرت، فردیشکان بز پهکن رش، و مک مهیش بز پهکن تواندو. تیلشا تا کات مدپریشت زیاتر تامهندزی زیان و مانده له گل ناوا و نهبوو. به پیچهوانهای کو ناوا له هممو و کاتیکی تهمهنه زیاتر هستی به بی منانی زیان دمکد، به تابیت پاش نهوهی له زاری دکتری پسپور بیستووی که تیلشا تهمهنه لمو زاده مانگی دیکه تیباپریت. به ریتمانی نهوبنکی بیباری نادوو لمو ماوهیده به شماوی روح و جاسته تسلیم به تیلشا بکات. همول بدادات تا کو شویتهی بزی دمکریت خوشترین کات بز تیلشا فراهم بکات. به لام له گل نزیک بونهومی سمری سال و کاتیکی هاتنی سالیکی بز له ژماره نی، له مستیکی سدهه نیوا پیشهاهکان خیاتر هان و چون، کاتیک کو بز دوو حافظه له پشووندا دمیت، تیلشا بز سن روز له نهخوشانه فریاکهون دمکریت.

بر له کاتهش له سمرهتای کو مانگانه که تازه ناوا به نهخوشیبهکه تیلشا زانیبوو. نیوارهیدک له قاوهخانهکی سمر کهنا روروبار دامپشنون، وختنک له بز تیلشا هراسان و کیز و وور دمیت، به پله هیز نهادته بر

خزى و بدرمو ئاودىستى پياوان رايمكات. لە ئۇرمۇه تا شىل دېبىتى رىشانەمەك دېشىتىمەك كە بى بىو لە پارچە خۇيىن مەيلەو رەمىش مەبىيۇ دەتكوت ئارنجۆزك لە هەتاویدا تەقلىدەنەدا

ئىلشاڭ كە ماڭ دەرەوە مەستى دەكىد كە ئۇشانىپىچى كەۋورە لە هەتاویدا دروست بىووه، پارچەيدىك لە رۆپەن شكاۋە، و چارگى بەتەواوى كەۋۆزتە ئۇر ئاودىستەكە. لمکەل ئۇمۇشىدا مەستى دەكىد كە ئازار و ئائى پېش و جۈمكەكانى بە تەواوى ئەمانۇن. كە دېلتە دەرەوە دېبىتى ئاواوا بە بەرۇشەدە چاومۇزانى دەكەت. ئىلشاڭ كە ئاواوا دېبىتى مەستىكەتەن ئىزىكى خۇدايى ئۇرى وەك ئادەمدىكى دەركاراولە بەھەشت بۆ مادەمەك راڭرىتۇرۇ تا رۆزىك لە ئۇرۇن سىۋى خۇدا و سىۋى حەمەرەن ئەلەمەزىزىت.

ئىلشاڭ لە ماۋەكەن ئاۋايىدا زۇر جار لە ماڭ ئاواوا دەھنەت، لمکەل ھەر جۇلۇندا مەتكەنى تووچىن سەرسۈپمان دەبۈرە. مەستى دەكىد كە لە ھېچ شۇنىڭنى دۇنيا كەچىكى وەمە مېرەميان نە دەبۈرە بە دېنسى، وايەزىنى ئۇر ئەپەنەنى لمکەل ئاواوا خەونىڭى ئاپاسەت، خۆشى لەو باومەندا ئەبۇو كە كەچىكى شەققۇخى وەك ئاواوا كەوتىتىن داوى كەسىكى ئەخقىش و پەنابەر و بىكسى وەك ئەو.

* * *

شەۋىك ئىلشاڭ لە ماڭ ئاواوا دېبىت لە ئاكاوا زەنكى تەلەفۇن لېدىمەرىت و لە دەمە ئاواوا ئاوى سەپىقى كۈچ لېدىمەت. ئىلشاڭ سەپىرى بەو تەلەفۇنە بىر لە گۇمان و ئاومەختى سەپەن دېت. بۆزى بىن ئۇمۇي بىر لە ھېچ شەنگى بەكتەوە و كۈچ بۆ وشەپەكى ئاشاۋاتىنى ئۇر تەلەفۇنەنەكە ھەلبەخات، بىنەپەكانى خەزىنەۋىستانەنەلەمەگەن و دەبىن لە بەرامبەر كەو بەتچەرىمە رايەنەن كە دەرۋازە ئەپەنەنى دەو و ئاواوا بىو. ئىلشاڭ ھېچ گومانىكى خابى لە سەپىقى ئەبۇو. بېلام ئۇر بە ھۆز ئەخۇشىپەكە و ئىزائى دۇرى و ئەمنىيەت داڭ لە بالى پەپولەيدىك ناسكەن بىوو. دەيدەجىمىت ئىزىكتەن كەسىشى ئۇر رۆزىلەنە

لئن تىك بىدات كە تىاباندا پەنابەرى ئۇر بالە مېھرمىانەكەي ئاواوا بۇ نەمەتكە

دەولەتلىقى ئەلمانىيەي قىدرال.

لەپەر ئۇمۇ ئەگەر تەلەفۇنەكەي سەفيى پەرۋىش و بىرسىنەتى بىرايانەش بۇوايە ئۇ مەتىنى خەقىش ئەبىرۇ ئورۇچى كەس ئام مانكە ھەتكۈپىنەي سەر لەوارى مەركى لىن تىك بىدات، كەس بىزانتى ئۇ لە دۇوارلىرىن كاتەكانى ئىيانى خىلى لە ئېرىچ ئاسمانىڭدا مەشارداو.

ئاواوا كە دەبىيەت ئىلىشا بەرمۇ پەنچەرەكە دەچىتىت، يەكسەر دەزانتى ئۇ بۇ شاپىھۈزىت قىسە بىدات، ئەمك بانس و خۇاسى ئىتو تەلەفۇن بېكەپتەمۇ ئۇ كەنۋارى كە لە دەرمۇمۇ پەنچەرەكە مائى ئەمۇدايە.

جىكە لە ئۇمۇش ئىلىشا ئۇمۇندە لەگەل تەلەفۇندا مۇست ئەبۇو، ئۇ بېتىوابۇو قىسىرىن لەگەل هەر كەسىخدا بېت كاتىك تامى مەيدە كە جوولە و ئەمارانى رۇوي ئۇ كەسە دىاربىتىت. مەرۇرەتەلەفۇن وەك ئاشتىرىچى بېسۆستى دۇنباى ئەمرىق لە خوربەتتا دەرىنچى ئۆزى بىلۇر بە ئىلىشا. هەرلەم لە دلى خۆپىدا دەبىگەت " تەلەفۇن لە ھەندەران بىز من سەرچاوهى دوو شەت بۇرۇ پەكەميان ھەواڭ و بىرسى دەكتۈر و يەكە بېزىشكەپەكان، دۇوممىشيان بىرسىيار و دەلامى پارېزىم و فەرمانىيەرانى دەزگاڭكانى دەولەت "

كەچى ئەفسوس، لە كۆتابىپدا دەرئانجامىي ھەردووکىبان دى بە خواتىت و ئاوانى ئۇ دەرجوجون، نە ئەخۇششىيەكەي بەرمۇ چاڭ بۇنەمۇ چوو، نە كەپسەكەتلىنى بەرمۇ و دەلام.

ھۇي سەرمەتكى تەلەفۇنەكەي سەفيى بىز مائى ئاواوا پەرۋىشى بۇ سەبارەت بە تەندىروستى ئىلىشا و بىدەنگى چەند رۈزىمۇ بۇو، سەفيى بە ھۇي ئۇ مەتەتكەت تازىمەيى كە لە رۈڭىشا فېرى بىبۇ زۇو كۆتابىي بە تەلەفۇنەكە مەدىتىت، لەگەل ئۇمۇشدا دېلۇمۇ بە خۆزى بىزانتىت چەند ساتىك بۇو ئۇ دوو ئەپىنارەي لە پەكتۈر كەپىرۇ. بەرلەمۇ تەلەفۇنەكەي دايىخات بە ئاواوا دەلىت كە حەزىدەكتە رۈزى بەكشەممە ئىلىشا بىبىتىت، چۈنكە دوو ئامەي لە مائىمۇ بىز ھاتبۇو.

ئاوازا کە تەلەفۇنەكە دادەختا و بىرمو لاي ئىلىشا نەجىت و وەك ئاوازا
ئۇوارەبىيە کە ھېدىتا بە نەخېشىپەتكەنى ئىلىشا ئەزازىبۇو، ئۇوه رووت لە
پەشت ئىلىشا ۋە دەمىستىت و قۆلە سىپىيەكانى لە ئاۋالىدىن لازى و بارىكى ئاواز لە
پەكتىر دەڭلىتىت. بەلام ئەچجارە ئاوازا جىبا لە جاڭرى پېڭىنۇ بە حەز و
ئازىزىۋەتكەنگىمەرم و گۈپىر لە ئىلىشا بىت پېشان. لە ئاخىپەوە بە قۇولىرى و
قراوانى و شەىھى مەرگ دەھەۋىت ئىيان بەسەر باڭ و رۆحى ئىلىشادا بېرىزىتىت.
دەھەۋىست ئەو ئەۋىندا رەئاشاد و بەپەختە ئۇوقۇنى ئىتو كۆرى كەرمى عىشق
بىكەت، تاپىن دەكىرىت ئامانمانىيەكى بىق بېگىتەتەوە كە بەھەقى نەخېشى و
خەممەكانى ئىياشى هەندىمان لە دەستى چوو بۇو.

ئىلىشا لەو كاتىدا بىرى لە تەلەفۇنەكەنى سەپىقى دەكىرىمۇ، بىنى سەپىر بۇو
كە سەپىقى دەپىت بۇ شەوه بېچىچى تەلەفۇنى بىن ئاوازا كېدىت. بەلام ئىلىشا
نەيدەۋىست كەسىكى ئەمەندە ئۆزخ بېت و بېجىتە بىنچ و بېنۋاسى مەسەلەپەك
كە لە خەپالىشدا باوەپىرى بېشى ئەپۇر، كە ئەڭكەر زاڭىارى و ئاكاڭدارىشى
ھەبۈواپاھ سەپارەت بەو وۇردەوە سەپارانى كە لە ئىتو كەنچە بەناپەرەكان
دۇوييائىدا كائىڭ بېن دېرىپى دلى كەچى سوور و سېنى ئۇورۇپىانى، ھاۋىدى و
ھەقىل بې يۈكىس و چەققۇ دەكەوتتە ئىگانى پەكتى. بەلام ئىلىشا لە خەون و
خىپالىشدا ھەرگۈز لە دۇو و شە كوردىيەسى سەرروو تارماقىي و شەنۋەي
دۇزمەنلىكى شەپتەن ئەندەپىيەن.

پاش ئىزىكەپى پېتىچى دقىقە كې بۇن لە ئىتو قۆلە سېنى و لەشە ئاسك و
زەقەكەنى ئاوازاد، ئىلىشا دوا جار بە قىسە دەت. لە جىاتىن چونە سەر
پاسكىرىنى تەلەفۇنەكەنى سەپىقى، كەو باسە شەنگى دەڭكەت تا سەر ئېتىستان
ئاوازا مەممەپەسىتىت كائىڭ دەلت " وزىن ئەو كورسىيە باشترىن شۇيىتە بېبىتە
كۆپمَا "

ئاوازا بېزىمەكى سارد دەكەۋىلەن سەر لەپەكەنلىكىنى و ھەنسىكىنى قوقۇل ھەلەمەمۇتتىت
لە بەرامبەر ئەو مۇزقە پاڭ و رەۋانە كە ئەو ئاۋاتى لە ھەرگىشىدا بېن ئەندە
دى. ئىلىشا كائىڭ ئەو ئىلەھى دلى بە ئاوازا گۇت بىرى لاي ئۇوه نەبىوو كە لە

رۆژئاوا چۆن ڈیان پارهیمکی زۇرى تىدېمىت، ئۇوا مەركىش پېشەاتىكى بىر مىسرەتە.

يان ئاولوا چۆن دەتوانىت ئەمچارە لە پەنچەرەكىيدا لە جىاتىش بىنىشى دېھەتى كەرم و سارچىچ پاڭىشى ئىلىشا گۈزىكى تەنبا و خاڭ غۇرۇپىنى اس دىواربىتەت. چۆن دەتوانىت چارىكى تۇر بە خالك بىلۇت كەوا مەركىز ئازماينى مارگ بە لابدا رەت ئابروو. لە تەنەشىت ئىلىشا سەپىرى كورسېيە ساجەتكەن ئۇ پاركەتكەن دەكىرە و ئەمەندەن دەيىكەرە تەيدەتۋانى و ۋامىك بىز دىستە بىر لە خەم و دەشىپەتكەن سەپىدى بە ئىلىشا بىلۇت "شىرىئەتكەم، دۇو نامەت لە مالەو بىز" ماتوو، سەپىدى دەيمۇرت يەكتەممە بىنېتت "دۇو نامە لە مالەو؟

ئىلىشا بە شەوقۇو چاومىچى دەپىت سەپىلى بىنېتت، بەلار بىز بەختى ئۇ سەپىنى ئەمچارە لە مەمۇر ئاكىچى تى سەرقالىرە، ئۇ لە يەپايىتىبۇوه لە مال دەرمىچۇو و تا حەفلى ئۇوارە ئەددەگەرلەپەوە. بىر لەمۇمى ئىلىشا نەخۇشىپەتكەن بىز ئاولوا ئاشكىرا بىكاد بارى گۈانى ئۇ لە سەر سەپىلى بۇو. زۇر كات ئاچار دەبىو كۈمانىدا بەجىتپەتت و لەكەل ئىلىشا بە دواپىن نەخۇشانە و تالىكە و دەرمانخانەكەندا بىگىرىت. بەلار ئۇ چەند چارىك ئاكىدان كارابۇرۇمۇ كە لەو زىيات ئابىت كار بەجىتپەتت.

سەپىلى لە تەلەقۇنەتكەن نا بىز ئاولوا تەواو بىزىزىرى خۆزى بەرامبەر رۆژئاوا و ئۇ سىستەمە سەرمايدارىبۇ كە دەرىپەپەو كە مەرۇپ وەك مەكىنەپەكى بېپەست دەخانە كار و واپىدەكەنات كە دەتوانىت لە ئۇپېرى تەڭكەندا دەلۋىستىكى مەرىدەن ئېشان ھاپىيەتكى بىدات. سەرمايدارى ئۇ و شە دىۋەزمەمەي كە لە هەزەزەكاربىبۇوه سەپىلى لە زارى ئۇ ھاپىيەنە بېسىتۇرى كە بە تەمنى و تالىكىرىشىو لەو گۈورەتت بۇن. دواترپەش لە قۇناغەكائى دېكە ئىان و خۇقىندىدا ھەمان و شەسىر روپىپەرى ئۇ كەتىپە سۈرانە دەخۇقىندەوە كە مېلىشنا نەكراپۇن بە كوردى.

سەپىھى ئەم بەكتىمەمەيدى كە بىريار بىو ئىلىشا بېبىتىت وابزانىبىو لە سەقەرقىخى بور ئاپارادەتەوە، بەلام بە تىواوى لەو ھەستىسى دەلىيا نەبىو تا ئەم كاتى ئىلىشا مەركاي كەپەرتەنەنكەكى لىكەدەكتەوە و بە شىۋىمەمەكى چاودۇغان نەڭكارا شىلەھ گۈزىار بىتە بەچاوا. سەپىھى بە بېنېشى ئەم بەمەندە ماومەيدىك لە دەرمومەن مەركاكە ئاساو و دل بىر لە خەم دەمىستىت و خۆزىكە دەخوازىت كەوا ئىلىشاى هەر لە سەرىمتاندا ئەنسىسيابىه. مەركىن لەو بۇورىيەدا نەركىاي بەسىر خەمەتكەدا نەكىنباھوە كە ناخستى بەو چۆزە ئەستەم بىت. ئەم بېشىتا بىرپىش مەركى دوو ھاۋىپەتكە ساپىچى نەبىو، چۈن دەپۋانى لە چاوى ئەم ھاۋىپەتكە ئازىمەي پابىتىت كە ئەم بور ئەرىپەرى شەكەت و ئەفسوسو و مەستابىو.

سەپىھى سالانىك بور ئەنەندا دلى خۆزى بە ئاخاوتىنەكانىن جونىيد خۆزى دەكىر ئەم ئاتەتى ئواشى ئەم شەوه بىر لە بەفر و كېتىمە كە بىر بېكەت كە بە چەستەتى دوو ھاۋىپەتكە لە پىنځە سۈر ئەخشىابىو. ئەم دوو چەستەتى كە لە دوو خەڭەلەتكە سۈرۈرى بالشقاو دەجۇن كە خۆزىنەوەن مەركىاي مالى خالان ھەتتا سەر خەۋىتكىي مەحال و ئەھمات بىت. ئەم رۆزى كە زەمارى ئەتلەفۇنى ئىلىشاى لە خوشكى و مەرگىت، سەپىھى لە ئۇپەرى خۆشحالى دابۇو. وابىدەزانى خۇدا پادانىشى رۆزئانى تەنباپى ئەم ئەۋەتەو بېزىيە ھاۋولات و ھاۋاشارىتكى وەك خەرىز زېنە بې ئازىبۇو. ئەم دەيمەنە دەلتزىن و ترسنەكە بە پەكچارى كە بىر بېكەت كە لە شەپۆكى سارد نا بە دوو چاوه رەمش و كەورەكانى لەسەر بەغىرى سېرى بېنۇوشى، ئەم كات سەپىھى لە خۇشى ھاۋىت و ھاۋىدىكى ئازىدا بە پېكىنەن و خۇشىبەتكى زېرمەھ خۇباھافىزى لە خوشكى دەكەت و زەمارەكە و مەرەگەت بىن ئەم بېنۇوشىت.

سەپىھى كە دەچىتە سەرداش ئىلىشا لەپەر مەركا ئەم وەك بېرپىكى بە سالاقچو لەپ و لازىز و بىن مېز ئەبىتىت. بۆزىيە بەو دەيمەنە بە تىواوى دەتەنەسەت و ئانوانىت ج قىسىمەك بېكەت تا ھەربۈكىغان دەگەنە سەر سۆفەكە و دادەنىشىن.

لیلشا به پیکهئینه‌وه به خیزه‌هاتنی سه‌یقین دهکات و پیبده‌لایت کهوا له ریزی تله‌له‌فازنه‌کهیه‌وه کهوا به شهوقوه چاومپین و مرگرتن نامه‌کان دهکات. کهچن نهفسووس هردووکیان نهیاندهزاری که کهوا دوو نامه‌یه دوا نامه‌یه ژیانی لیلشا.

لیلشا به دریزابی چوار ریزی مانه‌وه له مائی ثاواوا همه‌وه به پیانیان له نه بیرکرنده‌وه و کردنده‌وه کهوا لوغزه جیده‌ما که دهیت کن بیت نامه‌کهی دووه‌می بز که دوسیبیت. سهدا سه‌د بزی رون بزو که نامه‌یه به‌کام به‌دهستی خوشکه ناقانکاهی نوسراوه. به‌لام نه‌مودنی دهمنیا و دهیرد نهیاندهزاری خاوه‌منی دووه‌م کهیه. کهوا کسسه خالی نیبه چوکه که ده سالانیک پیده‌وه خدربک بزو تا فیزی خویندن و دوسیبین بکات. به‌لام له کوتایپیدا که‌ووه‌من و مک هزار و پک دریزی بیکه‌یه که‌یه‌یه به نیوه چش پهچیما. هردوه‌ها لیلشا باوری نه‌دهکد پهکک لوه‌هارپیه په‌رته‌هار بروانه‌یه که دووه‌م نامه‌یه دوسیبیت که له پاش تهواوکردنی زاکلکوه هیچ هه‌والیکیان نه‌ما.

* * *

لیلشا که ریزانه‌یه که له مائی ثاواوا دهنووست دهیوواه بز ده‌مان خواردن و میزکردن چهند چارکه له خو پاپیوواه، بزیه سپهده زوو ناگاداری کهوه نه‌دهمبوو که ثاواوا چ کات له مال نه‌ریچجه‌یه. ثاواوا په‌توویکی نه‌رمی بز لیلشا له یزق په‌نچرمه‌که پاخشتبیو و مک نه‌وه‌یه به‌پارچه که ده شاخاوته‌نی بل هه‌زینه‌یه لیلشا بداتوه که نه‌باره‌یه گلکی ڈل کورسیمه‌که کرديبووی. و مک نه‌وه‌یه همه‌وه شهوبک پیبدلات " شیرینه‌کام ڈل جوان و زیندو له سر کورسیمه‌ساجه‌که‌وه هاتیت بز نتو په‌نچرمه‌که‌یه من، تا من نه‌ویندار و لیلشکرتم په‌نادم مرگ له په‌نچرمه‌که‌یه منه‌وه پتپلیت و بتباشه‌وه په‌نای کورسیمه‌که‌وه که ده سه‌ره‌تاهه لیه‌وه هاتیت " لیلشا شهوان به ماج و شاخاوته نه‌مه‌کانی ثاوا که په‌ر له نه‌وستن به گوچیه‌کانیدا ده‌چیریاند، به گیانچکی په له هیوا و نه‌مد سه‌ری ده‌خسته سر

بالیف. جاریش و مها بیو نقوومی نهرباییهک له خم و خهیالی ناخوشندبوو و سعاتی دریز له سعر چینگاکهدا نه مايهوه و خهی اس نه دکوت. به ریز که شاوا له مال نه دیبوو ٹیلشنا به دیار تنهه فزیقون و رامان له پەنچارەکه و خویدندەمۇسى بەرگەلەپەكىت كورت كورت لەو كېتىپ و كۈفارانەي كە منازەھیان لە سەر مېزە شۇوشەپەكەدا چېڭىرىپو كاشى نەكشت. لمگەل ئەمەشدا بېرىكىنەوە لە كەرىشەوە لە دوو نامەكەي لاي سەپەپ يەك، جىركە خەیالى ئوييان بەرنەدەندا. وايدىزانى ئەم دوو نامەدە تاكە شەپا و نەرمائى نەرىدى ئۇن. هەر بە كەرىشەوە نامەكان خۆين لە دەمارەكانىدا بە ئۆزىجى دېكە سوپى دەخوات، لە پى خۇيەنەتەرەكان دەبن بە خۇيەنەر و خۇيەنەرەكانىنىن بە خۇيەنەر، بە خویدندەمۇسى پېت بە پېت و وشە بە وشە ئامەكان خېرەك سەپەپەكاش گۈر و تېپىش جارانىان بېنگەپەتەمۇ و ھەپەنگەپەتەنەكان بېرىجىتى ئازە نەپېشىن. ھەر وەھا پلازمائىكى رەتكەنەنگۈپەنەنەن وەك بارانى بەھار دەرۋىختە ئاو دەمار و لۇولە ورد و بارىكە كاشى خۇلۇنى.

* * *

ئەو يەكتەممەدە كاتىچ سەپەپىن لەسەر سۆزفاكە دانىشىپو و نامەكانى دەندا بە ئەو، ئەمەندەي دەپىكەر ئەيدەتۋاپى بە بېزەپەك وەلەس ئەو بېكەنن و خەندەمەي بىداتەوە كە رووی زەرد و لازى ئېلىشىپان داپۇشىپوو، ئەيدەتۋاپى سەپىرى چاوه زەرەتكاش ئەو ھاۋپەپەي بېت كە وەك بایزىتى كورت ھاتە ئۇر ئىياشى ئەو و وەك ئەو وەرژە خەنمەتكاش ئاوات و ھىواكاشى بە ئۇيان لە بەرامبەر زىستانىنى سارد و تووش ھەرمىسان بېتىندا. لە بەرچاۋى سەپەپەپىدا ئەو ئېلىشىپەھەپەنگىز لە ئېلىشىات ئەم رىزىدەمەمۇو كە لە رېستورانە ئېتالبىپەكە بە شەۋەقەوە گۈپىن بېسەرەتاش ئىيانى ئەو راڭىتۇپو. سەپەپى كە سەپىرى ئېلىشى ئەكىدە ئەيدەزىانى كەوا ئەو چۈن نامەكان وەك دوو جۆڭكەرى يارى كاغەز دەبىنەت. ئەو دوو نامە سادە و ساكارەدە كە يەكىكىان بېبۇو لە سلاو و قوربان

اقریبان خوشکه تاقانه و چیرهکه، به‌لام نامه‌ی دوومیان و مک لوغزیک بورو

بمسار روی شیرزه و شیواوی نیاشا.

لئرمدا سیپی بز شله‌قادنستی گرمی بیده‌نکی نیاشا نامه‌کان مدات به دستی نیاشا و هالیت " دلشاد، بیوره نامه‌کان درمک گهیانه دستت، به‌لام باوره بکه همه‌فتی پیش‌بورو بوارم نهیرو سه‌ریشم بخوریتم. من چهند چاریک ته‌له‌فقطم بوقت کرد، کهچی و هالم نهیرو. دوا چار باش بیو زماره‌ی شاورام له نیو ناو پانزلام نوزیبهوه که شایوی چونه دمره‌همان له بیرم بیو. وايزام کاشی ته‌له‌لؤن کرنه‌کم تۆ خەوتورويتا "

نیاشا له ولاما به بزمیه‌کی خەمناکهود رwoo دهکانه سیپی و هالیت " برام سیپی، من به هەر شیوه‌هەک بیت سوپاس گۈزارتم، به‌لام هەستەکم ئەو دو نامه‌ی دوا نامه‌ی زیانن. بۆیە نەگار بەر لە هەوال و اسەن خۇش بن لەوانه‌یه لە ساوه‌ی داھاتوودا کە تازام ج نۆزیکه، سالیچه چەند چار و چەند چاریکی بىكە ئاو دو نامه‌ی بخېنەمەو

لە نامه‌ی بىكمدا خوشکه تاقانه‌کەی نیاشا به خەنچىکى ورد و جوان باش سلاد و بە قوربان بۇنىڭى زۆرمەهەمەللىي خال و خالۇش بۆ نوسیبىو كە چەند بىرى ئەو دەكان، باشان هەوالى خۆى بە ورنى لە كۈلچى بېشىكى نوسیبىو، باسى قورسى واندكان و گۈرمەن كەتكەپەكاشى كە بە ئېنگىزى نوسراپۇن. هەرومەن بە گالاتموەن نوسیبىوو " براي شىرىپەن دلشاد كىجان، ئەو كەتكەپەن من ئىزە لە كۈلچى بېشىكى دەيانخۇپىن سىن ئەۋەندەي ئام كەتكەپەن كە تۆ هەمۇو جار لە پېش من كەپەپت لە اندرانىان دەكىد كە بېچى خۇشيان بە ماندوو بۇش قۇتابى نەبۇوه بەدست مەلکىتىنى تېتپ بەو بارستايى و قوارىمە. لە بېرتە كە دەتكوت، ئاي لە دەبەنگى ئەو بىرقەيسىزدە ئەرمىكى و ئېنگىز و ھېنديانە قۇن بېرىيان لەو نەكىرلەتەوە كە دلشاد بەو هەمۇو كەتكەپە بە ج دەرىمىسىرىپەك بە پاسە شەر و قەرمىبالقەكاندا لە برايەتىدە مەچىت بۆ زانڭل "

خوشنکه تاقانه‌کهی ئىلشىا بىردموا بىو. نۇسپىبوسى كىماۋ ئۇ لە ھەموو بايەتەكان باشتىرىن تەرمىھىدە، تەندىھا لە بايدىتكى تەبېت كەمىچى خراپى، كە ئۇپىش دىكۈرىك دەيلەتتەوە كە ئاوى دىكۈر كاوه كەمالە.

" دەڭلاد گىان، دىكۈر كاوه تا بلېت مامۇستايىقى زېركە و بە توانابىيە، وانەسى سوپىرى خۇپىنى ئېشسان و دل و دەمارەكان دەلىتتەوە، بىلام ئۇمۇندە خىرا بە ئېتگىزى قىسە دەكتات، من لە وانەكانىدا وادەزانم كۆمبىارىسىم لە ئېمەجىخى ئەمرىپىكى ئەڭگەر نا ھېچ لە وانە شېرىكەنەوەي ئەم مامۇستايىم ئاڭگەم، بىرا گىان، چەند پېم خۇشە تۈش و مك دىكۈر كاوه زېزىك بە يېلى دىكۈرلارە بىكىرىتتەوە و لە كۆلبىچى ئەندازە وانە بلېتتەوە. زۇر جار وابە كە لە وانەكانى دىكۈر كاوه كەمال دادەنېش ئۇمۇندە بىر لە ئۆز دەكمەمە رۇوي ئەقۇم لىدەبىت بە رووى ئۆز، ئۇمۇندە ئامېنېت بە ماۋپۇلەكەن ئەنېشىتم بلىزم دەزانتىت ئۇ مامۇستايى بىرای ئەنە. هەست دەكمەن ئۇ و شۇنچىلىكى لە ئۆز مەچىت بەلام ئۇمۇندە ئەمېپېتىم و دېبىم ئاتقاوام ئۇ و مەتتەلە ھەلىتىن، وابىزام ئۇمۇش ھۆيەكى ئەرە كە رېڭام ئادات لە وانە گۈنئەنەوەي ئۇ مامۇستايى بېكەم، ھەندىكى چار ئۇ لە يەكتەر چونەسى ئۇواڭتان لە خەيالام ئۇمۇندە قول دەبىتتەوە ھېچ ترسىكىم لە كەوتىن لەو بايەتەدا ئامېنېت. وادەزانم لە كۆتابىي سال رووى ئەم دىكۈرلە بەرچاوم بە تەواوى دەبىت بە رووى ئۆز و يەكتەر بە خەندىمەكى بېر سۈز و بىرايانە پېم دەلتىت، خۇشكىم ئۆز بىن ئاڭى كەرنىشەوە لە وانەكانى من

[مەرجۇوپىت]

ئىلشىا بە دەم خويىندىمە ئامەمى خۇشنکه تاقانه‌کەن دەمېك دەرۇنى بىر لە شامامانى دەبىوو و ئەمېكىش خەم تەواوى يېڭىنى داڭىر دەكىر. بىلام لەكەل كەپىنەوەي ئامەمى دەرۇم دلى ترب و مك دەمەنلىكى كەورە ئىلىدىدا، چوتكە بېرى بۇ كەس ئەندەچوو كە ئۇ ئامەيەي بۇ نۇسپىپەت، لەمۇتەتى ئاتقاوە دەرمەوە رۇچۇ ئەبىوو چارو باقۇتىپەكانى كەزان بە خەپالى دانېبىت، بىلام مەحەل بىو بېر لە ئامە ئۇ بەكتەنەوە، ئۇمۇش لە بىر دۇو بۇر بىو، يەكتەم كەج دەنەنگەر لە كور دەست دەدانە قەلەم و ئامە بۇ سوارچاڭى خەونەكانى

دەنۋىسىت، دۇوممىش كەزان وەك خالى ئىلشا نەخۇيىندىمۇارىجىڭىز كۆلەوار بۇو و
لەتەمەتىدا پېتىڭىز نەخىستىروه سەر كاغلىقان.
نامەن بۇوم جىيا لە ھەمۇو ئىو نامەنى كە ئىلشا بە درىۋاپى تەمەنى
ھەستابۇر بە كەنەنەوە و خۇيىندىمۇان، بەچۈرۈك نۇشتە كاربۇر كە ئىلشا
ھەرگىز ھاوشىپوھى ئىبېنېبىرۇو. دەتكوت ئەۋە كەرىدۇوهى كاسىكى زۇر شارەزە و
پىسپىز بۇوه لە پىچانەوە زەرف و كاغەزى نامە، يان كەسەكى زۇر بېنلاڭا و
ئىشارەزە لە بوارى نامە نۇوسىن. ئىلشا بەرلەوهى نامەكە بىكانەوە ھەندىك
لە بېتەكانىن بېنى، چونكە كاغەزى نامەكە زۇر سېپى بۇو و بېتەكانىش بە¹
خەتىكىن گەلىڭ كەورە و شاش نۇرساپاپۇن. لەگەل كەرىنەوە زەرفەكە، ئىلشا
نامەكە وەك سېڭۈشە و لاكىشەپەك دەپېنەت. دەپېنەت كە سەر سېڭۈشەكە
ھەمۇرى بە نۇوسىن بې كاربۇرۇمۇھ وەك ڭەۋەپپەتەكان طوقىن بېن ھەلەكىن
غۇرەپ و بېپلاڭىسى سەر بەفر بىن. بەلام ھەۋانەي سەر لاكىشەكە لە بېر و باى
پەرسىكەپەك دەچۈن كە لە مالەكى كەنەنەلەنەپەكى كەرمى لى تىڭىراپىت.
ئىلشا بەرلەوهى سەستى بە ۋو نامەكە رايگات، نامەن بۇدمى بە نامەن
قەدر و چارمۇنوس ناسىبىرۇو. دەپېنەت ھەۋانەي ئىو نامەنەم لە بېرىكى
شارەزَاوە بۇنەتتىكە لە دۇورىمۇ بە دەرد و مەيدانى ئىنى زانبىتتى. بەلام
كائىچى نامەكەن كە زەرفەكەوە دەرەپىدا لە شىپۇرى پېچەوانەي نامەكە دالى بۇو
دالىدارى بېنېبىرۇو، كە پەكمىيان دالى سېڭۈشەي كېچىك بۇو كە پېپۇر لە حەرفى
باىدار و دۇوممىشىان دالى رون و لاكىشەي كۆپكىك، لە دەلپە دەپېنەت²
ئاھەرپىن، ئىي نامە نۇوس ئاھەرپىن] چۈن توانۇتە بۇ منى ئەندازىپارى
پېتەھەرە بە شۇمەكى ئەندازەمەن بېنەنسە ئۇپۇشى من و ئاپاروا بېمەت. باس لە
عىشاقىك بېكىت كە لە بۇرى خاڭى كورانەوە دەگۈزۈكتى، بەلام وەك ڭەۋەپ
مم و زىن بېر لە ئاڭا و بىرىن³
ئىلشا ھەر كە دەركىي بېڭۈشەپى و لاكىشەكەپى دالى نامەكەن كە دەختە سەر
پەشت و بە سەرسۈپمان و دۇو چاۋى ئەپلەقەوە ئاۋىن خاون نامەكە
دەخۇيىتتەوە، ھەمۇ بېرۈزكە و لەكىدانەوەكەننى سەبارەت بە نامەكە دەبن بە

پلکن سمر ثاو، به دهدجهیه کن فشبوومهی بەتال، ناوی کەزان بە دەستخەتىكى پېر لە ترس و شەرمۇدە لە خوارمۇھى نامەكە ئۇسراپۇو و لە تەنپەشىبەيەوە ئەمزاپىك كرابۇو كە لە دەنۋووكى كۈلتۈرىكى سېي باڭ مەقسىت كراو دەچوو. ئىلىڭىز ئەگەل بىيئەنلىنى ناوى كەزان دۇو چاواه زەرەكائى وەك دۇو گۈزە لە ئىشىكى خۆرى سېيدە بە خۆراپى لە لوڭكەي نامەكەوە بەسەر تەواوى كاغەزەكەدا كەشان و يەك بە يەكى و شەكانيان بەم شىۋەيە خۇيىندىمە.

كازىنەم ئاشان سەلام
ملۇن من ئەز كەزانىم كەزانى تە، ملۇن من كەلەك پەر، كەسەكەن ئاتىي ئاخازىيا من كىر بىست
سلاڭ من مەزىتلىر، ئەم سەركىزەكىن كەنر و خاباتىن كۈرىنلىپىن يە، بىلەن بىر من!
ملۇن من ئاشان، ملۇن ئايىكا من ئەر رۇچ بىر من دىرىۋىتە، بىلەن ئەم تەشىت بىر من ج
بەكتە، قىز وورە من خالاسەك.

كەزان

كانتىك سەپىقى لە رووي ئىلىشاوه ئەماراتى پەشۇڭكان و شېرىزمبۇن دەخۇيۇتتىمە، ئەو چەند چارىك بۇو لەسەر يەك نامەكەي كەزانى خۇيىندىبۇوە. لە ئاخۇرە دالى بېر ئەو كەنە دەسۋۇتە كە لە بېكھىسىدا هانانى بېر كەسەتكى سەر لېوارى كۈپ ھەنئاوه، ئىلىڭىز راقى لەو بارۇپۇخ ئامەمۇارە خاڭى كوردىان بۇو كە چىڭىسى بە مەزاران گەنچى وەك ئەو لەق كىر، كەچى لە لايىكى دېكەوە شۇن و بالىتكانى ئەو بېرە كایانەن خۇش كەندا بەسەر و سېلىنى بېرىغان كرابۇياتىوە تەپاتىنى تىدا بىكەن و بە دوايى كەچى چواردە سال و پاپىنە سالاپ بىن، ئىلىڭىز راقى لەو قۇزە ئازادىبىه بۇو كە بېر ئەن سەنور ھېڭىشى بارىپىكى سەر و دىن ئادىپارە، كەچى بېر كەزان و دەيان ھەزار كەچى چاواخ خومارى دەلساف و دەلال، وەلات زىنداڭىكى دیوار ئەستۇرۇر و تارىكە.

ئىليشا لەگەل خۇيىندىوهى زىتارى بىز نامەكەى كەزان دەيان ئاخ و ھەنسكى مەلەكەپىدا كەچۈن دەتوانىت لەو كاتە ئۇوارەي ڈيائىدا بارمەتى كەزان باد، چۈن بېيت بە دالدە و بىشى ئەو كەچە دەلساف و بېكەسە. لەگەل ئۇرمۇدا لە ئۆزىنەتكىچىچۈرىك و قۇولى ئاخى ئىليشادا خۇشىكى ئاشاز و ئاپىك سەرى مەلەمدە و وەك ھەر مەرۆفلىنى ئاقۇوم بىرۇ لە ئىتو خەم بە بونى ھاودەرد و ھاوخەمەتكىچى دەلشاد بىرۇ.

سەپىقى لە ھەلۈزۈكائى رەنگى رووي ئىليشا دەيزازنى كەوا نامەي دوووم بە تەواوىز رەقىب و پېچەوانىنى نامەي يەكمىم بىرۇ. دەيزازنى ئەو دۇو نامەپەي كە ئەو وەك بېستەجىيەكى دەلسۆز بە دەستى ئىليشاى گەپاڭىزىن دىروست دۇو پەيامى لە يەكتىر جىا و دىز بە يەكن، شەڭەر لە يەكمەدا و شەى ئىيان بە دەستەخەتكىچىچۈرىك و ئاسىك ئۇسراپىت، ئەۋاھەلىت لەمۇسى دۈرەمەدا و شەى مەرىگ بە مستەھەتكىچى ئاپىك تىز ئۇسراو، ئىليشا دەيزازنى هىچ چاوايىك لە دەيىنەدا بىبىھە ئەقۋاپتى ئەو دۇو نامەپە بىخۇيىتتەو، تەحقىق، بەڭىڭى ئەو دۇو و شەىپە كە ھەر يەكىچىان بىرىپتى بە لە چوار بېت، لە چوار ئاراستەكەى دەورۇپەشت و جوڭاڭلا. كەس ئىنە بە يېنىنى ئەو دۇو و شەىپە خۇشى و تىرس پېتىكە بېر ئەپەتتە ئىتو دل و دەروننى.

ئەو كاتى ئىليشا ئامەكائى دەخۇيىندىوه، سەپىقى وەك بىت لە سەر سۆڭاڭە داشتەتىپو و ئەقەى لەپا بىرۇ. وەك ئەمەي پېتىشىنى كەپىتەت كە دواتر ئىليشا بە دۇور و درېڭىي باسى ئاواخىنى ئەن ئامەكائى بىز دەكتە، باسى كەزان. ئىليشا سەربىارى ئازارى ئىگان و دالى بېر لە خەمى بە درېڭىي باسى ئەو شەمەد تارپىكە دەكتە لە زىياش كەزان كەتىپايدا باوک و چوار بىرای بە مستەتكىچى بېر تىرس و تۈزۈتەر لەگەل هەزاران كەتىپ و بىياوى دىكەي بېتاوا ادا بېر دۇور دەبرىرىن و بە كۆملەن زىنەدەمەجال دەتكىن، چەند شەۋىك ئەۋايى ئەم شەمەد رەشمە كەزان و دايىكى بە تۆزى خەزمەتكىچى دۇرپىانەوە ھەگۈزۈزىنە شار و دەين بە ھاوسىتى مائى خالى، سەرمەتە كەس لە كەتىپەت دەيدەزازنى ئەو زەن بىن مىزىدە و كە مندالە چاوجوانەكەى لە كۈپەتەنەنەن، بەلام دواتر بېست و چوار

س ساعات بهس بیو بیاوه قولتهکه که مک تا هوالی هربووکیان له بنج و
بنوانهود دربهینت و وک دنگوباسنی نیو پاکت بلاوی بکاتوه، دوابی
هوال له زاری که ونانهی که پیشهیان دانشتنی په مرگا و گوله به پریوه
خوارن و پار لداته له ریوازان، که مک به گفرمک به شاردا بلاو بوموده و
به سهر موزی په فایل سند بیاوی سیخور و زالم و دلمهق دا جوو، تا گه پیشه
پدر چاویلکهای پدک نووسنر و شاعیر.

لیلشان بی سیفی پاسی خالی دمکرد که چون له لگل زانهی هوالی دلتزینی
نه دایک و کجه بیو به پشت و پهنا و نالدهمان، دمکوت " خالم سیپیای
لیبرسینهوه و سریشی به دست جاسوس و بیاو خرابان، هردم له نیو
پیاوائی گه مک داده نیشت و پیده گونن کهوا یارمهتی دانی دایک و کجه که له
حچکرن گالیک پیروزترها "
پاشان لیلشان پاسی خیزی دمکرد که چون له چاوه پالووتبه کانی که زان پاکی
و چوانیبکی ردهای نهیبیتی، به لام نه لوپهپری گرم نون و کولانی فواردی
هزره کاریدا هرگز به چاوی له لزهت سهپری بالا زانی که زانی خدده کرد،
په تابیت نه کاتانهی دوو ممکه کارک و هیشنا نه تاقیوه کانی له نیو
ماکسیمه رمنگا و په تکه کانی نکواراندا وک دوو بالانهی توویه و دمنوکه تیو
له هات و چوی په له شهرمی لیلشان راده مان، که زان له هر زمکاریدا دهیویست
لیلشان له همان کاتدا بیوواهی به پار و به کاک و به باوک، همروهها به
پیاویکن چاو نئترس و دانا کهوا اوردمت همیوواهی پاریز منی جوانی و نهانی
و پیکسی نه بیت. لیلشان زیانی که زان نهونده به وردی بی سیفی
نمکپایوه وک نهومی که دوا یمکایت و بمسندهاتی زیان بیت و
کیرانه و مکه بیو سیپردرابیت.

سیفی پاش پیستنی بمسندهات و زیانی که زان په به دل نامه زنی بیو نه
کجه له نزیکه و بینیت. نه پاش کلچباری لیلشان به دریازای ماوهی پدر
له سه فرگردنی هزار و پهک خدویه وک مافوری کاشان رمنگاویه نه
سمباره به دیداری نه کجه پیکه سه له میلکیدا چنبوو، به هزی گیرانه و هدی

و دد و پر له و مسلى نيلشنا وينهه كه زان به جيزىك له زيني سيفيدا چاب ببور، كه بز ماومىگى بور پاش بيزانىن به هوالى خى سووتاندىن و مەركىپىشى، روويك و مك مانكى چوارىه لەگەل بۇو ئەستىرىمى يالقۇتى سەوز دەھەنەتى بەزىمۇام بۇو لە ئاسمانى شەوانى سەفيقى هەرددەم بۇبىارە و بۇبىارە نەپۈرمۈش.

لەگەل نيلشادا، سەفيقى زۇر چاران بە شىۋەيەكى ئاپاستخۆن دەيدەپىست تەورەتى باس بىلايى باسکەرنى ئۇ كە دا بېبات. سەفيقى لە تەنبايى و بىنارىيەكائىن رۆزىداوا، خۇوش بۇ رۆزىكى بتوانىتى بېكىتىمەدە و كېڭىچى جوانى كورە دەست نېيشان بېكت. بىلام گەلەكچى چار گالانى بە خىزى و ئام بېرگەنەنە دەھات كە چۈن ئەپپەن و مك زۆزىنە ئەو گانچانى باش ئەمەدى تىز دەپن لە راپواردىن و ھەلبەرىدىن و سەپسەت بۇنى شەوانى ئەرۇپىا، گەپېتىتەوە بەو حىكمەتە باوهى ئەوان و دەلتەت كە كەچى خۇمانە و كەسى بېشى ئەرۇپىاين بە ئىسىكا "ھەندىك چارىش سەفيقى خى لەگەل خىزى دەچەپە شەرىك و بە خىزى دەگۆت "ئەي دەپەنە ئەزان تۆ چۈن خۇت كەسىكى بىشىن و سەپ دەتەۋىت بەو شىۋەيە لە دۈنیا بامېتىت. بز لە نىزىكتەوە ئاوا ئابىتىت؟ يان و مك نيلشنا بېرناكىپەتەو كە كەچى شۇپىتىكى بىن، دل و دەرونچىان و مك يەك، ھەممۇپان و ئەن بە دواپىن ئەپپەنە راست و پاك، ھەرۈمەن دۈزۈن ئەرۇپەن ئەرۇپەن و ساختمەچانى تۇ كۆپى عەشتن " سەفيقى لەو بېرگەنەۋانە زىيات بە ئاخىدا دەچوو خوار و گەھىن لە بەخت و دەرۈنى خىزى دەگۆد و مك ئەمەدى بە خىزى بەلتەت " سەفيقى بەدبەختى گەورە تۆپىت، ئەمۇك نەشكەن و دوو ھاپىچى كۆزۈلۈمەكتە، مەنۇوی راستەقىنە تۆپىت ئەمۇك ئەوان. ئەمەچى ئەندرەتكە تۈوشى ھاتووپىت كە و مك سەرگەنە ئۆزۈلۈمەكان بىسەر بىردىكىدا بەپەپەتەو لە ئۆزۈمەنى خۇن ئەپپەنە ئۆزۈلۈمەكتە لەن دەيارە؟

سەفيقى ئاۋىك دەرۇن و ھەستى خىزى بە شىۋەيە سەر كۆنە دەگۆد، بىلام زۇ پەشىمانى دەپگەت و دلى خىزى دەداپىدە و دەگۆت " سەفيقى، ئەمەدى

ندرونى تۆز و اشلەواند رەوشت و بىرپاومىت نەبىو، بىلکو ئۇ پەيمانە بىو
كە لە فولىكى كۆتۈر لەكەل نۇوهماپىن كۆزلىوەكىتىدا بەست. بەلۇن، ئۇ
پەيمانى كە لە زۇلى كارمسانەكىو تاۋامۇ ئىنسىتا و مك چەققىيەكى تىپ لە¹
لەشت چاققۇه و زۇز لە توابىي رۆزى زېيات بىرىندازات دەكت. بىلە سەپىدى
ئەمچارە دېبىت هەمان مەلە نۇوبىارە نەكەپتەوە، بەيمان لەكەل كاسىكىدا
نەبەستىت كە رېپووارى سەر رېڭىز ھات و نەھانە، گاشتى مان و نەمان. تۆز
راستە لە فېتىرىكى دالىمۇق پەيدابۇويت كە توابىي تەممەنلىكەل تا سن و
ئازىدا بىسىر بىردوو. بەلۇن ئالى تۆز ئالى شايىھەر كە بىرىنداز بىو ئىدى
”ھەتا سەر خۇقىن لىدەتىن“

باش خۇقىندەوە ئامىكان، سەپىدى و ئىلەشا تۆز جارى دىكە يەكتىريان بېنى
و باسى كەزىلەن كرد. سەپىدى كەرىدەم سۆز و پەشىۋى خۇى دەرمەپىرى
پەرامەپەر بە بارى ئاھەمەوارى بىو كچ، بە تايىھەت كاتىك دەست ئاهانى بۆز
كىسىك تریز كەرىبۇ كە خۇى ھەتا تاۋۇقى سەر ئاققۇمىنى تۇز كەلزاواه.
ئۇ رۆزئانە ئىلەشا تەندىرىستى جوو بۇوه ئۇپىپەرى خرابى، وەها بە باش
نەزاكتىت كە بە زۇوتىرىن كات سەپىدى بېبىتىت. سەپىنى كە وەلەم ئەلمەلۇشى
ئىلەشى دابۇرۇمۇ سەيماى كەزىانى لە خىيالدا ماپۇو، بەلۇن نەمۇك و مك رۆزئانى
پېشىۋو كاش و روئاك. ئەمچارە رۇپى كەزىان لە خىيالى سەپىنى ما و مك ئۇ
ماڭكە چواردەپە بىو كە بە ھەلانقى خۇز دەبىتە پەلە مەھۇرىكى تەنھىن و تەمماوى
لە ئاسمان، رۇپى كەزىان لە زەينى سەپىدىدا كەت و مت و مك ئۇ ماڭكە بىو كە
شوان گەڭش و بېرەمەدارە، بەلۇن رۆزان خەمۆش و كىز. مەرۇمەدا بۇور بۇور لە
چاۋ ئۇ ماڭكە تابانىتى شەوان كە ئۆز جاران تەللىت بە مەست مەڭپىرىت.
ئىلەشا سەربىارى رۇو لە خرابى تەندىرىستى لەپىپەرى رۆزئانى تەنھىانى نا بۇو،
چونكە ئاپۇوا چەند زۇزلىك بۇو سەفەرلى بۇز بىرلاڭ كەنۇو. بېرپارى بۇو حەفتە
لەپۇن بەنۇننىتەوە، بەلۇن بۇز ئىلەشا ئەمەندە دۇو سەھە دەرىزلى بۇن، ئىلەشا
ناخۆشىتىن كاتەكانى تەممەنلى ئەجۇيا ئەتكەر تەلەقۇنە بەرەۋامەكانى ئۇزان ئۇ و
شاعوا نەبۇواپە هەر لە سەيىام رۆزلى سەفەر كەنۇن ئاپۇ دالى دەوستا و شەق

ندیوو، زوربەی شهوان بە خیالی شاوا نەخستە سەر سەرین بەلام
شازار و دل خووسانەمۇی هەنارى لە كاتىن خەوتىدا كەو خیالە شېرىنەتى
نەگۈپىن بە كامپوسى تىستىك. لە خەو دا زۆر جار سوارى يەكىك لە
شەممەندەنەرە خۇرایەكان نەبیوو و خىلى لە پەزىزگاى ماتى شاوا نەبىنېبىو،
بەلام بەرلەمۇي بە رەتكى زەرد و ئالەمەوە هەوائى دوا پېشەتى نەخۇشىبەكەي
بىباتە بەردىم شاوا و گەشتەكەي لېتكات بە قوزەتلۇرت، ئىلىشا لە خەو بە
شاكا دەھات. ئىلىشا كە شاوا نىزىكى نەبیوو هەرگىز نەيدەمۇيىت هەوائى
نەخۇشى بېڭىلت. دواپى ئاشكىرا كەنلىنى نەخۇشىبەكەي ئىلىشا هەرمىم لە هەولى
نەبىوو داپىوو كە شاوا و مەك كاسىكىن هەرگىز نەبىوو لە بېرى بىكان.
لە ماودى سەقەرى شاوا، بىر ئازارتىن شت بې ئىلىشا بە تەنھا ئازارى بېت و
چومەكەن و خوسانەمۇي ئۇرە هەنارى نەبىوو، بەڭىز ئازارىك بىوو كە لە
قوۋالىسى روپىيەوە هەلەنەقۇلا. زۆر جار بەنگەپەشە ئاش وادىمەي كە دەست بىاتە
تەلەقۇن و چەماھى شاوا لېكتىدات. بەلام نەيدەمۇيىت ئۇ بەيمانە پېشىنەتى كە
بە خىلى داپىو سەبارەت بە كاڭ كەنلىمۇي پەبۈەندى ئەوپىنى لەگەل شاوا.
لەمسىر شەتكان تەواو پېچەوانە بون، شاوا لە ھەموو كاتىك زىاتر دەلەقۇشى
بې ئىلىشا دەركە دەلى دەدىپەوە. شاوا لە رۆزىنى پېشۈي دا لە بىراك تەواوى
بىر و ھۇشى لەسەر ئىلىشا بىوو، خىلىنى نەيدەزائى ج ناولىك لەو حەز و
ئارەزۈرى بېتىت كە بېز دەدارى ئەو كۆرە رۆزىمەلاتىبە نەخۇشە نەبىوو. لەگەل
خوپىندەمۇي كەتلىي Die leiden des jungen werthers ئازارمەکانى
قازارلىرى كۆتەدا، شاوا زىاتر بە باڭى ئۇ كەنۋىندا مەچووه ئوار كە لە
نەبىنەوە بە هاتىنى گەنجىكى رۆزىمەلاتى غەمگىن بې ئۇن پەنچەرەكەي دروست
بىوو.

* * *

رۆزىنى دواتر سەپىي و ئىلىشا لە باخچەبەكى بې لە كۆل و پەيكەر و فوارمى
شا پەكتىيان بېنى، لەپەر جاوى سەپىي ئىلىشا لە ھەموو جارانى بېشۇو

چیاوازتر دیاربیوو، تارمایین مرگ به ته اوی لمسیر رووی نېشتوو و به حال سنهی بې دەکرا، ئۇ ھاتىوو تا خىرا چەند قىسىمكى لەكەل سەپەي بىكاش و زۇو بېكەرىتىمە مال تا لىنى بالكمۇنەت، ئىشاندا ئۇ دېمىتىدا دەنكوت بېرىمۇرىدىكى بە سالاچقۇرە كە بەر لە مرگ بېبۈلتۈزۈنۈچىلىكى گۈنگۈز بېرىكەي بىكەرىتىت، ئىن ھىچ پېشىمكىكى ياكىسىر دەچىنە، ئۇي واسەتكەي، سەپەيپىش وەك گۈچىپايلىنى ھەوالىكى زۇر گۈنگۈز لەپەپەرى كىي و بېنەتنى لە چاومۇروانى كەرانمۇسى دەمىن ئىشانادا بۇو كە دەلىتىن "سەپەيپىش بىرام، هەستەتكەم تاواو بىن ھېز بۇوم و چىز تۇنانىي بېرىگەيم نەماوە، ئىڭەر بە ھۆزى ئامادەمۇنى بېرىدەۋامى ئاواوا تەبىت لە خەيال، ئېزراڭىل دەمەكە كەپەشتووە بەر قاپىم، بەلار دىيارە بۇوە بە فريشەتكەن دەنخۇرى بەر لە بۇنى بەشمەر، يان ئايەپۈت ھەلاتە لە ھۇپىندازان دەنگىتەت، ئىڭەرچى سەپەيپىچىن لە فەرمائى خۇداش كەرىپەت، بەلار سەپەيچەن شەۋىكە لە دۇرۇي ئاواوا هەستەتكەم شەشكە لە مرگىي تاخىمەتات و بې دۇنباپەكىن بىكە بانڭەم دەكتەت، بەلار، هەستەتكەم مەمۇو شەۋىكە جىپەي بالمەكانى ئۇ فريشەتكەن دەنخۇرەم و ھەم دەلەقەم گۈن لەھى كە دەمەپۈت زۇر بە شىنەنى رۆزمەپەنەتتە دەرىج، سەپەيپىش بىرام، من واڭزام ئاواوا سەد سالان دەپىشتووە و لەن دۇورە، تۆل بىلەت بوارى ئۇمۇم ھەبىت چارقىي دېكە بە دەدارى شاد بېمەۋە؟ دەپىت ماومە بېبىت باز بەدەمە ئاوا سەدەپەكى نۇئى و بېم بە مرقۇنى دۇو سەدە، ئاي سەپەيپىش كە رقم لە سالى (1999) بە، لە بېتىن چاوم ئۇ ۋەزەرەمە دەلىت دەپەتىنى سىن بىراپ پېشىتەنە و بېدەك بېدەدارە لە دار دەزاون، ئاي كە بېم خۇش بې چەند رۆزلىكىش بېت بېم بەخەمە ئۇي سالىكى نۇئى، سەدەپەكى نۇئى كە تىيدى من و ئاواوا وەك ۋازىرە دۇووەكىن ئۇ سالان ئۆپەيە كەنلۈمىز و دەقىقە و چىركەكانى بېرىدەمان سىن سەپەيپىش بېش و ھېج "

ئىشاندا بە ون بۇنى لە ئۇي ئۇ ھاتىوو تا ئاخاۋىتىنى دەلىدە بېرى جۇوبۇو كە سەرەتتا پېستىپۇرى ئۇن پېشىمكىچىلەن ئۇي ئۇ ھەپەستەتى بۆزى ھاتىوو، بۆزى سەپەيپىش تا شۇنى ئۇ ھاتىوو ئىشاندا ھىچ لە مەپەستى سەرەتكى ئۇ دەدارە نەددەگەپىشت، نەيدەزانى كە ئاپا ئىشاندا بەو ئاخاۋىتىنە دەپەۋىت مەرگى

ناومختن خۆی پاپکەپىتىت، يان باسى ئەمۇيىتكىش ئەمر بىكات؟ ئېلشا لمپار چاوى سەپەنى دەكتورت نۇرانىيەكى شىۋاوه و وىن بون لە ئۇر ئىسەكانىدا هەرگۈز شىڭىنى ئىسمەت تىبى، لە زۇر شوقىن كاسى دل پىر لە خەفتەت و ئازار بەرلەوەن رەڭكۈنى بىراپىتى دالسۇزى كىرىپىت، كەۋۇقۇنە بەردمە كەللە بۈرىك، سەپىك كە بەر لەوەن لە رىستەپەكى شاخاؤتەكان بىگات، يەكسىر سووك و سانان ناوى شىلتىن يەمسەر بەرامبەر كەلە بېرپۇرە. بىن ئۇنونە ئۆلى بە دوا لىداوه، هۆى ھاي لېڭىزبۇوه و پاشان مەنالى بە دوادا خىستۇوه. بىلام سەپەن زۇر جىا لەو كەسانەن ئامادە بىو تا كۆنچىلىكىنەن كەخاؤتەكانى ئېلشا بېرىتىت و بىزار ئەبىت. سەپەن ئەيدەرمانى ئامادەپۇش بەرامبەر ئېلشا ئاپا گۈچ گەرتەن لە عاشقىكى بېچارە يان و مەرگىتنى بەرامبەكە كە پەيپۇستە بە قەدرە و چارمۇرسى ئەو ئەيدەرمانى ئېلشا كەلە بېچىنەنەمەدە كەنار ئەو رووبارە ئاپا بىن كەۋەيدە تا لە كۆنچىلىكىنى بىلەت "سەپەن، من و دەرمەن، ئەو نامەنە بە دەر رېكاپىك بىن بىكەپىتىنە بە خۇنكە ئالانەكەم. ئۇوشىيان بىدە بە دەست ئاپوا هەر كە لە كەشىنەكى كەراپايدە. ماپۇنى شۇرىمن سەپەن، من دەرمەن ئۆزىغەر، بىلام دەبىت بەيمانىن بىدەيتەن هەر كە مرىم جەڭ كەنام لەپەر داكەنەت و فەرمى دەدەيتە ئۇر ئەو رووبارە. بىرام سەپەن، هېچ شىڭكەن لە مەركى ئەللىر ئۆيە، بىلام من بىن يادەمەرى بَاوک و دايىم كەنگەدا حازى دەكمەن وەك ئۇوان دەستت لە ملى رووبار بىا

سەپەن لە ئاخۇوه لەرزى گىرىپۇو، هەرجەنە ئېلشا شاخاؤتەكانى بىو شىۋەيدە ئەتكىدىبوو. ئەو بە تىرسەوە چاومېرىنى جۆزە داخۋازى و پەيمانىك بىو ئەو رووبارە بېكەتە بە كەسىكى شۇوم كە هەرىدەم تەرمەنە ئەڭلەرمۇنى ھارپىتىنىتىن، ئېلشان وەك ئەمۇمى بېھەۋىت خۇنەۋىستانە سەپەن بىخانە ئەو كەنوارەمە، بە سانانى ئەندەجۇوه سەر ئەو مەيسىتى كە بۇيى ھاتۇرۇ. بۇيە دەمكى پاش تەواو كەنەنەنەمەكەبىي كەشت قەسكەننى، ھەنسىكى قۇولى مەلەكەلەنەن و بېرى لە بەدەختىن خۆى دەتكەدەمە كە ئەيدەنەتەنەن خۆى بىزگار بىكات، دە دەستى ھاناش بىن كەنچى دەللى دېلىز بىكات، كە لە بېكەپىدا كەلى ئەتكىدىبوو بە

هەموو کەس، ئەو كچەي كە سەرەپاي نەخۇيندەوارى دوا جار دەستى دابۇوه قەلەم و نامى بې نۇسپۇو. نامەيدىك كە بىرىش بۇ لە چىند و شەنەدىكى كورت، بېلام خىرا و تۈرپە وەك گوللەپەكى گەرم، سامانىك و بەترىس وەك چاققىيەكى خۆڭۈشىن. لېزەدا ئېلىشا بەر لە پەيش ۋەنۇمۇ خەپالەكانى، لە شەپىلە نەرمەكانى رۇپىار رايدەنەتتىكى و يەكسەر رووى دەمىن دەكانتە سەپىلە و دەلىت "براي شىرىپەن سەپىلە، من بۇوم بە بارىكى ئۆز گۈن بېسەر دەنلىپادا لەگەل خۇمۇدا ئۆزش خىستىتتە ئۇ ئەلماوى خەم و مەلتەنگى. بېلام ھەستەكەم ئەو نەخۇشىبىئە طۇرمە هەموو شەتكان زۇو كۆناتىي پېشەنەتتىكى. بەلەن ھەموو شەتكان، ئەوپىش من لەگەل ئاۋووا، ھاپىيەتتىم لەگەل ئۆز، بېرىكىنەتتە لە كەزان و مەلائىكى بىرۇست بۇ لە خەم، من بېز ئەمۇنى لە كۈپىدا بەسەتىمەدە پەنام ھەذىلەر بېز و يەك ناواي بىرايىتمەمە، بەلەن يەك داوا، كەپىش سەبارىت بە كەزانە، كەزانى جوان و نەللا، بېلام ئۆز و خۇدا سەپىرى رۇزمەكە، چونكە من خۇشم لە خۇم بە گومام، ھەرروھا سەپىرى و يېڭىدەن بە خۇم بىت كە لېزەدا وەك ئافەتىكى مەركىباز و فېلىاز دەمەۋەت دەست بەخەمە چارەھى كچىلى شەمن و بېستەزمان، بەلەن، وەك ئەو بەمەۋەت كەزان بە شۇو بىدم بېئەھىدى نىزىك بېقەستى ناسكىيان داپىتىن، بەلەن، بېچ جۆزرمەن و ئەندىمان نىشانىدەم كە بەر لە سالانىكى دۇرۇ لە سەتقىدىق جۆزرا و جۆزەكانى وەك جان و مەيدىا و ئالىي گۈرابۇن. بېيان بېلىم كەمَا مېزىدە رۇو تەنماویيەكاننان لە ھەندەرەنەتتە بېل بېل بەپىقۇن بېز وەلات، بېلام سەپىلە، لېم بىبورە من چارەھى دېكەم ئېپەنە ئەنگەر بېز جارىيەتلىك بېت دەمەيت دەست بەخەمە چارەھى كەزان و داواپەك لە ئۆز بەكەم بېز پارىزگارى كۈنلەن لە ئەو، بەلەن، پارىزگارى كۈنلەن لە ئەو كە خۇتە مەزىت لە كورىنەوارى ج مانايەك دەكەيدەنەتتىن، من ئۆزىدا بەو دەستتە بېن ھەلز و نەخۇشامەمەمەۋەت دەست لەسەر قەمەرى ئۆز و كەزان داپىتىم. سەپىلە، كەزان باكتىرىن و مەزلىمەتتىن كچى دۇنبايە، بىزانە جۆن ئۇزارەمەك بېسىلەو و بېيانى باشىكى لە من واپازىنى دەركىاي ئەپەنەتتىن خەستە سەر پېشت. بە سەپىرىكىن و خەندەھەكى سەر لۇوان سوارچاڭىكى لە

و لاته دوره کانه و ده مستنده شان کرد که ده توانیت له گلرووی عزیزاوه پزگاری
بکات. شو کجه بیکسسه نومیدی تفاوی به من پستووه. من به دلخواهیه و

هزاره کنم نامه کمی که زانت بیچوینه موها

لیلشنا به قوریگی بیه له گریاناهو دهست دهکات به خوندندوهی نامه کمی
که زان. نامه که به ده نگیک ده خویزنه تووه که تا سهر نیسان کاریگه بیو. دیچه
دوازه بین سله مینه و له قسنه کانه به سهیفی دلایت " برام، دمه ویت پیت بلزم
که دهیت تز بالمان و رزگارکاری که زان بیت. تز نهگه له پاش مرگی من
که رایته و دهه، دهه لعومه هیچ گشت و سهیفی بکیت، بیوو به نیچه دلی
که زان دزه. برق دهست دایکی ماج بکه و دهست شووشیه و بیوریش کجه کمی
بخوازه. سهیفی، لیم بیوره من بوباره پیکنه نیم به خدم دیت، دهیت
سیپیری باوکش دلقم و دمه ویت به زور جوانترین کهم له برازایه کم قائم
بکم. سهیفی، ده تز پیم بلن که من چون ده توانم به نه خش و لانچی تزی
له نهونین بیم بیچ هانه که زان؟ برام دهیت شو پهیمانه دهیت و بجیت به
هانه که زان! »

سهیفی لیزهدا پهکسر رووی که زان وک مانکیکی چواره له ناسانیکی
دوره دهست له خهالیدا په مسم دهکات. مانکیکی که دوو نهسته کمی سه وی
پاوقووی تزدا بدره شنیده و دوو نهسته بیه له خم و چاومروانی، به لام
گش و بربالدار بیچه ایسته مناس. سهیفی له قویینه کیهی خهالیدا
بیری له وشهی پهیمان بستن دهکده و خم گشت لهش نادهگرت، چونکه
وایده زان له نوابی شو پهیمانه که له فولکه کلتر له گل سه رهه هنگ و
سکک سویند و به لانی بیچه خوارد، نیتر شو وشهیه بیچه شو قاده ریکی سهیر و
قوماریکی شهیتافی به. به لان قوماریک که شو بیکدا وک قارمنانیکی نهیاو
په سه تارمی ها و پیشانه ده زانه دات. بیچه له گل شو نایویه لیلشنا تووش
کومنان دیت که چون هردووکیان له چهانی شارستانیه دهدا وک دوو کسی
سمردهه کنن بیه نه کنه و کالا فرشی به کچ دهکان. سهیفی سهباره
بهوه به دریازی قسنه بیچ لیلشنا دهکات، به لام کانیک دهیت لیلشنا سوره

لەسەر يەكلاينى كەدىنەوەي ئەو باسە، سەفيق ناچار بىن لەسەر دلى نادەنتىت و زۇو بە ئىلەشا دەلتىت " كاك داشاد، باشە پەيمان پەيمان ئىڭلەر كەپامەوە و ويسىم كۆچىك دەستتىپەن بىكم، ئەمدا دامچە داوايى كەزان " ويسىم كۆچىك دەستتىپەن بىكم، ئەمدا دامچە داوايى كەزان " خىزىك ئاوازا لېمدا ئىلەشا دلى كەپىك ئاوا دەخۋاتەوە و پەسەپەيەنەتىت " خىزىك ئاوازا زۇو دەگۈرىپەوە، من مەستىدەكەم چىتە بەرگۈرمىز نەماوه بۆ بەردىوام بونى ئىيان. بەلام ئەفسوس، مالئاوابىن چەند قورسە پەسەر دەلمەوە، من جوار كەچ لە دوايى خۆم بەجىدەھەلەم كە بە كۆچمەن كەپەن لە دەلمەوە بە جىا بىرىندار نەبىت. جوار كەچ دەتۈزۈم كە مەرىپەكەيان بە جۈزىك شەيتىن بۆ دەكۈزۈت. سەفيقى من جى برايىش بەدەختىن، جى ئەپەيدارىتكى خەمبىلار. ئازازم لە دوايى من خوشك تاقانەكەم چۈن دەتوانىت زانلىك ئاوازا بىكتەن بېبىت بە بىزىشىكى ساركەوتۇرۇ؟ ئاروا چۈن دەتوانىت كەسىكى دېكىنى خۇش بېبويت؟ كەزان چۈن چارىتكى تىر دەتوانىت بەر مەركاگى ئالىيان ئاوا بېرىن بىكتەن بۇشىغا و دەكەن بەتكەن زۇپىنهى ئىتو ئاوازەك رەنگاپەنگ بېبىتىت: ئاپەپر جۈن دەتوانىت چارىتكى تىر چاومروانى ئەو نامانە بىكتەن كە مەرىگۈز بۆي ئەنۇرسابون، يان چۈن دەتوانىت چارىتكى تىر ئەپەيدارى كەسىكى رېپوار بېت كە سەرەتتا و كۆتايىن سەقەرەكەي روپىارىتكى شەپو و نادىهار بېت؟ سەفيق بە خەپارىپەوە روو دەكتە ئىلەشا و دەلتىت " داشاد، براكمەن ئەكتە لىن دەكتە كەپىك ورە بەدەپتە بەر خۆت " لەو ماومىيەن ئىلەشا و سەفيقى زۇپىنهى كات بېكەمەو بون. بۆ سەفيقى لەمۇتى لە ئورۇپا بۇو ئەمە دەپتە بەتكەمەن پېشۈرى سەرىي سالاپ بۇو كە ئام لە رۆزىنى بېتكەرى ئەكتەن. رۆزىنى دەبۈۋاپە بە دىيار ئىلەشا بېتىتەوە و چاودىرى بىكتە كەنلىك ئەندىرسەتى بەرمۇ خەپاپى مەمۇو. لە كاتىن بېتىپىست دەپېرىد بۆ تاقىتكائنى خۆين و لە بېشىن مەركاگى ئادخراوى ئۇورەكائنى تېتكى رادىقىسى بە سەعات چاومرىپىتى دەكتە، كائەكائى دەرمان خۇرىن و شۇنەكائى پېشىكىنى بۆ دىيار دەكتە. سەفيقى چەند شەپوپك دەپتە ئەپەيدارىنى بېتىتەوە مال، چونكە ئەندەكتە بۆ دەقىقەكەيش ئىلەشا بېجىتەپتەت. زۇر جاران بېزاز دەپتە دەپەپتە ئەندەقۇن بۆ ئاوازا بىكتە، بەلام خۇشى ئەپەيدارى بېچى هەرگۈز لەو كارھى ئەكتە.

لە دوو حەفتىيەدا بىرى زۇرى دەرمان و تىشكى رايلىقىن و چارمسىرى كېمىاوى تىواو شىوه و روحسارى ئىلىشمايان گۈپبىوو. بىچى تىواو ھەلۈرمىبىوو، رۆومەتكانى ئۆپابونەو نتو يەكتەر، چاوه زەردەتكانى رەنكە هەتكۈنىشى و شىرىپىنى جازايان ئەمامۇرۇ. ئادۇ ھەرگىز لە ئىلىشمايان ئەندەجۇو كە سەپەپلىپ يەكەمچار لە سەر قالۇرمەتكانى ثارت گالەرى بىنپىوو.

لە ئەخۇشخانى فەرياڭىزلى دەكتۈرەكان بە شىۋىمەكى چى دەرمان و تىشكى رايلىقىن و خەپى ئان و خەپى خەويان دابۇو بە ئىلىشا، بۆئە سەپەپلىشى مەركە كە مەحالە ئىلىشا چارىكى تىمىستىتەوە سەر پىپ. بەڭم دەكتۈرەكان زۇزۇتىرۇن ھەولىيان دەدا ئىلىشا زېندۇر پاپگەن تا دەكتۈرلى پىسپەر لە پىشۇ و سەقەرى دەكەپتەوە دوو بېرىار لە سەر ئىلىشا ئىلىشا مەدات.

ئىلىشا زېباش پەيپوست بۇ بە گەپانەمۇي ئاشوا ئەمەك دەكتۈرى پىسپەر. چوڭكە ئىلىشا بۇ بېنپەنمۇي ئادۇ ئامادە بۇ بە ھەممۇ ھېنىكى رۇحىبىوو بارەتكارى ئەخۇشىبىيەكى بېبىتەوە تا چارىكى تىمىستىتەوە دەختەوە دەستى ئاواوا.

ئىلىشا لە ساتەتكانى بىدازىيون و ئاكىپىدا بىرى لە خوشكە ئاقانەكەي دەكتەدەوە، ھەر دەم روپى پەر لە خەنەدە و چاوه جوانە چاومۇانەتكانى ئەمۇ دەبىتى كە لە دوورەوە وزە و ئىنپان دەمىستە نتو خۇپىنى ئەخۇشى و نز بە ھېنى شۇپۇتىنەر و تىكتەرى نتو لوولە بارىكەتكانى خۇپۇتىنەر و خۇپۇتىنەتكەن دەچەنگان. ھەر دەم ئىلىشا تارماقى پەر لە ھېپۇو و ئازى ئاۋاڭلىشى دەبىتى كە بە ئازى قاومەن و دوو چاوه قاومىيەتكانى وەك چوڭىتىكى شىرىن لەوە و ئەشكەتكانى ئەويان تەپ مەركەد و لە جىانلى دەرمان و حەبە ئەت و ئالىمکان. لەو و سەر زەمان و ھەناوى ئەويان شىرىن پايدەكتەر. چاوه ياقۇۋىتىيەتكانى كەزائى دەبىتى كە وەك دوو ئەمىستىتە بە ئىشكە سېھراۋىيەتكانىان ئادۇ خانە مردووانەتى نتو مۇخى ئىشكى ئەويان زېندۇر دەكتەدەوە كە بەھەزى ئووشۇشۇنى بە لۇكىمياو دەمەت بۇو مەردىون. دواجار لە سەر سىسىمى يەكتە لە ئۆزۈمەكانى ئەخۇشخانى فەرياڭىزلى ئاپەرى رۆومەت سېۋ بۇو كە دەھاتە

خونى ئىلشىنا. بىلەن، لە جىاڭى ڭو سىستەرە شان پان و بېرىج زەرىداڭى كە بە تەلەتتىپەكىن قۇرساوهە مەرىدمە لە ئۆز سەرىدا ئاخاۋەتىيان دەرىبارەدى تەندىرىۋەتى ئۇ دەكىد و دەيگۈت "چاتىن، بىن سەمە قورىبان ؟" ئىنچا داواينى لىدەمەرە كە ئىلشىن امسىر چىڭىا مەلىپىتىت و بېرىج داواجار بىسەپىيەك بە ئەسکى بازاردا يېكىن، سوارى بەلەملىك بىن و لە سىت بە سىتى ئەسىتەتلىقلىق پابىتىن، لە باخچە و مالەكەن، لە قوبىه و مئارەتى مەزگەۋەتە جوانەكەن، لە قەلائىنەكەن، لە شەقامە جەنچالەكەن و خەلکە ماندووەكەن، پاشان بەرمۇ توولۇنى دۈركەپىسىز و مەرىدىنلۇ بېچىن، بې ئۆز بەرە بېرۇز و ئاستىنەكەن دا، بەرمۇ دۈركەپەكى تەمنىا كە زېندانىپەكى تەنباي تىدا بەند كرابىت.

* * *

بۇ ئۆتكۈشى سارىدى زىستان بىو بەلام ئاسمان سامال و شىن و مەك ئاسماشى ئۇ بەيابانىپە زۇومى ئۇرۇمىدا كە ئىلشىن بېرىج كەم جار و بىر لە ھەممۇ كارروانچىجانى بەلەمكە لە دۈورمۇ و ئەنكايى بەندى كرد. كاندىكى لە چاوى ئۇ رەمەتەكەن ئاپىپىانى ئۇرۇمىدا بەرە ئۆتكۈشى بەندى كرد كە ئەيدەزازانى ئايى بە دەلۋەتكەن ئاپىپى ئۆتكۈشى دەرىيا تەنەرە يان بە فەرەتىكى سەگەن ئاپىپىكەن، ئۇ رۆزە بېكەم رۆزلىي دەستىپەرىدەن وەكى كارى سەپىقى و كارانەوە ئۆفىسى دەكتۈر بىو. سەپىقى بىر لە چووشى بېرىج كار سەعەت حەفت و ئۇرى بەيابانى ئىلشىشى كەيابانىپە قاومەخانەپەكى ئۆزىك ئۆفىسى دەكتۈرى پىسپەن، ئۆشىن دەبۈۋاپە ئۇرۇ سەعەت بە رېكاۋە بېت تا دەڭاكە شۇۋىنى كار. سەپىقى لە ماۋىھى دۇو حەفتىي پىشۇوپىدا ئەيتىۋانى بېرىجىكىش بېشىپ دېدا، سەن شەو لە خەستەخانەنى فەريادىزىرى لە لاي ئىلشىشى ماپۇوو، چوار رۆزە لە مال لە لاي بىو، بېتىچ رۆزە ئەپىشىن دەبېرىد بېرىج باخچە و بازار و شۇۋەنە ئۆشەكەنلىك شار بەلکو دالى ھاۋىيەنە خەقىشەكەن بىكاناتو، بېرىج شەمۇي سەرى سال ھەزىزىپەكىان و مەك دۇو رېپارى ماندوو يان وەك ئۆزە دەۋەمەكى سالى دۇو ھەزىز لە يېڭىن سەن سەرى گەورە نادىشىتن.

هەرپەکەيان بە جۆرىك لەو سەفانەدا زەمن و بەخت و چارمەكى بېز خۇنى خۇلىندىم، بە جۆرىك تاڭىر پېزىلەنەتەنگۈچەكانى ئاسماشى بىشى.

ئۇ سەعاتى كە ئىلەشا لە قاومخانەكەدا چاوجەرىنى دەڭىرى پىسىپۇر بۇو بۇيى بۇو لە تۈزۈنۈن كاشى تەممىتى. سەرەتا كە چۈرۈدە بەزىرەم خاۋەنە زاپىشىرىنەكى قاومخانەكە و نەيزانى چى بخواهادۇ. شەھەن دەملىك بۇو لە زايدا تال بۇن و يەك جۆرە تاميانەبىوو. بىلەم نەدەكىا كورسى و مىزى قاومخانەيەك داگىرىبىكەت و هېچ نەخواتىدۇ. بېزە هەستى كە باشىزىن شە داوابىي بىكەت چاپىكى سەوزە كە چىپى و ئاپۇنىيەكانەنەرەم دەپقۇنەدۇ، لەگەل چاپىكەش ئاپىكى مەيرالى داوكىر كە شۇوشەكىي و ئىنەپەكى چىپاى ئەلەپى لە سەر بۇو، پاشان چوو لەسەر كورسى و مىزىك بەرامبەر جادە ئازىپەت و لە طۇولىنى پەنچەرمەكەنە سەپىرى رەت بۇنى ئۇ ۋۆزقۇبىلە رەنگاپىرەنگانەي دەكىر، وەك ئەمەرى بە تىپەپىشى يەك لە داوابىي وەكى ئەوان شىڭى لە تاخىدا بېمېرىت كە خۇشى نەزەرتىن چىپە. لەگەل هەر اۇرمى لەدانلىنى بېز كوبى چاپىكە سەپەرچىكى سەعاتە سايىڭاكەي دەستى دەكىر و هەستى دەكىر هەر سىن مەلە كورت و درېز و مامانوەندى ئۇنى سەعاتەكەنە وەستاۋەن و بەر لە ئۇ دەستىيان لە ئىماردىنى چىركە و دەقىقە و سەعاتەكان شۇشت بۇو، دەتكوت چېتىر نایابۇيۇت وەك سىن گاي كۆپ بە دەورى چەقىڭىدا بىسۇپپىتەدە كە بە دەوريدا هەرەندىم شەھەن دەۋپارە و دەۋپارە دەپتەنە، لە سەفرمۇدە مەچنۇدە بې سەرقىكى تىر.

ئىلەشا لە قاومخانەكەدا بىرى لە ئاپوا دەكىرەمە و وەك خۇشكە ئالقانەكەي و خالىن دلى بېز ھەواچىكى تازىمى دلى سېكەر خۇرىپەي دەكىر. ئۇ لە بەرەدمە بۇو دەدارى چارمنۇس سازىدا بۇو و نەيدەنۋاشى دروست بىر لە ئىيائى بىكاناتو، پاش تىپەپىشى بېست دەقىقە خۇنى لە بەرەدمە دەڭىرى پىسىپۇر دەپتەنەتەدە و بۇ دۆزىي دېكەش بە شەوقىكى تۈرىمە كە چاومىۋانى ئاپوا دا مەبىت. لە يەكتىر بىلەنلىنى لەگەل دەڭىرە وەك ئەمەرى دلى ھەوالى پىداپىت، كائىڭ لە ئىن لىوە تەنگەكانى رىستەپەك دەخويىتەدە و دوازىر لە راستىدا وەك پەيدى ئۆپىكى

نهمساوي به گوچييه‌کانى نادمڭى دەداتەوە. ئىتىر بۇنى زۇر دەوار و ئەستم دەبىت دەست بە تىلارى زىيان بېرىت. زىانىك كە لەمەندىوا مالىچى سارد و سىرى دەوار شەقازار شەقازار، مالىچە لەسەر تىخوبى بىومەلەزىمەكى تۈپە و پەنەر.

ئىلشا لە دوا قوم لىدانى لە چايد سەوزەكە، وىتكەن كېرگەنارىدى فەيلەسوانى دەھاتەوە ياد كە ئەو شەعەر لە زايى ئاۋوايى گۈچ لېرىپۇو. كانىك تا بەرمەيان خىزان ئەقۇمى ئۇرۇشەكانى ئۇرۇ كەنپىان كەد بۇو.

[ئىمۇسى فەزىبۇو بە رېڭايىكى راست كۆمانى هېبىت، فېرىپىش بۇو چۈن بىكەن بە يەقىين]

ئىلشا لە دوا نەقىقەكانتىن چاومۇانىدا بەپەپى دەلەپاوكىتە لە دەركاى ئۆزفېس دەكتۈرى پېلىدەرى دەۋاۋىش و ھەشتىن دەكىد كە ھەچ تىسىك لە كەنان و چەستەتى ئەمۇدا تەماپۇو لە بەرامبەر مەركى. تەماو خۇزى ئابۇو بە دەست ئەو بېرۈزكەدەيى كە زىيان بە چەند ئەليلەتتىكى زۇر كورت دەپتۈرىت لە چاو ھەزار بە ھەزار كەپلەنەتلىرى رېڭايىكى كە بە مەرك ئاۋۇزمند كاراوه.

ئىلشا لە سەرەتتا كەسىكى رەمشىن ئەبۇو، بەلام چاومۇانى ج لە كەسىك دەكىتەت لە كە ئوربەتتا دووجارى تەرساناتلىرىن ئەخۇشى ھاتىپتە. ھەروەها كەسىك كە لە بەيانىتىكى زۇويى سالىكى ئۆزى و سەددەمەكى ئۆزى و ھەزارمەكى ئۆزىدا لە بەرامبەر دەركاپايكى داشتىتىپتە كە لە ئاۋومەيدا ئاتلىرىن ھەوالى تەمدەنى گۈچ لېدىمەيت.

ئىلشا بە باومىمۇ ھەلەستىتە سەر بىن و ھەنگاوا بە ھەنگاوا ئەو رېڭايى دەپتۈرىت كە دەبىن بىز بەردىم سەرتىزىكى ئۆزفېسى ئەكتۈرى پېسىپر. ئەكتۈرمەكە پېشتر بە ئىلشانى پاڭەپاندۇبوو كە پاش پەشۇوی سەرى سال يەكەم ئەخۇش ئەمۇدە كە دەبىنەتتە. ئىلشا بېتىپاپۇو كە ئەكتۈرى پېسىپر لە ماومۇ سەھەردا ئاشگادارى بارى تەندىرسىتى ئەو ئەبۇو. بەلام دەكتۈر ئابلى ئىلشانى وەك شەنچىنى تايىت و سەرسۈرهىنلەر تەماشادەكىد، خۇشى ئىتىداماپۇو و ھەندىك چار دەھاتە سەر ئەمۇدى فایلەكە بە يەكچارى ئابختات و پىتى بىلتە ئىتىر

تاز ته او، هندیک چاریش هستی دمکرد کهوا نیلشا دموانیت ماومه‌کی
دریزتر بزیت لهوهی که خوی ناینابون.

که شهومی که سیمیکی نیلشا بود بز نهخوشخانی فریاکه‌وتن تا بهیانی
دکتر و پنکنکه‌ران پسسرپوه بون، لهکال نوشدا زندر شتیان بز رون
نهبوو. بزیه ناجار نین پهیامیکی له‌لکتریکی خیرا بز دکتری پسپور دکان و
تهدید زانهاری ورد داوبکن لمصر نهخوشیه‌که نیلشا. دکتری پسپور رفیعی
دوایی له پهکیک له هوتیه چوار نهسته‌کانی شاری نه‌دیسا لمصر به‌حری
رضن تالمقونیک بز دکتری سسپریه‌شیار پسسر نیلشاوه دمکات. له کانی
شاخوتیندا هست دمکات همومو هولانیک بز پزگارکدنی نیلشا کاریکی
بیوهده. بزیه هر که تالمقونه‌که داده‌خات پریار دمداد که گپایه‌وه و پر
له مردنش که گانجه بیکس و نهخوشله ریگا چارمه‌ک بدقیلته بز

لسه‌کرن لمصر تاریخه‌وه بز نیو کس و کاری.
که بهیانیبه زووهی که نیلشا بز نوایار گیشه بهر دهم کجه سکرتیره‌که
نه‌دیده‌انی که بهر له چهند روزیک دکتری پسپور له گاهشتکه‌که گپایه‌وه و
خریکن شاماده‌کدنی راپیزرتک بیوو نه‌ریاره‌ی چارمنووس و کلناهی هینان به
دمد و مدینه‌تیه‌کانی نه. له بهر نهوده که له زووه‌وه بهر لهوهی ریگه دمداد
نیلشا ببینت به سکرتیره‌که‌ی دلایت که به نیلشا پایکه‌بینت دوو سه‌ ساعت
دره‌مکتر بکاره‌تنهوه لای. له ماوهی نهودو سه‌ ساعتمد دکتری پسپور لهکال
نهخوشخانی فریاکه‌وتن و نه دکترانه ده‌نایخته که سن شهومه
سپره‌رشنیاری نیلشا بون. پاشان تالمقون بز چهند لیبرسرویک دمکات له
مزگای پهتابه‌ران.

نیلشا له ماوهی چاوه‌روانیدا دمچه‌ته سر چاده و به بریزای سن کلیزمه‌تر
پیاسه‌یه‌کی لمصرخ و هقواش به په‌دهمی بازار و ریستوران و قاوه‌خانه‌کان
دمکات. سرمدنا له چهند بازاریکی جل و پارگ لادمداد. بین نهوده هست بکات
که نه بلوز و پانتلئی بدری پیشکی رفیعی مدرگ و همانیه‌تی، نیلشا
چهند شیرت و پانزلاجک لهکال خوی دمبات بز زووهی خوکارین و پدک له

دواین یەک چلە کان نالقىدەکاتنۇمۇ، وەک ئۇمۇھى زاوايىھى پېر وەخت و گۈرغان
پېر بىلت. دوايىن دەجىتتە كىتب فەرۇنىڭى سەر سوجىچى جادەكە و مامەيەك بە ئىتو
كىتب و گۈزارەكائىدا دەگەرتەت. بىر لە ئاواوا دەكتاتۇر و خاز دەكتات بېز
گاپانۇدەي دەيارىبىكى بېز دىكىت. دەجىتتە ئىتو كىتىپكائى شىغىر، رۆمان،
فەلسەفە، ئازازىت لە كامەپان كىتىپكى بە دىيارى بېز ئاواوا هەلىۋېرىت. بەر
لەمۇئى ئىلىشى كاشى بەرمە ئىداوا بون بېجىت بېز دواجاڭار دەكەپتەنۇدە ئىتو
كىتىپكائى رۆمان. لە پەكمە سەر ھەلەپىن و ئىگايىدا چاومەكتى دەكتاتۇنە سەر
پەرنىڭى سەرىنچەراكىشى كىتىپكى بە ئاواي ئەخىر ئەخىر ئەخىر ئەخىر ئەخىر ئەخىر ئەخىر
وەركىپىنداوين سەرمەماڭ بۇو. ئىلىشى بېز ئۇمۇھى ئازازىت بابەتى رۆمانەكە چىپە،
ھاست دەكتات ئاۋانىشانەكاي بېر بېتسە تا بېيت بە دىيارى گاپانۇدە ئاواوا.
بەندەم رېڭاوه سەپىرى بەرنىڭى كىتىپكە دەكتات، بە ئىگايىكە دەجىتتە ئىتو
لەپەركان و چەند رسەت و پەرمەگرافىتى لە دەخۇپىتتەنۇمۇ و دەزازىت ئەم كىتىپ
چۈرۈك و پەسپەھاتى دوو ئۇپىندارى سەددىھەمە بە ئاواي بەلتىسار و
بىلەمۇندا، بە بېنېنىش قۇر دوو ئاواه ئىلىشى بېرى بېز ئىنساساڭلۇپىدىپىاپەك دەجىتتە
كە ئاواي ھەمۇ دۇ ئۇپىندارانى ئىچىداپىت كە بېتىش سەردەتاي ئاۋەكائىيان وەك
پەكە. ئەو ئىنساساڭلۇپىدىپىاپە بە ئاواي ئىلىشى و ئاواوا دەست بېپىكتات، بەلتىسار و
بىلەمۇندا، تا دەكتات سەر دوو ئۇپىندارى ئەتتەسراو لە خاڭى رەسەنلى كۈزان
بە ئاواي يار و يارا.

ئىلىشى كە دەكتات بەر ئۆفىسىكەنى دەكتۆرى پىسپەر دوو سەعاتى پېت
پەسپەچۈرۈپ، كەچ سەكتۈرەكە پەكسەر پەوانەنى ئىن دەكتۆرى پىسپەر دەكتات.
لە پەيدەمى دەكتۆر ئىلىشى بېتىپىشىنە ھەواجىھى زۇر ئاخۇش دەكتات. دەكتۆر
پەكەمەپار زۇر بە شىلەتتىپەنە ئەلمەستىت و تەۋەھى لەكەل دەكتات، پاشان دەست
بېز كورسىپىي بۇرەتالاپىيەكە رەوان دەكتات و خۇشى دەجىتتەن بېشت مېزە
مەرىمەرەكە و دادەتىشىت. بەر ئۇمۇھى دەست بە قىسەكىرىن بېكتات دەستى دەبات
بېز ئىزەتكە و شىتىكى پېچىراو دەبات بە ئىلىشى. سېرىيەكى رووي ئىلىشى دەكتات و
دەلىت " ئەم دىيارىبىم لە شارى ئۆدىسما و بېز ئۆز ھېنناوە كە يارىيەكە بېز كەمسى
دانما و زېرىمك. ئۆز دەنۋانىت لە ئىتو فەرۇزەكە كاشى خۇشى بېن بىكۈپىدا *

"فرۆکه" نیلشا دام خوریده کن کرد و وشهی فرۆکه چند جاریک لە میشکیدا بوبیاره و بوبیاره هەرووووه.

نوائز گەنگەکى ئاواوا لە سەر مېزەکەي دەكتۇر دادمەنت و بە نا دالىھەم سەرخىچى خىراي دىارىپەكى دەكتۇر دەنەت كە بىرىپى بىو لە بلۇچىنى رەنگاۋەنگىن چوارگۈشە كە دىارىپەكى ئەندازىمىن سەپىرى پىنەكىر، كە دەكراپاپوش لە ئاواودە مۇنۇچى بچووكى ئەسپىسى تەرۋاۋەدە هەبىوو. نیلشا بې دىارىپەك سوپاپىس دەكتۇرى پىپەر دەكەت و باشان چاۋەكاشى دەچەنە سەر ئاو كاشقىز ئۆرساۋاڭىن بىردمە دەكتۇر.

دەكتۇرى پىپەر بەرلەمە ئاخۇشىرىن ئاخۇشىن سەبارەت بە زيانى نیلشا بىرگەننەت، مەولى ما بارى دەرۇشى نیلشا ساز و ئامادە بەكت بې و مەركىتنى مەوالەك، باش بەخېلىنى دىارىپەك مەوالى ئاواوای لە بىرس تا دەنەوابىن و ئاراسى بخاتە ئەپانى. نیلشا بە بىستى ئاوا سۆزى ئۇنىڭ تىك كە پۇاپى ئۇ ئاپاپى و يەكسەر دەستى بۇ گەنگەپەكە دېرىڭ كرد و بە ئەنۋەپ بەيارەدە بە دەكتۇرى سېپۈزى كوت "ئاواوا بە سەرمان چۈرۈپ بېرائى كەپەنە دەگەپىتىوو. ئەو كەنگەپەم بە دىارى بېرى كەپەو، چېرىپۇنى عەشلىكى قۇولە!

دەكتۇرەك بېزەپەك دەكەپەت سەرلىوانى بەلام ھېچ نالىت. دوابى بە ورىدى باسى سىن شەمەكى مانەوەنى نیلشا دەكەت لە ئەخۇشىنى فرياكەوتىن. نیلشا بە سەرسوپانەوە ئۇ قىسانەن دەكتۇرى و مەركىرت و واپازانى بەرامبەر سىحرىبازىك دانىشقاوو لە جىاتى پېزىشىكى پىپەر و شارەزىدا لە زانست. لە بەرامبەر دەكتۇرى پىپەر ئاخۇشىنىكاشى خىزانى تەواو دەكەت و يەكسەر دەچەنە سەر جىڭكەن مەبىسەت. ئەمما رەبى ئۇمۇرى لە چاۋە زەرمەكاشى نیلشا بىأيەننەت، يەكسەر بەو وشانەن ئیلشا خەم باران دەكەت "تەنەنە چوار پىتىج دېزۈشكەن لە ئەپاندا ماوە، بەلام ھېشتىتا كاتى بە دەستە بېڭەپەپەتىوو و لە ولانى خۇزىدا بەرىت."

نیلشا بە بىستى ئۇ ئاخۇشىنى دەكتۇرى پىپەر دەرۇووختىت و دىارىپەكى دەكتۇر لە ئۇ دەستىدا بارچە دەپەت و دەشكەكتى. دەكتۇرەك بې دەنەوابى نیلشا

رایزترهکانی نهخوشنخانی فریاگوزاری نیشان دهدات و به ٹیلشا دهليت " ڈیمه
بریامان داده سفراهمکت پیک بخین. چند ٹیمزا و مُریکی روتین ماوه دوو
سین ریلی دیکه تهواوی شنهکان ناماده دهن، فیزا، رایزترهکی نهخوشنخی و بلیتی
تیباره. نگار دهتوونه شاهه دوا بیدارمان پیک، کیوا پهکیک له دوو
هاوریکانت دهتوانیت پیت که شتلهه ملیکیت "

ٹیلشا نهیدهتوانی هممو شتکان بهو خیابیه و مریکریت، پیچے یهکسر
ههلاهستنجه سهر پیچی و به دلساری و دلمرهنجانیتی زوچمهه تهوقهی
خوداھافیزی لهکل نکتور دهکات. نکتورهکه دهیت کهوا ٹیلشا هبردوو
دیاریبیکه لمسر میزمهکه له بیرهدهکات، بهلام کیوپیش لهبهر پهکرشی و
نیکهراوی به دوا ساتهکانی پهکت بیبنن لهکل ٹیلشا، ناتوانیت دهک
هلهپیت و باشک بکات تا دوو دیاریبیکهی هلهپیت.

ٹیلشا له مدرومه عن کیویه بیانیت چادهکان بهرمو کوئی دهرقن له
چواریانهکه ملی چولترین ریگا هلهپیت. که دهگانه نیو کولانهکان ھواش
ھواش وکه کوسه لکی بیزار له ناخوشترین و نریلترین کاٹدھرمهکانی
تمهمنی دوا بیاسهی زیانی دهکات. له بیداریه بالکلشی مالیک دهومستنک که
بالکلنهکای پر بیو له لیچانه و مارکانی پر له کولی رمنکاویه منک و بیر له
شاعوا دهکانهه، سپیر بیو دهتکوت شه ساله مانکی پهک همگنگ نهبویستیوو
برگی زستان لهبهر بکات، دهتکوت کیوپیش لهکل نکتوري پسپیچ و دهگای
پهنانهران پیکوپیوو تا ٹیلشا بیر له مارگی پیش وخت لهزمت و خوشی له
بهماری سال و سده و همژارهه نو بیبینیت، بهمهشکی پر له سوزانی و
کوئزار و کول پکوونه بیر چاری بدرنهوهی دواجار شه بوئیهای پر له خدم و
دندنه بچیدهپیشکیت. شه بوئیهای جکه له شهه و خلپی نکریس، غوریت و
تمهناپی، ناخنچیهکی شومه هچی نیشانی شه نهدا. شه بوئیهای
که نهونده جاوجنک و قرجزک بیو که له دوا ریزهکانی تمهمنی کیودا
نهبت، ناماده نهبوو نهوبنیکی بین کینهه و بهماریکی ثازام، و زیالجیکی بین
شهر و شوپی بیز فراهم کات.

ئىلشا بېز ئۇوارە تا بىرەنگانى شەو بە چادەكاندا پىاسى كرد و گەپا و
ھەزىز ئىدەمپىست بىرەم مال بېتەمەد. ئەمەندەي دەيكىرىد ئىدەمەۋاش تەلەقۇن
بېز ئاوازا و سەفيلى بىكەت تا ھەۋالى مەركى ئىبارى كراوى خۇرى پاڭىھىمەنەت. لە
زۇز شۇقىندا لە زۇز بارى قورسى خەم و بىن ئۆزۈدا لەپىش ئۇمۇنەدە ئەندەما
پەكمەيت. نواجار كاتۇمىز ئۆزى شەو شەكت و ماندوو دەركىگى ئەمەرەمانەكەي
دەكتەنەوە. پاشان كۈيدەمگىدىت لە سىن پەيامان سەفيلى كەلسەر تەلەقۇنداكە
بېزى بەچىپەلەشتىرو. ئىلشا بېش جوان ئىبۇر و ۋەلام سەفيلى ئەناتەوە، يەلام
بېزى زۇز قورسىش بول لە كاتىكى و مەندە تەلەقۇن بېز دەلىزىتىن ئاپىرىنى
بىكەت و لە پېرمەي گۈيان ئەناتە. كە زەمارەكەي سەفيلى لېدا تا ھېزى ئىتابوو
خۇرى پاڭىرتىبوو، زۇز بە شىتەپىنى قىسى كەمەل سەفيپىدا كرد بېز ئەمەي بەياني
بېبىنتىت. باش تەلەقۇنداكە ئىلشا بە جامووه لە سەر قارمۇچىكەندا پاكەندا كە بەر
لە چەند مانىكى كە هەناسە بېكىكىي ئۆزۈچە بەتكەن و دوا
تەممۇتى كەلسەر كرد. كەلسەر قەرمۇچىكەدا ئىلشا بېچ خۇرەنچىوو چاوانى و
تا بەياني بە ئەنملىقا تۇز تۇز بېز خەختى خۇرى گىريا. ئاخى ھەلەكىشىدا كە زۇزى
و ھەرگەرانى فىلاتە سېبىيەكەي باوکى بېچى كە كورسى پەشىمۇدا ئىبۇر و لەكەل
ئە دۇر خۇشەپىستى بە يەڭىچارى مالئاوايى لە دونيا ئەنكىردا. بېرى لە
خوشكە تاقانەكايى دەكىدەمە كە دەبىت چۈن پېشوازى لە ھەۋالى مەركى ئەمۇ
بىكەت. بېرى لە خالى و خالۇنى دەكىدەمە، لە ئاوايى ئاكە يار و
خۇشەپىستى، لە سەفيلى ھاۋىقى. كاتۇمىز يازىدى بەياني ئىلشا لەكەل
تەلەقۇنى سەفيلى لە خۇر پابۇر، شەمۇي پېشىو بە مەممۇتى سىن سەھات
نەخۇنۇقۇر، بەلام لەپەر بېن ئۆزى و قورسایى لەپىش و ۋەيمەزلىقى لە خەوبىنى
قول كەپاومەنەوە، بىرۇتىن كات بەلسەر كە دەنيشتنەي تىپەپىو كە
نەڭتەرەكە ناخىشىتىن ھەۋالى بە كۈچىيەكاندا چىپاند. لەو كاتە بەر لەمۇدى
قەرمۇچىكە بەچىپەلەشتى هەستى كرد ئەو سەر لېشوازىتىن كەسى سەر ئەرەزە،
بېشىۋەنلىرىن كاسە و ئەندىزلىت لە كۆئى ھاۋىوە، ئەندىزلىت بېز كۆئى دەمچىت.
ئازە ھەمۇ شەmekان لەپەر چاوى ئالىز و تەلخ و شىپۇ بىبۇن. ئەو كەسىك

بۇ چاومىتى حەزەرنى مەركى دەبىن تا لە ھەر چىكىدا بىت و لەگەل خۆيدا
بې نۇور بىبات.

ئىلىشا زۇر بە ئادايى مەجيتنە دەرمەوە و ملى رىڭا دەگۈرت. بىبىيەكانى بەرمۇ
شۇقىچى دەبىن كە خۇنىشى سەپىرى بۇو كە بېچى بەرمۇ ئەو شۇقىچەرمەن.
بىن ئەوهى سەپىرى ئەملاو ئەولای بىكت و لە ووڭەمى تېتەپىشى ئۆزقەمبىلان
بىسلىمەيتەوە هەۋاش ھەۋاش لەجادەكەدا دەپەپەتەوە. لە ئاومىستى جادەكەدا
مسىزگەر دەزانىت كە بىبىيەكانى بەرمۇ دوکانى بېرەزە تۈرکەكى دەبىن، كە بې
سالىك دەجۇو ئىلىشا بۇيى ئەوي لە تۈرکەوە ئەپەپىيۇ. گاڭىك شەوان
ئامەنلىقى خوارىنىڭ دەبىو كە بېنى خوارىنى كورىدى، تۈرکى، ئادرىمى،
فارسى، يان بېناتىلىپەت، بەلام لە ھەممۇ كاتەكادا بە كوشتنى ئەو خەز و
ئامەنلىقىيانە سەرى دەختە سەر بالىف و ئەيدەتۋاش بەرمۇ ئەو دوکانە
ھەتكاۋ بىنت كە رېزىك بۇيى خاومەنەكە و موڭەدىستىرىن شىت بە بىرە تەپ
كىرىپۇو. ئەو بېرەزەنى يەكەمین كەس و دوايىھەين كەس بۇو كە دالى لە ئىلىشا
پەنچابىت.

ئىلىشا كە دەجيتنە ۋۇرمۇه بېرەزەكە بە ھېچ چۈرۈك ئاپىنسىتەوە، جونكە
ئىلىشا شىۋوھى بە تەواوى گىراپۇو. بەلام كە زىات دەجيتنە پېشىدە و سلاو
دەكتا، بېرەزەكە يەكسەر دلى خۇبىيە دەكتا و دەزانىت ئەو كەنچە بىن هەز و
روو ھەلپەزىكاوە ھەمان كاسە ئىشىك گۈانەكەيە كە بېرىمى لە دوکانەكى ئەۋدا
پىشت. ئىشكە يەكىم چار زۇر بە مۇرە و تا دلىپەوە ۋەلەم ئىلىشا دەدانەوە، بە

تۈرکى دەلتىت "سەن نە ئېسلىپۇرسىن؟"

ئىلىشا لە ماوھى مانۇمۇ لە ئاستەتىپۇل كەمىك تۈرکى قىر بىبۇو، بەلام
نەبۈپىست بە تۈرکى و مەلەم دەدانەوە. يەكسەر بە ئەمامىشى كەوا بېن ئەو
ھاتۇرە تا پېپەتلىك چىند رېزىكى بىكە دەمرىت و ئاپەپەت كەس دل پەنچاۋ لە
دوايى خۇى بەجىچەپەتلىك. بېرەزەكە بەو ئاخاۋىتتە لە جارى پېشىو زىيات
ھەپسە كائىك ئىلىشا خۇى و كىسە ئاپىلەكەي دەستى وەك بەرخىچى قوربان
كەوتە ئىن بىبىيەكانى. بەلام ئەمچارە بېچەۋانەي جارى پېشىو دلى بې بۇو لە

ساز و میهربانی و پشمیمانی، دوچاره بجوده شینه کاشنی زور به پله
شایدی له خوبیان گلوبه هرچنان نیادا را. نینجا پیکسر به گورجی له پشت
میزی فاسه که هاته نور و بیری نایه دستت گلشنا تا ماجی بکات. به این گلشنا
به شده مدهوه زورو هستی گلشناهه و ریگای نهاده نهاده زنه به تمهنه نهستی
ماج بکات. دواپیش هردووچیان وک و دایک و کور پیکتری له باومش دمگن،
هردووچیان پیکمهه فرمیسکه کانیان تیکنل پیکتری دمکن و بز پیکتریش
ندیانسنهوه. له دمرمهوه خلاکی پیاده به ساریسوپمانهوه سهیبری شو دیمهنه
همست بزیونههیان دکرد و آیاندزهانه ڈمو دوچاره کسنه دوچاره کتری دمرکراو و
سرنکه موتووی نیو غلیقی شهپریکی دریچ خایه من.

نیزیکی ده دقیقه له مکال پیره ڈنه تورکه که له باومش پیکتر مانهه و
بدهه کاهه گریان. دواپیش ڈنکه هزار و پدک پرسیار و لیکانه وهی سیاره
دو گاهنجه کوره به میشکدا مات، شهودی جاییک شهودی خسته شهودی پری
تزویه هی و دلپهانی، کهچی جاری دوووم شهودی برد بز لونکه میهربانی
دایک.

گلشنا پاش شهودی دوکانه که بمجیده هریکت، زورو دمگاپلکهه مآل و چاومرنی
سیپی ده بیت تا کانزیت دوازده بیت به دواپیدا. سیپی ده دقیقه بهر له
دوازده دمکانه بهردم دههارتمانه کهی گلشنا.

گلشنا که دمگا دمکانه و شهودی ده بیت خوی بز ناگیریت پیکسر دست
له ملی دمکات و شهودنه پیکده کریت به کول دمکریت. سیپیش بنی شهودی دوا
پیشنهات و هوالی سیاره به ناخنچیه کهی گلشنا زانیبید، کهیش
چاوکانی پر دهن له شاو و وک پیره ڈنه تورکه که شایدی زور له مکال گلشنا
دمکریت. دمکریت دلی بدانه، بهر شهودی گلشنا به قلچی پر له گریانه و
بیته قسه و پیبلیت "سیپی برام، با لهو ماله بچینه دهی خبریکه دلم
دهنه قلت!

سەپىھى بىن پىرسىار و دەلام يەكسىر پېش ئەو دەكەۋىت وەك ئەمەدى
ھەرمۇرىكىان لە مالىخى كى گۈزىو پابكەن بە قادىرمەكاندا دەچەنە خوار و خۇبىان
دەگەپىتە سەر كورسېيەكەمى زۇلە زىۋىنەكە.

ئېلىشا لەو وەختىدا بېتىخۇش بۇو كە سەپىھى ئەمەندىمى بۇي دەكىر
لۆقۇمىبىلەكەى خىنرا لىخۇرىپىاپە و ھەرگىز نەمەستاباپە. ئېلىشا حەنى دەكىر
بەكەوتىباپە نىلۇ كىزىواقى كېر لە تىس و خىرا، ھەرگىز بوارى نەبىواپاپە بىر لە
مەركى بىكاناتو، بىلەم ئەمەش وەك زۇر شىدىكە ئىيانى ئېلىشا بىرىتى بۇو لە

خەيدالىكى رەھا و رۇوت و بېتۇرە.

سەپىھى ئېلىشا بىر دېن باخچىدەكى سەر كەنارى روپبار كە دار و
درەختەكانى رۇوت و بىن پەنك خۇبىان دابۇوه بەر خۇزىكى بېتىشى زىستان. كە
لە پەكەم حەفتەي سال و سەدە و ھەزەرمى نۇيدا لۇازى و بىن هەقى ئېلىشاپاپان
بېتۇرە دىپابۇو. ھەر كە كورسېكىان بەتكىرىد و چۈن ئاشىشتن، سەپىھى رۇوي
دەمى كە ئېلىشا گۇتى "كاك، بىن وا بە كول گۈيابات دەكتەر چى بىن گۇتىت؟"
لۇزمدا ئېلىشا مەمەك نادەمەنەت و پاشان دەلىت " دەپىت ئاواوا كەى
بىكەرتاتو، دەپىت چارىكى تى بېبىنەمە؟"

سەپىھى كە دەزانىت گۈيانەكەى ئېلىشا بىن دۇرۇي ئاواوا بۇوه بېتەنگ دەپىت و
زىياڭ پىرسىار ناڭات. تا ئەو كاتى ئېلىشا دەست دەكاناتو بە ئاخاۋىن و ئەو
بە ئەواوى دەناسىتىت كاتىك ئەو وشانەتى بە كۆيدا دەپەرىتىت " سەپىھى
كىغان، دەكتۆر مەك بېنى كۆتم ھەمەوى چەند رۆزىكىم لە زىياندا ماوه، چەند رۆزىكى
ترمو ئېتىن من مەنۈوم "

سەپىھى بۇ ماۋىمەكى بىرلا كې دەپىت وەك ئەمەدى بايىكى كۆتكۈرىتى بەسەردا
پۇوخاپىت. ئەمەندىمى دەكتات ئاخاۋىتت لە چاوه زىنەكەنلىغا ئېلىشا رامىتىت،
دەپەرىت بە ئەشكىدا بە دواپى ئەو دەنە و رىستاندا بېكەرتە كە بۇ ئادانەسى
كۆسىكى ئاقۇم بۇوى نىلۇ خەم دۇوبارە و دە بارى دەپنۇو. لەكەل ئەمەشىدا
و شەو رىستانەكى شىايى دەست ئاكەۋىت تا بە ئېلىشا بىلتى. سەپىھى لە ئاخەو
باومەپى ئەواوى نەبىو بە خۇدا، كەچى ئەيتاۋى ئىن ئاوى ئەو كۆملە

وشهیمک په سهريمهکمهو بندت و دلی نیلشاي پېيداتمهو " برام دلشاد، تىز
دلىكتىچى خى خۇ دكترى سىگىبايە ئەبۈوه بە خۇدا تا تەمىن خەلک دىيارى
پەكتا. هەرگىز ئۇ شەتە باوھە مەكە و خىز بەدرەمەوە بەر خىت، خۇدا ئەبىت
كىسى تى ساتىڭچەل و مەرك نازانىت "

ئىلشا پاش بە جەپپەكتىنى ئۆلپىس دكترى پېپۇر، ئۇوه پەكمەن رەستى
دلىدانەوە بۇو كە لە كەسىكى گۈچىلىكتىت. ئۇو لە گۈيانى لەكەل بېرىمەنەكەدا
زىاتر بە بالاى خەمدا چۈپپەوە خوار و مەركى خىزى ئىزىتكىش بىبىنیوو لە
پېيشىنى دكترى پېپۇر.

ئىلشا ئاپۇيىكى بېر لە گومان و ترس و پېسپار بې لاي سەپەي دەدانەوە و
دەلىت " بەلام بەيانى راپۇرت و قۇزى و شەتە پىقۇيىستەكامىن بېر ئامادە دەكتارا "
سەپەي دللى خورىيە دەكتار و دەكتورىتە بەرامبەر راستىقەكى تال " كاكى
دلشاد، ئۇو كاپىرايە چى يە؟ دكترى، وزېرىيە دەرمۇرى ولاتە، يان عىزىزائىلە؟"
ئىلشا وەك ئۇوهى ئۇو ئاخاوتىنى ئواپى سەپەي گۈئى لەن ئەبۈوبەت، ئاپور
لە سەپەي ئانادانەوە و دەلىت " سەپەي دەبىت ئيانى ئۇ بېجىت ئۇو شەنانە لە
ئۆلپىس دكترلە ئەنگىزىت. قۇزى و بلىتى تەپەارەكە لە بېر ئەكەپت. ئۇوان ھەموو
شىڭىيان بۆرم پەتكەسلىقىو. بۇو بەيانى بې ئۆوارە دەبىت لە فەرگە بە و سەھىر
بىكەم. من دەبىت لە دەلمۇھ سۈپاس گۈزازى دكترلە بە سەپەي ئۇو ھەۋالە
تالىمى كە پېيدام، بەلام گەورەتتىن ئەگەبەتى ئۇوه دەبىت كە لە مەرىگىشىدا ئەنگام
بە وەلات و كەس و كارم "

سەپەي ئۆزىدا دەزانىت كە وەشە و رىستە ئامادە كراوهە كانى چىتەر بەرگەي ئۇو
ھەۋالە ئاڭىن كە وەك ئۇو فيشەكانى ئەستىنى سەرەمەنگى و سەكۈيان بېرى
تىز و سامدار بە پەيانى گۈچىيەكانى تىزمەپەپىن.
ئىلشا بېر بەيانى لە مالى سەپەي بە ئاڭادەت و لەمۇدا چاومۇشى سەپەي
دەبىت تا لە لاي دكترى پېپۇر دەگەپەتتەوە. پاشان كاڭىزىن چوار و نىو
دەبىت بېتكەوە لە فەرگە شۇنكارات ئامادەن بېر پەتنەۋازى كىن لە ئاپورا.
سەپەي دۇو و چارەك دەگەپەتتەوە كۆسەيىكى ئاپلۇقنى گەورەي بە دەستەوە

بورو، يەكەم جار كەتكىن بالتمسار و بىلمۇندا دەداتە دەست ئىلشا، دواپى
دىارىيەكەي ئىڭلىرى پېسپۇر بە شكاوى. ئىنجا بە دلگاشى و خەمىتىنى زۇرمۇھە
دەست دەداتە زەرتلەقى كاڭھەزى زەرد كە گەشت پەتىسىتەكانى گەشتەكەي
ئىلشاى تىداپۇر، راپۇرلى پېنچىكى بە ئۆزى ئەڭلۈر و وەزەرتى تەندىرسىتى،
ئۈزۈن قورىكىا بە وىنەتى ئالا و ئەمەزى بەلىقۇز كە ھەزىۋەكىيان لە سەر كاڭھەزە
لوسوسەكەي فائسەسەرەن دەرجىپۈن.

ئىلشا ئەكەم كەس بورو كە بلىقىن سەھەر كەنلىنى ئىتو دەستى بۆنى مەرك و
قەنابۇنى ئەپتىت. يەكەم كەس بورو بىزانىت كە ئەم بۆ ئەم بە ئاسمانىدا مەھىت
ئامەمكە بەرپەت.

لە زىگاي فېگى شەتىڭكارت سەپقىن بېرى لە بەيدەختى ئىلشا دەكىردىم،
ئەيدەزاش چۈن بېپەتلىك كە چەندە پەرۋەش و دەلتەكە لە ئاست سەھەرى لە
ئاكاڭى ئەم، بەلۇم بېدەنك بورو و ئەپوپىست بە قىسىمەك بارى خەمى ئىلشا
قورپەت بەكتە.

ئىلشا لە بېشەمە ئۆپلەكەي سەپقىن چاۋى بۆ ئاسىپەتى دۇور چوو،
ھەمۇو بېر و خەپائى لەسەر ئەم بەر لە مەرك چارىكى تر ئاوا
بېپەتلىك، چارىكى تر دەست لە ملى بەكت و ئىز لە باومشى بىگىت،
ھاروەھا لە باومشى كەرمىدا شىومن بۆ بەختى خۇنى و ئەم ئەپەپەنە كورتەپان
بېتىپەت، كە وەك زۇزىپەنە چىپرۇكە قۇول و زېنۇوەكانى مېزۇو كەوتۇپوھ بەر
دەستى رەقى قەدرە، شەقان بىن رەھى زەمانە. وەك ئەمەزى ئىلشاپايان زۇوتى و
خاپاپەت لەم ئەپەنداشنى بېشىوو بىزازاپەت و دەنگىكى كې ئەمەزى بە كۆپىدا
چۈپەنديپەت "ئەي بەنى ئادەم، گۈچ پانىزە و بابش بزانە كە ھەر لە كۆتەنە
ئەپەنداران بەخت رەمن و بېچارەن، ئەوانەنە ھەۋاڭلەن لە خۇدا و خۇد و
خاڭ ئۆخۈلەت نەۋەتى" *

بە بىزلاپى ئەپەنداشنى بېرى لەم ئەپەنداشنى دەكىردىم كە لە كەرمەتى
قۇولبۇنەمەيان بە بالا ئەيشتەدا، مەرك وەك راوجىجىكى فەلىباز دېتە رېيان و لە

پر و مک مالی بیکس و خهمناک پدرمو خەرەندى مەرك باڭلۇزىبىان دەكتات و دەيلىكۈلتەت.

كە دەگان بە فېڭەن شىتكارت ئىلشىن بە شەرقەوە دەروانىتە پەك بە يەكى كە كاشتىارەكان كە خۇزان و ئانتا اۋرسەكانى دەستىيان لە سەھىرە دور و نىزىكەكاندا دەگەپانەوە، كاتىك لە قورۇمە ئاۋوا دەپىنتىت شاد و شاگەشكە دە

مەركى ئىزىكى خۆرى لە بېر دەپىنتىت، نە جەنچالى ئىۋ فېڭەكە.

ئاۋوا جاڭەتكىنچى چەرمى قاوهىنى لەپەر بۇو كە ئەۋەندە لەكەل قۇ و چاودەكان و

پەلەن و بالىرى كۆك بۇو، لەپەر چاوى ئىلشىن ئۇر بە شىتمە لە مەمۇو

كائىنچى گەشتىر و چوانىت دىاربىوو. ئاۋوا كە ئىزىك دەپىتەوە و رەنگ و رووى

پەزمۇونىدى ئىلشىن دەپىنتىت چەند ھەنگاۋىچى خۇزا دەنەت و مەك كار مازىچى

كىكى ئەكمۇۋەتە باوەشى ئىلشىن، هەر بە گەيشتنى بۇو مەكە خىر و ئەنرەمانى

ئاۋوا بېز سەر سەتكى ئىلشىن، وەكسىر و مەك پەندەۋىتى ئەرزى بىردوو بە رووى

ئاۋوا دەتەقلىتەوە و فەمىسىكى گىيانى و مەك شەپېلى ئېڭامان، باراڭىنى

خەمناڭى پايزى قۇ و پەرچەم و گەردىنى ساف و بۇنىخۇشى ئاۋوا ئەپ دەگان.

ئاۋوا پەكتەم ھارى بۇو كە بىبىنتى كەسىك و مەما بە كۆل لە باوەشىدا بېگرىتە.

ئۇ لەمۇتە ئىلشى ئاسىبىوو ھەرگىن بە شىتمە خەمناڭ دەپىنېبىوو. ئاۋوا

پاش ئۇمۇمى تەوقەپەك لەكەل سەپەن دەكتات، دۇپىارە پووەكتەنەوە ئىلشىن و

سەرىي و مەك ئىنچانەپەكى دەرزىبىنۇو بېر لە گولى سېس و ۋاڭاڭ لە دەست

دەگىرتەت. و مەك ئۇمۇمى خۆرى بە خۆرى بلىت "ئای لەو بىن ھۇش و بىن دلانە، ئۇ

گۈلانى ئەننەن بېز والېكىرۇمۇدا"

ئاۋوا ئەو ئەنلىت بەلام لە جىانى سىلاڭى دلى لە ئىلشىن دەكتات و دەنلىت

"ئېرىنەكەم، بېز وەمات لېتەتتەوە، بېچى لە تەلەفۇن ھېچ شىتىت بە من

"نەگوت؟"

ئىلشى ئاتۇرانىت ھېچ شىتىت بلىت، لە ئاتۇراندا سەپەن زۇو بابەتەكە

دەگىرتەت و دەمىي دەكتەنە لاي ئاۋوا و دەنلىت "دە تۆ بېمان بلىن بىزائىن

كەشىتەكتەت چۈن بۇو، دەللىن براڭ بۇو كى ئورۇپايدا!"

ئاوازا هىچ وەلەمكى ئاداتىو بەلام لە جىاتى خەندىمىك پېشىكەش بە سەيىھى دەكەت و زۇر رۇسى و مەركەپتەتەوە لاي ئىلىشا و دەلتىت " لەپەرىجى وەما بە خەنراپى رەنك و رووت تىكچۈرۈ ئى دەكتۈر جارى بېشىۋو ئىبگۈت لەمەدۇوا تەندىرۇستىت بەرمۇ چاكىۋەنەوە دەچىت ؟ "

ئىلىشا وەك ئەمە دلى نورگەپەكى مېنۋىزگاراو بېت و لە ئىز بىرسىيارەكانى شاوازا دا چىركە لە دوايىنى جىزىتىر بە ئىزىدا بەتەقىتەوە، ئەقى نەدەھات بەلام ھەربىو چاوانى بىرون بە گۆمى فەرمىسک و خۇزىن، پېشىرت ئىلىشا و سەيىھى پېتەتىپون كە ئەم ئۇوارىمە هىچ شىڭىت بە ئاوازا نەلدىن، تا ئىلىشا بىچ بەيانى ئەبارتاڭىنىڭ چۈل دەكەت و خۇزى ئامادە دەكەت بېز سەقەر.

* * *

ئىلىشا ئەمەندەيى كىرىبوو ئەپتۇانپۇو دىارىپەك بېز خوشكە تاقانەكەي بېرىت، بېرىيە لە كاشى ئامادەكىن و ئاساستىن جانتا بەجۈوكە دەستىبەكەي فەرمىسک تك تك دەپىزايە جاومەكانى و لە دلىدا بە خۇزى دەگۈت كە ئەڭەر كۆسىك خۇزى بېرىتى بېت لە شۇومۇتىرىن و غەمگىنلىرىن دىيارى، چۈن دەستى دەگۈتىت دىارىپەكى تى بېرىت.

ئەم ئەنەن دۇر تاكە شەموى لە شارى شىتكارت و ئىيانى ئورپىت ماپۇو، بېشى خۇش بۇو ھەربىو شەو لە لاي ئاوازا بىماپايدۇ، بەلام لەپەر ئەمە دەكەت شاوازى بە جۈزىك خەنلىدەمۇيىت، ئەيدەمۇيىت لە دوا رېزەكەنلى ئىيانىدا بۇو شەموى تال لە يادەمۇرى ئەمۇدا بەچىپەتىت.

كانتىك سەيىھى ئۆتۈمىلىكەي و مەستەند، ئاوازا ئۆزى بېز سەپىر بۇو كە ئىلىشا لە شۇنىش خۇزى ئاجۇولىت. كەچى سەيىھى جانتا قورسەكەي ئەمە دەدەستەمۇھى و خەرىپەكەپىش كە دەكەپۈت و بېز سەرەمەنى دەبات، ئىلىشا لە پېشىھەمە ئۆزىلەكەدا وەك ھەربىاپەك كە لە كاتى ترس و شېزىمەن رەنكى پېتىتى خۇزى گۈرپىت، دەيدەزانى ئۆزى ئەم ساتە و مەختەش بېڭۈت.

ئىلشا كەتىپ ئەۋىن باالتسار و بىلمۇنداي بىدەست گىشىو و بىر لەمۇى ئاواوا بۇ جانتا دەستىپەكىيەتىلىكىت و بىرسىيارىڭى بىر لە گومانلىكىات، ئىلشا خىرا پەنچەرە ئۆزتەمانىكىپەكىي ئۆپلەكە دەھىنەتە خوار و ماجىك دەخانە سەر بەرگى كەتىپەكە تا وەك دوا بىلەرى تەممۇنى يېڭىكەش بىرەكەي بىكەت. ئاواواش وەك ئىلشا كەپكەم حار كەتىپەكەمىي گۈنە دەست بېرى بۇ دەيمان چۈرۈك و بىسرەھانى ئۇرۇ كەتىپەن چوچىن، كاتىك، هەنگاۋ و بە هەنگاۋ بە قاندۇرمەكان بەرەمە مالە يەك ۋۇورىپەكەي سەركەوت، بېرى لە ئاوا كەتىپەك دەكىردىمە كە رېزىك خىرى بېئۇسىتەن و ئاواي بىنلىت.

{ئىلشا}

{ئىلشا و ئاواوا}

{ئىلشا و ئاواوا و لوڭىمە}

ئۇ شەمۇ ئىلشا و ئاواوا سەپقىن، ھەرىپەكىيان بە چىا لە سەر بالىف و جىڭىا و بالىڭانى خىرى تا نىرمەك خەو تەچچوو چاۋانىن، ھەر يەكەيەن لە لاي خىرى ھەزار و يەك لېڭانەوە و بېرى سەپىرى سەبارەت بە مەرگ و ڈيائىن بۇ ھات.

بۇ بەياني سەپقىن ئۆزبەي كارەكانتى ئىلشاى پاپەراندۇرۇ، مالەكەن بۇ پاك كەپبۈرۈمە و كەپلەكەي دابۇرمۇ بە خاۋەنەكەي، سەپقىن لە مېلىپۇر چەندىن كاتانەلۇڭ و گۈفارى رەنگاپۇرەتى ئۆزتەپەللىك مېزىدىپىسى بۇ باووکى مەڭىرتىپو، بەلام ھەرگىز بە راست و شىباوى ئەزاضى كە داوا لە ئىلشا بىكەت تا مەۋاپىر بىانباتىمە.

چەك لە ئىلشا، سەپقىن بېڭىتىرىپ كەسسى ئەپتەپىپە كە بە كاشى مەرگى خىرى زانبىتەت. سەرەپلىك ئەۋوش كەسىك بۇ مەرگ وەك بالىندەيەكى غارىپ بە ئاساندا بەقىت. دەنگۇت ئىلشا بە مەرگى دىوارىكىراوى لە ئالاڭىزىنەمەدەكى خۇدايى بَا بۇ، تا وەكى بىزازىپەت كە ئەڭدار كەسىك بە ئان و زەمائى مەرگى خىرى زانى، دەپتە دوا شت چى بېت كە بېرى لە بىكەتەوە. ئايا ئۇ شەت بېرگىزىنەمەدە كە خۇدا، يان مانەمۇدە لەسەر بىردى گومان؟

ئىلىشى لە دەرمۇھى بازىنەي ھەر بىر و باومى و تاقىكىرنىۋەكەدا كەسىك بۇو
لە يەك كاتدا دەيتىۋان لە ئۇمۇھېپى خەمناڭى و شادى نابىت، لە بىباورى و
باورىدا، لە گومان و يەقىپىن دا.

كائۇمىز بۇي ئۇمۇرىز ھەموو شەتكان ئامادە بۇن، تا ئىلىشىا بەپايانى كائۇمىز
دە سەفەر بىكت. بەلام دوا شەت كە ھەبۈر ئەنچامى داد بىدىنى ئاواوا بۇو.
كائۇمىز سەن ئۇوارە سەيەھى ئىلىشىا گەۋاندە ئىزىك پاركەكە بۆ ئۇمۇھى بېجىت
بۆ جارى كۆتايىن لەسەر كورسیيە ساجىكەدا لە چاومۇرىنى ئاواوا دابىنىشىت.

ھەردووچىان كە پەكتۈريان بېشى زۆر بە گارمى چۈنە باوهىنى يەكتىن،
ماومىيەكى درېچىن بېتىھ و بىن ئۇمۇھى ھېچ بە پەكتىر بلېن لە باوهىنى يەكتىدا
مانەوە. كە دانىشتن فرمسىك بە لېڭىشاو دايىباراڭدە ئىتو چاومۇكانى ئىلىشى.
ئاواوا دەيتىۋان خۇرى لە بەرۇم شۇ ساتە خەمناڭىدا بېرىت، يەكسىر بە
پەندە كانى فرمسىك لە چاومۇكانى ئىلىشىا دەرسىت و دەلىت "ئىرىپەنەكەم،
دۇپىن كە قۇم بېپىنى زانىم شىڭىرى خەمناڭىت لە دەلدىھە و ئاتقۇپىت من بېزىتىم، من
لە بېرگەوە دەلم گوشراو و هەستم دەكىر كە ئېتىر لە ئۆز دادمىرىم، بەلام كە لە
تەلەفۇن دەنگى قۇم گۈچ لە ئەمبووە دەلم خۇش دەبۇو "

ئىلىشى لە ئىتو مەتكە مەتك و گىريانى ئاخىنارى ئىتو سى و مەلاشىو و
چاومۇكانىدا بە دەلچى گوشراوەمە گۈچى لەو ئاخىنەتى ئاواوا گەرتىوو. بەلام
نەيدەپىست شۇ ساتە درېچىن بېكىتىت، بېزىه زۇو ھانە قىسە و گۇشى "ئاواوى
شىرىپىن، من بەپايانى سەفەر دەكەم، دەچىم دەغمەم" .

" سەفەرنا " ئاواوا بە سەرسوپۇمانەوە بە قول و باسکى ئەرم و ناسكى لەمشى
بىن ھىزى ئىلىشىا بۆ لای خۇرى دەكتىتىت. وەك ئۇمۇھى فرۆكەكە لە ئىتو پاركەكەدا
و سەستاپىت شۇ بەو كەنارەرى رى لە سەفەرى ئىلىشىا بېرىت. لېرىنى ئىلىشىا ھەموو
ھەوالەكان بۆ ئاواوا بۇن دەكتاتوو، لە ماڭەمەنى سى رۇزىمى لە ئەخۇشخانەنى
فرىاڭەوتىن، تا دوا سەردانى بۆ لای نەڭلەرى پەسىپۇر، چۈنى بۆ لای بېرەۋەنە
تۈركەكە و چۈلکەنلىنى ئەپارىشانەكە و هەند.

ئىلىشا دەستى ئاوازا دەگرىت و بەشىنەمەي ماجى دەكتات و دەلتىت "شىرىنەكەم، ئىتىر تىواو من لە بىر بىك و مەك ئۇمۇمى من لە سەرتقاۋە نەھاتىم بې بارامبىر پەنچەرەكەى تۆر. بەلەتىن پېتىدە كە من لە بىر دەكەيتا"

ەەردووكىغان بەند سانىڭ لە بېدەتكىدا دەپەننەوە و بە كۈي لە ناخشىانەوە تۆر تۆر بې يەكتىرى دەگىرىن. كات بە خىراپى لەكەڭلەرىان و بېدەتكى ئۇماندا دەجۇوو پېش، دەنكوت ئەو رۆزىانە ئىلىشا لە زىيادەدا ئىياوه و عىزىزائىل بەزەپى پىداھاتقۇتەرە، يان چاومۇرىي بۇوه تا ئىلىشا بې دواجاڭار بە دەھارى يارمەكە شاد دەبىت. ئىنچا لە ئەمسەرسەمە جاومۇرىي دەبىت تا لەپەر دەركىي مالى كەزان رۆخى بېكىشىت.

بې بەيانى ئىلىشا و ئاوازا و سەبېقى پېكىوه لە ئىتو ئۆزىلەكەدا دانىشتىن و بەرمۇ فېگىي شەتكارت كەونەت رى. چىتاپىان ئەپاياندەزىنى چى بلان و باسى چى بىكان. ئەممەزارە ئىلىشا لە كۈرسى پېشىتەمە ئۆزىتمەلەكە دانىشتىتۇ و مەك ئۇمۇرى لە ئىستەتەرە خىرى لە گاشتىقى ئىبەدى پاپىتىت كە تىيدا هەتا تاق و تەنبىاپە.

ئىلىشا لە كۈي ئەو گەشتىرارانى كە بەرمۇ ئەستەنپۇل دەجۇن ئاكە كەس بۇو بېتپۈرۈدە و مەلۇوول، جىڭە لە جاناتىبەكى بچووكى دەستى چىدىكەي لەكەڭلە خۇزىدا ئەپىرىپۇو. ھەرۈھە ئاكە گەشتىرارىش بۇو كە بىن پەساپۇرەت سوارى فۇرۇكە بېت و بەرمۇ گەشتىك بېتىت كە ھەيچ كەسىكى سەر زەمۇن ئە ئۆزىلەپىن بىن دەبرى و نە بېتپۇش بۇو بېچىتە شوينى، لە چاومۇۋاش ئىلىشادا ئۆزىتەرىكىي دەزگىي پەنابەران و مەستاپۇو و لەكەل و مەركىتىك كە وۇنلىكى رەن و بىلاپەرىزى كوردى تۈرگىيا بۇو. ئۇمان ھاتىون ھەمۇو ئاساستاپىيەك بې ھەستەكەمى ئىلىشا قەرامەم كەن، پاش ئۇمۇمى ەەردووكىيان تىواو دەلتىنەن لە گىلتەن داكىۋىتىت و قېرىز و بېزىتەتكەكى ئىلىشا، بە خەمەبارىپەمە دەست لە ملى ئەو دەكەن و ئۇمۇن دەخوازن كە سەلامەت بىكانەمە مال. دوابىنى ئەوازا دەكەن و سەبېقى كەنلىكى كەمەيان بې دەمەنلىت تا لەكەل ئىلىشا دابىشىن. سەرەتە سەبېقى بە قوبىگى بې لە گەپانەو ئىلىشا بېرىن دەكتات، پاشان ئۆزەرى ئاوازا دېت كە دەشكەو و غەمگىن

زور به گرمنی نیلشا له باومش دمگویت. ماج له سهر ماچن لیدهکات و پیده‌لایت "شیرینه‌کم، برق... برق، من نالوانم هیچ شتیک بلیم" لرمدا شاورا و مک مدل‌لیکن زیز و تراو به راکن دبور دمکویته و دمجهت له پهنا دیواریک دهست دهکات بگریان و سپیری دله‌زینترین دیمه‌تی ژیانی دهکات.

* * *

نیلشا ٹهو کاتانه‌ی که له نهسته‌نیول بوو هاردم سپیری ئاسمانی دمکرد و له دوکه‌لی سپی نه و فریکانه پادما که له په‌زایی ئاسماندا به دوايى قۇنیانه‌و بەجىيىندەپېشتن. ٹهو دوکه‌لانه‌ی که پاش نېيشتەو و دبورکەوتەوە فەرۆکەکانش ئاسمان و مک پەمۇئى شەتمبۇو له چەقى ئاسمانه‌و له شیوه‌ی کوائنه گەورە گەورە دەمانەوە و پاشان رەنگى سېبىيە‌کاڭىان ھوانش ھېۋاش له دهست دەدا و دەمۇن بە پەلکە زېپىنەي رەنگ بېق و مەدوو. نیلشا خۇونى بىو روپۇچك خۆزى له نۇو فەرۆکەمدا بېپېشەو، سواربۇنى فەرۆکە بېز نه و ماناي گەشتىكى دەدا کە پەسەر دەريياكانه‌و مەرقە دەمەن بېز باخچە و شارە رەنگا و پەنكە‌کانى ڭۈرۈپا. ٹهو شارانى کە پېشىر لە پېستكارت و وىنەي نۇو گۈفارە‌کاندا دېمەنی بەھەشتىكى خالى لە خەميان نېشانى نیلشا دابۇو، نەمەك خاکىكى کە دواتر بە پەك دهست مەرگ و ئەمۇيىن پېتكەوە پىن بەخىشى. زۇر جاران ٹهو روپۇشى کە له رېستورانى ئەدیم بە كارى ئەمەكىد، دەچوو لە باخچە‌کانى دەوروبىشنى ئاپا سۆپەغا و سولتان ئەحمد دادنېشىت. لە ئاسمان پادما و تەنھا ٹهو فەرۆکانه‌ی دەۋارىد كە بېز نۇو قۇوللىي ئاسمان دەغپىن و ئەم و نەستەنۈلىان بچووك بچووك لە دوايى خۆيان بەجىدەپېشىت.

نیلشا ھەرگىز لە باومەدا ئەبۇو و نەيدەن ئەنى کە ٹهو روپۇشى سوارى فەرۆکە دەبىت و بە ئاسمانه‌و دەغپىت، کانىكە کە ٹهو پەسابۇرتى مەركى لە

با خنده‌ایه، شو فریزکه‌یدی که کو سواری دهیست لهو جقره فریزکانه‌ید که شو هرگز له نهسته‌نیزول به خمونیش ببری له ژماردیان نهکریدیوووه.
له‌گال شوهی تیشا پدرمو مرگ نمودو، به‌لام دهیویست که‌دیک سارسامی بتوذیت کالیک بز په‌کم چار خنی له دنیه دهگای فریزکدا دهینه‌تاده. له په‌کم نیگای بز دنیه زوووه‌وهی فریزکه‌که همسی کرد شو له شویتیکه وک هزایکی سینه‌ماهه که دوو گزیریلای گوره له شوسدر و شمسه‌ریهوده رایانکشابت و شاشه‌ی سینه‌ماکیان کردیست به دیان په‌خدره‌ی بجروک بجروک.

له‌گال که‌یشنی تیشا بز دنیه فریزکه‌که دوو کع له تاخی ناومه هاتن بز پیشوازی کردنی و تا شوپنی دانیشتنیان برد. تیشا شوهی پن سیر نهبوو چونکه شاکانار برو که کاسکمی نمزگای په‌نابران و ژنه و مرگکه کورده که سیبارت بهو له‌گال تاخی فریزکه‌که سهیان مکرد. دوو کجه‌که که دوور که‌ونته‌هه بز دلنيا بون به چاوی بازمه‌ی و سوزمه‌هه شاپکیان له تیشا دایوه. دنیه سه‌عات به سر چوو تا تمواوی خله‌که دانیشتن و دوو کجه‌که رقیمه‌هه کانی فریاگزاریان پیشکه‌ش کرد.
تیشا له لای په‌نجهره دانیشتوو، له ته‌نیشتنی کاپرایکی قوت و قللدو دانیشتوو که بونیادی لهش و قیافه‌ی له تورکوت نیزال دهچوو، به‌لام شنوهی رووی له هی شو وردتر و سبیتر برو. که فریزکه‌که به خیزاییکی بیوچنه پریشت و خاریک برو بز سه‌رمده بدرن بیتکه، کاپرای قللدو خاریکی خاکردن‌نومه بزینه‌ش زمه‌د و سورمه‌کانی ملی برو.
بز تیشا سواریوش فریزکه و قرین به هواندا شنیکی تازه برو، بزیه شونده‌ی خورکی سرچجانان برو نهونده ببری له همیستی سه‌رمه‌کی گمشده‌که‌ی نهده‌که‌موده. په‌زیبونه و ههستانانی له ناکاوی فریزکه‌که بز تیشا نهوه رازخ کیشانیک برو. تیشا به تمواوی شلمنا برو تا نهکانه‌ی فریزکه‌که گیشته ناستک و به نارسته‌یکی ناسیبی جووله‌ی کرد، دوایش وک نورمسکی زمه‌لاح به نالی ته‌نیا له اقووالیه‌ی ناسماندا مایه‌وه.

ئىلشىا بى تىزىزلىرى دوو سەعاتىنى رىڭا نە سەرى لە پەنچارەكە دوورخىستەمە،
نە ئاپىكى ئۆستانەتلىنى لە كاپرا قەلەمەكەي تەنفيشى ناپەوه. بەلام كاندىك
فرۆكەكە دەجىتتەوە ئاسىتكى ئۆزىر و لە خوارمۇ ئاسماڭى بىنى دەكتە كە
رەنگى كەنگى ئۆز و سامانلىكى ئىدار بىرە لو ئاسماڭى كە فرۆكەكەي تۆدا
دەغلى، ئىلشىا لېرىمدا بوارى ئەمەن ئاپىت خۆزى ئەو ئەپەنەيە خوارمۇ ئاشكىرا
بىكاد. چونكە لە پىر كاپراي قەلەمە بەرىدەم ئەمەن سەرى يېز نزىك
پەنچارەكە دەبات و پىيەدەليت كەوا شەپىتىيەكەي خوارمۇ بەھرى رەشمە. ئىلشىا
بى پەنچىنە دەريايى رەشم، رۈزە رەشمەكائى ئۆز دەريايى سېنى بىرىنەتتەوە و نزىك
بە ورىدى لە بەرزىزلى ئاسماڭدا لە ئاخى ئەو دەريايى پادىم. وەك ئەمەن بە
دواپى ئەرمى كاپراي لایت و ئەو كەسەدا بېگەزىت كە تۈنچلى ئەپەنەيە ئاپامواى
پەنچەشت و يېز ئۆلۈمى دەرييا پالى بىقۇمدا. ئىلشىا بىرى لە مەدائە خىكاۋەكە
دەكىرەمەكە لەكەل دايىكى كۈزىيە ساۋاکەدا بە تەنفيشت يەكمەمە لە دوو
كۈپى ئەپەپ لە بورىكەكى تۈردى ئۆزىران. كاپراي قەلەمە كە رووي دەمى دەكتە
ئىلشىا ئازىزىت ئەو كەنچە بارىك و بىلەك و جوانەي تەنفيشتى بىرترىن و
بىدېھەختىرن گاشتىارى ئۆز فرۆكەكەيد. سەرمەتا بە ئاپى كوتاى خۆزى بە ئىلشىا
دەناسىتىت، دواپىش كۆمەلە بىرسىارىكى خىزايى لىدەكتات و گۈئى بەدە ئادات كە
ئەڭەر وەلاسى ئۆزىمەيان وەرنەگەرت. كوتاى بى لەكەل ئىلشىا لە پەنچارەكەدا
سېمىرى دەريايى رەشم دەكتات و دەليت " من ھەرجىندە مەدائىم لەسەر
خوارمەكائى ئەو دەريايى بەسەر بىرىووه، لەكەل ئەمۇندا لە ھەممۇ
سەقەرەكەنتم لە سەر ئەو دەريايى تۇوشى تىرس و خەلقان دەمم "

ئىلشىا ئەپەپسىت دەركان ئاشاۋىن بە رووي ئەو بىباوه رو خۇشە دابخات،
پاش ئەمۇنى لە ئۆز ھەممۇ بىرسىارەكائى ئەمۇدا ئەو تەنھى يېك و مەلاسى ھەبىو
ئەپەپسىت «كۆر» بۇ. لېرىمدا ئىلشىا بىكسەر ئاپىكى بىرایانى لىدەداھو و
پىيەدەليت " بى ئەندەندم، شۇيۇنى مەنلاپىت ئاپى چىپى؟ "

" كەپامان "

" ئىستاكە لە شارى كاستەمنو دادمەنېش و بازىگانم، هەموو سالىك
چارىك بىسىرىان سەھەرى ئامانىدا دەكمەن " .

" ئاپا كاستەمنووش دلگىر و جوانە وەك ئەبانا! " ئىلشا بىرسى.

" بەلەن، لە ئاو شاخابە و قەلەپىكى كۆش لەتىه، بىلەم، خۇت دەزانىت
بەھەشىقىن ناڭات بە شوپىنى مەندالى! "

پاش ئۇ پېرسىار و ولامانەتى كۆتىسى بىز ماۋەي زىيات لە بازىدە دەقىقە
بە زەنەنچى ئىكەنلە تۈركى و ئەلمانى بېز ئىلشا دەڭەخلىقىت و دەپەنەت دەنباشى
مەندالى خۇنى، دەنباشىكى شاد و ئازام بەلەم بەسەرچوو، دواپىن كۆتىسى بىز
دەۋەمىتىت و لە كىرى و كىپى ئۇ كۆپە كورىدە دەكەۋىتە ئۆمان و بېتىدەلتىت " .

كارداشىم، دە ئۆپشە كەمەتكى باسى خۇت بىك، ج كارىك دەكەپتە لە ئامانى؟
دواپىن كەستەنۈل بېز كۆئى سەقەر دەكەپتە؟ "

ئىلشا بە دەنكىكى ئۇن و خەڭاۋوغۇ شاپۇر لە كۆتىسى بىز دەناتمۇ و دەلتىن " .

ھېچ كارىك ناڭكە، نىن بېز مەنەن مەڭگۈرچەمەوە كۆرسىستان، بېز ئۇ كەس و كارم " .

ئىلشا وەك كەسىتى سەر لېڭاۋى مەرگ و بېرزە فرى ئاسماڭ چەند بە لەش
و چەستە لە زەمەنەدە دۇور بۇو، سەد ئۇمۇندەن بە بىر و ئەندىنەدە دۇور بۇو
لە ئېڭىدە و ئازىكىپەكاش دەنلىغا.

لە دەليدا دەنگۈت كە فەرىن بە ئاسماڭدا بېز چەند كائىمۇرىك بېت، بىسە بېز
ئەمە مەرۆف بېكتە بە مەلەكى كۈلى و سەنۋۇرە دەستكەنەكانى جوڭاراپى
بېرىتتە. بېزىيە ئۇ كە بېز يەكمەن جار دەركى ئاخاوتىنى لەگەنلە كۆتىسى بىز
كىردىمە ئەپەپىشى وەك مەلەك سەھىر كە، لە ئۇن ئۇ كەردە لە گۈشت و خۇپىتى
تەنەيشتى ئەورىسىكى ئاسك و سېي بېنى، بېزىيە پاش يەكتەر ئاسىن ئامادمۇو
چېرىڭى ئەپەپىشى وەك مەلەكەپەكى سېپىكىار بىخاتە ئۇ دەنسى ئۇ دېپاوه.

" من ئاوم ئەشاد ئەپىي بە، لە ئەلمانىدا دەپچارى لوپىكىما بۇوەم، دەكتەر بېنى
گۇنۇم كەوا تەنەدا دۇو سىن رۈزىكەم لە ئىاندا ماۋە " .

لەگەل ئۇ و شاشانى كە وەك مەورە تەپشە بەر كۆئى كۆتىسى بىز كەوتەن،
ئىلشا يەكسىر لە ئۇن جاڭتا سەستىيەكىي رايلىرىنى دەكتەر ئەشانى كۆتىسى بىز
دەنات.

کوتای بەی خم نايدەگریت وەک ئۇمۇھى ئېلشىا ھاوهەلچى سەردىھەمى مەدائى ئۇ بېت و سالانىنى نور بېت پەتكۈزۈپ نەپەنلىپەت. پەكسەر دەكتەنە ملى و ھاوهەمى خۆئى لە دەلەوە بىن رايدەپەتتەت. لۇ كاتىدا كە راپۇرەتكە ئېلشىا بە دەستەرە دەپەت، ئۇسۇراىي سەر كاخەزەكە لە بار چاۋى دا لېل و تەماوى دىوار دەپەت، كە ئۇ نە دەتوانىت بىانخۇيىتەوە وە نە لە مانا شارا وەكانىيان بىكەت.

کوتای بەي لە دانىشتنى دۇو سىن سەھاتىپى لە تەك ئېلشىادا ھەستى كەد بە دۇنبايىقى بىر لە خم و دەلتىكى ئاشتا بۇوە كە لە مەدوا بىر ئۇ بېرىنەكىرەنەوە ئىچى كارچىسى ئەستەم دەپەت. بىر ماومىيەك ھەردووچىان ئاقۇومى دۇو خەپاڭ و بېرىنەكىرەنەوە دەبن تا ئۇ كاتى ئۆپۈپان لە پاڭپايانلى قوباتانى فېرۇچەكە دەپەت كەوا لە ئەستەنپۇل ئۆزىك بۇنەتەوە. لە پەنچەركەمە ئاوه شەنەتكەكى پاسقاۋ دەپىن، تېپەلکە و گىرە سەۋەزەكان، و خاتۇوە باز سورى و دىوارە سېبىيەكان، كوتاي بەي بە چاۋىچى بىر لە بەزەمىي و سۆز دەروانىتە ئېلشىا و بېھوھى دەنكى بىبىستىت، لە ئاخەوە لەكەل ئېلشىادا دەنەخلىقىت، "كارداشىم، سەپىرى ئەستەنپۇل بىكە كە لە ئاسمانىوھە چەند جوان دىوارە. ئىز تەماشى يكە و لە جوانىيە شارەمەكانى ئۇ شارە پايمەتە. ئۆز تەمنىا ئىت كە ئۇ شارە لە دواپىن خۆت پەمجىدەھىلىت و دەرىزىت، ئۆزىم ھەممۇمان وەك ئۆز دەپىن، بەلۇم ئەستەنپۇل جوان هەر لە شۇقۇنى خۇپىدا دەپەنلىت. ئەستەنپۇل ئۇ شارەمى كە هەرگىز بىر ئابىدە" ئېلشىا لەكەل گۈچى گىرتى بىر ئاخ و ئەفسوسى ھاپىتى سەقەرى لە خوارەوە لە جياشى ئىرگ و باخچە، ئەلچى كوشى بەردىن، قوبە و ئەنارەمى مەڭگۈنەكان، بازار و ئۆللانە تىسەككاكانى ئۇ مالان، چاۋىكاكانى وەك دەووستەلاپتى بچووك بە توپاھى گۈپستانەكاندا دەكەپىن، ئېلشىا لۇ گەشىتە بە چاۋىگەپانەپىدا چاۋ شەشكەت و ماندۇوەكاكانى وەك موڭنانلىس بەرمۇھە پېنلىكى بچووك و دۇر دەكەشىن، پىنتىك كە تا دەھات لە ئۆز چاۋىكاكانى گەورەت و روپتە دەزدەكەوت، تا لە بىر دەبىو بە گۈپىكى تەندا و غەربىپ. دەبىو بە گۈپى

هزارهشتي نالى، ئاشۇغىرە كورىدەيى كە رۆزگارلىكى نۇور وەك ئىلشا دىشكەو و
منجاو پاشى لە خاڭى باب و باپيراتش كىد و بارمو و ملاتىن عەجمەم و تۇرۇ و
رۇمى مەي پېڭاي گرت.

ئىلشا لە ئاسمانىقى غەربىيدا لە باڭ كەسەجىخى غەربىب چاوى بۇ كون و
تۆپەنەكانى شارلىكى غەربىب دەكىندا ئاسمانى دەلىزىلتەوە و لەو
بەرزاپەدا ھاوارى فەريادىمىسى بخانە گۇچى و بېتلىت.

غۇرۇپلىرى تۈزۈرەنگەن ئەم بىرىغىلىرى مۇرۇر
وەمى بەيكىرى شەرەزەرا بە حەممۇ شەرى شەرەزۇر

فرۆكە بەسەر ئاسمانى ئەستەنلىقلەدا تا دەھات نىزىت نەمبۇددە، كوتايى
بەي بىن ئەھىي ھىچ بىلتى لە ئاخىدا خىدى نەخوارىدەوە و خەرىك بۇ كې و
مات بىسان ئىشلى مەۋاند "كارداشىم، ئەستەنلىقلۇ شەرى غەربىانە سەپىكە
چۈن دەرگا و قابىيەكانى بۇ مەۋاندارىت خەلسەتتە بېتىت"
باش ماومەكى بىرلەنگى ئىلشا لە بېر بە پرسىيارلىكى نازەخت كوتايى
بەي ناقۇم بۇرى نۇر بېرگەنلەوە، پادچەلەكىتىت.

"بەي ئەھەندىم، دەزانتىت لالەلى دەكىتىتە كام لۇھا!"
كوتايى بەي وەك قوبىتائىكى كەپىيە و شارەزاي نۇر دەريا بىن ئەھىي
دۇرۇپىشى باخالى مەرمەنلىت و نیوهى چاۋىكى بىنۇقىننىت يەكسەر بە بەردىمى
ئىلشاۋە پەندجى بۇ شۇۋىنلىكى نۇور بىرلۇ دەكەت.

كوتايى بەي لە ئىلشائى تە بېسى كەوا ئاشۇغىرە كە ئاسمانى و سەرگە دەرگا لالەلى

بۇ جىبىيە

تە فەرقەكە نىزىت نەمبۇددە، ئىلشا زىبات سەرنجى شۇنىن پەندجى كوتايى
بەي دەدا، لەكەل ئەھىي ھەچىشى دېرۇن نەبۇرۇ. دەھەۋىسەت لەو بەرزاپەدە
سەپىرى شۇنىڭ بەكتە كە ئىيدا بېشىتى چەما ئەمەندەي پەرداخ و قاب و مەندەل و
مەڭلى چەور بېشىۋاد. ئىلشا دەھەۋىسەت لەو دۇرۇپىه روومەتە سەپەكانى

ئايەر بىبىنتىت و پىپىلتىت " ئى كېرى دل نامۇم و جوان، مەن وا دەڭپىزمەد شارە جوان و چەنچالىكتەت. مەن بەرۇمۇ ئىستەنۈزۈل نىچەمۇدە. هەرچىندە رون نەزەتمە كە تۆز و تە شارە جوانەكتەن رەنگ پەپرىي ئاتاسىتىو، بىلەم من تەنھا لەپەرچاۋى ئۆزۈدا ئامۇق ئىنى، بىلەك لە پېشىنەمەسىن من چارچەتكى ئەناسىساو و غەرىپەم، ئامۇق بە خوشكە ئاقانەكتەم، ئامۇق بە شارەكتەم، ھەروەھا ئامۇق بە وەلاتە پىر خەممەكتەم " كۆتائى بەى وەك دۆسلىكىي گۈانى بە كىغانى و دەلسۆز بىستىك لە ئىلىشا دانەدىمەن، لە ئىز توپىلە سازىدەكتىي دابىزىن لەكەلەر ھەنگاكىۋىدىدا ئاپرى بىر ئىلىشا دەنابىدو، كە دەگەن بىر ئاپومۇمى فېرىگەكە بە ئىلىشا دەليت " كارداشم، لىزە چاۋىرىق بە، من تا بە سەلامەت تۆ بەپىن ئەتكەم بە جىچىتاهەلم " لە كاشى كەپىشتىيان بىرەرەم خالماڭانلىكىن، كۆتائى بەى ئىلىشانى بېش خىزى خەستىتىو. بىلەم لە بىدەختى ئەمان ئەو زېزىمى ئەمان لەن و سەتىتىو، بېزلىپىس ئۆز كۆشكە شۇوشىبىيەكى كىسىتى قىن لەل و دەم و چاۋ تىرشاو بۇ، بەر لە دوو سال بىرايەكى بچووکى لە ئاپچەي ھەكارى كۈزۈابۇو. كانىڭ ئەو بېزلىپىسە دېنەنەمەدى ئەرمى برا كۈزۈاوكەكى كەوتىپۇر ئەستىز، ئازجاڭ بىرۇ سەقەر بىر ئەو شوپىنە عاسىتىي يېكتەن. بېزلىپىسە كەپەكم جارى بۇو بىن بىنەتتەن خاڭى كورىدان، لەو گەنەتىدا ئەۋېش وەك ملىۋىتىن لە خاڭى ئەو شوپىنەن لەكەلەر ھەنگاكىۋىچى چاۋانى دەچەقىنە سەر ئۇسراوىك كە وەك ئاپەتى قورىشان لە ئۆچەوانى گىشت گىرۇ تەپەلەك و چىاكاندا ھەلکەن ئازابۇو.

NE MUTLU TÜRKÜM DIENE

ئەو رۆزىمى ئەو بېزلىپىس بىر وەرگەتنەوهى تەرمى بىراكەي دەگانە مۇلەكە سەربىازبىيەكەي چەندىرەمە لە ئۆز چىاذا. لە دەرمەدە يەكەم شىت بىنپىنۈو بىرىشى بۇو لە دوو گەریلا كە پەل بېستراو لە ئۆز دىوارىك فىرى دىراپون. يەككىجان كېڭى ئەسمەرى خەلەدە سالان بۇو، ئەمۇيدىكەش كوبىكى خېپن و كورتى

بیست سالان، که جیا له کچهکه لا شانیکی له نوو لاوه بريندار و کون بیوو.
کو پژلیسە هەر کە تامىن برا کۆزراومەکى بېنى، وەك شىتەتەوار دەكتات و
دەگىپەت، تۇوشى ھېستېرىيەتكە دەپەت كە بە يۈزباشى و ھەممۇ چەندەمەكان
گىر ئابىدەت، هەتا خۇزى لەپەر سەستىن رىزگار دەكتات و رادەكتاتە دەرمەد بارەو
شۇپۇنى كېپ و كەچە پەخسېرەكە بەننا دیوار، هەر کە دەكتات بە مەندىوو پېنى بە
سەر سەرى گەنچە بريندارەكە دەكەپەت، بە لەق و شەق خەرىپى تىپەلەن و
لەدانى دەپەت تا نۇوه مەرىووی دەكتات، بە ھەممۇ ھېزى بىن لە سەرپىزىنەكانى
شانى دادەنتىز و تا پېچەتكەپەت زەبات ئازىزى دەمات، ھاوار و ئالىي گەنچە
برىندارەكە لە شاخ و دېلىن و دۇندەكاندا دەتكى دەمایەمە، پژلیسەكە تا خۇزى
شەكتەت و ماندوو ئابۇو دەستى ھەڭىزگەرت لە ئىدان و تىپەلەنانى گەنچە
برىندارەكە، ئەو لەكەلەن هەر لەقەپەكىدا بىن سەرى گەنچە بريندارەكە دەپەت "شەرف سىز، خالقىن، سەن ئىسىمى ئە؟"

گۈرپىلاكە بە دەم لۇوتى بىن خۇيىنەوە، دەتكىكى كۆز و ئوساومە چەند جار
لەسەر يەك دەپەت.

"دەشادا"

"دەشادا"

"دەشادا"

ماومەكى دوور باش ئەمە پەلەپەكە گەپابۇوەمە ئەستەنپۇل و بىراكە لە
يەكىك لەو گۈپستانانە ئاشتىبۇو كە ئىلىشى لە ئاسمانا تەپپىبۇشى، ئەو ئاوه
وەك كابووسىكى شىتكەر لە بەننا گۈپەكەنائى وېزە وېزە دەمات و بېزىزى
دەخىستە بىل و دەرۈشى، بۇ يەپەلەپەكە بەرەقام و ئىل بۇ بىن زانىن و
ئاشتاراكسىش مانى ئەو ئاوه ئەۋپىستاراھى ئىن گۈپەكەنائى، تا لە رىكىۋىچىدا
لە كەسەپە كورد راست دېت و يەكەم پىرسىار مانى ئورىكى ئاوى دەشىدى
لېدەكتات، كەسەكە وەك شارمۇزايەكى مەندىوو زمانى ھاوسىن، بېئەمەمە
بېئەكەنەوە دامىتىت يەكەمەر بە پژلیسەكەنى گۈنۈو.

"مۇنۇوا"

"کفهت، موئلوا"

پژلیسکه چهند جاریک نه و شمیه له میشکی لیکدهداشه و ئاخاوتنه کاهی ئەتاڭورى دېتىوه ياد كە له سەر دۇوارى شامەگان و اولىكىي چىاكانى خاڭى كۈرۈن بە يېنىڭىڭىز گەورەتىر و تېشىن ئۆرساپىن لومۇن كە نەو پېشىر لە سەر رۇوپەپىرى رۇغۇنامە و كىتەب و گۈزارەگان لە ئاستەنلىق بېنەپۇنى. نەو كە مانانى ئاودەكەي دەست دەكەۋىت لە ناخوخو پىددەكەتىت و نەو گەرپىلا بېرىناردى دېتىوه ياد كە له ئېز بېيەكائى نەودا پە بە گۇلى شاخەكائىي هەكارى ئاللى دەمات، نەو ھەرگىز ئىزىمىي و بەخىلى بە كىسىك ئابات كە بە كۈرۈن دەمەۋىت موئلوا بېت.

كىسىك بېت بە ئاوى داشاد.

* * *

كاشىڭ ئىلشا دېتە بەرامبەر پژلیسکە، دوو سال بەسەر ھەرگىن براڭىي تېھپىرپۇو. بەلام كە لەسەر كاغەزى قۇزازەكىي قۇلشا دۇوپارە رۇوپەپۇرى ئاوى دلشاد دەپىتەوە، لەو ئاوه بىتازىت ھېچ و شەمەكىي دىكەي ئاكەۋىتە بەرچاڭ. پژلیسکە ھەردوو چاوهكائى دەجەن پېشى سەرى و ئەرمى ئەڭل بېت لە سەرىپىدا ئامۇنۇت. وادەزىتىت نەو ئەخىشە كۈرە ھەمان گەزىلاي بەخسپىر و بېرىنارە، لە ئەلماڭياو ساخ و ئەندروست گەپاوهتىوه بەردىمى. بېزىه پژلیسکە يەكسىر بىن بېرىكىنداوه لە ھېچ شىتكە و بەزىمىي ھانن بە ئىلشاي ئەخىش، يەكسىر قۇزاكە دەپىتىت و بچىر بچىرى دەكتە. كۆتائى بەى كە دەپىتىت لە ئىوان ئىلشا و پژلیسکەغا كۆزبېمكەمە، يەكسىر چەند مەنگاولىك دەجىتە پېتىن. بەلام رۇوپارەگان بەسەر ئازامى و دلەترەمى نەودا بە شەۋىمەكىي چاومروان ئەتكارا و تىپەمەپىن. پژلیسکە سەرمەتە بە زمانىڭى ئەرم و ويسىت كۆتائى بەى ئەقور بىكانداوه، كە بىن سوود بۇو بە توبىمىي پېتىگەت كەوا بېر نە باشىزە بېكپەتەوە شۇقىنى خىزى دەست لە كارى دەولەت و مرەنداشت.

ئىلشا لىزىدا ئىدىمىز اش ج بىكەت و چۈن لەكەل ئىو پۈلىسەر بىر و نا
ئىنسانىنىڭ مەلسۈكۈت بىكەت. بې ئىو لەسرى لۇوارى مەرك، كۆنترۆلى
فرىگەكان و سۇورىي ئىوان و لاتان ھېچ مانابىيەكىيان ئىمەدا. ئىو لە مەستەنى
بىرامىپ پۈلىسەكىنى ئىو شۇۋەنە بەندىدا دوا ئاۋاتى لە ئىبان ئىوه بىو كە

پەۋاپىت بېگەپەتەوە شۇۋىنى مەدالى و لەمۇدا بەرىت.
لە مەشاماتى ئىو فرىگەكە و لە ئىو گاشتىار و گابىدەكاندا تەنبا كوتاي
بەي دەركى بەو راستىيە دەكەد و لە رووي ئىلشا كەسىتى بېڭەرە و باكى
دەبىشى. بۇ يە ھەچ بۇرۇك ئىدىم توانى ئىلشا لە بارۇققۇخە دەۋاردا
بەجىيەپەتلىك. باش ئۇمۇمى پۈلىسەكە دات و ھاوارى ئىو پەنەت گۈن دەختا و
ئىلشا مەدانە پېش خۆزى بې بەشى لېچۈلەنەو و كۆنترۆلى. كوتاي بەي
دەيدەپىست بەسۈپىلەندا پاپكەت، بەلام ئەتكەرا بەين مۇز كۈن و پەنكىنى
پاسىپۇرەكەي ئەلىپىشت پۈلىسەكە بېرىت.

كوتاي بەي بېنەنەخەكە شىل دەكتەمۇمۇ چاول بە دەوروبىتىشى دەكىپەت. ئىو
پەكمەن جارى بىو خۆزى لە بار و دېنځىرى وەما ناسك بېنېتىتەوە. پاشان بەھەلە
ئىو رېزە پەجىدەھەپەت كە ئىو لە بېتىشىوە و مەستابۇ. بەرمۇلاي راست
ھەنگاۋ دەنلىت و داوا لە زىنگ دەكتا كە مەنلاڭى يەك سالانى لە باوشى بىو
تا ئۆزەرى خۆزى بىدات بە ئىو. زىنگ گەنچە جوانەكە شەكەتى سەفەرلىكى دۇرۇرى
پېتە دىيار بىو، لە كلاۋە سۇورەكە سەرى كۈرۈپ ساواكە دىيار بىو كە لە
كەنەنداوە هاتىون. بەلام زىيات لە دە سەعاتى دانىشتنى ئىو فرىگەكە و فېنى
ئەپسماومى بە سەر ئەندا ئەتكەدا گەردىجىك لە جوانى و گۇورىمى ئەلى ئىو زىنگ
جوانەنى تەنپىۋاد بىو. بۇ يە كە كوتاي بەي رەڭەللىزىكەو دەبىنەت بن

ئۇمۇمى لە ئاخاۋىن و زىانى بىكەت شۇقىنەكەي خۆزى دەدات بە ئىو.

باش ئۇمۇمى جازىسەكە پاسىپۇرەكەي مۇز دەكتا، كۈناتى بەي خۇزا بەرمۇ

ئەمنىھەتى فرىگەمچىلت و دەركا داخراوەكەنەي مەخانە سەر پەشت. ئۇزۇر بە قۇرۇر

چاول بۇ ئىلشا دەكىپەت، بەلام زۇ شاد دەبىت بەمۇمى كە لە يەكىت لە

لۇورەكاندا پەشتەوە ئىلشا دەبىنەت كە لە تەنپىشەت پۈلىسەكەدا لە بىرامىپ

میزی ئۆفیسەرلەرنىڭ چاڭىت و پانلىل لىپەر و مىستابۇو، كوتاي بىي و مك پارلىزەرنىڭ چاۋاتىرسى و بورىز پۈرۈنەكتەن ئۈرۈمە و خىزى مەناسىنىت، ناواى يارماقى لە ئۆفیسەرلەرنىڭ دەغان كە رېگىرى ئىشلە بىدات بىڭەرىتىمە ئىتو كەس و كارى. بىلام بۈلەسى قىن لە دەلەكە بارىكەي و دەن نەشىۋاندىبۇو بە ئەو چاڭىرىتىمە، پاش ئەوهى قۇزاكەي لە ئىلەشى بىانىبۇو، بە ئۆفیسەرلەرنىڭ گىتىرۇو كە ئىتو گەندىچە قاجاغە و هېچ بەلكىيەكى ھانتە ئىتو تۈركىيە پېتىپۇو.

ئۆفیسەرلەرنىڭ بىاوجۇرى ئەواو بە بۈلەسىكە ھىنابۇو و بە كۈمانەمۇن سەپىرى رەنگى بەپىپۇي ئىلەشى يەكىد و هېچ ئەرخىكى بىچ بەلكەنامە و راپۇرلى بېزىشنى دەستى ئەو دانىدا، بىلام ئۆز بە شىئەنەمىي كۆرى لە كوتاي بىي پادگۈزىت كاتىتى بېدەلتەت كە ئىلەشى لە ئىتو فېرۇتكەدا لە كۈرسىپەكەنى تەنبىشىت ئەۋۇ بۇوه و قىزازى تۈركىيەشى پېتۇو، ئۆفیسەرلەرنىڭ بىاوجۇرى بە كوتاي بېش دەقىقا و دەغىۋانى كە رېكخراوه مۇزىپەكان لە تواناپىدا، دەلەك بە بىن پاسېزىت بېزىنە ئەمسىر و ئەوسىر ئەنلىي، بىلام بەشىۋەمەكى فەلىبازانە بە كوتاي بىي دەلىت " وەتنى داشم، ئۇ خۆت ئابىت رازى بىت كە كەسىك بىن پاسېزىت بېتختان ئىتو ولاتهكەت، ئىتو كوردانە دەيانۋۇت تۈركىيەش و مك عىراق كاولەن!"

كوتاي بىي كاتىتى دەزانتىت كە مەسىلەكەيان زۆر لە ئىلەشى ئالىز و گەورە كىدووه لە ئۆفیسەرلەرنىڭ دەپاپىتىمە و دەلىت "ئەقەندىم ئەو كارداشە ئەققىشە، من ئامادەم لە جىاپىش ئىتو ئېزە بىم و بېبىم بىر مالى خۆم لە كاستەمنى مەتا

ئۇيە لەگەل ئەلمانىا كەلىكەكەنى چارسەرلەمەن"

ئۆفیسەرلەرنىڭ دەمارى كەن ئەپەپتەت و بە كوتاي بىي دەلىت "ئەقەندى بىي، ئەو زېاتر خۆت ئاندۇو مەكە، ئىتو كەسە لە ھانتە بەقاجاخ بىچ ناو خانى تۈركىيە كەنەتلىرىن خوابى بەرامبەر تۈركىيە كىدووه، ئەگەر ئىتو كەسە لە ئەپەپتەت، دەپىت ئۇيە بىان ئەۋە جەڭىيەدىت، دىبارە

ئۇرۇپاپىيەكان تۈركىبا بە دەولەت ئازانى ئەمەك چۈن خەڭى بىن پاسېرىزمان بېز نەقىزىن.

ئىچە بە ئازادەنەوەي ئەو كەسە ھۆشدارىپەكى تۈندىيان بىندەدىن كە رېز لە "ھېبىتى تۈركى يېڭىن"

ئۇ بىنە و اىردەپە ئىزىكەي چىل دەقاقيە دەخايىنىت، كوتاي بېي ئامادە دەبىت تا بەييانى بىنلىكتەوە ئەگەر بىۋايت ئىلىشا لە گۈزاوەكە بىزگار بىكاد، بەلام ئۆفىسىرەكە پاش ئۇوهى بېزلىسە باخ لە دەكە دەنیزىتەوە شۇقۇنى خۇرى، بە هيمنى بە كوتاي بېي دەلىت كەوا چىز ئۆزى ماندۇر ئەكاك، چۈنكە ئازادەنەوەي ئىلىشا بە هەمان فېرۇڭكەكى بېنى ھاتىبو دوا بېپارى ئەمە، لەو كاتىدا كوتاي بېي وەك كەسىتى كۆست كەوتۇر قورۇق بې كۈريان دەبىت و دەست لە ئىلىشا ئەكاك، چەند دالى بېز ئىلىشا لىدىغان و تۈندىر باوشى بىندى دەگۈزىت، سەد ئەمەندەش دالى لە وڭەتكەي مشكىت و لە دل رەققىيەكەي بەرامبەر كۈردىن دەتلىرىت.

پەر ئەمەي بېكىتىر جويا بېننەوە ئىلىشا بە كوتاي بېي دەلىت كە داوا لە ئۆفىسىرەكە بىكاد تا رىگايدا بىدات تەلەقۇنىڭ بېز ھاۋىيەكەن بىكاد تا لە فېرگە چاوا مرىنى بېكەن.

پاش ئۇمۇمى ئۆفىسىرەكە سەرىك دەلەقىزىت كە لە هەمان كائدا لەسەرى خۇرى ئەمەجۇو، كوتاي بېي تەلەقۇنە دەستىتەكە لە گۈرفانى چاڭكەنەكەي دەرىمەھىننەت و دەيدانە دەستى ئىلىشا. يەكمەن جار ئۆزەرى سەپىدى ئەكەن دەلەم ئەو وەلәسى ئابىت. ئەمچارە خۇرا زمارە ئاواوا ئاقلى دەكاتىوە، يەكسىر بە گۈرگۈتنى بېز دەنگى ئاسكى ئاواوا ئارامىيەكى دەكۈزىتە ئىتو دالى و كەمېكى دەگاشىتەوە. ئىلىشا بە خىرايسى ھەوالى بېبىرلىكىنەوەي بە ئاواوا پادەگەيەننەت، بەلام ھېلىتە دەنگى ئاواوا لە ئىتو ھەلەكەدا ماپۇر كە دەلەقۇنەكە ئادەھەنەت و دەيدانە دەستى كوتاي بېي.

ئىلشا نۇر بە دلىشكار و پېر خەمەوە تەوقىي مالئاواپى لەگەل كوتاي بەي

دەكتات. پاشان دەكۈزىنە ئىوان نۇر پۇلۇس تا بارمو ئۇ شۇينە بىبىن كە

دووبارە فۇركەكەلىنىە فېرىتتەۋە شەتكارت.

ئىلشا بە دەرمىڭاۋە بىر لە بەخت و جارىدى خۇرى دەكتاتو، بىر نۇ رق و

قىندىھى كە مرۆف دەخانە ئۇپىرى دەرەقى و بىزەھمى.

ئىلشا ئەمجارە دل پىر و دل شكاۋات لەجارى پىشۇ دەغىبىيەوە ئاسمان،

كەچى ھېشىتا تروسكايىكى كەم لە شادمانى لە ناخىدا ماپۇر، ئۇ پاش

ئاسېنىش كوتاي بەي گەپيشىۋو ڈۇ باومىسى كە هەمەو مرۆزلىك پۇيپىستە وەك

نۇوەر سالىي چارىك، بە ئاسمانىدا بېرىت. وەك ئۇ بەھۇي فېرىش نۇرەمۇھ

چاوانى بە بېدىنى قراۋانى ئاسمان پاھاتېت لەجيپاتى ڈۇ سومبۇل و ھەللى

ھەمایانە كە مرۆف دەكەن بە خۇىنە خۇزۇرى يەكتىرى. بەس، ئەڭىر مەزۇقەكان

پەندىۋام بە ئاسمانىدا يېپىياناھى و وەك مەلە كۆچىمەركان ئاشتا بۇتايە بە

سازىرى و گارمى ئىيان، بە ئازارى ئۇو مەلاتنى كە لە تىرسى ئەنابىون ھەرددەم

پەزىز دەفەن، ئۇوا ھەرگۈز رق و كىنە چىڭايان لە مەناۋىاندا ئەندىۋوومە.

لە گەپانوەدا ئىلشا ئەمجارە كەسلى كە تەنھىشت دائەنەنىشىۋو. مات و

مەلۇول سەپىرى ئاوه شىنەكى پەسقۇرى دەكىر، ئاشى ساردى ھەلەكىشىغا بىز

نەگەپىشىۋو بە خوشك ئاقانەككى، بە باومىشى خالى و گەرەك و

پايدەمەرىيەكائى مەنالى، بە ھەلاتە شىرىن و جوانەكى. ھەستى دەكىر كە ئۇو

بۇوه بە ئۆزى بالە لە ھەمەو لايەككەو بەر شەق دەمەرىت و لە شۇىتىكىدا جىڭىز

ئاپىتتەۋە.

ئىلشا كە زىيات دەجۇوو ئۇ بېرگەرتەۋ لەو پىشەھەن كە لە فېڭەكىدا

پىسرىي هات، پەنجىمى خۇرى دەگىست كە چۈن وەما بە ئاسمانى گۈنچى بىز

ويسىتى ئۆلىسە تۈرۈمات و بىزەھەمەكە شىل كرد و ھېچ ناپەزايىكى تۈندى

نىشان نەدا، بە خۇرى دەگوت "ئۆ لەسەر لۇوارى مەرك باكت بەھى بۇو

بىدقىپىتىت، نەمەۋوایە بە مەرگىش ئاستەنۈل بەجىپەپىت، لەئىن گىانت

دەرچوو بۇوايە سەد بار باشتىر لە گەپانوەت، ئۇسا لە قارمەبالقىدا

دەبۈۋىتە شەرم و پەلەمەك بە رووچى پۈزىلىسە داخ لە دەلمەك و ئۆفىسىرە لۇوت
پەزىزەكە. تۆز كە بۇ مەدن سەقەرت كىدىرۇ نابۇوايە دەشكاو و ئۇپاوا
پەڭەپاپىتەوە نەو شۇيىتى بە دەستىنچى چېبىكە كۈلە شەرىن و ئۇپانەمەي بەسىرىدا
پارانى، بەلام بە مستەتكەسى تى تەغىچى مەركى كىرىنەت. بەبۇوايە لە
ئەستەنۈچۈل بەماپاپتەوە و لەو شارە مەربىاتى كە گۈلى كەلە شاعىرى
مەيلەتەتكەسى تۆز لەنە. لەپۇ بەر لەچوتنى بۇ لاي پۈزىلىسە دەل دەقەكە دەبۈۋىا
لە جىياتى حەزىزەتى نالى شىھىرىتە بەسەر بالاى نەو ئۆزە جوانەدا كۆتىبايە كە
خۇرى و ساوا يەك سالاپىيەكى لە پەشىمۇدى مەربىا و ئۆقانلۇسەكان ھاتۇن.
لە جىياتى حەزىزەتى نالى پېتىكتەبەيە نەي مەھبوبىيە جوان ئەڭكەر پەڭەپاپتەوە
ولاتىكەت بېيان بىلەن كە تۆز لەو گەھەنەدا كەسىكەت بېنى كە لە بىن خاڭىدا
خاڭىكەت نەبۇرۇ تۈپىدا بەرىت.

دەبۈۋىا ياخاۋۇنى ئوموش رونتىر بەو كاپرا بېرە قىنلاندىپە كۆتىبايە كە
پەكمەنچى تەممۇتى بۇو بېنىتە سەر خاڭىكە مەزگۇنىڭىزىت. دەبۈۋىا
رازىكى خۇشت بەو ئۆزە قەلەمە سوور و سىبىيە بۆزكەنپەش كۆتىبايە كە لە
سوپىساواه رىڭىزى ئەستەنۈچۈل كۆتىبۇو بەر تا ئۇپىنى كەو تاوانە ئاشكىرا بىكەت
كە كەھەزازا پازىدە سالاپىيەكە ئىدا كۆزىراپۇ. دەبۈۋىا تۆز لە سەرەتتە پېشىت لە
كۆشكە شۇوشەكانى كۆنترۇل و پۈزىلىسەكانى ئۇپىان كەپىبايە و لە جىياتىدا
كېشىكەتى خۇقت بۇ كەڭشىياران باس كەپىبايە!

ئېڭىشىلا لە ئۇپۇ فېرۇكى ئەپەنەوە نا سىبىرى خوارمۇمى دەكىرە و دۇوبارە
مەربىاى رەمشى دەبېنېپەوە. لەو كاتىدا بېرى لە كۆتى ئەپى دەكىرە و دۇوبارە
ئەباناتى لە سەر ئەڭارەمەكانى مەربىاى رەمش بە جوۋانلىرىنى شىۋە لە ئەپىالى
دەكىشىلا. دۇوبارە دەكەپتەوە ئۇپۇ لېڭانەوە و خەيال، بەلام ئەمچارە تەواو
پېنچەوانە ئەچىرى جاپىلۇو. خۇرى بەپوھ شاد دەكىر كە زۇپىدە ئەپەنەرەن ئەپىلۇو
بۇ مەركى و ئۇپان شۇيىن سەرمەتى و كۆتىبايەن باوشى كەرم و سۆزىدارى
پاراميان بۇوه.

ئاوازا لمىسىرمهوه نوابىن تەلەفۇتەكەنى ئىلىشا بېكسىر بەرمۇ فېڭىرى شۇنكىارت كەوتىبووه رى، دۇووكاتۇمىز زۇوتىر كېيشتۈرۈ و بە دالىڭىز بې لە سۈزۈ خەمەمە لە چاومۇانى ئىلىشى دابۇو، هەولەتى زۇرى دابۇو لە پەيپۇمنى كىرىن بە كەلتۈرى پېسۈر و دەزگان بەناباران بەلام كار زۇو لە كار تىرازابۇ و ئىلىشى بە خىزايىھەكى وەما بېپەزىت نەكراپۇو كە كەس بەۋانىت چارەيدىكى بېز بىكاد، لە مادە كەمە دا ئەگەر كېشىھەكى چارمەش كىراباپە ئۇوا هېز نەبۇو ئادو لە ئاسمانمەوه داپېگىتى و مەك بېچۈرۈچۈچەن ئەلەتى ئەلەتى بېخاتىو دۇر
ھەلاتكەن.

ئاوازا چەند جار تەلەفۇنى بېز سەپىقى كەرىبۇو كەچىن لە ھەممۇياندا ئەيتىوانى بۇو بە قىسۇوه بېگىزىت، بېزىدە دوا جار پەيامىك لەسر تەلەفۇنە دەستىپەكەن بەجىدىكەت و بېيار دەدات خۆزى بە تەلەنبا بېجىتە بېشوازى ئىلىشا كەنلىك فەرۇڭكە خەربىكى ئىشىتەمەبۇو، ئىلىشا بۇو بە جەستىپەكى بىن كىيان، ئۇمۇي ئاوازى هېز و تواناپە لە لەشىدا ئامابۇر، بىن ئۇمەدىتىرىن و رەشىپەتتىرىن كەس بۇو، ئەگەر تاكە هېۋاى كەپانمەوه بېز باووشى ئاوازا دە بوواپە بېتىخۇش بۇو هەر لە ئاسماندا كىيانى دەرجۇوبىاپە.

ئاوازا ھار كە ئىلىشى دەپېتىت و مەك شىت بېز لای پادەكتا، لە دۇورىمە دەپېتىت كە ئىلىشى و مەك ساواپەكى يەك سالە بە ترس و ئەلەزىزى يەمامەر رىزى دەكىن، كە دەگەن بە يەكتەر ئىلىشى و مەك و مەستان بەرامبەر ئارى ئەنجات باووش بە ئاوازا دەكتا و خۆزى بە بەقىن و بآلى ئۇ دەكىتىتەوە، ئاوازى زۇز دەكىتىت نوابىن هەۋاشىن بىن ئۇمۇي بېچىتىت كە ئاوازا بلىت دەست و پەندەكائى شەل و خاو دەپېتىو، چىن خۆپان بە كەرىن و بآلى ئاوازا ھەلۋاسى بەھەمان شەپۇش لە بآلى ئۇ يارە جوان و ئۇپىر و مەغانارىم دەپېتىو، كەتىر لە دەقىقەك دەخایىنت تا لەشى دەوار خاو دەپېتىو و لە بېر كىيانى دەرمەجۇت و و مەك لاولۇپىكى بىن هېز و شکا دەكەۋىتە ئۇپىپەكائى ئاوازا، تاكە ئەندامى لەشى ئىلىشا كە ئامادە نەبۇو بە ئاسمانى دەستىپەردايى ئىيان بىن دەبۇ دەستەكائى بون كە بېز ماوەيەكى دەپىز توند بوزە بېر و سېبىيەكائى ئاوازىيان

گر تبوو. و مک ناموهي ئىو نوو دىسته بىانويت بە گەشتىارانى كۈپۈمەدەر بەندورى ئاواواوه بلىن " كېمە دەتايىن دىست لە هەموو شىخلىقى دۇنيا بىزەن، بىلەم كەستىمە دىست بەردىارى بالاى سەر ئىو بۆزە سېيىھان بىن "

ئاواوا ئا زىات لە زېرىھى ئاما زىات خەڭك كۈنۈرۈمەدەر دەيونى بە شاشەدى مەرىجىك كە بىن ئاواوا لە جارمەك سەدى تەممەندا يەكمەن مەرك و دوا مەرك و هەموو مەرك بىو. مەرىجىك بىو كە بىزىنلىقى قۇولى لە دالى ئەودا بەچىچىتەت، مەركى كاسىكى بېكەس و قەلەندەر، ئەۋىزدارىكى دلباڭ، فېيشتىيەك لە جىستەتى مىرقىدا، پېخەمەبىزىكى دەرىپەدر.

سېيىھى كە دەگانه ئىنۋەرگەك، چارمەتكە دەپپو كەوا ئىلشا گیانى دەرچوو بىو، ئاواوا بە بېنىش ئىو فەمىسک زىات بەسىر لەشى سارىد و سېرى ئىلشا ئادىمبارىتىت، پاشان مەرىدۇرگەكان بە ئىمار تەرمىن ئىلشا ئاواشكى دادەنلىش، دىست لە سى يەكتەر دەكەن و دالى يەكتەر دەدەنەمەد.

مەركى ئىلشا لەم شۇىنە كاشىبىي و لەبەر چاوى گەشتىارانى ئىنۋەرگەي شۇڭكارت كارمسانىتى سارىد و دلتەزىن بىو، بىووە ھۆى ھەنچالى و شۇوانىك كە خەلکەكە خاۋ و ھۇاشتەر بەرمۇ شۇقىنى مەبىستىيان دەجۇن، و مک ناموھى لە مەراسىمى كۆچى كاسىكى ئاۋارداپىن، بىلەم بىن ئاواوا و سېيىھى بە پېچەوانەر رۇوانداپاڭ مەركى ئىلشا زۇر خېرا و ئىن تېھرىزىن، زۇو ئەمبىپولانىس و يەكەي پېزىشىكى گەيشتن و تەرمەكەپىان ھەلگەرت، ئاۋ و ئاونىشان و ئىمارمى ئەلەمەقىنى ئاواوا و سېيىھان و مەركەت بىن ناموھى داۋىنى پەيوەندىيان پېۋە بېكەن.

تەرمى ئىلشا پاش شىكىرىتەوە و پەكتىن لە يەخچاجىلىنى كاشى لە نەخۇشخانىيەكى كەورىدا ھەلەدەگۈرىت، چەند رۇزىك دواتر رىڭا بە سېيىھى دەرىت كە تەرمەكە لە نەخۇشخانە ھەلبىگۈت، توابىش خۇنى بىبىانە مەگەوتىك بىن شۇزۇرىنى.

سېيىھى لە تىسى ناموھى ئاموك و مک جارى پېتشىۋى بەسىر بىت كە نەيتاپىبىو زۇو ھەوالى مەركى دۇو ھاۋىپەكەي بىكەپەتىنەوە كەس و كاريان،

ئەمچارە لە ئازىزىوەتىنەمەنە كەنگىز ئىلىشا ئەمەندە پەلەي كىرىپۇ كە ئەم
كارەمىي ئوازىن كۆلۈك خەمى خىستە ئىتو ئالىن.
چۈنكە بىر لە مانىكىك لە سەھەرگەرنى لە زارى خوشكەكىي هەواىي كەزازىنى
چۈن دۈرۈپ ئەمەنلىقىسىتىت كە قۇن دۈرۈپ ئەمەنلىقىسىتىت كە زارى خوشكەكىي هەواىي كەزازىنى
سۇوتاندۇپۇو، ھەرۋەھا هەواىي خوشكە ئاقانەتكە ئىلىشا كە بە مەرگى بىراڭى
وەك، شىتى ئىچەتىپۇ و بە يەكچارى دەستى لە خۇيىدىن ھەلگەرتىپۇو.
رۆزى ئاشتىنى ئىلىشا ورده بەفر وەك ورده لۆزکە دەپارىن، دەتكوت كەسىك
لە سەرمۇھە لە شەمانى ئىستانىكى ئەتكى لەقە پەمۇز كەنەتكەي دەرى، يان
كەسىك دەلتەنگ و ئۆوانە لە دىيار مەرگى ئىلىشا شەھە بايلىقى لەگەل سېيدىرى
خۇى نەكىد.

بە ئىلىشاۋەت ھەممۇپىان پەنج كەس بون و ئەمپىان بەن گۈپستانىكىن دەرمەتى
شارىپيان دەرىد. تەرىپى ئىلىشا لە ئۆپكابىن تەرم ئۇرۇمكە داپۇو، كە بېلاڭىنى
چىل سالىئى پاكسانى بىوو. لە ئۆپكابىكش سەپەن لە ئۆپكابىكش
مەلايەكى كەنچى ئورىكى لەتەتكى دانىشىتۇو، مەلايەكى رېشىتكى تەتكى مەپلە و
سۇورى ھەپۇو، بە چاولىك ھەپۈرانىپە تەرمى تەھىنە و بېكەسى ئىلىشا لە
پىشىتەتىپەكە و بە چاولىكە تى لە ئەينىزكى ئۆپلە زۇپىنەكەدا ئاۋاپاي بە
چاڭىرى رەش دەپېنى و بە گۇمانەمۇش لە ملواڭكەكىي كاردىنى دەرمۇۋاتى.
ئاۋاپ لە پىشىتەتىپە ئۆپلە سەرتاپا رەش بىوو. ئەمۇدى وەك بەفرى سېنى
خۇى دەنۇۋاند بېرىتى بىوو لە كاردىن و بۆزە سېبىيەكاش، ئەم دۇو شۇۋىنەتى
لەشى ئاۋاپ كە لە كاشى مەرگى ئىلىشادا يەكمەن و دواھەمەن و ئېسەتكەكاشى
دەستىنى ئەم بون. لە ئۆپلە رەشمەكەدا ھەپۇو مەمكەنلەن لە دۇو گومەزى
دۇو بېباو چاڭىچىك و تەتىيەمەھو، بە ئۆزى مەسافەتى ئىۋانىيان يېك لە
ئۇپۇر خېتىر و جوائىر و ئەندىزەتى ئىۋارىپۇو، ھەرۋەھا بەسەر مەمكەنلەندا
دۇو كەزىپە قاومىيە ئەستورەكاشى ئاۋاپ دەتكوت دۇو مارى عاشقەن.
چىل دەقىقە بېپۇرە بون و ئەم كاتى ئەپەشىتە گۈپستانىكە كائىزلىن دۇوي
تەواو بىوو، نە چىركەيدە كەم نە چىركەيدە زىاد، دەتكوت ئەم كاتە زېكە

زىنگىش خامنماك بىو بېڭ ئەو بۇ عائىلە كە ئىتىر پاش ئەو بۇوهى سەر سەعات ئەوان چىتىر بۇ ئۇيىندارى لە يەكتىر ئىزىك ئىن. پاش ئەو بۇوهى سەر سەعات دەپتەنەمەنەكەيان بە جۈرىتى دىكە مانا بېڭ كائىنەت و سالەمان داينىت. هەربىووجىان دل رەخخاولە بۇوهى سەر سەعات و ئەو بۇوهى بەردم سەفرەكائىنى سالىنى بۇ ھەزار، لە بۇ زەممەنى جىهاذا ھەرىدەم بە بېنەتنى ئىمارە دوو، سەردەمى ئۇيىنلىق قۇل و سالىنى خالىنیان بىتتەۋە ياد.

كە دەگەن ھەر چوار يىان خىرا دادىبىزىن، ئاواوا كەمىك بۇر دەموسەتىت، بە دەستىكەن لە ئىزىچاوابىكە رەمن و كەمۈركەنەن فەمىشەكائىنى دەسلىرىت و بە دەستىكەن ئىكەن چاپىكە كۈلىكى رەمناڭ پەنك ھەلەمگىت.

كۈرى ئىلشا بېنەتنى لە لايىن شارمۇانى ھەكتەرابۇو و بارەكەى درابۇو، بىرىيى بۇو لە لازىكىنەپەكى كورت و قۇل، بەلام ئەبەر چاوى ئاواوا دەتكۆت ئەو كۈرە كورتە بې بۇنىيەتلىكى ئىلشا شۇيىنلىق تەشىيەر، كائىك سەپىقى و كاپرىاي ئاكسەننى خىرا تەرمى ئىلشا بېرىكى دەختەنە ئاو كۈرەكەمە، بۇ چاومەكائى ئاواوا ھەلخەلە تاۋ و ھەلە ھەركەوتىن.

بەر لەوهى هەربىووجىان دەست بىكىن بە داپۇشىنى تەرمى ئىلشا بە گىن كۆمکراوى رۇخ كۈرەكە، ئاواوا بە دەتكىي بېر لە نۇزە و گىيانەوە باڭى سەپىقى دەكەت كە بۇمەستىت. ئىرەدا ئاواوا بېرەو كۈرەكە دەجيڭىت و بە دەم رېڭاوه ھىۋاش ھىۋاش مەقسىتىكى مامانوئىدى لە جانتا دەستىبەكەى دەرىدەھىنەتتى و هەربىو كەزىبەكائىنى لە خوار كۆپىكەنابىيەمە قەد دەكەت و دەيامېرىت. پاشان كە لە كۈرەكە ئىزىك دەپتەۋە هەربىو كەزىبەبىا وەكائىنى لە چەپكە كۈلەكە لۇپى دەنات و دەپەپۇت فېتىيان بىداتە ئۇر كۈپى ئىلشا. لەو كاتىدا مەلا گەنچەكە وەك قەلمە رەشىكى تۈرپى ئەنۇوڭ شەكاو بىسەر ئاواوانا دەقىپەنەتتى و بېنەلتىن كەوا بۇر بېكەپەتتەو.

ئاواوا بەو رەختارەمى مەلا و ئەو دۇنبا نامازبىي ئۇر كۆرسەستان تەواو دەناسىتتى. بېڭ ئەرگ و لە كۈپىانى مرۆغ بېنەتنى بۇ شى ئامق بون، نىدەزىانى چۈن ھەلسوكۇتىان لەتىك بىكەت، چۈن بۇوانىتە تەرمى يارە

پەندەختەکى لەنئۇ گۈپىدا، چۈن قىرىھى دەنگى مەلاكە لە گۈزىيەكانى درېپەتلىت و بۇ دوا جار چۈن لە كەنۋىيە مەريدەتكانى پايدىتتىت. ئۇ مەرگى ئىڭىشلى تەنبا يە مەرگى كەسىتى نەخۆش و بىچارە نەدەزانى، بەلكو لە مەرگى ئىشكەندا مەرگى عاشق و كەبىپنى خۇي دەبىپنى؛ مەرگى فەيشتىيەك لە چەستىي گەنچىكى رۆژەلەتى دەرىدەرن. بۇ يە كە قىرىھى مەلايەكى گۈچ لېپور ھەستى كرد كە ئۇ ھاوارە تەنبا بىسىر ئەودۇدا ئىن بەلكو قىرىھ و ھاوارىيەك بىسىر ھەر ئەويىنلىكى قوللە ئىزوان دۇو كەسى سەرىپەستىد. قىرىھى بىسىر ئامىم و ھەمە، بىسىر مەم وزىن، بىسىر بەلتىسار و بىلەۋەندا. لەو كاتىدا سېيىھى جووه پال شاۋا بۇ شەومى دلى باداتىوه، لەملاشىوه كابىرى باكسانلى خىراڭ لە جاران گۈزەكە بە كىل دادەپىشى. مەلا گەنچەكەن خۇي بۇ تەلقىن داش ئىلىشى ئامادە دەكىر، شاۋا لەو كاتىدا خۇي بۇ ئاكىرىت و لە كارايانەممەكى تۈرۈ و ھېستىرىدا بە بىر چاوى مەلايەكە چىكە گول و جوونە كەزىيەكى بۇ ئىشكەندا ئىتىن گۈزەكە، لە بەرامبەر ئۇ كەرددە شىلاتانىيە ئاشوا، مەلاكە لە جاران تۈرۈمەن دەبىت و وەك كەسىتى ساپولىكە دەمارەكانى ملى دەرىدەپىن و بىسىر سەۋىلە دەنەپەتىت كە چۈن كەزىيەكى كافرى ھەنۋەنە سەر گۈزى كەسىتى ئىسلام، ھاپىشە دەكتەن و بە سېيىھى دەلىت كە ئەگەر گول و مۇمەكانى ئۇ كە لە گۈزەكە دەرنەپەتىت ئۇ ئامادە ئىبىي بەك دەقىقە زىاتر بېتىتىمەر و كارەكەن دەنوا بىكەت.

سېيىھى وەك ئۇ ساتانىي كە لە ئىزوان تارىكايى شەم و بەفۇرى سېيدا بەدىار تەرمى دۇو ھاۋىي كۈنۈمكەن ئامابۇو، بەدىار گۈزى ئىلىشى ئەيدىزماش كامە رىڭا ھەللىپۇرۇت. ئابا لەكەل مەلادا بېتىتىمەر و بۇ بە ئەمۇپىن پاڭ و ئەنەنەي دۇو كەس بېتىكلىت، يان لەكەل شاۋا بېت و چاۋ نەقىس و بۇزۇ تا مەرن بەرگى لە ئەويىنداran بىكەت.

ئۇ كېشىدە ئىزىكى چىل دەقىقە دەخایمەنت و بەكلاپى ئابىتەوە، بەوشن كوبى بېنەكراوە و بېت ئۆز خراوى ئىشكە لە ئۇپ بەفۇرى ئەرم و چاۋەكانى

سەپىلدا زىات لە گۈپى سەرەتىك و سەكك و ئۇ گانچە گۈپ غەربىيانە دەجوو
 كە لە تۈزۈپ بېكىس و تەنلى نەمنى. لە دەستە چەپى سەپىلدا ئاوا و مەك
 شەققىقىك دەبارلىقىت و سەپىرى قارۇمىنى ئۇرۇ داپاشىرى ئىلشىا و كەزبىيە
 بىراوەكانى دەكتە. لەلائى راستىشى مەلايدە و مەك خەتنىڭىز توپىرە و
 ئاكىرىخىشكەرى شەپ سۈورە لەسەر ئۇمۇمى ئىلشىا تەلقىن ئەدات ئەگەر كۆل و
 كەزبىيەپەرامەكانى ئاوا لە گۈرەكە نەرنەقىن. دواچار بېيار لە دەستى
 سەپىلدا دەپىت چونكە ئۇ پارەمى مەلا و مەدوو شۇزە پاكسنانىيەكە داپىوو.
 سەپىلى دۇپىارە لە ئىوان ھەردوو بەرىدى دەستە راست و چەپىدا بېرى لە شەمەد
 خەمناك و تەنگىتىبىيە دەكىدەوە كە دۇو ھاۋىپى كۈزۈلەمكى بىن گۈپ لە ئۇپ
 رەممەتى شەپ و بەغىر بېجىمان. سەپىلى بېرى چەند ساتىك لە ئىتو بېرى و
 ئەكتەنەوەكانىدا دەپىتىتەوە، پاشان مەددىسىتە سەر بىن و دەستىك لەسەر
 شائى مەلا گانچە توپىمكە دەنەتتەت و بېتىدەلىت "بېزىكىداش، بېق ئۆزىغۇر، ئۆمە
 بە ئىتشى دەتاڭىن ئۇ كارە كەنچام دەهين. كەپىداران بېسىتىيان بە
 تەلقىن ئوبىغا ئەپىداران فەيشتەن لە ئەپىن و خۆشىوپىسى بىرازىتە ماناي
 شەپى دېيكە ئازازىن، بېق كارداشىم بېق ... بېق ئۆزىغۇر"
 سەپىلى و ئاوا تا پېتىنى ئۆوارە بە بىيار گۈپ ئىلشىا ئانەوە. لۇ ماۋەيدا
 پاش بېشىنى مەلا گانچەكە و كاپرىي مەدوو شۇزە، سەپىش چۈوبىوو ئۇ
 گۈرمەكادۇ. يەكمەن ئەنچەن ئەنچەن داپىوو ھەلگەننەمەي چەپكە كۆل و كەزبىيە
 قاومىيەكانى ئاوابىوو لەسەر بېتىبەكانى ئىلشىا. سەرەت ئۆزىرپىا و ئاكادار
 چەپكە كۆلەكە مەخانە سەر سەرى ئىلشىا، داپىشى دەستى بە سەر كەنەكىدا
 دەكىپەت و بە ئوابىن دەستەكانى ئىلشاندا دەكىپەت. هەر كە ھەردوو دەستە خاۋ و
 تلاوەكانى ئىلشىا دەئۇزىتەوە، هەر يەك لە كەزبىيە ئاوا مەخانە ئاو
 دەستىكى و پاشان بە جۈزۈك اپاياندەخات و مەك ئۇمۇمى كلىپى كەنچىنەپەكى
 دەدور و يەكىك لە ھەرگا كانى بەمەشت بىن. سەپىلى دەستەكانى ئىلشىا بە
 ھەمان شىۋىي ئۇ رۆزىدە داخستۇن كە بە سەر بۇزە سېپى و پەرمەكانى ئاوا لە
 سەر زەمى فېڭەكىدا بېجىماپۇن. ئۇ بەو كەدەوەي ھەستى دەكىد ئۇمۇك ھەر

دلى ئىلشا بەلكو دلى هەربۇو ھاۋىيەكەشى خۇشەكەت كە تەرمەكانىياسى لە شەويپەن ئەتكۈستە چاودا لە ئىۋۇ بەفرىدا بەجىڭىزلىت. سېدىنى و ئاورو بە خىراپى بە دەستەكانىيان گللى ئىوارى كۆرمەكەيان بالەتايە ئىۋۇ گۈزەكە و كەن و چىستە ئىلشایان ھۇاش ھۇاش نادېپىشى، لەكەل ئادۇ كارەمنىان ھەربۇوكەيان ھۆپ ھۆپ بۆ ئادۇ ئۇيىندا رەپەس و گۆز گۈزىپە گېيان.

كائىچە ھەستان بۆ ئەمۇمى بۆ دواجار مالئاواپى لە ئىلشا بىكەن بىنیان بۆلە مزاوېكى پال ئەخشىن بە ئەمگەنلىي بە تەنپەت كۆرمەكە ئىلشادا ھۇاش ھۇاش رەت دەبىون. ئاسمان رەتكىكى ئادىخەوانى خەمناكى بېشىپپو، بەفرى تەنكى سەر گىيات گۈزىستانەكە لەپەر چاوى ھەربۇوكەيان رەتكىكى بۆر و شىۋاوى ھەبىو. دەتكوت ئادۇ ئۇيىندا ھەممۇ ئادۇ ئەننەتەي دەكەوتتە بەر چاوابان بەھۇى سەرگ و كۆچبارى ئىلشا تازماپىان غەمگىنە و دەتكىيان پەپىوە دەتكوت سەرتاپا دۇنبا يەرگى رەشى خەمى بېشىپپووه.

سېن سال پاش مەركى ئىلشا

پاش ئو ئۇوارمەھى كە سەپەھى و ئاپارا ئىلشاي ھاپپىيان لە گۈپستانىڭىز
دەرمۇھى شەنار ناشت. ئىفتر لەو زۆزە بىداواه يەكتىريان ئەپپىيەو،
ھەردووكىيان بىن ئەوهى ھۆزى ئو سارابىيە بىدەنە دەستى يەكتىر، ھەرىيەكىيان لە
لائى خۇيەوە خۇنۇسىستانە تۈر كەوتىۋەوە و بەپۈەندىيەكە پچىاندۇو،
سەپەھى لەو سىن سالىنى كە بەسەر مەركى ئىلشا تىپەرىپۇر كەلەك شت لە¹
ئىپاندا گۈرپىو. يەكتىر شت كە پاش ئۇھۇرى لە سەھىر كېپاپوو و بەرەۋام
ئەلقى مارەھى لە پەنچەيدا بايدى، ئەھو بۇو كە شارى شەتكارت
بەجىچىپەلت و رۇوبار رۇوبار بۆ سەرمۇھە بىروات تا لە شارىقى دىكىمى كەنار
رائىن بىگىرسىتەتەو.

كەنلىك لەكەل ھاوسىرە تازىمەكى بەمەك دەگەن و لە ئىزىز يەك باندا دەلپىن،
ھەردووكىيان بىتكۈھە بىپار دەدەن كە شارە تازىمەكى يەكىن بە قۇيۇنى ئىپاندا، لە
دۇو چار سەھەرى بۆن و لات، سەپەھى سەرىدانى خوشكە شاقانەكى ئىلشاي
كىرىپۇر، لە دەرگائى داخراوى مالى كەزان راماپۇر، ماوەمەكى درېز لە تەنفيشت
دايىك سەرەھەنگ دانىشتنىو. ھەرۋەھا مەسافەمەكى تۈرپىشى بېرىپۇر بۆ
دەدەنلىقى برا گاورەكى سەككى. بەلام بە درېزىاپى ئو سىن سالى بەرەۋام خۇى
دەخوارىمەھە و تامىززۇرى زانىنى ھەوالى ئو سەكسانە بۇو كە لە كەنلىك
بەلەمەكە لەكەل ئىلشادا بون. ئازىزىو بۇو ھەوالى يەك بە يەكى كەسەكائى
ئۇ بەلەمەكە بىزازىت، لە تۈنچىي و سامى قورتارمۇھە بېگە تا ئو مەلۇتكە
ساوايەتى كە ئايىكى بەسەر بۇنىڭى ئابۇو. بېشىت سەپەھى لە بىن ھەوالى
چۈنچۈد، ئو سەكسى كە دەرگائى دەرىيازىبۇن و ئىپانى بۆن ئاھەل كەرد، سالانىك
بۇو دەرۇنى ئازارى دەدە. زېرىپىي جاران گازاڭىدى دلى خۇى بۆ خۇى دەكەد و
دېكەت " سەپەھى، ئەھى ھاپپىي بېبەختى ئاكەت لە داپېر انلىكەوە دەجىپت بۆ
داپېر انلىكەت".

سەپىقى سن سالى تەواو پاش مەرگى ئىلشا يەكتەممەيدك لە باخچەيدك
دانىشتوو و خەرىكى شەتق و پىشكەت و بېپسى خوارىن بۇو لمەڭال
ھاوسىرەتكىي، نۇو مەنالە جەمەكائىشىان كە ناوى ئابون شابان و شىزوان
لەمالۇھ خەرىكى ياربازىن و يارى كىرن بۇن، لۇ كاتىدا تەو لە ئاكاو
گۈپەكائى دېپىتىنىچەند وشەپەكى كوردى مۇوت دەين و ئاۋىچى خۇرىاي بۇ
دواوه پىددەنەنەوە. سەپىقى دەپىتىت گەنچىك لە پىشەت ئەوان تەنھىا لە سەر
كۆرسىيەك داخشىتۇرۇھ و چەند جار لەسەر يەك بە " دەريا، دەريا " بانلى
كېچىك مەلت سالان دەكتەك كە لە بەرايمەرى خەرىكى جۈلەن ئۇو. سەپىقى
خۇشى ئازازىتىنچەند بەرمۇ لاي ئەو كۆپە گەنچەي دەبات، كاتىك ئەو ھەر
لەمۇندە بە خۇرى پادەگات و شەكاشى بۇ سلاو كىرىن ئامادەپەكتەك، ھەربۇوكىجان
تەۋەقە لمەڭال يەكتەر دەكتەن و خۇپىان بە يەكتەر دەنەشىن. شاخاوتنىان زۇر
درېزىھ ناكىنلىكتىت تا سەپىقى لە پې سەرسام و دەل خۇپىا بەرايمەرى باوکى كەپەك
دەرسىتەكتەك بە شەنۋەتكى چاومۇران ئەتكاراو بە سەپىقى دەلىت " ئەو
كىچەم بەر لە حەفت سالان لە ئۇ دەريا لە دايك بۇوه، دايكى لە ئۇو بەلەملىكى
پە لە خەلکا بىسر بۇنى ئەو كەچەمدا بۇ دوا جار مالىشاوابى كىد و
ھەربۇوكىجانى تەنھىا بەجىيەتىشتە

سەپىقى ئۆزىدا واق وورما و لە شۇقىنى خۇرى وشك دەپىت، چەند جارىك
شابان و شىزوان بە تەنپىشىتى رەت دەين و سەرخىيان ئادات. پاشان رۇوي
ئاساو و شاگاشكىي لە باوکى دەريا دەكتەك بېپىتىز، چېرۆزكى بەسەرھاتى ئەو بەلەمە لاي تەن، من و ئۆز لەمەمۇدا رېزىنىنى تەرىزىمان
لە پىشەت بۇ شاخاوتنىان. دەپىت ھەربۇوكىجان چېرۆكەكان لە سەرمەتىو بۇ يەكتە
بىكىپەنۋە

باوکى دەريا بە بېپىتى شاخاوتنەكائى سەپىقى دەكتەتتە ئۇو
بېرکىنەۋەپەكى قۇولالە، سەپىرى بە ئەودە بېت كە لە دواينى لە دەست داشى
ھاوسىرەتكىي و شاد بۇن بە كۈزىپە دەربازبۇوهەتكىي. ئىبانى ئەو بۇوه بە
للەمەكى سەرسىۋەلەنەر و كۆتايى ئادىبار، ھەر رېزىھ كارەكتەرىك بە خۇرى و

کلچ لە قىسقىو دېتە ئىتوڭ ئەملىي ئۇپاش ئەو، ھەر رۆزە و باسىكى ئۆزى سېبارەت بەو بەلەمە نەگىدەبىيە مەبىستىت كە شۇنىڭ ناچقۇشلىرىن و خۇشلىرىن ھەواڭ بۇن بېڭ ئەو، ئەو بەلەمە كە پەتۈرۈزى احافت شەو و رۆزى ئىتوڭ دەريا دوو بەرەمى ئىدە بەتكەنلى ئىدا لە شەپ و مەملەتنى داقۇن، ئىتوڭ بەلەمە كە ئۆز بچووكىت بۇو لە كەشىپە كەورەكەي حازىزمەن ئۆزى، بېلەمە كە ئۆز بەرەمى خىز و شەپرى يېڭىمەدەلگەنلىپۇو و بە بارىكى گۈانەوە لە چەلتى دەريا و بە جىئابۇرۇ. بەلېن، ئەو بەلەمە كە تا مردىن حىكايەتكەن بېڭ باوکى دەريا نە دەقاو دەپپو و نە كۆنلەپ دەھات.

بېۋە سەپىقىن و باوکى دەرييا رۆزان و ماڭان و سالاننى دواتر و مەك دوو شەھەرمىزانى سەقۇدار و دەلىرىندار بەرىدەۋام لە بەرامبىر بەكتە دادەنېشتن و حىكايەتى بەلەمە كە و پەسرەھاتەكانى دواترپىان بېڭ بەكتە دەگىپايىمە، ئەو حىكايەتى كە تا دۇنبا ئۇنىيابە نە كۈن بېتىت و نە كۆتىپەشى نېت، ئەو حىكايەتى كە جىاوازە لە بېرىزىك و پەسرەھاتەكانى بېشپۇ. ئەو حىكايەتى كە نە سەرتەتى مەبىت نە كۆتايى، ئەو حىكايەتى كە پاش مەرگى پالماڭەكەشى ھار دەخۇيدىرىتەوە و زېندىووه.

حىكايەتى مەرك و ئۇپانى ئېڭىشى
حىكايەتى مەرك و ئۇپان
حىكايەتى مەركغا

لەلېرىڭە - كەنەنە
٢٠٧

